

Bodleian Libraries

UNIVERSITY OF OXFORD

This book is part of the collection held by the Bodleian Libraries and scanned by Google, Inc. for the Google Books Library Project.

For more information see:

<http://www.bodleian.ox.ac.uk/dbooks>

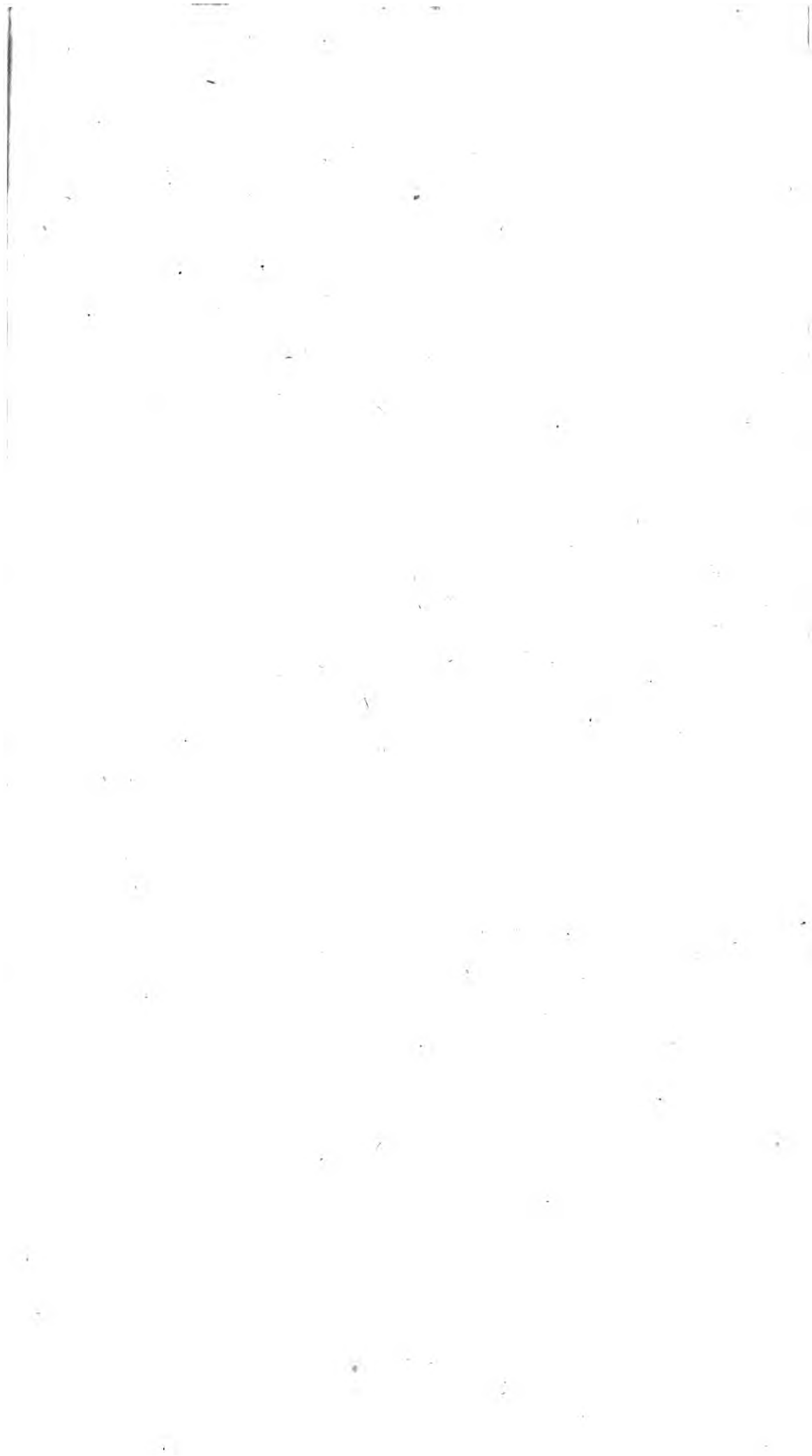

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 2.0 UK: England & Wales (CC BY-NC-SA 2.0) licence.

8° BS. J. 271.

Please see attached
issues which
entered.

ΚΤΗΣΙΟΥ ΤΟΥ ΚΝΙΔΙΟΥ
ΤΑ ΣΩΖΟΜΕΝΑ.

CTESIAE CNIDII
QUAE SUPERSUNT.

N U N C
PRIMUM SEORSUM
EMENDATIUS ATQUE AUCTIONE EDITA.

C U M
INTERPRETATIONE LATINA
HENRICI STEPHANI ALIORUMQUE

E T
ANNOTATIONIBUS
HENRICI STEPHANI, HOESCHELII, SCHOTTI,
GRONOVII, ALIORUMQUE,

QUIBUS SUAS ATQUE INDICES COPIOSISSIMOS

A D I E C I T
A L B E R T U S L I O N ,

PHIL. DR. ET IN ACADEMIA GEORGIA AUGUSTA PRIVATIM
DOCENS,

G O T T I N G A E
APUD VANDENHOECK ET RUPRECHT.
M D C C C X X I I I .

VIRO CLARISSIMO
IOANNI HENRICO CHR. HAUSS,

IURECONSULTO DOCTISSIMO ATQUE PERITISSIMO,
PRAEFECTO DUDERSTADIENSI, HOC TEMPORE UNUS EX IIS,
QUIBUS PROVINCIA TRIBUTORUM
IN REGNO HANNOVERANO ORDINANDORUM DEMANDATA EST,

FAUTORI SUO BENIGNISSIMO

MIRIFICIS BENEFICIIS

ATQUE

SAPIENTISSIMIS CONSILIIS DE SE MERITISSIMO

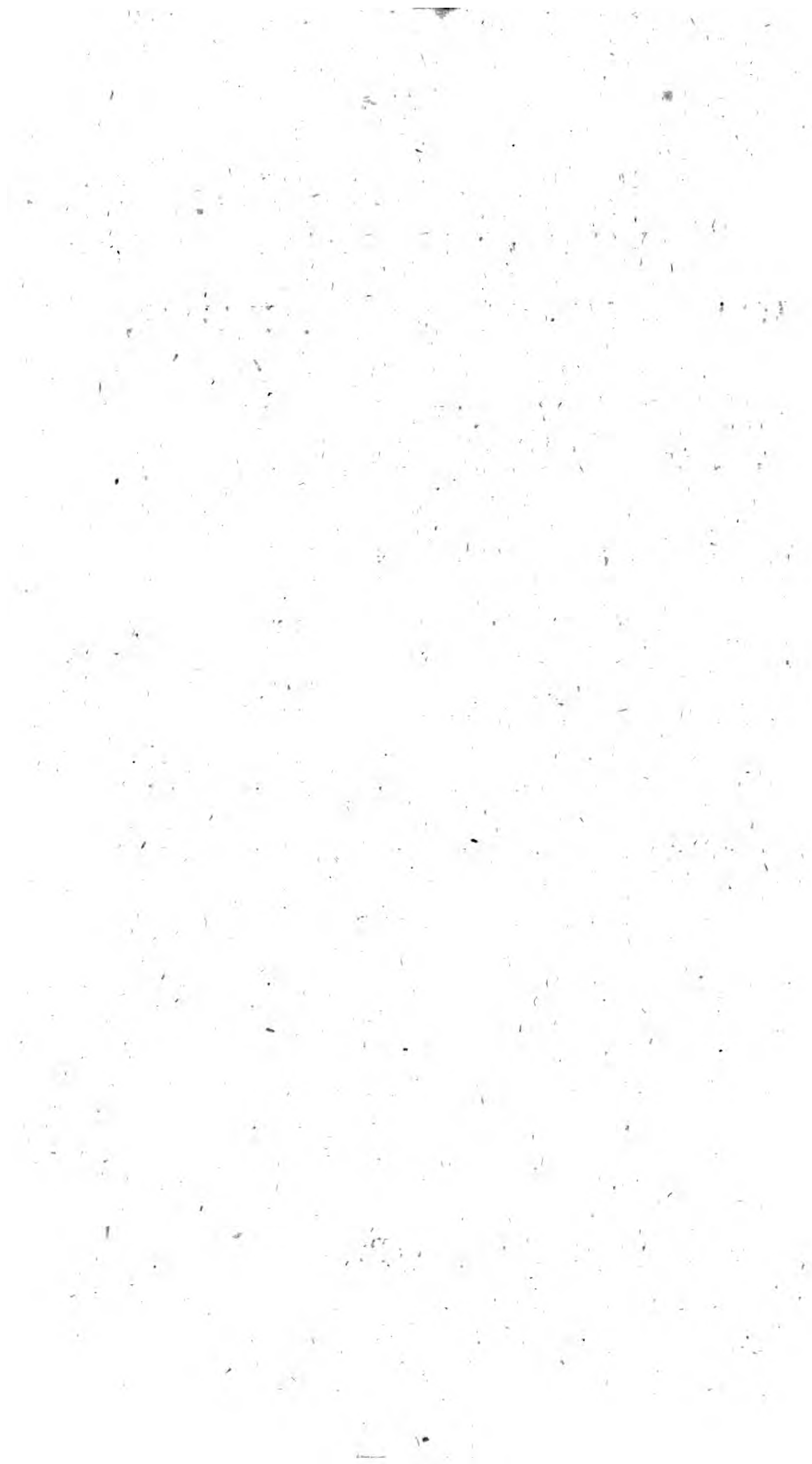
HANC CITESIAE EDITIONEM

GRATI ANIMI DOCUMENTUM ESSE

VOLUIT

EDITOR.

LECTORI BENEVOLO

ATQUE ERUDITO.

Supervacaneum profecto foret, multis si edendi Ctesiae historiarum scriptoris celeberrimi consilium excusare atque defendere vellem. Nulla enim adhuc eorum, quae Ctesias reliquit, quaeque nobis fortuna adversa non invidit scripta, editio exstat, qua facile commodeque utaris. Excerpta a Photio patriarcha facta, et fragmenta, a scriptoribus veteribus passim servata, in Herodoti historiarum editionibus, iisque, quae forma sunt chartarum maxima, in folio quod dicunt, leguntur. Una est Borheckii Herodoti minori forma editio, in qua Ctesiae quae fere supersunt prostant. At ista non cuivis praesto est, nec, qui lubenter hunc librum, nulla sese virtute commendantem, comparare sibi velit, quemquam fore credo. Iam accedit, quod Ctesiae fragmenta in illis, quas dixi, editionibus non ita legebantur, ut cum fructu iis uteris. Alia enim prorsus deerant, quae iamiam ceteris adiungenda erant; (ea, quae equidem addidi, uncis inclusa videbis.) Alia non tota ex scriptoribus, unde hausta sunt, ex-

cerpta erant; quae igitur deficiebant, erant supplenda. Alia malis scriptorum editionibus nitentur, et lectiones hoc tempore ex melioribus editionibus melius constituere licebat. Postremo omnia fere, et Fragmenta et Excerpta, interpretatione idonea, quae aliqua ex parte satisfaceret, egebant. His omnibus, quantum pro viribus meis potui, mederi conatus sum. — Ut de fragmentis pauca addam, hoc in illis edendis supplendisque consilium secutus sum, ut, id quod priores quoque editores fecerunt, (v. *Fragmm. Pers. XX. Ind. IX.* quae eo loco praefatus est Gronov.) ea tantum, a paucis si discesseris, reciperem, quae nomen Ctesiae additum haberent, reliquis fere omnibus, quae dubitationi sunt obnoxia, utrum a Ctesia profecta sint, nec ne, reiectis. Huc pertinent quae Ctesiam secuti enarrasse videntur Aristoteles, (v. ad *Fragm. I. XXXVI*, not. d. p. 253.) Nicolaus Damascenus, (de quo v. annotationes ad *Fr. P. XXVII. XXVIII.*) Diodorus Siculus, (qui quam multa ex Ctesia petierit, ostendit Heynius in commentationibus de Fontibus Diodori, pluribus locis.) Aelianus, (qui plurima de India relata Ctesiae debet, cuius nomen saepe laudavit, saepe vero omisisse videtur.) Antigonus Carystius, (v. *Fragmm. Varia XIV.* et ad *Fr. I. XLV.*) Plinius maior, (qui Ctesiam saepenumero auctorem secutus [v. ad *Fr. I. XVII.*] nonnunquam fortasse nomen eius omisit.) Solinus, (qui, Plinium imitatus, Ctesiam etiam secutus est, quem tamen ante oculos non habuisse videtur; v. *Indic. scriptorum.*) Strabo, Philostratus, Iustinus, alii. Ordinem fragmentorum, insertis idoneo fere loco novis fragmentis, eum

reliqui, qui adhuc servabatur, quamvis hic illic meliorem institui posse ordinem non nego; ut p. 288 sq. fragmentum, ex Antigono petum, alium locum rectius occuparet; nec non, quod post XXV. posui fragmentum Plinianum, aptiorem post XXIV. teneret locum; et quae sunt eiusmodi. Ceterum fragmenta ex Persicis statim Excerpta excipiunt, quemadmodum Excerpta Indicorum fragmenta, quum olim Excerpta et Persica et Indica fragmentis praepo-nerentur.

De contextis quae vocantur constituendis et de interpretatione quae dicam haec sunt. In Excerptis secutus sum optimas Photii editiones, quas quidem manibus terere mihi licuit, quae sunt Davidis Hoeschelii et Andreae Schotti, unde excerpti etiam varias quasdam lectiones adhuc neglectas. Codices Mscptos. conferre non potui *). Praeterea quibus subsidiis usus sim, ex iis, quae ad Fabricii notitiam literariam et in annotationibus atque indice passim addidi, intelliges. Recentiorum VV. DD. emendationes quas adiungerem paucas tantum habui; pauci enim omnino Ctesiae excerpta legerunt, pauciores eo consilio legerunt, ut vitia emacularent, quod obiter tantum a quibusdam factum est. In annotationibus conscribendis ad id imprimis respexi, ut, quaecumque fere ad Ctesiam illustrandum facerent, Tibi praesto essent. Ad historiam quam tractat explicandam

---

*) Quatuor Parisiis vidit Photii codd. *Ste-Croix*, in his Venetianum, quem pro antiquissimo et optimo habet. v. eius *Examen crit. des Hist. d'Alexandre le Gr.* p. 59. not. 3. ed. II. Quid de Photio omnino sentiendum sit, idem pronuntiat l. l. p. 753 sq. Add. *Heeren, Geschichte der Philol.* T. I. p. 124.

eos plerumque indicare, qui sedulo hoc egerunt, satis habui. Nolui enim ubique ipse inquirere in ipsam historiam et omnia investigare; quod longum erat.

Superest, ut de Ctesia ipso quaedam adiungam. Quam gravis utilisque sit scriptor ad historiam, Persarum maxime, cognoscendam, ab omnibus, qui eam attigerunt, probe est intellectum *). Gravissimus omnium fere esset, atque locupletissimus scriptor, si totum eius opus superesset. Iam vero, si Excerptis istis et fragmentis etiam careremus, multa nobis vel obscura essent vel prorsus ignota. In Ctesiae quam dicunt fidem historicam ulterius inquirere si vellem, post tot aliorum VV. DD. conatus actum agerem. Hoc igitur loco ad ea Te ablegare sufficiat, quae infra a Stephano in disquisitione disputata sunt. Praeterea unum omnium instar addo locum Heynii ex commentatione de fontib. et auctorit. Historiar. Diodori (in commentatt. Societ. Gotting. V. 7. p. 77 sqq.). Verba haec sunt: „Subtiliore virorum doctorum iudicio satis diligenter fides Ctesiae eum in modum constituta est, ut, etsi fabulose multa, nonnulla forte in maius aucta, quam ipse acceperat, in physicis imprimis, et in Indicis, tradere potuerit, non tamen commentitia prorsus commemoravisse videri debeat. Scilicet ferebantur, ut apud ceteras gentes, sic inter populos orientis narrationes heroum veterum mythicae variis modis exornatae: in his nomina

---

*) V. Heeren. l. l., in *Idcis* (cuius libri, quae paratur, nova editione uti mihi non licuit;) pl. II. et in *Commentatt. de Fontib. et Auctoritate Vitarum Parallel. Plutarchi* p. 94 sq. *Ste-Croix* l. l. p. 731.

clara, quae per Ninum, Semiramidem et sic porro reddita sunt: de his si commemoravit auditu et lectu accepta Ctesias, non erat cur fraudis factae ipse accusaretur. Potuere in iis esse multi multorum populorum etiam Indorum mythi in unum populum cumulati. Si haud pauca, ex eo quidem aliorum opera repetita, (nam si ipse Ctesias superstes foret, de multis expeditius iudicium foret) non satis conveniunt cum Herodoto et aliis: primum in rebus ex tam remota antiquitate repetitis et fama hominum per plures populos et aetates acceptis mirationem id non habet; tum nomina provinciarum, regum, satraparum permutata in multis turbas intulisse videntur: at Diodoro vitio dare licet hoc, quod in exscribendo Ctesiarum diligentem ac subtiliter versatur, in temporibus notandis imprimis negligentissimus; quodque idem narrationes diversorum scriptorum interdum adiunxit, nec tamen in causas dissensus ulla cura adhibita inquirere maluit. Aliorum iudicia de Ctesia eiusque fide reperies in Fabricii notitia. Accurate hanc rem tractarunt imprimis Veltheim in: *Vermischte Aufsätze* V. 2. p. 171. 267-271. et Weyrauch in: *Morgenstern Dörptische Beiträge* V. 2. p. 367 sqq. 384 sq. 393. quibus adde Ste-Croix l. l. p. 8. 424 sq. Heeren, de Fontibus et auctoritate vitarum Parallel. Plutarchi. l. supra l.

De annotationibus et interpretatione mea hoc addo. Si qui forte fuerint, qui propterea, quod ampliori quem dicunt commentario Ctesiam non illustraverim, vituperare me voluerint, hoc a consilio meo alienum fuisse reputent. Hoc praecipue mihi meritum esse volui,

ut ad hominum usus divulgaretur scriptor de quo sermo est. Hoc enim nomine solo haud mediocriter de bonis literis meretur, qui id unum agit, ut veterum libros vel nulla addita vel translatione vel interpretatione recudendos curat. Praeterea si multa ad Ctesiam illustrandum colligere in animo fuisset, iusto diutius in scriniis latuisset; quod nolui. His igitur, quae Tibi iam praebeo, contentum Te esse velim L. B., cetera, quae desunt, noli curare. Indices adhuc non exstabant, eosque summo studio confeci, atque passim nonnulla quae ad Ctesiam illustrandum facere mihi videbantur intexui. Tertium indicem benignitati amici cuiusdam acceptum me referre, non est tacendum.

Sed antequam huic praefatiunculae finem imponam, iusta laude praedicanda mihi est benignitas atque humanitas eximia Equitis ordinis Danebr. Tyehsenii V. Celeberr. Professoris in Academia nostra Orientalium linguarum peritissimi, qui, ut huius editionis ornamentum esset, ea quae olim de verbis Indicis in Heerenii V. Celeber. Ideis praeclare disputaverat, denuo percurrit et alia ad vv. quaedam in Persicis obvia explicanda addidit, quae in Excursu Tibi in latinum sermonem a me conversa iam trado. — Vale L. B. atque inceptis meis fave. —

Dabam Gottingae, Calend. Iul. MDCCCXXIII.

HENR. STEPHANI
de CTESIA historico antiquissimo
disquisitio.

Qui melius, qui certius de rebus Persicis scribere potuerit quam Ctesias, arbitror fuisse neminem. Quod quo magis mihi persuadeo semperque persuasi: eo certe magis (ut homo Persicae historiae studiosissimus) aliquam eius scriptorum partem in quopiam bibliothecae angulo reperire posse desidero ac semper desideravi. Nam istae ex eius scriptis *ἐκλογαὶ* tantum abest ut desiderio meo satisfaciant, ut illud, non aliter quam ex longo contractam sitim pauculae aquae guttae, multo vehementius accendant. Ut autem Ctesiae tantum tribuam cum alia multa faciunt, tum vero quod illum a Xenophonte laudatissimo autore laudari videam*). Eum enim cuius unius ex omnibus ab illo ci-

---

*) Aliter alii iudicant, ut Haken: *Xenophon hatte des Ktesias Bericht vor Augen; zieht aber seine eigenen Nachrichten vor. Dies wirft kein sehr günstiges Licht auf die Wahrhaftigkeit des griechischen Leibarztes, der auch sonst wohl fabelt.* v. Haken. *Xenophon und die Zehntausend Griechen*, V. 1. p. 291.

tetur testimonium, ut locupletissimum, laudari certe, et magnificentissime quidem, interpreter. Unde fit etiam, ut Plutarcho, modestissimo alioqui et prudentissimo scriptori, succenseam: qui ita huius historici mores exagitat, ut omnibus modis suspectam nobis eius reddere velle videatur fidem. Sed quum duo in historico requirantur, et posse et velle de rebus vere scribere: primum, an id praestare potuerit, videamus: deinde de eo, an voluisse verisimile sit, disputabimus. At illud vel ipse Plutarchus nobis testabitur: et testatus erat ante eum laudatissimus, uti dixi, scriptor Xenophon. Respondeant igitur pro me ambo: Xenophon quidem in libro *Κύρου ἀναβάσεως* primo, [cap. 8. §. 26.] his verbis, ubi narrat vulneratum a Cyro Artaxerxem regem, eius fratrem, *καὶ παίει κατὰ τὸ στέρνον, καὶ τιτρώσκει διὰ τοῦ θώρακος, ὡς φησι Κτησίας ὁ ἰατρός, καὶ ἰᾶσθαι αὐτὸς τὸ τραῦμα φησι.* et paucissimis interiectis verbis, [§. 27.] *ὁπόσοι μὲν τῶν ἀμφὶ βασιλέα ἀπέθανον, Κτησίας λέγει· παρ' ἐκείνω γὰρ ἦν.* Plutarchus autem initio *Ἀρτοξέρξου* [cap. I.] (ita enim illic nominatur, consentientibus etiam veteribus exemplaribus) [v. ad *Anab.* 1, 1, 1.] *Ἀλλὰ τὸν Κτησίαν — οὐκ εἰκὸς ἐστὶν ἀγνοεῖν τοῦνομα τοῦ βασιλέως, παρ' ᾧ διέτριβε, θεραπεύων αὐτὸν καὶ γυναῖκα καὶ μητέρα καὶ παῖδας.* Et pagina illius libri secunda, [cap. 6, fin.] *Κτησίας δὲ — ὄν οὔτ' ἀγνοεῖν τὸν χρόνον εἰκὸς ἐστὶ παρόντα ταῖς πράξεσιν, οὔτε ἐκὼν αἰτίαν εἶχεν ἐκ τοῦ χρόνου μεταστῆσαι τὸ ἔργον, ὡς ἐπράχθη διηγούμενος.* Ex his igitur quum res omnes compertas exploratasque Ctesiam habere potuisse, (praesertim quum medicorum apud reges multo maior tunc temporis quam nunc autoritas esset) et ut de

compertis atque exploratis vere scribere potuisse intelligamus: nunc an eum (ut *φιλαλίηθη*, id est, veritatis amatorem) id etiam voluisse probabile sit, consideremus. Nimirum et de hoc *ἀπλοῦς ὁ λόγος*. Nam si mentiri volebat Ctesias, nempe assentationis studium in causa fuisse dicamus necesse est. Si assentator erat; certe mentiendo, eius auribus a quo plurimum commodi expectabat, aliquid dare, eiusque ambitioni subservire sibi propositum habebat. A quo autem plura quam a rege suo aut a regis matre sperare eum par erat? Superest igitur ut Ctesiam, dum Artaxerxi et Parysatidi statuit adulari, falsam illis laudem in historia sua plerumque affinxisse existimemus. Atqui tantum abest ut iis, ac Parysatidi praesertim falsam laudem affinixerit, ut veram potius detraxisse, ex iis passim quae de ea commemorat, omnibus videri possit. Et de his quidem ita loquor, quasi ante illorum obitum historiam suam edidisse Ctesiam constet. Nam si post eorum obitum in lucem ab eo prolatam fuisse credamus *), quomodo eum huius culpaе, imo vel huius suspicionis dicere affinem fuisse audebimus? Quod autem ad res Indicas attinet, profecto mendacii illum multis in locis nemo non facile suspectum habuerit: sed quotusquisque est qui convincere queat et coarguere? Nescio (respondebit quispiam) quis eo tempore potuerit: at nunc possunt mercatores nostri qui il-

---

*) [V. ad Fragm. Pers. LXI. Scaliger in Animadv. in Euseb. Chronol. p. 122. ed. II.: Ad tertium annum Olymp. XCV. historiam suam continuavit, sed scribebat quatuor Olympiadibus solidis post illud tempus.]

luc et ipsi navigant. Ain' tu? at unde illis, ut, quum sint ἀναγράφητοι, ideoque iudicio eo quod litteris et doctrina quaeritur, omnino careant: observare et observata aliis postea commemorare eadem quae viri docti, possint? Ne longe abeamus, unde homini omnium litterarum rudi, ut ligni παρήβου dicti naturam ita animadvertisse et animadversam ita queat describere ut hoc in libello a Ctesia descriptam habemus? ut omittam illud quod pro artis suae (quum medicus esset) solertia, ut observavit, ita et observasse debuit: nimirum illud lignum *δίδοσθαι τοῖς κοιλιακοῖς βοήθημα.* vel tale quid quale alio quodam loco narratur? nempe aut miram cuiusdam radicis ad corrigendum nimium lactis usum virtutem: aut, quod de asinorum sylvestrium cornu refert? qui e poculis ex eorum cornu confectis biberint, neque spasmō eos, neque comitali morbo corripit: sed neque, dummodo, aut vinum aut aquam aut poculentum aliquid aliud ex huiusmodi poculis bibant, illos hausto aut ante aut post minime interire veneno? Nequaquam profecto ab imperitis istis mercatoribus expectanda haec narratio fuerit. quid igitur illi narrabunt? nimirum se vidisse sylvestres asinos cornu in fronte gestantes, quod cuius coloris esset discernere non potuerint, sed nec satis eius magnitudinem consideraverint. Hanc autem vim huic cornu esse insitam, tam sunt nescii, quam ii qui nunquam ne Indorum quidem nomen audiverunt. Haec autem a me idcirco hic dicuntur, lector, ut quoties in quosdam homines incidet, qui plus fidei de illis rebus, mercatoribus etiam litterarum imperitis, quam vel doctissimis antiquis scriptoribus adhibendum esse credunt, in prom-

ptu tibi quod illis nugatoribus respondeas, esse possit. Quod si quis me roget, an nec Ctesiae, nec aliis vetustis autoribus rerum huiusmodi historiam describentibus derogandam arbitrer esse fidem, ille a me hoc responsum feret: me domi et in patria mea tot tantaque rerum videre passim miracula, ut quum illos qui de peregrinarum regionum miraculis scripserunt lego: tum demum velim, Scepticam usurpans *εποχήν*, dicere *οὐ μᾶλλον*, id est *οὐ μᾶλλον πιστεύω, ἢ οὐ πιστεύω*. si tantum illa excipias quae ita a ratione abhorrent, ut ne ipse quidem sensus communis ea quemquam patiatur admittere. Quid si vero, quo magis tales sunt res aliquae, eo etiam magis inter miracula, sed non inter incredibilia tamen referendae sint? Nam vel istud quale sit considera. Fuerunt nonnulli prisco saeculo homines, qui quod de quadam Indica ave narrabatur, eam videlicet in India, Indicum, illinc in Graeciam transportatam, Graecum sermonem discere, et hominum more articulatas distinctasque voces tandem proferre: hoc ut plane absurdum et ineptum commentum, exhibendum explodendumque esse dixerint. Quinam? nempe non alii quam quibus huiusmodi avem ex Indicis oris adventam videre nunquam contigisset. Nam Ovidius et Statius, fortasse et ipsi, hominem id commemorantem, ut aperte mendacem, aliquando risu exceperant: at postquam ipsam illis datum fuit avem cernere et audire, quam ea de re famae et aliorum sermoni adhibere fidem noluerant, eam suis ipsorum oculis adhibere coacti fuerunt. Et, ut illos taceamus, hodieque vulgaris est adeo illa avis, ut exstare aliquem qui dicat incredibile esse quod de illa

narratur, id demum nobis plane sit incredibile. Quem enim, psittacum (quem *ψιττακον* Ctesias hic appellat) praeter illum Veronensem Claudiani senem, aut aliquem illi similem, nunquam vidisse putabimus? Finge tamen reperiri senem aliquem (et reperiuntur forsitan aliquot ex illis etiam qui in urbibus degunt) qui nunquam eam volucrum viderit, aut, si viderit, loquentem certe nunquam audierit: an eum qui hanc illi avi inditam esse naturam affirmabit, fidem apud huiusmodi hominem impetraturum reris? Hoc certe si credis, longe falleris. His igitur tandem hunc sermonem claudamus verbis. Quemadmodum si psittacus nunquam ex India advectus ad nos fuisset, avem apud Indos esse humanas voces sonantem nemo crederet: nunc vero, quoniam vulgaris est illa, vix quisquam hoc miraculi loco habet: itidem etiam multa de aliis Indicis animalibus referri, et de plantis atque arboribus, nominatim etiam de quibusdam radicibus, item de aquis, de metallis, de aliis denique multis illi regioni peculiaribus rebus commemorari, quae multorum fidem superant: at si tam facilis illarum, quam psittaci, asportatio esset, tam facile firma ab omnibus persuasione reciperentur, quam ea quae de psittaco scripta sunt, recipiuntur. Ergo quod Plutarchus Ctesiae Persicis tribuit *μυθῶδες* (apud eum corrupte legitur *θυμῶδες*) ego id in eum, ne in Indicis quidem, nedum in Persicis, cadere existimo. At erat *φιλολόκων*. Fuerit vero *φιλαθηναῖος*, fuerit *φιλοθήβαιος*. quid tum? Hoc certe ut aliquo in loco Lacedaemoniorum auri- bus aut Atheniensium aut Thebanorum potius quam veritati serviret, facere potuisse dixerim: at ex una historiae particula totam illam men-

dacii arguere, hoc ego iniquissimi iudicis esse censuerim. Sed Plutarchum, aliquo praeiudicio fortasse praeoccupatum, quicquid libuerit, impune scribere sinamus, et de Ctesiae Persicis, penes ipsos Persas: de Indicis, penes Indos esto fides. Hic certe libellus, qualis qualis est, si aliud quo commendaretur, non haberet, vel hoc unum abunde ad eius commendationem valeret, quod aliquot cum ab aliis, tum vero a Plinio citati in eo reperiantur loci. Sunt vero et maxime memorabiles in eo et minime tamen vulgares historiae, quarum unam, lector, latino sermone interpretatam, proferam: *διήγημα* certe huiusmodi, quod rhetori cuipiam *χοείας* pulcherrimae argumentum, poetae, iocoso quidem, facetorum epigrammatum: severo autem, gravissimae traegodiae amplissimam suppeditare possit materiam. „Mortuo, inquit, Megabyzo, uxor eius „Amytis, libidiosa matre filia libidinosior, summe virorum erat appetens, et suam undique „explebat libidinem. Forte accidit, ut aegrotaret, non gravi morbo illa quidem: sed qui tamen medici desideraret opem. Eam igitur „invisens Apollonides medicus Cous, quum iampridem esset eius amore correptus, convalitutam illam (utpote quae hysterica esset) si „cum viro congregeretur, affirmavit. Hac arte „fit voti compos Apollonides et amata potitur „Amytide. Verum tabescentem eam paulatim „quum cerneret, a congressu abstinere coepit. „Illa autem tandem quum matri suae rem totam aperuisset, eam, ne hanc quam ab Apollonide acceperat, inultam impunitamque dimitteret iniuriam, rogavit. Mater, quae audiverat, ad Artaxerxem defert: narratque ut „congressu eius usus esset, nec, nisi ea indignis

„prius abusus modis, illo abstinisset. Rex ma-
 „tri de his agendi, ut vellet, potestatem per-
 „mittit. Illa igitur comprehensum et in vin-
 „cula coniectum Apollonidem duos menses in
 „tormentis et cruciatibus habuit, tandem vero
 „vivum etiam defodit.“ Hic iam mihi lector
 (quod in legendis historicorum scriptis longe et
 iucundissimum et utilissimum est) historiam
 cum historia confer, Persicam nimirum cum
 Romana. Amytin cum Messalina, regis Persa-
 rum filiam cum imperatoris Romani, coniuge
 mihi compara: et muliebrem utrobique, quasi
 in speculo quodam, contemplare ingenium.

Claudius audi

Quae tulerit. dormire virum quum senserat
 uxor,

Ausa Palatino etc.

satis enim tibi notos esse puto versus. Aptis-
 sime autem, meo quidem iudicio, hoc par mu-
 lierum copulaverimus: ut quas personas et lon-
 ga temporum intercapedo et longum locorum
 intervallum et linguae magna discrepantia dis-
 sociaverunt, generis nobilitas (licet in altera
 maior) et norum foeditas ac turpitudine minime
 nobili vinculo nobis consocient atque coniun-
 gant. Et de Messalinae quidem ut audias libi-
 dine, tibi longe abeundum non fuerit. Amytin
 autem praeterquam Ctesiae, etiam Dinonis
 gravissimi auctoris hoc infamatam reperi elogio,
 „*Ἀμυτις, καλλίστη τῶν ἐν τῇ Ἀσίᾳ γυναικῶν καὶ ἀπο-
 λαστοτάτη.* id est, Amytis omnium Asiae fe-
 minarum ut pulcherrima, ita libidinosissima.
 Historiam cum historia contulisti, lector: nunc
 autem poëtae quomodo cum historicis conferri

débeant, et ut cum illorum sententiis horum pulchre testimonia consonent, considera. Nimirum quod a poëta Latinorum omnium ingeniosissimo pronunciatum est, Litem magnam pudicitiae cum forma esse, non minus vere quam eleganter esse dictum, iam antea tibi, ut opinor, persuaseras. sed ita verum tamen hoc esse, ut non in omnes hanc cadere suspicionem existimare deberemus. At nunc hae te docent historiae, non obscuras tantum, non privatas tantum affines huic culpae esse personas, verum etiam imperatrices, eorum etiam qui reges regum vocabantur (et merito quidem vocabantur) filias. Sed cur ego tam memorabilem undique hanc tibi reddere conor orationem? nimirum quod illa vel certissimum Ctesiae *φιλαληθείας* datura sit testimonium. Quem enim missum me facere velle simulaveram, nunc quasi ex insidiis repetere libet sermonem. Ecquis unicuique erga suam artem et erga eiusdem artis societate iunctos (quod eiusdem velut sacri sint cultores) naturaliter quosdam amoris excitari nescit igniculos? Nisi igitur Ctesiae amica quidem ars sua, amicus vero Apollonides, sed amica magis historiae veritas fuisset, haecine cum tantó utriusque narrasset dedecore? At ego (dicet fortasse Plutarchus) istud factum longe aliter interpreto. Nam ut *κεραμὸς κεραμῆϊ κοτέει*, sic etiam *ἰατρός ἰατρῶν*. hinc illa diffamatio. Itane tandem haec eius diffamandi studio commemoret, quem aliquot in locis non multo ante sponte laudaverit? Quo te iam vertes Plutarche? Video quo evadere velis. Passim ab Herodoto dissentit. Patrem fabularum mihi narras, tandem te tuo confodisti gladio. Nimirum verax Ctesias mendaci Hero-

doto repugnat. Quid tu autem ad haec, lector? nonne iam tibi teneri Plutarchus videtur? Hoc si tibi persuasi, Ctesiae τὸ φιλάληθες admirare mecum potius, quam cum Plutarcho τὸ φιλοψευδές reprehende. Aut, si tibi paria in utramque partem videntur esse momenta, saltem te neutrum serva, et ubi dixi, de Ctesiae Persicis, penes Persas, de Indicis, penes Indos fides esto. Vale.

DE CTESIA HISTORICO.

(Ex Io. Alb. Fabricii bibliotheca Graeca, cum Auctario G. C. Harles. V. 2. p. 740 sqq.)

Ctesias, Ctesiochi*) filius**), ex familia Asclepiadarum, patria Cnido, Cariae urbe, medicus Artaxerxis Mnemonis, per XVII. annos in honore ab eo habitus, a Salmasio***) perperam traditur fuisse aequalis Herodoto, quum iunio-

---

*) [Male *Clenarchi* posuit Alfons. Giacomius in Bibliotheca, V. 1. p. 623. ed. Camusat.]

**) Tzetzes Chil. I. hist. 1. et Suidas, [v. Testimonia vet. infr.] (Eudocia p. 268. ubi dicitur Ctesiarchi aut Ctesiochi filius,) Plutarch. Artaxerxe p. 1012. 1014. Lucian. de scribenda Historia Tom. I. p. 630. (cap. 3. p. 71. tom. II. edit. Reitzii, ubi Lucian. ait, Ctesiam ea, quae de Indis scripserit, neque vidisse, neque fando accepisse, adeoque finxisse. Vidi ibi Iensium. adde Lucian. quomodo historia scribenda sit, cap. 39. p. 52. Tom. II. ibique Gesner.)

***) Salmas. ad Solin. p. 871. edit. Ultraiect. b. G. e loco Diodori Sic. (II. cap. 32. p. 146. ubi vid. Wesseling.) perperam accepto.

rem fuisse clarissimis argumentis constet *). Mihi h. l. sufficiet scripta eius tantum commemorare, idque tanto brevius, quod exceptis paucis fragmentis et excerptis Henrici Stephani **),

---

*) Ea vide, si lubet, apud Vossium de Hist. Gr. lib. I. cap. 5. [p. 22 sqq.] et Saxii Onomast. I. p. 59. [Chronicon Paschale p. 168. ed. Paris. p. 135, a. ed. Venet.: ὁ δ' Ὀλυμπίας. Αἰμυλίου καὶ Ῥουστίκου. Ξενοφῶν Ὀρζυλάου, καὶ Κτησίας ἐγνωρίζοντο (florebant.) Syncell. Chronogr. ex Africano: Ἰσοκράτης ῥήτωρ, Κτησίας, καὶ Διόδωρος ἐγνωρίζοντο. Add. Euseb. Chronic. lat. I. p. 33. et II. p. 134. ed. Scalig. ad Ol. XCV.: Xenophon — et Ctesias clari habentur, p. 46. (55. ed. II.) Graeci textus.]

**) *H. Stephanus* Photii excerpta ex Ctesiae Persicis et Indicis graece primus vulgavit an. 1557. 8. (Habeo exemplum inscriptum: Ἐκ τῶν Μέμνονος — — *Ex Memnone excerptae historiae, de tyrannis Heraclae Ponticae. Ex Ctesia et Agatharchide excerptae historiae. Omnia non solum graece, sed et latine, partim ex Henr. Stephani, partim ex Laur. Rhodomanii interpretatione. Cum accessione ad ea quae prius ex illis historiis excerpta fuerant. A. M. D. LXXXVIII. Excudebat Henr. Stephanus. 8. —* Insunt quoque (p. 120 - 228.) Appiani lib. Ἀννιβαϊκὴ et Ἰβηρικὴ cum Stephani castigationibus usque ad p. 248. tum p. 259 sqq. accessio ex aliquot scriptorum locis: duae Chionis epistolae et alia quae ad Clearchum, Agatharchidem et Ctesiam pertinent. Separatim edita est latina versio, huius sententiae: *Ex Memnone et aliis excerptae historiae, de tyrannis Heraclae ponticae. Ex Ctesia et Agatharchide excerptae historiae. Omnia cum recenti accessione, graece: nec non latine, partim ex H. Stephani, partim ex Laur. Rhodomanii interpretatione. A. 1594. Excud. H. Stephanus. 8. —* Epistolae Chionis et quaedam alia sub finem gr. contextus carent versione latina. Exemplar versionis tantum latinae, huius anni, fuit in biblioth. Bünavianae; vid. Catal. I. p. 105.) deinde eadem suis Herodoti editionibus [a. 1570. 1592.] a se translata et disquisi-

Andreae Schotti, Gothofredi Iungermanni (et Wesselingii) industria collectis, et Photii Bibliothecae interseri, vel Herodoto subnecti solitis, nullum eorum ad nos pervenit, sed ad unum omnia interciderunt. Fuerunt autem haec:

Περσικῶν βιβλία κγ'. Historiae de rebus Persarum libri XXIII. in quo opere dicaverat sex primores libros describendis rebus Assyriacis *)

tione de Ctesia aliisque nonnullis aucta adiunxit. (v. supra [Fabr. bibl. Gr. ed. Harl.] p. 338 et 339.) Hinc (*Hoeschelius* gr. cum notis suis, in Photii biblioth. p. 52 sq. Aug. Vind. 1601. fol. et gr. et lat. cum scholiis) *Andreas Schottus* in sua Photii versione post cod. LXXII. p. 106 sq. Ctesiae fragmenta subnexuit. Idem diligentissime fecerunt in suis Herodoti editionibus *Gothofredus Iungermannus*, [1608. et 1618] quam secutus est *Tho. Galeus*, [1679.] (et *Iac. Gronovius*, [1715.] denique *Wesselingius*, [1763.] cum notis auctisque fragmentis, testimoniis ac iudiciis de Ctesia antiquis et aliis accessionibus [quae vero cuncta a Wesselingio non profecta sunt]. Repetiit *Borheck*. Vol. II. edit. Herodoti, Lemgoviae, 1781.) [Gallico sermone praeter *Gedoynum*, qui infra memoratur, Persica expressit *Larcher*. in: *Histoire d'Hérodote* T. VI. p. 215 sqq. ed. II. Uterque Gallus Indica etiam in suum sermonem transtulit. Ille in: *Oeuvres diverses*, a. 1745. (v. *Mémoires de l'Academ. des Inscr.* T. XVI. *Hist.* p. 98.) hic post Persica l. l.] In *Allatii* *Apibus* urbanis p. 187. legas etiam M. Antonium Petilium excerpta ex Ctesiae Persicis et Indicis latine vertisse. De Ctesiae scriptis egit praeterea *Io. Meursius* in *Cypro* lib. II. cap. 29. et ad Apollonii Dyscoli Historiam commentitiam p. 120. Iohan. Harduinus fragmenta, quae exstant, supposita Ctesiae esse, coniicit in *Chronologia* V. T. p. 91. Sed sollemne viri illi erudito *παραδοξολογεῖν*.

*) Hinc *Strabo* p. 656. lib. XIV. adfirmat, Ctesiam scripsisse *Ἀσσυριακὰ* et *Περσικά*. Illis primoribus libris diligenter usus est *Diodorus Siculus*, libro praesertim secundo, [cf. *Voss. de histor. Gr.* l. 1. p. 23.]

aliisque, quae Persica antecesserunt, facto a Nino et Semiramide initio. A septimo autem libro ad postremum usque historiam Persicam persecutus est a Cyro et Cambyse regibus, ad annum 3. Olymp. XCIII. *) sive annum Artaxerxis Mnemonis octavum, ante Christ. nat. CCCXCVI. usus, (ut iste quidem iactavit,) arcanis annalibus, quos in membranis **) describi sibi curaverant reges Persarum. Perspicuitatem suavitatemque Ctesiae, dialecto Ionica ***) [licet patria dorici generis esset,] usi, mire praedicant Demetrius libro de Elocutione §. 218. 221. Dionysius Halicarnasseus, et Photius. In rebus ipsis Herodoto saepe, interdum etiam Xenophonti †) contradixit, observante Photio cod. LXXII. quo excerpta ex illo opere Ctesiae nobis servavit. Fabulosus, vanus fideque indignus scriptor visus iam olim est quam plurimis, Straboni, Plutarcho in Artaxerxis vita ††)

*) Diodor. XIV. c. 47. (p. 679. ed. Wesseling.)

**) Diodor. II. p. 84. (T. I. p. 146. ed. Wessel. cuius not. videbis.)

***) Salmasius de dialecto, qua usus est, ionica, videndus est p. 29. de Hellenistica et p. 41. ubi Ctesiam gente doricum observat, perinde ut Hippocratem et Herodotum.

†) Xenophon Ctesiae Persicam Historiam legit, antequam suam scriberet: nam lib. I. de expeditione Cyri p. 157. [v. praefat. ad Anab. Xen. Cap. II. p. XXII.] memorans vulneratum a Cyro Artaxerxem fratrem Ctesiam auctorem laudat, et vulnus ab illo curatum esse, ipso auctore refert: addit etiam, Ctesiam, utpote regi praesentem, tradidisse, quot tum temporis circa regem ceciderint.

††) [Plutarchum propterea Ctesiae iratum fuisse, quod hic Lacedaemoniis magis faveret, quam Boeotis, ponit Gedoyn. p. 247.]

aliisque. Inter recentiores idem contendunt Ios. Scaliger, [Canon. Isagog. p. 313. ed. I. p. 320 sqq. cf. p. 137 sq. edit. a. 1658.] et, praeter innumeros alios Herm. Conringius in adversariis chronologicis de Asiae et Aegypti antiquissimis dynastiis, (cap. 7. p. 161. in Syntagma variarum dissertatt. a I. Georgio Graevio editarum, Ultraiecti, 1702, 4.) qui non tantum in narrationibus ceteris, sed praecipue in Persicis (in quo solo argumento aliquid ei tribuunt veteres*) plerique, et recentiores,) parum fidei mereri Ctesiam, disputat, quod facit etiam Bernardus de Montfaucon libro de veritate historiae Iudith, p. 120 sq. et Dounaeus notis ad Demosthen. p. 171. item Gouietus in dissert. inserta continuationi Memoriarum litterariorum Salengrii T. I. Part. I. nr. VIII. p. 121 sqq. et contra Herodotum pro Ctesia Part. II. p. 349 sqq. 364 sqq. Journal des Sçavants 1726.

---

* Diodor. (lib. II. cap. 2. p. 114. T. I. Wesseling. cuius annot. vide p. 115; 8.) Iustinus etc. Hinc Is. Vossius lib. de LXX. interpretibus p. 334. „Ctesiae auctoritati in Persicis plurimum tribuunt veteres, quum tamen in ceteris fuerit mendacissimus.“ [Ger. Voss. l. I. p. 24.: „Miretur aliquis homini adeo vano tantum fidei habitum esse a Diodoro Siculo, Trogo, et aliis, ut eum, quam Herodotum sequi in plurimis mallerent. Nempe imposuit iis, quod Ctesias profiteretur, se cuncta hausisse ex regis membranis.“] Persicarum rerum bonum auctorem imprimis Ctesiam vocat Barnab. Brissonius, lib. I. de regno Persar. — Epitomen Persicorum, (nobilissimi ex Ctesiae scriptis,) concinnasse videtur *Pamphila*, foemina Epidauria; Suidas enim [sub v. Παμφίλη] inter eius scripta memorat Ἐπιτομὴν τῶν [τοῦ] Κτησίου ἐν βιβλίοις γ'. [Ger. Voss. l. I.: Arbitror vero, eam epitomen non fuisse omnium Ctesiae librorum, sed viginti trium de rebus Persicis.“]

Oct. p. 235. Ctesiae fidem frangit Christoph. Cellarius in Ctesiae hypothesebus suspectis de principio regnorum et historiarum, Halae Sax. 1694. rec. 1703. (in diss. academicis, a Io. Georg. Walchio iunctim editis, Lips. 1712. p. 54 - 70. Iac. Arrhenius in diss. de Monarchia Assyriorum Ctesiana; Upsal. 1705, 8. Inter paucos tamen Ctesiae fidem adserere adnitus est Ulric. Huberus in diss. de temporibus ante Cyrum, quae exstat, in historia eius civili non procul ab initio. Nec non Freretus *), bibl. françoise, a. 1726. Sept. p. 138 sqq. Sam. Schuckford. in Connex. vet. hist. cum scriptor. profan. T. II. p. 19. Journ. liter. Tom. 15. p. 4. Fabric. Sed Schuckford. libro VII. Vol. I. p. 553 sq. version. germ. Dresdae 1726, 4. minus facere videtur narrationibus Ctesiae: cuius tamen partes interdum sequitur Des Vignoles **) Chronol. T. II. p. 169. Praeferunt ei Herodotum Iac. Usserius in Annal. V. T. ad A. M. 2737. I. G. Walch. in exercitt. histor. de fabulosa histor. Semiramidis, Lips. 1713. rec. in Parergis academ. p. 27 sqq. ubi de Ctesia eiusque mala fide historica quaedam habet. L. E. du Pin bibl. univers. des historiens p. 209 sqq. Multo tamen plura collegit, examinavit et plurimum, tam veterum, quam recentiorum iudicia diversa proposuit Io. Georg. Walther. in Animadverss. historicis et criticis,

---

*) [v. *Histoire de l'Acad. des Inscr. Mém. T. V.* p. 350 sqq.]

**) [Quem Herodoto saepius, quam par erat, fuisse iniquiorem, nimioque Ctesiae amore in transversum abreptum, animadvertit Wesseling. in praefat. ad Herodot. p. II.]

Weissenfelsae, 1748. 8. in commentat. historica, qua Herodoti et Ctesiae sententiae de magnitudine atque antiquitate imperii assyriaci et medici coniunguntur, p. 75 - 112. de aetate Ctesiae p. 99 sq. et contra Wesselingii Addenda ad T. I. Diodori Sic. modeste docteq. disputans p. 367 sqq. in Addendis: idem Walther. ibidem p. 122 sqq. in commentat. de veterum recentiorumque historicorum invidentia, iudicandi libidine et nimio rerum mirabilium amore. Iac. de Rhoer in Feriis Daventriensibus, Traiecti ad Rhenum. 1758. 8. libr. II. cap. I. p. 137 sqq. contra Huberum aliosque disputans atque Herodotum I. cap. 95. (ubi Wesseling. laudat Schroeerum in Orig. Assy. sect. IV, 5 sqq. et Leon. Offerhaus. Spicileg. hist. chronolog. p. 145.) copiose explicans, ita contendit illum cum Ctesiae narratione, ut studeat, utrumque in concordiam reducere, Ctesiae manibus suum honorem aliquo modo restituere, atque evincere, Herodotum imperium Assyriorum non coercere intra quingentos annos, Medos denique non fuisse subditos, sed socios Babyloniorum. Compara Waltherum, qui loco citato p. 103 sqq. aliam ingressus est viam *). Adde De Bougainville, qui Herodoti et Ctesiae narrationes de monarchia Medorum conciliare studuit in Mém. de Littérat. I. et B. L. Tom. XXIII. p. 1 sqq. et Abbé Gedoyn,

---

*) [In *Annales du monde, depuis le déluge jusqu'au gouvernement d'Othoniel, premier juge des Israélites* etc. Strasburg. 1788, 8. historia profana cum sacra, adeoque narrationes Herodoti et Ctesiae conciliantur: saltem id tentavit auctor, neque vero satisfacit criticis. cf. *Journal Encyclop.* Octobr. 1789. T. VII. P. I. Nr. 3. Fabr. Bibl. Gr. V. 2. p. 347. *Harles.*]

Histoire des Perses, écrite par Ctesias suivant l'Extrait, que Photius nous en a laissé, [in *Histoir. de l'Acad. des Inscr.* V. 14. p. 247 sqq.] lib. II. cap. 20. §. III. p. 331 sq. Harl. *).

---

*) [Cf. etiam *Volney, Chronologie d'Hérodote, Paris, 1809. Fuhrman. Handbuch der Class. Lit. etc.* V. 2. P. 2. p. 233.: *Die Beschuldigung (der Glaubwürdigkeit des Ctesias) beruht wohl mehr auf dem Umstand, dass er fast durchgehends dem Herodot widersprochen hat, und auch hie und da vom Berichte des Xenophon abweicht, wiewohl letzterer des Ctesias Werk vor Abfassung des Seinigen nicht bloss gelesen hat, sondern sich auch in der Anabasis auf seinen Umgang mit dem König Artaxerxes bezieht, wornach er dasjenige, was damals nach der Verwundung dieses Fürsten in der Nähe desselben vorfiel, wissen und erzählen könne. Wie lässt sich seine Glaubwürdigkeit, die man ihm in der persischen Geschichte vorzüglich nicht absprechen kann, so ganz bezweifeln, da er doch von so vielen Ereignissen und Thaten Augenzeuge war? Sollte er auch Unwahrheiten erzählt haben, so beruht das nur auf seinem Zutrauen auf die vorgefundenen Nachrichten, im königlichen Archive. Aus Unkunde der medischen und assyrischen Sprache, wurde er durch dieselbe getäuscht, ohne etwa absichtlich Andere hintergehen zu wollen. Zwei bedeutende Geschichtschreiber, Diodor und Trogus würden ihm auch nicht so häufig und unbedenklich nach-erzählt und sich auf ihn verlassen haben, falls er so unzuverlässig gewesen wäre. (Vergl. C. Michaeler, *hist. krit. Versuch über die ältesten Völkerstämme u. w. Thl. 1. Kap. 2.*) Überdies lebte Ctesias in einem fabelhaften Zeitalter, und zum Theil von denjenigen Ländern, von welchen er Nachrichten giebt, entfernt, und unter Menschen, welche ihn wegen der Fictionen, die in seinem Werke vorkamen, nicht liebten. v. *ibid.* p. 113. Alios v. supra in praefat., quibus adde *Larcher. l. 1. p. 267. Ukert, Geographie der Griechen und Römer T. 1. P. 1. p. 76 sqq. Barthélemi, Voyage du jeune Anach. V. 5. p. 347. transl. german.*]*

Ἰνδικῶν βιβλίον ζν. De rebus Indicis liber unus, cuius excerpta leguntur in Photii biblioth. cod. LXXIII. Respicit Plinius, Ctesiam laudans, VII, 2. hist. nat. In hoc potissimum opere lectorum credulitate abusus est et fidem decoxit Ctesias, unde Aristoteli lib. VIII. hist. animal. cap. 28. citatis eius Indicis, visus fuit indignus, cui crederetur: *ὡς φησι Κτησίας οὐκ ἂν ἀξιόπιστος.* Fidem illi quoque detrahit Arrian. in Indicis p. 513. Et Antigonus Carystius in historiis admirandis (c. 16. p. 27. ed. Beckmanni, Lips. 1791. 4.) negat se ex Ctesia quicquam prolaturum, *διὰ τὸ πολλὰ ψεύδεσθαι αὐτόν.* Vid. et Aristotel. II. 2. de generat. anim. Lucian. de Vera historia lib. I. T. I. p. 640. et lib. II. 683. Aeneam Gazaeum in Theophrasto p. 23. ed. Barthii. Aelian. histor. Animal. etc.

Περὶ ὄρων. De montibus libri, quorum primum laudat Scholiastes Apollon. ad lib. II. agens de sacro monte, etsi ibi legitur *Κτησίας ἐν πρώτῳ περιόδῳ*, sed *περὶ ὄρων* legendum, recte monuit Ioh. Meursius in Cypro II. c. 29. [V. 3. p. 674. ed. Lami, Florent.] et in bibl. Graeca. [p. 1244.] Librum secundum adducit Plutarchus de fluminibus et montibus, ubi agit de monte Teuthrante p. 1161. *καθὼς ἱστορεῖ Κτησίας ὁ Κνίδιος ἐν β' περὶ ὄρων.* Et Schol. Apollon. ad lib. II. agens de montibus Colchorum Amarantis et Ioh. Stobaeus, serm. 98. *περὶ νόσου.*

Περίπλοι, quorum primum memorat Steph. Byz. in *Σίγνος.* Periplum Asiae Harpocraton in *Σκιάποδες*, et Suidas eadem voce. Ctesiam *τρίτη περιηγήσεως* laudat idem Stephanus in *Κοάνη.*

Περὶ τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν φόρων. De tributis Asiae opus laudatum Athenaeo lib. X. p. 442. Librum tertium illius operis memorat idem Athenaeus. lib II. p. 67.

Περὶ ποταμῶν. De fluviis libri, quorum secundus citatur a Plutarcho de fluminibus p. 1160. ubi de Alpheo. Sane Ctesiam simpliciter laudat Plutarchus, non Ctesiam Ephesium, cui libros de fluminibus, nescio qua de caussa tribuit Maussacus in notis p. 81. notatus a Vossio de Hist. Gr. [lib. III.] p. 349. *) Quamvis Ctesiam Ephesium ἐν πρώτῳ Περσῆδος libro primo Perseidis, sive de Perseo illo, qui Medusam interfecit, memoret idem Plutarch. p. 1161. **). Citatur Ctesias etiam ab Eratosthene in Catasterismis cap. 38. ***).

---

*) [Hic l. l.: Ctesiae sunt duo, unus Cnidius alter Ephesius.“ Sed Ctesiae nomen alibi etiam memoratur, ut apud Aelianum, V. H. 1, 27. M. Aurelius Ctesias junior in Gruteri Inscriptt. V. I. p. LXXIX, 1. apud Graev. Male Κτησίας pro Τισίας editum in Scholiis ad Homer. II. lib. IX. v. 443. ab Horneio editis, et apud Ammianum Marcellinum 30, 4. ubi codd. Κτησίας vel Κησίας praebent, iamdudum in Tisias mutatum. In Plinii Hist. Nat. 34, 8. s. XIX, 25. V. 5. p. 244. ed. Bip. inter artifices Ctesias nominatur, in cod. certe Reg. 2.; at vet. edd. Clesias praebent. Ceterum in Eusebio Armenico ab Auchero edito nomen Ctesiae Ctesies scriptum legitur.]

***) [Plutarch. de Fluv. 18, 6. (Geograp. Minor. ed. Hudson. V. 2. p. 36.) αἱ δ' ἐγγύριοι τὴν ἀκρόρειαν ἀπὸ τοῦ συγκυρήματος Μυκῆνας μετωνόμασαν· καθὼς ἱστορεῖ Κτησίας Εφέσιος ἐν α' Περσῆδος. i. e. Indigenae vero cacumen illud a casu Mycenae appellarunt, ut docet Ctesias Ephesius Primo Perseidos. Ctesiae Cnidio hoc fragmentum tribuit Meursius l. l.]

***) Opus quoddam medicum Ctesiam scripsisse haud

De *Διττογραφία* quorundam nominum, in Ctesia praesertim: et de Excerptis ipsis ac voce *ἐκλογῶν*. (Ex H. Stephani Castigationibus ad Appiani Iberica et Annibalica, Ctesiaeque Agatharchidis et Memnonis excerpta, in fine.)

Duo sunt praeterea, lector, de quibus te admonitum volo: unum, quod ad nomina multa, in Ctesiae praesertim exemplaribus, *διττογραφούμενα* alterum autem, quod ad vocem *ἐκλογαί* attinet. Exemplum huius *διττογραφίας* ponam ex multis unum, *Πετίσας* cap. 39. in uno cod. cum $\bar{\iota}$ scriptum, quum in altero scribatur cum $\bar{\eta}$. Certe huius nominis et aliorum huiusmodi quaerere scripturam, nescio cuius laboris, imo vero nescio, cuius curiositatis esset. Nam si tandem reperiretur, (quod tamen nullo fieri modo posse credo) quid tale repertum commodi nobis afferre posset, non video. Unum tamen optabile foret, ut quo modo apud unum historicum nomen aliquod proprium scribitur, eodem apud alios quoque scriptum esset*): ne erroris (ut saepe accidere videmus) diversa scriptura nobis occasionem praeberet: dum quod de una eademque persona dicitur, de diversis dici existimamus. Sed illud qui fieri possit? Si ta-

---

iniuria arguas ex Galeni loco, quem propterea in fine post fragmenta ex variis Ctesiae scriptis servata addidi. Fuerit tamen, cui Ctesiam obiter in historiis Persicis conscribendis rem medicam eo fragmento memoratam attigisse dicere liceat.]

*) [Nomina barbara a Graecis, quum sua rem lingua narrant, saepissime non modo in Graecam flectuntur terminationem, auribus Graecis accommodantur, sed et pro iis Graeca idem significantia substituuntur. Verba sunt Fabricii bibl. Gr. V. 1. p. 41. ed. Harles.]

men et hic coniectura locum habere debet, credo, quo longiora sunt, eo magis Persicae linguae characterem servare nomina. Scimus enim Persas, in suis denominandis, nequaquam id quod quidam dixit, curasse, πάντα δοῦλον εἶναι τῷ δεσπότῃ μονοσύλλαβον, imo potius καὶ δοῦλον καὶ δεσπότῃν εἶναι πολυσύλλαβον καὶ μακροσύλλαβον. Quam rem videmus ut facete Plautus notet. Haec igitur ratio videtur idonea ad probandum magis veram esse scripturam (duplex enim in hoc nomine reperitur) Σφενδαδάτης quam Σφενδάτης, utpote longiorem: eandemque in id genus aliis esse debere rationem. Itidem in nonnullis nominibus, in quibus diversa scriptura, nimirum et per ζ et per ξ, quae est per ξ meis auribus nescio quid Persicum magis sonat, ideoque magis mihi probatur. Ut Ἰξαβάτης quam Ἰαβάτης, sic Ἀρτιβαρξάνης quam Ἀρτιβαρξάνης. nam etiam Ἀρξάνης non Ἀρξάνης dicitur. In nonnullis melioris exemplaris fidem ubique secutus sum. ut Σκυθάρκης ubique non Σκυθάροκης. Item Ἀμντις non Ἀμνντις. quam Ἄνουτιν a Dionone appellatam reperio, si quidem non mendosum est exemplar. De duplici autem scriptura Ἀρτοξέρξης et Ἀρταξέρξης non habeo quod dicam. Quin et ἐθνικῶν in dubium vocari scriptura possit. Nam quos Δέρβικας consensu utriusque exemplaris appellatos hic habes, Stephanus [Byz. sub v. Δερβίκααι vid. fragmm.] ait ipsum Ctesiam appellasse Δερβίους, ἢ Τερβισσοῦς. Sed et male illic Δελβίκααι legitur pro Δερβίκααι per ρ et unum κ, prius. Alicubi certe exemplari alteri fidem audacter derogavi. ut in iis locis qui sunt cap. 17. et 21. habebat enim Καρχηδονίων et Καρχηδονίους pro Χαλκηδονίων et Χαλκηδονίους. (cuiusmodi mendum in hoc ipso nomine

in aliorum autorum antigraphis, ut Strabonis, mihi occurrit.) [v. Indic. sub v. Chalcedonenses.] quod exemplar etiam male et gravi cum errore permutatas nonnunquam habebat nominum quorundam sedes. ut cap. 29. in eo scriptum est Ἀροξέροξης ubi habes Δαρειαῖος, et Δαρειαίου ubi habes Ἀροξέροξου. Nec in propriis nominibus tantum, sed ubique a partibus melioris (ut mihi quidem videbatur) exemplaris stare volui: in incertis, alterutrum sine delectu, sequutus sum: sed ita ut alterius quoque lectionem in fine libri dederim, non in Ctésia solum, sed et in Agatharchide, et Memnone. Nam quod ad Appianum attinet, eius unicum exemplar nancisci potui. Sed hoc addere oblitus eram, non esse quod in nonnullis et propriis et appellativis nominibus, Ionici idiomatis terminationes in his ex Ctésiae libris ἐκλογαῖς reperire mireris, quum Ionica dialecto illos conscripsisse dicatur. quanquam, ut harum ἐκλογῶν testatur autor, ἐν τοῖς Ἰνδικοῖς μᾶλλον ἰωνίζει ἢ ἐν τοῖς Περσικοῖς.

Alterum autem quod te scire tua interesse existimo, hoc est. Ex Ctésiae scriptis haec ita fuerunt excerpta, ut is qui excerpserit, aliquando verba ipsius sola posuerit: interdum autem, et sane plurimum, sua illis admixta nobis dederit, simul etiam in pauca et velut in arctum ea quae ille latius ac fusius exposuerat, contrahens. Utro igitur potius an ἐκλογῶν an ἐπιτομῆς appellanda sint ea nomine, videamus. Ἐπιτομῆς appellationem dare solitos Graecos existimo iis quae ex scriptore aliquo ita describuntur, ut primum ordo idem qui apud eum est, servetur: deinde vero ipsa etiam verba (quantum fieri potest) sed ex multis pauca, aut ex

paucis paucissima, retineantur. Eos autem locos qui ex aliquo auctoris libro hinc inde, prout visum est, sed *ἀντολεξεί* describuntur, *ἐκλογάς* ab iis vocitari solitos fuisse arbitror. Nec vero Athenaeum cum alibi, tum vero ubi *ἐκλογάς δραμάτων ποιησάμενος* dicit, aliud hoc nomine significare voluisse crediderim. Quo fit etiam ut iis quae novissime in Germania editae fuerunt posteriorum Polybii librorum particulis, nequaquam *ἐπιτομῆς* sed *ἐκλογῶν* imponendum fuisse nomen putem, et ita putem, ut affirmare audeam. Nam quin illic habeantur illa ipsa Polybii verba, mihi, qui locos aliquot ex iis a quodam Graeco auctore (ab Athenaeo, si bene memini) quales illic sunt, ex Polybio citatos repererim: minime dubium amplius esse possit. Sed quod ad haec ex Ctesiae libris excerpta attinet, quum, ut dixi, nonnunquam ipsa auctoris verba et eum ipsum velut loquentem a nobis audiri faciat (ut Indic. cap. 25. *τὸν δὲ ἀστράγαλον κάλλιστον ὃν ἐγὼ εἶώρακα, οἷόν περ βοῶς καὶ τὸ εἶδος καὶ τὸ μέγεθος*) interdum vero, et multo frequentius id quidem, non *μιμητικῶς*, ut ita dicam, id est, non ipsum scriptorem loquentem inducendo, et verba quasi ex eius ore excipienda nobis relinquendo, sed *διηγηματικῶς*, id est, ipse nobis, quid apud Ctesiam legerit, narrans (ut Indic. cap. 4., quum dicit, *ἐξ οὗ (σιδήρου) καὶ δύο ξίφη Κτησίας φησὶν ἐσχηκέναι, ἐν παρὰ βασιλείῳ, καὶ ἐν παρὰ τῆς τοῦ βασιλείου μητρὸς Παρυσάτιδος. φησὶ δὲ περὶ αὐτοῦ, ὅτι etc.* Indic. item cap. 28., *καὶ φησὶν ἰδεῖν αὐτὸ (τὸ δένδρον) ὃ Κτησίας, καὶ ὄσφρανθῆναι ὄσμῆς, οἷας οὔτε εἰπεῖν ἦν, οὔτε εἰκάσαι.*) Quum, inquam, haec ita sint, nomen *ἐκλογάς* admittere nos hic ita oportet, ut quum quid proprie hac in re sig-

nificet, non ignoremus, ad receptum tamen apud autores usum significationem eius hic non esse restringendam, sed paulo latius extendendam sciamus. [Quae sequuntur, ad Agatharchidem et Memnonem pertinent; propterea omisi; nec non Elogium Ctesiae Cnidii ex Barnaba Brissonio, I. I. de regio Persarum principatu c. 233. p. 306 sqq. ed. Lederlin. petitem, unde nihil novi discas.]

Veterum quorundam testimonia de Ctesia eiusque scriptis, et dicendi genere.

- I. Διόδωρος ὁ Σικελιώτης βιβλιοθήκης ιστορικῆς ἐν τῷ δευτέρῳ.

Κτησίας δὲ ὁ Κνίδιος*) τοῖς [καθ' Ἡρόδοτον] μὲν χρόνοις ὑπῆρξε κατὰ τὴν Κύρου στρατείαν ἐπὶ Ἀρταξέρξην τὸν ἀδελφόν· γενόμενος δὲ αἰχμάλωτος, καὶ διὰ τὴν ἰατρικὴν ἐπιστήμην ἀναληφθεὶς ὑπὸ τοῦ βασιλέως, ἑπτακαίδεκα ἔτη διετέλεσε τιμώμενος

- I. Diodorus Siculus bibliothecae histor. lib. II.

[cap. 32. p. 146. ed. Wessel.] L. Rhodomanno interpr.

At Ctesias Cnidius, [Herodoto recentior,] sub expeditionem Cyri adversus Artaxerxem fratrem vixit. Captus enim, tunc, et ob artis medicae scientiam a rege in gratiam receptus, XVII. annos cum honore apud illum exegit.

*) V. Walther. I. supra I. p. 99. et Addend. p. 367 sq. Optimi libri scripti omittunt verba uncis seiuncta. v. Wesseling. Vixit Ctesias Herodoti, etsi senioris, temporibus.

ὑπ' αὐτοῦ. οὗτος οὖν φησὶν ἐκ τῶν βασιλικῶν *)
 διαφθερῶν (ἐν αἷς οἱ Πέρσαι τὰς παλαιὰς πράξεις κα-
 τὰ τινα νόμον εἶχον συντεταγμένας) πολυπραγμονῆσαι
 τὰ καθ' ἕκαστα καὶ συνταξάμενον τὴν ἱστορίαν εἰς
 τοὺς Ἕλληνας ἐξενεγκεῖν.

II. Στράβων γεωγραφικῶν βιβλ. ιδ'.

Ἄνδρες δ' ἀξιόλογοι Κνίδιοι κ. τ. λ. Ἐντεῦθεν
 δὲ καὶ Κτησίας ὁ ἰατρούσας μὲν Ἀρταξέρξην, συγ-
 γράφας δὲ **) τὰ Ἀσσυριακὰ καὶ τὰ Περσικά.

Hic e regiis membranis (in quibus res antiquas
 Persae, iussu legis cuiusdam, ordine descriptas
 habebant) studiose indagavit singula, inque hi-
 storicum ordinem redacta ad Graecos transtulit.

II. Strabo rerum geographicarum lib. XIV. [cap. 2.
 V. 3. p. 200. ed. stereot.] G. Xylandro interpr.

Cnidii viri memoria digni fuerunt etc.
 Cnidius fuit etiam Ctesias Artaxerxis medico-
 rum princeps, qui Syriaca scripsit et Persica.

---

*) Membranis usos Persas, papyri vero et chartarum
 usum ignorasse et hinc colligit Brissonius lib. 2. de
 reg. Pers. [cap. 239. p. 606 sq. V. Wesseling. l. l. not.
 95. A Persico vocab. *dufter*, quod significet *scriptum*,
 (a *record, writing*) derivari posse Graec. διφθ. suspica-
 tus est Rennell, *Geographic. System of Herodot.* p.
 247. not. †.

**) Ita legendum, ut Aldi codex habet, vel Ἀσσυρι-
 κὰ ut est in vet. lib. nec recte ita Xylandrum Συρια-

III. Σουίδας.

Κτησίας, Κτησιάρχου, ἢ Κτησιόχου, Κνίδιος ἰατρός· ὡς ἰάτρεισεν ἐν Πέρσῃσι Ἀρταξέρξην τὸν*) Μνήμονα κληθέντα, καὶ συνέγραψε Περσικὰ ἐν βιβλίοις κ' καὶ τρισί.

IV. Ἰωάννης ὁ Τζέτζης. βιβλ. ἱστορ. τῷ Ἄλφα, χιλ. α'. στίχ. πβ'.

Ὁ δὲ Κτησίας ἰατρός, υἱὸς τοῦ Κτησιόχου, **) Ἐξωρημένος πόλεως ἐκ Κνίδου τῆς Κυπρίας,

III. Suidas. H. Wolfio interpr.

Ctesias, Ctesiarchi sive Ctesiochi filius Cnidius, in Persia medicus fuit Artaxerxis, cognomento Mnemonis. Scripsit Persica libris XXIII.

IV. Ioannes Tzetzes. lib. histor. Alpha dicto, Chil. I. vers. 82. — P. Lacisio interpr.

Ctesias autem medicus, filius Ctesiochi, profectus ex urbe Cnido Cypriae, qui cum Ar-

---

καὶ maluisse, ut vel ex initio Excerptorum e libris Ctesiae pateat, monet Is. Casaubonus ad Strabonis locum tam ad oram quam in Comm. [p. 239.] Brissonius itaque non recte eandem lectionem (Συριακὰ) sequutus videtur l. I. de reg. Pers. princ. l. l. [Confusio horum nominum frequentissima est. V. Poppo ad Cyrop. Xen. 1, 5, 2. p. 57.]

*) Male Eudocia p. 268.: Ἀμείνονα.

**) Vert. potius: *Profectus ex urbe Cnido Cypria, qui ab Artaxerxe captus, ut Cyri in pugna socius, in Persia etc.* manifestum id e prioribus Diodori, e quibus sine dubio ista cantillavit Tzetzes. quamvis, quod ad rem ipsam attinet, inter Diodorum et alios videatur dissensus, sicut et Brissonius dicto loco adnotavit.

Ὁς Ἀρταξέρξη κρατηθεὶς, ὡς συμμαχῶν τῷ Κύρῳ,
 Ἐν Πέρσαις διετέλεσε χρόνους ἑπτὰ καὶ δέκα,
 Βιβλοῖς τρεῖσι καὶ εἴκοσι τὰ Περσικὰ συγγράμματα.

V. Διονύσιος ὁ Ἀλικαρνασσεὺς, ἐν τῷ περὶ
 συνθέσεως ὀνομάτων.

Ἡ δὲ τοῦ Θουκυδίδου λέξις, καὶ ἡ Ἀντιφῶντος
 τοῦ Ῥαμνουσίου, καλῶς μὲν σύγκριται νῆ Δία, εἴπερ
 τινὲς καὶ ἄλλαι *), οὐ μὴν ἠδέως γε πάνυ· ἡ δὲ γε
 τοῦ Κνιδίου **) συγγραφέως ***) Κτησίου, καὶ ἡ
 τοῦ Σωκρατικοῦ Ξενοφῶντος, ἠδέως μὲν ὡς ἐνι μά-
 λιστα, οὐ μὴν καλῶς γε ἐφ' ὅσον ἔδει. λέγω δὲ κοι-

taxerxa victus, velut socius Cyro, in Persis
 commoratus est annis septem et decem, libris
 tribus et viginti Persicas res describens.

V. Dionysius Halicarnasseus de structura vel collo-
 catione apta verborum. [V. 2. p. 9. ed. Wechel. c. 10.
 ed. Schaeff.]

Dictio vero Thucydidis, Rhamnusiique An-
 tiphontis, quod ad compositionem attinet, pro-
 ba mehercle, si ullae aliae: non usque quaque
 tamen suavis. At Cnidii illius historici Cte-
 siae et Xenophontis suavis est quammaxime,
 non tamen quantum oportebat proba. Dico au-
 tem hoc in commune, non quod prorsus ita
 habeat. nam et apud illos quaedam disposita

*) Goeller. ad Dionys. l. 1. e cod. 1. post ἄλλαι ad-
 didit verba: καὶ οὐκ ἂν τις αὐτὰς ἔχοι μέμψασθαι
 κατὰ τοῦτο.

**) συγγραφέως omitt. Ms. Dionys.; id. verba οὐ
 μὲν καλῶς γε.

***) Upton. ad Dionys.: Rerum Persicarum scriptor
 sane fabulosus, Xenophonti aequalis.

XXXVIII PRAEFATIO.

νότιον, ἀλλ' οὐχὶ καθάπαξ· ἐπεὶ καὶ παρ' ἐκείνοις ἤρροσται τινὰ ἠδέως, καὶ παρὰ τούτοις καλῶς.

VI. Δημήτριος ὁ Φαληρεὺς, περὶ ἐρμηνείας, κεφ. περὶ ἐναργείας.

“Ὅπερ δὲ τῷ Κτησίᾳ ἐγκαλοῦσιν ὡς*) ἀδολεσχοτέρῳ διὰ τὰς διλογίας, πολλαχῆ μὲν ἴσως ἐγκαλοῦσιν ὀρθῶς· πολλαχῆ δὲ οὐκ αἰσθάνονται τῆς ἐναργείας τοῦ ἀνδρός. τίθεται γὰρ ταῦτό, διὰ τὸ πολλάκις ποιεῖν ἔμφρασιν πλείονα. κ. τ. λ. καὶ ὅλως δὲ ὁ ποιητῆς οὗτος· ποιητὴν γὰρ αὐτὸν καλοῖη τις εἰκότως· ἐναργείας δημιουργός ἐστιν ἐν τῇ γραφῇ συμπάσῃ.

---

sunt suaviter, et contra apud hos nonnulla probe dicuntur.

VI. Demetrius Phalereus, de elocutione, cap. de perspicuitate orationis [§. 212. 215.]

Quod vero Ctesiae obiiciunt, loquaciorē scilicet esse ob verborum repetitiones, id quidem forte recte faciunt saepius: saepius tamen haud animadvertunt viri in dicendo perspicuitatem. reponit enim idem, ut inde significatio efficiatur expressior. etc. in summa, poeta iste, ita enim quis non inepte adpellaverit, perspicuitatis in tota scriptione est artifex. (Reliqua v. inter Fragmenta.)

---

*) Galeana et Glasg. editio ἀδολεσχοτιέροφ. Sequens ἴσως Cod. Morelii omittit. Schneid. p. 171.

A. Schotti Regum Persicorum series ex Ctesia.

Rex.	Uxor.	Liberi.	Regnavit.	Mortuus.
I. Cyrus.	Amytis.	Gambyses et Tanyoxarces.	annosXXX	ex vulnere in proelio accepto.
II. Cambyses.	Roxane.	—	annos XVIII.	casu ictus suomet cultello.
III. Sphenadates magus, aliis: Smerdes.	—	—	menses VII.	a VII. coniuratis interfectus.
IV. Darius Hystaspae filius.	—	Xerxes.	annos XXXI.	post XXX. dierum morbum.
V. Xerxes. *	Amistris.	Dariaeus, Hystaspes, Artaxerxes, Achaemenides, Artarius, Amytis et Rhodogune.	annos XXII. aliis auctoribus.	ab Artapano et Spamitre peremptus.
VI. Artaxerxes Longimanus appellatur.	Damaspia.	Xerxes solus legitimus: spurii XVII. inter quos Secyndianus et Ochus postea in regnum successerunt.	annos XLII.	morte naturali.
VII. Xerxes alter.	—	—	dies XLV.	Secyndiani et Pharnaciae manu.
VIII. Secyndianus, aliis Sogdianus.	—	—	mens. VI. dies XXV.	in cinerem coniectus.
IX. Ochus, qui et Dariaeus, Darius Nothus aliis.	Parysatis.	Arsaces, Cyrus, Artostes, Oxendras et alii XIII., qui cito vita abierunt. Amistris filia.	annos XXXV.	ex morbo, Babylone.

* Artapanus Xerxae peremptor ab aliis hic inseritur, et dicitur regnum tenuisse menses VII. eadem morte, qua Artaxerxem statuerat e medio tollere.

Rex.	Uxor.			
X. Arsa- ces, idem- que muta- to nomine Artaxer- xes, aliis Mnemon cognomi- natus*.	Stateira.			

* Adversus hunc Cyrus frater consurgens in proelio occubuit. Reliqua huius dabit Plutarch. in Artoxerxe. Quae de successione Regum Persarum leguntur in Aeschylī Persis inde a v. 765 sqq., non temere alibi invenias. v. qui laudati sunt in Fabricii Bibl. Gr. V. II. p. 174. quibus adde Schütz. in comment. ad illos versus.

Quae in annotationibus sunt literae *D. H.*, significant nomen Davidis Hoeschelii; *H. S.*, Henrici Stephani; *A. S.*, Andreae Schotti. *Max. Marg.* codicem Photianae Bibliothecae Max. Margunii. *Lib. Bav.* eiusdem Bibliothecae codicem Bavaricum. Ubi in annot. unci appositi sunt, ea, praeter alia, a me addita esse cogita. Ceterum in graecis haec esse corrigenda vidi. P. 7. v. 1. leg. *ληφθέντα*. p. 29. v. 9. *Ἀροῦσιον*. p. 35. v. 1. *καταράτος*. p. 94. v. 9. *γυναικες*. P. 24. §. 15. annot. y, fin. *Montem* idcirco dictum fuisse videri *duplicem*, quod lunae falcis instar sit ab extrema parte, annotavit *Horck*, in veteris Mediae et Persiae Monumentis p. 17, a. in quo libro alia etiam reperias, Otesiae Persica illustrantia, ut quae de Pasargadis, p. 62 sqq. de Ecbatanis p. 144 sqq. de Zarina eiusque sepulcro V. D. disputavit, ut alia taceam. Praeterea superest, ut admoneam, me *Osiandri* scriptum: *de Ctesiae falso Smerde* adhuc bibliopolae ope nancisci non potuisse, quod vehementer dolui, propterea quod quaedam ad Ctesiam pertinentia inde excerpere me posse putabam.

**ΚΤΗΣΙΟΥ
ΤΟΥ ΚΝΙΔΙΟΥ ΠΕΡΣΙΚΑ.**

CTESIAE PERSICA.

THE UNIVERSITY OF
MICHIGAN LIBRARY

ANN ARBOR, MICHIGAN

ΕΚ ΤΩΝ
ΚΤΗΣΙΟΥ
ΤΟΥ ΚΝΙΔΙΟΥ ΠΕΡΣΙΚΩΝ
ΕΚΔΟΓΑΙ.

---

1. *Κτησίου* ^{a)} τοῦ Κνιδίου τὰ Περσικά ἐν βιβλίοις ἔστι γ'. ἀλλ' ἐν μὲν τοῖς πρώτοις ἕξ τὰ τε Ἀσσύρια διαλαμβάνει καὶ ὅσα πρὸ τῶν Περσικῶν ἀπὸ μέντοι τοῦ ζ' τὰ Περσικά διεξέρχεται, καὶ ἐν μὲν τῷ ζ' καὶ

Ex CTESIAE scriptis,
quae PERSICA nominata sunt, excerptae a PHOTIO historiae.

Latinitate donatae ab Henr. Stephano.

---

1. Ctesiae Cnidii Persica libris viginti tribus continentur: sed in sex prioribus res Assyriorum et quaecunque res Persicas praecessere, tractat: a septimo autem libro de Persicis rebus agit:

---

a) Ἀνεγνώσθη βιβλίον Κτησίου τοῦ Κνιδίου τὰ Π. ἐν βιβλίοις γ'. D. H. i. e. Lecta Ctesiae Cnidii Persica, in libros distributa tres supra viginti etc. Immutata haec sunt, quia iam seorsim Ctesiae historia legitur.

ἡ καὶ ι' καὶ ια' καὶ ιβ' καὶ ιγ' διέξεισι τὰ περὶ Κύ-
ρον καὶ Καμβύσου καὶ ^{b)} τοῦ Μάγου. Δαρείου τε
καὶ τοῦ Ξέρξου· σχεδὸν ἐν ἅπασιν ἀντικείμενα ^{c)} Ἡρο-
δότῳ ἱστορῶν, ἀλλὰ καὶ ψεύστην αὐτὸν ^{d)} ἀποκαλῶν
ἐν πολλοῖς, καὶ ^{e)} λογοποιὸν ^{f)} ἀποκαλῶν. καὶ γὰρ
νεώτερος μὲν ἐστὶν αὐτοῦ· φησὶ δὲ αὐτὸν, τῶν πλειό-
νων ἃ ἱστορεῖ, αὐτόπτην γενόμενον, ἢ παρ' αὐτῶν Περ-
σῶν (ἐνθα τὸ ὄραν μὴ ἐνεχώρει) αὐτήκοον καταστάν-
τα, ^{g)} οὕτως τὴν ἱστορίαν συγγράψαι. οὐχ Ἡροδότῳ
δὲ μόνῳ τὰναντία ἱστορεῖ, ἀλλὰ καὶ πρὸς Ξενοφῶντα

at in septimo, octavo, nono, decimo, undecimo, duodecimo et decimo tertio, quae ad Cyrum et Cambysen et Magum illum, Dariumque et Xerxem spectant, commemorat: fere in omnibus repugnantia Herodoto narrans, illumque in multis mendacem et scriptorem fabularum appellans; illo enim posterior est. Se autem eorum, quae narrat, magna ex parte oculatum testem fuisse, aut certe, quae videre non licuit, de iis a Persis qui viderant, edoctum, ita demum ea me-

b) Sphendadatem infr. nominat c. 10. 11. 15. Herodotus *Smerden. A. S.*

c) Qui de quatuor hisce duntaxat scripsit: Ctesias vero his alios quinque adiecit. A. S.

d) Videtur prius hoc participium esse expungendum. H. S.

e) Larcher.: inventeur de fables. Harles. ad Fabric. Bibl. Gr. V. I. p. 624.: λογοποιός, i. e. fabulator, qui fabulas finxit, non, ut saepe vertitur, fabularum scriptor." v. quos laudavit Maium et Heumannum. Larch. ad defendendum Herodotum apposite confert eius lib. 1. c. 95.: 'Ὡς ὦν Περσέων μετεξέτεροι λέγουσι, οἱ μὴ βουλόμενοι σεμνοῦν τὰ περὶ Κύρον, ἀλλὰ τὸν ἰόντα λέγειν λόγον, κατὰ τὰῦτα γράψω, ἐπιστάμενος περὶ Κύρον καὶ τριφασίας ἄλλας λόγων ὁδοὺς φῆναι.

f) al. ἐλέγχων. D. H. — g) οὕτω. D. H.

τὸν Γρύλλον ἐπ' ἐνίων διαφρονεῖ. ἤμασε δὲ ἐν τοῖς χρόνοις Κύρου τοῦ ἐκ ^{h)} Δαρείου καὶ Παρυσάτιδος, ὃς ἀδελφὸς ⁱ⁾ Ἀρτοξέρξου (εἰς ὃν ἡ Περσικὴ βασιλεία κατήλθεν) ἐτύγχανεν.

2. Φησὶν οὖν αὐτίκα περὶ τοῦ ^{k)} Ἀστυάγου, ὡς οὐδὲν αὐτῷ ^{l)} Κῦρος πρὸς γένος ἐρημάτιζεν· οὗτος δὲ αὐτὸν καὶ Ἀστυγᾶν καλεῖ. φυγεῖν δὲ ἀπὸ προπάπου Κύρου ^{m)} Ἀστυγᾶν ἐν Ἐκβατάνοις, καὶ κρυφθῆναι ἐν τοῖς ⁿ⁾ κρισκράνοις τῶν βασιλείων οἰκημάτων,

moriae dicit. Nec vero tantummodo ab Herodoti, sed etiam in aliquibus a Xenophontis Grylli filii historia dissentit. Floruit temporibus Cyri Dario et Parysatide geniti: qui frater fuit Artoxerxis ad quem regnum Persicum devenit.

2. Scribit itaque statim de Astyage nulla Cyrum ipsi generis propinquitate fuisse iunctum, illumque etiam Astyigan vocat. Fugisse autem Astyigan a conspectu Cyri in Ecbatana, et in criscranis regiarum aedium ab Amyti filia

^{h)} *Dariaeum* hunc, non *Darium*, in iis quae sequentur vocat. v. c. 48. *A. S.*

ⁱ⁾ De quo infra c. 56. etc. *A. S.*

^{k)} De Astyage, Amyti, Oebare et Petesaca (ut ibi scribitur) vide ex Ctesia quae breviter excerpit Ioan. Tzetzes in Chiliadib. hist. 1. in fine. *A. S.* v. Fragmm.

^{l)} Κῦρος *D. H.* et sic semper. Ceterum Cyrus hic maior est, de quo hanc Ctesiae narrationem multo probabiliorem, quam Herodoti, iudicavit *Gedoyne*. l. supra l. p. 249. Locum Larcher. vertit: *Cyrus ne le reconnoissoit pas pour son parent.*

^{m)} Max. Marg. codex Ἀστυῖων.

ⁿ⁾ Alii κρισκράνοις. Vulgatum *Gedoyne*. vertit: *dans un coin du palais*; vocab. videri esse persicae originis, quod fortasse ne Photius quidem intellexerit. Non male Iungerman. ad Polluc. Onomast. 7, 27, 121. p. 774. ed. Hemsterhus. legi commode posse coniecit: κιοκράνοις, vel κιογοκράνοις, ita ut post capitella co-

κρυψάντων αὐτὸν τῆς τε θυγατρὸς ο) Ἀμύτιος καὶ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς Σπιταμᾶ. ἐπιστάντα δὲ Κύρον, ἐπιτάξαι ἀνακρίνειν διὰ στρεβλώσεων Σπιταμᾶν τε καὶ ρ) Ἀμυτιν, ἀλλὰ καὶ τοὺς παῖδας αὐτῶν Σπιτάκην τε καὶ Μεγαβέρνην, περὶ Ἀστυγᾶ. τὸν δὲ ἑαυτὸν προσαγγεῖλαι, ἵνα μὴ δι' αὐτὸν στρεβλωθείησαν οἱ παῖδες.

sua et eius viro Spitama occultatum fuisse dicit. At supervenientem Cyrum, non solum Spitaman et Amytin sed eorum etiam liberos Spittacem ac Megabernem de Astyiga per tormenta interrogari voluisse. Astyigan vero se ipsum patefecisse, ne propter se pueri torquerentur,

---

lumnarum lateret. Probavit etiam hanc emendationem Schneid. in Lexic. Gr. sub h. v. Vulgatum *scrinia* interpretatus est Hederic. in Lexic. *lieu où l'on gardoit les archives de la nation*. Ex Persica lingua derivat *Sylvestre de Sacy* apud Larcher. p. 254.: „Le mot *κρίσκρανα* peut être formé de deux mots persans, *ghiriz*, fuga, et *Khanch*, domus. *Ghiriz-Khanch*, signifiera domus ou cubiculum refugii, comme on dit en Persan *ghiriz-ghiah*, locus refugii, asylum. Dans le mot *ghiriz*, le premier i doit à peine se prononcer; ainsi il est bien rendu par la syllabe *κρiς*. Quant au mot *Khanch*, la consonne par laquelle il commence, répond au mouvement que l'on fait pour cracher en approchant la racine de la langue du palais supérieur. Il n'est pas étonnant, qu'on l'ait rendue par *κρ*, puisque nous exprimons ce même jeu des organes par *cr* dans le mot *cracher*, et les Latins aussi dans le mot *screare*. Le mot *Khanch* entre dans la composition d'un nombre infini de mots persans, tels que *Scherbet-khanch*, *Mirch-khanch*, *Kahre-khanch*, *Magasin des sorbets*, *des fruits*, *du café*. *Kitab-khanch*, *Bibliothèque*, *Top-khanch*, *Arsenal de l'artillerie*, etc. On pourroit trouver quelque autre etymologie du mot *κρίσκρανα*, mais celle-ci me paroît la plus naturelle.“

ο) Ἀμύντιος. D. H. — ρ) Ἀμυτιν. D. H.

ληφθέντα δέ, πίδαις παχείαις ὑπὸ Οἰβαρᾶ δεθῆναι. λυθῆναι δὲ ὑπ' αὐτοῦ Κύρου μετ' οὐ πολὺν, καὶ ὡς πατέρα τιμηθῆναι. καὶ τὴν θυγατέρα ^{q)} Ἄμυτιν πρῶτον μὲν μητρικῆς ἀπολαῦσαι τιμῆς, ἔπειτα δὲ καὶ εἰς γυναῖκα ἀχθῆναι τῷ Κύρῳ, Σπιταμᾶ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς ἀνηρημένου, ὅτι ἐφύσατο, ἀγνοεῖν εἰπὼν ἐρευνώμενον Ἀστυϊγᾶν. Ταῦτα λέγει Κτησίας περὶ Κύρου, καὶ οὐχ οἷα Ἡρόδοτος. ^{r)} καὶ ὅτι πρὸς ^{s)} Βακτρίους ἐπολέμησε, καὶ ἀγχώματος ἢ μάχης ἐγένετο. ἐπεὶ δὲ Βάκτριοι Ἀστυϊγᾶν μὲν, πατέρα Κύρου γεγεννημένον, Ἄμυτιν δὲ μητέρα καὶ γυναῖκα, ἔμαθον, ἑαυτοὺς ἐκόντες Ἄμυτι καὶ Κύρῳ παρέδοσαν.

captumque et compedibus gravibus ab Oebara oneratum esse: nec multo post ab ipso Cyro liberatum et non secus ac patrem honoratum observatumque fuisse: filiamque Amytin primum quidem tanquam matrem in honore habitam, postea vero Cyro nupsisse, quum Spitamas eius vir esset interfectus, propterea quod dum quaeretur Astyigas ignorare se illum mentitus esset de quo interrogabatur. Haec dicit Ctesias de Cyro, iis quae ab Herodoto referuntur dissimilia. Itemque illum adversus Bactrios pugnasse, et eam pugnam aequo Marte gestam fuisse. sed Bactrianos, postquam Astyigan Cyri patrem factum esse, Amytin autem matrem et uxorem, intellexerunt, sponte se ipsos Amyti et Cyro dedidisse.

q) Ἄμυτιν et sic passim. *D. H.*

r) Addere etiam licet: et quae a Xenophonte traduntur, qui rem alio etiam modo enarravit. *Larcher.* p. 255.

s) Nullam huius belli mentionem iniicit Herodotus *Larcher.* p. 255 sq.

3. Καὶ ὅτι πρὸς ^{ι)} Σάκας ἐπολέμησε Κῦρος, καὶ συνέλαβεν Ἀμόργην τῶν Σακῶν μὲν βασιλέα, ἄνδρα δὲ ^{υ)} Σπαμίθρης· ἥτις καὶ μετὰ τὴν ἄλωσιν τοῦ ἀνδρὸς, στρατὸν συλλέξασα, ἐπολέμησε Κῦρον, ἀνδρῶν μὲν στράτευμα, τριάκοντα μυριάδας ἐπαγομένη, ^{υ)} γυναικῶν δὲ, εἴκοσι. καὶ νικᾷ Κῦρον, καὶ συλλαμβάνει ζωγρίαν, μετὰ καὶ ἄλλων πλείστων· Παρμίσην τε τὸν Ἀμύτιος ἀδελφόν, καὶ τρεῖς αὐτοῦ παῖδας· δι' οὓς ὕστερον καὶ Ἀμόργης ἀφείθη, ἐπεὶ κάκεινοι ἀφείθησαν.

4. Καὶ ὅτι στρατεύει Κῦρος ἐπὶ Κροῖσον καὶ πόλιν Σάρδεϊς, συνεργὸν ἔχων Ἀμόργην. ὅπως τε τῇ

3. Tradit etiam, Cyrum cum Sacis bellum gessisse, et Amorgem Sacarum regem Spamithrae maritum cepisse: eam autem, capto marito, exercitum coëgisse, bellumque Cyro intulisse et virorum quidem trecenta millia, mulierum vero ducenta in aciem eduxisse: et Cyrum superavisse, vivumque eum cum multis aliis cepisse: itemque Parmisem Amytis fratrem et tres eius filios: propter quos postea Amorgem liberatum fuisse, quod et ipsi liberati fuissent.

4. Tradit etiam, Cyrum Amorgis ope adiutum, Croeso et Sardibus bellum intulisse.

ι) De Sacis et hoc Cyri bello varia scripsit Strabo I. 11. [p. 780, A. c. 8. V. 2. p. 431 sq. ed. Ster.] *A. S. Scythas* alii scriptores nominant; scil. Persae Scythis Sacarum nomen impertiverunt. v. Herodot. 7, 64. cf. Orell. Supplem. Nott. in Nicol. Damasc. p. 23. Plin. H. N. 6, 19. V. 1. p. 372. ed. Bip. *Rennell., Geograph. System of Herodot.* p. 213 sqq.

υ) [*Σπαρέθρης, D. H.*] Alii Tomyrin vocant. cf. *Rennell., l. 1. p. 227 sq.*

υ) cf. Diodor. 2, 34., quae leges inter fragmenta.

βουλῇ Οἰβαραῖ ^{ω)} Περσῶν εἰδῶλα ^{x)} ξύλινα ἀνὰ τὸ τεῖχος φανέντα, εἰς δέος μὲν κατέστησε τοὺς ἐνοικοῦντας, ἦλω δὲ διὰ ταῦτα καὶ αὐτὴ ἡ πόλις. ὅπως τε πρὸ τῆς ἀλώσεως δίδεται ὁ παῖς Κροῖσου ἐν ὁμήρου λόγῳ, δαιμονίου φαντάσματος ἀπατήσαντος Κροῖσον. ὅπως τε δολοφράφουντος Κροῖσου, ὁ παῖς κατ' ὀφθαλμοὺς ἀναιρεῖται· καὶ ὅπως ἡ μητὴρ τὸ πάθος ἰδοῦσα, ἑαυτὴν τοῦ τείχους ἀποκορημνίζει, καὶ οὐ θνήσκει. ὅπως τε, ἀλούσης τῆς πόλεως, πρὸς τὸ ἐν τῇ πόλει ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος ^{γ)} καταφεύγει, καὶ θνήσκει. καὶ

Narrat etiam, quomodo Oebarae consilio lignea Persarum simulacra in muro conspecta timorem incolis iniecerint, et propter hanc causam ipsa urbs capta fuerit: et quo pacto ante captam urbem, Croesi filius pro obside datus fuerit, quum Croesus divino quodam spectro deceptus fuisset. Narrat etiam quomodo dolos nectente Croeso, filius in eius conspectu fuerit interfectus, et mater hanc calamitatem intuita se ipsam ex muro praecipitarit, nec tamen mortua sit:

^{ω)} Schol. m. s. ὄρα τὴν τῶν εἰδώλων ἐμφάνισιν.

^{x)} Ξύλινα λέγει πρόσωπα Σάρδεσιν ἐπιστῆσαι, Ἐν ὑπερμήκεσι κοντοῖς, Νεκτὸς ἐνδεδυμένα. Ioan. Tzetz. Chil. α. [90 sq.] Liban. qui verba Ctesiae ipsa retulerit, conferri iubet Gedoyn.; frustra se Liban. in hanc rem evolvisse testatur Larcher. p. 258. Theonis progymnasm. in mente habuisse videtur Gedoyn. V. inter fragmm. Pers. XXXI.

^{γ)} Καταφεύγει ὁ Κροῖσος, κ. Σ. D. H. Croesus confugerit, perieritque. Negantem hinc particulam in praecedentem paullo ante versum perperam translata (ibi οὐ θνήσκει) plane mihi persuadeo. Alii ommissa voce Croesi haec ad eius uxorem referunt. A. S. Larcher. antea vertit: et elle se tua, ommissa negandi particula, quam contra postea addendam esse censuit; Croesum enim non mortuum esse, ex iis quae sequantur apparere.

ὡς τρεῖς ἐν τῷ ἱερῷ πεδηθεὶς ὑπὸ Κύρου, λύεται τρίτον ἀοράτως· καίτοι σφραγίδων τῷ ἱερῷ ἐπικειμένων, καὶ τούτων τὴν φυλακὴν Οἰβαρᾶ ἐμπειπιστευμένου. ὅπως τε οἱ συνδούμενοι Κροίσῳ, τὰς κεφαλὰς ἀπέτεμνοντο, ὡς καταπροδιδόντες λυεσθαι Κροῖσον. καὶ ὅτε ἀναληφθεὶς ἐν τοῖς βασιλείοις, καὶ δεθεὶς ἀσφαλέστερον, ^{z)} βροντῶν καὶ σκηπτῶν ἐπενεχθέντων, λύεται πάλιν· καὶ τότε μόλις ὑπὸ Κύρου ἀφίεται. ἐξ οὗ καὶ περιείπετο; καὶ ἔδωκε Κύρος Κροίσῳ πόλιν μεγάλην ^{a)} Βαρήνην, ἐγγὺς Ἐκβατάνων· ἐν ἣ ἦσαν ἵππεῖς μὲν

et quomodo, capta urbe, ad Apollinis aedem, quae erat in urbe, confugerit, ac mortua sit; et quomodo tertium in templo victus a Cyro Croesus, tertium arte oculos fallente solutus sit, quamvis templo sigilla circumposita essent, eorumque custodia Oebarae commissa esset: quomodo item illis qui una cum Croeso vincti fuerant, amputata fuerint capita, ut quorum prodicione solutus Croesus esse putaretur. Narrat etiam, Croesum in regias aedes adductum vincitumque firmitus fuisse: sed quum tonitrua fulminaue irruissent, rursus fuisse solutum: tumque Cyrum vix tandem eum missum fecisse. a quo tempore Cyrus cum aliis humanitatis officiiis eum prosequutus sit, tum vero urbem magnam nomine Barenen prope Ecbatana ei do-

z) Narrationem Herodoti multo esse veri similiorem monuit Larcher. p. 258. not. 14. cf. Simson. Chronic. ad a. 3460. P. 3. p. 127 sq.

a) Hinc forsitan Steph. Byzant. Βαρήνη, πόλις Μηδίας, ἐγγὺς Ἀγβατάνων. qui et de huius vocis scriptura: Κτησίας πανταχοῦ τῶν Περσικῶν τὰ παρὰ Μήδοις Ἀγβάτανα διὰ τοῦ α γράφει· παρὰ δὲ τοῖς ἀρχαίοις διὰ τοῦ ε. Vide alibi plura. A. S. Locum habebis inter fragmenta.

πεντακισχίλιοι, πελτασταὶ δὲ καὶ ἀκοντισταὶ καὶ τοξόται, μύριοι.

5. Ἐτι ^{b)} δὲ διαλαμβάνει ὡς ἀποστέλλει Κῦρος ἐν Περσίδι ^{c)} Πετισάκων τὸν ^{d)} ἡμιάρρηνα, μέγα παρ' αὐτῷ δυνάμενον, ἐνέγκαι ὑπὸ ^{e)} Βαρκανίων Ἀστυγᾶν. ἐπόθει γὰρ αὐτός τε καὶ ἡ θυγάτηρ Ἀμυτις τὸν πατέρα ἰδεῖν. καὶ ὡς Οἰβαρᾶς βουλευεῖ ^{f)} Πετισάκα ἐν ἐρήμῳ τόπῳ καταλιπόντα Ἀστυγᾶν, λιμῶν καὶ δίψῃ

naverit: in qua erant quinque millia equitum, peltatorum autem iaculatorumque et sagittariorum decem millia.

5. Commemorat item, quomodo Cyrus Petisacan eunuchum, qui apud ipsum plurimum auctoritate valebat, in Persas miserit, ut Astyigan a Barcaniis adduceret. nam et ipse et Amytis filia patrem videre cupiebat. Quomodo item Oebaras consilium dederit Petisacae ut in de-

b) Δὲ καὶ λαμβάνει. *D. H.*

c) Max. Marg. Πετησακᾶν. [*D. H.* Πετισακᾶν.]

d) [ἐνοῦχον, μεγάλως *D. H.* in marg.] γρ. ἐνοῦχον μεγάλως sic et in aliis omnibus locis in quibus ἡμιάρρηνα habes. *H. S.*

e) *Carmaniorum* terram intelligendam et restituendam esse putat Larcher., propterea quod *Barcaniorum* (cf. infr. c. 8.) nullibi nisi apud Stephan. Byz. sub h. nomine (ex Ctesiae fortasse exemplari vitioso) mentio facta sit, (*Barcanos* nominat Curtius III. 2. cf. *Rennell.* I. I. p. 304.) quodque Astyigas in deserta loca missus fuerit, quae multa sint in Carmania, quae pars fuerit Persiae. (cf. Herodot. 1, 225.) Sed vv. ἐν Περσίδι male interpretes Latin. et Larch. ad Astyigan retulisse mihi videntur; sic enim εἰς Περσίδα dicendum fuisset. Intellig.: narrat Ctesias, quomodo Cyrus, qui in Perside erat, Petisacan miserit ut Astyigan a Barcaniis adduceret. v. Diodor. 2, 2. inter fragmenta.

f) Πετισάκων *D. H.* et ad oram Πετισακᾶν. Πετισάκα Max. Margunii codex.

ἀπολέσαι· β) καὶ γέγονε. δι' ἐνυπνίων δὲ τοῦ μιάσμα-
τος μηνυθέντος, Πετισάκας, πολλάκις αἰτησαμένης
Ἀμύτιος, εἰς τιμωρίαν παρὰ Κύρου ἐκδίδοται. ἡ δὲ
τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐξορύξασα καὶ τὸ δέριμα περιδείρασα,
ἀνεσταύρωσεν· Οἴβαρᾶς δὲ δεδιὼς μὴ τὰ ὅμοια πείσε-
ται, καίτοι Κύρου μηδὲν τοιοῦτον ἰσχυριζομένου παρα-
χωρήσαι, αὐτὸς ὅμως ἀποκαρτερήσας δι' ἡμερῶν δέκα,
ἑαυτὸν ^{h)} ἐξήγαγεν. Ἀστυγᾶς δὲ μεγαλοπρεπῶς ἐτά-
φη. καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ δὲ ἄβρωτος αὐτοῦ διέμεινεν ὁ
νεκρός. λέοντες γὰρ ⁱ⁾ αὐτοῦ (φρασί) ^{k)} Πετισά-
κα πάλιν ^{l)} ἔλθειν καὶ ἀναλαβεῖν, ἐφύλαττον τὸν νεκρόν.

serto loco Astyigan relinqueret, et fame sitique
conficeret. id quod factum est. At in somnis
scelere patefacto, Petisacas puniendus traditur
Amyti, identidem illud exposcenti. Illa vero
oculos eius effodit, pellemque detraxit, et cruci
deinde affixit. Oebaras autem timens, ne eadem
quae ille pateretur, quamvis Cyrus nihil tale
se permissurum affirmaret, nihilominus decem
dierum inedia ipse sibi mortem conscivit. Asty-
igas vero magnifice splendideque sepultus est,
quippe in deserto loco cadaver eius intactum
permansit, neque fuit a feris comesum; leones
enim cadaver eius, donec Petisacas reversus ac-
ciperet, servabant.

g) Rem eodem fere modo (Ctesiam fortasse secutus)
narrat Isocrat. in Evagor. V. II. p. 87. [p. 380. ed. Wolf.
a. 1613.] Aliter Herodot. 1, 130. Larcher.

h) Hemsterhus. ad Polluc. Onom. 9, 8, 153. p. 1137.
restituendum Ctesiae iudicavit verbum ἐξεργάζεσθαι et
scribendum: ἐξήργασεν, confecit.

i) αὐτοῦ, φησὶ μ. Πετισάκα. D. H. et ad oram
Πετισακά.

k) Puto legendum Πετισάκαν, ut sit accusativus. H. S.

l) Ante scilicet quam in suspicionem criminis vene-
rit. Larcher.

6. Κῦρος δὲ στρατεύει ἐπὶ ^{m)} Δέρβικας, Ἀμοραίου βασιλεύοντος αὐτῶν· καὶ ἐξ ἐνέδρας οἱ Δέρβικες ἰσθῶσιν ἐλέφαντας, καὶ τοὺς ἰππεῖς Κύρου τρέπουσι· καὶ πίπτει καὶ αὐτὸς Κῦρος ἐκ τοῦ ἵππου, καὶ Ἰνδὸς ἀνὴρ· (ⁿ⁾ συνεμάχοντο γὰρ καὶ Ἰνδοὶ τοῖς Δερβικεσιν, ἐξ ὧν καὶ τοὺς ἐλέφαντας ἔφερον.) οὗτος οὖν ὁ Ἰνδὸς ^{o)} πεπτωκότα Κῦρον βάλλει ἀκοντίῳ ὑπὸ τὸ ἰσχίον, εἰς τὸν μηρόν· ἐξ οὗ καὶ τελευτᾷ. τότε δὲ ζῶντα ἀνελόμενοι αὐτὸν οἱ οἰκεῖοι, ἐπὶ τὸ στρατόπεδον ἤεσαν.

6. Cyrus autem adversus Derbices expeditionem suscipit, quorum rex erat Amoraeus: At Derbices ex insidiis producant elephantes, ac Cyri equites fugant. ubi ipse Cyrus ex equo cecidit et quidam Indus, (nam Indi Derbicibus in bello opem ferebant: a quibus etiam acceptos elephantes ducebant.) hic igitur Indus, quum Cyrus iam cecidisset, eum iaculo vulneravit sub coxa in femore: ex quo vulnere postea mortuus est. tum vero ipsum adhuc vivum, quum familiares sui erexissent, ad castra profecti sunt. Occubuerunt autem in pugna illa

---

^{m)} Derbiccae (inquit Steph. Byzant.) populus est Hircanis vicinus. Apollonius duplex c̄c̄ scribit. Ctesias vero Derbios vocat, aut Terbissos. *A. S.* [v. infr. fragmm.] cf. Ptolem. Geogr. 6, 10. p. 183. Strab. 11. p. 782. Plin. H. N. 6, 16. p. 314. *Larcher.*

ⁿ⁾ συνεμάχων. *D. H.*

^{o)} Cyri mortem alii aliter narrant. v. Herodot. 1, 214. Xenoph. Cyrop. 8, 6. et 7. cf. Simson. Chronic. ad a. 3475. P. 4. p. 6. Ctesiae narrationem cum Xenophontis maximam partem conspirantem in hac certe re, maxime probabili, praefendam esse censent Galli *Pelloutier* (*Mém. de l'Acad. de Berlin.* T. 10. p. 476. et *Hist. des Celtes* T. 3. p. 123. ed. *Chiniac.*) et *Ste-Croix* (*Examen crit. des Hist. d'Alex.* p. 424 sq. ed. II.

ἀπέθανον δὲ ἐν τῇ μάχῃ καὶ Περσῶν πολλοὶ καὶ Δερβικῶν ἴσοι. μύριοι γὰρ καὶ αὐτοί.

7. Ἀμόργης δὲ περὶ Κύρου ἀκούσας, σπουδῇ παραγίνεται, ἔχων Σακῶν δισμυρίους ἰππέας. καὶ πόλεμον σφραγέντος Περσῶν καὶ Δερβικῶν, νικᾷ κατακράτος ὁ Περσικὸς καὶ Σακῶν στρατός. ἀναιρεῖται ^{p)} δὲ καὶ ὁ Δερβικῶν βασιλεὺς ^{q)} Ἀμοραῖος, καὶ αὐτὸς καὶ οἱ δύο παῖδες αὐτοῦ. ἀπέθανον δὲ Δερβικῶν μὲν τρισμύριοι, Περσῶν δὲ ἐννεακισχίλιοι. καὶ προσεχώρησεν ἡ χώρα Κύρῳ.

8. ^{r)} Κύρος δὲ μέλλων τελευτᾶν, Καμβύσην μὲν τὸν πρῶτον υἱόν, βασιλέα ^{s)} καθίστη. ^{*)} Ταννο-

multi Persae, et aequales numero Derbices. nam illorum quoque X. millia cecidere.

7. Amorges vero quum audivisset quod Cyro contigerat, festinanter venit, Sacarum equitum viginti millia ducens: et quum Persae ac Derbices inter se conflixissent, tam strenue Persae ac Sacae pugnarunt, ut penes eos victoria fuerit: interfecto Derbicum rege Amoraeano, cum duobus eius filiis. Occubuerunt autem Derbicum XXX. millia, Persarum IX. millia: et regio in ditionem Cyri concessit.

8. Cyrus vero sub mortis tempus Cambyssem primum filium regem creavit: iuniorum

p) Δὲ ὁ. D. H.

q) Alii Ἀμορραῖος. D. H. in marg.

r) Ex iis quae ante mortem sua sponte et ex arbitrio Cyrus aliique reges constituerunt, (cf. c. 10. 39. Chardin. Voyages V. 3. p. 296.) quantum imperium exercuerint, nullo adhibito principum consilio, apparet. cf. Heeren. Ideen V. 1. P. 1. p. 351. ed. Vien.

s) καθίστησε. D. H. in marg.

*) Smerden Cyri perpetuo Herodotus nominat. cf. Heeren. Ideen V. 1. P. 1. p. 301.

ξάρκην δὲ τὸν νεώτερον, ^{t)} ἐπέστησε δεσπότην ^{u)} Βακτριῶν καὶ τῆς χώρας, καὶ Χοραμνίων, καὶ Παρθίων, καὶ Καρμανίων, ἀτελεῖς ἔχειν τὰς χώρας ^{v)} διορισάμενος. τῶν δὲ Σπιταμᾶ παίδων, ^{w)} Σπιτάδην μὲν, Δερβικῶν ὑπέδειξε σατράπην, Μεγαβέρουην δὲ, ^{x)} Βαρκανίων. τῇ μητρὶ δὲ πάντα πειθεσθαι προσέτατε. καὶ Ἀμόργην φίλον τούτοις, τῶν δεξιῶν ἐμβαλλομένων, ἐποιήτο, καὶ ἀλλήλοις· καὶ τοῖς μὲν ἐμμένουσι ταῖς πρὸς ἀλλήλους ἐννοιαῖς ἀγαθὰ ἤνευτο, ἐπηρεᾶτο δὲ τοῖς ^{y)} χειρῶν ἄρχουσιν ἀδίκων. ταῦτα εἰπὼν, ἐτελεύ-

vero nomine Tanyoxarcem, dominum Bactriorum et ipsius regionis, necnon Chorasmiorum, Parthiorumque et Carmaniorum: et ut suas regiones a tributo solvendo liberas haberet, statuit. Ex Spitamae autem liberis Spitadem quidem Derbicibus praefecit, Megabernem autem Barcanis: eosque matri in omnibus obtemperare iussit. Quin etiam illos et mutuo et cum Amorge dexteras in amicitiae testimonium iungere voluit: et illis quidem qui in mutua benevolentia permanerent, omnia fausta precabatur: at illos qui priores iniuriam illaturi essent, devovebat. His dictis diem suum obiit, tertio

t) ἐπέστη. D. H.

u) Videndus de his Stephan. et Strabo. A. S. Chorasmiorum populum intellig. esse censet Larcher. p. 261. cf. de Bactriorum regione Rennell. l. supra l. p. 297.

v) cf. §. 10. unde apparet, Tanyoxarcem fratri tamen subiectum fuisse.

w) Spitacen supra §. 2. et sic h. l. scrib.

x) Βαρκανίων. D. H. in marg.

y) Loquendi hoc genus illustravit Larcher. coll. Demosth. advers. Aristocr. p. 410.: ἂν τις τύπη τινά, φησιν, ἄρχων χειρῶν ἀδίκων. Interdum χειρῶν omittitur. cf. Leopard. Emendd. 10, 12.

τησε τρίτη ὕστερον ἀπὸ τοῦ τραύματος ἡμέρα, βασιλεύσας ἔτη ^{z)}λ. ἐν οἷς ὁ ἰά Κτησίου λόγος τοῦ Κνιδίου.

9. Ἀρχεται δὲ ὁ ἰβ' ἀπὸ τῆς Καμβύσου βασιλείας. Οὗτος βασιλεύσας ἀπέστειλε τὸν τοῦ ^{a)}πατρὸς διὰ Βαγαπάτου τοῦ ἡμιαρρένου εἰς ^{b)}Πέρσας ταφῆναι νεκρὸν καὶ τᾶλλα ὡς ὁ πατὴρ ὠρίσατο, διωκῆσατο. μέγιστον δὲ παρ' αὐτῶ ἠδύνατο Ἀρτασούρας Ὑρκάνιος, τῶν δὲ ἡμιαρρένων ^{c)}Ἰξαβάτης τε καὶ ^{d)}Ἀσπαδάτης καὶ Βαγαπάτης, ὅς καὶ παρὰ τῷ πατρὶ ^{e)}μέγιστος. καὶ μετὰ τὸν Πετισάκα θάνατον, οὗτος

a vulnere accepto die, quum annos XXX. regnavisset. Atque hic finem habet XI. Ctesiae Cnidii liber.

9. Duodecimus vero a regno Cambysis incipit. Hic regnum adeptus patris mox corpus per Bagapatem eunuchum in Persiam sepeliendum misit, et alia quemadmodum a patre constituta erant, administravit. Plurimum vero apud ipsum auctoritate valebat Artasyras Hyrcanius: ex eunuchis Ixabates et Aspdates et Bagapates, qui etiam apud patrem maximus fuerat. Post Petisacae enim mortem, hic

z) *Viginti novem* Herodot.

a) π. νεκρὸν δ. Β. τ. ἦ. ε. Π. ταφῆναι [νεκρὸν.] καὶ τ. D. H.

b) Hinc fere patet Persarum reges in Persia tantum sepeliri solitos esse. cf. c. 13. 15. 44. 45. Aelian. V. H. 6, 8. Arrian. Anab. 3, 22. Justin. 11, 15. quos locos dedit Heeren. *Ideen* V. 1. P. 1. p. 170 sq.

c) Ἰξαβάτης. D. H. Max. Marg. Ἰξαλβάτης.

d) Ἀσπάδαν ex Ctesia praebet Diodor. 2, 34. v. ad Xenoph. Anab. 7, 8, 9.

e) μεγ. ἦν. D. H.

στρατεύει ἐπὶ *f)* Αἴγυπτον, καὶ *g)* τὸν Αἴγυπτίων βασιλέα *h)* Ἀμυρταῖον, Κομβαφέως τοῦ ἡμιάρρενος, ὃς ἦν μέγα δυναμένος παρὰ τῷ Αἴγυπτίων βασιλεῖ, καταπροδόντος τὰς τε γεφύρας καὶ τὰλλα τῶν Αἴγυπτίων πράγματα, ἐφ' ᾧ γενέσθαι *i)* ὑπαρχῆς Αἴγυπτου. καὶ γέγονε. ταῦτα γὰρ αὐτῷ Καμβύσης διὰ *k)* Ἰξαβάτου τοῦ Κομβαφέως ἀνεπιού συνέθετο, καὶ αὐτὸς οἰκιοφάνως ὕστερον. *l)* ζωγρίαν δὲ λαβὼν τὸν Ἀμυρταῖον, οὐδὲν ἄλλο κακὸν εἰργάσατο ἢ ὅτι εἰς

adversus Aegyptum et Amyrtaeum Aegyptiorum regem exercitum ducit, quum Combapheus eunuchus, qui plurimum apud Aegyptiorum regem poterat, pontes et alias Aegyptiorum res prodidisset, ut ipse Aegypti praefecturam consequeretur. id quod factum est. ita enim cum eo Cambyses pactus fuerat, primum per Ixabaten Combaphei patruelem, et suis ipse verbis postea. Quum autem Amyrtaeum vivum cepisset, nullo alio ipsum detrimento affecit, nisi quod illum (in) Susa cum sex millibus Aegyptio-

f) Caussam belli exposuit ex Ctesia Athenaeus Deipnos. 13, 10. v. Fragmm.

g) τῶν Αἴγ. τὸν βασ. Ἀμυρταῖον. καὶ νικᾷ Ἀμυρταῖον. Κομβαφέως. *D. H.*

h) Is ab Herodot. *Amasis* appellatur, quod nomen ipsi ab Aegyptiis videtur inditum fuisse. Gedoyn. Contra imperitiae Ctesiam accusat ad h. l. Larcher. p. 263. coll. Herodot. 2, 140. 3, 15. Thucyd. 1, 110. et Diodor. 10, 77.

i) V. de significatione huius v. Larch. ad h. l. et ad Xen. Anab. 1, 2, 20.

k) Ἰξαβάτ. τοῦ Κομφαβ. *D. H.*

l) Id est ζῶντα. Num. 21. v. 35. Deuter. 2. v. 34. Hesych. Sed ζωγρία ἐλεῖν Zosim. *D. H.* ad pag. 41. Phot. in illa Theoph. Simocati verba ζωγρίαν ἐλάβον. *A. S.*

Σούσα ^{m)} ἀνάσπαστον σὺν ἑξακισχίλοις Αἰγυπτίοις, οὓς αὐτὸς ἡρετέσατο, ἐποίησατο. καὶ τὴν Αἴγυπτον δὲ πᾶσαν ὑπέταξεν. ἀπέθανον δὲ ἐν τῇ μάχῃ, Αἰγυπτίων μὲν μυριάδες πέντε, Περσῶν δὲ ⁿ⁾ δύο.

10. ^{o)} Μάγος δὲ τις ^{p)} Σφενδαδάτης ὄνομα, ἀμαρτήσας καὶ μαστιγωθεὶς ὑπὸ Ταννοξάρκου, ἀφικνεῖται πρὸς Καμβύσην, ἐνδιαβάλλων τὸν ἀδελφὸν Ταννοξάρκην, ὡς ἐπιβουλεύοντα αὐτῷ· καὶ σημείον ἐδίδου τῆς ἀποστασίας, ὡς, εἰ κληθεῖν ἔλθειν, οὐκ ἂν ἔλθοι. δηλοῖ τοίνυν ὁ Καμβύσης ἔλθειν τὸν ἀδελφόν· ὁ δὲ, χρείας ἄλλης ἀπαιτούσης μένειν, ἀντιβάλετο. παρῶρησιάζεται ^{q)} ταῖς διαβολαῖς πλέον ὁ μάγος. ^{r)} Ἀμυτις δὲ ἢ μήτηρ τὰ τοῦ μάγου ὡς ἦν ὑπονοοῦσα, ἐνουθετεῖ Καμβύσην τὸν υἱὸν μὴ πείθεσθαι. ὁ δὲ

rum, quos ipse delegit, relegavit. Sed et universam Aegyptum subegit: obieruntque in ea pugna Aegyptiorum L. millia et Persarum XX.

10. Quidam autem magus, cui nomen erat Sphendadati, quum fuisset ob delictum verberibus a Tanyoxarce caesus, accedit ad Cambysem et apud eum fratrem Tanyoxarcem accusat, eum ipsi insidias moliri dicens: argumentum etiam rebellionis addens quod, si vocaretur, non veniret. Cambyses igitur fratrem ad se venire iubet. ille vero aliquo negotio detentus, profectio- nem distulit. Tunc vero magus eum audacius criminari. At mater Amytis, id quod erat de mago suspicata, Cambysem filium ne fidem haberet mago, admonebat. at rex se non credere

^{m)} De transportandis e sedibus suis in oriente populis cf. Heeren. *Ideen* V. 1. P. 1. p. 296 sq.

ⁿ⁾ ἑπτακισχίλιοι δύο. *D. H.*

^{o)} al. μέγας. [*D. H.* in notis p. 931.]

^{p)} Σφενδ. *D. H.* — ^{q)} δὲ ταῖς. *D. H.*

^{r)} Sic et *D. H.* ut et post.

ὑπεκρίνετο μὴ πείθεσθαι, ἐπίθετο δὲ μάλιστα. δια-
 πεμψαμένου δὲ τρίτον Καμβύσου πρὸς τὸν ἀδελφόν,
 παραγίνεται, καὶ ἀσπάζεται μὲν αὐτὸν ὁ ἀδελφός,
 ὁ οὐδὲν δὲ ἤττον ἀνελεῖν ἐμελέτα. κρούφα δὲ Ἀμύτιος
 εἰς προᾶξιν ἀγαγεῖν τὴν μελέτην ἔσπευδε. καὶ λαμβάνει
 πέρασ ἢ προᾶξις. ὁ γὰρ τοι μάγος βουλήσ τῷ βασιλεῖ
 κοινῶν, βουλεύει τοιοῦτον. ὅμοιος ἦν αὐτὸς ὁ μάγος
 κάρτα τῷ Ταννοξάρκῃ. βουλεύει τοιγαροῦν αὐτὸν μὲν
 ἐν τῷ φανερῷ, ὡς δῆθεν ἀδελφοῦ βασιλέως κατειπόν-
 τα τὴν κεφαλὴν προστάξαι ἢ ἀποτμηθῆναι, ἐν δὲ τῷ
 κρυπτῷ ἀναιρεθῆναι Ταννοξάρκην, καὶ τὴν ἐκείνου
 στολὴν ἀμφιασθῆναι τὸν μάγον· ὥστε καὶ τῷ ἀμ-
 φιάσματι νομίζεσθαι Ταννοξάρκην. καὶ γίνεται ταῦτα.
 ὡ) αἵματι γὰρ ταύρου, ὃ ἐξέπιεν, ἀναιρεῖται Ταννο-

fingerat: quum tamen maximopere crederet.
 Quum autem tertium a Cambyse frater esset
 accersitus, venit: ipsumque frater amplexatus
 est, quum nihilominus de illo interficiendo co-
 gitaret. sed hanc cogitationem ad exitum inscia
 Amytide perducere conabatur. id quod perfe-
 ctum est, nam magus consilium cum rege com-
 municans, hunc dolum machinatur: Quum ipse
 Tanyoxarci esset simillimus, consilium regi dat
 ut ipsi, tanquam falso fratris regis accusatori,
 caput abscindi coram omnibus iubeat: clam au-
 tem Tanyoxarcem interfici imperet. quin etiam
 illius vestem sibi indui magus postulat, ut ex
 ipso vestitu Tanyoxarces esse iudicetur. atque

δ) [ἐπεὶ] οὐδὲν δ. *D. H.* Max. Marg. ἐπεὶ οὐδὲν ἀνε-
 λῶν ἐμελέτα. — τ) al. ἀνατμηθῆναι. ὡς δὲ. [*D. H.* in m.]

ὡ) Venenosum eum esse docent medici: et non alio
 veneno extincti Midas, [cf. Strab. 1, 3. V. 1. p. 97.
 ed. stereot.] Themistocles [v. Larcher. ad h. l.], alii
 vide Ptolem. Hephaestionis excerpta lib. 3. apud Pho-
 tium. Cod. 190. [p. 478. ed. Schott.] *A. S.*

ξάρκης· ἀμφιάζεται δὲ ὁ μάγος καὶ νομίζεται Ταννοξάρκης· καὶ λανθάνει πάντας ἐπὶ πολὺν χρόνον, πλὴν Ἀρτασύρα καὶ ^{v)} Βαγαπάτου καὶ ^{w)} Ἰσαβάτου. τούτοις γὰρ μόνοις Καμβύσης ἐθάρρησε τὴν ^{x)} προᾶξιν.

11. ^{y)} Λάβυζον δὲ ^{z)} ἡμιαρῶενον τὸν πρῶτον οἱ ἦσαν Ταννοξάρκειω, παρακαλεσάμενος ὁ Καμβύσης καὶ τοὺς ἄλλους, ^{a)} ὑποδείξας τὸν μάγον ὡς ἐσχημάτιστο καθεζόμενον, „Τοῦτον (ἔφη,) νομίζετε Ταννοξάρκην; ὁ δὲ Λάβυζος θαυμάσας, Καὶ τίνα ἄλλον, ἔφη, νομιοῦμεν“; τοσοῦτον ἐλάνθανε τῇ ὁμοιότητι ὁ μάγος. ἐκπέμπεται οὖν εἰς Βακτριούς, καὶ πράττει πάντα ὡς Ταννοξάρκης. πέντε δὲ ἐνιαυτῶν διελθόντων, μνηύεται ἡ Ἀμυτις τὸ δράμα διὰ Τιβέθως τοῦ ἡμιαρ-

haec fiunt. Nam hausto sanguine taurino interficitur Tanyoxarces: at magus illius veste induitur et Tanyoxarces existimatur: diuque latet omnes praeter Artasyran, Bagapatem et Ixabatem. his enim solis rem Cambyses aperire ausus est.

11. Cambyses autem Labyzo, qui primus erat inter Tanyoxarcis eunuchos, et aliis ad se vocatis, magum illa veste indutum, ostendit sedentem, dixitque, Hunc esse Tanyoxarcem existimatis? Labyzus vero miratus, Quem alium, dixit, esse putemus? Adeo propter similitudinem magus latebat. Mittitur ergo ad Bactrios, et omnia non secus ac si Tanyoxarces esset, administrat. Post annos vero quinque res tota declaratur Amyti per Tibetheum eunuchum, quem

v) L. Βαγ. κ. Ἰσαβάτου, at C. Vatic. Ἰσαβάτου. D. H.

w) Ἰσαβ. D. H.

x) cf. Heeren. *Ideen* V. 1. P. 1. p. 301. Larcher. ad h. l. p. 264 sq. annot. 33.

y) Ἄλλοι Λάβυξον. [D. H. in m.] — z) τῶν ἡμ. D. H.

a) καὶ ὑποδ. D. H.

ρένος, ὃν ὁ μάγος τυπτήσας ἐτίγγανε. καὶ αἰτεῖ τὸν
 b) Σφενδαδάτην παρὰ Καμβύσου. ὁ δὲ οὐ δίδωσιν.
 ἢ δὲ ἐπαράται καὶ c) ποιῶσα φάρμακον, τελευτᾷ.

12. Θύει ὁ Καμβύσης καὶ τῶν ἱερῶν σφραζο-
 μένων αἷμα οὐκ ἀπορρεῖ. d) καὶ ἀθυμεῖ. καὶ τίκτει
 αὐτῷ ἢ Ῥωξάνη παιδίον ἀκέφαλον· καὶ πλέον ἀθυ-
 μεῖ. καὶ οἱ μάγοι λέγουσιν αὐτῷ τὴν τῶν τεράτων
 δήλωσιν, ὅτι e) οὐ καταλείψει τῆς ἀρχῆς διάδοχον· καὶ
 ἐρίσταται αὐτῷ ἢ μήτηρ ἐν νυκτὶ, ἀπειλοῦσα, τῆς
 ριαφρονίας· καὶ πλέον ἀθυμεῖ. ἀφικόμενος δὲ εἰς Βα-
 βυλῶνα, καὶ ξέων ξυλάριον μαχαίρα, διατριβῆς χάριν,
 παίει τὸν μηρὸν εἰς τὸν μῦν, καὶ ἑνδεκαταῖος τελευ-
 τᾷ, βασιλεύσας f) δυοῖν δέοντα εἴκοσι.

magus verberaverat, petitque Sphendadatem a
 Cambyse: qui dare noluit: quamobrem illa ei
 diras imprecatur et hausto veneno moritur.

12. Sed contigit ut sacrificante Cambyse,
 quum victimae iugularentur, sanguis non flue-
 ret. qua ipsa ex re magis etiam deiecto animo
 erat. Sed et Roxane puerum capite carentem
 peperit: magisque ipsi dicebant, hanc prodigio-
 rum significationem esse, nullum regni succes-
 sorem ab eo relictum iri. Mater etiam noctu
 illi in somnis apparens, ob caedem perpetra-
 tam minabatur: ideoque magis etiam angebatur.
 Quum autem Babylonem accessisset, et ibi par-
 vum lignum cultro poliens, tempus ut falleret,
 femoris musculum percussisset: undecimo die
 mortem obiit, quum XVIII. annis regnavisset.

b) Σφενδ. D. H. et in not. idem l. Σφενδ. p. 936.

c) [ποιουῶσα vitiose D. H.]

d) Qua sane ex re animo concidere coepit. ac magis
 etiam postea, quando ei Rox. car. cap. pu. pep. et ma-
 gi renunciarunt. etc. A. S. — e) οὐκ ἐγκαταλ. D. H.

f) Alii octo annorum regnum Cambysi tribuunt. cf.

13. Βαγαπάτης δὲ καὶ Ἀρτασύρας πρὶν ἢ Καμβύσης ε) τελευτήσῃ, ἐβουλεύσαντο βασιλεύσαις ἡ) τὸν μάγον. καὶ ἐβασίλευσαν, ἐκείνου τελευτήσαντος. λαβῶν δὲ τὸ Καμβύσου σῶμα ι) Ἰξαβάτης ἤγεν εἰς Πέρσας. τοῦ μάγου δὲ βασιλεύσαντος ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ταννοξάρκου, ἤγεν Ἰξαβάτης ἐκ Περσίδος καὶ κατεπὼν τῆ στρατιᾷ πάσῃ, καὶ κ) θριαμβεύσας τὸν μά-

13. Bagapates autem et Artasyras, antequam Cambyses moreretur, consilium inierunt regni mago tradendi, et post eius mortem regnum detulere. At Ixabates sumptum Cambysis corpus in Persidem portavit. unde veniens, dum magus sub Tanyoxarcis nomine regno potiretur, de eo apud universum exercitum iudicium professus est, eumque infamavit. Quod

---

Herodot. 3, 66. Euseb. Chronic. 1. p. 45. 52. Chronic. Canon. p. 147. 164. Syncell. Chronogr. p. 240. [192. ed. Venet.] Larcher. p. 266 sq. cf. Simson. Chronic. ad A. 3483. P. 4. p. 9.

g) Melius τελευτήσῃ et v. seq. pro ἐβασίλευσαν legendum puto ἐβασίλευσεν. nimirum ὁ μάγος. nam illos duos regnasse falsum comperietur. H. S. Stephanum secutus est Larcher.

h) Post Cambysis mortem duos magos imperio potitos esse, docere conatur Rutgers. Varr. Lectt. III. p. 22 et 230. Strab. XV, 3 fin. V. 3. p. 331. ed. ster. Καμβύσης ὑπὸ τῶν μάγων κατελύθη. Τούτους δ' ἀνελόντες οἱ ἑπτὰ Πέρσαι, Δαρείῳ τῷ Τασάσπεω παρέδωκαν τὴν ἀρχήν· κ. τ. λ.

ι) Ἰξαβάτης hic D. H. et alterum ad oram.

κ) Hoc v. sumtum a triumpho Romanorum, in quo captos vel ducem ipsum opprobriis afficere militibus licuit. Ctesias igitur eo v. usus non erat, eaque significatione apud Patres tantum ecclesiasticos legitur. Larcher. p. 268, 39.

γον, κατέρυγεν εἰς τὸ ἱερόν· ἐκεῖθεν τε συλληφθεὶς
 ὁ ἀπετιμήθη.

14. Ἐντεῦθεν ^{m)} ἑπτὰ τῶν Περσῶν ἐπίσημοι
 συνέθεντο ἀλλήλοις κατὰ τοῦ μάγου, Ὀνόφρας, Ἰδέρ-
 νης, ⁿ⁾ Νορονδαβάτης, Μαρδόνιος, ^{o)} Βαρίσσης, ^{p)} Ἀρ-
 ταφέρνης καὶ Δαρεῖος Ὑστάσπεω. τούτων ἀλλήλοις πί-
 στας δόντων, προσλαμβάνεται καὶ ὁ Ἀρτάσουρας, εἴ-
 τα καὶ ὁ Βαγαπάτης, ὃς τὰς κλεῖς πάσας τῶν βασι-
 λείων εἶχε, καὶ εἰσελθόντες διὰ τοῦ Βαγαπάτου οἱ
 ἑπτὰ εἰς τὰ βασιλῆα, εὐρίσκουσι τὸν μάγον παλλακῇ
 Βαβυλωνίᾳ συγκαθεύδοντα. ὡς δὲ εἶδεν, ἀνεπήδησε·
 καὶ μηδὲν εὐρῶν τῶν πολεμικῶν ὀργάνων, (πάντα γὰρ
 ὁ Βαγαπάτης λάθρα ὑπέξήγαγε) δίφρον ^{q)} χρύσειον

quum fecisset, in templum confugit: indeque
 comprehensus est, et ei caput abscissum.

14. Unde septem inter Persas illustres viri
 una adversus magum conspiravere, Onophas,
 Idernes, Norondabates, Mardonius, Barisses, Ar-
 taphernes et Darius Hystaspis filius. Hi quum
 inter se fidem dedissent, assumitur etiam Arta-
 syras, praetereaque Bagapates, qui claves omnes
 regiarum aedium habebat. Illi igitur septem
 viri, Bagapatis opera in regias aedes ingressi,
 magum inveniunt cum pellice Babylonia dor-
 mientem. Qui quum illos vidisset, prosilit, et
 nullo instrumento bellico reperto, (quoniam
 omnia Bagapates clam subtraxerat) sedile au-

l) Aut addendum τὴν κεφαλὴν, aut subaudiri dicen-
 dum est. *H. S.*

m) cf. Herodot. 3, 70. qui nomina diversa habet;
 eaque melius hunc scire potuisse affirmat *Larcher.* p.
 268. annot. 40. et 41. — n) *Norod. D. H.*

o) *Βαρίσσης. D. H.*

p) [*Ἀταφέρνης. D. H.*]

q) *Aureatum* intellig. quod *confringere* potuit. *Larch.*

συντρίψας, καὶ λαβὼν τὸν πόδα, ἐμάχετο, καὶ τέλος κατακνηθηθεὶς ὑπὸ τῶν ἑπτὰ, ἀπέθανε, βασιλεύσας μῆνας ἑπτὰ.

15. Βασιλεύει δὲ τῶν ἑπτὰ ὁ Δαρεῖος, ^{ρ)} τοῦ ἵππου, καθὰ συνέκειτο ἀλλήλοις, ^{σ)} πρώτου μηχανῆ τινὶ καὶ τέχνῃ, ^{τ)} ἐπειδὴ ^{υ)} ὁ ἥλιος πρὸς ἀνατολὰς ἐγένετο, ^{ν)} χρημετίσαντος. ἄγεται τοῖς Πέρσαις ἐορτὴ τῆς ^{ω)} μαγοφονίας, καθ' ἣν ^{ξ)} Σφενδαδάτης ὁ μάγος ἀνήρηται. Δαρεῖος προστάσσει τάφον ἑαυτῷ κατασκευασθῆναι ἐν τῷ Ῥοδισσῷ ὄρει· καὶ κατασκευάζεται.

reum confregit, eiusque pede arrepto, quum pugnaret, tandem a septem illis viris vulneratus, mortem obiit, quum septem menses regnavisset.

15. Regnat vero ex septem illis viris Darius, quum eius equus (iuxta id quod inter eos convenerat) arte quadam adhibita, primus post solis ortum hinnisset. Ceterum quo die Sphendadates magus interfectus est, festum, magophonia dictum, apud Persas celebratur. Hic Darius sepulcrum sibi in bicipiti monte exstrui iubet,

ρ) Herodot. Thalia, et Themist. Orat. 12. ἐπανήκεις δὲ αὐτοκράτωρ, οὐχ ἵππου χρημετίσαντος, ὡς περ Δαρεῖος· οὐδὲ κνηῆ (sic legendum in editis, id est, περικεφαλαία, non κνηί) σπείσας, ὡς περ Ψαμμίτιχος. D. H. — σ) πρῶτον μ. D. H. [et in marg. πρώτου].

τ) ἐπεὶ δ' ἀν. D. H.

υ) De Solis et equorum apud Persas cultu v. Brisson. de Regn. Pers. 2, 4 sqq. p. 339 sqq. ad Xen. Anab. 4, 5, 35. — ν) cf. Herodot. 3, 84 sq.

ω) Herodotus 3, 79. et Agathias l. 2. p. 65.

ξ) Sic et D. H. hic.

γ) Lege Persepoleos arcis descriptionem apud Diod. Sicul. lib. 17. Biblioth. [c. 71. V. 2. p. 215.] ubi βασιλικὸν ὄρος hunc locum vocat. Potentiores autem in montibus fere sepeliri solitos, multa veterum scripto-

ἐπιθυμήσας δὲ ἰδεῖν αὐτὸν, ὑπὸ τε τῶν ^{z)} Χαλδαιῶν καὶ τῶν γονέων κωλύεται. Οἱ δὲ γονεῖς, ἀνελθεῖν βουληθέντες, ^{a)} ἐπειδὴ οἱ ἱερεῖς ^{b)} εἶδον, οἱ ἀνέλκοντες αὐτοὺς, καὶ ἐφοβήθησαν, καὶ φοβηθέντες ἀφῆκαν τὰ σχοινία, ἔπεσον καὶ ἐτελεύτησαν. καὶ ἐλυπήθη Δαρεῖος λίαν· καὶ ἀπετμήθησαν αἱ κεφαλαί, τεσσαράκοντα ὄντων τῶν ἀνελκόντων.

16. Ὁ·: ἐπιτάσσει Δαρεῖος ^{c)} Ἀριαράμνη τῶ

atque id ei struitur: sed quum id videre cuperet, a Chaldaei et a parentibus prohibetur. Quum autem parentes eius adscendere voluissent, ceciderunt, atque interierunt: quum sacerdotes qui illos sursum trahebant, illud conspicati et inde timore correpti, funes laxassent. Quae res ingentem Dario moerorem attulit: et illis qui eos trahebant, numero XL., amputata capita fuerunt.

16. Darius praeterea Ariaramnem Cappa-

---

rum testimonia docent. *A. S. Larcher.* p. 270. laudat *Corneille de Bruin Voyages* P. II. p. 229. qui in monte prope Persepolin magnificas reliquias sepulcrorum conspici narrat. *Heeren. Ideen* V. 1. P. 1. p. 172. pro *δισσῶ* s. *διττῶ*, quod ambiguum est, quid hoc loco significet, *ἀδύτῳ* (*inaccesso in monte*) legendum esse coniecit. De re v. plura apud ipsum. l. l. et in *Additament.* ad V. 1. P. 1. No. V. p. 463 sq.

^{z)} Magos atque Chaldaeos saepe permutari constat. cf. *Heeren.* l. l. V. 1. P. 2. p. 126 sq. *Fabric. Bibl. Gr.* V. 2. p. 630. ed. Harles. — ^{a)} ἐπει. *D. H.*

^{b)} εἶδον [*ὄφεις*] οἱ ἅ. *D. H.* In veteri libro inter *εἶδον* et *οἱ* insertum erat superne *ὄφεις*. sed locus hic neque emendari neque intelligi nisi ex aliorum historia potest. *H. S. Larcher.* vertit: *les prêtres, qui les guidoient au haut de la montagne, ayant aperçu des serpens, en furent si effrayés.*

^{c)} Ἀριαράμνη. *D. H.* *Πριαράμνη* est in edit. *Steph. a. 1570.* *Larch.* Ceterum hanc priorem contra *Scythas*

σατράπῃ Καππαδοκίας, ἐπὶ Σκυθῶν διαβῆναι, καὶ ἄνδρας καὶ γυναῖκας αἰχμαλωτίσαι. ὁ δὲ, διαβὰς πεντηκοντόροις λ', ἠχμαλώτισε. συνέλαβε δὲ καὶ τὸν ἀδελφὸν τοῦ βασιλέως τῶν Σκυθῶν d) Μαρσαγέτην, ἐπὶ κακῶσι εὐρῶν παρὰ τοῦ οἰκείου ἀδελφοῦ δεδεμένον.

17. e) Σκυθάρκης δὲ ὁ Σκυθῶν βασιλεὺς ὀργισθεὶς ἔγραψεν ὑβρίζων Δαρεῖον· καὶ ἀντεγράφη αὐτῷ ὁμοίως. στρατεύμα δὲ ἀγείρας Δαρεῖος, ὄγδοήκοντα μυριάδας, καὶ ζεύξας τὸν f) Βόσπορον καὶ τὸν

dociae satrapam adversus Scythas proficisci, et viros feminasque captivos abducere iubet. Ille autem cum XXX. navibus quinquagenum remorum traiciens, id exsequutus est. Comprehendit autem et fratrem regis Scytharum Marsagetem, quum eum a suo fratre ob mala illata in vincula coniectum invenisset.

17. At Scytharces Scytharum rex, iratus, litteras Dario scripsit contumeliosas: et similiter ipsi responsum est. Darius tandem DCCC. millium exercitu coacto, et Bosporo Istroque

---

expeditionem nunquam locum habuisse ponit idem p. 270. 48. propter paucitatem militum, quos Ariaramnes secum duxerit, et propterea, quod Darius alteram non suscepisset, si in priore dux ipsius Scythas vicisset; p. 272, 51. De iis, quae ad Indiam cognoscendam contulerit Darius, v. Robertson, *historical Disquisition concerning ancient India* p. 10 sqq.

d) Μασαγ. D. H.

e) Alii Σκυτάρβης, et Σκυτάρης. D. H. Σκυθάρκης et in marg. Σκυθάρβης Max. Marg. De re cf. Herod. 4, 126 sq. *Iancyrum* nominat Iustin. lib. 2. c. 5. ubi alii *Indatyrus* legunt. *Larcherus Indathyrsus* ex Herodoto restituendum Iustino censet. *Indathyrsin* Scytham memorat Arrian. Indic. c. 5. §. 6. p. 558. ed. Raphel. *Idanthyrsum* Scytham Strab. XV, 1. V. 3. p. 251. ed. ster.

f) cf. Brisson. de regno Persar. III, XCVII. p. 783

Ἴστρον, διέβη ἐπὶ Σκυθῶν, ὁδὸν ἐλάσας ἡμερῶν εἰς ἑ.
καὶ ^{h)} ἀντέπεμπον ἀλλήλοις τόξα· ⁱ⁾ ἐπικρατέστερα δ'
ἦν τὰ τῶν Σκυθῶν, διὸ καὶ φείγων Δαρεῖος διέβη
τὰς γεφυρώσεις· καὶ ἔλυσε σπένδων πρὶν ἢ τὸ ὅλον
διεβῆναι στρατεύματα· καὶ ἀπέθανον ὑπο ^{k)} Σκυθάρχου
οἱ καταλειφθέντες ἐν τῇ Εὐρώπῃ, μυριάδες ὀκτώ. Δα-
ρεῖος δὲ τὴν γέφυραν διαβάς, ^{l)} Χαλκηδονίων οἰκίας
καὶ ἱερὰ ἐνέπηρσεν, ἐπεὶ τὰς πρὸς αὐτοῖς γεφύρας
ἐμελέτησαν λύσαι· καὶ ὅτι τὸν βωμὸν, ὃν ^{m)} περῶν
Δαρεῖος κατέθετο ἐπ' ὀνόματι ⁿ⁾ διαβατηρίου Διὸς,
ἠφάνισαν.

ponte iunctis, adversus Scythas profectus est,
quindecim dierum itinere progressus: sibi-
que mutuo arcus miserunt. Sed quum Scythici va-
lidiores essent, Darius fugiens pontes transivit,
atque festinanter dissolvit antequam totus trans-
iret exercitus: quare Scytharces LXXX. illa ho-
minum millia, in Europa relicta, interfecit.
Darius vero, quum pontem pertransisset, do-
mus templaque Chalcedonensium combussit:
quoniam pontes qui apud ipsos erant, dissolvere
tentaverant, et aram, quam Darius transiens,
in honorem Iovis diabaterii statuerat, everterant.

sq. ubi plures scriptorum loci laudantur, ad eandem
rem pertinentes. v. Indic. sub n. Ister.

g) Herodotum narrationem de expeditione contra
Scythas exaggerasse censet Mannert. Geograph. V. 4.
p. 121. ed. II.

h) De arcu ab Aethiopum rege sic ad Canbysen
misso lege Herodot. lib. 3, 21. 22. Add.: lib. 4. c. 131
sq. cf. Heeren. Ideen V. 1. P. 1. p. 174 sq.

i) ἐπικρατέστερον δ' ἦν τὸ τῶν Σ. D. H.

k) Σκυθάρχων. D. H. et in ora: al. Σκυθορβέων. Ἰσ.
Σκυθῶν. — l) Καρχηδ. D. H. v. Indic.

m) [περσῶν. D. H.]

n) Solenne quippe gentibus fuit, transitus caussa diis

18. Δάτις δὲ ἐπανῶν ἐκ Πόντου καὶ τοῦ ο) Μηδικοῦ στόλου ἡγούμενος, ἐπόρθε νήσους καὶ τὴν Ἑλλάδα. ἐν ρ) Μαραθῶνι δὲ Μιλτιάδης ὑπαντιάζει, καὶ νικᾷ τοὺς βαρβάρους, καὶ πίπτει καὶ αὐτὸς q) Δάτις. καὶ οὐδὲ τὸ σῶμα Πέρσαις αἰτησαμένοις ἐδόθη.

19. Δαρεῖος δὲ ἐπανελθὼν εἰς r) Πέρσας, καὶ Θύσας, καὶ ἡμέρας νοσήσας λ', τελευτᾷ. ζήσας μὲν ἔτη s) ιβ' πρὸ τῆς βασιλείας, βασιλεύσας δὲ ἔτη λα'.

18. Datis autem ex Ponto rediens et Medicum [Persicum] exercitum ducens, insulas Graeciamque populabatur: cui apud Marathonem Miltiades occurrit, vicitque barbaros: et ipse quoque Datis occubuit, eiusque cadaver pententibus Persis denegatum est.

19. Darius autem ad Persas reversus est, ubi celebratis sacrificiis, quum XXX. dies morbo laborasset, mortuus est; quum annos XII. ante regnum vixisset, et annos XXXI. regnavis-

---

sacrificare. Sic Lucull. apud Plut. Euphrati taurum fecit. *A. S.* Sed Herodot. 4, 137. silentio eam rem praeteriit. Ceterum vocabulum non aliter legitur in scriptoribus, nisi numero plurali atque neutro genere: τὰ διαβατήρια. *Larcher.*

o) Πορτικοῦ. *D. H.*

p) Marathonia pugna nihil unquam celebratum magis, CCC. ad eam describendam occupatis doctorum ingeniiis, Plut. teste. *A. S.*

q) Non periit, teste Herodot. 6, 119.

r) De itineribus, quae reges Persarum ad Persiam ipsam videndam instituebant, v. Heeren. *Ideen* V. 1. P. 1. p. 189 sq.

s) In altero exemplari, non sine magno errore, scriptus est inusitato modo numerus οώ. pro quo hic ιβ'. ubi etiam mendum esse quis suspicari possit. *H. S.* Herodot. alique (v. Canon. Ptolem.) XXXVI. annos Darium regnasse tradunt. cf. *Dissertat. sur l' époque de la mort de Darius, fils d' Hystaspes etc. par Guibert.*

ἀπέθανε δὲ καὶ Ἀρτασύρας, καὶ ὁ Βαγαπάτης δὲ τὸ σῆμα Δαρείου παρακαθίσας ἔτη ζ', ¹⁾ ἐτελεύτησε.

20. Βασιλεύει Ξέρξης ὁ υἱὸς αὐτοῦ, καὶ ^{u)} Ἀρταπάνος ὁ Ἀρτασύρα παῖς γίνεται δυνατὸς παρ' αὐτοῦ, ὡς ὁ πατήρ, πικρὰ τῷ πατρὶ, καὶ Μαρδόνιος ^{v)} ὁ παλαιός. ἡμιαρόένων δὲ μέγιστον ἠδύνατο ^{w)} Νατάκας γαμεῖ δὲ ^{x)} Ξέρξης Ὀνόφα θυγατέρα ^{y)} Ἀμιστρον καὶ γίνεται αὐτῷ παῖς Δαρεϊαῖος· καὶ ἕτερος μετὰ δύο ἔτη, Ὑστάσπης, καὶ ἔτι Ἀρταξέρξης· καὶ θυγατέρες

set. Obiit etiam diem suum Artasyras. Bagapates autem, quum VII. annos sepulcro Darii assedisset, mortuus est.

20. Regnat Xerxes filius eius, apud quem Artapanus Artasyrae filius maximam obtinet auctoritatem, quemadmodum eius pater apud patrem regis obtinuerat, itemque Mardonius antiquus. Ex eunuchis autem plurimum apud eum poterat Natacas. Xerxes uxorem ducit Onophae filiam Amistrin, ex qua filium suscipit Dariaeum: et post biennium, alterum, Hystaspen nomine: et praeterea Artaxerxem: duas-

in: *Histoire de l'Acad. des Inscr.* V. 23. *Mémoires* p. 33 sqq. inprimis p. 45. 53. cf. Herodot. 1, 209. 7, 4. ibique Larcher. annot. 8.

ε) Nobilissimi scilicet Persae regis funus sequi et custodire solebant. cf. c. 46. Heeren. *Ideen* V. 1. P. 1. p. 182.

u) Ἀρταπάνος. *D. H.* Artabanum Hystaspis filium et Darii fratrem nominat Herodot.

v) *Ille priscus.* ὁ παλαιός, quem *Maiorem* etiam dixeris [filium Gobryae et sororis Darii.] *A. S.*

w) Ἀτακάς et Νατακάς. *D. H.* in marg.

x) Xerxem et Amistrin Scaliger Assuerum et Estherem interpretatur, quod Nic. Serarius confutat. *A. S.* cf. Herodot. 7, 61. 114.

y) Ἀμιστρον et Ἀμιστρον. *D. H.* in marg.

δύο, ὧν ἡ μὲν, Ἄμυτις, κατὰ τὴν ὀνομασίαν τῆς
 z) μάμμης· ἡ δὲ, a) Ῥοδογούνη.

21. Ὁ δὲ δὴ, Ξέρξης στρατεύει ἐπὶ τοὺς Ἕλλη-
 νας, ὅτι τε b) Χαλκηδόνιοι λύσαι τὴν γέφυραν (ὡς ἤδη
 c) εἴρηται) ἐπειράθησαν· καὶ ὅτι τὸν βωμὸν ὃν ἔστη-
 σε Δαρεῖος, καθείλον· καὶ ὅτι Δάτιν Ἀθηναῖοι ἀνεῖ-
 λον, καὶ οὐδὲ τὸν νεκρὸν ἔδοσαν. - πρότερον δὲ εἰς
 Βαβυλῶνα ἀρίκετο, καὶ ἰδεῖν ἐπεθύμησε τὸν d) Βελι-
 τανᾶ τάφον, καὶ εἶδε διὰ Μαρδονίου· καὶ τὴν πύε-

que filias, quarum una Amytis, nomine aviae,
 vocatur: altera, Rhodogune.

21. Xerxes adversus Graecos expeditionem
 suscepit, quod Chalcedonenses pontem solvere
 conati essent, (quemadmodum iam dictum est.)
 et aram a Dario erectam diruissent: quodque
 Datin Athenienses interfecissent, neque cadaver
 eius dare voluissent. Primum [Antea vero]
 igitur Babylonem profectus est: et Belitanae vi-
 dere sepulcrum exoptavit: viditque opera Mar-

z) Amytis uxor Cyri et mater Cambysis erat. v.
 supr. §. 2 et 10. Xerxis igitur avia esse non potuit;
 Hystaspis enim Darii patri nupta esse debebat. cf. He-
 rodot. 7, 11. Larcher. p. 275, 61.

a) Rhodogunes cuiusdam Persicae imaginem habes
 apud Philostratum lib. 2. Icon. 5. [p. 815. 816. ed.
 Olear.] A. S. Add. Suid. sub h. n. quem ita corrigit
 Larcher.: γυνὴ μὲν Τοτάσπου, Δαρείου δὲ μήτηρ, καὶ
 Ξέρξου μάμμη.

b) Καρχηδ. D. H. [in marg. χαλκηδ.]

c) V. §. 17.

d) Aelian. l. 13. ποικίλης cap. 3. legend. A. S. Le
 tombeau de Bélus vertit Gedoyn. p. 260. Persas Beli-
 tanam, omnem regionem, in qua Beli sepulchrum fue-
 rit, vocasse videri. cf. Strab. 16, 1. V. 3. p. 335 sq. ed.
 stereot. Larcher. 276, 65. Jackson, Chronolog. Anti-
 quities, V. 1. p. 138 sqq. doctissime de Belo disseruit,

λον ἐλαίου οὐκ ἴσχυσεν, ὡσπερ καὶ ἐγγράπτο, πλη-
ρῶσαι.

22. Ἐξελαύνει Ξέρξης εἰς Ἐκβάτανα, καὶ ἀγ-
γέλλεται αὐτῷ ἀπόστασις ^{e)} Βαβυλωνίων, καὶ Ζωπύρου
τοῦ στρατηγοῦ αὐτῶν ὑπὸ σφῶν ἀναίρεσις. ^{f)} οὕτως
καὶ περὶ τούτων φησὶ Κτησίας, καὶ οὐχ ὡς Ἡρόδο-
τος· ἃ δὲ περὶ Ζωπύρου ἐκεῖνος λέγει, πλήν ὅτι
^{g)} ἡμίονος αὐτῷ ἔτεκεν. ἐπεὶ τὰ γε ἄλλα Μεγάβυζον
οὗτος λέγει διαπράξασθαι, ὅς ἦν γαμβρὸς ἐπὶ τῇ θυ-
γατρὶ Ἀμυτι, τοῦ Ξέρξου. ^{h)} οὕτως μὲν ἦλω διὰ τοῦ
Μεγαβύζου Βαβυλῶν. δίδωσι δὲ αὐτῷ Ξέρξης ἄλλα
τε πολλὰ, καὶ μύλην χρυσῆν, ἕξ ἔλκουσαν τάλαντα·

donii adiutus: et urnam olei non potuit, quem-
admodum scriptum erat, implere.

22. Inde Ecbatana profecto, defecisse Ba-
bylonios, et Zopyrum suum ducem interfecisse,
nunciatur. In hunc modum de his loqui-
tur Ctesias, non quemadmodum Hero-
dotus. nam quaecunque hic de Zopyro,
(nisi quod mula ipsi peperit) ille a Me-
gabyzo facta scribit, qui Xerxis gener
erat, quum filiam eius Amytin uxorem
duxisset. Ita Babylon capta est per Megaby-
zum: cui Xerxes, praeter alia multa, molam

^{e)} De satrapis novas res in regno Persarum molien-
tibus v. Heeren. *Ideen* V. 1. P. 1. p. 310 sq. Cete-
rum Dario potius regnante defecerunt Babylonii. He-
rodot. 3, 159. ibiq. Larcher. Plutarch. in Apophtegmm.
regg. et imperatt. sub Dario et Xerxe modo Ctesiam,
modo Herodot. sequi videtur. *Larcher.*

^{f)} οὕτω. *D. H.* v. Indic.

^{g)} V. Aristotel. *Hist. Anim.* 6, 24. Plin. *H. N.* 8,
44. [69. ed. Bip.]: Est in Annalibus nostris, (mulas)
peperisse saepe, verum prodigii loco habitum. *Larcher.*
p. 278, 67.

^{h)} οὕτω. *D. H.*

ὃ τιμιώτατον τῶν βασιλικῶν δώρων παρὰ Πέρσαις ἐστὶ ⁱ⁾).

23. Ξέρξης δὲ συναγείρας ^{k)} στρατίαν Περσικὴν, ἄνευ τῶν ἁρμάτων, ὀγδοήκοντα μυριάδας, καὶ τριήρεις χιλίας, ἤλαυνεν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, ζευγνύς τὴν Ἄβυδον. ^{l)} Δημάρατος δὲ ὁ Λακεδαιμόνιος παρεγένετο ἤδη πρῶτον, καὶ συνῆν αὐτῷ ἐν τῇ διαβάσει, καὶ ἀπέριγε τῆς εἰς Λακεδαίμονα ἐφόδου. Ξέρξης δὲ προσβάλλει ἐν Θερμοπύλαις Λεωνίδα τῷ στρατηγῷ τῶν Λακεδαιμονίων, δι' Ἀρταπάνου, ἔχοντος ^{m)} μυρί-

auream sex talentorum pondo donavit, quod apud Persas omnium regionum munerum est pretiosissimum.

23. Xerxes autem, Persico exercitu coacto, qui ex millibus octingentis constabat, praeter currus, instructis etiam mille triremibus, in Graeciam copias duxit, quum Abydum ponte iunxisset. Ad eum Demaratus Lacedaemonius tum primum accessit, et cum illo traiecit, eumque ab invadenda Lacedaemone prohibuit. Xerxes porro per Artapanum, X. millia ducentem, apud Thermopylas cum Leonida Lacedaemonio-

i) Fabulosam hanc de dono Megabyzo tributo narrationem dicit *Morgenstern*. in: *Doerptsche Beyträge*. 1813. p. 292 sq. annot.* cum Larchero p. 278, 68. cf. *Brisson*. de regn. Pers. I, 154. p. 219.

k) στρατείας. *D. H.* [in marg. στρατίαν.]

l) cf. Herodot. 6, 70. 7, 101-103. Larcher.: *Si Xerxès n'attaqua pas Lacédémone, ce ne fut pas à la persuasion de Démarate, mais parceque cela n'entroit pas dans son plan. Il vouloit auparavant se venger des Athéniens, — et terminer la guerre en subjuguant les Lacédémoniens.* De Demarato regno privato v. Pausan. 3, 4.

m) Herodot. 7, 83. Hydarnem decem millium Immortalium ducem nominat.

ους. καὶ ^{η)}κατεκόπη τὸ Περσικὸν πλῆθος, τῶν Λακεδαιμονίων ^{ο)}δύο ἢ τριῶν ἀναιρεθέντων. εἶτα προσβαλεῖν κελεύει μετὰ διαμυρίων· καὶ ἤττα γίνεται κακίων. εἶτα μαστιγοῦνται ἐπὶ ^{ρ)}τὸ πολεμεῖν· καὶ ^{θ)}μαστιγούμενοι, ἔτι ἠπτώντο. τῇ δὲ ὑστεραία κελεύει μάχεσθαι, μετὰ πεντακισμυρίων· καὶ ἐπεὶ οὐδὲν ἤνυσεν, ἔλυσε τότε τὸν πόλεμον.

24. ^{ρ)}Θώραξ δὲ ὁ ^{ς)}Θεσσαλός, καὶ Τραχινίων οἱ δυνατοὶ Καλλιιάδης καὶ Τιμαφέρνης, παρήσαν ^{ι)}στρατίαν ἔχοντες. καλέσας δὲ Ξέρξης τούτους τε

rum duce proelium iniit, in quo magna Persae caesa est multitudo, ex Lacedaemoniis tantummodo duobus aut tribus interfectis. Postea viginti millia in aciem educi iubet: qui et ipsi superantur. Quum autem verberibus etiam caesi, ut acriores ad pugnam redderentur, nihilominus victi fuissent, L. millia postridie iubet educi: et quum nihil proficeret, bellandi finem fecit.

24. Sed Thorax Thessalus et Trachinensium principes Calliades et Timaphernes cum exercitu aderant: quos Xerxes quum vocasset, unaque Demaratum et Hegiam Ephesium, La-

η) [κατεκόπει. D. H.]

ο) cf. Herodot. 7, 211.

ρ) Ita D. H. et A. Schott. Apud Wesseling. editum est ἐπὶ τῷ π. operarum fortasse vitio.

θ) cf. ad Xenoph. Anab. 3, 4, 16. Herodot. 7, 56. 103. 223. Larcher.: *Telle étoit la discipline militaire des Perses, plus propre à décourager le soldat, qu'à le rendre sensible à l'honneur.*

ρ) Max. Marg. Θώραξ. cf. Herodot. 9, 57. Larcher. p. 281, 74.

ς) Θεσσαλός καὶ Τραχινίων, οἱ δ. D. H.

ι) στρατίαν. D. H. [in marg. στρατίαν.]

καὶ τὸν Δημάρατον καὶ τὸν ^{υ)} Ἡγίαν τὸν Ἐφέσιον, ἔμαθεν ὡς οὐκ ἂν ἠττηθεῖεν Λακεδαιμόνιοι, εἰ μὴ κυκλωθεῖσαν. ἡγουμένων δὲ τῶν δύο ^{ν)} Τραχηνίων διὰ δυσβάτου στρατὸς Περσικὸς διελήλυθε, μυριάδες τέσσαρες· καὶ κατὰ νότον γίνονται τῶν Λακεδαιμονίων, καὶ κυκλωθέντες ἀπέθανον μαχόμενοι ἀνδρείως ἅπαντες.

25. Ξέρξης δὲ πάλιν στρατεύμα πέμπει κατὰ Πλαταιέων, μυριάδας ἰβ', ἡγούμενον ^{ω)} αὐτοῖς Μαρδόνιον ἐπιστήσας. Θηβαῖοι δ' ἦσαν οἱ κατὰ Πλαταιέων τὸν Ξέρξην κινεῦντες. ἀντιστρατεύει δὲ ^{x)} Πausanias ὁ Λακεδαιμόνιος, ^{γ)} τριακοσίους μὲν ἔχων Σπαρτιήτας ^{z)} χιλίους δὲ τῶν περιούκων, ἐκ δὲ τῶν

cedaemonios nulla ratione vinci posse, nisi circumdarentur, intellexit. Persarum itaque XL millia, duobus illis Trachiniensium [Trachinien-sibus] ducibus per inuia transgressis, Lacedaemonios a tergo adoriantur: qui circumdati, omnes ad unum fortiter pugnantes occubuerunt.

25. Rursus Xerxes adversus Plataeenses exercitum CXX. millium mittit, et Mardonium eius ducem constituit. Qui autem Xerxem in Plataeenses concitabant, erant Thebani. Mardonio occurrit Pausanias Lacedaemonius CCC. Spartanos et mille accolas, ex aliisque urbibus sex millia secum ducens. Ibi superato exerci-

^{υ)} Max. Marg. Ὁγίαν. *Hegian* Eleensem nominat Herodot, 9, 32.

^{ν)} Τραχηνίων, διὰ δ. *D. H.*

^{ω)} [δὲ] αὐτ. *D. H.*

^{x)} Rerum gestarum ordinem prorsus invertit Ctesias. [sive potius Photius.] Pugna Plataeensis post pugnam Salaminensem et captas Athenas commissa est. *Larcher.*

^{γ)} cf. Herodot. 9, 28. 29. 31.

^{z)} *Larcher.*: mille *Lacedaemoniens* des villes voisines de Sparte. De *Perioecis* satis constat.

ἄλλων πόλεων χιλιάδας ἕξ. καὶ νικᾶται κατὰ κράτος ἡ Περσικὴ ^{a)} στρατιὰ, καὶ φεύγει τραυματισθεὶς καὶ ^{b)} Μαροδόσιος. οὗτος ὁ Μαροδόσιος πέμπεται ^{c)} συλησάμενος τὸ τοῦ Ἀπόλλωνος ἱερόν παρὰ Ξέρξου· κακεὶς φησὶ, θνήσκει, χαλαΐξης ἐπιπεσοῦσης παχείας· ἐφ' ᾧ λίαν Ξέρξης ἐλυπήθη.

26. Ξέρξης δὲ ἐπ' αὐτὰς Ἀθήνας ἐλαύνει. καὶ Ἀθηναῖοι πληρώσαντες ^{d)} ἑκατὸν δέκα τριήρεις, φεύγουσιν εἰς Σαλαμίνα. καὶ Ξέρξης τὴν πόλιν κενὴν ^{e)} αἰρεῖ, καὶ ^{f)} ἐμπύρρησι, πλὴν τῆς ἀκροπόλεως. ἐν αὐτῇ γὰρ ἔτι τινὲς ὑπολειφθέντες ἐμάχοντο. τέλος κακίωνων νυκτὶ ^{g)} φυγόντων, κακείνην ^{h)} συνέφλεξαν. ὁ δὲ Ξέρξης αὐτόθεν ἐλθὼν ἐπὶ ⁱ⁾ στενότατον τῆς

tu Persarum, Mardonius vulneratus aufugit. Hic Mardonius quum a Xerxe ad diripiendam Apollinis aedem missus esset, ingruente ingenti grandine oppressus moritur: quae res Xerxi maximum moerorem attulit.

26. Xerxes cum suis copiis Athenas proficiscitur: sed quum Athenienses armatis CX. triremibus ad Salaminem fugissent, urbem vacuum capit, quam incendit, praeter arcem. in ea enim etiam aliqui relictis pugnabant: tandemque quum et illi noctu fugissent, illam etiam exusserunt. Xerxes autem quum inde ad

a) στρατεία. D. H. [in marg. στρατιὰ.]

b) Is potius cecidit in pugna. v. quos laudavit ad h. l. Larcher. p. 283, 80.

c) cf. Herodot. 8, 37 sqq. Justin. 2, 12.

d) v. Herodot. 8, 61.

e) ἀναίρει. D. H. [in marg.] Cf. Herodot. 8, 51.

f) Max. Marg. ἐμπύρρησι. v. ad Xenoph. Anab. 1, 7, 8.

g) Aliter rem Herodot. narrat 8, 53.

h) συνέφλεξαν. D. H.

i) στενότ. D. H. Codex Bavaricus et Max. Marguini etiam στενότατον. v. ad Xenoph. Anab. 3, 4, 19.

Ἀττικῆς, ὃ ^{k)} Ἡράκλειον καλεῖται, ἐχώννυε ^{l)} γῶμα ἐπὶ Σαλαμῖνα, περὶ ἐπ' αὐτὴν διαβῆναι διανοούμενος. βουλῇ δὲ Θεμιστοκλέους Ἀθηναίου καὶ Ἀριστείδου, ^{m)} τοξόται μὲν ἀπὸ Κρήτης προσκαλοῦνται καὶ παραγίνονται· εἶτα ναυμαχία Περσῶν καὶ Ἑλλήνων γίνεται· Περσῶν μὲν ναῦς ἐχόντων ὑπὲρ τὰς ⁿ⁾ χιλίας, στρατηγοῦντος αὐτοῖς Ὀνόφα· Ἑλλήνων δὲ ἑπτακοσίας. καὶ νικῶσιν ^{o)} Ἕλληνες, καὶ διαφθείρονται Περσικαὶ πεντακόσιαι νῆες. καὶ φεύγει Ξέρξης, βουλῇ πάλιν καὶ τέχνῃ Ἀριστείδου καὶ Θεμιστοκλέους. ἐν δὲ ταῖς λοιπαῖς ἀπάσαις μάχαις ἀπέθανον Περσῶν δώδεκα μυριάδες.

angustissimum Atticae locum, Heracleum appellatum, venisset, aggerem Salaminem versus ducere coepit, pedestri itinere ad eam transire cogitans. Sed consilio Themistoclis Atheniensis et Aristidis, sagittarii ex Creta accersuntur, ac veniunt: Deinde bellum navale Persarum et Graecorum geritur. Persae naves habebant plusquam mille, ducemque Onophan: Graeci DCC. Graeci tamen victores evadunt: et D. naves Persarum profligantur: et fugit Xerxes consilio rursus et arte Aristidis atque Themistoclis. In reliquis vero omnibus proeliis ceciderunt Persarum CXX. millia.

k) cf. Plutarch. Themistocl. p. 118, F.

l) Herodot. 8, 97.

m) Larcher. p. 285. annot. 86.: *On peut dire hardiment, et sans craindre de se tromper, qu' ils servirent à écarter ceux qui travailloient à la chaussée.* Ceterum post pugnam navalem hoc consilium cepit Xerxes, ut fuga Graecos lateret. Larcher. De sagittariis Cretensibus v. eundem. Comparat Pausan. 4, 8. 1, 23. Add. Annot. ad Xenoph. Anab. 3, 3, 7.

n) Herodot. 7, 184. 8, 182. — o) Diodor. 11, 19.

27. Ξέρξης δὲ περάσας εἰς τὴν Ἀσίαν, καὶ ἀπελαύνων εἰς Σάρδεις, ἔπεμπε Μεγάβυζον τὸ ἐν Δελφοῖς ἱερόν ^{p)} συλῆσαι. ἐπεὶ δὲ ἐκεῖνος παρητεῖτο, ἀποστέλλεται ^{q)} Ματακάς ὁ εὐνοῦχος, ὕβρεις τε φέρων τῷ Ἀπόλλωνι, καὶ πάντα συλήσων. καὶ δὴ ^{r)} οὕτως ποιήσας, πρὸς Ξέρξην ὑπέστρεψε.

28. Ξέρξης δὲ ἀπὸ Βαβυλῶνος εἰς Πέρσας παραγίνεται, καὶ Μεγάβυζος κατὰ τῆς γυναικὸς τῆς ἰδίας ^{s)} Ἀμύτιος, (ἢ θυγάτηρ, ὡς ^{t)} προεῖρηται, Ξέρξου

27. At Xerxes, quum in Asiam traiecisset, et Sardes proficisceretur, misit Megabyzum ut templum Delphicum diriperet: illoque id suscipere recusante, Matacas eunuchus iniuriam Apollini illaturus, omniaque direpturus mittitur. Is confectis ita rebus ad Xerxem reversus est.

28. Xerxes ex Babylone ad Persas proficiscitur. At Megabyzus suam uxorem Amytin (quae filia Xerxis erat, quemadmodum iam di-

p) Nemo praeter Ctesiam huius alterius expeditionis mentionem iniicit. V. Larcher. p. 286, 90.

q) Μάτακας. [D. H. in marg.]

r) οὕτω. D. H.

s) *Dinon* apud Atheraeum, Deipnos. 13. c. 9. p. 609, A. ed. Casaub. (c. 89. p. 205. V. 5. ed. Schweigh.) tradit: ὅτι ἡ Βαγάζου γυνή, ἣτις ἦν ὁμοπάτριος Ξέρξου ἀδελφή, ὄνομα Ἀνοῦτις, καλλίστη ἦν τῶν ἐν τῇ Ἀσίᾳ γυναικῶν, καὶ ἀκολαστοτάτη. Ad haec Casaub. (v. Animadv. p. 304. V. 7. ed. Schweigh.): Si Ctesiae fidem habemus, omnia nomina in istis sunt corrupta. Nam illa mulier impudicissima, de qua loquitur, non *Anutis*, sed *Amytis* vocabatur: neque *Xerxis* fuit soror, sed *Xerxis* quidem filia, *Artaxerxis* vero soror. Postremo eius maritus non *Bagazus*, sed *Megabyzus* Ctesiae multis locis nominatur. De impudicitia mulieris multa idem Ctesias. cf. Hemsterh. ad Lucian. Tim. c. 22.

t) V. §. 22.

ἐτίγχανεν) ὡς μεμοιχενμένης, λόγους ἐκίνει. καὶ ἐπιτιμᾶται Ἀμυτις λόγοις ὑπὸ τοῦ πατρὸς, καὶ ὑπισχνεῖται σωφρονεῖν.

29. ^{u)} Ἀρτάπανος δὲ, μέγα παρὰ Ξέρξῃ δυνάμενος, μετὰ ^{*)} Σπαμίτρου τοῦ ἡμιάρρηνος, καὶ αὐτοῦ μεγά δυνάμενον, βουλεύονται ἀνελεῖν Ξέρξην. καὶ ἀναιροῦσι. καὶ πείθουσιν ^{v)} Ἀρτοξέρξην τὸν υἱὸν, ὡς Δαριαῖος αὐτὸν ὁ ἕτερος παῖς ἀνείλε. καὶ παραγίνε-
ται ^{w)} Δαριαῖος ἀγόμενος ὑπὸ ^{x)} Ἀρταπάνου εἰς τὴν οἰκίαν ^{y)} Ἀρτοξέρξου, πολλὰ βοῶν καὶ ^{z)} ἀπαρονόμενος ὡς οὐκ εἶη φρονεὺς τοῦ πατρὸς· καὶ ἀποθνήσκει.

30. Καὶ βασιλεύει ^{a)} Ἀρτοξέρξης, σπουδῇ Ἀρ-

ctum est) adulterii insimulat. quam ob rem Amytis a patre acriter reprehenditur: at illa spondet se castam esse.

29. Verum Artapanus, qui plurimum apud Xerxem auctoritate valebat, cum Spamitre eunucho (qui et ipse plurimum apud eum poterat) de Xerxe interficiendo consilium agit; idque perpetrant, et Artoxerxi filio persuadent, ab altero filio Dariaeo patrem suum necatum esse: adduciturque Dariaeus ab Artapano domum Artoxerxis, cum ingenti clamore se parricidam esse negans. is tamen capite plectitur.

30. Artoxerxis igitur Artapani opera re-

^{u)} Ἀρτάβας. *D. H.* Max. Marg. Ἀρτάβανος. Et sic Diodor. vocat 11, 69. In Aristotel. Politic. 5, 10. Ἀρταπάνης legitur in edit. Dan. Heinsii.

^{*)} Leg. Ἀσπαμ. v. §. 30. — ^{v)} Ἀρταξ. *D. H.*

^{w)} Ἀρταξέρξης. *D. H.*

^{x)} Sic tamen hic et *D. H.* ut et post.

^{y)} Δαριαίου. *D. H.* Max. Marg. Δαριαίου. cf. Diod. l. 1. et Iustin. 3, 1.

^{z)} παραινόμενος. *D. H.*

^{a)} Ἀρταξ. et sic semper per α in antepen. *D. H.*

ταπάνου· καὶ ἐπιβουλεύεται πάλιν ὑπ' αὐτοῦ, καὶ λαμβάνει κοινωνὸν τῆς βουλῆς Ἀρτάπανος. ^{b)} Μεγάβυζον, ἤδη κελυπημένον ἐπὶ τῇ ἰδίᾳ γυναικὶ Ἄμντι, διὰ τὴν τῆς μοιχείας ^{c)} ὑπόληψιν· καὶ ὄρκους ἀλλήλους ἀσφαλίζονται. ἀλλὰ μὴνύει πάντα Μεγάβυζος, καὶ ^{d)} ἀναιρεῖται Ἀρτάπανος ὃ τρόπον ἐμέλλεν ἀναιρεῖν Ἀρτοξέρξην· καὶ γίνονται πάντα δῆλα τὰ εἰργασμένα ἐπὶ Ξέρξῃ καὶ ^{e)} Δαριαίῳ, καὶ ἀπόλλυται πιζροῦ καὶ κακιστῶ ^{f)} θανάτῳ. ^{g)} Ἀσπαμίτρης, ὃς ἦν κοινωνὸς ἐπὶ τοῖς φόνοις Ξέρξου καὶ Δαριαίου· σκαφεύεται γὰρ, καὶ οὕτως ἀνατρεῖται. μάχη δὲ γίνεται μετὰ τὸν θάνατον Ἀρταπάνου τῶν τε συνωμοτῶν αὐτοῦ, καὶ τῶν

gno potitur. sed idem Artapanus eius vitae insidians, consilium suum cum Megabyzo (qui iam ob suspectam adulterii uxorem suam moerore affectus erat) communicat, fidemque mutuo datam iureiurando firmant. Sed re tota Megabyzi indicio prodita, Artapanus ea morte, qua Artoxerxes erat afficiendus, afficitur: atque adeo quaecumque in Xerxem Dariaeumque perpetrata fuerant, patefiunt. Aspamitres quoque, qui caedis Xerxis ac Dariaei conscius fuerat, acerbissimo genere mortis, adhibitis videlicet per scapham tormentis, plectitur. At post Artapani mortem, eorum qui cum illo coniura-

Ceterum intelligendus Artaxerxes qui *Longimani* cognomen gerebat.

^{b)} Justin. l. l. Bacabasum nominat, quod nomen corrigendum esse ex h. l. existimat *Larcher*.

^{c)} V. supra §. 28.

^{d)} cf. Justin. l. l. et Diod. l. l.

^{e)} Max. Marg. Δαριαίῳ.

^{f)} acerbo in primis ac duro. Habes id a Plut. descriptum in vita Artax., mox a principio. [p. 1019.] A. §.

^{g)} Paulo ante §. 29. *Spamitres* dictus.

ἄλλων ^{h)} Περσῶν, καὶ πίπτουσιν ἐν τῇ μάχῃ οἱ τρεῖς τοῦ Ἀρταπάνου υἱοί. τραυματίζεται δὲ καὶ Μεγάβυζος ἰσχυρῶς· καὶ θρηνεῖ Ἀρτοξέρξης καὶ ἡ Ἀμυτις καὶ ἡ Ῥοδογούνη, καὶ ἡ μήτηρ αὐτῶν ⁱ⁾ Ἀμιστρὶς. καὶ μόλις πολλῇ ἐπιμελείᾳ περισώζεται ^{k)} Ἀπολλωνίδου ἰατροῦ τοῦ Κῶου.

31. Ἀφίσταται Ἀρτοξέρξου Βάκτρα, καὶ ὁ σατραπὴς ἄλλος ^{l)} Ἀρτάπανος· καὶ γίνεται ἡ μάχη ἰσοπαλῆς· καὶ γίνεται πάλιν ἐκ δευτέρου· καὶ ἀνέμου κατὰ πρόσωπον Βακτριῶν πνεύσαντος, νικᾷ Ἀρτοξέρξης, καὶ προσχωρεῖ αὐτῷ πᾶσα Βακτρία.

32. Ἀφίσταται Αἴγυπτος, Ἰνάρον ^{m)} Λυδίου

rant, et Persarum aliorum [ceterorum] pugna oritur, in qua cadunt tres Artapani filii, et graviter Megabyzus vulneratur. Quem casum Artoxerxes itemque Amytis et Rhodogune ac ipsorum mater Amistris ingenti luctu prosequuti sunt: tandem tamen, etsi aegre admodum, Apollonidae medici Coi insigni diligentia servatus est.

31. Desciscunt ab Artoxerxe Bactra, aliusque item praefectus Artapanus: et aequo Marte pugnatur. Quum commissa iterum pugna, ventus in faciem Bactrianorum spiraret, vincit Artoxerxes et in eius ditionem universa Bactria concedit.

32. Deficit etiam Aegyptus, Inaro Lydio

^{h)} Qui regi fidi erant.

ⁱ⁾ Max. Marg. Ἀμιστρὶς.

^{k)} Ἀπολλωνίου. *D. H.* In utroque exemplari legitur hic Ἀπολλωνίου. at contra in iis locis qui sunt cap. 41. utrumque Ἀπολλωνίδης et Ἀπολλωνίδην scriptum habet. *H. S.*

^{l)} Ἀρτάβανος. *D. H.* et sic etiam editio H. Stephani prima.

^{m)} Ex Herodot. 3, 12. fortasse legend. Λίβνος. *Ge-*

ἀνδρὸς καὶ ἑτέρου Αἰγυπτίου τὴν ἀπόστασιν μελετήσαντος. καὶ ἐντρέπεται τὰ πρὸς πόλεμον. πέμπουσι καὶ Ἀθηναῖοι, αἰτησαμένου αὐτοῦ, ⁿ⁾ τεσσαράκοντα νῆας. ^{o)} καὶ μελετᾷ αὐτὸς Ἀρτοξέρξης ἐκστρατεῦσαι. καὶ τῶν φίλων οὐ συμβουλευόντων, πέμπει ^{p)} Ἀχαιμενίδην τὸν ἀδελφόν, τεσσαράκοντα μὲν μυριάδας ἐπαγόμενον στράτευμα πεζικόν, νῆας δὲ π. συμβάλλει πόλεμον Ἰναρος πρὸς Ἀχαιμενίδην καὶ νικῶσιν Αἰγύπτιοι, καὶ βάλλεται Ἀχαιμενίδης ὑπὸ Ἰνάρου, καὶ θνήσκει· καὶ ἀποπέμπεται ὁ νεκρὸς αὐτοῦ εἰς Ἀρτοξέρξην. ἐνίκησεν Ἰναρος καὶ ^{q)} κατὰ θάλασσαν, ^{r)} Χαρι-

et altero Aegyptio quodam defectionis autoribus: omniaque ad bellum pertinentia parantur. Athenienses quoque Inaro petenti XL. naves mittunt: et ipsemet Artoxerxes exercitum educere cogitat: sed, non ita consulentibus amicis, mittit Achaemenidem fratrem cum CCCC. milibus peditum, et LXXX. navibus. Confligit Inarus cum Achaemenide, Aegyptiique vincunt: atque Achaemenides quum ab Inaro vulnus accepisset, moritur, eiusque cadaver ad Artoxerxem mittitur. Idem Inarus mari victor evadit,

doyn. Hanc emendationem iure probavit Larcher. qui vertit: *Roi de Libye*. V. intpp. ad Thucyd. 1, 104.

n) Numerus ex Thucyd. l. l. corrigendus. Diodor. etiam uno loco 11, 74. p. 460. *ducentas* triremes numeravit; contra *trecentas* libr. 11, 71. p. 458. et 13, 25. p. 561. Larcher.

o) [καὶ] μελ. D. H.

p) Herodot. 3, 12. *Achaemenen* vocat, quod nomen praefert Larcher., propterea quod Ctesianum patronymicum est. cf. Herodot. 7, 7. Diodor. 11, 74.: τὸν Δαρείον μὲν νίδον, ἑαυτοῦ (Artaxerxis) δὲ Δεῖον, non: fratrem eum dicit.

q) Diodor. tantum de pugna terrestri narrat.

r) Χαριτομίδου. Max. Marg.

τιμίδου εὐδοκμήσαντος, ὅς τῶν ἐξ Ἀθηναίων τεσσαράκοντα νηῶν ^{s)} ἐχρημάτιζε ναύαρχος· καὶ ἑ Περσῶν νῆες, αἱ μὲν εἴκοσι αὐτοῖς ἀνδράσιν ἐλήφθησαν, αἱ δὲ ἅ διεφθάρησαν.

33. Εἶτα πέμπεται κατὰ Ἰνάρον ^{t)} Μεγάβυζος, ἐπαγόμενος ἄλλο στρατεύμα· πρὸς τῷ ὑπολειφθέντι, μυριάδας εἴκοσι, καὶ νῆας ^{τ)}· καὶ ἐπιστάτην αὐτοῖς ^{u)} Ὀρίσκον. ὡς εἶναι χωρὶς τῶν νεῶν, τὸ ἄλλο πληθὺς, ἢ μυριάδας. Ἀχαιμενίδης γὰρ ὅτε ἔπεσε, ἰ μυριάδες αὐτῷ, ἐξ ὧν ἦγε μ', συνδιεφθάρησαν. γίνεται οὖν μάχη κρατερὰ καὶ πίπτουσιν ἀμφοτέρωθεν πολλοὶ, πλείους δὲ Αἰγύπτιοι. καὶ βάλλει Μεγάβυζος εἰς τὸν μηρὸν Ἰνάρον, καὶ τρέπεται· καὶ νικῶσι Πέρ-

Charitimide magnum inde nomen consequuto, qui XL. navium Athenis missarum navarchus erat. Ex L. Persarum navibus, XX. cum ipsis hominibus captae, XXX. perierunt.

33. Deinde adversus Inarum mittitur Megabyzus, praeter exercitum, qui reliquus fuerat, alium ducens qui ex CC. hominum millibus constabat, navibus autem CCC. quibus Oriscus praeerat: adeo ut praeter naves reliqua multitudo D. hominum millium esset. nam quum cecidit Achaemenides, C. hominum millia ex CCCC. quae duxerat millibus, una caesa fuerunt. Pugnatur acriter, et utrinque multi, sed plures ex Aegyptiis, cadunt. Tandem Megabyzus Inarum in femore vulnerat, fugatque: et viribus fortiores facti Persae vincunt. Inarus

s) ἐχρημάτισε. D. H.

t) Thucyd. 1, 109. 110. Diodor. 11, 77. Artabazum etiam ducem nominat.

u) Ὀρίσκ. D. H.

σαι κατακράτος· φεύγει δὲ ^{v)} πρὸς τὴν ^{w)} Βύβλον Ἰναρος, (πόλις ^{x)} ἰσχυρὰ ἐν Αἰγύπτῳ αὐτῇ) καὶ οἱ Ἕλληνες δὲ μετ' αὐτοῦ, ὅσοι μὴ ἐν τῇ μάχῃ καὶ μετὰ Χαριτιμίδου ἀπέθανον.

34. Προσχωρεῖ δὲ Αἴγυπτος πλὴν Βύβλου πρὸς Μεγάβυζον. ἐπεὶ δὲ ἐκείνη ἀνάλωτος εἶδοκει, σπένδεται πρὸς Ἰναρον καὶ τοὺς Ἕλληνας ἑξακισχιλίους ὄντας, καὶ ἔτι πρὸς, ὁ Μεγάβυζος, ἐφ' ᾧ μηδὲν κακὸν παρὰ βασιλείῳ λαβεῖν, καὶ ^{γ)} τοὺς Ἕλληνας, ὅτε βούλουτο, πρὸς τὰ οἰκεία ἐπανελθεῖν.

35. Καθίστησι δὲ τῆς Αἰγύπτου σατράπην ^{z)} Σαρσάμαν, καὶ λαβὼν Ἰναρον καὶ τοὺς Ἕλληνας, παραγίνεται πρὸς ^{a)} Ξέρξην· καὶ εὐρίσκει λίαν κατὰ

vero fugiens Byblum se recipit, (haec est munita urbs in Aegypto) et cum eo Graeci quicunque in proelio et cum Charitimide caesi non fuerant.

34. Aegyptus praeter Byblum partes Megabyzi sequitur: et quoniam Byblus expugnari non posse videbatur, Megabyzus cum Inaro et Graecis, quorum erant sex millia et amplius, fide data paciscitur, nullam eos a rege iniuriam accepturos, et Graecos domum quum liberet reversuros.

35. Quum igitur Sarsamen Aegypti praefectum constituisset, una cum Inaro et Graecis ad Artoxerxem proficiscitur: eumque invenit

v) εἰς. [D. H. in marg.]

w) Urbs est insulae Prosopitidos in Nilo. v. Steph. Byz. sub h. nom. — x) δὲ ἰσχ. D. H.

γ) Aliter et probabilius rem exponunt Thucyd. et Diodor. ll. ll.

z) Σαρσάμαν. D. H. [Σαρσ. idem in marg.]

a) Legend. Ἀρτοξέρξην, ut in translatione expressit iam Steph.

Ἰνάρου τεθνυμμένον, ὅτι τὸν ἀδελφὸν Ἀχαιμενίδην ἀπεκτονῶς εἶη. διηγείται τὰ γεγονότα πάντα Μεγάβυζος, καὶ ὡς πίστευς δούς Ἰνάρῳ καὶ τοῖς Ἕλλησι, Βύβλον εἴληφε. καὶ ἐξαυτεῖται λυπαρῶς βασιλέα περὶ τῆς ^{b)} αὐτῶν σωτηρίας· καὶ λαμβάνει. καὶ ἐξάγεται τέλος τῆ ^{c)} στρατιᾶ ἕς Ἰναρος καὶ οἱ Ἕλληνες οὐδὲν κακὸν πείσονται.

36. ^{d)} Ἀμυτις δὲ ὑπὲρ τοῦ παιδὸς Ἀχαιμενίδου δεινὰ ἐποιεῖτο, εἰ μὴ ^{e)} τιμωρήσαιο Ἰναρον καὶ τοὺς Ἕλληνας· καὶ αἰτεῖται ταῦτα ^{f)} βασιλέα, ὃ δὲ οὐκ ^{g)} ἐνδίδωσιν· εἶτα Μεγάβυζον, ὃ δὲ ἀποπέμπεται· εἶτα, ἐπεὶ διώχλει τὸν υἱὸν, κατειργάσατο· καὶ πέντε

iratum Inaro vehementer, quoniam is fratrem Achaemenidem interfecerat. Megabyzus omnia quae gesta fuerant narrat, et quomodo fide Inaro Graecisque data Byblum cepit: atque poenam illorum pertinaciter deprecatur, efficitur voti compos. tandemque ad exercitum defertur, Inarum et Graecos nihil detrimenti passuros.

36. Verum enim vero Amytis vicem interempti filii Achaemenidis dolens, indignam rem fore arbitrabatur, nisi Inarus et Graeci poenas sibi darent, atque adeo illos a rege exposcit: sed is tradere recusat. Deinde Megabyzum ab eo exposcens, repulsam itidem patitur. Tandem tamen illa quum instando mo-

b) αὐτοῦ. *D. H.* [αὐτῶν in marg.]

c) στρατεία. *D. H.* [στρατιᾶ in marg.] v. supr. §. 23. Xenoph. Anab. 3, 1, 9.

d) V. supr. c. 20.

e) τιμωρήσαι τὸν Ἰ. *D. H.* Vulgat. idem in ora.

f) βασιλεῖ. *D. H.*

g) Pro ἐνδίδωσιν reponendum puto ἐκδίδωσιν. *H. S.*

παρελθόντων ἐτῶν, λαμβάνει τὸν Ἰναρον παρὰ βασι-
λέως καὶ τοὺς Ἕλληνας. καὶ ^{h)} ἀνεσταύρωσε μὲν ⁱ⁾ ἐπὶ
τριῶν ^{k)} σταυροῖς· πενήκοντα δὲ Ἑλλήνων, ὅσους λα-
βεῖν ἴσχυσε, τούτων ἔτεμε τὰς κεφαλὰς.

37. Καὶ ἐλυπήθη λύπην σφοδρὰν Μεγάβυζος
καὶ ἐπένθησε· καὶ ἠτήσατο ἐπὶ Συρίαν τὴν ἑαυτοῦ
χώραν ἀπιέναι. ἐνταῦθα λάθρα καὶ τοὺς ἄλλους τῶν
Ἑλλήνων προέπεμπε, καὶ ἀπήει· καὶ ἀπέστη βασιλέως.
καὶ ἀθροίζει μεγάλην δύναμιν, ἄχρι πεντεκαίδεκα μυρι-
άδων, χωρὶς τῶν ἰππέων καὶ τῶν πεζῶν. καὶ πέμπε-
ται ^{l)} Οὔσιρις κατ' αὐτοῦ σὺν ἑξοσὶ μυριάσι. καὶ συν-
άπτεται πόλεμος, καὶ βάλλουσιν ἀλλήλους Μεγάβυζος
καὶ Οὔσιρις· ὁ μὲν, ἀκοντίῳ, καὶ τυγχάνει Μεγαβύζου,

lesta esset, impetravit: et quinque post annis, Ina-
rum pariter et Graecos a rege accepit. Atque
hunc quidem tribus crucibus suffixit, de Grae-
cis autem L. (nam tot capere potuit) capita
amputari curavit.

37. At Megabyzus magno dolore et luctu
affectus est, petiitque ut sibi in Syriam regio-
nem suam proficisci liceret. Huc etiam clam
praemisit Graecos alios, et profectus est, atque
a rege descivit: maximasque copias coëgit ad
CL. millia seorsum equitum peditumque. Ad-
versus eum Osiris mittitur cum CC. millibus:
pugna conseritur, seque mutuo vulnerant Me-
gabyzus et Osiris, hic quidem iaculo Megaby-

h) ἀνεσταύρωσε. M. Marg.

i) A. S. sic legit: ἐπὶ γ' σταυροῖς πενήκοντα· τῶν
δ' Ἑλλήνων, ὅσους.

k) Ita Plut. in Artoxerxe [p. 1019. E. F.] refert Me-
sabatae corpus transversum tribus fuisse suffixum cru-
cibus. A. S. cf. Thucyd. 4, 110.

l) Οὔσιρις. D. H. et sic semper post sine ὄ.

εἰς τὸν μηρὸν, καὶ τιρώσκει ἄχρι δακτύλων δύο. ὁ δὲ ὡσαύτως ἀκοντίῳ τὸν τοῦ Οὐσίριος μηρὸν. εἶτα βάλλει εἰς τὸν ὤμον· κακεῖνος πίπτει ἐκ τοῦ ἵππου. καὶ περισχὼν Μεγάβυζος προστάσσει ἀναλαβεῖν καὶ περισῶσαι. ἔπιπτον δὲ πολλοὶ τῶν Περσῶν· καὶ ἐμάχοντο ἀνδρείως οἱ τοῦ Μεγαβύζου παῖδες Ζώπυρος καὶ ^{m)} Ἀρτύφιος. καὶ νίκη γίνεται Μεγαβύζῳ κραταία. περιποιεῖται Οὐσίριον ἐπιμελῶς, καὶ ἀποπέμπει ⁿ⁾ τοῦτον αἰτησάμενον πρὸς Ἀρτοξέρξην.

38. Πέμπεται δὲ κατ' αὐτοῦ ἕτερα στρατιά καὶ ^{o)} Μενοστάνης ὁ τοῦ Ἀρταρίου παῖς. ὁ δὲ Ἀρτάριος, σατράπης μὲν ἦν Βαβυλῶνος, Ἀρτοξέρξου δὲ ἀδελφός. καὶ συμβάλλουσιν ἀλλήλοις, καὶ φεύγει ἡ Περσικὴ στρατιά. καὶ ^{p)} Μενοστάτης βάλλεται εἰς τὸν ὤμον

zum in femore percussit, et vulnus duos digitos altum infligit: ille vero similiter iaculo Osirin in femore, deinde et in humero vulneravit, unde Osirin ex equo cadere contigit, sed eum complexus Megabyzus sublatum servari iubet. Multi autem Persae ceciderunt, Zopyro Artyphioque Megabyzi filiis fortiter pugnantibus, itaque tandem viribus longe superior evadit Megabyzus, et victoria potitus, magnam Osiris curam gerit, eumque ad Artoxerxem mittit id petentem.

38. Rursus autem exercitus adversus eum mittitur, et Menostanes Artarii filius. (Artarius autem erat satrapa Babylonis, et Artoxerxis frater) confligunt inter se: sed Persarum fugatur exercitus, et Menostates in humero a Megaby-

^{m)} Ἀρτίφιος. *D. H.* [Ἀρτύφιος in marg.]

ⁿ⁾ τοῦτο. *D. H.*

^{o)} Μενοστάτης. *D. H.*

^{p)} *Lege Μενοστάνης.* aut, ut hic, ita etiam ante,

ὑπὸ Μεγαβύζου· εἶτα εἰς τὴν κεφαλὴν τοξενύεται οὐ καιρίαν. φεύγει δὲ ὅμως αὐτὸς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ, καὶ νίκη λαμπρὰ γίνεται Μεγαβύζῳ.

39. Ἀρτάριος δὲ πέμπει πρὸς Μεγάβυζον, καὶ παραινεῖ σπείσασθαι βασιλεῖ. ὁ δὲ δημοῖ σπείσασθαι μὲν βούλεσθαι καὶ ^{q)} αὐτὸν, οὐ μὲντοι παραγενέσθαι πρὸς βασιλέα, ἀλλ' ἐφ' ᾧ μένειν ἐν τῇ ^{r)} ἑαυτοῦ. ἀπαγγέλλεται ταῦτα βασιλεῖ. καὶ συμβουλευούσιν ^{s)} Ἀρτοξάρης τε ὁ Παφλαγὼν ^{t)} εὐνοῦχος, ἀλλὰ καὶ ἡ Ἀμιστρίς, σπουδῆ σπείσασθαι· πέμπεται οὖν Ἀρτάριος τε αὐτὸς καὶ Ἀμυτις ἡ γυνὴ, καὶ Ἀρτοξάρης, ἑτῶν ἤδη ὦν εἴκοσι, καὶ Πετίσας ὁ ^{u)} Οὐσίριος καὶ Σπιταμᾶ πατήρ. πολλοῖς οὖν ^{v)} λόγοις καὶ ὄρκοις

zo percutitur: praeterea in capite sagitta, sed non letali vulnere, feritur, una tamen cum omnibus suis fugam capit, et Megabyzus splendida potitur victoria.

39. Artarius Megabyzum per legatos monet ut cum rege paciscatur. Ille se pacisci quidem cum rege, non tamen ad eum proficisci, sed in sua regione manere velle indicat. Haec regi nunciantur, cui Artoxares Paphlagon eunuchus et Amistris studiose consilium dant ut paciscatur. Itaque ipse Artarius et Amytis uxor, et Artoxares, iam XX. annos natus, et Petisas Osirios filius et Spitamae pater, mittuntur. Multis igitur sermonibus et iuramentis ad fidem

versu abhinc quarto Μενοστᾶτης. nam duplex est scriptura. H. S.

q) αὐτόν. D. H.

r) αὐτοῦ. D. H.

s) Ἀρταξάρης. [D. H. in marg.]

t) [εὐνοῦχος.] D. H.

u) Ὀσίρ. D. H.

v) ὄρκ. καὶ λόγ. D. H.

πληροφορήσαντες Μεγάβυζον, μόλις ὁμοῦς πείθουσι πρὸς βασιλέα παραγενέσθαι. καὶ βασιλεὺς τέλος ἔπεμπε παραγενομένῳ συγγνώμην ἔχειν τῶν ^{ω)} ἡμαρτημένων.

40. Ἐξέρχεται βασιλεὺς ἐπὶ θήραν, καὶ λέων ἐπέρχεται αὐτῷ· μετεώρου δὲ φερομένου τοῦ θηρίου, βάλλει ἀκοντίῳ Μεγάβυζος, καὶ ἀναιρεῖ· καὶ ὀργίζεται Ἀρτοξέρξης ὅτι, πρὶν ἢ αὐτὸς τύχη, Μεγάβυζος ἔβαλε· καὶ ^{x)} προστάσσει τὴν κεφαλὴν τὸν Μεγάβυζον ἀποτηθῆναι. ^{γ)} Ἀμιστριος δὲ καὶ Ἀμύτιος καὶ τῶν ἄλλων τῇ παραιτήσει, τοῦ μὲν θανάτου ῥύεται, ἀνάσπαστος δὲ γίνεται εἰς τὴν ^{*} ἐρυθρὰν, ἐν τινι πόλει ὀνόματι ^{z)} Κύρται. ἐξορίζεται δὲ καὶ Ἀρτοξάρης ^{a)} ὁ

faciendam adhibitis, vix tamen Megabyzo ut ad regem proficiscatur persuadent. Cui tandem reverso rex per nuncios veniam se illi eorum quae admisisset, dare significavit.

40. Sed quum egresso ad venationem rege et eum adorto leone, Megabyzus belluam hanc in pedes se erigentem iaculo percutiens interfecisset, succensens ei rex, quod eam percussisset, antequam ipse eam ullo ictu attigisset, caput abscindi imperavit. Sed Amistris et Amytis aliorumque precibus remissa ei mortis poena, ad urbem quandam nomine Cyrtae circa mare rubrum relegatur. Artoxares quoque eunuchus

^{ω)} ἡμαρτηκότων. [D. H. in marg.]

^{x)} Postea lenior factus videtur rex. cf. Plutarch. Apophthegmm. p. 173, D.

^{γ)} Ἀμύστρ. D. H. Ἀμίστρ. etiam Max. Marg. ut et mox. — ^{*}) V. ad Fragm. J. XLII.

^{z)} V. infra Steph. Byz. (Fragm. P. X.) unde fortasse h. l. legend. Κυρταῖα.

^{a)} [ὁ εὐνοῦχος.] D. H.

ἐνοῦχος εἰς Ἀρμενίαν, ὅτι πολλάνις ὑπὲρ Μεγαβύζου βασιλεὶ ἐπαρρησιάζατο.

41. Ὁ δὲ Μεγαβύζος πέντε διατριμὰς ἔλκε τῆ ἔξορίᾳ ἔτη, ἀποδιδράσκει, ὑποκριθεὶς (c) τὸν πιαγάαν (d) πιαγάας δὲ λέγεται παρὰ Πέρσαις ὁ λεπρός, καὶ ἐστὶ πᾶσιν ἀπρόσβητος. ἀποδράς οὖν παραγίνεται πρὸς Ἀμυτιν καὶ τὸν οἶκον, καὶ μόλις ἐπιγινώσκειται καὶ δι' (e) Ἀμιστρίου καὶ δι' Ἀμύτιος καταλλάσσεται ὁ βασιλεὺς, καὶ ποιεῖ αὐτὸν, ὡς τὸ πρόσθεν, ἑμοτράπεζον. ἧσα δὲ ἔξ καὶ ἑβδομήκοντα ἔτη, ἐπέθανε καὶ κάρτερ ἠχέσθη βασιλεὺς.

42. Τελευτήσαντος δὲ Μεγαβύζου κάρτα ἦν f) Ἀμυτις ἀνδράσιν ὁμιλοῦσα, καὶ πρότερον αὐτῆς καὶ

in Armeniam relegatur, quod saepe pro Megabyzo liberius apud regem loquutus esset.

41. Sed Megabyzus quum in exilio quinque annos esset commoratus, aufugit, se pisagan esse simulando. (Pisagas autem a Persis dicitur leprosus, ad quem nemini accedere licet.) et ad Amytin domumque proficiscitur, et vix agnitus per Amistrin et Amytin cum rege reconciliatur: qui eum, quemadmodum antea, suae mensae participem fecit, et quum LXXVII vixisset annos, mortuus est: propter quod magno rex est moerore affectus.

42. Mortuo Megabyzo Amytis cum multis consuetudinem habebat, et ante hanc simili-

b) [ἐν.] D. H.

c) [εἰς] τὸν πια. D. H. et in ora: πιαγάαν.

d) cf. Brisson. de regn. Pers. II. 180. p. 523 sq. et ind.

e) Ἀμιστρ. καὶ [δι'] Ἀμ. D. H.

f) Quam vim in Persarum imperio reginae omninoque uxores regum habuerint, bene hinc atque ex aliis Ctesiae narrationibus satis superque apparet. cf. Hero-

ἡ μήτηρ (g) Ἀμιστροῖς ὁμοίως. ὁ δὲ Ἀπολλωνίδης ὁ
 ἰατρός ὁ Κῶος, ἐπεὶ ἀσθενῶς εἶχεν Ἀμυτίς, εἰ καὶ
 h) βληχρῶς καὶ τοῦ ἰσχυρῶς, ἐκεῖνος δὲ ἠράσθη αὐ-
 τῆς, ἔφη εἰς τὴν ὑγίαιαν αὐτῆν ἐπαρελθεῖν, εἰάν ἀνδρά-
 σιν ὁμιλήσῃ. τῆς γὰρ ὑστέρης εἶναι τὸ νόσημα. ἐπεὶ
 δὲ αὐτῷ ἐξεγένετο τὸ ἐπιτήδευμα, καὶ ὠμίλει αὐτῇ,
 ἡ δὲ ἀνθρώπος ἐμαρμάμετο, ἀπέστη τῆς συνοουσίας.
 τελευτῶσα δὲ αὐτὴν ἐπήγγειλε τῇ μητρὶ, ἀμύνασθαι
 Ἀπολλωνίδην. ἡ δὲ ἀπήγγειλε πάντα Ἀρτοξέρξῃ τῷ
 βασιλεῖ, ὅπως τε ὠμίλει, καὶ ὅπως ἀπέστη ὑβρίσας
 καὶ ὅπως ἡ θυγάτηρ ἐπήγγειλεν Ἀπολλωνίδην ἀμύ-
 νασθαι. ἐκεῖνος δὲ τῇ μητρὶ τὸ παριστάμενον αὐτῇ
 πράττειν ἐπιτρέπει. ἡ δὲ, λαβοῦσα ἔδησε τὸν Ἀπολ-

liter mater Amistris. Apollonides vero Cōus
 medicus, quum Amytis leviter aegrotaret, et
 ipse eius amore captus esset, fore dixit, ut ea
 in pristina valetudinem restitueretur, si cum
 viris rem haberet, vulvae enim esse morbum.
 Sed quum hac arte voti compos factus cum ea
 concumberet, illa autem tabe laborare coepisset,
 a concubitu abstinuit. Tandem igitur illa mor-
 ti vicina, matri in mandatis dedit, ut Apolloni-
 dem ulcisceretur. Haec ipsi regi Artoxerxi rem-
 totam exposuit, et quomodo cum illa concum-
 bere solitus, non prius desisset quam ei illius
 mali autor fuisset, et quomodo supplicium de
 Apollonide sumi illa sibi mandasset. Ille matri
 quicquid ipsi visum fuerit agendi potestatem fa-
 cit. Haec, quum vinctum Apollonidem bimestri

dot. 9, 109. 113. quem in hanc rem cum Ctesia com-
 parari iubet Heeren. *Ideen* V. 1. P. 1. p. 311.

g) Ἀμύστρ. D. H.

h) ἀβλησχρῶς. D. H. [βληχρῶς in marg.]

λωνίδην, δυσι μῆσι κολάζουσα. ἔπειτα *) ζῶντα κατώρουξεν, ὅτε καὶ Ἄμυτις ἀπέθανε.

43. i) Ζώπυρος δὲ ὁ Μεγαβύζου καὶ Ἄμυτιος παῖς, ἐπεὶ αὐτῷ ὁ τε πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ ἐτελεύτησεν, ἀπίστη βυσιλίως* καὶ εἰς Ἀθήνας ἀφίκετο, κατὰ τὴν τῆς μητρὸς εἰς αὐτοὺς εὐεργεσίαν. εἰς Καῦνον δὲ ἅμα τοῖς ἐπομένοις εἰσέπλευσε, καὶ ἐκέλευσε παραδίδοναι τὴν πόλιν. Καῦνοι δὲ αὐτῷ μὲν παραδίδοναι τὴν πόλιν ἔφρασκον, Ἀθηναίους δὲ τοῖς συνεπομένους, k) οὐκέτι. εἰσιόντι δὲ Ζωπύρῳ εἰς τὸ τεῖχος, λίθον Ἀκίδης Καῦνιος ἐμβάλλει εἰς τὴν κεφαλὴν· καὶ l) οὕτως Ζώπυρος ἀποθνήσκει. Ἀμιστρίσιν δὲ ἡ μάμη τὸν Καῦνιον ἀνεσταύρωσεν. ἀποθνήσκει δὲ καὶ

spatio cruciatibus affecisset, vivum postea defodit, quo nimirum tempore Amytis diem suum obiit.

43. Sed Zopyrus Megabyzi et Amytis filius, ubi iam patrem et matrem amisit, a rege descivit, atque Athenas profectus est, propterea quod Athenienses mater eius beneficiis affecerat. Caunum unā cum asseclis navibus delatus, Caunios civitatem tradere iussit: at illi urbem ipsi quidem tradituros se respondebant, Atheniensibus vero qui eum sequebantur, nequaquam. In Zopyri igitur murum subeuntis caput saxum iecit Alcides Caunius, ex quo ictu Zopyrus mortem obiit. Amistris vero avia Caunium illum cruci affixit. Postea autem et ipsa

*) Huius supplicii formam alta oblivione suppressam, monet Brisson. de regn. Pers. II. CCXVIII. p. 582. incredibile tamen esse, scrobem defossam et capite demisso pronos obrutos. cf. ad §. 55.

i) cf. Herodot. 3. sub fin.

k) οὐκ ἔτι. D. H.

l) οὕτω. D. H.

m) ἢ Ἀμιστροῖς, κἀστα γραῦς γενομένη. καὶ Ἀρτοξέρξης δὲ ἀποθνήσκει, n) μ' καὶ β' ἔτια βασιλεύσας. [ο) τέλος τῆς ις. ἱστορίας, ἀρχὴ δὲ τῆς ιη'.]

44. Ἀρτοξέρξου δὲ τελευτήσαντος, Ξέρξης ὁ υἱὸς βασιλεύει, ὃς μόνος ἦν γνήσιος ἐκ Δαμασπίας ἢ ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ἐν ἣ καὶ Ξέρξης ἐτελεύτησεν, ἀπεβίω. Βαγόραζος δὲ τὸν νεκρὸν τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μητρὸς ἀπήγαγεν εἰς Πέρσας, ἐπτακαίδεκα δὲ γόνθους υἱοὺς ἔσχεν ὁ Ἀρτοξέρξης, ἐξ ὧν ἔστι καὶ p) Σεκυνδιανὸς, ὁ ἐξ Ἀλογούνης τῆς Βαβυλωνίας, καὶ q) Ὀχός, καὶ Ἀρσίτης, ὁ ἐκ q) Κοσμαρτιδῆνης, καὶ αὐτῆς Βαβυλωνίας. Ὁ δὲ Ὀχός ὑστερον καὶ r) βασι-

moritur, iam aetate valde confecta. Artoxerxes item obit, quum XLII. regnasset annos, [Atque hic finis septimi, decimi historiarum libri inchoaturque octavus decimus.]

44. Artoxerxe mortuo regnat Xerxes eius filius, qui solus erat legitimus ex Damaspia susceptus, quae eodem ipso die quo Xerxes mortuus est, e vita discessit: Bagorazus vero cadaver patris et matris in Persiam tulit. Fuerunt autem Artoxerxi XVII. filii spurii, in quibus fuit Secyndianus ex Alogune Babylonia susceptus, et Ochus, et Arsites, ex Cosmartidene, quae etiam erat Babylonia. Ochus autem postea regnat, et praeter hos dictos liberi eius fuerunt,

m) [ἢ.] D. H.

n) V. Larcher. ad h. l. p. 296, 117.

o) ex edit. D. H.

p) Alii Sogdianum appellant. cf. Diodor. 12, 71. Euseb. et Syncell. Larcher.

q) γυναικὸς Μαρτιδηνῆς. D. H.

r) βασιλεύει. ἔτι. D. H.

λευκί· *) ἔτι δὲ παῖδες αὐτοῦ, πρὸς τοῖς εἰρημένοις, καὶ Βαγαπαῖος καὶ Παρυσάτις, ἐξ Ἀνδίας, καὶ αὐτῆς Βαβυλωνίας. αὕτη ἡ Παρυσάτις Ἀρτοξέρξου καὶ Κύρου μήτηρ ἐγένετο. τὸν δὲ Ὠχὸν ζῶν ὁ πατὴρ Ὑρκανίων σατράπην ἐποίησε, δούς αὐτῷ καὶ γυναῖκα Παρυσάτιν ὄνομα. ἥτις ἦν *) Ξέρξου μὲν θυγάτηρ, ἀδελφὴ δὲ οἰκεία.

45. Ὁ δὲ Σεκυνδιανὸς προσποιησάμενος u) Φαρνακίαν v) τὸν ἐννοῦχον, ὃς ἦν μετὰ Βαγόραζον καὶ w) Μενοστάνη καὶ ἑτέρους τινας, μεθύοντος ἐν ἑορτῇ τινὶ τοῦ Ξέρξου καὶ καθεύδοντος ἐν τοῖς βασιλείοις, εἰσελθόντες ἀποκτείνουσιν αὐτὸν, x) τεσσαρακοστῆς καὶ πέμπτης ἡμέρας διαγενομένης ἀπὸ τῆς τοῦ πα-

et Bagapaeus et Parysatis, ex Andia, quae etiam erat Babylonia. Haec Parysatis, Artoxerxis et Cyri mater fuit. et Ochum pater vivens Hyrcaniorum praefectum constituerat, eique in uxorem dederat mulierem quae Parysatis appellabatur, Xerxis filiam, et ipsius regis sororem.

45. Secyndianus autem, postquam sibi Pharnacyam eunuchum conciliavit, (qui auctoritate Bagorazo, et Menostane, et quibusdam aliis inferior erat,) quum Xerxes in quodam festo ebrius esset, atque in regia sua dormiret, ingressi eum interficiunt, die a patris morte

s) Licet spurius filius esset; de qua re cf. Heeren. *Ideen* V. 1. P. 1. p. 350. v. infr. 48. 49.

t) Legend. Ἀρταξέρξου. Xerxis enim filia Ochi soror esse non potuit. *Gedoyne*. At duo sunt Xerxes, quorum prior, Darii filius, pater erat Parysatidos; alter Artaxerxis filius, 45 dies regnavit. *Larcher*.

u) Max. Marg. Φαρνακίαν.

v) [τὸν ἐνν.] D. H.

w) Supra §. 38. *Menostates*, nec non *Menostanes*.

x) cf. Diodor. 12, 64. p. 522. 71. p. 527.

τὴν τελευτῆς, συνέβη οὖν ἀμφοτέρους ἅμα εἰς Πέρσας ἀποκομισθῆναι. αἱ γὰρ ἄγουσαι τὴν ἀρμάμαξαν ἡμίονοι, ὡσπερ ἀναμένονσαι καὶ τὸν τοῦ παιδὸς νεκρὸν, οὐκ ἤθελον πορεύεσθαι. ὅτε δὲ κατέλαβε, σὺν προθυμίῃ ἀπήεσαν.

46. Βασιλεύει δὲ Σεκυνδιανὸς, καὶ γίνεται γ) Ἀζαβαρίτης αὐτῷ Μενοστάνης. ἀπὼν δὲ Βαγόραζος, καὶ ὑποστρέψας πρὸς Σεκυνδιανὸν, ἐπεὶ παλαιὰ αὐτοῖς ἐχθρὰ ὑπετύφετο, ὡς δῆθεν ἄνευ τῆς ἑαυτοῦ γυνάμης, τοῦ πατρὸς λιπὼν τὸν νεκρὸν αὐτοῦ, προστάξει βασιλείως λιθόλευστος ἐγεγόνει. ἐφ' ^{z)} ᾧ ἡ στρα-

XLV. Evenit ergo ut amborum simul ad Persas corpora ferrentur. nam mularum quae currum trahebant, tanquam filii etiam cadaver expectantes, progredi volebant: sed posteaquam advenit, magna cum alacritate iter fecerunt.

46. Regno autem potitur Secyndianus, qui Azabariten Menostanem sibi creat. At Bagorazo ad Secyndianum reverso, Secyndianus iam pridem cum eo simultatem exercens, eum criminatus, quod absque eius consilio cadaver patris ibi reliquisset, lapidibus obrui imperavit.

γ) Hesych. V. I. p. 116. ed. Albert.: Ἀζαραπατεῖς οἱ εἰσαγγελεῖς (Internuntii, les Introduceurs) παρὰ Πέρσαις. cf. Herodot. 1, 114.: τὰς ἀγγελίας φέρειν γέρας. 120.: ἀγγελιηφόροι. 3, 34. 118. 4, 71. Cornel. Nep. Conon. 3. Aelian. V. H. 1, 21. Brisson, de Regn. Pers. I, 212. p. 287 sqq. Larcher. Hemsterhus. ad Hesych. l. l.: Nemo quin eadem sint Ἀζαραπάτης et Ἀζαβαρίτης in dubium vocabit. Eminentissimus fuit gradus dignitatis et regi proximus, (ut ex Cornel. Nep. coll. cum Aelian. II. cc. apparet.) Idem: Erit forsitan qui Azarapatas opinetur et Satrapas non nisi inverso literarum ordine discrepare. v. etiam quae ad Hesych. monuit Albert.

z) ᾧ στρ. D. H.

τιὰ εἰς λύπην κατηρέχθη· ὁ δὲ δῶρα αὐτῇ ἐδίδου·
οἱ δὲ ἐμίσουν αὐτὸν, ὅτι τε τὸν ἀδελφὸν Ξέρξην
ἀπεκτόνει, καὶ ὅτι Βαγόραζον·

47. Διαπίπτει Σεκυνδιανὸς προσκαλούμενος
Ὀχον· ὁ δὲ ὑπισχεῖται μὲν, οὐ παραγίνεται δέ· καὶ
γίνεται τοῦτο πολλάκις· τέλος περιβάλλεται Ὀχος
πολλὴν στρατιάν, καὶ ἐπιδόξος ἦν βασιλεύειν· ἀρίστα-
ται Ἀρβάριος ὁ τῶν ἰππέων Σεκυνδιανοῦ ἄρχων πρὸς
Ὀχον· εἶτα Ἀρξάνης ὁ Αἰγύπτου σατραπῆς· καὶ
Ἀροξάρης δὲ ἐξ Ἀρμενίας ἤκε πρὸς Ὀχον· καὶ
ἐπέθεντο αὐτῷ τὴν ^{a)}κίταρον, οὔτι ἐκόντι·

48. Βασιλεύει Ὀχος· καὶ μετονομάζεται ^{b)} Δα-
ριαῖος· καὶ μετέρχεται ἀπάτη καὶ ὄρκους, ὑποθήκῃ
Παρυσάτιδος, τὸν Σεκυνδιανόν· πολλὰ ^{c)} Μενοστά-

Quod factum aegerrime exercitus tulit: qui
quamvis ab eo muneribus donaretur, eum ni-
hilominus ob Bagorazi et fratris Xerxis caedem
odio persequabatur.

47. Postea autem Ochus a Secyndiano ac-
cersitus, venturum se promittit: sed minime
venit: et hoc ab eo saepius fit: tandem Ochus
multo se munit exercitu, et regnum occupatu-
rus speratur. Arbarius equitum Secyndiani
praefectus ab eo ad Ochum deficit: deinde Ar-
xanes Aegypti satrapa: quin etiam Artokares ex
Armenia venit ad Ochum: et ipsi citarin invito
imposuerunt.

48. Regnat Ochus, et nomine mutato Da-
riaeus appellatur, qui dolis iuramentisque, mo-
nitu Parysatis, Secyndianum tentat. at Meno-

a) De citari seu cidari lege Brissonium de regno
Pers. I, [50. p. 64 sq. II, 184. p. 541.] A. S.

b) Aliis Darius Nothus dictus.

c) μὲν Ὀστανός. D. H.

νοὺς παρανοῦντος Σεκυνδιανὸν μὴ πιστεύειν τοῖς ὄρκοις, μηδὲ σπένδεσθαι τοῖς ἐξαπατῶσι. πείθεται δ' οὖν ὅμως, καὶ ἀλίσκεται, καὶ εἰς τὴν σποδὸν ἐμβάλλεται καὶ ἀπόλλυται, ε) βασιλεύσας *) μῆνας ἕξ, ἡμέρας πεντεκαίδεκα.

49. Βασιλεύει οὖν μόνος Ὀχος, ὃ καὶ Δαριαεὺς αἰὶος· εὐνοῦχοὶ δὲ τρεῖς ἠδύναντο παρ' αὐτῷ, μέγιστον μὲν f) Ἀρτοξάνης, δεύτερος δὲ ε) Ἀρτιβαρξάνης, καὶ τρίτος, Ἀθῶος. ἐχοῖτο δὲ μάλιστα τῇ γυναικὶ συμβούλων, ἕξ ἧς πρὸ τῆς βασιλείας δύο ἔσχε τέκνα, Ἀμιστριν θυγατέρα καὶ Ἀρσάκαν υἱόν· ὃς ὕστερον μετωνομάσθη h) Ἀρτοξέρξης. τίκτει δὲ ἔτε-

stanes Secyndianum diligenter hortabatur, ne crederet eius iuramentis, neque cum fallacibus hominibus pacisceretur: sed nihilominus Secyndianus persuadetur et capitur, et in cinerem coniectus moritur, quum VI. menses et dies XV. regnavisset.

49. Regnat igitur solus Ochus, qui etiam Dariaeus nominabatur: apud eum autem auctoritate valebant tres eunuchi, maxime quidem Artoxares, tum Artibarxanes et Athous. Uxorem autem potissimum in consilium adhibebat, ex qua, antequam regnum adipisceretur, duos suscepserat liberos, Amistrin feminam, et Arsacau marem, qui postea mutato nomine dictus est

- d) A. S. ad oram: Sequor versionem editam, quae locum hunc ex historiae ratione restituit.

e) [Verba βασιλεύσας - πεντεκ. omisit D. H.]

*) V. Larcher. ad h. l. p. 301, 129.

f) Ἀρτοξάνης. D. H.

g) Ἀρτιβαρξάνης. D. H.

h) Cognomento Μνήμων.

ρον υἱὸν βασιλεύονσα, καὶ τίθεται τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἡλίου ⁱ⁾ Κῦρον. εἶτα ^{k)} τίθει Ἀρτόστην, καὶ ἐφεξῆς μέχρι παιδῶν δεκατριῶν, καὶ φησιν ^{l)} ὁ συγγραφεὺς, αὐτὸς παρ' αὐτῆς ἐκείνης τῆς Περυσάτιδος ταῦτα ἀκοῦσαι. ἀλλὰ τὰ μὲν ἄλλα τῶν τέκνων ταχὺ ἀπεβίω. οἱ δὲ περιγεγονότες, οἳ τε προῤῥηθέντες τυγχάνουσι, καὶ ἐτι τέταρτος υἱὸς ^{m)} Ὁξένδρας ὀνομασμένος.

Artoxerxes. Ex eadem autem etiam regnante alterum suscepit marem, et ei nomen Gyri a sole est impositum: deinde Artosten: aliosque deinceps usque ad XIII. Atque ista historicus ex illa ipsa Parysatide se audisse tradit. Sed reliqui filii celeriter e vita migraverunt: superfueruntque illi, quorum fecimus mentionem, et quartus filius, qui Oxendras est appellatus.

i) Cyrus hic minor est. De nomine, quod solem significat cf. Brisson. de regn. Pers. II, 248. p. 615. Hesych. sub v. Κῦρος. . . ἀπὸ τοῦ ἡλίου. τὸν γὰρ, ἡλίον οἱ Πέρσαι Κῦρον λέγουσιν. Plethon. Scholia ad Oracula Mag. Zoroastr. p. 88. v. 3, a fine. Constat autem Persas Mithren s. Mithran solem vocasse. Gattaker. Adversaria miscell. posth. c. 21. p. 659. Larcher. v. fragm. P. II. Reland. Dissertt. Misc. P. II. p. 166 sqq. — k) [τίθει.] D. H.

l) Larcher: *Les fiers despotes de l'Orient ne s'entretenoient pas familièrement avec leurs médecins, qu'ils ne regardoient, à proprement parler, que comme des esclaves. Ctésias est un homme plein de vanité, qui a voulu faire accroire à ses compatriotes, qu'il jouissoit de la plus haute faveur auprès du roi. Quant à ces petites particularités sur le nombre des enfans de Darius et sur leurs noms, il étoit facile d'en être instruit, et l'on n'avoit pas besoin, pour se faire croire sur ce sujet, de recourir au témoignage de la reine.*

m) cf. Plutarch. Artax. p. 1012, A. c. 1.

50. Ἀριστάνται βασιλεύς, ἢ) Ἀρσίτης ὁ οἰκίος ἀδελφὸς ὀμοπάτριος καὶ ὀμομήτριος, καὶ Ἀρτύφιος ὁ Μεγαβύζου. Πέμπεται Ἀρτασύρας κατ' αὐτῶν, καὶ πολεμεῖ Ἀρτύφιον. καὶ δυοὶ μάχαις Ἀρτασύρας ἠττάται, εἶτα πάλιν συμβαλὼν, καὶ Ἀρτύφιον καὶ ὑπάγεται τοὺς σὺν αὐτῷ Ἕλληνας δώροισι, καὶ καταλαμβάνονται αὐτῷ Μιλήσιοι μόνοι τρεῖς. τέλος ὄρκους καὶ πιστεῖς λαβὼν παρὰ Ἀρτασύρα, ἐπεὶ ὁ Ἀρσίτης οὐκ ἐφαίνετο, προσεχώρησε βασιλεῖ.

51. Παρύσατις δὲ βουλευέται βασιλεῖ ὀρμῶντι πρὸς τὸν ἢ) Ἀρτύφιου θάνατον, μὴ ἀνελεῖν τῆς, (ἴσασθαι γὰρ τοῦτο ἀπάτην, καὶ εἰς τὴν προσχώρησιν τοῦ Ἀρσίτου) ἐπειδὴν δὲ κακείνος ἀπατηθεὶς ἀλῶ, δεῖν τότε αὐτῷ διαχρησισθαι. καὶ γέγονεν οὕτως.

50. Desciscunt a rege, Arsites frater eius germanus, ex eadem matre eodemque patre genitus: et Artyphius Megabyzi filius. In eos mittitur Artasyras, et Artyphium bello invadit: atque in duabus pugnis Artasyras vincitur; deinde rursus congressus Artyphium superat, et eos qui cum illo erant Graecos muneribus ad se allicit, adeo ut ille cum tribus tantummodo Milesiis relictus fuerit. tandem quum iusiurandum fidemque ab Artasyra accepisset, quoniam Arsites non comparebat, regi se dedit.

51. Parysatis vero regi ad Artyphium interficiendum animato, consilium dedit ut ne tunc temporis illum interficeret: (hoc enim modo Arsitem deceptum ei se dediturum) sed postquam ille deceptus captusque esset, tunc utrumque necaret. id quod ita factum est.

η) cf. Larcher. ad h. l. p. 303, 135.

ο) ὁ οἰκ. D. H.

ρ) Ἀρτυβίου. D. H.

ἐνοδοθείσης τῆς συμβουλῆς. καὶ ἐμβάλλεται 9) εἰς τὴν σποδὸν 1) Ἀρτύφιος καὶ Ἀρσίτης. καὶ τοὶ Ἀρσίτην ὁ βασιλεὺς οὐκ ἐβούλετο 2) ἀπολέσαι, ἀλλ' ἡ Παρύσατις, τὰ μὲν πείθουσα, τὰ δὲ βιαζομένη, ἀπώλεσε. κατελεύσθη δὲ καὶ 3) Φαρνακίας, ὁ συναελὼν Σεκυν-

consilio exitum consequuto. Artyphius enim et Arsites in cinerem coniiciuntur. Arsitem tamen rex morte mulctare nolebat, sed Parysatis partim precibus, partim vi id effecit. Pharnacyas item, qui una cum Secyndiano Xerxem occiderat, lapidibus est obrutus: et Menostanes

9) Eodem hoc mortis genere sublatus quoque Secyndianus (supra) et (infra) Pisuthnes. Brisson. in Persic. [II, 216. p. 577.] vivos exustos censet. Lycophronis Scholiastes φλέγουσαν σποδὸν exponit πυρκαϊάν, καὶ καῦσιν. Sed numquid vivos flammis tradere licebat, saltem noxios, apud quos mortuum quid, aut coenum in ignem coniiciens, morte puniebatur, ut refert Strabo lib. XV. extr. An forte in Pyraetheiorum copioso cinere, ibid. descripto, extinctos istos suspicari liceat? — Praeter mentem meam accidit, ut haesitatio nostra prima de cinerum supplicio hoc loco expressa sit. Nam ecce tibi clarissime descripsit Valer. Maximus [Gtesiam fortasse secutus] lib. 9. cap. 2. Externorum historia sexta, quo supplicii genere perierint, qui hic ἐμβάλλεσθαι εἰς τὴν σποδὸν dicuntur, quod etiam Ovid. in Ibin his versiculis 317. indicat: *Utque necatorum Darii fraude secundi, sic tua succensus devoret ossa cinis.* Dixero et B. Hieronymum olim hanc ipsam phrasin, alterius Machabaeorum libri cap. 13. num. 6. legisse, quum de sacrilego illo Menelao, eodem hoc supplicii genere necato, vulgata eius versio refert, *Iude in cinerem deiici iussit sacrilegum.* A. S.

1) Ἀρτύβιος. D. H.

2) ἀπολέσθαι. D. H.

3) Max. Marg. Φαρνακίας.

διανῶ. Ζεοξην. ἀνηρέθη δὲ καὶ Μενουστάνης ὑφ' ἑαυ-
τοῦ ἤδη πρὸς θάνατον συλλαμβανόμενος.

52. Αφίσταται ^{υ)} Πισούθνης καὶ ἀποστέλλε-
ται κατ' αὐτοῦ ^{ν)} Τισσαφέρνης, καὶ ^{ω)} Σπιθραδάτης,
καὶ Παρμίσσης. ἀντεπεξήει δὲ Πισούθνης, ἔχων καὶ
Λύκωνα τὸν Ἀθηναῖον ἅμα Ἕλλησιν ὧν ἐκεῖνος ἤρχε.
λαμβάνουσι δὲ οἱ τοῦ βασιλέως στρατηγοὶ ^{α)} χρήμασι
Λύκωνι καὶ τοὺς Ἕλληνας, καὶ ἀφιστῶσι Πισούθνου.
εἶτα δόντες αὐτῷ πίστει καὶ λαβόντες, ἄγουσι παρὰ
βασιλέα. ὁ δὲ εἰς τὴν σποδὸν ἐπέβαλεν, ^{γ)} Τισσαφέ-
ρη δούς τὴν Πισούθνου σατραπείαν. ἔλαβε δὲ Λυκων
καὶ πόλεις καὶ χώρας ὑπὲρ τῆς προσδοσίας.

53. Ἀρτοξάρης δὲ, ὃς μέγα ἠδύνατο παρὰ βα-
σιλεῖ, ἐπιβουλεύει βασιλέα, θέλων αὐτὸς βασιλεῦσαι,

sibi ipse mortem conscivit, quum iam ad poe-
nam subeundam comprehenderetur.

52. Desciscit Pisuthnes, et in eum Tissa-
phernes mittitur, atque Spithradates, et Parmis-
ses. Pisuthnes vero adversus eos tendit, secum
habens Lyconem Atheniensem, cum Graecis quo-
rum ille dux erat. Sed regis duces pecuniis
Lyconem Graecosque captant, et ut a Pisuthne
desciscant persuadent. Deinde Pisuthni fide
data, et ab eo accepta, eum ad regem ducunt,
qui eum in cinerem coniicit, eiusque satrapiam
Tissapherni tradit. Lycon vero et urbes et re-
giones mercedem prodicionis accipit.

53. Artoxares autem, qui plurimum apud
regem poterat, ei molitur insidias, de regno in-

υ) cf. Thucyd. 1, 115. 3, 31.

ν) Τισσαφ. D. H. v. ad Xenoph. Anab. I, 1. et in
Indic. Nomin. sub h. v.

ω) Σπιθραδαδ. D. H.

α) χρήματα. D. H.

γ) Τισσαφερνίδης τὴν Π. D. H.

ἐπιτομίας ὑπάρχων. πύγωνα γὰρ καὶ ὑπάρχονα προσ-
 ἔταξεν ^{z)} αὐτῷ γυναικὶ κατασκευάσαι, ἵνα ὡς ἀνήρ
 φαινοίτο, δι' ἧς καὶ κατακτενῆται, καὶ συλλαμβάνε-
 ται· καὶ παραδίδοται Παρυσάτιδι, καὶ ἀναιρεῖται.
^{a)} Ἀρσάκης δὲ ὁ τοῦ βασιλέως παῖς, ὁ καὶ ὕστερον
 μετονομασθεὶς Ἀρτοξέρξης, γαμῆ τὴν ^{b)} Ἰδέρνεω θυ-
 γατέρα ^{c)} Στατίρην· τὴν δὲ τοῦ βασιλέως θυγατέρα,
 ὁ τοῦ Ἰδέρνεω υἱός, Ἀμιστροῖς ἦν ἡ θυγάτηρ, τῷ
 δὲ ταύτης νυμφίῳ ^{d)} ὄνομα Τεριτούχμης· ὃς καὶ τοῦ
 πατρὸς τελευτήσαντος, ἀντ' αὐτοῦ σατράπης κατέστη.

54. Ἦν δὲ ὁμοπατρία αὐτῷ ἀδελφῆ Ρωξάνῃ,
 καλῇ τῷ εἶδει, καὶ τοξέειν καὶ ἀκοντίζειν ἐμπειροτάτην

vadendo cogitans, nam, quum esset eunuchus,
 imperavit uxori suae ut sibi barbam et mysta-
 cas conficeret, idque ut vir esse existimaretur.
 Sed per eam patefacto hoc dolo, comprehendi-
 tur, et Parysatidis in potestatem traditur, a qua
 interficitur. Arsaces autem regis filius, qui
 postea est nominatus Artoxerxes, uxorem ducit
 Idernis filiam Statiram: atque regis filiam si-
 militer uxorem ducit filius Idernis, Amistris
 autem erat filia, cuius sponso nomen erat Teri-
 tuchmes: qui patre suo mortuo, pro ipso sa-
 trapa constitutus est.

54. Habebat autem sororem ex eodem pa-
 tre natam, quae Roxane vocabatur: quae cum
 formosa erat, tum vero sagittandi iaculandique

z) [αὐτῷ. D. H.]

a) Supra §. 49. Arsacas. v. ad Fragm. P. LL.

b) Apud Herodot. Ἰδάρνης vocatur. cf. Simson. Chro-
 nic. ad a. 3581. P. 4. p. 51.

c) Στατίρα τῆ βασιλέως γυναικὶ habet Phylarch.
 apud Athenaeum l. supra c. 28. l.

d) [ὄνομα] Τερ. D. H. et ad oram: alii Περιτούχμης

τη. ἐρῶν δὲ ταύτης ὁ Τεριτούχμης καὶ συγγνώμενος, ζήσσει Ἀμιστρον· καὶ τέλος ἐμβαλεῖν αὐτὴν εἰς σάκκον καὶ κατακεντηθῆναι ὑπὸ τριακοσίων ἀνδρῶν, μεθ' ὧν καὶ τὴν ἀπόστασιν ^{e)} ἐμελέτησεν, ἐβουλεύσατο. ἀλλά τις ^{f)} Οὐδιάστης ὄνομα, ἰσχὺν ἔχων παρὰ Τεριτούχμην, καὶ γράμματα παρὰ βασιλέως, πολλὰς ὑποσχέσεις ἔχοντα, εἰ περισώθει αὐτῷ ἢ θυγάτηρ, δεξάμενος, ἐπιτίθεται καὶ ἀναιρεῖ Τεριτούχμην, γενναίως ἐν τῇ ἐπαναστάσει ἀνδρῶσάμενον, καὶ πολλοὺς ^{g)} ἀποκτείναντα. μέχρι γὰρ λ' καὶ ζ' φασὶν αὐτὸν ἀποκτείναι.

55. Ὁ δὲ υἱὸς τοῦ Οὐδιάστου ^{h)} Μιτραδάτης, ὑπασπίστης ὢν ⁱ⁾ Τεριτούχμου, καὶ μὴ παρῶν, ἐπεὶ

peritissima. Huius amore captus Terituchmes, et cum ea rem habens, oderat Amistrin: tandemque eam in saccum conicere statuit, ut a trecentis viris, cum quibus defectionem molitus est, confoderetur. Sed quidam cui nomen erat Udiastes, qui auctoritate apud Terituchmen valebat, et litteras a rege acceperat, quibus multa ei pollicebatur, si sua filia ab illo periculo liberaretur, Terituchmem aggressus interfecit: quum ipse Terituchmes adversus eos qui in ipsum insurgent, strenue pugnando, multos interfecisset. nam ab eo XXXVII. homines occisos fuisse tradunt.

55. Sed filius Udiastis Mitradatae nomine, qui Terituchmis armiger erat, nec adfuerat,

e) μελετήσασα. D. H.

f) Οὐδιαστής. D. H.

g) ἀποκτείνοντα. D. H.

h) Μιθριδάτης. D. H. cf. c. 57.

i) Sic in utroque exemplari et in utroque rursus statim post Τεριτούχμεω. Illud linguae communis, hoc Ionicae terminationem habet. H. S.

ἔμαθε, πολλὰ τῷ πατρὶ κατηράσατο, καὶ πόλιν ^{κ)} Ζάρι-
 ρον καταλαβὼν, ἐφύλασσε ταύτην τῷ παιδὶ τοῦ Τερι-
 τούχμew. ἡ δὲ Παρύσατις τὴν τε μητέρα τοῦ Τερι-
 τούχμew, καὶ τοὺς ἀδελφοὺς Μητροώστην καὶ Ἡλικόν,
 καὶ τὰς ἀδελφάς, δύο οὖσας, χωρὶς τῆς Στατίρας,
 λ) ζώσας ἐκέλευσε καταχῶσαι· τὴν δὲ Ρωξάνην, ^{μ)} ἐξέ-
 σαν κατατεμεῖν. καὶ ἐγένετο.

56. Ὁ δὲ βασιλεὺς εἶπε τῇ γυναικὶ Παρύσατι-
 δι, ποιῆσαι ὁμοίως καὶ Στατίραν τὴν Ἀρσάκου γυ-
 ναῖκα τοῦ παιδός. ἀλλ' ὁ γε Ἀρσάκης ^{ν)} πολλὰ τὴν
 μητέρα καὶ τὸν πατέρα δάκρυσι καὶ κοπιτοῖς ^{ο)} ἐξέ-

postquam rem didicit, patri diras imprecatus
 est: et quum urbem Zarin occupasset, eam filio
 Terituchmis conservavit. At Parysatis matrem
 Terituchmis, fratresque Metrostem et Helicum,
 et sorores, quae praeter Statiram duae erant,
 vivas terra obrui, Roxanem autem vivam secari
 iussit. Id quod factum est.

56. Rex vero uxori suae, ut simili poena
 Statiram afficeret Arsacis filii ipsius uxorem,
 imperavit. Sed quum matrem et patrem mul-
 tis fletibus et planctibus placasset, et Parysati-

κ) Nulla alibi huius urbis mentio facta est; nec si-
 tus eius qui fuerit ex h. l. constat.

λ) Usitato apud Persas supplicio, ut ex Herod. non
 uno loco discimus. A. S. v. ad Anab. Xen. 1, 6, fin.
 Herodot. 7, 114. Plutarch. de Superstit. p. 171, D.
 Brisson. l. supra §. 42. l. Valer. M. l. l. histor. 7.

μ) Quod genus supplicii multis etiam post saeculis
 apud eam gentem usurpatum, ut quando Hormisdæ
 regis uxor τετεμαχισθαι dicitur in excerptis Photii
 cod. 65. ex Theophylacti Simoc. historiarum libro IV.
 p. 87. ed. Schott.] A. S.

ν) Max. Marg. πολλὰ τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα.

ο) ἐξελεούμενος. D. H.

λεωσάμενος, ἐπεὶ ^{p)} ἢ Παρυσάτις ἐπεκάμφθη, συνε-
 γώησε· καὶ ^{q)} Ὀχος ὁ Δαριαῖος, εἰπὼν Παρυσάτιδι,
 πολλὰ μεταμείησεν ^{θ)} αὐτήν. [τέλος τῆς ἢ ιστορίας.]
 Ἐν δὲ τῇ ^{ιθ')} ἱστορίᾳ διαλαμβάνει ὡς ^{δ)} Ὀχος ὁ Δα-
 ριαῖος ἀπέθανεν, ἀσθενήσας ἐν Βαβυλῶνι, ^{ρ')} ἔτη
 βασιλεύσας ἑξήκοντα.

57. ^{σ)} Βασιλεύει δὲ Ἀρσάκης, ὁ μισθομασθεὶς
^{τ)} Ἀρτοξέρξης· καὶ ἐκτίμνεται ^{α)} Ὀυδιάστης τὴν
 γλώτταν, καὶ ^{υ)} ἐξελκύεται ταύτην ἐξὸπισθεν, καὶ

dis animus flexus esset, poenam remisit. Sed
 et ipse Ochus Dariaeus Parysatidi dixit fore ut
 valde ipsam aliquando poeniteret. Finis lib.
 XVIII. At in libro decimo nono narrat quo-
 modo Ochus Dariaeus mortuus sit, quum Ba-
 bylone aegrotasset, et annos XXXV. regnavisset.

57. Regno igitur Arsaces potitur, qui et
 Artoxerxes mutato nomine dictus est. hoc re-
 gnum adeptο, Udiasti lingua exsecatur, atque

p) [δὲ] ἢ. D. H.

q) Ex edit. D. H.; rectius dicitur αὐτῇ. H. S.

r) Rectius Diodor. 12, 71. p. 527. XIX. annos tra-
 dit. Gedoyn.

s) βασιλεύει δὲ καὶ Ἀρσάκης. D. H. in annot.

t) Mnemon cognominatus, cuius vitam accurate de-
 scriptam habemus apud Plut. A. S.

υ) Ουδιάστης. D. H.

v) Larcher. vertit: *On coupe la langue à O., en la
 lui tirant, non pas en devant, mais en arrière.* Idem
 in annot. p. 307, 145.: *Il me semble que cela signifie,
 qu'après lui avoir fait d'abord sortir la langue de la
 bouche, on la lui tira ensuite en arrière, afin de la
 couper jusqu'à la racine.* Comparat Hom. Il. 1, 459.
 Pindar. Ol. 13, 113. *Si ce n'est pas le sens, il faut
 qu'on lui ait fait une ouverture derrière le cou, afin
 de pouvoir tirer la langue; ce que je ne puis croire.*

θνήσκει. ὁ δὲ παῖς αὐτοῦ ^{ω)} Μιτραδάτης ἀντὶ τοῦ πατρὸς καθίσταται σατράπης. ἐπράχθη δὲ ταῦτα σπουδῇ Στατίρας. καὶ ἠνίατο Παρυσάτις, διαβάλλεται Κύρος ὑπὸ ^{χ)} Τισσαφέρωνος πρὸς Ἀρτοξέρξην τὸν ἀδελφόν, καὶ καταφεύγει Παρυσάτιδι τῇ μητρὶ, καὶ ἀπολύεται ^{γ)} τῆς ^{δ)} διαβολῆς. ἀπελαύνει Κύρος ἠτῶμενος παρὰ τοῦ ἀδελφοῦ πρὸς τὴν οἰκίαν σατραπείαν, καὶ μελετᾷ ἐπανάστασιν. διαβάλλει Σατιβαρζάνης ^{z)} Ὀρόντην, ὡς Παρυσάτιδι μίγνυται, καίτοι λίαν αὐτῆς σωφρονούσης· καὶ ἀναιρεῖται Ὀρόντης, καὶ ὀργίζεται ἡ μήτηρ τῷ βασιλεῖ, ^{α)} ὅτι Παρυσάτις φαρμάκῳ διαφθείρει τὸν Τερτιούχμειω ^{β)} υἱόν. καὶ

extracta retro avellitur; atque ita tandem ille moritur, et filius eius Mitrdates pro patre satrapa constituitur. Facta autem haec fuere impulsu Statirae: unde Parysatis dolore afficiebatur. Criminatur Tissaphernes Cyrum apud Artoxerxem fratrem: is ad matrem Parysatidem confugit, et a crimine obiecto absolvitur. Revertitur Cyrus ad suam satrapiam, ignominia a fratre affectus, ideoque de defectione cogitat. Satibarzanes Orontem criminatur, cum Parysatide consuetudinem eum habere dicens, quum alioqui caste illa viveret. Morte igitur mulctatur Orontes: et mater irascitur ipsi regi, quod Parysatis veneno Terituchmis filium necaverit.

^{ω)} Sic et *D. H.* et ad oram Μιθριδάτης.

^{χ)} Τισσαφ. *D. H.*

^{γ)} v. Xen. Hellen. 2. Anab. 1, 1. Plutarch. Artax. p. 1012, C. D.

^{z)} Ὀρόνδην *D. H.* et mox Ὀρόνδης.

^{α)} Legend. διότι, quomobrem. Gedoyh.

^{β)} Is fortasse Satibarzanes erat, qui Orontem denunciaverat. *Larcher.*

περὶ τοῦ θάψαντος τὸν πατέρα διὰ τοῦ ^{c)} πυρός, παρὰ τὸν νόμον. ἔξ οὗ καὶ ἔλεγχος Ἑλληνικοῦ καὶ Ἡροδότου, ὡς ψεύδονται.

58. Ἀπόστασις ^{d)} Κύρου ἀπὸ τοῦ ἀδελφοῦ, καὶ συναγωγή Ἑλληνικοῦ στρατεύματος καὶ βαρβαρικοῦ, καὶ στρατηγῶν Κλέαρχος Ἑλλήνων. ὅπως τε ^{e)} Συνέννεσις ὁ Κιλικίων βασιλεὺς ἄμφω συνεμάχευ Κύρω τε καὶ Ἀρτοξέρξη. ὅπως τε Κύρος τῇ ἰδίᾳ ^{f)} στρατιᾷ καὶ Ἀρτοξέρξης πάλιν τῇ οἰκείᾳ παρήμεσαν. Κλέαρχος δὲ ὁ Λακεδαιμόνιος, ὃς ἦρχε τῶν Ἑλλήνων, καὶ Μένων ὁ Θετταλός, οἱ μετὰ Κύρου ἦσαν, αἰεὶ διάφο-

Et de eo qui patrem per ignem contra legem sepelivit, fit mentio. unde Hellanicus et Herodotus mendacii arguuntur.

58. Refertur etiam Cyri a fratre defectio: et quomodo Graecum pariter et barbaricum exercitum coegerit, et Clearchus Graecorum dux fuerit. Commemoratur deinde quo pacto Syennesis Cilicum rex ambo, Cyrum videlicet et Artoxerxem, in bello gerendo adiuverit, et quomodo Cyrus suum exercitum, et Artoxerxes vicissim suum exhortatus fuerit. Sed Clearchus Lacedaemonius, Graecorum dux, et Menon Thessalus, ambo Cyrum sequentes, semper

c) cf. Herodot. 3, 16. et Strabo lib. 15., quos scriptores cum aliis de humandis, et non cremandis apud Persas cadaveribus contulit Brisson. de regn. Pers. II, 241. p. 619 sqq.

d) Cyri hanc adversus fratrem rebellionem persecutus est diligentissime Xenophon, lib. I. et II. ἀναβάσεως. A. S.

e) Συνέννεσις. D. H. Συνέννεσις etiam Vatic. et Max. Margunii. Nomen regum Ciliciae fere proprium. v. ad Anab. Xenoph. 1, 2, 12.

f) στρατιᾷ. D. H. [στρατιᾷ in marg.]

ροι ἀλλήλοις ἐτύγγανον· διότι τῷ μὲν Κλεάρχῳ ἅπαν-
τα ὁ Κύρος συνεβούλευε, τοῦ δὲ Μένωνος λόγος οὐ-
δεὶς ἦν. ἠντομόλουν δὲ ἀπὸ μὲν Ἀρτοξέρξου πρὸς
Κύρον πολλοὶ, πρὸς δὲ Ἀρτοξέρξην ἀπὸ Κυροῦ ε) οὐ-
δεὶς. διὸ καὶ ἡ) ὁ βάρβαρος προσχωρήσαι Κύρῳ με-
λετήσας, καὶ διαβληθεὶς, εἰς τὴν σπῆδον ἀνεβλήθη.
προσβολῇ Κύρου πρὸς τὴν βασιλέως στρατιάν, καὶ
νικῇ Κυροῦ· ἄλλα καὶ θάνατος Κυροῦ, ἀπειθοῦντος
Κλεάρχῳ· καὶ ι) αἰκισμῶν τοῦ σώματος Κυροῦ ὑπὸ
τοῦ ἀδελφοῦ Ἀρτοξέρξου· τὴν τε γὰρ κεφαλὴν καὶ
τὴν χεῖρα, καὶ ἡς τὸν Ἀρτοξέρξην ἔβαλεν, κ) αὐτὸς
ἀπέτεμε καὶ ἐθριάμβευσεν. ἀναχώρησις Κλεάρχου τοῦ
Λακεδαιμονίου, ἅμα τοῖς σὺν αὐτῷ Ἕλλησι, τῆς

inter se dissidebant, quod Cyrus Clearchi con-
silio in omnibus uteretur, Menon autem in
nullo apud eum esset loco. Et ad Cyrum qui-
dem ab Artoxerxe multi transfugiebant, sed
nullus a Cyro ad Artoxerxem. quam ob caus-
sam etiam barbarus quam ad Cyrum desciscere
tentasset, et accusatus ea de re fuisset, in ci-
nerem est coniectus. Narratur etiam ut Cy-
rus in regis exercitum impressionem fecerit, et
victoria potitus sit: deinde ut occubuerit, dum
Clearcho morem non gerit. Ut Artoxerxes con-
tumeliosis modis in fratris cadaver saevierit;
quippe qui non solum caput, sed et manum qua
percussus ab eo fuerat, absciderit, et velut de
ea triumphans, circumtulit. Scribit et ut
Clearchus Lacedaemonius cum suis Graecis no-

g) Ab Oronta si discesseris, de quo v. Anab. Xen.
1, 6, 3 sqq.

h) Ἀρταβάριος. D. H. alii Ἀρβάριος.

i) αἰκισμὸς. D. H.

k) Mox §. 59. a Bagapate caput abscissum narratur.

νικτός, καὶ τῶν τῆς Παρυσάτιδος ^{l)} πόλεων μιᾶς κατάληψις. εἶτα σπονδαὶ βασιλέως πρὸς τοὺς Ἕλληνας.

59. Ὡς Παρύσατις εἰς Βαβυλῶνα ἀφίκετο, πενθοῦσα Κύρον, καὶ μόλις ἐκομίσατο τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ τὴν χεῖρα, καὶ ἔθαψεν, καὶ ἀπέστειλεν εἰς Σοῦσα. τὰ περὶ Βαγαπάτου τοῦ ἀποτεμόντος, προστάξει βασιλέως, ^{m)} τὴν κεφαλὴν ἀπὸ τοῦ σώματος Κύρου. ὅπως ἢ μήτηρ μετὰ βασιλέως κύβοις ⁿ⁾ ἐπὶ συνθήκαις παιζουσα, καὶ νικήσασα, ἔλαβε ^{o)} Βαγαπάτην. καὶ ὄν τρόπον τὸ ^{p)} δέρμα περιαιρεθεῖς ^{q)} ἀνε-

ctu recesserit. et unam ex Parysatidis urbibus occupaverit; et ut rex cum Graecis foedus inierit.

59. Ut Parysatis Babylonem profecta sit, Cyrum lugens, et vix tandem caput eius manumque recuperaverit, quae Susa miserit, ibique sepeliverit. De Bagapate qui iussu regis caput a cadavere Cyri avulsit: et quomodo regis mater, ubi in talorum lusu eum vicit, ex pacto Bagapatem obtinuit. et quomodo ipsi pellicis detracta fuerit a Parysatide et cruci deinde

^{l)} Alii sunt vici, quos commemorat Xenoph. in Anab. 1, 4, 9. et 2, 4, 27. Quamnam Ctesias urbem intellexerit, non patet. Larcher. p. 314, 156.

^{m)} cf. Xenoph. Anab. 1, 10, 1. 3, 1, 17. Suid. sub v. Ξενοφῶν. Plutarch.

ⁿ⁾ à de certaines conditions. Larcher.

^{o)} Plutarch. in Artoxer. p. 1019, C. D. vocat Mesabaten. Rectius. Bagapates enim iam mortuus erat. Gedoyr.

^{p)} Pari supplicio affectus sup. Petisacas c. 5. v. Brisson. l. l. p. 575 sq.

^{q)} ἀνεσταυρώθη. D. H. ἀνεσταυρίσθη etiam Max. Marg. et cod. Bavaricus.

σταυρίσθη ὑπὸ Παρυσάτιδος· ὅτε καὶ τὸ πολὺ ἐπὶ Κύρῳ πένθος ^{ρ)} αὐτῇ ἐπαύσατο, διὰ τὴν πολλὴν τοῦ Ἀρτοξέρξου δέησιν. ὡς Ἀρτοξέρξης δῶρα ἔδωκε τῷ ἐνέγκαντι τὸν Κύρου πῖλον, καὶ ^{ς)} ὡς τὸν ^{τ)} Κάρα, τὸν δοκέοντα ^{υ)} Κύρον βαλεῖν, Ἀρτοξέρξης ἐτίμησε. καὶ ὡς Παρυσάτις τὸν τιμηθέντα ^{υ)} Κάρα αἰκισαμένη, ἀπέκτεινεν. ὡς Ἀρτοξέρξης παρέδωκεν αἰτησαμένη ^{ω)} Μιτραδάτην Παρυσάτιδι, ἐπὶ τραπέζης μεγαλαυχῆσαντα ἀποκτεῖναι ^{ς)} τὸν Κύρον. κάκεινη λαβοῦσα, πικρῶς ^{γ)} ἀνεῖλε. ταῦτα καὶ ἡ ιθ' καὶ ἡ κ' ἱστορία.

60. Ἐν δὲ τῇ α' καὶ β' καὶ γ', ἦτις καὶ τῆς ὅλης πέρας ἐστὶν ἱστορίας, τάδε ^{ς)} περιεῖληπται· ὡς

fuerit affixus ab eadem. quo tempore ipsa propter multam Artoxerxis obsecrationem flere Cyrum cessavit. Quomodo Artoxerxes dona cui-dam dederit, qui Cyri tiaram attulit, et Carem qui Cyrum a se vulneratum arbitrabatur, honorifice exceperit: Parysatis autem illum qui honorifice exceptus fuerat, cruciatibus adhibitis interfecerit. Ut Artoxerxes petenti Parysatidi Mitradatem tradiderit, quippe qui in mensa se Cyrum interfecisse gloriatus esset: et ut sibi traditum acerba morte mulctaverit. Haec in libris XIX. et XX. continentur.

60. In libris autem XXI. et XXII. et XXIII. (quo tota haec finitur historia;) haec continen-

ρ) αὐτῇ. *D. H.* ταύτῃ cod. Vaticanus.

ς) ὡς τὸν δοκέοντα βαλεῖν κάρα Κύρον. Max. Marg.

τ) Κάρα. *D. H.*

υ) βαλεῖν Κύρον Ἄρ. *D. H.*

υ) Κάρα. *D. H.*

ω) Μιθριδ. *D. H.* Max. Marg. etiam Μιτραδάτην. cf. Plutarch. Artax. p. 1018, D.

ς) [τὸν.] *D. H.* — γ) [ἀν] ἀνεῖλε. *D. H.*

ς) διεῖληπται. *D. H.* et ad oram: δὴ περιεῖληπται.

α) Τισσαφέρνης ἐπιβουλεύει τοῖς Ἕλλησι, καὶ προσεταιρισάμενος β) Μένωνα τὸν Θεσσαλὸν, δι' αὐτοῦ Κλέαρχον καὶ τοὺς ἄλλους στρατηγοὺς ἀπάτη καὶ ὄρκοις ἐχειρώσατο, τοῦ Κλέαρχου καὶ προειδομένου καὶ ἀποκρονομένου τὴν ἐπιβουλήν. ἀλλὰ τό τε πλῆθος διὰ Μένωνος ἀπατηθὲν, κατηνάγκασε καὶ ἄκοντα Κλέαρχον πρὸς γ) Τισσαφέρνην παραγενέσθαι, καὶ Πρόξενος ὁ Βοιωτῖος, αὐτὸς ἤδη προαλοῦς ἀπάτη, συμπάρηνει. ὡς εἰς Βαβυλῶνα πρὸς Ἀρτοξέρξην Κλέαρχον καὶ τοὺς ἄλλους ἀπέστειλεν ἐν πέδαις· καὶ ὡς ἐπὶ θείῳ Κλέαρχου ἀπαντες συνερόνθησαν· ὡς δ) Κτησίας αὐτὸς, ἰατρὸς ὢν Παρυσάτιδος, πολλὰ Κλέαρχου

tur: Quo pacto Tissaphernes Graecis insidias molitus sit, quum socium sibi adiunxisset Menonem Thessalum: et per eum dolo iuramentisque Clearchum ducesque caeteros in potestatem suam redegerit, quamvis Clearchus praevideret, insidiasque amoliretur. Sed tum multitudo per Menonem decepta, Clearchum etiam invitum ad Tissaphernem coegit accedere, tum etiam Proxenus Boeotius ante dolo circumventus, ut id faceret hortabatur. Quomodo Clearchum et caeteros compedibus vinctos Babylonem ad Artoxerxem miserit: et quomodo ad conspiciendum Clearchum omnes confluxerint: et quomodo Ctesias ipse, quum medicus esset Parysatidis, Clearcho, dum in carcere esset,

α) Τισσαφ. *D. H.*

β) Diogen. Laert. 2, 1. Thucyd. 2, 22. Xenoph. Anab. 1, 7, 1. 2, 6, 21 sqq. Diodor. 14, 26. Athenaeus 11, 10. p. 505.

γ) Τισσαφ. *D. H.*

δ) Plutarch. Artax. p. 1020.

ἐν τῷ δεσμοτηρίῳ ὄντι πρὸς ἡδονὴν καὶ θεραπείαν δι' αὐτῆς ἔπραξε· καὶ τῶν δεσμῶν ἀν' Παρυσάτις ^{e)} ἔλυσε καὶ ἀφῆκεν, εἰ μὴ Στάτειρα τὸν ἄνδρα Ἀρτοξέρξην ἀνέπεισε τοῦτον ἀνααιρεθῆναι. καὶ ἀνηρέθη Κλέαρχος· καὶ τέρας ἐπὶ τῷ σώματι συνέστη. ^{f)} αὐτόματος γὰρ ἐπ' αὐτῷ τάφος, μεγίστου πνεύσαντος ἀνέμου, ἐπὶ μέγα ἠορμένος, ἐπισυνέστη. ἀνηρέθησαν δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἀναπεμφθέντες Ἕλληνες, πλὴν Μίνωνος.

61. Δοιδορία Παρυσάτιδος πρὸς Στάτειραν, καὶ ἀναίρεσις διὰ φαρμάκου, τοῦτον διασκευασθέντος τὸν τρόπον· (ἐφυλάττετο γὰρ Στάτειρα λίαν μὴ παθεῖν ὃ πέπονθε.) ^{*)} μαχαίριον τὸ ἐν μέρος ἐπαλείφεται τῷ

multa humanitatis officia per eam praestiterit. Et ut illum Parysatis a vinculis liberasset et dimisisset, nisi Statira virum Artoxerxem ad eum interficiendum hortando compulisset. Ita Clearchus morte mulctatus est: et circa eius cadaver ostentum hoc extitit, quod flante vento vehementissimo, sepulcralis agger magnae altitudinis sponte sua id contexerit. Interfecti etiam fuerunt Graeci cum eo missi, praeter Menonem.

61. Narrantur deinceps Parysatidis in Statiram convicia, et quomodo Statira fuerit veneno necata. quod hunc in modum paratum erat: (cavebat enim sibi Statira diligenter ab hoc malo, quod ei tamen contigit.) Una pars

e) Alii ἔλασε. Cod. Bav. et Max. Marg. ἔλαβε.

f) αὐτομάτως. D. H.

*) *Cultelli alterum latus veneno illinitur.* Hoc ipso circumventum fuisse dolo a consanguineo suo L. Verum imp. finxerunt quidam, ut refert Aurel. Victor. in histor. Augusta, in Anton. Philosopho. A. S. cf. Plutarch. Artax. p. 1020. E.

φαρμάκῳ· τὸ δὲ λοιπὸν οὐ μετεῖχε. τούτῳ τέμνεται ὀρνίθιον μικρὸν ^{g)} μέγεθος ^{h)} ὅσον ὠοῦ· (ῥυνδάκην Πέρσαι τὸ ὀρνίθιον καλοῦσι) τέμνεται δὲ δίχα, καὶ τὸ μὲν καθαρεῖον τοῦ ἰοῦ ἡμῖσι ⁱ⁾ αὐτὴ λαβοῦσα Παρύσατις ἐσθίει, τὸ δὲ προσομιλήσαν τῷ φαρμάκῳ, ὀρέγει Στατειρά. ἡ δὲ, ἐπεὶ ἐσθίουσαν τὴν ἐπιδοῦσαν ἑώρα τὸ ἡμῖσι, μηδὲν συνιδεῖν δυνηθεῖσα καὶ αὐτὴ σννεσθίει τοῦ θανάτου τὸ φάρμακον. ὀργὴ διὰ ταῦ-

cultelli veneno superillinitur, cuius reliqua intacta remansit: hoc secatur avicula parva, ovi habens magnitudinem, (aviculam hanc Persae ryndacen appellant) dividiturque in duas partes. et Parysatis dimidiam partem, quae veneno carebat, accepit, comeditque: at partem veneno tinctam porrexit Statirae. Illa quum eam quae porrexerat edere dimidiam partem vidisset, nec quidquam fraudis animadvertere potuisset, ipsa quoque una mortiferum comedit venenum. Hinc matri rex irascitur, et eius eunuchi com-

g) „Mutilatus videtur locus, quod avis et ovi parum apta sit comparatio; ita fortasse interpolandus: μέγεθος ὅσον περιστερᾶς. περιττώματος δ' οὐδὲν ἐστίν· ἀλλὰ πᾶν τὸ ἐντὸς, πιμελῆς πλέων, μέγεθος ὅσον ὄοῦ. Hesychio sane aviculae hoc genus est ἡλίκων περιστερᾶς, et quae de interaneis adieci, Plutarchi sunt. In eodem Plutarchi loco τὰ ἐντὸς, dictum ellipsi praepositionis κατὰ. Scribitur autem ῥυνδάκη per δ etiam apud Hesychium; per τ, et masculina terminatione, etiam in Florentina Plutarchi editione, 166. b.“ *Sylburg.* ad *Brisson.* de regn. Pers. II, 183. p. 527. annot. 56. cf. *Schneid. Lex. Gr.* sub v. ῥυνδάκη. Persis *Rund* nomen avis est; hinc addita Graeca terminatione hoc vocab. ortum trahere videbatur *Reland.* de vet. ling. Pers. in *Dissertt. Miscell.* P. II. p. 221.

h) Alii ἴσον. [*D. H.* in marg.]

i) αὐτῆ. *D. H.*

τα τοῦ βασιλέως πρὸς τὴν μητέρα, καὶ σύλληψις τῶν
 k) εὐνούχων αὐτῆς, καὶ αἰκισμὸς καὶ l) ἀναίρεσις. καὶ
 εἰ σύλληψις Γίγγης ἢ ὀκείωτο Παρυσάτιδι. καὶ
 m) κρίσις ἐπ' αὐτῇ· καὶ ἀθώωσις μὲν παρὰ τῶν κρι-
 τῶν, καταδίκη δὲ παρὰ βασιλέως· καὶ αἰκισμὸς Γίγγης,
 καὶ ἀναίρεσις· καὶ ὄργη διὰ τοῦτο Παρυσάτιδος πρὸς
 τὸν υἱὸν, κακείνου πρὸς τὴν μητέρα.

62. Καὶ τὸ χῶμα δὲ τοῦ Κλεάρχου δι' ἐτῶν
 ὀκτὼ μεστὸν ἐφάνη φοινίκων, n) οὓς ἦν κρύφα Παρύ-
 σατις, καθ' ὃν καιρὸν ἐκεῖνος ἐτελεύτησε, διὰ o) τῶν
 εὐνούχων καταχώσασα.

63. Αἰτίαι δι' ἃς p) Εὐαγόρα βασιλεῖ Σαλαμί-

prehensi torquentur et morte mulctantur. Prae-
 tereaque Ginge comprehenditur, quae Parysati-
 di familiaris erat, atque de ipsa iudicium exer-
 cetur: a iudicibus quidem absolvitur, a rege
 autem condemnatur: tandem vero cruciatibus
 afficitur et necatur: eoque nomine Parysatis
 filio, hic vicissim matri succenset.

62. De Clearchi tumulo qui octo post an-
 nis palmarum plenus apparuit: quas Parysatis
 clam per eunuchos, quo tempore ille mortuus
 est, aggesta terra obruerat.

63. Causae propter quas rex Artoxerxes

k) ὑπηρετούντων εὐν. αὐτῆ. D. H.

l) Plutarch. Art. p. 1021, A.

m) κρίσεις. D. H.

n) Larcher. emendat: ὄ, quod referend. ad χῶμα,
 ita ut palmae sua sponte prodirent, non plantatae,
 quod in vulgata lectione intelligendum foret, in qua
 etiam verb. καταχώσασα, cum οὓς (φοινικῆς) coniun-
 ctum, ineptum est. cf. Plutarch. Art. p. 1020.

o) διὰ [εὐνούχων] τῶν ὑπηρετούντων αὐτῆ καταχ.
 D. H.

p) Historiam huius régis et originem persecutus est
 Larcher. ad h. l. p. 329, 174.

νος βασιλεὺς Ἀρτοξέρξης διηρέθη. καὶ ἄγγελοι Εὐαγόρα πρὸς Κτησίαν ὑπὲρ τοῦ λαβεῖν παρὰ 9) Ἀβουλίτου τὰς ἐπιστολάς. καὶ Κτησίον, πρὸς αὐτὸν ἐπιστολή, περὶ τοῦ διαλλαγῆναι αὐτὸν Ἀναξαγόρα τῷ Κυπρίων βασιλεῖ. τῶν παρὰ Εὐαγόρα ἀγγελῶν εἰς Κύπρον ἄφιξις, καὶ τῶν παρὰ Κτησίον γραμμάτων ἀπόδοσις Εὐαγόρα. καὶ Κόνωνος πρὸς Εὐαγόραν λόγος ὑπὲρ τοῦ πρὸς βασιλέα ἀναβῆναι, καὶ Εὐαγόρα ἐπιστολή περὶ ᾧν ἠξιώθη ὑπὲρ αὐτοῦ. καὶ Κόνωνος πρὸς Κτησίαν ἐπιστολή. καὶ βασιλεῖ παρὰ Εὐαγόρα φόρος. καὶ τῶν ἐπιστολῶν Κτησία ἀπόδοσις. Κτησίον λόγος πρὸς βασιλέα περὶ Κόνωνος, καὶ ἐπιστολή πρὸς αὐτόν. τῶν παρὰ Εὐαγόρον δῶρων ἀπόδοσις Σατιβαρζάνη, καὶ τῶν ἀγγέλων τῶν εἰς Κύπρον ἄφιξις. καὶ Κόνωνος ἐπιστολή πρὸς βασιλέα, καὶ Κτησίαν. ὡς ἐτηρήθησαν οἱ παρὰ Λακεδαιμονίων ἄγγε-

et Euagoras Salaminis rex inter se dissiderent. et Euagorae nuntii ad Ctesiam ut acciperent epistolas ab Abulite: et Ctesiae ad ipsum epistola de reconciliatione cum Anaxagora Cypriorum rege. Euagorae nunciorum in Cyprum adventus, et a Ctesia datae ad Euagoram literae, ut ei fuerint redditae. Et, Cononis ad Euagoram oratio, suadentis ut ad regem ascenderet. Et, Euagorae epistola de honoribus, quibus ab eo affectus fuerat. Et, Cononis ad Ctesiam epistola. Et, tributum regi datum ab Euagora. Et, epistolae Ctesiae redditae. Et, Ctesiae ad regem oratio de Conone, et epistola ad ipsum. Munera ab Euagora missa Satibarzani traduntur, et nuncii in Cyprum perveniunt. Et Cononis epistola ad regem et Ctesiam: Quomodo adhibita custodia retenti sint

9) Ἀβουλήτου. D. H.

λοι περιφθέντες πρὸς βασιλέα. βασιλέως ἐπιστολὴ πρὸς Κόνωνα καὶ πρὸς Λακεδαιμονίους, ἣν Κτησίας αὐτὸς ἐκόμισεν. ὡς ὑπὸ Φαρναβάζου ναύαρχος Κόνων ἐγένετο.

64. Κτησίῳ εἰς Κνίδον τὴν πατρίδα ἄφιξις, καὶ εἰς Λακεδαίμονα· καὶ κρίσις πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίων ἀγγέλους, ἐν ¹⁾ Ῥόδῳ. καὶ ἄφεισις ἀπὸ Ἐφέσου μέχρι ²⁾ Βάκτρων. καὶ Ἰνδικῆς ἀριθμὸς σταθμῶν, ἡμερῶν, παρασαγγῶν. κατάλογος βασιλείων ³⁾ ἀπὸ Νίνου καὶ Σεμιράμεως μέχρι Ἀρτοξέρξου. ἐν οἷς καὶ τὸ τέλος.

(Ἔστι δὲ οὗτος ὁ συγγραφεὺς σαφὴς τε καὶ ἀφελὴς λίαν, διὸ καὶ ἠδονῇ αὐτῷ σύγκρατός ἐστιν ὁ

nuntii a Lacedaemoniis ad regem missi. Epistola regis ad Cononem et ad Lacedaemonios, quam ipse Ctesias tulit. Et quomodo a Pharnabazo Conon constitutus sit navarchus.

64. Ctesiaeque in Cnidum patriam suam adventus et Lacedaemonem. Et disceptatio adversus Lacedaemoniorum legatos apud Rhodum: et emissio ab Epheso usque ad Bactra: et Indicae regionis, dierum, parasangarum enumeratio. Catalogus regum a Nino et Semiramide usque ad Artoxerxem: quibus ille librum suum oláudit.

(Scriptoris huius Ctesiae candidus est ac valde simplex sermo, quo etiam

_____

¹⁾ λόγῳ. D. H.

²⁾ A. S. Max. Marg. μάκρων. Illud (Βάκτρ.) Cod. Bav. 2. et H. S. [ac D. H.]

³⁾ A Nino id et Semiramide inchoatum, ad magistratum usque Ithyclis, id est Olymp. XCV. an. 3. deduxisse Ctesiam, auctor est Diod. lib. 14. c. 46. p. 670. V. Fragm. P. LXI.

λόγος. κέχρηται δὲ τῇ Ἰωνικῇ διαλέκτῳ, εἰ καὶ μὴ δι' ὅλου, καθάπερ Ἡρόδοτος, ἀλλὰ κατ' ἐνίας τινὰς λέξεις, οὐδὲ πρὸς ἐκτροπὰς δὲ τινὰς ἀκαιροὺς, ὡσπερ ^{u)} ἐκεῖνος, ἀπάγει τὸν λόγον. τῶν μέντοιγε μύθων, ἐν οἷς ἐκείνῳ λουδορεῖται, οὐδ' οὗτος ἀρίσταται, καὶ μάλιστα ἐν τοῖς ἐπιγραφομένοις αὐτῷ Ἰνδικά. ἡ δὲ ἡδονὴ τῆς ἱστορίας αὐτοῦ τὸ πλεῖστον ἐν τῇ τῶν διηγημάτων αὐτοῦ γίνεται διασκευῇ, τὸ παθητικὸν καὶ ἀπροσδόκητον ἐχούσῃ πολὺ, καὶ τὸ ἐγγὺς τοῦ μυθώδους αὐτὴν διαποκίλλειν. καὶ διαλελυμένος δὲ ἐστὶν πλέον τι τοῦ δέοντος αὐτῷ ὁ λόγος, ὡς καὶ εἰς ἰδιωτισμὸν ἐκπίπτειν. ὁ δὲ τοῦ Ἡροδότου λόγος ταύ-

fit, ut non iniucundus accidat. Usus vero dialecto est Ionica, etsi non per omnia, ut Herodotus, sed in quibusdam tantummodo vocibus. neque etiam in diverticula quaedam, ut ille, importune sermonem avertit, quamquam a fabulis quas illi probrose obiicere audeat, ne ipse quidem abstinet, in eo praesertim libro, quem Indica inscripsit. Iucunditas vero historiae magnam illi partem in narrationum posita est apparatu, qui multum habet et vehementiae, et inexpectati. quanquam illa etiam rebus paene fabulosis magna cum varietate pexornatur. Oratio illi plus aequo dissoluta, ut et in idiotismum trivialeque sermonem incidat. Herodoti autem stylus hac ipsa et simili

^{u)} Defendit Herodotum Dionys. Halic. Epist. ad Cn. Pomp. V. 2. p. 208. v. 35. Larcher. ad h. l. Herodotum et Ctesiam optime comparavit Walther. in Commentat. supra a Fabricio s. Harlesio laud. p. 97 sqq.

τη τε καὶ τῆ ἄλλῃ τοῦ ἔπους δυνάμει καὶ τέχνῃ, κανὼν ἐστὶ. ^{v)} Ἰωνικῆς διαλέκτου.)

orationis virtute atque artificio, Ionicae Dialecti norma est ac regula.)

---

v) [Max. Marg. ἰδιωτικῆς.]

ἰστοί, οἰκιστὴς οὖν τῆς ἐν τῇ Μηδίᾳ
(ἐπισημασθεὶς ἡ γῆ καὶ ἀποδείξιτι οὗτος

ΕΚ ΤΩΝ ΑΥΤΩΝ ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ
ΚΤΗΣΙΟΥ ΠΕΡΣΙΚΩΝ.

ΕΚ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΛΟΓΟΥ.

I. Παρὰ τῷ τὰ ἔθνη συγγράφοντι, ἦγον Στεφάνῳ
τῷ Βυζαντίῳ, εἰ γε οὗτος ὁ γράψας.

Χαύων, γῶρα τῆς Μηδίας. Κτησίας ἐν πρώτῳ
Περσικῶν. „Ἡ δὲ Σεμίραμις ἐντεῦθεν ἐξελαίνει, αὐ-
„τὴ τε, καὶ ἡ στρατιὰ, καὶ ἀφικνεῖται εἰς ^{a)} Χαύονα
„τῆς Μηδίας.“

Ex iisdem eiusdem CTESIAE PERSICIS.

EX LIBRO PRIMO.

I. Apud auctorem de nominibus gentilibus vel
Stephanum Byzantium, si modo is auctor.

Chauon regio in Media. Ctesias libro pri-
mo Persicorum; Inde vero progreditur Semira-
mis ipsa et exercitus, pervenitque in Chauonem
regionem Mediae.

a) Haec Ctesiae Diodorum presse eius vestigia legis-
se firmant. Hic enim Biblioth. lib. 2. c. 13. p. 127.

II. Apud Arnobium.

Laudatum hunc librum invenio et apud
 b) Arnobium lib. I. advers. gent. [c. 52.] Verba
 eruditiss. auctoris sunt: „Age nunc veniat quis
 „super igneam zonam magus interiore ab orbe
 „Zoroastres, Hermippo ut assentiamur auctori,
 „Bactrianus et ille conveniat, cuius Ctesias res
 „gestas historiarum exponit in primo. Ar-
 „menius Hosthanis nepos, et familiaris Pamphy-
 „lus Cyri, Apollonius etc.“ ubi c) critici tamen
 hodie ita interpungendum aiunt: Zoroastres
 (Hermippo ut assentiamur auctori) Ba-
 ctrianus. Et ille conveniat, cuius etc.
 Sed quisnam ille? cuius nomen omisisse Arno-
 bium vero simile non est: de quo liquido con-
 staret, si Ctesiana exstarent. Libet interim sal-
 tem coniectare leviter, si forte ita distinguen-
 dum: Et ille conv. etc. primo, Armenius
 Hosthanis nepos, etc. [Gron.]

Wessel.: ἐντεῦθεν δ' ἀναζεύξασα, καὶ παραγενομένη
 πρὸς Χόανα, πόλιν τῆς Μηδίας, κατενόησεν ἐν τινὶ
 μετεώρῳ πεδίῳ πέτραν τῷ τε ὕψει καὶ τῷ μεγέθει
 καταπληκτικὴν. κ. τ. λ. Civitatem Χόανα s. Χόανα
 inter Mediae civitates recenset Ptolem. 6, 2.

b) V. ad hunc Orellii annot. in edit. Arnob. V. 1.
 p. 342 sqq. Alii ita legunt: Age nunc veniat quae-
 per igneam zonam etc. Plures autem fuerunt Zoro-
 astres. cf. Fabric. Bibl. Gr. V. I. p. 304 sqq. Anti-
 quissimus fuit Bactrianus, quem Semiramis bello su-
 peravit. v. Theon. Progymn. cap. περὶ συγκρίσεως. cf.
 Iustin. 1, 1. De eo Ctesias.

c) V. Orell. ad h. I. p. 343 sq.

ΕΚ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ.

III. Παρὰ τῷ αὐτῷ Στεφάνῳ.

Τιρίζα, πόλις Παφλαγονίας. τὸ ἐθνικὸν, Τιριζοί. Κτησίαις Τιριζιφανοὺς αὐτοὺς φησιν, ἐν τῷ δευτέρῳ. „Ἐκ δὲ τῶν Ὀδρυσσῶν εἰς Τιριζιβανοὺς οἰκοῦντας ἐν d) πα.*

IV. Παρὰ τῷ Διοδώρῳ τῷ Σικελιώτῃ, ἐν τῷ β' βιβλ. ἱστορ.

Ἐπὶ τούτου (Σαρδαναπάλου) γὰρ ἡ τῶν Ἀσσυρίων ἡγεμονία e) μετέπεσεν εἰς Μήδους, ἔτη διαμεί-

EX LIBRO SECUNDO.

III. Apud eundem Stephanum.

Tiriza Paphlagoniae urbs, gētile nomen, Tirizi. Ctesias Tiriziphanos eos vocat, libro II. „Ex Odrysis vero ad Tirizibanos incolentes in Pa.*

IV. Apud Diodorum Siculum lib. II. bibl. histor. [c. 21, fin. p. 135. Wesseling.] — Interpr. L. Rhodom,

Cuius (Sardanapali) tempore Assyriorum imperium, quum annos MCCCLX. (ut Cte-

d) Supplendum arbitror Παφλαγονία, in Paphlagonia. Utrum vero in prioribus verius Τιριζιφανοὺς, an Τιριζιβανοὺς, quod in ipsis Ctesiae verbis adfert, iudicare alios sinam. Gron.

e) Huc pertinet disputatio doctissima Galli Anquetil Du Perron: Mémoire, dans lequel en essaie de concilier les auteurs grecs, et principalement Hérodote

νασα πλείω τῶν χιλίων καὶ τριακοσίων, f) ἔτι δ' ἐξή-
κοντα, καθάπερ φησὶ Κτησίας ὁ Κνίδιος ἐν τῇ
g) δευτέρᾳ βίβλῳ.

V. Παρὰ τῷ Ἀγαθίᾳ ἐν τῷ β' τόμ. περὶ τῆς
Ἰουστινιανοῦ βασιλ.

Ἔως ἐς Σαρδανάπαλον, ὡς ἐκεῖνοι φασὶ, τῆς

sias Cnidius libro secundo tradit) duravisset, ad
Medos devolutum est.

V. Apud Agathiam de imperio et rebus gestis
Iustiniani lib. II. [p. 44. ed. Venet. p. 63. ed. Paris.]
Interpr. B. Vulc.

Donec Sardanapalo regnante, ut illi (Bion
et Alexander Polyhistor) scribunt, quum iam

et Ctésias, sur le commencement et la durée de l'em-
pire Assyrien etc. V. in *Histoire de l'Acad. des In-*
script. a. 1773-1776. Vol. 40. p. 356-476. Nec non
legenda disputatio Galli *Bougainville* l. supra a Fa-
bric. laudato.

f) Has tres voces Euseb. et Syncell. p. 166. ed. Pa-
ris. p. 132. fin. ed. Venet. non habent; atque recte
deesse monet Wesseling. ad h. l.; neque enim legun-
tur ap. Diod. II, 28. et Ctésias annis MCCC. Assyrio-
rum imperium terminavit. Iustin. 1, 2. Tenent verò
ea vv. scripti libri. cf. mox Agath. et Syncell. Chro-
nogr. p. 359. (p. 286. ed. Venet.) ubi haec leguntur:
Ἐβασίλευσαν οὖν οἱ Ἀσσύριοι ἔτη ατς. (in marg.
ατς. οὕτω γὰρ λέγοντι Κτησία καὶ Διόδωρος ὁ Σικε-
λιώτης συμφθέγγεται.) De historia regni Assyrici cf.
Goguet, *de l'origine des loix* etc. T. 3. p. 7 sqq. et T.
6. p. 217.

g) Euseb. τῇ δ' habet, (cf. Emendd. et Annot. ad
Georg. Sync. p. 42. ed. Venet. 46. ed. Paris.) quod
esse δευτέρᾳ monuit Petav. XII. Doctr. Temp. 21.
Wesseling.

ἀρχῆς ἀπομαρανθείσης, ^{h)} Ἀρβάκης ὁ Μῆδος καὶ Βέ-
 λισσος ὁ Βαβυλώνιος ἀφῆρηται αὐτὴν τοὺς Ἀσσυ-
 ρίους, καθελόντες τὸν βασιλέα καὶ ἐς τὸ Μηδικὸν
 μετέστησαν ἔθνος, ⁱ⁾ ἕξ τε καὶ τριακοσίων ἤδη πρὸς
 τοῖς χιλίοις καὶ ὀλίγω πλειόνων ἐτῶν παρορηκότων,
 ἀφ' οὗ τὰ πρῶτα ὁ Νῖνος τῶν ἐκείνη κατέσχε πρα-
 γμάτων. οὕτω γὰρ Κτησίᾳ τῷ Κνιδίῳ τοὺς χρό-
 νους ἀναγραφραμένῳ καὶ Διόδωρος ξύμψησιν ὁ Σι-
 κελιώτης.

emarcuisset imperium, Arbaces Medus et Beles-
 sys Babylonius illud Assyriis eripuerunt, inter-
 fecto ipsorum rege, et ad Medos transtulerunt,
 sex et trecentis iam supra mille et paullo am-
 plius annis elapsis, ex quo primum Ninus ibi
 summam rerum obtinuerat. Ita enim Ctesiae
 Cnidio tempora describenti Diodorus etiam Si-
 culus assentitur.

^{h)} Anonymus apud Suid. sub v. Κοροσκογκόλυρος:
 ὁ Ἑλληνιστὶ ὀνομαζόμενος Σαρδανάπαλος· ὅς τὰ γυ-
 ναικεῖα φρονῶν, καὶ περὶ τροφῆς ἀσχολούμενος, κατε-
 λύθη ὑπὸ Ἀρβάκον, τοῦ ἰδίου στρατηγοῦ ἀναγκασθεὶς
 εἰσεῖν εἰς ἐκούσιον θάνατον, καὶ σὺν τοῖς βασιλείοις
 κατακαῦσαι ἑαυτόν· ὁ δὲ Ἀρβάκης οὗτος καὶ τὴν
 βασιλείαν μετέθηκεν εἰς Μήδους, cf. Euseb. Chron. A.
 MCLXXVIII. Syncell. Chron. p. 165. Tzetz. Chil. 3,
 411 sqq. et 5, 796 sqq.

ⁱ⁾ Non dubitavi eundem locum Agathiam respexisse,
 quem et Diodorus, itaque fidenter ad librum II. Per-
 sicorum, unde Diodorus sua laudat, retuli. Vide vero
 an non ex Diodoro sit ἐξήκοντά τε quoque pro hoc;
 ἕξ τε apud Agathiam legendum. Gron. Non dubium
 est, quin ἕξ ex Diodori ἐξήκοντα, sed scribae peccato,
 sit progenitum. Wesseling. ad Diod. 1. 1.

VI. Ἐκ τῶν τοῦ Ἀθηναίου, ἐν τῷ ἰδ' Δειπνοσοφ.

Βηρωσὸς δ' ἐν πρώτῳ Βαβυλωνιακῶν, ^{k)} τῷ Ἀώῳ φησὶ μὴν ἑκκαίδεκάτῃ ἄρχεσθαι ἑορτὴν ^{l)} Σακίαν, προσαγορευομένην ἐν Βαβυλῶνι ἐπὶ ἡμέρας πέντε· ἐν αἷς ἔθος εἶναι ἄρχεσθαι τοὺς δεσπότας ὑπὸ τῶν οἰκετῶν· ἀφηγεῖσθαι τε τῆς οἰκίας ἓνα αὐτῶν ἐνδεδυκότα στολὴν ὁμοίαν τῇ βασιλικῇ, ὃν καὶ καλεῖσθαι ^{m)} Ζωγάνην. μνημονεύει τῆς ἑορτῆς καὶ Κτησίας ἐν δευτέρῳ Περσικῶν.

VI. Ex Athenaeo lib. XIV. [c. 10. Casaub. s. c. 44.

V. 5. p. 319 sq. Schweighaeuser.] Dipnosophist. Interpret. H. Steph.

Berosus autem Babylonicorum lib. I. decima sexta die mensis Loi festum (Babylone) quinque dierum spatio celebrari ait, Saceam dictum: per quod tempus solere dominos famulis parere: unumque ex his domui praeesse, veste, quae regiae similitudinem referat, indutum, quem et Zoganem appellari. Meminit huius festi Ctesias quoque libro Persicorum secundo.

^{k)} Mensis est Macedonicus, respondet Hecatombaeoni Atheniensium, Augusto Romanorum. V. Plutarch. vit. Alex. c. 3. et Suid. in Ἀώος. Schweigh. Animadv. ad l. l. p. 494. Falsum in hoc esse Plutarchum, pluribus ostendit Ste-Croix, Examen crit. des Hist. d' Alex. p. 592 sq. ed. II.

^{l)} Σακίαν fors. Schweigh. De Sacea vel Sacaeorum festo isto, eiusque origine Casaubonus ὁ πάντῃ 14. Athenaicorum 10. Vide et Strabonem l. XI. Gron. Add. intpp. ad Hesych. sub Σακία. Casaub. laudat Dion. Chrysost. orat. IV. de Regno; eidem verum huius festi nomen Sesacaea fuisse videtur a voc. Sesac, i. e. Babylon. cf. Reland. Dissertt. Miscell. P. II. p. 222.

^{m)} Falsus igitur Dalechampius qui de veste capit, ita vertens: vestem indutus regiae similem, quam Zo-

ΕΚ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ.

VII. Παρὰ τῷ Ἀθηναίῳ, Δειπνοσοφ. ιβ'.

Κτησίας ἐν τρίτῃ Περσικῶν καὶ πάντας μὲν, φησὶ, τοὺς βασιλεύσαντας τῆς Ἀσίας περὶ τρυφὴν σπουδάσαι, μάλιστα δὲ Νινύαν, τὸν Νίνου καὶ Σεμιράμιδος υἱόν. ⁿ⁾ καὶ οὗτος οὖν ἔνδον μένων, καὶ τρυφῶν, ὑπὸ οὐδενὸς ἰωρᾶτο, εἰ μὴ ὑπὸ τῶν εὐνούχων καὶ τῶν ἰδίων γυναικῶν. τοιοῦτος δ' ἦν καὶ

EX LIBRO TERTIO.

VII. Apud Athenaeum Dipnosoph. I. XII. [c. 6. Casaub. c. 38. V. 4. p. 463. Schw.] Interpr. H. Steph.

Ctesias libro Persicorum III. scribit, omnes quidem quotquot in Asia regnarunt, luxui et voluptatibus deditos fuisse, sed prae ceteris Ninyam, Nini et Semiramidis filium. Ac certe hic quoque voluptatibus domi indulgebat, ita ut a nemine conspiceretur, praeterquam ab eunuchis et suis uxoribus. Talis autem erat et

ganam vocant. et inde adnotat forte tractum Sotanae Itatorum nomen. Clariss. Casaubonus observat eodem loco quosd. mss. Ζογάνην per ο scribe parvum. Gron. Cod. Ep. Schweigh. ὅς καλεῖται ζογάνης.

ⁿ⁾ Editio Commelin. καὶ οὕτως οὖν ἔνδον κ. τ. λ. non tam recte. Monuit et Clariss. Casaub. 12. Athen. 7. his verbis: *Melius, καὶ οὕτως.* [ita etiam cod. A.] non enim solus Ninyas: sed et alii plerique omnes reges Assyrii casarii fuerunt, et domi latuerunt. Malim ergo vertere: *Hic itaque, vel similiter.* Gron.

ο) Σαρδανάπαλος, ὃν οἱ μὲν ρ) Ἀνακινδαραξέω λέγουσιν υἱὸν, οἱ δὲ, ς) Ἀναβαξάρου. ὅτε δὴ οὖν Ἀρβάκης, εἰς τῶν ὑπ' αὐτὸν στρατηγῶν, Μῆδος γένος, διεπράξατο διὰ τινος τῶν εὐνούχων ρ) Παραμισίζου θεάσασθαι Σαρδανάπαλον, καὶ μόλις ς) αὐτὸ ἐπιτρέπη ἐκείνου ἐθελήσαντος· ὡς τ) οὖν εἰσελθὼν εἶδεν αὐτὸν ὁ Μῆδος, υ) ἐψιμυθιωμένον καὶ κεκοσμημένον γυναικῶν

Sardanapalus, quem alii Anacindaraxis, alii Anabaxaris filium fuisse memorant. Ac quum Arbaces, genere Medus, unus e ducibus qui illi suberant, egisset cum Paramize, (interpr. Iac. Dalech.) qui inter eunuchos principis erat, regis videndi potestas ut sibi fieret: hoc rex quum vix annuisset, ac permisisset, admissus Medus ut eum aspexit cerussa oblitum, mulie-

ο) Al. hic et post Σαρδανάπαλλος. Schw. Animadv. ad lib. 8. p. 335, f. Historiam Sardanapali ex Ctesia ductam copiosius enarravit Diodor. 2, 23. p. 136 sqq. Wesseling. Plutarch. T. 2. p. 326, F. Nicol. Damasc. Excerpt. Vales. p. 426. Add. Cicer. de Republ. p. 268. ed. Stuttgart.

ρ) Ἀνακινδαραξέω. edit. Commel.

ς) Ms. Ep. Ἀναβαξάρου.

ρ) Al. Σπαραμ. v. Schw. Animadv. ad h. l. p. 416. Nomen tacuit prorsus Diodor. 2, 24. p. 138.: διόπερ δὸς τινὶ τῶν εὐνούχων χρυσῆν φιάλην, εἰς πρὸς τὸν Σ. cf. Aristotel. Polit. 5, 10. qui rem fabulae similem censet, et Ctesiam perstringere videtur his verbis: διὰ καταφρόνησιν ὥσπερ Σαρδανάπαλον ἰδὼν τις ξαίνοντα μετὰ τῶν γυναικῶν, εἰ ἀληθῆ ταῦτα οἱ μυθολογοῦντες λέγουσιν, i. e. aliae coniurationes factae sunt ob contemptum, ut Sardanapalo quidam conspecto telam contexere cum mulieribus, si vera sunt, quae fabularum scriptores commemorant.

ς) Codd. Schw. αὐτῶ.

τ) Ibidem omittunt οὖν.

υ) Ibidem ἐψιμυθ.

στί, καὶ μετὰ τῶν παλλακίδων ξαίνοντα πορφύραν, ἀναβάδην τε μετ' αὐτῶν καθήμενον ^ν) τὰς ὄφρῦς, γυναικείαν δὲ στολὴν ἔχοντα καὶ κατεξυρημένον τὸν πώγωνα καὶ κατακεκισσηρισμένον· (ἦν δὲ καὶ γάλακτος λευκότερος, καὶ ὑπεγέγραπτο τοὺς ὀφθαλμούς· ἐπεὶ δὲ καὶ προσεῖδε τὸν Ἀρβάκην, τὰ λευκὰ ^ω) ἐπαναλα-

briter vestitum, cum pellicibus carminantem purpuram ac cum illis sedentem pedibus porrectis in altumque sublatis, tinctis fuce superciliis, muliebri stola indutum, rasa barba, levigata pumicis attritu facie, colore quam lactis candidiore picturatis oculis, multi, et inter eos

^ν) Casaub. dicto loco ita: *non est obscurum deesse participium cum illis iungendum τὰς ὄφρῦς. nisi malumus in alium locum eas voces transferre, et scribere mox, καὶ ὑπεγέγραπτο τοὺς ὀφθαλμούς καὶ τὰς ὄφρῦς, (Ignorat illa vv. h. l. ms. Ep.) ubi vide et de hoc more mollium veterum, pingendi supercilia et unguentis illinendi. [p. 416. Animadv. Schweigh. V. 6. Schweigh. l. l. p. 417. coniecit: ἐγκεχρισμένον μὲν τὰς ὄφρῦς, γυν. δὲ κ. τ. λ. coll. Suid. in Σαρδανάπαλος ex Nicol. Damasc. p. 16. ed. Orell. habente: ἐγχερισμένος τὸ πρόσωπον, καὶ τοὺς ὀφθαλμούς ὑπογραφόμενος. De vi dictionis ἀναβάδην καθῆσθαι conferri iubet praesertim Schol. Aristoph. Plut. v. 1124. Hemsterh.] Continuo autem haec Athenaei iunxi, ut et in Latinis supplementum e Dalechampi versione mutuando, quod in iis Ctesianum quiddam subodoratus fui, ut statim indico. Gron.*

^ω) Gratia scilicet magno Casaubono qui e membranis haec notis parentheseos inclusa descripsit, ut expressit Commelinus. Sunt enim tantum non Ctesiae verba ipsa: modo emendentur; quod non infeliciter forte nos doceat Pollux noster, cuius fragmentum statim adiecimus. inde scribe hic ἐπαναβαλῶν. Gron. Ita vulgo legitur apud Clement. Alex. Paedagog. 3. p. 294. ed. Potter. Improbat Schweigh. p. 417 sq. Idem Parentheseos initium a verbis ἦν δὲ καὶ γ. fecit.

βῶν τοῖς ὀφθαλμοῖς) οἱ μὲν πολλοὶ, ὧν ἔστι καὶ Δουρῖς, ἱστοροῦσιν ὑπὸ τούτου ἀγανακτήσαντος, εἰ τοιοῦτος αὐτῶν βασιλεύει, ^{x)} συγκεντηθέντα ἀποθάνειν. Κτησίας δὲ λέγει, εἰς πόλεμον αὐτὸν καταστῆναι, καὶ ἀθροίσαντα πολλὴν στρατιάν, καὶ καταλυθέντα ὑπὸ τοῦ Ἀρβάκου, τελευτῆσαι, ἑαυτὸν ἐμπρήσαντα ἐν τοῖς βασιλείοις, πυρὰν νήσαντα ὕψος τεσσαρῶν γ) πλείθρων, ἐφ' ἧς ἐπέθηκε χρυσᾶς κλῖνας ἑκατὸν καὶ πενήκοντα, καὶ ἴσας τραπέζας, καὶ ταύτας χρυσᾶς. ἐποίησε δὲ ἐν τῇ πυρᾷ καὶ οἶκημα ^{z)} ἑκατόμπεδον ἐκ ξύλων, κἀνταῦθα κλῖνας ὑπεστόρεσε· καὶ κατεκλίθη ἐνταῦθα αὐτὸς τε ^{a)} μετὰ καὶ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, καὶ αἱ παλλακίδες ἐν ταῖς ἄλλαις κλίναις.

Duris, scribunt, indignatum illum, quod regi tam effeminato parerent, suo se gladio confodisse, ac occidisse. (Interpr. H. Steph.) Ctesias autem narrat, ipsum ad bellum devenisse, et quum collecto numeroso exercitu ab Arbace regno eiectus esset, mortem obiisse, quum se ipsum cremasset, extracto rogo ad quatuor iugerum altitudinem: cui imposuerat lectos aureos CL., ac totidem mensas, et quidem aureas. Struxerat autem in ipsa pyra coenaculum pedum centum, ex lignis: atque hic quoque lectos straverat, in quibus cum uxore cubuit: pellices autem in aliis. Filios enim tres et duas

x) Regem intelligendum esse monuit Schweigh.

γ) Πλείθρων; aliis stadia centum, aliis mille pedes. Dalechamp. ad Athenaeum.

z) Vel longitudinis, quod arbitror, vel latitudinis. Dalechamp. ibid. De scriptura huius vocis v. Schweigh. p. 419. Improbatur eam, ut h. l. scripta est, Lobeck. in Parerg. ad Phrynich. Eclogg. p. 546. not. †. Scrib. ἑκατόμπεδον.

a) μετὰ τῆς γ. edd.; καὶ ἡ γυνή ms. Ep.

τούς γὰρ τρεῖς υἱούς, καὶ δύο θυγατέρας, ὄρων τὰ πράγματα κακούμενα, προπεπόμφει ^{b)} εἰς Νῖνον πρὸς τὸν ἐκεῖ βασιλέα, δούς αὐτοῖς τρισχίλια χρυσίου τάλαντα. ἐπεστέγασε δὲ τὸ οἶκημα δοκοῖς μεγάλαις τε καὶ παχείαις· ἔπειτα ἐν κύκλῳ περιέθηκε πολλὰ ξύλα καὶ παχέα, ὥστε μὴ εἶναι ἔξοδον. ἐνταῦθα ^{*} περιέθηκε μὲν χρυσίου μυριάδας χιλίας, ἀργυρίου δὲ μυρίας μυριάδας τάλαντων, καὶ ἱμάτια καὶ πορφύρας, καὶ στολὰς παντοδαπὰς. ἔπειτα ὑγράσαι ἐκέλευε τὴν πυρᾶν· καὶ ἔκαιετο πεντεκαίδεκα ἡμέραις. οἱ δὲ ἐθαύμαζον ὄρωντες τὸν καπνὸν, καὶ ἐδόκουν αὐτὸν ^{c)} θυ-

filiis, quum malum rerum suarum (statum) videret, antea miserat in urbem Ninum, ad eum qui ibi regnabat, dederatque illi tria talentorum auri millia. Texerat autem illud aedificium trabibus magnis et crassis: quinetiam multa ligna, et ea quidem crassa, circumposuerat, ita ut nullus pateret exitus: quinetiam talentorum auri imposuerat illi mille myriades, argenti decies mille: necnon vestes et purpuras, et omne genus eorum quae ad cultum corporis pertinent. Quae quum fecisset, accendere pyram iussit, quae per quindecim dies ardebat. At qui fumum videbant, mirabantur, ac putabant illum sacrificare: soli vero eunuchi rem

^{b)} εἰς Παφλαγονίαν Diodor. 2, 26. ubi Wesseling: „Non ambigi potest, quin voces εἰς Νῖνον alienum locum occupent. Sardanapalus ipse Nini agebat, ab hostibus undique obsessus, emiserat ex urbe liberos et quidem in Paphlagoniam, ut ex Diodoro apparet, qui cum Ctesiam in his rebus auctorem habeat, non vereor, ne Athenaeus aut eius exscriptores in illis excerptis non peccarint.“

^{*}) ἐπέθηκε dant codd. Schweigh.

^{c)} θυσίαις edit. Commelin. Sed Stephanus edidisse

σίας ἐπιτελεῖν. ταῦτα δὲ μόνοι ἤδεσαν οἱ εὐνοῦχοι. ὁ μὲν οὖν Σαρδανάπαλος, ἐκτόπως ἠδυπαθήσας, ὡς ἐνῆν, γενναίως ἐτελεύτησε.

VIII. Παρὰ τῷ Πολυδεύκει ἐν τῷ β' ὀνομαστ.

Κτησίας δὲ φησιν ^{d)} ἀναβάλλειν τὰ λευκὰ τῶν ὀφθαλμῶν τὸν Σαρδανάπαλον.

IX. Ἐν τῷ Ἄρποκρατίωνος λεξικῷ.

Ἐποκύδης ἐστὶν ὁ δῆγρος, ὡς ἐκ τῆς τρίτης Κτησίου φανερόν ^{e)}.

noverant. Sardanapalus igitur, qui prodigiose voluptatibus deditus fuerat, quam potuit generosissime vitam finiit.

VIII. Apud Pollucem lib. II. Onomast. [c. 4. s. 60. p. 182. ed. Hemsterh.] Interpr. I. Cam.

Ctesias vero dicit Sardanapalum obvertere album oculorum.

IX. In Lexico Harpocratonis [sub v. ἔποκύδεις.]

Hypocydes significat aquosum (locum,) ut ex libro tertio Ctesiae manifestum est.

videtur rectius. Alia de veterum exemplis qui vivicomburium omnibus mortis generibus praetulerunt, accurate anquirat Casaub. 12. Athen. 7. [p. 418 sq. Schw.] Gron.

d) Ad lib. III. Ctesiae haec pertinere patet ex praecedenti fragmento apud Athen. ubi hinc emendandum dixi ἐπαναβαλῶν. Subiicit autem Pollux ista statim his quae protulit de oculis patrantibus et distortis quales effeminatorum sunt et cinaedorum, βλέμμα, αἴτ, ὄγγρον, δηλυπρεπές, γυναικεῖον, ἀχρεῖον, ἀνατετραμμένον, καὶ τὰ ὅμοια. Κτησίας κ. τ. λ. Gron. ἀναβάλλειν Kühn. ad Poll. interpretatur: Obvertere oculorum albuginem inter videndum.

X. Παρὰ τῷ Στεφάνῳ ἐν ἔθνικοις.

Cyrtaea, *) πόλις ἐν τῇ Ἐρυθρᾷ θαλάσῃ εἰς ἣν ὑπεώρισεν Ἀρταξέρξης Μεγάβαζον. Κτησίας τρίτῳ Περσικῶν.

EK TΩN ΠPΩTΩN ἘΞ

BIBΛΙΩΝ ΤΩΝ ΠΕΡΣΙΚΩΝ,

ἐν οἷς τὰ Ἀσσύρια διέλαβε ὁ Κτησίας, ἄλλα τινα, ἃ οὐ σαφῶς οἶδαμεν ἐκ πόστον βιβλίον.

X. Apud Stephanum in Ethnicis.

Cyrtaea, urbs circa mare rubrum, quo relegavit Artaxerxes Megabazum. Ctesias libro tertio Persicorum.

ALIA QUAEDAM EX

PRIMIS SEX LIBRIS PERSICORUM,

quae Assyria continebant, ubi non certo scimus quae ex quoto libro depromantur.

e) Sequitur in Harpocr. ἐφορίων, οἶόν τ' εἰαμένης ὑποκνδές. ubi forte non tam corruptum auctoris alicuius nomen latet, quam Ctesiae verba mendosa. Apud Hesychium vero ubi ὑποκνδές, ὑποφρύδιον, forte legendum ὑποβρύχιον. Gron.

*) Exstant haec apud nostrum Ctesiam excerptum supra in Persicis cap. 39. ubi tamen urbis nomen Κύρται, et viri semper Μεγάβυζος. Inde etiam facilius colligas ex libro XIII. Persicorum haec depromta, quam ex tertio. Sed ex quoto libro, ego non coniectem hercle: ex III. tamen, qui Assyriaca inter alios sex priores continet, non fuisse credam. Gron. Megabyzum et Megabazum scribi etiam in Herodoto et utramque formam retinendam esse censuit Hemsterh. l. l. ad Persic. c. 28. coll. Duker. ad Thucyd. 1, 109.

XI. [Παρά τῷ Κεφαλίωνι χρονικῷ.

"Αρχομαι γράφειν, ἀφ' ὧν ἄλλοι τε ἐμνημόνευσαν, καὶ τὰ πρῶτα Ἑλληνικός τε ὁ Λέσβιος, καὶ Κτησίας ὁ Κνίδιος, ἔπειτα Ἡρόδοτος ὁ Ἀλικαρνασσεύς. τὸ παλαιὸν τῆς Ἀσίας ἐβασίλευσαν οἱ Ἀσσύριοι, τῶν δὲ ὁ Βήλου Νῦνος. (εἶτα ἐπάγει γένεσιν Σεμιράμειος καὶ Ζωροάστρου μάγου, ἔτη τε νβ. τῆς Νίνου βασιλείας. μεθ' ὧν, Βαβυλῶνα, φησὶν, ἡ Σεμίραμις ἐτείχισε τρόπον, ὡς πολλοῖσι λέλεκται, Κτησία, Ζήνωνι, Ἡρόδοτῳ, καὶ τοῖς μετ' αὐτοῦς, στρατείαν τε αὐτῆς κατὰ τῶν Ἰνδῶν, καὶ ἤτταν, καὶ ὅτι τοὺς ἰδίους ἀνείλεν υἱοὺς, καὶ ὑπὸ Νίνου τῶν παιδῶν ἐνὸς ἀνηρέθη τοῦ διαδεξαμένου τὴν ἀρχήν. καὶ μεθ' ἕτερα*) καὶ τῶν λοιπῶν εἰς α'. ἐτῶν ἀριθμὸν ἤρχον, παῖς παρὰ πα-

XI. [Apud Cephalionem Chronologum. (In Syncelli Chronogr. p. 167. ed. Paris.) (133. ed. Venet.)

Res illas, de quibus memoriam egerunt alii, atque in primis Hellanicus Lesbios, et Ctesias Cnidius, ac deinde Herodotus ex Haliarnasso, scribere aggredior. Olim quidem in Asia regnaverunt Assyrii: his Ninus Beli filius imperavit. (Tum Semiramidis et Zoroastris natalia subiungit, et Nini regnantis annos LII. percenset. Mox quibus artibus Babylonem Semiramis moenibus instauravit, quod a plerisque, Ctesia maxime, Zenone, Herodoto, nec non aliis eorundem in scribendo posteris enarratum est, deinde susceptam adversus Indos expeditionem, et ab eis cladem acceptam, propriorum quoque eius filiorum caedem, et ut tandem ab illorum quopiam neci tradita est, fusius explanat. Et nonnullis interpositis:) Reliqui cuncti ad annorum usque mille spatium tenuerunt imperium, singulis videlicet filiis haeredum iure

πρὸς ἐκδεχόμενος τὴν ἀρχὴν, καὶ ἔχων ἥττον αὐτῶν, οὐδὲ εἰς ἐτελεύτησεν ἐτῶν κ'. τὸ γὰρ ἀπόλεμόν τε καὶ ἀφιλοκίνδυνον γυναικῶδες, ἦν αὐτοῖς ἀσφαλές. ἔνδον γὰρ ἔμενον, οὐδέ τι αὐτοῖς ἦν ἔργον ὃ ἐπρήσσετο, οὐδὲ ἑώρα τις αὐτοὺς, πλὴν αἱ τε παλλακίδες, καὶ τῶν ἀνδρῶν οἱ γυναικῶδεις, τοὺς δὲ βασιλεῖς τούσδε, εἴ τις εἰδῆσαι βούλεται, Κτησίας ἐστὶν ὃ λέγων ὀνόματα αὐτῶν κ'. οἶμαι καὶ γ'.]

XII. [Παρά τῷ Ἀνωνύμῳ ἐν βιβλ. Γυναῖνες ἐν πολεμικοῖς συνεταὶ καὶ ἀνδρῆται.

Σεμίραμις. Θυγατὴρ μὲν ὡς φησι Κτησίας
f) Δερκετοῦς τῆς Συρίας θεοῦ, καὶ Σύρου τινος, ἥτις

paternum solium adeuntibus, et ab avita nobilitate successive deficientibus, adeo ut vicennalis obiret nullus. A belli siquidem tumultu quies, a periculis immunitas, muliebrisque, qua foedabantur, indoles asylius erat illis tutissimus. Ad haec in aedium secretiore penetrati versari solitis laude dignum opus nullum gerebatur, nec ulli, nisi pellicibus, aut eviratis eunuchis videndi se copiam faciebant. Reges porro huiusmodi recenseri sibi desideranti, Ctesias, reor, singulorum XXIII. nomina enumerabit.]

XII. [Apud Anonymum in Tractat. De mulieribus, quae bello inclauerunt. (v. Heeren, *Bibliothek der alten Lit. und Kunst St. 6. p. 9 sq.*)

Semiramis. Filia quidem erat, ut Ctesias refert, Dercetus, Syriacae deae, et Syri cuius-

---

f) Petita haec sunt ex primo Ctesiae libro de rebus Persicis. Heeren. coll. Steph. Byz. sub *χαύων* et Diod. Sic. II.

ἐγράφη ὑπὸ ε) Σιμόεντος, ὑπηρείου τοῦ βασιλέως Νίνου. Γαμηθεῖσα δὲ η) Ὀννίω, ὑπάρχω τινι βασιλικῷ, εἶχεν ι) υἱούς. Ἐλοῦσα δὲ Βάκτρα μετὰ τοῦ ἀνδρός, ἐπιγνούς Νίνου, ἤδη γηραιὸς ὢν κ) ἐγάμησεν. Ἡ δὲ ἐτέκνωσεν ἐξ αὐτοῦ Νινύαν παιδα. Μετὰ δὲ τὸν Νίνου θάνατον ἐτείχισε τὴν Βαβυλῶνα ὀπτῇ πλίνθω καὶ ἀσφάλτῳ, καὶ τὸ τοῦ Βήλου ἱερόν κατασκεύασεν. Ἐπιβουλευθεῖσα δὲ ὑπὸ τοῦ υἱοῦ λ) Ni-

dam, nutrita est a Simoente administro Nini regis. Nupta Onneo, duci regis, filios peperit. Quum Bactra cepisset cum marito, Ninus cognoscens, quum iam senex esset, eam in matrimonium duxit. Ipsa Ninyan puerum ex eo peperit. Post Nini mortem Babylonem exstruxit coctis lateribus et bitumine, et Beli templum aedificavit. Quum Ninyas filius insidias

g) Genus Semiramidis eodem modo ex Ctesia refert Diodor.; sed nomen nutritoris variat. Nam apud Diod. exstat Σίμμα. Recte! Quis enim formam nominis plane graecam inter Syrorum nomina admittet? Diodori itaque auctoritate freti, apud nostrum legimus: Σίμμα, ὄντος ὑπερέτου κ. τ. λ. Heeren.

h) Mutuam sibi operam praestant Diod. et noster alter enim ex altero emendandus. Nomen Μενόνης (apud Diod.) quod nimis graecum sapit, aliis iam suspicionem praebuit; ex nostro patet rescribendum esse μὲν Ὀννης [cf. Heyne de fontib. et auctorit. historiar. Diod. in Commentatt. Societ. Gotting. V. 7. p. 78.] (ut quoque apud nostrum legere mallet Ὀννη). Heeren.

i) Post υἱὸς excidit forte δύο, Ταπάτην et Ἰδάσπην. cf. Diod. qui, reginae historiam fusius ex Ctesia exponens, in ceteris cum nostro consentit. Heeren.

k) Cod. Escur. male ἐγαμήθη. Heeren.

l) Sic rescribendum esse pro Νίνου, quod habent codd., non Diodor. tantum, sed ipse noster docet. Heeren.

νίου ἐτελεύτησεν, ἔτη βιώσασα ξ', βασιλεύσασα ἔτη μβ.]

XIII. Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεὺς ἐν τῷ α' στρωμάτ.

Εἰ δὲ τὰ Ἀσσυρίων πολλοῖς ἔτεσι πρῶτα τῶν Ἑλληνικῶν ἀφ' ὧν Κτησίας λέγει, φανήσεται^{m)} κ. τ. λ.

XIV. Παρ' Ἰωάννη τῷ Τζέτζη χιλ. γ', στίχ. 57.

Ὁ Ἀσσυρίων βασιλεὺς ὁ ⁿ⁾Σέσωστρις ἐκεῖνος,
Κατὰ δὲ τὸν ^{o)}Διόδωρον Σεσόωσις τὴν κλησιν,

ei struxisset, mortua est, aetatis anno LX. et imperii XLII.]

XIII. Clemens Alexandrinus lib. I. Stromat.

[p. 320, d.]

Si vero res Assyriorum multis annis antiquiores sunt Graecorum rebus, quot ait Ctesias.

XIV. Apud Ioannem Tzetzem chil. III. v. 83. —
Interpr. P. Lacisio.

Assyriorum rex, Sesostris ille,
Iuxta Diodorum vero Sesosis nomine,

^{m)} Euseb. lib. X. praepar. Evang. [p. 292. ed. Steph.] contractius: πρῶτα τῶν Ἑλληνικῶν Κτησίας λέγει. mox idem sat magnum defectum ita supplet, φανήσεται τῷ δευτέρῳ καὶ τετρακοσιοστῷ ἔτει τῆς Ἀσσυρίων ἀρχῆς, τῆς δὲ Βυλούχου (Belochum vocat Eusebii Chronicon) τοῦ ὀγδόου δυναστείας τῷ δευτέρῳ καὶ τριακοστῷ. Haec ex Fr. Sylb. Annotat. ad Clem. Alex.; mihi Eusebius non ad manus: alias illa ipsis fragmentis interposuissim. Gron. Euseb. l. l. habet totum locum excerptum ex Clemente Alex. ut supra legitur, non contractius, inde a vv. εἰ δὲ τὰ usque ad τριακοστῷ. — ⁿ⁾ De Sesostre plura si volupe est leges apud Robertsonum, *historic. Disquisit. on India*, p. 179 sqq. — ^{o)} Lib. I.

Τῶν Ἀσσυρίων μοναρχῶν, ἦρχε τῆς γῆς ἀπάσης,
 Ζευγνύων ἐν τῷ ἄρματι τούτου τοὺς βασιλέας,
 Καὶ ὑπὲρ αὐτῶν συρόμενος, ὡσπερ ὑφ' ἵππων ἄλλοι,
 Καὶ κοσμοκράτωρ καὶ θεὸς ἐκέκλητο τοῖς τότε.
 Τούτου ποτὲ τις βασιλεὺς κατέστειλε τὸν τύφον,
 Τῆς τύχης τὸ ἀσύστατον δι' αἰνιγμῶν προδείξας.
 Ἐλκων τὸ ἄρμα γὰρ αὐτὸς, τὰς τροχιάς ἑώρα.
 Βραδεῖαν δὲ τὴν βάδισιν, οὕτως ὄρων, ἐποίει.
 Ὡς δὲ πρὸς τοῦτον ἔλιξεν ὁ Σέσωστρις ἐκεῖνος,
 Τί καταργεῖς πρὸς τὴν ὁδὸν ἄνθρωπε; τάχει λέγε.
 Ὁ δὲ, τροχῶν τὰς συστροφὰς βλέπων, φησὶν, οὐ
 τρέχω.

Γνοὺς τοιγαροῦν ὁ Σέσωστρις, ὅπερ αὐτὸς ἐδήλου,

Assyriorum monarcha, dominatus est terrae omni;
 Iungens in curru huius reges,
 Et ab ipsis tractus, quemadmodum ab equis alii:
 Et mundi imperator et deus vocabatur suae ae-
 tatis hominibus.

Huius aliquando quidam rex compressit super-
 biam.

Fortunae inconstantiam per aenigmata quum
 ostendisset,

Trahens enim currum ipse, rotas contemplaba-
 tur:

Tardam autem vectionem, sic contemplans fa-
 ciebat.

Ut autem ad hunc dixit Sesostris ille,
 Cur ociaris ad viam homo? Actutum dic.

Ille autem, Rotarum versiones videns, inquit,
 non curro.

Cognoscens igitur Sesostris id quod ipse decla-
 rabat,

---

p) Interpres non distincte cepit: nos interpunctiun-
 cula utrimque adiuvavimus sensum. Gron.

Συστέλλει τὸ ἀγέρωγον, ἀποζευγνύει τούτους.
 Καὶ τοῦ λοιποῦ τοῖς σύμπασι ἦν προῶς τε καὶ σώφρων.
 Κτησίας, καὶ Ἡρόδοτος, Διόδωρος, καὶ Δίων,
 Καὶ Καλλισθένης σὺν αὐτοῖς, Σιμόκατος, ⁹⁾ καὶ ἄλλοι,
 Τῆς ἱστορίας μέμνηται στενῶς, οἱ δὲ πλατέως.

XV. Παρὰ τῷ Διοδώρῳ ἐν τῷ β'.

¹⁾ Καὶ τὰς μὲν ²⁾ καθ' ἕκαστα μάχας, ἢ τὸν ἀριθμὸν ἀπάντων τῶν καταπολεμηθέντων [τῷ Νίνῳ] οὐδεὶς τῶν συγγραφέων ἀνέγραψε· τὰ δ' ἐπισημότερα τῶν ἐθνῶν ἀκολουθῶς Κτησία τῷ Κνιδίῳ περασομέθρα συντόμως ἐπιδραμεῖν. κατεστρέψατο μὲν γὰρ τῆς παραθαλαττίου καὶ τῆς συνεχοῦς χώρας τὴν τε ³⁾ Αἴγυπτον καὶ Φοινίκην, ἔτι καὶ κοίλην Συρίαν,

Contraxit fastum, disiunxitque hos.

Et deinceps universis erat mitis, et modeste sapiens.

Ctesias, et Herodotus, Diodorus, atque Dion, Et Callisthenes cum ipsis, Simocatus, et alii Historiae meminerunt paucis: illi autem late.

XV. Apud Diodorum lib. II. [c. 2. p. 114 sq. Wessel.]
 Interpr. L. Rhodom. ut et alia e Diod.

Singulas autem pugnas, omniumque ab ipso (Nino) devictorum numerum nullus scriptorum recensuit. Ideo nobilissimas tantum gentes, Ctesiam-Cnidium secuti, breviter percurreremus. De terris maritimis et reliqua deinceps continente, Aegyptum et Phoeniciam, ca-

⁹⁾ Exstat in hist. Theophylacti illius lib. 6. cap. 11. [p. 320 sq. ed. Pontan.] Gron.

¹⁾ Τὰς μὲν οὖν ex codd. edidit Wesseling.

²⁾ καθ' ἕκαστους hab. Gemist.

³⁾ Αἴγυπτον πᾶσαν M. Coisl. A Gemistio utrumque abest.

καὶ Κιλικίαν, καὶ Παιμφυλίαν καὶ Λυκίαν· πρὸς δὲ ταύταις, τὴν τε Καρίαν καὶ Φρυγίαν καὶ Μυσίαν καὶ Λυδίαν. προσηγάργετο δὲ τὴν τε Τρωάδα καὶ τὴν ἐφ' Ἑλλησπόντῳ Φρυγίαν, καὶ Προποντίδα καὶ Βιθυνίαν καὶ Καππαδοκίαν, καὶ τὰ κατὰ τὸν Πόντον ἔθνη βάρβαρα κατοικοῦντα μέχρι Ταναΐδος. ἐκυρίευσε δὲ τῆς τε ^{υ)} Καδουσίων χώρας καὶ Ταπύρων, ἔτι δ' Ὑρκανίων καὶ ^{ν)} Δράγκων· πρὸς δὲ τούτοις Δερβίκων, καὶ Καρμανίων, ^{ω)} Χωρομναίων· ἔτι δὲ Βορκανίων καὶ Παρθυαίων. ἐπῆλθε δὲ τὴν Περσίδα, καὶ Σουσιανὴν, καὶ τὴν καλουμένην Κασπιανήν· εἰς ἣν εἰσὶν

vamque Syriam cum Cilicia, Pamphylia, Lycia; et praeter has Cariam, Phrygiam, Mysiam et Lydiam, subegit. Troadem quoque et Phrygiam ad Hellespontum, cum Propontide, Bithynia, Cappadocia, et barbaris ad Pontum gentibus usque ad Tanaim adiunxit. Cadusiorum etiam terra et Tapyrorum, nec non Hyrcanis, Drangis, Derbicibus, Carmaniis, Choromnaeis, Borcaniis et Parthis, est potitus. Ad haec Persiam et Susianam; et quae Caspiana nominatur,

^{υ)} Alii Καδδουσίων. Populi nomen non prorsus explicatum est. Secundum Strabon. 11. c. 7. p. 457. ed. Tzsch. aliosque scriptores latiori sensu incolae provinciarum *Turan* et *Khorasmia* fuisse videntur. V. Ritter. *Erdkunde* V. 2. p. 902.

^{ν)} Δράγγαι Gens Persidis Straboni et Stephano. Δραγγῶν itaque scribendum, L. Rhod. cuius annotationes ad hunc locum vide: ubi et de Dacis, eos e Persia in Europam transiisse. Δραγγῶν edidit Wesseling. Δακῶν Steph. marg. et Clarom. Pro Carmaniis Καρμανίων Vat.

^{ω)} Χωρομναίων Wesseling. ex codd. Χωράσμων Genist. Vulg. Ρόμνων. ΑΙ. Χορωναίων. Ipsos veteres in scriptura gentis discordare admonuit Wesseling.

εἰσβολαὶ στεναὶ παντελῶς, διὸ καὶ προσαγορεύονται
 *) Κασπίαι πύλαι. Πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα τῶν ἐλαττό-
 νων ἐθνῶν προσηγάγετο, περὶ ὧν μακρὸν ἂν εἴη
 λέγειν.

XVI. Παρὰ τῷ αὐτῷ ἐν τῷ αὐτῷ βιβλίῳ.

Συναχθείσης δὲ τῆς στρατιᾶς πανταχόθεν, ἤρι-
 θμήθησαν, ὡς Κτησίας ἐν ταῖς ἱστορίαις ἀναγγέλλει
 φε, γ) πεζῶν μὲν ἑκατὸν ἑβδομήκοντα μυριάδες, ἵπ-
 πίων δὲ μιᾷ πλείους τῶν εἴκοσι μυριάδων, *) ἄρματα

in quam faucibus perangustis, quas Caspiae
 hinc portas vocant, iter patet. Multas insuper
 alias, sed minores gentes subiugavit, de quibus
 dicere longa mora esset.

XVI. Apud eundem in eodem libro, [c. 5. p. 117.]

Coacto igitur undique exercitu, recensita
 decies septies centena peditum, et CCX. equi-
 tum, decemque carruum falcatorum millia, cum

x) Duae erant Caspiae gentes, altera occidentalior
 nec longe a cognomine mari, altera Parthis vicina
 cuius Κασπίαι πύλαι, teste Dionys. Perieg. 1039
 Strab. XI. p. 796. et Epitom. p. 1276. c. Wessel. De
 Pylis Caspiis v. imprimis Plin. H. N. 6, 17. V. 1. p.
 370. ed. Bip. Ste-Croix, Exam. des Hist. d'Alex. p.
 688 sq. et 862. ed. II.

γ) Haec fabularum quam veri similia videntur
 tametsi Nini et imperii ab eo conditi initia ad seriora
 temporum, quam quidem vulgo fit, intervalla demit-
 tas. Dionys. Petavius IX. Doctr. Temp. 14. Ctesiae
 et Diodori quaecumque patrociniū professus quid
 fieri potuerit, non quid reapse factum sit, docuit
 Wessel.

z) Hunc locum, curruum falcatorum inventum, quod
 Cyro Xenophon adstruere videatur, Assyriis regibus
 vindicare, ait Brisson. l. 3. de reg. Pers. 40. p. 691.

δὲ δρεπανηφόρα μικρὸν ἀπολείποντα τῶν μυρίων
ἰσαμοσίων.

XVII. Ἐν τῷ αὐτῷ.

Τὸν δὲ Νίνον ἢ Σεμίραμις ἔθαψεν ἐν τοῖς βα-
σιλείοις, καὶ κατεσκεύασεν ἐπ' αὐτῷ γῶμα παμμέγεδες,
οὗ τὸ μὲν ὕψος ἐννέα ἦν σταδίων, ^{a)} τὸ δ' εὖρος,
ὡς φησὶ Κτησίας, δέκα. διὰ καὶ τῆς πόλεως πα-
ρὰ ^{b)} τῷ Εὐφράτῃ ἐν πεδίῳ κειμένης, ἀπὸ πολλῶν
σταδίων ἐφαινετο τὸ γῶμα καθαπερὶ τις ἀκρόπολις.

XVIII. Παρὰ τῷ αὐτῷ ἐν τῷ α'.

Οὐκ ἀγνοῶ δ' ὅτι περὶ τῶν εἰρημένων πόλεων
(Βαβυλῶνος, καὶ Τροίης τῶν παρὰ τὸν Νεῖλον)
^{c)} Κτησίας ὁ Κνίδιος διαφόρως ἰστόρησε, φήσας

paullo minus sexcentis, Ctesias in historiis tra-
dit. [de Nini in Bactrianos expeditione.]

XVII. Eodem libro, [c. 7. p. 120.]

Huic [Nino] Semiramis in regia sepulto,
ingentem terrae aggerem altitudine IX., et la-
titudine X. stadiorum, ut Ctesias auctor est,
construxit. Cumque urbs [Ninus] iuxta Euphra-
tem in planitie iaceat, moles illa arcis se per
multa inde stadia conspiciendam offerebat.

XVIII. Apud eundem lib. I. [c. 56. p. 66.]

Nec me fugit, diversa de urbibus istis (Ba-
bylone et Troia in Aegypto conditis) a Ctesia
Cnidio referri, dum ait, quosdam ex illorum

a) τὸ δὲ πλάτος. Steph. marg. ex Reg.

b) τὸν Εὐφράτην ex codd. quibusdam Wessel.

c) Κτισίας Coisl.

τῶν μετὰ Σεμίραμιδος ^{d)} παραβαλόντων εἰς Αἴγυπτον
 τινὰς ^{e)} ἐκτικέναι ταύτας, ἀπὸ τῶν ἰδίων πατριδῶν
^{f)} θειμένους τὴν προσηγορίαν.

XIX. Παρὰ τῷ αὐτῷ Διοδώρῳ ἐν τῷ β'.

Ἀπολάβουσα (Σεμίραμις) δὲ τὸν Εὐφράτην πο-
 ταμὸν εἰς μέσον, περιέβαλετο τείχος ^{ε)} τῇ πόλει
 (^{h)} Βαβυλῶνι) σταδίων τριαχοσίων ἑξήκοντα, διελημ-

numero, qui cum Semiramide quondam in Ae-
 gyptum transierunt, urbes a se conditas patriis
 nominibus indigitasse.

(XIX. Apud eundem Diodorum lib. II. [c. 7. p. 120])

Tum CCCLX. stadiorum muro, crebris in-
 tercepto turribus, urbem (Babylonem) ita cir-
 cumdedit (Semiramis,) ut mediam annis inter-

d) In omnibus nostris codd. legitur παραλαβόντων, quum perspicuum sit, legi debere παραβαλόντων. *Steph.* Sine controversia verum hoc et Diodoro frequentatum. *Wessel.*

e) ἐκτετικέναι *Clar.* 2.

f) ἐκθειμένους *Mut.* ἐκτεθειμένους *Cois. Reg.*

g) De isto dissensu auctorum in muris Babylonis dimetiendis v. doctiss. *Brisson.* lib. I. de reg. Pers. [81. p. 107 sqq.] v. et eruditiss. *I. Capellum* in accuratiss. tractatu de mensuris lib. I. non longe ab initio ubi de pede Babylonio; examinat enim ibi praesertim *Diodori* vel *Ctesiae* haec, et emendat, ut iudico. *Gron.* *Add. Olear.* ad *Philostr.* V. A. 1, 25. *Herodot.* 1, 178. *Tzetz.* *Chil.* 9, 570. *Wessel.*

h) Urbem Semiramide, secus ac censuit *Ctesias*, multis annis priorem esse, atque a Belo conditam, plerique veterum agnovere. *Ammian.* 23, 6. *Curt.* 5, 1. *Perizon.* *Orig. Babyl.* c. 7. *Wessel.* De ruinis Babylonis consuluisse te non poenitebit *Ritter.* *Erdkunde* V. 2. p. 144 sqq.

μένον πυργοῖς πυκνοῖς καὶ μεγάλοις. τηλικούτον δ' ἦν τὸ βῆρος τῶν ἔργων, ὥστε τὸ μὲν πλάτος εἶναι τῶν τειχῶν ἕξ ἄρμυσιν ἰππᾶσιμον, τὸ δ' ὕψος ἄπιστον τοῖς ἀκούουσιν, ὡς φησι Κτησίας ὁ Κνίδιος· ὡς δὲ Κλείταρχος καὶ τῶν ὕστερον μετ' Ἀλεξάνδρου διαβάντων εἰς τὴν Ἀσίαν τινὲς ἀνέγραψαν, τριακοσίων ἑξήκοντα καὶ ⁱ⁾ πέντε σταδίων, καὶ προστιθέασιν ὅτι τῶν ἴσων ἡμερῶν εἰς τὸν ἐνιαυτὸν οὐσῶν, ἐφιλοτιμήθη τὸν ἴσον ἀριθμὸν τῶν σταδίων ὑποστήσασθαι. ^{k)} ὁπίσθεν δὲ πλίνθους, εἰς ἄσφαλτον ^{l)} ἐνδησαμένη, τείχος κατεσκεύασε, τὸ μὲν ὕψος, ὡς μὲν Κτησίας φησι, πεντήκοντα ^{m)} ὄργυιων, ⁿ⁾ ὡς δ' ἔνιοι τῶν νεω-

flueret, eratque tanta operis magnificentia, ut moenium latitudo sex iuxta curribus vehendis sufficeret, altitudo vero omnium qui audirent fidem (ut Ctesias scribit) excederet. Ut vero Clitarchus, et qui cum Alexandro in Asiam postea traierunt, literis prodiderunt, ambitus CCCLXV. stadiorum; quod anni dies stadiorum numero aequare studuisset. Murum lateribus bitumine conglutinatis coagmentavit L. orgyias, teste Ctesia, altum: vel, ut alii referunt, L. cubitos tantum; ut latitudo aliquando plus,

i) Vox πέντε superflua est, ait Capellus, quem vide haec plane explicantem, perturbate, ut ait, a Diodoro tradita. Gron. σταδίων praeter scriptos codd. agnoscit Tzetz. l. l. Wessel.

k) Ita Mut. Cois. et margo Reg. Vulgo omnes τὰς δὲ cf. Curt., 5, 1.: murus laterculo coctili instructus.

l) Al. ἐνδησαμένη. Rectius vulgat. Solent enim id verbi haud raro usurpare, cum quomodocunque in societatem alium illigant et quasi implicant. Wessel.

m) Persicas ὄργυιᾶς intellige. Capellus.

n) Lege τὸ δὲ πλάτος, ὡς ἔνιοι τῶν νεωτέρων ἔγραψαν, πηχῶν πεντήκοντα κ. τ. λ. Murorum Babylonia

τέρων ἔγραψαν, ο) πηγῶν πενήκοντα· τὸ δὲ πλάτος, πλείον ἢ δυσὶν ἄρμασιν ἱπάσιμον.

XX. Ἐν τῷ αὐτῷ δευτέρῳ βίβλ.

Οὗτος δ' ὁ περίβολος (ὁ ἕτερος Βαβυλῶνος ὁ ἐντὸς πρώτου) ἦν τὸ μὲν μῆκος, σταδίων τεσσαράκοντα· τὸ δὲ πλάτος, ἐπὶ τριακοσίουσ πλίνθους· τὸ δ' ὕψος, ὡς Κτησίας φησὶν, ὀργυιῶν πενήκοντα· τῶν δὲ πύργων ὑπῆρχε τὸ ὕψος ὀργυιῶν ἑβδομήκοντα.

quam duobus curribus satis esset, spatii obtineret.

XX. Eodem libro secundo, [c. 8. p. 121 fin. et 122.]

Is (alter intrinsecus in orbem ductus ambitus Babylonis) auctore Ctesia, XL. stadia longus, lateres trecentos latus et L. orgyiarum altus erat. Turres ad LXX. orgyias surgebant.

(Et sequentia forte quoque e Ctesia bonam partem, ut et in prioribus fragmentis apud Diodorum, quem Ctesiam in historia Assyriorum sequutum ex ipsius indicio constat, quem tamen totum describere a nostro proposito alienum fuit. Gron.)

latitudo erat Babyloniorum cubitorum 45, Persicorum 50, Atticorum 60. Haec idem *Capellus*. cf. Hygin. fab. 223. p. 290. ed. Munker.

ο) Ingens inter hos et Ctesiam discrimen Tzetz. l. l. tolli posse censuit, si per bella et terrae tremorem de muro multum detritum concedas; quod quidem commentum haud placet. Aliter instituit Salmas. in Solin. p. 871. Puto eos, quibus πῆχεις πενήκοντα, arrisere, Ctesiae ὀργυιαῖς, ut veri fidem excedentibus, fuisse offensos, et propterea cubitos praeoptasse; quod et Oleario in Philostr. l. l. in mentem venit. *Wessel.*

XXI. Ἐκ τῶν Τζέτζου χιλ. θ' στιχ. φξή.

Ἡ πᾶσα δὲ περιμέτρος ὑπῆρχε Βαβυλῶνος,
 Σταδίοι τριακόσιοι ἐξήκοντα, Κτησίαι.
 Κατὰ δὲ Κλείταρχον αὐτὸν, καὶ τοὺς μετ' Ἀλεξάνδρου
 Καὶ κατὰ τὸν Διόδωρον αὐτὸν τὸν Σικελόνδε,
 Τριακοσιεξήκοντα καὶ πέντε δὲ σταδίων.
 Κοκκειανὸς δὲ Κάσιος Δίων, γραφαῖς Λατίνων,
 Τετρακοσίων ἔγραψε ταύτην σταδίων εἶναι.
 Ἡρόδοτος δ' ὁ συγγραφεὺς ἐν Μούσαις ταῖς ἐννέα,
 Καὶ ὁ Φιλόστρατος αὐτὸς ἐν βίῳ Τυανέως,
 Σταδίων ὀγδοήκοντα σὺν τοῖς τετρακοσίοις.
 Ὑψὸς πεντηκοντόργυιον τειχῶν, κατὰ Κτησίαν,
 Ἄλλοις πεντηκοντάπηχυ. φαίνεται δὲ Κτησίας
 Τῷ Τζέτζῃ ἀληθέστερα συγγράφειν τῶν ἑτέρων,
 Τίως εἰς ἄπερ ἔγραψε περὶ τῆς Βαβυλῶνος.
 Τριακοσίων γὰρ αὐτὸς ἐξήκοντα σταδίων,

XXI. Ex Tzetze Chil. IX. v. 568. Interpr. P. L.

Omnis autem circuitus fuit Babylonis,
 Stadiorum CCCLX., Ctesiae.
 Secundum vero Clitarchum ipsum et eos qui
 post Alexandrum,
 Et secundum Diodorum ipsum Siculum,
 CCCLXV. stadiorum.
 Coccianus autem Casius Dion, scripturis Latinis
 CCCC. scripsit, hanc stadiorum esse.
 Herodotus autem historicus in Musis novem
 Et Philostratus ipse in vita Tyanei,
 Stadiorum LXXX. cum quadringentis.
 Altitudo L. passuum [ulnarum] murorum, iuxta
 Ctesiam,
 Aliis L. cubitorum. Videtur autem Ctesias
 Tzetae veriora describere, quam alii;
 Saltem in iis, quae scripsit de Babylone.
 CCC. enim ipse LX. stadiorum

Πᾶσαν αὐτῆς περίμετρον ὑπάρχειν διαγράφει·
 Οἱ δ' ἄλλοι παραυξάνουσι πλεον καὶ πλεον ταύτην.
 Ὅ περι τὴν περίμετρον γούν ἐλαττώων τὸ μῆκος,
 Οὐκ ἂν μακρόν τοῦ δέοντος παρηύξανε τὰ ὕψη.
 Ἀλλ' ὅτε ταῦτα ἴσως μὲν κατείδεν ὁ Κτησίαις,
 Ἦσαν ἐξηκοντόργυια τὰ ὕψη τὰ τῶν πύργων,
 Καὶ δὴ πεντηκοντόργυια τότε τειχῶν τὰ ὕψη·
 Ὑπὸ πολέμων καὶ σεισμῶν δ' ἴσως καταπτωθέντα,
 Ὑστερον ἂν ὁ Κλείταρχος, καὶ πᾶς μετ' Ἀλεξάνδρου,
 Κατείδον, οὕτω ταπεινὰ τῶν ὀργυιῶν τὰ ὕψη,
 Ὡς πρὸς πηγῶν ἐλάττωσιν μόλις ποσὸν λαβόντα.
 Πλάτει τῆς Βαβυλῶνος δ' ἦν κατὰ τινὰς τὸ τεῖχος,
 Ἐξ ὄρμασιν ἰππᾶσιμον, τρισὶ δὲ καθ' ἑτέρους.

Omnem illius perimetrum esse describit.
 Alii autem augent plus et amplius hanc.
 Qui igitur circuitum minuit longitudine,
 Non longe ab eo quod deceat, auxit altitudi-
 nem.

Sed quando haec aequae quidem conspexit
 Ctesias,

Erant LX. ulnarum altitudines turrium,
 Et sane L. ulnarum murorum altitudines.

A bellis atque commotionibus autem forte de-
 iectas,

Postea videlicet Clitarchus, atque omnis post
 Alexandrum

Conspexerunt sic humiles ulnarum altitudines,
 Velut ad cubitorum diminutionem vix quanti-
 tatem accipientes.

Latitudine autem Babylonis erat, iuxta aliquos,
 murus,

Sex curribus equitabilis: tribus autem, secun-
 dum alios.

XXII. [Παρά τῷ Συγκέλλῳ, χρονογραφ.

Τοῦτον [τὸν Νίνον] διεδέξατο Σεμίραμις ἢ διαβόητος, ἢ πολλαχοῦ τῆς γῆς ἤγειρε χώματα προφάσει μὲν διὰ τοὺς κατακλυσμούς· τὰ δ' ἦν ἄρα τῶν ἐρωμένων ζώντων κατορυσσομένων οἱ τάφοι, ὡς Κτησίας ἱστορεῖ.]

XXIII. Παρά τῷ Διοδώρῳ, βιβλ. ἱστ. δευτέρῳ βιβλ.

Ταφὰς δὲ τῶν τελευτησάντων ἰδίως οἱ κατὰ τὴν Αἰθιοπίαν ποιοῦνται. ταριχεύσαντες γὰρ τὰ σώματα, καὶ περιχεύσαντες αὐτοῖς πολλὴν ῥ) ὑέλων, ἱστᾶσθαι ἐπὶ στήλης, ὥστε τοῖς παριοῦσι φαίνεσθαι διὰ τῆς ὑέλων τὸ τοῦ τελευτηκότου σῶμα, καθάπερ Ἡρόδοτος εἶρηκε. Κτησίας δ' ὁ Κνίδιος 9) ἀπο-

XXII. [Apud Syncellum Georg. Chronograph.

p. 64. ed. Paris. p. 51. ed. Venet.

Hinc [Nino] successit illa tot vocibus decantata Semiramis, quae passim per varia terrarum loca diluviorum praetexens metum aggeres congessit, re tamen vera amantium ibi defossorum ibi fuere monumenta, si Ctesias historicus fidem mereatur.]

XXIII. Apud Diodorum lib. II. bibl. hist.

[c. 15. p. 128 sq.]

Sepulturas mortuorum peculiari Aethiopes ritu instituunt. Cadaver enim salitum, et multo vitro circumfusum in cippo statuunt, ut per vitrum corpus videri queat, sicut Herodotus scriptum reliquit. At Ctesias Cnidius nugari eum

p) Ita optt. libri. Vulgo ἕλην. cf. 3, 9. Strab. 17. p. 1178, b. Gataker. ad Antonin. 4. p. 133. Wessel.

9) Cf. 1, 23. Vereor autem vehementer, ne iusto

φαινόμενος τούτον σχεδιάζειν, αὐτὸς φησὶ τὸ μὲν σῶμα ταριχεύεσθαι, τὴν μέντοιγε ὕελον μὴ περιχεῖσθαι γυμνοῖς τοῖς σώμασι· κατακαυθήσεσθαι γὰρ ταῦτα, καὶ λυμανθέντα τελείως τὴν ὁμοιότητα μὴ δυνήσεσθαι διατηρεῖν. διὸ καὶ χρυσὴν εἰκόνα κατασκευάζεσθαι κοίλην, εἰς ἣν ἐτεθέντος τοῦ νεκροῦ, περὶ τὴν εἰκόνα χεῖσθαι τὴν ὕελον, τοῦ δὲ κατασκευάσματος τεθέντος ἐπὶ τὸν ὁτόπον, διὰ τῆς ὕελου φανῆναι τὸν χρυσὸν ἀρωμοιωμένον τῷ τετελευτηκότι. τοὺς μὲν οὖν πλουσίους αὐτῶν οὕτω θάπτεσθαι φησὶ· τοὺς δ' ἐλάττονας καταλιπόντας οὐσίας, ἀργυρᾶς τυχάνειν εἰκόνας· τοὺς δὲ πένητας, κεραμίνης. τὴν δὲ ὕελον πᾶσι ἐξαρκεῖν, διὰ τὸ πλείστην γενῆσθαι

confirmat, ostendens, saliri quidem cadaver, sed nudis corporibus vitrum nequaquam circumfundi. Nam sic futurum, ut ambusta et prorsus foedata similitudinem retinere nequeant. Ideo cavam ex auro statuum conflari, circa quam cadavere incluso, vitrum tandem liquetur, et hac edito posita loco speciem mortuo similem per vitrum exhiberi. Atque eo modo ditiorum funera curari tradit. Tenuioris autem fortunae hominibus argenteas poni statuas, pauperibus fictiles. Et abunde sat vitri cunctis esse; quod

iniquior Ctesias sit historiarum parenti Herodoto; neque enim is (3, 24.) nudis corporibus vitrum circumfundi scribit, sed posteaquam mortuum arefecerint gypsoque obduxerint, tum demum cippum e vitro cavum ei circumdare; quae profecto multum distant. *Wessel.*

r) τάφον ex Coisl. et Mut. Wesseling., quia antea στήλην dixerit; τόπος nimis laxum esse; sepulchrum tamen in ipsis aedibus fuisse censendum esse ob 3, 9. et Strab. l. l.

s) De *electro* sive succino, vitri instar pellucido,

κατά τὴν Αἰθιοπίαν, καὶ τ)τελείως παρὰ τοῖς ἐγχωρίοις ἐπιπολάζειν.

XXIV. Παρὰ τῷ αὐτῷ ἐν τῷ αὐτῷ.

Τὸ δὲ πλῆθος τῆς ἀθροισθείσης στρατιᾶς ἦν, ὡς Κτησίας ὁ Κνίδιος ^{υ)} ἀνέγραψε, πεζῶν μὲν τριακόσiai μυριάδες, ἰππέων δὲ ^{ν)} πενήκοντα μυριάδες, ἀρμάτων δὲ δέκα μυριάδες. ὑπῆρχον δὲ καὶ ἄνδρες ἐπὶ καμήλων ὀχούμενοι, μαχαίρας τετραπήχεις ἔχοντες, τὸν ἀριθμὸν ^{ω)} ἴσον τοῖς ἄρμασι. ναῦς δὲ

plurimum eius gignatur in Aethiopia, et passim incolis sit obvium.

XXIV. Apud eundem ibidem. [II, 17. p. 130.]

Peditum numerus, ut Ctesias recenset, tricis trecenta millia, equitum, millia D., currus ad millia centum. Totidem quoque viri camelis vehebantur, gladios quatuor cubitorum strin-

suspiciatus est Gataker. I. I. Mihi in mentem venerat *sal fossilis*, qui ingenti copia provenit in quibusdam Aethiopiae partibus, et ex nativis montibus secatur; quique mollis primo est, candentisque coloris, in lucem autem prolatus durescit, atque ab imperitis pro vitro censi potuit. cf. Ludolf. Hist. Aethiop. 1, 7. Haud tamen scio, an operam sit perditurus, qui multum in his laborem posuerit: Ctesiae fides nota omnibus; Herodotus, quae de Aethiopibus memoriae mandavit, pleraque omnia ex additione, saepenumero fallace fictique tenace, acceperit. *Wesseling*.

τ) τελείως Coisl. ταχέως Clar.

υ) Ita ex optt. codd. *Wesseling*. Al. συνέγραψε et συνεγράψατο.

ν) Alii εἴκοσι μυρ. In *Suid.* sub Σεμίραμις (ex Ctesia fortasse) ἑκατὸν μυρ.

ω) Lege ἴσων. *L. Rhod.* Et ita ex codd. optt. *Wesseling*.

ποταμίας κατεσκεύασε ^{z)} διαμετὰς δισχλίαις, αἷς παρεσκευάσατο καμήλους τὰς πεζῆ παρακομιζούσας τὰ σκάφη γ).

XXV. Ἐν τῷ αὐτῷ.

Μετὰ δέ τινα χρόνον ὑπὸ Νινύου τοῦ υἱοῦ δι' εὐνούχου τινὸς ἐπιβουλευθεῖσα (Σεμίραμις,) καὶ τὸ παρ' ^{z)} Ἀμμωνος λόγιον ^{a)} ἀνανεωσαμένη, τὸν ἐπιβουλεύσαντα κακὸν οὐδὲν εἰργάσατο· τὸνναντίον δὲ τὴν βασιλείαν αὐτῷ παραδοῦσα καὶ τοῖς ὑπάρχουσιν ἀκούειν ἐκείνου προστάξασα, ταχέως ^{b)} ἠφάνισεν ἐαυ-

gentes. Navium resolutilium numerus erat duo millia etc. (De Semiramidis copiis contra Indiam.)

XXV. Ibidem. [II, 20. p. 134.]

Tempore aliquanto post, insidiis Ninyae filii per quendam eunuchum appetita (Semiramis,) pristinum Hammonis responsum in memoriam revocat. Ideo nihil acerbi in insidiatorem statuit. Sed regno ipsi tradito, omnibusque ut legitimo regi parere iussis, confestim

x) H. e. quae dissolvi disiungique possent, ac rursus pro arbitrio coagmentari; Gallice: *navires en fagot*. v. Scheffer. de Militia navali I, 4. p. 32 sq.

γ) Wesseling. ad c. 16. p. 129. annot. 78.: Indica haec Semiramidis expeditio, ut pleraque huius feminae, ipsis veteribus suspecta fuit. Strab. 15. p. 1007. haud multum illi tribuit, neque admodum Megasthenes, quem auctorem Strabo habet. Arrianus animo quidem agitasse id bellum, sed in ipso apparatu mortem eius consilia disiecisse, Indicor. c. 5. adfirmat.

z) Ita Wesseling. sermonis genio consentiente. Vulg. Ἀμμωνι. Coisl. Ἀμμωνίον.

a) De quo Diodorus eodem libro paullo ante, c. 14.

b) cf. Hygin. fab. 244.

τήν, ὡς ^{c)} εἰς θεοὺς κατὰ τὸν χρῆσμον μεταστησομένη. ἔνιοι δὲ μυθολογοῦντες φασὶν αὐτὴν γενέσθαι ^{d)} περιστέρα, καὶ πολλῶν ὀρνέων εἰς τὴν οἰκίαν καταπιπασθέντων, μετ' ἐκείνων ἐκπετασθῆναι. διὸ καὶ τοὺς Ἀσσυρίους τὴν περιστέρα,ν τιμᾶν ὡς θεόν, ^{e)} ἀπαθανατίζοντας τὴν Σεμίραμιν. αὕτη μὲν οὖν βασιλεύσασα τῆς Ἀσίας ἀπάσης πλην Ἰνδῶν, ἐτελεύτησε τὸν προειρημένον τρόπον, βιώσασα μὲν ἔτη ἐξήκοντα καὶ δύο, βασιλεύσασα δὲ δύο ^{f)} πρὸς τοῖς τεσσαράκοντα. Κτησίας μὲν οὖν ὁ Κνίδιος περὶ Σεμίραμιδος τοιαῦθ' ἰστόρηκεν ^{g)}.

ex hominum conspectu, ut ad Deos iuxta oraculi fidem migratura, se subduxit. Sunt qui in columbam conversam fabulantur. Compluribus enim avibus in palatium eius delapsis, una cum illis avolasse creditur. Et hinc factum, ut Assyrii dum Semiramidem diis immortalibus accensent, columbam pro dea honorent. Huiusmodi, prout iam dictum est, Semiramis totius Asiae, praeter Indiam, regina, vitae exitum habuit; quum vixisset annos LXII. regnassetque XLII. Et haec quidem Ctesias ille Cnidius de Semiramide literis tradidit.

c) Ficta haec sunt, ut feminae decus adaugeretur. Filius Ninyas, seu ambitionem sive petitum concubium indignatus, eam sustulit apud Iustin. 1, 2. et Agathiam Scholastic. II. p. 62, A. Loquendi autem hoc genus explicuimus abunde 1, 20. *Wesseling.*

d) Pari sententia Lucian. de dea Syria c. 14. et Athenagor. I. mox laudando.

e) I. e. immortalem facientes, immortalium in numerum transscribentes; quam verbi vim potestatemque uberius declaravit *Wesseling.* ad h. l.

f) Haud aliter Syncellus Chronogr. p. 96. et Iustin. 1, 2. ubi codd. nonnulli XXX. aut XXXII. annos praeferunt. *Wessel.*

g) Quem itaque Diodorum tota ista narratione de

XXV^b. [Plinius Hist. Nat. VII, 56. (57.) sub fin.
V. II. p. 61. ed. Bip.]

Longa nave Iasonem primum navigasse, Philostephanus auctor est: Hegesias Paralum, Ctesias ^h) Semiramim, etc.]

XXVI. Μνημονεύει καὶ Ἀθηναγόρας ὁ Ἀθηναῖος ἐν πρεσβείᾳ περὶ Χριστιανῶν, τούτων τοῦ Κτησίου.

Δερκετοῦς Σεμίραμις, ἰάγνος γυνή καὶ μαιμόνος, ἔδοξε Συρία θεός· καὶ διὰ τὴν Δερκετῶ, καὶ τὰς περιστράς καὶ τὴν ⁱ) Σεμίραμιν σέβουσι Σύροι (τὸ γὰρ ἀδύνατον, εἰς περιστράν μετέβαλεν ἡ γυνή· ὁ μῦθος παρὰ Κτησίᾳ.)

XXVI. Meminit et Athenagoras Atheniensis legatione pro Christianis, [c. 26. p. 270. ed. Rechenberg.] horum a Ctesia traditorum. — Interpr. C. Gesner.

Dercetus filia Semiramis, impudica mulier et cruenta, visa est Syria Dea; et propter eandem Dercetum, columbas et Semiramim honorant Syri; (in columbam enim mutata est mulier, ut nugatur Ctesias.)

Semiramide lib. 2. sequutum verisimile est; ego tantum excersi, ubi Ctesiae nominatim mentio. Gron.

^h) cf. Fragm. XXIV. Ante Harduin. legebatur: *Ctesias Samyram, Saphanus Semiramim*. Codd. nonnulli: *Ctesiasapanusmiramim*. Unus cod. (Chiffli.) *Ctesias Semiramim*. Fragmentum adhuc male neglectum. v. ad Fragm. J. XVII.

ⁱ) Iulius Africanus apud Euseb. Canon. p. 37. et Georg. Syncellus (Canon. Chronic. p. 197. I. p. 45. Mandaucen et Artycan XX. et XXX. annos regnasse rectius fortasse ponunt ex Ctesia. cf. *Bougainv.* I. I. p. 7. De his regibus omnibus v. imprimis *Jackson, Chron. Antiq.* V. I. p. 253 sqq.

XXVII. Παρὰ τῷ Διοδώρῳ ἐν τῷ β.

Φησὶν *) οὖν (Κτησίας), μετὰ τὴν κατάλυσιν τῆς Ἀσσυρίων ἡγεμονίας Μήδους προστῆναι τῆς Ἀσίας, Ἀρβάκου βασιλεύοντος, τοῦ Σαρδανάπαλον καταπολεμήσαντος, καθότι προείρηται. τούτου δ' ἄρξαντος ἔτη δυοὶ λείποντα τῶν τριάκοντα διαδέξασθαι τὴν βασιλείαν τὸν υἱὸν κ) Μανδαύκην, ὃν ἄρξαι τῆς Ἀσίας ἔτη πενήκοντα. μετὰ δὲ τοῦτον τριάκοντα μὲν ἔτη βασιλεῦσαι Σώσαρμον, πενήκοντα δὲ λ) Ἀρτύκαν, δύο δὲ πρὸς τοῖς εἴκοσι τὸν προσαγορευόμενον μ) Ἀρβιάνην, τεσσαράκοντα δὲ ν) Ἀρταῖον. ἐπὶ δὲ τούτου

XXVII. Apud Diodorum libro II. [c. 32 sqq.
p. 146 sqq.]

Is (Ctesias) post deiectos imperio Assyrios, Medos Asiae praefuisse tradit, imperatore Arbace, qui Sardanapalum armis superavit, ut dictum est supra. Et postquam XVIII. regnavit annos, filium eius Mandaucem successisse, L. annos Asiae imperitantem. Post hunc annos XXX. regnasse Sosarmum; L., Artycam; XXII., Arbianen; XL., Artaeum. Huius tempore in-

*) Sequuntur haec statim post honorificum illud testimonium Diodori de Ctesia, quod habuisti supra. Gron.

k) Μαδαύκην alii. Μανδ. dederunt scripti libri, Euseb. et Syncell.

l) Ἀρτύκαν praebuerunt iidem. Vulgo Ἀρτίαν. De Semiramidis nomine copiose disseruit Bochart. Hieroz. P. II. lib. 1. c. 1. V. 2. p. 528 sq. ed. Rosenmüll.

m) Ἀρβιάνην Clar. 1. Gemist.

n) Ita Diodor. in sqq. appellat eundem, et Nicol. Damasc. Excerpt. Vales. p. 426. [p. 18. ed. Orell.] Ita etiam plerique libri. Vulgo Ἀρσαῖον. Euseb. et Syncell. Arbianem et Artaeum praetereunt.

ουστῆναι μέγαν πόλεμον τοῖς Μήδοις πρὸς Καδουσίους, διὰ τοιαύτας αἰτίας. ^ο) Παρσώδην τὸν Πέρσην, θανμαζόμενον ἐπ' ἀνδρεία καὶ συνέσει καὶ ταῖς ἄλλαις ἀρεταῖς, φίλον τε ὑπάρχει τῷ βασιλεῖ, καὶ μέγιστον ἐσχῆσαι τῶν μετεχόντων τοῦ βασιλικῷ συνεδρίου· τοῦτον δ' ὑπὸ τοῦ βασιλέως, ἐν τινι ^ρ) κρίσει λυπηθέντα, φυγεῖν μετὰ πεζῶν μὲν τρισχιλίων, ἰππέων δὲ χιλίων εἰς Καδουσίους· παρ' οἷς ἦν ^ρ) ἐκδεδομένος τὴν ἰδίαν ἀδελφὴν τῷ μάλιστα δυναστεύοντι κατὰ τούτους τοὺς τόπους. γενόμενον δὲ ἀποστάτην, καὶ πείσαντα

gens bellum Medis cum Cadusiis conflatum memoratur; idque has ob causas. Parsodes quidam Persa in admiratione erat, ob fortitudinem et prudentiam aliasque virtutes, et regi percausus ac prae aliis in regio senatu maxime pollebat. Is in iudicio quodam a rege offensus, cum tribus millibus peditum et mille equitibus, ad Cadusios profugit: apud quos sororem cuidam nuptam collocarat, cuius magna illis in locis potestas. Nec ipse tantum defecit, sed aliis

^ο) Genuinum hominis nomen Παρσώνδης, uti in Gemisto, erat; atque ita Suidae in Σφοδρου, et Nicol. Dam., etsi non admodum constanter, dicitur. *Wessel.*

^ρ) Lis erat Parsondae cum Nanaro, Babyloniorum regulo, ob insignitam iniuriam, qua Babylone adfectus erat: rex captus arbiter, et a Metrapherne eunucho, quem Nanarus ingenti pretio sibi conciliarat, expugnatus, litem dederat secundum Nanarum. Parsondas, vindicta de eunucho et Nanaro sumpta, ab Artaeo descivit, et bellum, quod hic describitur, movit. V. Nicol. Damasc. l. l. *Wessel.*

^ρ) Margo Steph. ex Reg. Καδουσίους· ἦν δὲ ἐκδεδομένος τὴν. ἐκδεδομένος pro vulgato ἐκδεχόμενος restituendum esse viderat Rhodom. et ex optt. libris recepit *Wessel.*

τὸ σύμπαν ἔθνος ἀντίχρησθαι τῆς ἐλευθερίας, αἰρεθῆναι στρατηγὸν διὰ τὴν ἀνδρείαν. ἔπειτα πανθα-
νόμενον ἀθροισμένῳ ¹⁾ ἐπ' αὐτὸν μεγάλην δύναμιν,
καθοπίσαι τοὺς Καδουσίους πανδημῆι, καὶ καταστρα-
τοπεδεῦσαι πρὸς ταῖς εἰς τὴν χώραν ²⁾ εἰσβολαῖς,
ἔχοντα τοὺς σύμπαντας οὐκ ἐλάττους εἰκοσι μυριά-
δων. τοῦ δὲ βασιλέως Ἀρταίου ³⁾ στρατεύσαντος ἐπ'
αὐτὸν μυριάσιν ὀγδοήκοντα, ⁴⁾ κρατῆσαι, καὶ πλείους
μὲν τῶν πεντακισμυρίων ἀνελεῖν, τὴν δ' ἄλλην δύνα-
μιν ἐμβαλεῖν ἐκ τῆς Καδουσιῶν χώρας. διὸ καὶ παρὰ
τοῖς ἐγγωρίοις θαυμαζόμενον, αἰρεθῆναι βασιλέα, καὶ
τὴν Μηδίαν συνεχῶς λεηλατεῖν, καὶ πάντα τόπον κα-
ταφθεῖρειν. μεγάλης δὲ δόξης τυχόντα, καὶ ⁵⁾ λήρησ

etiam, ut in libertatem se vindicent, persuadet,
et statim dux belli ob fortitudinem creatur.
Audiens vero ingentem adversus se exercitum
cogi, suas et ipse ex tota gente Cadusiorum co-
pias non minus ducentis millibus armat; et ad
exitus provinciae castra ponit. Etsi autem rex
Artaeus DCCC. hominum millia in eum duceret,
vicit tamen Parsodes et supra LM. cecidit;
ac reliquias hostilis exercitus e finibus exegit.
Hoc tantum admirationis ei conscivit, ut ab in-
colis crearetur. Exinde perpetuis Mediam in-
cursionibus vexare, et omnia passim loca vasta-
re. Magnam igitur assecutus gloriam, cum vi-

1) Coisl. Mut. ἐπ' αὐτῶ.

2) Ita Wessel. pro vulg. ἐμβολαῖς ex optimis codd.
et sermonis genio id requirente; comparat c. 2.: εἰς
ἣν εἰσὶν εἰσβολαὶ στεναὶ παντελῶς et Herodot. 2, 75.

3) Hoc verbum simplex pro composito συστρ. ex
Reg. et Gemist. recepit Wessel.

4) μαχῆ κρατ. Coisl. Mut.

5) γήραιον Clar. 1.

μέλλοντα ^{ω)} καταστρέφειν τὸν βίον, ἀρὰν θέσθαι
^{χ)} παραιτησάμενον τὸν διαδεχόμενον τὴν ἀρχὴν, ὅπως
 μηδέποτε διαλύσονται τὴν ἐχθρὰν Καδουσιοὶ πρὸς
 Μήδους· ^{γ)} εἰ δὲ συνδοῦντο ὁμολογίας, ἐξώλεις γενέσθαι
 τοὺς τε ἀπὸ τοῦ γένους αὐτοῦ καὶ Καδουσίους ἅπαν-
 τας. διὰ δὲ ταύτας τὰς αἰτίας αἰεὶ πολεμικῶς ἐσχη-
 κέναι Καδουσίους πρὸς Μήδους, καὶ μηδέποτε τοῖς
 τούτων βασιλεῦσιν ὑπηκόους γεγονέναι, μέχρις ὅτου
 Κύρος εἰς Πέρσας ^{ζ)} περιέστησε τὴν ἡγεμονίαν. Τῶν
 δὲ Μήδων βασιλεῦσαι μετὰ τὴν Ἀρταίου τελευτήν
 α) Ἀρτύνην μὲν ἔτη δύο πρὸς τοῖς εἴκοσι, β) Ἀστιβά-

tae iam finis instaret per diras imprecationes
 obtestatur successorem, ne unquam inimicitias
 adversus Medos deponant, et si pacis conditio-
 nes receperint, tota ipsorum progenies cum uni-
 versis Cadusiis e radicibus male pereat. Eam
 ob causam hostili in Medos animo Cadusii fue-
 runt perpetuo, nec unquam regibus illorum pa-
 ruere, donec Cyrus imperium ad Persas tradu-
 xit. Medis autem post Artaeum praefuit Arty-
 nes ad annos XXII. post Astibaras XL, quo

ω) Apud Wessel. καταστρέφειν legitur.

χ) Etsi hoc non prorsus improbem: simile enim Ari-
 stophan. Equit. v. 37. ἐν δ' αὐτοῖς παραιτησώμεθα;
 videtur tamen παραστησάμενον codd. aliorum haud
 inconcinnum, ut Parsondes successorem, in medium
 productum et lateri adpositum, diris illigasse, si pa-
 cem cum Medis coleret, significetur. Wessel. De ini-
 micitia Cadusiorum et Medorum. consule Ritter. Erd-
 kunde V. 2. p. 902.

γ) οἱ Coisl.

ζ) μετέστησε Coisl. Mut. διέστησε Gemist. Clar.

α) Ἀρτύνην Gemist. Pogg. Ἀρτιήνην Coisl.

β) Γαρταμάρνην Coisl. Mut. Ἀστυβάραν. Vulgo Ἀρ-
 τιβάραν. Rectum esse Ἀστυβάραν sequentia indicant

ραν δὲ τεσσαράκοντα. ἐπὶ δὲ τούτου Πάρθους ἀπο-
στάντας Μήδων, Σάκαις τὴν τε χώραν καὶ τὴν πόλιν
ἐγχειρίσαι. διόπερ συστάντος πολέμου τοῖς Σάκαις
πρὸς Μήδους ἐπ' ἔτη ^{c)} πλείω, γενέσθαι τε μάχας
οὐκ ὀλίγας; καὶ συγνῶν παρ' ^{d)} ἀμφοτέροις ἀναγε-
θέντων, τὸ τελευταῖον ^{e)} εἰρήνην αὐτοὺς ἐπὶ τοῖσδε
συνθέσθαι. Πάρθους μὲν ὑπὸ Μήδους τετάχθαι
τῶν δὲ προὔπαρχόντων ^{f)} ἑκατέρους κωμειδύσαντας, φι-
λους εἶναι καὶ συμμάχους ἀλλήκοις εἰς τὸν ἅπαντα
χρόνον. βασιλευῖσαι δὲ τότε τῶν Σακῶν γυναῖκα τὰ
κατὰ πόλεμον ἐξηλωκυῖαν, καὶ πόλιν τε καὶ πρῶξι
πολὺ διαφέρουσαν ^{g)} τῶν ἄλλων γυναικῶν τῶν ἐν Σα-

regnante, Parthi Medis parere recusantes, et
provinciam et urbem Sacis in potestatem tra-
dunt. Hinc orto inter Sacas Medosque bello,
ad complures annos proeliis non paucis dis-
ceptatur, et magnis utrinque stragibus editis,
pax tandem his pactis initur, ut Parthis ad of-
ficiū reductis, utrique, quae tenuissent antea,
tenerent; et perpetuo inter se deinceps amici
sociique forent. Sacarum tunc regnum admi-
nistrabat Zarina, mulier rerum bellicarum stu-

et Nic. Damasc. p. 438. [p. 179. ed. Orell.] Syncellus
et Euseb. hunc et decessorem eius inter Medos reges
non agnoscunt; habet autem Alexander Polyhistor in
Euseb. Praep. Evang. 9, c. 39. *Wessel.*

c) De belli, quod rescire potui, diuturnitate nihil
alii narraverunt; neque adeo decernere possum, quid
tribui oporteat illis libris, qui ἐπ' ἔτη δύο praeferunt.
Wessel. — d) Ita optt. libri. Vulgo ἀμφοτέρων.

e) Pax cōiit, postquam Stryangaeus, Astibarae gener,
Zarinam victam et equo deiectam, captus ipse amore,
dimiserat. V. Dionys. Hal. et Tzetz. (infr.) *Wessel.*

f) ἀμφοτέρους Coisl.

g) τῶν ἐν Σάκαις γυν. Gemist. Coisl. Vat.

καίς, ὄνομα ^{h)} Ζαρίαν. Καθόλου μὲν οὖν τὸ ἔθνος τοῦτο ⁱ⁾ γυναῖκας ἀλκίμους ἔχει καὶ κοινωνούσας τοῖς ἀνδράσι τῶν ἐν τοῖς πολέμοις κινδύνων· ταύτην δὲ λέγεται τῷ τε κάλλει γενέσθαι πασῶν εὐπρεπέστατην, καὶ ταῖς ἐπιβολαῖς καὶ τοῖς κατὰ μέρος ἐγχειρήμασι θανμαστήν. τῶν μὲν γὰρ πλησιωχῶρων βαρβάρων τοὺς ἐπηρεμένους τῷ θράσει καὶ καταδουλουμένους τὸ ἔθνος τῶν Σακῶν καταπολεμήσαι, τῆς δὲ χώρας πολλὴν ^{k)} ἐξημερῶσαι, καὶ πόλεις οὐκ ὀλίγας κτίσαι, καὶ τὸ σύνολον εὐδαιμονέστερον τὸν βίον τῶν ὁμοεθνῶν ποιῆσαι. διὸ καὶ τοὺς ἐγγωρίους μετὰ τὴν τελευταίην

diosa; et omnes Sacarum feminas audacia et ad res gerendas industria longe superans. Gens enim haec in primis mulieres habet fortes, et sociam viris operam in bellorum discrimine navantes. Illam pulchritudine etiam prae omnibus eminuisse, consiliorumque solertia et factionum quarundam strenuitate fuisse admirabilem, praedicant. Reges enim finitimos, qui arrogantia elati servitutis iugo Sacas premebant, bello subegit; et magnam regionis partem ad mitiorem traduxit cultum, urbesque non paucas extruxit; gentis denique suae vitam multo beatiorum effecit. Ideoque cives post obitum eius,

---

^{h)} Nicol. Damasc. Zarinaeam appellat, feminaeque magnum animum, castos mores, ceterasque virtutes meritis laudibus praedicat. Ctesias longa oratione eius res gestas, Stryangaei amorem, violentumque ob repulsam interitum descripsit; quae pleraque omnia, a Diodoro neglecta, memorabili diligentia in ordinem redigere singulari dissertatione adnixus est Boivinius in Comment. Acad. Inscript. T. 3. p. 83. *Wessel.*

ⁱ⁾ Huius ingenii mulieres quodas enumerat *Wessel.*

^{k)} Huius verbi exempla dedit idem ad Diodor. 1, 15. p. 18.

αὐτῆς χάριν ἀποδίδοντας τῶν ἐνεργειῶν, καὶ τῆς ἀρετῆς μνημονεύοντας, τάφον οἰκοδομῆσαι πολὺ τῶν ὄντων παρ' αὐτοῖς ὑπερέχοντα. ὑποστησαμένους γὰρ πυραμίδα τρίγωνον, τριῶν μὲν σταδίων ἐκάστην πλευρὰν αὐτῆς κατασκευάσαι τὸ μῆκος, τὸ δ' ὕψος σταδίαον, εἰς ὃξὺ συνηγμένης τῆς κορυφῆς. ἐπιστῆσαι δὲ τῷ τάφῳ καὶ χρυσῆν εἰκόνα κολοσσικὴν, καὶ ^{l)} τιμὰς ἥρωικὰς ἀπονείμει καὶ τᾶλλα πάντα μεγαλοπρεπέστερα ποιεῖν τῶν τοῖς ^{m)} προγεγονόσιν αὐτῆς συγγωρηθέντων. Ἀστιβάρα δὲ τοῦ βασιλέως τῶν Μήδων γῆρα τελευτήσαντος ἐν Ἐκβατάνοις, τὴν ἀρχὴν ⁿ⁾ Ἀσπά-

ut gratiam pro beneficiis referrent, virtutumque memoriam conservarent, sepulchrum ei cetera longe supereminens construxere. Pyramidem enim triquetram ex fundamento eduxerunt: cuius latera ad ternum stadiorum longitudinem protenderentur, vertex in acutum mucronem desinens ad stadii sublimitatem assurgeret. Colossea quoque effigie super bustum erecta, heroicis illi honores consecrarunt, reliqua omnia longe magnificentius, quam maioribus eius impendentēs. Hinc Astibara Medorum rege per senii infirmitatem extincto in Ecbatanis, filius eius Aspadan (vel Apandan), quem Astyagem

l) De discrimine honorum heroicorum et illorum, qui diis deferebantur v. Wessel. ad h. l.

m) προγόνοις Mut. Coisl. Gemist.

n) Ἀπάνδαν. Steph. margo, Clar. 1. Gemist. Pogg. *Astyagem*, *Aspadam* sive *Apandam* nominare Diódorus videtur Ctesiam secutus, ex quo nobis annumeravit Medorum reges vix alibi obvios. Photii silentium si valeat, eradendi plerique Medorum erunt reges, ab eodem, cum Ctesiam exciperet, neglecti. *Astyagem* autem, ne id praeteream, *Astyigan* Ctesias nuncupavit, Photio teste. *Wessel.*

δαμ τὸν υἱόν, διαδέξαντα τὰν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων Ἀστυάγην καλούμενον. τούτου δ' ὑπὸ Κύρου τοῦ Πέρσου καταπολεμηθέντων μεταπεσεῖν τὴν βασιλείαν εἰς Πέρσας.

XXVIII. Παρὰ Δημητρίῳ τῷ Φαληρεῖ, ἐν τῷ περὶ ἑρμηνείας, κεφ. περὶ ἐναργείας, εἰ γε αὐτοῦ τοῦτο τὸ βιβλίον ἐστὶ.

“Ὅπερ δὲ τῷ Κτησίᾳ ἐγκαλοῦσιν ὡς ἀδολεσχοτέρῳ διὰ τὰς διλογίας, πολλαχῆ μὲν ἴσως ἐγκαλοῦσιν ὀρθῶς· πολλαχῆ δὲ οὐκ αἰσθάνονται τῆς ἐναργείας τοῦ ἀνδρός. τίθεται γὰρ ταῦτο, διὰ τὸ πολλάκις ποιεῖν ἔμφρασιν πλεονα· οἷα τὰ τοιάδε· „^{ο)} Στραυά-

Graeci vocant, regnum accepit. Eo Cyri Persae armis oppresso, ad Persas imperium devolutum est.

XXVIII. Apud Demetrium Phalereum, in libro qui περὶ ἑρμηνείας vocatur, cap. de perspicuitate [§. CCXII sqq.]: si modo eius est hic liber.

Qua de re vero Ctesiam accusant, quasi propter inculcata denuo verba sit loquacior, in eo forte saepius ipsi nullam faciunt iniuriam, saepius tamen quoque viri perspicuitatem in dicendo non attendunt. Idem namque ponitur denuo, quod ita saepius expressior fiat significatio. Qualia et ista haec (ex interpr. H.

^{ο)} Apud Nicol. Damasc. p. 437. (p. 30, ed. Orel.) Στραυαγαῖος nomen legitur. Ex tota narratione cum Demetrii Phal. (s. Dionys. Halic. v. Vales. ad Nicol. p. 438. 179. ed. Orell.) excerptis collata, Nicolaum sua pene ad verbum transscripsisse ex Ctesiae historiis apparet. „Usus est scriptor genitivo, quem dicunt, „ionico Ἀρβάκω, (p. 18.), qui usus eum sua ex ioni-

„γλιός τις, ἀνὴρ Μῆδος, γυναῖκα ρ) Σακίδα καταβαλὼν
 „ἀπὸ τοῦ ἵππου, (μάχονται γὰρ δὴ αἱ γυναῖκες ἐν
 „Σάκαις, ὡσπερ αἱ Ἀμαζόνες) θεασάμενος δὴ τὴν
 „Σακίδα· εὐπροεπῆ καὶ ὠραῖαν, μεθῆκεν ἀποσώζεσθαι·
 „μετὰ δὲ τοῦτο, σπονδῶν γενομένων, ἐρασθεὶς τῆς
 „γυναίκος, ἀπετύγχανεν· ς) ἐδέδοκτο μὲν αὐτῷ ἀπο-
 „καρτερεῖν· γράφει δὲ πρότερον ἐπιστολήν, τῇ γυναικὶ
 „μεμφομένης, τοιάνδε· Ἐγὼ μὲν σὲ ἔσωσα, καὶ σὺ
 „μὲν δι' ἐμὲ ἐσώθης, ἐγὼ δὲ διὰ σὲ ἀπωλόμην.“
 ἔνταῦθα ἐπιτιμήσειεν ἂν ἴσως τις βραχυλόγος οἰόμε-
 νος εἶναι, ὅτι δις ἐτέθη πρὸς οὐδὲν τὸ Ἐσωσα καὶ
 δι' ἐμὲ ἐσώθης· ταῦτόν γάρ ς) σημαίνει ἀμφότερα.

Steph.) Stryaglius quidam, Medus, quum ex equo Sacidem mulierem deiecisset, (apud Sacas enim mulieres eodem quo Amazones modo proeliantur) eamque et formosam et aetate florentem vidisset, salvam dimisit. At percusso postea foedere, quum illa, quam alioqui deperibat, potiri non posset, statuerat quidem inedia vitam finire: scribit tamen prius hanc epistolam, qua expostulat: Ego quidem te servavi: et tu quidem per me servata es, ego autem per te perii. Hic virgula censoria arrepta aliquis, qui se brevem in dicendo putat, reprehendat, bis nimirum posita nulli rei esse istud: Servavi, et istud: Per me servata es. idem enim

„co scriptore, fortasse Herodoto, sive, quod videtur Co-
 „rayo, quodque multo verisimilius, e Ctesia sumpsisse
 „vel potius exscripsisse indicare videtur.“ Orell. sup-
 plem. Notar. in Nic. Damasc. p. 15.

ρ) Cod. Morelii bis Σακίδα habet. Schneid. p. 172.

ς) Fortasse scripsit καὶ ἐδέδοκτο. H. S.

ς) Sic Ald. editio, sed scribendum puto: σημαίνειν. Ceterum non inepte posse hic locum obtinere ista de

ἀλλ' εἰ ἀφέλοις θάτερον, συναφαιρήσεις καὶ τὴν ἐναργειαν, καὶ τὸ ἐκ τῆς ἐναργείας πάθος. καὶ τὸ ἐπιφερόμενον δὲ τὸ Ἀπωλόμην, ἀντὶ τοῦ Ἀπόλλυμαι, ἐναργέστερον αὐτῇ τῇ συντελείᾳ ἐστί. τὸ γὰρ δὴ γεγονὸς, δεινότερον τοῦ μέλλοντος ἢ γενομένου ἐτι. καὶ ὅλως κ. τ. λ.

XXIX. Ἐκ τοῦ Τζέτζου χιλ. ιβ', στίχ. ωζδ.

Τοὺς Σάκας ἔθνος γίνωσκε, ὧν εὔρεμα τὸ σάκος,
Καὶ αἱ γυναῖκες τούτων συμμάχονται ἀνδράσιν,
Ὡς καὶ Κτησίᾳς εἴρηκε, καὶ ἕτεροι μύριοι·

haec significare ambo. Verum si alterutrum sustuleris, simul et perspicuitatem sustuleris, et ex illa virtute qui nascitur, effectum. Quin et quod ad illa redditur: Peribam scilicet, pro Pereo evidentius est propter clausulam. Quod enim accidit, id maiorem vim et efficaciam habet eo quod futurum est, vel adhuc fit. Et omnino etc. (Ait eum singularem perspicuitatis artificem esse: quae infra cum alia narratione ponemus.)

XXIX. Ex Tzetze Chil. XII. versu 894. —

Interpr. P. L.

Sacas gentem scito, quorum inventum scutum:

Et mulieres horum autem pugnant cum viris,
Ut Ctesias inquit, atque alii complures:

Stryaglio inter fragmenta putavi. Videntur enim in isto eodem bello, de quo praecedentia quae ex Ctesia retulit Diodorus, accidisse. Certe utrobique vides, de Sacidarum virilitate eadem narrari, quod istae et in Martis alea viris fidae et assiduae sociae. Gron.

„Αἱ τῶν Σακῶν γυναῖκες δέ, μάχονται δὴ ἀφ' ἵππων·
 „Καὶ πάλιν δέ· ^{s)} Στρυάλιος ἀνὴρ τις ἐκ τῶν Μήδων,
 „Γυναῖκα τῶν Σακίδων μὲν καταβαλὼν ἐξ ἵππου.“

XXX. [Παρά τῷ Ἀνωνύμῳ ἐν βιβλ. Γυναῖκες ἐν
 πθλ. κ. τ. λ.

Ζαριναῖα. ^{t)} Αὕτη τελευτήσαντος τοῦ προτέρου
 ἀνδρὸς αὐτῆς καὶ ἀδελφοῦ Κυδραίου Σακῶν βασιλέως,
 ἐγαμήθη Μερμέρω τῆς ^{u)} Παρθῶν χώρας δυνάστη.
 Τοῦ δὲ Περσῶν βασιλέως ^{v)} ἐπιστρατεύσαντος, πολε-

Sacaram autem mulieres pugnant sane ex equis.
 Et rursus vero: Stryalius, vir quidam Medus,
 Mulierem Sacam quidem deturbans ab equo.

XXX. [Apud Anonymum de mulieribus etc. (l. su-
 pra l. p. 11. cf. Orell. ad Nicol. Damasc. p. 181.)

Zarinaea. Mortuo priori marito, et fratre
 Cydraeo Sacaram rege, nupsit Mermero Partho-
 rum regioni praefecto. Quum Persarum rex
 huic bellum intulisset, ipsa bellum gessit, et

s) Στρυάλιος e prioribus Phalerei apud Tzetzen
 reponendum videtur potius. Gron.

t) Satis obscura est Zarinaeae Sacaram reginae me-
 moria, nec apud antiquos scriptores, nisi duobus vel
 tribus locis, mentionem eius factam esse reperio.
 Quamvis enim Ctesias, ex quo sua depromsit noster,
 copiose Zarinaeae historiam exposuerat, leviter tamen
 tantum eam attigit Diodor. II, 34. apud quem nescio
 an corrupte, Ζαρίνα legitur. Plura de ea nobis ser-
 vata sunt in Excerptis Porphyrogennetae ex Nic. Da-
 masc. — Fundum ceteroquin communem Zarinaeae
 historias Ctesiae tradita fuisse, ex loco nostro patet.
 Heeren., qui pluribus etiam rem exposuit.

u) Cod. Escur. insolita forma legit Παρθυαίων.

v) Post ἐπιστρατ. excidisse videtur αὐτῷ vel τῇ
 χώρα. Heeren.

μοῦσα καὶ τρωθεῖσα ἔφυγε. Διωθεῖσα δὲ ὑπὸ τοῦ
 ω) Ἀγγαίου ἰκετεύσασα διεσώθη. Μετ' οὐ πολὺ δὲ
 ὑποχείριον αὐτὸν ὁ ἀνὴρ αὐτῆς λαβὼν, ἐβούλετο ἀνε-
 λειν. Ἡ δὲ, x) δεομένη σώζειν, καὶ μὴ πείθουσα,
 λύσασά τινας τῶν ἐαλωκότων, σὺν αὐτοῖς τὸν Μέρμε-
 ρον ἀνεῖλε, καὶ παραδοῦσα τῷ Πέρσῃ τὴν χώραν, φι-
 λίαν ἐποίησατο πρὸς αὐτὸν, ὡς ἱστορεῖ Κτησίας.]

---

vulnerata aufugit. Angaeum ipsam persequen-
 tem implorans servata est. Non multo post eius
 maritus hunc cepit et interficere voluit. Ipsa,
 quum virum rogaret, ut ei parceret, nec ei
 persuaderet, liberavit captivos quosdam et cum
 his Mermerum occidit, traditaque Persae regio-
 ne, foedus cum eo iniit, ut Ctesias exposuit.]

ω) Pro τοῦ Ἀγγαίου ex Diod. ceterisque scriptori-
 bus omnibus rescribendum est Στρυγγαίου. *Idem.*

x) Cod. Escur. male δελομένη. *Idem.*

EK TOY
ENNATOY TΩN ΠΕΡΣΙΚΩΝ.

XXXI. Παρὰ τῷ Θεῶνι ἐν προγυμνάσμασι, ἢ
τῷ Λιβανίῳ κατ' ἄλλους, κεφ. περὶ
ἐκφράσεως,

Ἐν δὲ τῇ ἐννάτῃ γ) Κτησίας οἶον, „Τὰ εἰ-
„δωλα τῶν Περσῶν ἐπὶ τοῖς μακροῖς ξύλοις ὄρωντες
„ὑπὸ τὸν ὄρθρον πρὸς τὰς ἀκροπόλεις πόρρωθεν οἱ
„Λυδοὶ, εἰς φυγὴν ἐτρέποντο, νομίσαντες τὴν ἀκρό-
„πολιν πλήρη εἶναι Περσῶν, καὶ ἤδη ἐαλωκέναι.“

Ex

LIBRO NONO PERSICORUM.

XXXI. Apud Theonem in praeexercitamentis
rhetoricis sive Libanius sit auctor, ut alii volunt, cap.
[11. p. 119. ed. Heins.] de descriptione. — Interpr.
D. Heinsio.

In nono autem Ctesias, cum ait, Persarum
simulacra super longis eminus perticis, primo
diluculo iuxta arcem cum viderent, rati plenam
Persarum, ac iam occupatam esse arcem, in fu-
gam Lydi sunt conversi.

γ) Ita optime ὁ μακαρίτης avus ad oram restituit,
et in versione sua expressit, quum alias mendose legē-
retur κτῆσις. Est vero elegans hoc fragmentum, cu-
ius mentio etiam historiae in Excerptis Photii supra
Persic. c. 4. Gron.

XXXII. Παρὰ Ἰωάννη τῷ Τζέτζη, χιλ. α'. στίχ. πζ.

Τὸν Ἀστυάγη μὲν φησὶ (Κτησίας) καταβλη-
θέντα Κύρῳ,

Τῶν Βαρκανίων ἄρχοντα γενέσθαι παρὰ τούτου,
Οὐβάρην δὲ τὸν στρατηγὸν τὸν μέγαν τὸν τοῦ Κύρου,
Ξύλινα λέγει πρόσωπα Σάρδεσιν ἐπιστῆσαι

Ἐν ὑπερμήκεσι κοντοῖς, νυκτὸς ἐνδεδυμένα.

Οὕτω Λυδοὺς ταραξάει δὲ καὶ κατασχεῖν τὴν πόλιν.

Μετὰ τὴν αἰχμαλώτικον, φάσκει δὲ τὴν τοῦ Κροίσου,

Πρὸς Ἀστυάγη πέπομφεν ὁ Κύρος Πετησάκαν,

Ὅπως ἐλθὼν τὴν Ἀμυτιν ἴδῃ σὺν Ἀστυάγει.

Ἡ Ἀμυτις ὑπάρχουσα δὲ παῖς τοῦ Ἀστυάγου,

Τούτου τὸν πρωτοενοῦχον, ἄθλιον Πετησάκαν,

Ἐπίβουλον νοήσασα τούτου τοῦ Ἀστυάγου,

Τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐξώρυξεν, ἐκδείρασά τε ζῶντα,

Ἀνεσκολόπησε σταυρῶ, θείσα βορὰν ὀρνέοις^z).

XXXII. Apud Ioan. Tzetzem Chil. I. vers. 87. —
Interpr. P. L.

Astyagem quidem ait (Ctesias) deiectum
a Cyro,

Barcaniis ducem factum fuisse ab illo.

Oebarem autem, imperatorem magnum illum Cyri,

Ligneas dicit larvas Sardibus imposuisse,

Super longissimis contis, nocte indutas,

Sicque Lydos turbasse, et detinuisse urbem.

Post captivitatem, dicit autem illam Croesi,

Ad Astyagem misit Cyrus Petesacam,

Ut profectus Amytim videret cum Astyage.

Amytis autem existens filia Astyagis,

Hunc primum eunuchum miserum Petesacam,

Insidiatorem cum intellexisset Astyagis,

Oculos effodit, excoriatumque vivum,

Suspendit cruci, ponens escam alitibus.

z) Supra in excerptis Persicis in Photio cap. 5.

ΕΚ ΤΟΥ

ΔΕΚΑΤΟΥ ΤΩΝ ΠΕΡΣΙΚΩΝ.

XXXIII. Παρὰ τῷ ἔθνικογράφῳ.

Δυρβαῖοι, ἔθνος κατήκον εἰς Βάκτρους, καὶ Ἰνδικήν. Κτησίαις ἐν Περσικῶν δεκάτῃ. „Χώρα δὲ πρὸς ^{a)} αὐτὸν πρόσκειται ^{b)} Δυρβαῖοι, εὐδαιμόνες

EX PERSICORUM DECIMO.

XXXIII. Apud Stephanum.

Dyrbaei, populus pertingens ad Bactros et Indicam regionem. Ctesias Persicorum decimo: Ad eum vero sita est regio Dyrbaei, viri

a) Suspecta haec non iniuria amico meo eximio reconditae eruditionis et rarissimi ingenii iuveni Cl. Salmasio, quae facile possent ex iis quae praecesserant intelligi, ait, si haberentur. Grøn.

b) Δυρβαίων et mox ἀποκτείνοντες legendum esse suspicatus est Pinedo ad Steph. Byz. l. l. p. 248. Berkel. pro αὐτὸν legendum putat: νότον, versus austrum. In fragmento Steph. Byz. (p. 740. ed. Pined.) legitur: πρόσκειται. Δυρβαῖοι οὗτοι εὐδ. — καὶ καρτὰ δίκαιοι εἰσι πρὸς τὴν Βακτρίαν καὶ Ἰνδικὴν κατατείνοντες. Οὗτοι οὔτε ἀδικοῦσιν, οὔτε ἀποκτείνουσιν ἀνθρώπων οὐδένα. Ἐὰν δέ τι εὕρωσιν ἐν τῇ ὁδῷ χρυσίον ἢ ἱμάτιον, ἢ ἀργύριον, ἢ ἄλλο τι, οὐδὲν ἀποκινήσειαν αὐτὸ, οὔτε ἀρτοποιεῖουσιν, οὔτ' ἐσθίουσιν, οὔτε νομίζουσιν, ἐὰν μὴ ἱερῶν εἴνεκεν. Ἄλφιτα δὲ ποιοῦσιν λεπτότερα, καθάπερ οἱ Ἕλληνες, καὶ ἐσθίουσι καρπούς. i. e. Dyrbaei hi felices viri et divites et valde iusti sunt ad Bactriam et Indiam pertingentes. Hi neque iniuria afficiunt, neque occidunt hominum quemquam. Si vero in via aliquid inveniunt, vel aurum, vel vestem, vel aliud quid, nihil auferunt, nec

„ἄνδρες, καὶ πλούσιοι, καὶ δίκαιοι, οὐτ' ἀδικοῦντες,
 „οὐτ' ἀποκτεννύοντες ἄνθρωπον. ἐὰν δ' εὕρωσι ἐν
 „τῇ ὁδῷ ἢ χρυσόν, ἢ ἄλλο τι *.

XXXIV. Παρὰ τῷ αὐτῷ.

c) Χωραμναῖοι, ἔθνος Περσικὸν ἀγρίων ἀνθρώπων. Κτησίας ἐν Περσικῶν δεκάτῳ. „Οὕτω δὲ ταχύς ἐστὶν ὁ ἄγριος ἄνθρωπος, d) καὶ διώκων τὰς ἐλάφους καταλαμβάνειν.“ καὶ ἄλλα πλεῖστα περὶ αὐτῶν φησι.

beati et opulenti, iidemque iusti, qui nec iniuriam inferant, nec mortem homini, sique inveniant in via aurum, vel aliud quidpiam *.

XXXIV. Ibidem.

Choramnaei, gens Persica hominum agrestium. Ctesias Persicorum decimo: Adeo vero veloces sunt illi agrestes homines, ut cursu cervos assequantur. Et multa refert de iis alia.

---

panem conficiunt, neque edunt, neque id fas esse putant, nisi sacrificiorum causa. Polentas vero faciunt tenuissimas, quemadmodum Graeci, et fructus comedunt.

c) *Choromandarum* gentem memorat Plin. H. N. 7, 2. ubi v. Harduin. qui ex veteris cod. lectione: *Choraneorum*, et ex Stephano eruere fortasse licere: *Choramnaeorum* suspicatus est.

d) Cl. Salmasius noster emendat ὡς καὶ διώκοντα ἐλάφους καταλ.; non quod τὰς ἐλάφους improbet; vetustissimos enim Graecos vocem ἐλάφος sive de masculo, sive de femina loquerentur, fere extulisse: inscitiaeque damnandos grammaticos qui mirantur apud poetas cervis feminis cornua attribui, cum exploratissimum sit, eas cornibus carere. Gron.

XXXV. Ἐκ τῶν Ἀπολλωνίου ιστοριῶν θανασιῶν,
ιστορ. κ'.

Κτησίας δὲ ἐν τῇ δεκάτῃ Περσικῶν, καμή-
λους τινὰς ἐν τῇ ^{e)} χώρα γίνεσθαι, ἃς ἔχεν τρίχας
πρὸς Μιλήσια ἔρια τῇ μαλακότητι· ἐκ δὲ τούτων
τοὺς ^{f)} ἱεροῦς καὶ τοὺς ἄλλους δυνάστας τὰς ἐσθῆτας
φέρειν.

XXXV. Ex Apollonii [Dyscoli historia commentitia]
historiis mirabilibus, hist. XX. — Interpr. G. Xyl.

Ctesias libro rerum Persicarum decimo,
camelos esse ea in regione prodit, quarum pili
mollitie lanas Milesias aequant: sacerdotesque
et alios proceres vestes, ex iis confectas, gestare.

e) Sed quaenam illa regio? nam quod praecessit
apud Apollonium de monte Pelio ex Heraclide, ad eum
locum haec de camelis non pertinere arbitror. lateat
itaque hic mendum. Fort. τῶν Κασπίων suppl. Gron.

f) Alii, in his Bochart. Hieroz. II, 2. V. I. p. 9.
ἱερεῖς. Aelian. de Nat. Anim. 17, 34.: Αἴγες δὲ Κασ-
πίαι γίνονται λευκαὶ ἰσχυρῶς, καὶ κεράτων δὲ ἄγονοι,
μικραὶ τὸ μέγεθος καὶ σιμαί. Κάμηλοι δ' ἀριθμοῦν-
ται πλείους, αἱ μέγισται κατὰ τοὺς ἵππους τοὺς με-
γίστους, ἐστριχες ἄγαν. Ἀπαλαὶ γάρ εἰσι σφόδρα αἱ
τούτων τρίχες ὥς καὶ τοῖς Μιλησίοις ἐρίοις ἀντικρί-
νεσθαι τὴν μαλακότητα· οὐκοῦν ἐκ τούτων οἱ ἱερεῖς
ἐσθῆτα ἀμφιέννυνται, καὶ οἱ τῶν Κασπίων πλουσιώ-
τατοὶ τε καὶ δυνατώτατοι. Schneid. allato Apollonii
loco, suspicor, inquit, pleraque capita Aelianum du-
xisse ex eodem Ctesia, ubi de mari Caspio agitur. [cf.
Aelian. H. A. 17, 32. 33.] Idem: Quale cameli genus
intelligatur, nescio; pili enim camelorum hodie in
usum funium trahuntur, vestimentorum texturae vix
inserviunt propter duritiem. Hactenus Schneider. Nu-
perrime Baehr. ad Plutarch. Alcib. p. 196. haec Ae-
liani ex Ctesia ducta esse etiam pronuntiavit. Mihi
in hac annotatione haec monuisse sufficiat.

ΕΚ ΤΩΝ ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ

ΚΤΗΣΙΟΥ ΠΕΡΣΙΚΩΝ,

βιβλίων ἀριθμοῦ οὐ προστεθέντος ἑπὶ τῶν
συγγραφέων.

XXXVI. Παρὰ τῷ Τζέτζη χιλ. γ. στίχ. χμα'.

Νόμος κοινός τις Περσικός ἐστὶ κατ' ἀχαρίστων,
 Τοὺς δυναμένους σύμπαντας χάριν ἀποδιδόναι,
 Καὶ μὴ δίδοντας, ἰσχυρῶς ἐνθύνων, καὶ κολάζων.
 Τοὺς ἀχαρίστους οἴονται καὶ γὰρ πρὸς τὴν πατρίδα,
 Καὶ πρὸς γονεῖς, καὶ πρὸς θεὸν, ἀσεβεστάτους εἶναι.
 ε) Τὴν μὲν τοῦ Κύρου, Ξενοφῶν· τὴν δὲ τοῦ Πέρ-
 σον νόμου
 Κτησίας καὶ Ἡρόδοτος γράφουσιν ἱστορίαν.

EX EIUSDEM CTESIAE PERSICIS,

numero librorum non addito a scriptoribus.

XXXVI. Apud Tzetzem chil. III. versu 641. —

Interpr. P. L.

Lex communis quaedam Persica est contra
ingratos,

Omnes eos qui possunt gratias exhibere,
 Nec exhibent, valde castigans atque puniens.
 Ingratos arbitrantur enim in patriam,
 Et in parentes, et in Deum, impiissimos esse.
 Hanc quidem Cyri, Xenophon: hanc autem
 Persicae legis;
 Ctesias atque Herodotus scribunt historiam.

g) Ante haec nimirum Tzetzes multa de Cyro ἱστο-
 ρεῖ e Xenophonte desumta. Gron. De re plura con-
 tulit Brisson. de Regno Pers. II, XCVI. p. 423 sqq.

XXXVII. Παρὰ τῷ Ἀθηναίῳ, Δειπνοσοφ. δ.

Ὁ δὲ Περσῶν βασιλεὺς, (ὡς φησι Κτησίαις καὶ Δίων ἐν τοῖς Περσικοῖς) ἐδείπνει ^{h)} μετὰ ἀνδρῶν ⁱ⁾ μυρίων πεντακισχιλίων καὶ ^{k)} ἀνήλισκετο εἰς τὸ δείπνον τάλαντα τετρακόσια ^{l)}.

XXXVIII. Παρὰ τῷ αὐτῷ ἐν τῷ δευτέρῳ βιβλίῳ.

Ὁ Περσῶν βασιλεὺς, ὡς φησιν ἐν τῇ ^{m)} πρώτῃ

XXXVII. Apud Athenaeum, Dipnosoph. IV. [c. 10. p. 146, c. Casaub. c. 27. p. 72. V. 2. ed. Schweigh.] — Interpr. H. Steph.

Rex autem Persarum (ut scribunt Ctesias et Dinon in Persicis) cum virorum millibus XV. coenabat, et in coenam talenta quadringenta insumebantur.

XXXVIII. Apud eundem libro II. [c. 6. p. 45, b. Casaub. c. 23. p. 171. V. 1. Schweigh.]

Rex Persarum, ut scribit libro primo Herodotus, aquam in potum suum secum vehit a

h) μὲν addunt codd. Schweigh. refertur μὲν ad αὐ-
ται δὲ quod in Athen. mox sequitur. Equidem omisi,
quia sqq. hic non leguntur.

i) De luxuria regum Persarum v. Heeren. *Ideen*
V. 1. P. 1. p. 345.

k) ἀνήλισκεν cod. *Epit.*

l) Haec efficere ait Athenaeus Ἰταλικῶν νομισμάτων ἐν μυριάσι διακοσίας τεσσαράκοντα ducentas et quadraginta myriades denariorum Italicorum, i. e. aureorum sexaginta millia, ut ad eum locum Dalechampius, qui Budaëum lib. 3. de Asse istum locum diligentissime exposuisse ait. *Gron.*

m) Herodot. 1, 188.

Ἡρόδοτος, ὕδωρ ⁿ⁾ ἀπὸ τοῦ ^{o)} Χοάσπεος πλεῖν ἄγεται, τοῦ ^{p)} περὶ Σοῦσα ῥέοντος· τοῦ δὲ ^{q)} μόνον πίνει ὁ βασιλεὺς. τοῦ δὲ τοιούτου ὕδατος ἀπειρημένου πολλαὶ κάρτα ἀμαξαὶ τετράκηντοι ἡμιόνειαι κομίζουσαι ἐν ἀγγείοις ἀργυρέοισιν ἔπονται οἱ. Κτησίας δὲ ὁ Κνίδιος καὶ ἱστορεῖ, ὅπως ἔψεται τὸ βασιλικὸν τοῦτο ὕδωρ, καὶ ὅπως ἐναποτιθέμενον τοῖς ἀγγείοις, φέρεται τῷ βασιλεῖ· λέγων αὐτὸ καὶ ἐλαφρότατον καὶ ἡδιστον εἶναι.

XXXIX. Ἐν τῷ 1ῷ βιβλίῳ.

Παραιτητέον δ' ἡμῖν τὰ ^{r)} κεράμια ποτήρια.

Choaspi fluvio qui Susa praeterfluit, atque ex hoc solo bibit. Huius autem aquae decoctae plena vasa argentea portantes plurimi currus, rotarum quatuor, quos muli trahunt, ipsum sequuntur. At Ctesias Cnidius narrat etiam, quomodo regia haec Choaspis fluvii aqua coquatur, et quomodo vasis imposita, portetur ad regem, additque, illam et levissimam et suavissimam esse.

XXXIX. Libro XI. [cap. 3. p. 464, a. Casaub. c. 11. p. 201. V. 4. Schweigh.]

Verum repudianda sunt nobis fictilia pocula. Apud Persas enim, ut testatur Ctesias,

ⁿ⁾ De aquae huius potu, quo utebantur soli reges Persarum, v. copiose Brissøn. I. I. de reg. Pers. [82. p. 122.] Gron.

^{o)} Al. Χοάσπον, Χοάσπεως. Herod. Χοάσπω. Valcken. ad Herodot. postea pro φέρεται τῷ βασι. legi voluit συμφέρεται, improbane Schweigh. Animadvv. p. 319. Vol. 1. — ^{p)} Alii παρὰ. — ^{q)} Al. μόνον.

^{r)} κεράμια edd. κεράμια ex cod. A. Schweigh. v. quem ad Xenoph. Anab. 3, 4, 7. laudavi Lobeck. ad Phrynich. p. 147.

καὶ γὰρ Κτησίας „παρὰ Πέρσαις, φησὶν, ὃν ἂν βασιλεὺς ἀτιμάσῃ, ^{s)} κεραμείους χρῆται^{t)}.“

XL. Ἐκ τῶν Αἰλιανοῦ περὶ ζώων ἰδιότ. βιβλ. ζ.
κεφ. α΄.

Πένυσμαι δὲ ^{u)} ἄρα καὶ ἀριθμητικῆς τὰς βοῦς οὐκ ἀμοίρους εἶναι τὰς Σούσιδας. Καὶ ὡς οὐκ ἔστιν ἄλλως κόμπος τὸ εἰρημένον, μάρτυς ὁ λόγος, ὁ λέγων ἐν Σούσις τῷ βασιλεῖ βοῦς ἐς τοὺς παραδείσους

quemcunque rex inhonoratum esse voluerit,
fictilibus poculis utitur.

XL. Ex Aeliani de natura animal. lib. VII. cap. I.
[Interpr. Schneid.]

Boves Susianas numerandi scientiae haud imperitas esse intellexi. Atque id minime fabulosum esse testatur narratio, quae ait, singulas earum Susis regi quotidie centum cados

^{s)} κεραμείους codd. *Epit.* et A.; recepit Schweigh.

^{t)} Eustath. ad Homer. Od. ι'. p. 1632. v. 1. ed. Roman.: Εἰς δὲ τὸ, τὰ κεραμεῖα μὴ ἐπιχωριάξεν τοῖς πάλαι, χρήσιμον Κτησίου τὸ, παρὰ Πέρσαις ὃν ἂν βασιλεὺς ἀτιμάσῃ, κεραμεοῖς ποτηρίοις χρᾶται; quae ex Athenaeo petita ab Eustathio videntur; et propterea in annot. tantum apposui.

^{u)} Haec vox ex Mediceo (cod.) accessit. Eandem rem auctore eodem Ctesia narrat Plutarchus de Solertia p. 974. [v. seq. Fragm.] Rotas aquaticas, quae absque boum servitio manu aut pedibus versabantur in Aegypto, describit Philo T. I. p. 410. cf. Diodorus I. p. 40. Vitruvius X, 11. Rotas aquaticas, quae a bobus versantur, descripsit Maillet, *Descript. de l'Égypte* T. II. p. 93. easdem etiam delineavit Niebuhr, *Reisebeschr. von Arabien* I. p. 149. Plutarchus l. c. περιεργακτὰ ἀντλήματα nominat. Schneid.

πολλὰς ἐς τὰ ἥτιον ἐπιόρουτα, ἀντλεῖν ἐκάστην κάδου ἐκατόν. Οὐκοῦν ἢ τὸν ἐπινησθέντα αὐταῖς, ἢ τὸν συντραφέντα ἐκ πολλοῦ ^{ν)} μόχθου, προθυμότερα ἐκτελοῦσι· καὶ οὐκ ἂν βλακεύουσάν τινα θεάσαιο. Εἰ δὲ πέρα τῆς προειρημένης ἑκατοντάδος ἕνα γοῦν προσλιπαρήσαις κάδον ἀνιμήσασθαι, οὐ πείσεις, οὐδὲ ἀναγκάσεις, οὔτε παιῶν οὐδὲ κολακεύων, λέγει Κτησίας.

XLI. [Παρά τῷ Πλουτάρχῳ βιβλ. Πότερα τῶν ζώων φρονιμώτερα, τὰ χέρσαια ἢ τὰ ἐνυδρα κεφ. κα.

Ἦτιον δὲ ταῦτα θαυμαστὰ, καίπερ ὄντα θαυμάσια, ^{ω)} ποιοῦσιν αἱ νόησιν ἀριθμοῦ καὶ δύναμι τοῦ ἀριθμεῖν ἔχουσαι φύσεις, ὥσπερ ἔχουσιν αἱ περὶ Σοῦσα βόες· εἰσὶ γὰρ ἀπὸ τοῦ βασιλικὸν παρὰ

in hortos sicciore et minus riguos haurire. Quem quidem laborem, sive quod sit eis certus et constitutus, sive etiam quia diu multumque in eo se exercuerint, promptissime obeunt; nullam enim earum ad opus remollescere videres. Ad alterum vero supra quam diximus cadum exhauriendum nec verberibus cogere, nec blanditiis inducere posses, ut ait Ctesias.

XLI. [Apud Plutarchum de solertia animalium cap. 21. (V. 5. p. 465. ed. stereot.) Interpr. Xylandr.

Haec quanquam mirabilia, minus tamen admirationem merentur, quam quod bestiae sunt, quae numeri vim intelligunt, et numerare possunt. Susis boves sunt, quae regium ibi hortum rigant portatilibus haustribus, quorum nu-

^{ν)} μόχθου scripsit Gronov.

^{ω)} Alii ποιοῦσι καὶ νόησ.

δασον ἄρδουσαι περιάκτους ἀντλήμασιν, ὡς ὤριστα
τὸ πλῆθος· ἑκατὸν γὰρ ἐκάστη βούς ἀναφέρει καθ'
ἡμέραν ἐκάστην ἀντλήματα· πλείονα δ' οὐκ ἔστιν,
οὔτε λαβεῖν, οὔτε βιάσασθαι βουλόμενον· ἀλλὰ καὶ
πέρας ἔνεκα πολλάκις προστιθέντων, ὑφίσταται, καὶ
οὐ προείσιν, ἀποδοῦσα τὸ τεταγμένον· οὕτως ἀκρι-
βῶς συντίθησι καὶ καταμνημονεύει τὸ κεφάλαιον, ὡς
Κτησίας ὁ Κνίδιος ἰστόρηκεν.]

XLII. Παρὰ τῷ Ἀθηναίῳ, Δειπνοσοφ. β'.

Κτησίας δ' ἰστορεῖ ^{z)} Ἀνναρον τὸν βασιλέως
ὑπαρχον, καὶ τῆς Βαβυλωνίας δυναστεύσαντα, στολῆ
χρησθῆναι γυναικεία καὶ κόσμῳ· καὶ ὅτι βασιλέως δου-
λῶ ὄντι αὐτῷ, εἰς τὸ δεῖπνον εἰσήεσαν πενήκοντα καὶ

merus est definitus, ut quaevis bos quctidie cen-
tum id genus vasa aquae plena eo portet; plu-
ra ut portet, nulla ratione, ne vi quidem ulla
efficiēs: nam saepe quidem tentatum est: sed
bos ubi constitutum numerum absolvit, subsi-
stit, néque amplius progreditur; ita accurate
summam concipit, et in memoria conservat.
Auctor Ctesias Cnidius.]

XLII. Apud Athenaeum Dipnosoph. XII. [c. 7. p.
530, d. Casaub. c. 40. p. 470. V. 4. Schw.] — Interpra
H. Steph.

Ctesias vero Annarum regis praefectum,
et qui Babyloniae regionis imperium obtinue-
rat, veste et ornatu muliebri usum esse tradit:
et ad eum coenantem, quum regis servus esset,
accedere solitas CL. psallentes et canentes mu-

x) cf. Nicol. Damasc. p. 426. (p. 18. ed. Orell.)
Hemsterh. ad Lucian. Dial. Mort. T. 2. p. 444. ed. Bip.

ἑκατὸν γ) ψάλλουσαι καὶ ᾄδουσαι γυναῖκες. ἔψαλλον δὲ αὐται, καὶ ᾄδον ἐκείνου δειπνοῦντος.

XLIII. Παρὰ τῷ Στεφάνῳ.

Βαρήνη, πόλις Μηδίας, ἐγγὺς Ἀγβατάνων^{z)}.

XLIV. Παρὰ τῷ αὐτῷ ἐν Ἀγβάτανα.

Κτησίας δὲ πανταχοῦ τῶν Περσικῶν τὰ περὶ Μήδοις Ἀγβάτανα δια τοῦ α γραφεῖ^{a)}.

Heres. Psallebant autem hae et canebant illo coenante.

XLIII. Apud Stephanum.

Barene, urbs Mediae vicina Agbatanis.

XLIV. Apud eundem, voce Agbatanae

Ctesias vero ubique in Persicis, Medorum Agbatana per A scribit.

γ) V. Th. Marcil. interpr. ad Suetonii Titum in cap. 3. ad ista: ut qui cantaret et psalleret. adi et in primis de his μουσουργοῖς mulieribus doctiss. Brissonium lib. I. de reg. Pers. [c. 96. p. 142 sqq.] Gron.

z) Non facit Stephanus Ctesiae mentionem de hac urbe. Ex eo tamen cum A. Schotto puto, et epitomator quidam nomen Ctesiae omiserit. v. Excerpta Persicorum supra c. 4. Gron.

a) De huius nominis διπλογραφία plura ibi ἑθνικῶν scriptor. Bekel. ad Steph. "Nullum tamen in Ctesiae excerptis huius rei vestigium invenimus. Passim Ἐσβάτανα non vero Ἀγβάτανα ibi legitur." cf. Reiland. de vet. Ling. Pers. in Dissertt. Miscell. P. II. p. 106 sqq. qui ex Persicis vv. Ak i. e. dominus, magnus et Abaddā i. e. locus cultus et incolis refertus, nomen urbis compositum dicit. Plures qui huius urbis mentionem iniecerunt nominavit et de urbis situ ipse copiose disseruit Rennell, Geograph. Syst. of Herodot. p. 272.

XLV. Ἐν τῷ αὐτῷ.

b) Δερβίκαι, ἔθνος πλησίον τῶν Ὑρκανῶν. Ἀπολλώνιος δὲ δις τὸ κκ γράφει. Κτησίας δὲ Δερβίους αὐτοὺς φησιν, ^{e)} ἢ Τερβισσοὺς.

XLVI. Παρὰ τῷ Ἀθηναίῳ, Δειπνοσοφ. ιγ.

Καὶ ἡ ἐπ' Αἴγυπτον δὲ Καμβύσου στρατεία, ὡς φησι Κτησίας, διὰ γυναῖκα ἐγένετο. ὁ γὰρ d) Καμβύσης, πανθανόμενος τὰς Αἴγυπτίας γυναῖκας ἐν ταῖς συνουσίαις διαφέρειν τῶν ἄλλων, ἐπέμψε πρὸς Ἀμασιν τὸν Αἴγυπτίων βασιλέα, μίαν αἰτῶν πρὸς γάμον τῶν θυγατέρων. ὁ δὲ τῶν μὲν ἑαυτοῦ οὐκ ἔδωκεν,

XLV. Ibidem.

Derbicae, gens vicina Hyrcanis. Apollonius vero cum duplici κκ scribit. Ctesias autem Derbios eos dicit, sive Terbissos.

XLVI. Apud Athenaeum, Dipnosoph. XIII. [c. 1. p. 560, d. Cas. c. 10. p. 22 sq. V. 5. Schw.] — Interpr. H. Steph.

Quinetiam Cambysi suscipiendae in Aegyptum expeditionis (ut scribit Ctesias) caussa fuit mulier. Nam quum Aegyptias mulieres in congressu praestare ceteris intellexisset, ad Amasin Aegypti regem misit, unam ex eius filiabus in uxorem poscens. At hic e suis quidem unam

b) Ita scripsi, male vulgo Δερβίκαι. quod notavit et H. Steph. supra Pers. Excerpt. c. 6. suadet id et series nominum in Stephano. Et ait Apollonium per duplex κκ scribere, quod alii nimirum per unum Δερβίκαι, ut primum itaque posuisse videtur Stephanus. Gron.

c) Pro ἡ T. Berkel. edidit καὶ Δερβισσοὺς.

d) cf. Herodot. 3, init.

(ὕπονοήσας μὴ γυναῖκός ἔξειν αὐτὴν τιμὴν, ἀλλὰ παλλακίδος·) ἔπεμψε δὲ τὴν Ἀπρίου θυγατέρα Νειτήτιν. ὁ δὲ Ἀπρίας ἐκπεπτόκει τῆς Αἰγυπτίων βασιλείας, διὰ τὴν γενομένην ἦτταν πρὸς Κυρηναίους, καὶ ^{e)} ἀνήρητο ὑπὸ Ἀμασίδος. ἠσθεὶς οὖν ὁ Καμβύσης τῇ Νειτήτιδι, καὶ σφόδρα ἐριθισθεὶς, ἐκμανθάνει παρ' αὐτῆς τὰ πάντα· καὶ δεηθείσης ἐκδικῆσαι τοῦ Ἀπρίου τὸν φόνον, ^{f)} πείθει πολεμῆσαι Αἰγυπτίους.

XLVII. Παρὰ τοῦ Αἰλιανῶ ἐν τῷ 15^ῳ περὶ ζῴ. ἰδιότ.
κεφ. μβ.

Κτησίας γε μὴν ^{g)} ὁ Κνιδίος φησὶ περὶ τὴν

haud misit, suspicatus illi non habitum iri honorem uxori debitum, sed pallacae: verum Apriae filiam, Neitetin. Exciderat autem regno Apries, propter cladem in pugna adversus Cyrenenses acceptam, et ab Amasi fuerat interfectus. Cambyses Neitetidis consuetudine delectatus, et valde in amorem eius illectus, omnia ex illa discit: et quum orasset eum, ut caedem Apriae patris ulcisceretur, persuadet, ut bellum Aegyptiis inferat.

XLVII. Apud Aelianum lib. XVI. de nat. animal.
cap. 42. [Ex interpr. Schneideri.]

Ctesias Cnidius refert in flumine, cui nomen Argades, quod ad Persicam Sittacen est,

^{e)} Edd. ἀνήρητο.

^{f)} Utique aut πείσσειαι malle, aut ἢ δὲ δεηθείσα πείθει. Sed vulgatum accurate tenent ambo nostri codd. mssti. Schweigh. Animadv. p. 21. V. 7.

^{g)} Potuit hoc et ex Indicis Ctesiae excerpisse Aelianus, e quibus fere quae ex hoc auctore apud eum legas. Ut itaque hoc non nego: ita hic sequi libuit

Περσικήν *h)* Σιττάκην ποταμὸν εἶναι, Ἀργάδην ὄνομα ὄφεις δὲ ἐν αὐτῷ γενέσθαι πολλοὺς, μέλανας τὸ σῶμα, πλὴν γὰρ τῆς κεφαλῆς, εἶναι δὲ αὐτοῖς λευκὴν ταύτην· προίεναι δὲ εἰς ὄργυιάν τὸ μῆκος τοὺς ὄφεις τούσδε, τοὺς οὖν ὑπὸ τούτων δηχθέντας ἀποθνήσκεν· καὶ μεθ' ἡμέραν μὲν μὴ ὄρασθαι, ὑγρῶν δὲ νήχεσθαι· νυκτῶ δ' ἢ τοὺς ὑδρευομένους, ἢ τοὺς τὴν ἐσθῆτα φαιδρύνοντας διαφθεῖρειν· πολλοὺς δὲ ἄρα πάσχειν τοῦτο, ἢ γρῆα ὕδατος ἐπιλείποντος, ἢ μεθ' ἡμέραν ἀσχοληθέντας, καὶ ἀποπλῦναι τὴν ἐσθῆτα μὴ δεδυνημένους.

XLVIII. [Παρά τῷ Στράβωνι Γεωγραφ. βιβλ.

ἑκκαίδεκ.

Αἱ δὲ τῶν ὀνομάτων μεταπτώσεις, καὶ μάλιστα

serpentes abunde gigni, capite albas reliquo corpore nigras; quatuor cubitorum longitudinem habere et quos morsu percusserint interimere; interdium eas haudquaquam videri solere, sub aqua natantes; noctu vero vel aquantibus, vel lintea lavantibus (quod non pauci faciunt, vel propter aquae deficientis necessitatem, vel quod impediti negotiis interdium vestes non abluerint) perniciem inferre.

XLVIII. [Apud Strabon. Geogr. lib. XVI, extr. p. 412. ed. stereot. interpr. Casaub.

Nominum enim mutationes permultae sunt,

amicum nostrum, clariss. A. Schottum, qui ad Persica haec quoque retulisse videtur. Gronov.

h) Plinius VI. p. 334.: *Sittacene* — dividitur *Archoo*. An idem Archous cum Argade Aeliani? Post ἀποθνήσκειν Mediceus καὶ inseruit, ut antea φησὶ post verba ὁ Κνίδιος. Schneid. De Sitace urbe v. ad Xenophont. Anab. II, 4, 13.

τῶν βαρβαρικῶν πολλὰ καθάπερ ἰ) τὸν Δαριῆα Δαρείου ἐκάλεσαν, τὴν δὲ κ) Φάρζιρον Παρυσάτιν, ἠ) Ἀταργάτην δὲ τὴν Ἀθάραν· Δερκετῶ δ' αὐτὴν Κτησίᾳς καλεῖ.]

XLIX. [Παρά τῷ Ἐρατοσθένει, (εἰ οὗτος ὁ γράψας) Καταστερισμῶν κεφ. λγ'. Ἰχθύς.]

Οὗτός ἐστιν ὁ Μέγας καλούμενος Ἰχθύς, ἠ) ὃν καὶ πικρὴν λέγουσι τὸ ὕδωρ τῆς τοῦ Ὑδροχόου ἐκπίσεως. Ἰστορεῖται δὲ περὶ τούτου, ὡς φησι ο) Κτη-

praesertim Barbarorum, quemadmodum Daria-
cem Darium, Pharzirim vero Parysatim, Atar-
gatam Atharam dixerunt: quam Ctesias Der-
ceto vocavit.]

XLIX. [Apud Eratosthenem (si is auctor est m)]
Catasterismorum cap. 38. Piscis. Interpr. Schaubach.

Hic est magnus ille Piscis, quem aiunt
aquam epotare quam fundit Aquarii urna. De
hoc Pisce narratur, ut testis est Ctesias, pri-

δ) Puto scripsisse Strabonem τὸν Δαριαοῦην. Nam
Hebraeis Darius vocatur Dariaues; Ctesiae Δαριαῖος;
Aeschylō nescio quare Δαρειάν. Casaub. cf. Reland.
de vet. ling. Pers. in Dissertt. Miscell. P. II. p. 172 sqq.

κ) Scripti libri Φάρζιρον.

λ) Supra (ap. Strab.) Ἀταργάτις. Vocatur et Astar-
te; v. Lucian. de Dea Syr. Plutarch. et Hygin. Ca-
saub. cf. Reland. de vet. ling. Pers. l. l. p. 142 sq.

μ) v. Bernhardi in Eratosthenaicis p. 114 sqq.

ν) Koppiers legit ἂν κάπτειν λέγουσι, quod est κα-
ταπίνειν. Hygin. De Derceto cf. Salmas. ad Solin. p.
405. Ovid. Metam. IV, 45. Schaubach.

ο) Dubium est, in quo libro de dea hac egerit. Sed
apud Phot. n. 72. ex iis, quae Athenagoras de legatio-
ne pro Christianis affert, in prioribus libris de rebus

σίας, εἶναι πρότερον ^{π)} ἐν λίμνῃ τινὶ ^{ρ)} κατὰ τὴν Βαμβύκην· ἐμπεσοῦσης δὲ τῆς ^{τ)} Δερκετοῦς νυκτὸς (^{ς)} σῶσαι αὐτήν·) ἦν οἱ περὶ τοὺς τόπους οἰκοῦντες ^{ε)} Συρίαν θεὸν ὠνόμασαν· τούτων καὶ τοὺς δύο φα-

mo conspectum fuisse in lacu non procul a Bambyce, et quod servaverit Dercetonem noctu in mare lapsam. Hanc Dercetonem Syri Deam dicunt. Huius piscis nepotes duos alios pisces

Persicis de ea egisse videtur, ubi res Assyriacas tractaverat; Semiramidis igitur mentionem fecerat, cuius mater Derceto eodem teste fuerat. *Schaub.*

p) Apud Ascalonem urbem. Diodor. II, 4. *Schaub.*

q) Urbs ad Euphratem posita, alias Edessa aut Hierapolis nominata. Strab. XVI. p. 515. *Schaub.* Cod. Vindob. apud Matthiaeum (Arat. Eratosth. et Dionys. Perieg.) praebet: κατὰ τὴν βομβύκων ἐμπεσοῦσης.

r) Res iam veteribus ignota atque ab iis confusa. cf. Salmasius, qui inter Ἀταργάτιν, Ἀστάρτην et deam Syriam distinguit et Atargatin et Derceto eandem esse adfirmat. Sed Straboni in his nimiam fidem tribuere videtur, quippe qui Ctesiam secutus, eius verba autem non intellexerat. In fabula ipsa Lucianum de Dea Syria sequi vellem, et Astarten et Atargatin et Deam Syriam unam eandemque Deam in templo quodam ad lacum cultam fuisse crederem. Ita explicatur, quo modo Eratosthenes eam Virginis sideri applicare poterat c. 9. Altera vero dea Derceto, fortasse astronomicae originis, quae Hierapoli colebatur, forma muliebri et in piscis caudam desinente fingebatur. Res quidem non satis clara. *Schaub.* cf. *Jackson, Chronological Antiquities*, V. 1. p. 209. annot. 28.

s) Haec vv. vulgo deesse solent; et desunt in cod. Vindob. apud Matthiaeum. *Schaub.* coniecit fortasse legendum esse: ἐμπεσοῦσης δὲ τ. Δ. νυκτὸς, αὐτὴν γενέσθαι ἰχθύον. Verba σῶσαι αὐτήν recepta esse probavit Heyne in Epistol. Eratostheni praefixa p. XL. ed. *Schaub.*

t) Vulgo legebatur Συρίας θεόν; emendavit Heyn. I.

αὐτῶν Ἰχθύας ἐκτόνους εἶναι, οὓς πάντας ἐτίμησαν καὶ ἐν τοῖς ἄστροις ἔθηκαν.]

esse affirmant, quos omnes Syri venerati sunt, et in astris collocarunt.]

L. [Tertullianus Apologetico. p. 10. ed. Rigalt.

Persas cum suis matribus misceri Ctesias refert u).]

(Quae subiiciuntur iam de Artoxerxe et Cyro, Cyrique adversus fratrem expeditione etc. patet ex superioribus, quae Photius excerpserit, cap. 58, 59. Pers. fuisse e libro Persicorum Ctesiae XIX., et potissimum, ni fallor, ex XX., et posterioribus etiam aliqua. Gron.)

LI. Παρὰ τῷ Πλουτάρχῳ, ἐν τῷ Ἀρταξέρξου βίῳ.

Ὁ μὲν οὖν Κύρος ἀπὸ Κύρου τοῦ παλαιοῦ τοῦ-

LI. Apud Plutarchum, in Artoxerxis vita. c. I.

[Interpr. Xylandro.]

Ac Cyrus a Cyro prisco nomen mutuatus est: illi a sole aiunt inditum. Cyrum enim vo-

l. p. XLI. — [Hyginus Poetic. Astronomic. lib. II. c. XLI. — Piscis, qui Notius appellatur. Hic videtur ore aquam excipere a signo Aquarii, qui laborantem quondam Isin servasse existimatur: pro quo beneficio simulacrum piscis, et eius filiorum, de quibus ante diximus, inter astra constituit. Itaque Syri complures pisces non essitant, et eorum simulacra inaurata pro diis penetibus colunt. De hoc et Hegesias scribit. (Hesias hab. edit. Veneta, Hesias Ulitt. 3. et codd. Modii, qui recte inde Ctesias facit.)]

u) cf. Brisson. de Regno Pers. II, 155. p. 493. Kanne ad Cononis Narrationes IX. p. 86.

νομα ἔσχεν, *) ἐκεῖνο δ' ἀπὸ τοῦ *) ἡλίου γενέσθαι φασί. Κῦρον γὰρ καλεῖν Πέρσας τὸν ἥλιον. Ὁ δ' ω) Ἀρτοξέρξης x) Ἀρσίκας πρότερον ἐκαλεῖτο· καίτοι Δείνων φησὶν, ὅτι γ) Ὀάρτης. Ἀλλὰ τὸν Κτησίαν, εἰ καὶ τᾶλλα μύθων ἀπιθάνων z) καὶ παραφύρων ἐμβέβληκεν εἰς τὰ βιβλία παντοδαπὴν a) πυλαίαν, οὐκ

care Persas Solem. Artaxerxes ante Arsicas dictus fuit, quamvis Oarsem ferat nuncupatum Dinon. Verum Ctesiam, etsi alioquin absurdarum et insularum in libros suos variam fabularum colluviem invexerit, haud probabile sit tamen, appellationem fugisse regis, in cuius

v) ἐκεῖνον cod. Germ. habet in Plut. vita. cf. Excerpt. P. 48.

*) Apud Persas sol vocatur *Kóhr*. v. Heeren. *Ideen* V. 1. P. 1. p. 293. v. ad Excerpt. P. 49.

w) Apud Diodorum et apud Xenophontem *Artaxerxes* legitur. Sed id non multum refert, et per o etiam in Ctesiae epitomis legitur. [v. supra.] *Xylander*.

x) Quod hic nomen regis Arsicas legitur, mutare ausus non sum, quamquam in Ctesiana epitoma [Excerpt. 48. 56.] Ἀρσάκης legatur. Hoc autem nomen est, quam alterum notius, et regibus Parthorum omnibus fuit commune, ut Ptolemaei Aegyptiorum. *Xylander*. Reland. de vet. ling. Pers. in Dissertt. Miscell. P. II. p. 99. in Hesychio sub v. Ἀβίλτακα fortasse scribendum esse Ἀρσικαν, μνήμονα, Πέρσαι suspicatus est.

γ) Editio Flor. Ὀάρσης. In cod. Vulcob. ὁ Ἀρσης omisso ὅτι.

z) Verba καὶ παρ. absunt a SGerm.

a) In variis lectt. edit. Paris. Scholium additum est ad hanc vocem, his verbis: Πυλαιαστάς, τοὺς ψευδοτάς Ῥόδιοι, τοὺς μηδὲν ὀγιὲς μήτε λέγοντας, μήτε πράττοντας. V. Hesych. Apud Suidam etiam

εἰκός ἐστιν ἀγνοεῖν τοῦνομα τοῦ βασιλέως; παρ' ᾧ
διέτριβε, θεραπεύων αὐτὸν καὶ γυναῖκα καὶ μητέρα
καὶ παῖδας.

LII. Παρὰ τῷ Ξενοφῶντι, ἐν τῷ α' τῆς Κύρου
ἀναβάσεως.

Σὺν τούτοις δὲ ὢν, [ὁ Κῦρος] καθορᾷ βασιλέα
καὶ τὸ ἀμφ' ἐκείνον στίφος· καὶ εὐθύς οὐκ ἠνέσχετο,
ἀλλὰ εἰπὼν, Ὁρῶ τὸν ἄνδρα, ἔτετο ἐπ' αὐτόν· καὶ
παίει κατὰ τὸ στέρνον, καὶ τιρώσκει διὰ τοῦ θώρα-
κος, ὡς φησὶ Κτησίας ὁ ἰατρός, καὶ ἰᾶσθαι αὐ-
τὸς τὸ τραῦμά φησι. Παίοντα δ' αὐτὸν ἀκοντίζει
τις παλτῶ ὑπὸ τὸν ὀφθαλμὸν βιαίως· καὶ ἐνταῦθα
μαχόμενοι καὶ βασιλεὺς καὶ Κῦρος, καὶ οἱ ἀμφ' αὐ-
τοῦς ὑπὲρ ἑκατέρου, ὅποσοι μὲν τῶν ἀμφὶ βασιλέα

contubernio agebat, medicus eius, uxoris, ma-
tris, et liberorum.

LII. Apud Xenophontem libro I. de expeditione
Cyrī. [c. 8, 26. 27. p. 101 sq. Interpr. Leunclavio.]

Hos quum apud se haberet [Cyrus,] regem
cum globo suo conspicit: et mox, quia se con-
tinere non poterat: Video, inquit, hominem.
Itaque facto in ipsum impetu, pectus ei ferit,
et per ipsam loricam fratrem vulnerat, quem-
admodum Ctesias medicus memoriae prodidit,
qui se etiam vulnus illud curasse commemorat.
Dum fratrem Cyrus ferit, quidam magna vi
hastam vibrans, sub oculum eius adigit. Ibi
dum et rex et Cyrus inter se dimicant, et qui
utrumque tutabantur: quot homines ex parte

πυλαιστάτους, πυλαιαστάς legendum est. *Bryan.* et
Dysoul.

ἀπέθανον, Κτησίας λέγει· (παρ' ἐκείνω γὰρ ἦν) Κῦρος δὲ αὐτὸς τε ἀπέθανε, καὶ ὁκτὼ οἱ ἄριστοι τῶν περὶ αὐτὸν ἔκειντο ἐπ' αὐτῷ.

LIII. Πάλιν ἐκ τοῦ Πλουτάρχου, ἐν τῷ Ἄρτ.
βίῳ.

Ἡ δὲ Κτησίου διήγησις, ὡς ἐπιτεμόντι πολλὰ σοντόμως ἀπαγγεῖλαι, τοιαύτη τις ἐστί. Κῦρος, ἀποκτείνας Ἀρταγέρσην, ἤλαυνεν εἰς αὐτὸν βασιλέα τὸν ἵππον, καὶ αὐτὸς εἰς ἐκείνον, ἀμφοτέρω σιωπῇ. Φθάσει δὲ βῆλλον Ἀριαῖος, ὁ Κῦρου φίλος, βασιλέα, καὶ οὐκ ἔτρωσε. Βασιλεὺς δ' ἀφείκε τὸ δόρυ, Κῦρου μὲν οὐκ ἔτυχε, ^{b)} Τισαφέρην δὲ, πιστὸν ἄνδρα Κῦρω καὶ γενναῖον, ἔβαλε καὶ κατέκτεινε. Κῦρος δ' ἐπ' αὐτὸν ἐξακοντίσας, διὰ τοῦ θώρακος ἔτρωσε τὸ στήθος, ὅσον ἐνδύσαι δύο δακτύλους τὸ ἀκόντιον, πεσεῖν δ'

regis interierint, Ctesias refert, qui apud regem tunc erat.

LIII. Ex Plutarcho l. l. [c. 11.]

Ctesiae narratio, ut brevibus multa perstringam, huiuscemodi est. Cyrus, trucidato Artagerse, equum in regem permisit, et hic in illum, silentio uterque. Occupat Cyri amicus, Ariaeus, ferire regem, nec sauciavit eum. Rex, missa lancea, a Cyro aberravit, Tissaphernem autem, fidum Cyro et fortem virum, percussit atque interemit. Cyrus intorto per loricam regis iaculo vulnus pectori illius ingessit duos digitos altum: unde ille ictus vi defluxit ex

^{b)} Ms. SGerm. Τασιφέρην. Reisk. coniecit: Σατιβαρζάνην, quod nomen, ut Bagoas videtur Eunuchorum proprium fuisse. v. Bryan et Dusoul. ad c. 12.

αὐτὸν ^{c)} ὑπὸ τῆς πληγῆς ἀπὸ τοῦ ἵππου. Φυγῆς δὲ καὶ ταραχῆς τῶν περὶ αὐτὸν γενομένης, ὁ μὲν ἀναστὰς μετ' ὀλίγων, ἐν οἷς καὶ Κτησίας ἦν, λόφον τινα πλησίον καταλαβὼν ἠσύχαζε. Κύρον δὲ τοῖς πολεμίοις ἐνειλούμενον ὁ ἵππος ἐξέφερεν ὑπὸ θυμοῦ μακρὰν, ἥδη σκότους ὄντος, ἀγνοούμενον ὑπὸ τῶν πολεμίων, καὶ ζητούμενον ὑπὸ τῶν φίλων. Ἐπαιρόμενος δὲ τῇ νίκῃ, καὶ μέστὸς ὢν ^{d)} ὄρμῆς καὶ θράσους, διεξήλαυνε βοῶν. „Ἐξίστασθε, πενιχροί.“ Τοῦτο δὲ Περσιστὶ πολλάκις αὐτοῦ βοῶντος, οἱ μὲν ἐξίσταντο προσκυνοῦντες. ἀποπίπτει δὲ τῆς κεφαλῆς ἢ τιὰρα τοῦ Κύρου, καὶ παρατρέγων νεανίας ^{e)} Πέρσης, ὄνομα Μιθριδάτης, ἀκοντίῳ βάλλει τὸν κρόταρον αὐτοῦ παρὰ τὸν ὀφθαλμὸν, ἀγνοῶν, ὅστις ^{f)} εἶη. Πολὺ δ' αἷμα τοῦ τραύματος ἐκβαλόντος, ἰληγγιάσας καὶ

equo ad terram. Fuga et tumultu cohortis regiae edito, rex assurgens cum paucis, inter quos fuit Ctesias, tumulum vicinum cepit, ubi tenuit se quietum. Cyrum inter hostes volitantem equus ferox longe abstulit, nec tenebris iam cognoscebatur ab hostibus, et ab amicis quaerebatur. Erectus autem victoria, ardorisque et fiduciae plenus, per medios vehebatur hostes, clamans: Cedite, miseri. Dum hoc identidem lingua Persica clamat, pars venerabundi decedunt ei via. Ibi quum tiara capiti eius defluisset, praetercurrens adolescens Perses, Mithridati nomen erat, tempus Cyri iaculo secundum oculum ferit, inscius, qui sit. Eructante vim sanguinis vulnere, captus Cyrus vertigine et so-

c) Cod. SGerm. ἀπὸ.

d) Idem lib. ὄρμῆς.

e) Sequi Ctesiam videtur Diodor. 14, 23, fin. p. 659.

f) Ita cod. Vulc. Alii εἶπεν.

καρωθεὶς ὁ Κῦρος ἔπεσε. Καὶ ὁ μὲν ἵππος ὑπεκφυγὼν ἐπλάζετο· τὸν δ' ε) ἐφίππειον πῖλον ἀπορρόν-
 έντα λαμβάνει τοῦ τὸν Κῦρον βαλόντος ἀκόλουθος,
 αἵματος η) περίπλεω. Τὸν δὲ Κῦρον, ἐκ τῆς πλη-
 γῆς ἀναφέροντα χαλεπῶς καὶ μόλις, εὐνοῦχοὶ τινες
 ι) παρόντες ὀλίγοι ἐπεχείρουν ἐπ' ἄλλον ἵππον ἀναθέ-
 σθαι καὶ σῶζειν. Ἀδυνάτως δ' ἔχοντα, καὶ δι' αὐ-
 τοῦ προθυμούμενον βαδίζειν, ὑπολαβόντες ἤγον· τῷ
 μὲν σώματι καρηβαροῦντα καὶ σφαλλόμενον, οἴομενον
 δὲ νικᾶν, ἀκούοντα τῶν φευγόντων ἀνακαλουμένων Κῦ-
 ρον βασιλέα, καὶ φεΐδεσθαι δεομένων. Ἐν δὲ τούτῳ
 Καῦνιοὶ τινες ἄνθρωποι κακόβιοι καὶ ἄποροι, καὶ τα-
 πευῶν ὑπουργημάτων ἕνεκα τῆ τοῦ βασιλέως στρατιᾶς
 παρακολουθοῦντες, ἔτυχον. κ) συναναμιχθέντες ὡς

pore collabitur. Equus fugiens oberrabat. Stra-
 tum equi prolapsum capit comes illius, qui Cy-
 rum percussit, sanguine redundantem. Cyrum
 ex plaga aegre tandem colligentem se assisten-
 tes eunuchi pauci alteri equo imposuere, quo
 eriperent eum: quem equitandi impotentem,
 pedibusque connitentem ire, sustinentes duce-
 bant, corpore quidem ob vulnus in capite ac-
 ceptum gravem cespitantemque, sed victorem
 arbitrantem se, quod fugientes audiret Cyrum
 regem alta voce appellantes, atque, ut parceret
 ipsis orantes. Interea Caunii quidam homines
 tenues inopesque, qui humilium ministeriorum
 gratia regis castra sequebantur, confusi forte, ut
 amici, fuere cum illis, qui circa Cyrum erant.

g) Ita idem lib. Alii ἐφίππειον.

h) περίπλεον cod. Vulcob.

i) ὀλίγοι παρόντες SGerm.

k) Ita Vulcob. et SGerm. Al. ἀναμ.

φίλοι τοῖς περὶ ^{l)} τὸν Κύρον. Ὡς δὲ μόλις συνιῶδον
 τὰ ^{m)} ἐπιθωρακίδια φοιτᾶ, λευκοῖς χρωμένω τῶν
 βασιλικῶν ἀπάντων, ἔγνωσαν πολεμίους ὄντας. Εἰς
 οὖν ἐκείνων ἐτόλμησεν ἀγνοῶν ἐξοπλισθὲν βαλεῖν τὸν
 Κύρον ἀκουτίῳ. Τῆς δὲ περὶ τὴν ἰγνύαν φλεβῶς
 ἀναρῶσθαι, πεσὼν ὁ Κύρος, ἅμα παῖει πρὸς τινὲ
 λίθῳ τὸν τετραμένον κρόταρον, καὶ ἀποθνήσκει.
 Τοιοῦτος μὲν ὁ Κτησίου λόγος, ὃ, καθάπερ ἀμ-
 βλεῖ ξυριδίῳ, μόλις ἀναρωῶν τὸν ἄνθρωπον ἀνήσηκεν.

LIV. Παρὰ τῷ αὐτῷ Πλουτάρχῳ, ὀλίγῳ ὕστερον.

Ἐξεληλάκει δ', ὡς ὁ Κτησίας φησὶν, ἐπὶ τῇ
 μάχῃ ⁿ⁾ τεσσαράκοντα μυριάσιν. Οἱ δὲ περὶ Δεινωνα
 καὶ Ξενοφῶντα πολὺ πλείονας γενέσθαι λέγουσι τὰς

Hi ut tandem punicea sagula eorum advertere,
 quum regii haberent omnes candida, intellexe-
 runt, hostes esse. Ita unus eorum ausus est,
 ignarus, qui esset, Cyrum iaculo a tergo ferire.
 Vulnerata poplitis vena, prolapsus Cyrus tem-
 pus simul saucium ad saxum offendit, unde ani-
 mam exhalavit. Haec Ctesiae verba sunt,
 quibus, quasi hebeti mucrone, vix tandem in-
 terficiens hominem eum sustulit.

LIV. Apud eundem Plutarchum, paullo post.

[c. 13. et 14.]

Eduxerat (Artoxerxes), ut Ctesias auctor
 est, in aciem CCCC. millia. Dinon et Xeno-
 phon multo plures fuisse, qui pugnauerunt,

l) Articul. abest a SGerm.

m) Idem ἐπιθωρ.

n) Eundem numerum edidit Diodor. 14, 22. p. 657.
 Wesseling.

μεμαχημένους. Ἀριθμὸν δὲ νεκρῶν ἡ Κτησίας
 ο) ἑννακισχιλίουσ ἀνευχθῆναι φησι πρὸς τὸν Ἀρτο-
 ξέρην, ρ) αὐτῷ δὲ διαμυρίων οὐκ ἐλάττους φανῆναι
 τοὺς κειμένους. Ταῦτα μὲν οὖν ρ) ἔχει διαμφοισβήτη-
 σιν· ἐκεῖνο δὲ τοῦ Κτησίου λαμπρὸν ἴδη ψεῦσμα,
 τὸ πεμφθῆναι φάναι πρὸς τοὺς Ἕλληνας αὐτὸν μετὰ
 ρ) Φαλήνου, τοῦ Ζακυνθίου, καὶ τινων ἄλλων. Ὅ-
 γὰρ Ξενοφῶν ἠπίστατο συνδιατρίβοντα βασιλεῖ Κτη-
 σίαν· μέμνηται γὰρ αὐτοῦ, καὶ τοῖς βιβλίοις τούτοις
 σ) ἐντετυχηκῶς δηλὸς ἐστίν. Οὐκ ἂν οὖν ἐλθόντα, καὶ

memorant. Inito caesorum numero, Ctesias
 IX. millia capitum relata perhibet ad Artoxer-
 xem: sibi vero non minus XX. millia visos,
 qui ceciderant. Verum haec in controversia
 fuere. Illud vero iam Ctesiae notabile est
 mendacium, qui se cum Zacynthio Phaleno et
 quibusdam aliis missum refert ad Graecos. Nam
 Xenophontem non latuit, agere in regis contu-
 bernio Ctesiam. Siquidem meminit eius, et
 constat, hosce libros eum voluisse. Quare nun-

ο) Diodor. p. 255. XV. millia habet. In cod. SGerm.
 est ἑννακ. Alii: ἑνακ.

ρ) Xylander vertit: Ipsi cadavera visa haud pauciora
 viginti millibus esse ait: et annotat: αὐτῷ. Locus
 est ambiguus et obscurus. Nam neque satis liquet, de
 Cyrene, an regis exercitu perierint, qui hic numeran-
 tur: et quo illud αὐτῷ pertineat, non constat. Ego
 ad Ctesiam potius retulerim. Minime quidem Lapo
 assentior, qui alterum numerum ad Cyrianos, alterum
 ad regios retulit. cf. Diodor. Gron. Ceterum διαμυ-
 ρίουσ habet SGerm.

ρ) Ita SGerm. Al. ἔσχε.

ρ) Vulcob. Φαλλήνου. Al. Φαλλου. v. ad Xenoph.
 Anab. II, 1, 7. V. 1. p. 131.

σ) Al. ἐντετυχῶς.

λόγων τοσούτων ἐρημνία γέγονε, παρήκεν ἀνώνυμον, Φάληρον δὲ, τὸν Ζακύνθιον, ὠνόμαζεν. Ἀλλὰ δαιμονίως ὁ Κτησίας, ὡς εἶπε, φιλότιμος ὢν, καὶ οὐχ ἦττον φιλοτάκων καὶ φιλοκλέαρχος, αἰεί τινας ἐν τῇ διηγήσει χώρας ἑαυτῷ δίδωσιν· ἐν αἷς γέγονε πολλὰ καὶ καλὰ ^{τ)} μνησέται Κλεάρχου καὶ τῆς Λακεδαιμόνου. Μετὰ δὲ τὴν μάχην δῶρα κάλλιστα μὲν ἐξέπεμψε καὶ μέγιστα τῷ Ἀρταγέρσου παιδί, τοῦ πεσόντος ὑπὸ Κύρου· καλῶς δὲ καὶ Κτησίαν καὶ τοὺς ἄλλους ἐτίμησε.

LV. Παρὰ τῷ αὐτῷ Πλ., ἐν τῷ αὐτῷ βίῳ.

Ἐπεὶ δὲ Κλεάρχον καὶ τοὺς ἄλλους στρατηγούς Τισσαφέρους ἐξηπάτησε καὶ παρεσπόνδησεν, ὄρκων γενομένων, καὶ συλλαβῶν ἀνέπεμψε ἐν πέδαις δεδεμέ-

tium eum et tantae fuisse legationis interpretem non praeterisset tacitum: praesertim cum Phalenum Zacynthium nominarit. Sed mire scilicet ambitiosus Ctesias, nec secius Laconum et Clearchi studiosus, passim in historia aliquas sibi ipsi attribuit partes: in quibus quum est, multa et praeclara de Clearcho commemorat et de Lacedaemone. (c. 12.) Secundum proelium eximia dona et maxima, Artagersis, qui a Cyro fuerat interemptus, filio misit. Magnifice etiam Ctesiam caeterosque honoravit.

LV. Apud eundem Plut. in eadem vita.

[c. 18. et 19.]

Postquam Clearchum aliosque duces interposito iureiurando circumvenit Tissaphernes, comprehensosque et vinculis adstrictos ad re-

τ) SGerm. et Vulcob. e Iuntina μνησεται.

νοὺς, δεηθῆναι φησὶν αὐτοῦ τὸν Κλέαρχον ὁ Κτη-
σίας, ὅπως κτενὸς ^{u)} εὐπορήσειε. Τυχόντα δὲ καὶ
τημελήσαντα τὴν κεφαλὴν ἴσθῆναι τε τῇ χροίᾳ, καὶ
τὸν δακτύλιον αὐτῷ δοῦναι, σύμβολον φιλίας πρὸς
τοὺς ἐν Λακεδαιμόνι συγγενεῖς καὶ οἰκείους· εἶναι δὲ
^{v)} γλυφὴν ἐν τῇ σφραγίδι, ^{w)} Καρυάτιδας ὄρχουμέ-
νας. Τὰ δὲ πεμπόμενα σιτία τῷ Κλεάρχῳ τοὺς συν-
δεδεμένους στρατιώτας ἀφαιρεῖσθαι καὶ καταναλίσκεν,
ὀλίγα τῷ Κλεάρχῳ δίδοντας ἀπ' αὐτῶν. ^{x)} Ἰάσα-
σθαι δὲ καὶ τοῦτο φησὶν ὁ Κτησίας, πλείονα τῷ
Κλεάρχῳ πέμπεσθαι διαπραξάμενος, ἰδίᾳ δ' ἕτερα τοῖς

gem misit: rogatum refert se a Clearcho Ctesias, ut pectinis copiam sibi faceret. Quo accepto, curasse eum caput, oblectatumque pectinis usu, et annulum suum amicitiae mutuae ad necessarios et familiares Lacedaemone suos insigne sibi dedisse. Insculptas in pala fuisse Caryatidas saltantes. Cibaria, quae Clearcho mittebantur, a concaptivis militibus interversa et consumpta, pauca vero ex illis relicta Clearcho. Cui rei etiam refert se remedium Ctesias adhibuisse, effecisseque ut copiosiora mitterentur Clearcho, ac militibus separatim praeberentur

^{u)} Haec ridicule a Lapo ad deprecationem famis sunt detorta, quum et perspicua sint verba, et eo commemoret Plutarchus, ut Ctesiae futilitatem demonstrat. *Xylander.*

^{v)} γλυφίδας Vulc.

^{w)} Καρυατίζειν genus est saltandi a Castore et Poluce Lacedaemoniis traditum Caryis, Laconicae oppido. *Xylander.* Quae sint Caryatides saltantes docet Loensis, *Epiphil.* IV, 13. (Seber. ad Polluc. 4, 104.) *Intpp. Lucian. de Salt.* c. 10. *Pausan.* [3, 11.] p. 91. ed. *Sylb. Dusoul. Funk. Realschullex.* sub v. *Caryatides.*

^{x)} Ita Vulc. et Anon. Vulgo ἰᾶσθαι.

στρατιώταις δίδοσθαι· καὶ ταῦτα μὲν ὑπουργῆσαι καὶ
 παρασχεῖν χάριτι καὶ γνώμῃ τῆς Παρυσάτιδος. Περ-
 πομένου δὲ καθ' ἡμέραν τῷ Κλέαρχῳ κωλῆνος ἐπὶ
 τοῖς σιτίοις, παρακαλεῖν αὐτὸν καὶ διδάσκειν, ὡς χορῆ
 μικρὸν εἰς τὸ κρέας ἐμβαλόντα μαχαίριον ἀποκρούσαν-
 τα πέμψαι, καὶ μὴ περιῦδειν γ) ἐν τῇ βασιλέως ὀμότητι
 τὸ τέλος αὐτοῦ γεγόμενον· αὐτὸν δὲ φοβούμενον μὴ
 ἐθελῆσαι. Βασιλέα δὲ τῇ μὲν μητρὶ παραιτουμένην,
 μὴ κτείνειν τὸν Κλέαρχον, ὁμολογῆσαι καὶ ὁμοσαι·
 πεισθέντα δ' αὐτῆς ὑπὸ τῆς Στατίρας, ἀποκτείνειν
 πάντας πλὴν Μένωνος. Ἐκ δὲ τούτου τὴν Παρυσά-
 τιν ἐπιβουλεῦσαι τῇ Στατίρᾳ, καὶ συσκευάσασθαι τὴν
 φαρμακείαν κατ' αὐτῆς· οὐκ εἰκότα λέγων, ἀλλὰ πολ-
 λὴν ἀλογίαν ἔχοντα τῆς αἰτίας· εἰ δεινὸν ἔργον οὐ-
 τως ἔδρασε καὶ παρεκινδύνευσε ἡ Παρυσάτις, διὰ
 Κλέαρχον ἀνελεῖν τολμήσασα τὴν γνησίαν βασιλέως

alia; atque haec subministrasse et suppeditasse
 ex beneficio et sententia Parysatidis. Quum
 mitteretur quotidie Clearcho inter cibaria per-
 na, orasse ipsum Clearchum ac subiecisse, mo-
 dicum pugionem ut in carnem conditum clam
 sibi mitteret, neque sineret, ut regis fata sua
 paterent atrocitati: caeterum abnuisse metu se.
 Regem deprecanti matri pro Clearchi incolumi-
 tate iureiurando annuisse: verum impulsu inde
 Statirae cunctos fuisse ab eo praeter Menonem
 trucidatos. Hinc Statirae tetendisse Parysatidem
 insidias, virusque ei concinnasse. Verum parum
 probabilia affert, et coniuncta cum absurda
 caussa, facinus admisisse adeo nefarium, atque
 in periculum sese praecipitavisse Parysatidem,
 Clearchi gratia, sustentem iustam regis con-
 iugem liberorumque consortem ad regnum edu-

γ) Mallem ἐπι. *Dusoul.*

γυναῖκα, καὶ τέκνων κοινωνὸν ἐπὶ ^{z)} βασιλείᾳ τρεφο-
μένων. Ἄλλὰ ταῦτα μὲν οὐκ ἄδηλον ὡς ἐπιτραγω-
δεῖται τῇ Κλεάρχου μνήμῃ. Καὶ γὰρ ἀναρεθόντων
φροσὶ τῶν στρατηγῶν τοὺς μὲν ἄλλους ὑπὸ κυνῶν
σπαράττεσθαι καὶ ὀρνέων· τῷ δὲ Κλεάρχου νεκρῷ
θύελλαν ἀνέμου, γῆς θύνα πολλὴν φέρουσαν, ἐπιχῶσαι
καὶ ἐπικρύψαι τὸ σῶμα· φοινίκων δὲ τινων διασπα-
ρέντων, ὀλίγῳ χρόνῳ θαυμαστὸν ἄλσος ἀναφῦναι καὶ
κατασκιᾶσαι τὸν τόπον· ὥστε καὶ βασιλεῖ σφόδρα με-
ταμέλειν, ὡς ἄνδρα θεοῖς φίλον ἀνηρηκότι τὸν Κλέ-
αρχον. Ἡ δ' οὖν Παρυσάτις, μίσους τε πρὸς τὴν
Στάτειραν ἐξ ἀρχῆς ὑποκειμένου καὶ ζηλοτυπίας, ὀρῶ-
σα τὴν μὲν αὐτῆς δύνάμιν αἰδουμένου βασιλέως καὶ
τιμῶντος οὔσαν, τὴν δ' ἐκείνης ἔρωτι καὶ πίστι βέ-
βαιον καὶ ἰσχυρὰν, ἐπεβούλευσεν ὑπὲρ τῶν μεγίστων,
ὡς ᾤετο, παραβαλλομένη. Θεράπαιναν εἶχε πιστὴν

catorum necare. Caeterum non obscure exag-
gerat haec ad Clearchi commendandam memo-
riam. Etenim attexit hoc quoque, duces ob-
truncatos caeteros fuisse a canibus et alitibus
laniatos; Clearchi cadaveri venti procellam cu-
mulum terrae excitasse adeo, ut corpus obrue-
ret et contegeret: quo loco enato palmeto,
brevis eximium nemus excrevisse, ac locum eum
inumbrasse: itaque magna ductum poenitentia
regem, quod virum diis carum peremisset, Cle-
archum. — Parysatis ergo, quum odium iam
inveteratum atque aemulationem concepisset in
Statiram, cernens, potentiam suam a rege se
reverente et honorante proficisci, illius vero
amore et fide stabilem firmamque, struxit ei
insidias, de summa, ut arbitrabatur, aleam ia-
ciens. Ancillam habebat fidam, quae plurimum

z) βασιλείας SGerm.

καὶ δυναμένην παρ' αὐτῆς μέγιστον, ὄνομα ^{a)} Γίγιν· ἦν ὁ μὲν Δείων ^{b)} ὑπουργῆσαι τῇ φαρμακείᾳ φησὶ, συγγνώμῃ δὲ μόνον ἄκουσαν ὁ Κτησίας. Τὸν δὲ δόντα τὸ φάρμακον οὗτος μὲν ὀνομάζει ^{c)} Βελιτάραν, ὁ δὲ Δείων Μελάνταν. Ἐκ δὲ τῆς πρόσθεν ὑποψίας καὶ διαφορᾶς ἀρξάμενοι πάλιν εἰς τὸ αὐτὸ φοιτᾶν καὶ συνδειπνεῖν ἀλλήλαις, ὅμως ^{d)} τῷ δεδιέναι καὶ φυλάττεσθαι, τοῖς αὐτοῖς σιτίοις καὶ ἀπὸ τῶν αὐτῶν ἐχρῶντο. Γίνεται δὲ μικρὸν ἐν Πέρσαις ὄρνιθιον, ᾧ περιτώματος οὐδέν ἐστιν, ἀλλ' ὅλον διάπλεων πιμελῆς τὰ ἐντός· ^{e)} ἢ καὶ νομίζουσιν ἀνέμῳ καὶ δρόσῳ τρέφεσθαι τὸ ζῶον· ὀνομάζεται δὲ ῥυντάκης. Τοῦ-

apud ipsam poterat, Gigim dictam: quam administram veneni Dinon tradidit fuisse, consciam modo invitam Ctesias. Illum, qui venenum dedit, hic Belitaram appellat, ille Melantam. Instituentes autem ex superioribus suspicionibus ac simultate congregari denuo et una coenare, cum metu tamen et cautione iisdem epulis atque iisdem utebantur paratis. Nascitur apud Persas exigua avis, quae omni caret excremento, habetque intestina omnia adipe differta: unde vento arbitrantur et rore hoc animal vivere; ryntaces dicitur. Hanc autumat

a) V. Supra Excerpt. c. 60.

b) Ita Vulc. Anon. et SGerm. Vulgo ὑπουργεῖσθαι.

c) Sic Graece nomen *Beltassar* a Ctesia expressum fuisse arbitratur Huetius, (Dem. Euang. p. 224. ed. Paris. 466. ed. Lips.) pro quo Dinon *Melantas* scripserit, deceptus similitudine priscæ figuræ τοῦ β, quæ ad figuram τοῦ μ accedebat. *Dacer.*

d) τὸ SGerm.

e) ἢ abest a SGerm.

το φησὶν ὁ Κτησίας μικρᾶ μαχαιρίδι κεχρισμένη τῷ φαρμάκῳ κατὰ θάτερα τὴν Παρυσάτιν διαροῦσαν, ἐκμάξαι τῷ ἑτέρῳ μέρει τὸ φάρμακον· καὶ τὸ μὲν ἄχραντον καὶ καθαρὸν εἰς τὸ στόμα βαλοῦσαν αὐτὴν ἐσθίειν, δοῦναι δὲ τῇ Στατείρᾳ τὸ πεφρασμαγμένον· ὁ δὲ Δείνων, οὐ τὴν Παρυσάτιν, ἀλλὰ τὸν Μελάνταν τέμνοντα τῷ μαχαιρίῳ τὰ φαρμασσόμενα τῶν κρεῶν τιθέναι κατὰ τὴν Στατείραν. Ἀποθνήσκουσα Ἰγούνη ἢ γυνὴ μετὰ πόνων μεγάλων καὶ σπαραγμῶν, αὐτὴ τε συνησθιάνετο τοῦ κακοῦ, καὶ βασιλεῖ παρίσχεν ὑποψίαν κατὰ τῆς μητρὸς, εἰδότε τὸ θηριῶδες αὐτῆς καὶ δυσμείλικτον. Ὅθεν εὐθύς ἐπὶ τὴν ζήτησιν ὀρμήσας, τοὺς μὲν ὑπηρέτας καὶ τραπεζοκόμους τῆς μητρὸς συνέλαβε καὶ κατεστρέβλωσε· τὴν δὲ Γίγνη ἢ Παρυσάτις πολὺν χρόνον εἶχεν οἴκοι μεθ' αὐτῆς, καὶ, βασιλέως ἐξαιτουῦντος, οὐκ ἔδωκεν· ἀλλ' ὕστερον αὐτῆς δεηθείσης εἰς τὸν οἶκον ἀφειθῆναι νυκτὸς, αἰσθόμενος

Ctesias cultello, quem altero latere illeverat toxico dissecuisse Parysatidem, atque infecisse alteram partem veneno, partem sinceram et puram ori ingestam ipsi mandisse, Statirae vero dedisse virulentam. Dinon vero non Parysatidem, sed Melantam, medicatas carnes secuisse cultro et Statirae apposuisse. Quum animam igitur magnis cum cruciatibus et doloribus ageret mulier, et ipsa olfecit maleficium et suspicionem regi adversus matrem attulit, feritatem illius et animum implacabilem cognoscenti. Unde quaestioni extemplo intentus, ministros matris et mensae structores corripuit ac tormentis laceravit. At Gigim diu Parysatis in cubiculo suo tenuit, deposcentique denegavit regi: verum post orante illa, ut domum nocte

f) οὐν SGerm.

καὶ λόγον ὑφείς συνήρασε, καὶ κατέγνω ε) θάνατον.

LVI. Περὶ τοῦ αὐτοῦ, ὡς ἡ Στάτειρα ἐξ ἐπιβουλῆς τῆς Παρυσάτιδος ἀπώλετο ὁ αὐτὸς Πλούταρχος πρὸ τούτων ἐν τῷ αὐτῷ βίῳ.

Ἐπεὶ δὲ Δείνων μὲν ἐν τῷ πολέμῳ συντελεσθῆναι τὴν ἐπιβουλήν εἴρηκε, Κτησίας δ' ὕστερον, ὃν οὐτ' ἀγνοεῖν τὸν χρόνον εἰκὸς ἐστὶ παρόντα ταῖς πράξεσιν, οὔτε ἐκὼν αἰτίαν εἶχεν ἐκ τοῦ χρόνου μεταστῆσαι τὸ ἔργον, ὡς ἡ) ἐπράχθη δηγούμενος, οἷα πάσχει πολλάκις ὁ λόγος αὐτοῦ, πρὸς τὸ ι) μυθῶδες καὶ δρα-

dimitteretur, certior factus, locatis insidiis, comprehendit Gigim, eamque rei capitalis damnavit.

LVI. De eadem re, quod Statira insidiis Parysatis perierit, Plutarchus idem in eadem vita. [c. 6.]

Quia vero per bellum Dinon hoc scelus prodidit patratum, Ctesias post: (quem neque praeterire tempus, quum rebus agendis interfuerit, consentaneum est, neque causam habebat, cur illud facinus ultro, in narrando ut fuerat gesta, ex suo loco traiceret: quod crebro ei in scribendo accidit, ut a veritate excur-

g) Addit Plutarchus supplicium Ginges, quali nimirum venefici apud Persas afficiebantur. De suppliciis apud Persas v. Brisson. de Regn. Pers. 2, 212. p. 570 sqq.

h) γρ. προετάχθη. Vulc.

i) SGerm. θυμῶδες. Sensus loci requirit μυθῶδες.

ματικὸν ^{k)} ἐκτρεπόμενος τῆς ἀληθείας· τοῦτο ^{l)} μὲν ἦν ἐκεῖνος ἀπέδωκε, χώραν ἔξει.

LVII. Παρὰ Δημητρίῳ τῷ Φαληρεῖ, ἐν τῷ περὶ ἑρμηνείας, κεφ. περὶ ἑναργείας.

Καὶ ὅλως δὲ ὁ ποιητὴς οὗτος, (Κτησίᾳς,) ποιητὴν γὰρ αὐτὸν καλοῖη τις εἰκότως, ἑναργείας δημιουργός ἐστιν ἐν τῇ γραφῇ συμπάσῃ· οἷον καὶ ἐν τοῖς τοιοῖσδε. ^{m)} δεῖ τὰ ⁿ⁾ γενόμενα οὐκ εὐθὺς λέγειν ὅτι ἐγένετο, ἀλλὰ κατὰ μικρὸν, κρημῶντα τὸν ἀκροατὴν, καὶ ἀναγκάζοντα συναγωνιᾶν. τοῦτο ὁ Κτησίᾳς ἐν τῇ ἀγγελίᾳ τῇ περὶ Κύρου τεθνεώτος

rat ad vana et fabulosa) hoc, quem ille tribuit, habebit locum.

LVII. Apud Demetrium Phalereum lib. qui περὶ ἑρμηνείας inscribitur, cap. de perspicuitate.

[§. CCXV sq.]

Et omnino hic poëta (Ctesias,) poetam enim non immerito illum quis vocet, evidentiae est artifex in omni scriptione: sicut et in his (inter pr. H. Steph.) Oportet quae facta sint, non statim fateri facta esse, sed paulatim, suspensum tenendo auditorem, et nobiscum angicogendo. Quod Ctesias in allato de Cyri

k) Alii male ἐπιτρεπόμενος.

l) μὲν οὖν SGerm.

m) Hic asteriscum appictum habet editio Demetr. Glasg. recte! neque enim concinunt, quae sequuntur verba, cum anterioribus. Locum Ctesiae e libro vicesimo Περσικῶν decerptum esse, colligit Fischer. ex Photii Excerpt. Schneid. p. 172.

n) Mutandum in γενόμενα H. St. Sic legitur in Demetr. Schneideri.

ποιῆ. ἔλθῶν γὰρ ὁ ἄγγελος οὐκ εὐθὺς λέγει, ὅτι ἀπέθανε Κῦρος παρὰ τὴν Παρυσάτιν, (τοῦτο γὰρ ἢ λεγομένη ἀπὸ ο) Σκυθῶν ῥῆσις ἐστίν·) ἀλλὰ πρῶτον μὲν ἠγγεilen ὅτι νικᾷ· ἢ δὲ ἦσθη, καὶ ἠγωνίασε· μετὰ δὲ τοῦτο ἐρωτᾷ, Βασιλεὺς δὲ πῶς πράττει; ὁ δὲ, Πίεφενγε, φησί. καὶ ἢ, ὑπολαβοῦσα, Τισσαφέρους γὰρ αὐτῷ τούτων αἴτιος. καὶ πάλιν ἐπανερωτᾷ, Κῦρος δὲ ποῦ νῦν; ὁ δὲ ἄγγελος ἀμείβεται, Ἐνθα χρη τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας ἀνλίζεσθαι. κατὰ μικρὸν καὶ κατὰ βραχὺ προϊὼν μόλις τὸ δὴ λεγόμενον ἀπερῆξεν αὐτὸ, μάλα ἠθικῶς καὶ ἐναργῶς· τὸν τε ἄγγελον ἐμφήνας ἀκουσίως ἀγγελοῦντα τὴν συμφορὰν, καὶ τὴν μητέρα εἰς ἀγωνίαν ἐμβυλῶν καὶ τὸν ἀκούοντα.

morte nuncio facit. nec enim nuncius simulatque ad Parysatin venit, ei Cyrum mortuum esse dicit: (haec enim est quae Scythica oratio appellatur) sed primum quidem, victoria potitum eum nunciavit (quae verba illi gaudium anxietati mixtum attulerunt) postea vero interrogat, At rex quomodo se nunc gerit? Tunc ille: fugae se dedit, inquit. hic illa sermonem excipiens, Tissaphernes horum ei malorum est auctor, inquit. Rursumque interrogat, Cyrus vero ubi nunc est? Respondet nuncius, Ubi fortes viros diversari decet. Paullatim et breviter progrediendo aegre erumpit in illud ipsum quod dicendum erat, idque perquam facit morate et illustre: tum nuncium repraesentando invitum annunciare hunc casum, tum matrem in timorem et angorem coniiciendo, sicut et auditorem.

ο) Demetr. §. 297.: ταῦτα πάντα ἠθικῶς καὶ ἐμμελῶς, καὶ οὐχὶ δὴ, τὸ λεγόμενον τοῦτο, ἀπὸ Σκυθῶν. Similiter Aristides T. II. p. 296.: ἀλλ' ἄλλως τὴν ἀπὸ Σκυθῶν ἡμῖν διαλέγη. cf. etiam Athenaeus XII. p. 524. Schneider.

LVIII. [Παρά τῷ Ἀθηναίῳ βιβλ. α'. Δειπνοσοφ.

Ὀρχησται δὲ ἔνδοξοι· Βολβὸς μὲν, παρὰ Κρατίνῳ καὶ Καλλίᾳ· Ζήνων δὲ, ὁ Κρήσιος, ὁ πάνυ Ἀρταξέρξη προσφιλέστατος, παρὰ Κτησίᾳ^ρ].

LIX. Ἐν τῷ Ἑσυχίου λεξικῷ.

Σάραπις, ἡ) Περσικὸς, χιτῶν μεσόλευκος· ὡς

LVIII. [Apud Athenaeum Deipnosophist. lib. I.

c. 19. p. 22, c. Casaub. c. 40. p. 83. V. 1. Schweigh.

Saltatores celebres sunt: Bulbus apud Cratinum et Calliam; Zeno Cretensis, Artaxerxi carissimus, apud Ctesiam.]

LIX. In lexico Hesychii.

Sarapis tunicae Persicae genus albo distinctum; ut Ctesias: Et discindens sarapin,

p) Fragmentum frustra adhuc neglectum. Zenonem saltatorem Artaxerxis commemorat etiam Plutarch. Artax. c. 21. v. postea.

q) V. eruditiss. Brissonium lib. 2. de reg. Pers. [c. 189. p. 549 sqq.] de hac veste, ubi non sine causa suspicatur apud Pollucem hanc vocem mendosam esse, cuius vulgati libri *σαράγης* habent. Doctiss. viri suspicionem confirmat egregie pervetustus ms. Palatinus, qui diserte istum Pollucis locum (lib. 7. Onomastic. cap. 13. sub fin.) ita scribit: ὁ δὲ *σαράπις*, Μήδων τὸ φόρημα πορφυροῦν, μεσόλευκος χιτῶν, quod et in notis meis ad Pollucem monebo. Gron. cf. Brisson. l. 1. 205. p. 563. Contra Reland. in Dissertt. Miscellan. P. II. p. 230 sq. (de vet. Pers. ling.) ex Polluce *Σαράγης* eliminandum esse negat. Imo, inquit, voc. *Σαράπις* mihi magis est suspectum, quippe quod nulla sui vestigia habeat in hodierno sermone Persico, uti prius illud *Σαράγης*. Factum autem est *Σαράπις* ex *Σαράγης* facillime, si attendamus veteres Graecos π et γ figura fere eadem exarasse, illud Γ (quod nunc Π)

Κτησίας· Καὶ διαρρήξαμένη τὸν σάραπιν, καὶ τὰς τρίχας καθειμένη, ἐτέλετό ^{r)} τε καὶ βοὴν ἐποίει.

LX. Παρὰ τῷ Πλουτάρχῳ, ἐν τῷ Ἀρτοξέρξου βίῳ.

Ἐξέβαλε δὲ καὶ τῆς θαλάσσης Λακεδαιμονίου Κόνωνι, τῷ Ἀθηναίῳ, μετὰ Φαρναβάζου στρατηγῷ χρησάμενος. Ὁ γὰρ Κόνων διέτριβε μὲν ἐν Κύπρῳ μετὰ τὴν ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς ναυμαχίαν, οὐ τὴν ἀσφαλειαὶ ἀγαπῶν, ἀλλὰ τὴν τῶν πραγμάτων μεταβολὴν, ὡσπερ ἐν πελάγει τροπὴν, περιμένων. Ὅρων δὲ καὶ τοὺς ἑαυτοῦ λογισμοὺς δυνάμεως, καὶ τὴν βασιλείας

comamque demittens, vellebat crines et clamabat.

LX. Apud Plutarchum in vita Artoxerxis. [c. 21.]

Lacedaemonios etiam mari summovit, Cononis Atheniensis cum Pharnabazo ductu. Siquidem Conon in Cypro post proelium navale ad Aegos flumen egit, non securitatem sectans, sed rerum conversionem, sicut in mari aestus opperians reciprocationem. Qui, quod videret, sua consilia viribus, et regis vires viro prudente egere, ad regem misit de rationibus suis

hoc Γ, et formasse id nomen ad notissimam dei Aegyptii appellationem Σαράπις. Plura v. apud ipsum Reland.

r) Conjecturam sequor, quam manu diligentiss. Sylburgii [v. ad Brisson. l. l. annot. 63.] adscriptam inveni Hesychio, scilicet legendum ἐτίλλετό τε. [capillumque sibi evellebat. cf. Curt. 3, 2, 25. ἐτίλλετο legendum esse admonuit etiam D'Orvill. ad Charit. p. 349.] Adposui autem hoc loci istud fragmentum, quod alicui non ita vero absimile videri queat, ista de Parysatis luctu ob interfectum filium a Ctesia scripta fuisse, de quo Excerpt. Pers. c. 58. Gron.

δύναμιν ἀνδρὸς ἔμφορονος δεομένην, ἔπεμψεν ἐπιστο-
λὴν βασιλεῖ περὶ ὧν διανοεῖτο. Καὶ ταύτην ἐκέλευσε
τὸν κομίζοντα μάλιστα μὲν ἀποδοῦναι διὰ ^{s)} Ζήνωνος,
τοῦ Κρητῶς, ἢ Πολυκρίτου, τοῦ Μενδαίου· τούτων δ'
ἦν ὁ μὲν Ζήνων ὀρχηστὴς, ὁ δὲ Πολύκριτος ἰατρός·
ἂν δ' οὗτοι μὴ παρῶσι, διὰ Κτησίου, τοῦ ἱατροῦ.
Λέγεται δ' ὁ Κτησίας τὴν ἐπιστολὴν λαβὼν παρ-
εγγράφαι τοῖς ὑπὸ τοῦ Κόνωνος ἐπεσταλμένοις, ὅπως
καὶ Κτησίαν ἀποστείλῃ πρὸς αὐτὸν, ὡς ὠφέλιμον
ὄντα ταῖς ἐπὶ θαλάσῃ πράξεσιν. Ὁ δὲ Κτησίας
αὐτὸν ἀφ' ἑαυτοῦ βασιλέα φησὶ προσθεῖναι τὴν λει-
τουργίαν αὐτῷ ταύτην.

LXI. Παρὰ Διοδώρῳ τῷ Σικελιώτῃ ἐν τῷ ιδ'.

Κτησίας δ' ὁ συγγραφεὺς τὴν τῶν Περσι-
κῶν ἱστορίαν ^{t)} εἰς τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν (ἄρχοντας

epistolam, quam tabellario iussit potissimum
Zenone interprete Cretensi, vel Polycrito Men-
daeo, reddere: (horum fuit Zeno saltator, me-
dicus Polycritus) qui si abessent, Ctesia me-
dico. Fama est hunc, accepta epistola Cononis,
scriptis eius adiecisse, ut Ctesiam quoque ad
se mitteret, utpote virum ad res maritimas con-
ducibilem. Ctesias vero regem ait sua sponte
hoc sibi muneris iniunxisse.

LXI. Apud Diodorum Siculum lib. XIV. [c. 46.]

Cum hoc anno [Olymp. XCV, 3. archon-
te IthyCle] Ctesias historiam suam Persicam

s) V. Athenaei loc. supra laud.

t) Idem confici potest et ex iis quae Plutarch. in
Artax. p. 1021. F. et quae Photius p. 133. commenta-
tus est. Wesseling. Ste - Croix; Examen des Hist.
d'Alex. p. 863.: Freret pense que les ouvrages de Cte-

Ἀθήνησιν Ἰθυκλοῦς) κατέστρεψεν, ἀρξάμενος ἀπὸ Νίνου καὶ Σεμιράμιως.

concludit, a Nino et Semiramide usque deductam.

LXII.

Persicam vero historiam Ctesiae non obscure notare videtur Lucianus lib, πῶς δὲ ἱστορίαν συγγράφειν, [§. 39. V. 4. p. 202. ed. Bipont. Larcher. Traduct. d'Hérod. T. 6. p. 253. ed. H.] his verbis: τοῦ δὴ συγγραφέως ἔργον ἐν, ὡς ἐπράχθη, εἰπεῖν. οὗτος δ' οὐκ ἂν δύναίτο, ἄλλοις ἂν ἢ φοβῆται Ἀρταξέρξην, ἰατρὸς αὐτοῦ ὢν, ἢ ἐπιζῆ κἀνδὺν πορφυροῦν, καὶ στρεπτόν χρυσοῦν, καὶ ἵππον τῶν Νισαίων λήψεσθαι, μισθὸν τῶν ἐν τῇ γραφῇ ἐπαίνων. id est: Officium historici unum est, rem narrare, ut acta fuit. Ille vero hoc praestare neutiquam possit, quamdiu reformidet Artaxerxem, cuius est [v. intpp. Lucian. ad l. l. p. 525. ed. Bipont.] medicus scilicet, aut dum sperat sibi purpureum candyn et torquem aureum, Nisaeumque equum, mercedem nimirum pro laudibus quas historiae inseruerit. Qui itaque adulationem notaverit, historiae labem sane foedam. Fabulositatem tamen maxime in illo archiatro accusarunt, id quod de Indicis pervagatum est. Non nemo tamen idem quoque in Persicis, quibus et Assyria comprehendo, quod ad antiquas gentis origines praesertim attinet,

---

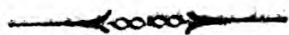
sias furent publiés à la 3e année de l'Ol. XCV, 3. 398. a. Chr. époque où, selon Diodore, il terminoit son histoire des Perses. At serius editos esse a Ctesia historiarum libros arguunt, quae Phot. Excerpt. P. 62. de palmis octo annis post Clearchi mortem (a. 400.) apparentibus narrat.

notavit; et, integer o si Diodorus exstaret, cognosceremus abunde de hac re. Non tacuit tamen et Strabo qui lib. XI. [c. 6. V. 2. p. 424. ed. stereot.] ita: ἀλλ' οὔτε περὶ τούτων (de Massagetis et Sacis) οὐδείς ἠκρίβωτο (sic ex ms. emendavit Is. Cas.) οὐδὲν πρὸς ἀλήθειαν, οὔτε τὰ παλαιὰ τῶν Περσικῶν, οὔτε τῶν Μηδικῶν, ἢ Συριακῶν, ἐς πίστιν ἀφικνεῖτο μεγάλην, διὰ τὴν τῶν συγγραφέων ἀπλότητα, καὶ τὴν φιλομυθίαν. ὁρῶντες γὰρ τοὺς φανερώς μυθογράφους εὐδοκιμοῦντας, ᾗθησαν καὶ αὐτοὶ παρέξασθαι τὴν γραφὴν ἠδεῖαν, εἴαν ἐν ἱστορίας σχήματι λέγωσιν, ἃ μηδέποτε εἶδον μήτε ἤκουσαν, ἢ οὐ παρά γε εἰδότεων σκοποῦντες· δι' αὐτὸ δὲ μόνον τοῦτο, ὅτι ἀκρόασιν ἠδεῖαν ἔχει, καὶ θαυμαστήν. ῥᾶδιον δ' ἂν τις Ἡσιόδῳ, καὶ Ὀμήρῳ [cf. Fabricii Bibl. Gr. V. 1. p. 530. ed. Harles.] πιστεύσειεν ἠρωολογοῦσι, καὶ τοῖς τραγικοῖς ποιηταῖς, ἢ Κτησίᾳ τε, καὶ Ἡροδότῳ, καὶ Ἑλλανίκῳ, καὶ ἄλλοις τοιούτοις. id est, Xylandro interprete: „Sed neque de his quisquam veritatem exacte perhibuit, neque de priscis Persarum, Medorum, Syrorum rebus, fidem admodum magnam invenerunt scriptores: idque ob ipsorum simplicitatem, et fabulas edendi studium. Cum enim viderent in honore esse eos qui e professo fabulas scriberent: existimaverunt suam quoque scriptionem lectoribus iucundam fore, si sub narrationis verae specie ea dicerent; quae neque vidissent neque audivissent, saltem ex iis quibus cognita ista essent; id unum spectantes, ut auditio amoena fieret et admirabilis. Equidem facilius Hesiodo et Homero aliquis fidem adhibuerit cum de heroibus verba faciunt, itemque tragicis poetis, quam Ctesiae, Herodoto, Hellanico et eorum similibus.“ Ob *ψευδογραφίαν* itaque hosce historicos et Lucianus ἀληθ. ἱστορ. β, [§. 31. V. 4.

p. 290. ed. Bipont.] ἐν ἄδον collocat: καὶ μεγίστας ἀπασῶν τιμωρίας ὑπέμενον οἱ ψευσάμενοί τι παρὰ τὸν βίον, καὶ οἱ μὴ τᾶληθῆ συγγεγραφότες, ἐν οἷς καὶ Κτησίας ὁ Κνίδιος ἦν κ. τ. λ. [i. e. maximas omnium poenas sustinebant, qui in vita mentiti essent aliquid, et qui vera non scripsissent; in quibus Ctesias etiam Cnidius erat etc. Huc pertinet etiam locus eiusdem Luciani in Philopseude §. 2. V. 7. p. 250. ed. Bipont.: Ἐκείνους μὲν γὰρ τοὺς παλαιούς πρὸ ἐμοῦ σε χοῆ εἰδέναι, τὸν Ἡρόδοτον, καὶ Κτησίαν τὸν Κνίδιον, καὶ πρὸ τούτων, τοὺς ποιητάς, καὶ τὸν Ὅμηρον αὐτὸν αἰοιδίμους ἄνδρας, ἐγγράφῳ τῷ ψεύσματι κεχρημένους, ὡς μὴ μόνον ἐξαπατᾶν τοὺς τότε ἀκούοντας αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ μέχρις ἡμῶν δίκνευσθαι τὸ ψεῦδος κ. τ. λ. i. e. Illos enim antiquos prius, quam ego, ut noveris, oportet, Herodotum, et Ctesiam Cnidium, et ante hos, poetas, Homerumque adeo ipsum, viros celeberrimos, scripto usos mendacio, adeo ut non modo, qui tum erant, auditores suos deceperint, sed ad nos etiam mendacium pervenerit. v. ibid. Reitz. et Solan. p. 534.] Sed mittamus illum Atticum *μυκτιῆρα*. Gron.

**ΚΤΗΣΙΟΥ
ΤΟΥ ΚΝΙΔΙΟΥ ΙΝΔΙΚΑ.**

CTESIAE INDICA.

ΕΚ ΤΩΝ ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ
ΚΤΗΣΙΟΥ ΙΝΔΙΚΩΝ

ΕΚΔΟΓΑΙ,
ἐκ τῶν τοῦ αὐτοῦ Φωτίου.

---

1. **Κ**τησίου ^{a)} τὰ Ἰνδικά ἐστιν ^{b)} ἐν ἐνὶ βιβλίῳ, ἐν οἷς μᾶλλον ἰωνίζει. λέγει περὶ τοῦ Ἰνδοῦ ^{c)} ποταμοῦ, τὸ μὲν στενὸν αὐτοῦ εὖρος τεσσαράκοντα στα-

Ex eiusdem CTESIAE scriptis quae
INDICA nominata sunt, excerptae ab
eodem PHOTIO historiae.

---

1. **I**ndica Ctesiae uno libro continentur, in quibus magis Ionice loquitur. Scribit Indum fluvium, qua angustissimus est, XL. stadiorum

---

a) ἀνεγνώσθη δὲ αὐτοῦ καὶ τὰ Ἰνδικά ἐν ἐνὶ β. **D. H.** In alio libro ms. Bavarico, *Διηγήματα Κτησίου Κνιδίου περὶ τῶν ἐν τῇ οἰκουμένην θαυμάτων.* [**D. H.**]

b) C. Vat. ἐν βιβλίῳ.

c) Hic ipse locus citatus legitur ab Arriano lib. 5. de expedit. Alexandr. c. 4. V. fragmm. cf. Weyrauch. l. postea l. p. 387. Larcher. ad h. l. et Diodor. 2, 35. p. 148. ed. *Wesseling.*

δίων εἶναι· τὸ δὲ ^{d)} πλατύτατον, καὶ διακοσίων. λέγει περὶ αὐτῶν τῶν Ἰνδῶν, ὅτι ^{e)} πλείους σχεδὸν συμπάντων ἀνθρώπων. περὶ ^{f)} τοῦ σκώληκος τοῦ ἐν τῷ ποταμῷ· ὃ καὶ μόνον τῶν ἄλλων θηρίων ἐν αὐτῷ γίνεται. περὶ τοῦ μὴ οἰκεῖν ἐπέκεινα αὐτῶν ἀνθρώπους. ὅτι οὐχ ^{g)} ὕει, ἀλλ' ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ ^{h)} ποτίζεται ἢ Ἰνδικῇ.

2. Περὶ ⁱ⁾ παντάρβας τῆς ^{h)} σφραγίδος· καὶ

esse; qua latissimus, CG. Indos multitudine ceteros fere universos mortales superare dicit. De scolece i. e. quodam verme, qui est in flumine, et solus ex omnibus animalibus in eo nascitur. Dicit etiam ultra Indos non alios homines habitare. In Indica regione non pluerre, sed eam a flumine rigari.

2. De pantarba sigillari gemma: et quomodo LXXVII. sigillares gemmas et lapides pre-

^{d)} πλατότερον. D. H. [πλατύτατον H. S. et Cod. Vat.

^{e)} De finibus Indiae veteris cf. Weyrauch, *Herodot und Ctesias über Indien*, in *Morgenstern, Dörptische Beiträge* V. 2. p. 367 sqq. 385 sqq. De Graecorum veterumque de India notitia v. quos laudavit Funk. *Realschullex*, sub v. India; v. maxime Plin. H. N. 6, 21. V. 1. p. 375. et p. 379.

^{f)} V. infr. §. 37.

^{g)} Valcken, alicubi teste Larcher. *ἔεται* legendum esse statuit. Frustra! De re contra Ctesiam v. Arrian. Indic. c. 6, 4. Philostr. V. A. 2, 20. 3, 14. Larch.

^{h)} Non solum Indum intelligendum esse, sed plura flumina censuit Weyrauch. l. l. p. 386.

ⁱ⁾ Vide Philostr. lib. 3. de Apollonio; [c. 45. 46.] καὶ Ἡλιόδωρος οὕτω φησὶ περὶ τῆς παντάρβης παράδοξα, Max. Marg. Ignem etiam exstinxisse refert Heliodorus in Aethiop. lib. 4. et 8. (ap. Phot. Cod. 73.)

ὡς οὗς σφραγίδας ἀπορροφείσας καὶ τιμίους λίθους εἰς τὸν ποταμὸν, ἅτινα ἦν ^{l)} τοῦ Βακτριῶν καπήλου, ^{m)} αὐτὴ ἀνείλκυσε ἐχομένας ἀλλήλων.

3. Περὶ τῶν ⁿ⁾ τεχοκαταλύτων ἐλεφάντων. περὶ τῶν ^{o)} μικρῶν πιθήκων τῶν ἐχόντων οὐράς τετραπήχης. περὶ τῶν ^{p)} ἀλεκτρονίων τῶν μεγίστων. Περὶ τοῦ ὄρνέου τοῦ ^{q)} βιττάκου, ὅτι γλώσσαν ἀνθρωπι-

tiosos in flumen proiectos, (quae omnia erant cuiusdam Bactriani institoris) pantarba retraxerit inter se cohaerentes.

3. De elephantis murifragis. De parvis simiis caudas IV. cubitorum habentibus. De maximis gallis gallinaceis. De ave psittaco, quam lingua humana et voce praeditam esse

177. 390. 392. *A. S.* *Salagramam* Indorum lapidem intelligit Weyr. l. l. p. 391. cf. et Philostrate de vit. Ap. l. l. Tzetze. Chil. 6, 648. Veltheim. in: *Vermischte Aufs.* V. 2. p. 167 sqq. *Hydrophanem* (Lapidem mutabilem, oculum mundi) intelligi posse suspicatus est.

k) [σφραγίδος et mox σφραγίδας. *D. H.*]

l) Malim του sine accentu, pro τινός. *H. S.*

m) αὐτή. *D. H.*

n) τεχοκαταλυτῶν. *D. H.* *Qui muros dissolunt atque evertunt; pectore suo, cum rex iubet, iis incumbendo; lege cap. 29. Aeliani de animal. c. 17. ubi plura de his. A. S.*

o) Intelligit *cercopithecus* (*Meerkatze*) et *maki*. Weyrauch. l. l. p. 397.

p) Hinc sumpsisse videtur, quae de iisdem refert Aelian. l. l. lib. 16. c. 2. *A. S.* cf. Weyr. l. l. p. 397.

q) Haec ψιττάκη est Plinio, qui lib. 10. cap. 42. docet quae aves imitari possint sermonem humanum, ut et Suidas in vocabulo Psittacus. Naz. praeept. ad Virgil. v. 624.: Καὶ κόρακες κλέπτουσιν ὁμῶς ὄπα· ὡς

νην ἔχει καὶ φωνήν. μέγεθος μὲν, ὅσον ἰέραξ, ¹⁾ πορφύρεον δὲ πρόσφρον· καὶ πύργωνα φέρει μέλανα. αὐτὸ δὲ ²⁾ καὶ κινάεον ἐστὶν ὡς τὸν τράχηλον, ὡσπερ ³⁾ κιννάβαρι. διαλέγεσθαι δὲ αὐτὸ ὡσπερ ἄνθρωπον, ⁴⁾ Ἰνδιστὶ· ἂν δὲ Ἑλληνιστὶ μάθη, καὶ Ἑλληνιστὶ.

4. Περὶ τῆς ⁵⁾ κορήνης τῆς πληρουμένης ἅνα ἔτος ὑγροῦ χουσίου· ἐξ ἧς ἑκατὸν προχοαὶ ὄστρακίνοι ⁶⁾ ἀνὰ ἔτος ἀρύνονται. ὄστρακίνοὺς δὲ δεῖ εἶναι ἐπεὶ

dicit, accipitris magnitudine, et fronte purpurea, barbamque gestare nigram, alioqui ad col- lum caerulei coloris est, quemadmodum cinnabari; loqui que ipsam Indice, ut hominem: nec non Graece, si Graecum sermonem docta fuerit.

4. De fonte qui quotannis auro humido impletur, ex quo fonte centum urcei fictiles singulis annis hauriuntur. ideoque fictiles esse

δ' ἐρατόχρως Ψιττακὸς ἀγκυλόχειλος ἔσω πλεκτοῖο δόμοιο Ἀνδρόμεον φώνησε, καὶ ἠπαφέν ἀνδρὸς ἀκοήν. Vide Olympiodori excerpta apud Phot. p. 112. *D. H.* De bittaco ave. Psittacum vocant alii. Meminit quoque Olympiodorus in excerptis apud Photium cod. 80. et Aelianus non semel. *A. S.* cf. Bochart. Hieroz. P. 2. lib. II. c. 30. V. 3. p. 105 sq. ed. Rosenmüll. Veltheim. *Vermischte Aufs.* V. 2. p. 220.

r) *B. lib.* ὑποπορφύρεον; caussam varietatis colorum tam in psittacis, quam aliis nonnullis avibus, adfert Diod. Sic. lib. 2. *D. H.*

s) καὶ excidit in edit. Wessel.

t) κινάβ. *D. H.* Sed Cod. Bav. *A. S.* etiam duplex *vv.*

u) Bavaric. lib., ex eodem Ctesia excerptus, οἷαν γλώτταν ἐκδιδαχθῆ. *D. H.*

v) Falsa haec esse ait Philostrat. lib. 3. de vita Apollonii. [c. 45. p. 132. ed. Olear.] *A. S.* cf. Herodot. 3, 96. Aristot. *H. A.* 8, 12. Weyrauch, l. I. p. 390 sq.

w) [ἀν' ἐτ. *H. S.*]

πήνυται ὁ χρυσὸς ἀπαρούμενος· καὶ ἀνάγκη τὸ ἀγ-
γειῶν θλάειν, καὶ οὕτως ἐξάγειν ^{x)} αὐτό. ^{y)} ἢ δὲ κρήνη,
τετράγωνός ἐστιν, ἑκαίδεκα μὲν πήχων ἢ περιμετρος,
τὸ δὲ βάθος, ὀργυιά· ἐκάστη δὲ προχοή τάλαντον
ἔλκει. καὶ περὶ τοῦ ἐν τῷ πυθμένι τῆς κρήνης ^{z)} σι-
δήρου, ἐξ οὗ καὶ δύο ξίφη Κτησίας φησὶν ἐσχημέ-
ναι· ἐν παρὰ ^{a)} βασιλέως, καὶ ἐν παρὰ τῆς τοῦ βα-

oportet, quoniam aurum haustum concrevit, ut
ad ipsum extrahendum frangere vas necesse sit.
Fons hic quadratus est, cuius ambitus est XVI
cubitorum, altitudo unius ulnae: singuli autem
urcei, (qui auro pleni hauriuntur) talenti pon-
dus exaequant. De ferro quod in fundo huius
fontis exstat: ex quo duos gladios se habuisse
dicit ipse Ctesias; unum a rege, alterum a

x) αὐτόν. D. H.

y) Φιλόστρατος ἐν τῷ εἰς τὸν Ἀπολλωνίου (lib. 3.)
βίῳ ψεῦδος αὐτό φησι. Max. Marg.

z) *Chalyba, Stahl*, intelligit Heeren. *Ideen* V. 1. P.
2. p. 476. cf. etiam Weyrauch. l. l. p. 413 sq. Ritter.
Erdkunde V. 2. p. 794. coll. loco Iustin. 44, 3. ad ex-
plicandum hunc Ctesiae loc. haec exponit: „Es ist
von einem Hüttenprocess die Rede, wobei ein quadra-
tisch ausgemauert Brunnen genannt wird, aus des-
sen Grunde man die trefflichsten Schwerdter erhalte;
er selbst (Ctesias) habe aus diesem Stahle deren zwei
im Besitz. Wenn man von diesem Eisen (ob Stangen?)
in die Erde pflanzte, so würden dadurch die Gewitter
abgewendet; also eine Art Gewitterableiter. (vgl. Iu-
stin. 44, 3.) Da Ctesias wohl vorzüglich nur das an
Ostpersien stossende, indische Grenzland kennen lernen
mochte, das heutige Kandahar, Kabul, Kaschmir,
das obere Indusland, oder Baktrien, Serica, so muss
man wohl hier seine Stahlbereitung suchen, cf. Plin.
H. N. 39, 14.“

a) Artaxerxe τῷ Mnemone. A. S.

σιλέως μητρὸς Παρυσάτιδος. φησὶ δὲ περὶ αὐτοῦ, ὅτι πηγνύμενος ἐν τῇ γῆ, νέφους καὶ χαλάζης καὶ προσητήρων ἔστιν ^{b)} ἀποτρόπαιος. καὶ ἰδεῖν αὐτὸν ^{c)} ταῦτά φησι, βασιλέως δις ποιήσαντος.

5. Περὶ τῶν ^{d)} κυνῶν τῶν Ἰνδικῶν, ὅτι μέγιστοὶ εἰσιν, ὡς καὶ λέοντι μάχεσθαι. περὶ τῶν ^{e)} ὄρων τῶν μεγάλων, ^{f)} ἐξ ὧν ἢ τε σαρδῶ ὀρύσσεται, καὶ οἱ ὄνυχες, καὶ αἱ ἄλλαι ^{g)} σφραγίδες. ὅτι ἀλέα πολλή,

regis matre Parysatide donatum. Id ferrum si in terram defigatur, nebulas et grandines turbinesque avertere: et se ipsum haec vidisse, rege bis periculum faciente, commemorat.

5. De canibus Indicis, qui maximi sunt, adeo ut etiam cum leone pugnent. De magnis montibus, ex quibus sardo et onyches aliaeque gemmae effodiuntur. De acerrimo qui ibi est

^{b)} ἀποτρόπαιον. [D. H. in marg.]

^{c)} ταῦτα, φησὶ, D. H.

^{d)} Aelianus de N. Anim. 4, 19. et 8, 1. sua hinc petivisse videtur. Plin. H. N. 7, 2. V. 3. p. 9.: Maxima in India gignuntur animalia. Indicio sunt canes grandiores ceteris. Herodot. 1, 192. Poll. Onomast. 5, 5, 43. p. 498. ed. Hemsterh. Heeren, *Ideen* V. 1. P. 2. p. 136 sq.

^{e)} ὄρων. [D. H. in marg.]

^{f)} cf. Weyr. 1, 1. p. 388 sq. Ptolemaeus in Geogr. memorat montem Sardonygem, in quo eiusdem nominis lapis. cf. Veltheim. *Vermischte Aufs.* V. 2. p. 255 sq.

^{g)} De metallis Indiae copiose disseruit Heeren. *Ideen* V. 1. P. 1. p. 81 sqq. cf. inprimis p. 84. et V. 1. P. 2. p. 135. De Onychibus v. Böttiger, *Über die Ächtheit und das Vaterland der Onyxkameen*, 1796. Add. Bochart. Hieroz. P. II. lib. 5. c. 7. V. 3. p. 629 sq. A vocab. Persico *Serd*, quod significet flavum colorem, v. *Sardo* ducunt Persicae linguae periti,

καὶ ὅτι ὁ ἥλιος δεκαπλασίον τὸ μέγεθος ἢ ἐν ταῖς ἄλλαις χώραις αὐτὸς ἑαυτοῦ φαίνεται, καὶ πολλοὶ ἐν ταῦθα τῷ πνίγει ^{h)} φθείρονται. καὶ θάλασσαν ⁱ⁾ φησὶν αὐτόθι ^{k)} οὐδὲν ἕλαττον τῆς Ἑλληνικῆς. τὸ δὲ ἄνω αὐτῆς ἕως τεσσάρων δακτύλων, θερμὸν εἶναι. ὥστε μὴ ἰχθὺν ζῆν προσπελάσαντα τῷ θερμῷ, ἀλλὰ κατὰθεν διαιτᾶσθαι.

6. Ὅτι ὁ Ἰνδὸς ποταμὸς ῥέων διὰ πεδίων, καὶ δι' ὀρέων ^{l)} ῥεῖ ἐν οἷς καὶ ὁ λεγόμενος Ἰνδικὸς ^{m)} κάλαμος φύεται, πάχος μὲν ὅσον δύο ⁿ⁾ ἄνδρες

calore: et ut sol decuplo maior quam in aliis regionibus esse videatur, multique aestu ibi suffocentur. Tradit etiam mare ibi non minus spatiosum Graeca esse: atque id in summo quidem, donec quis ad IV. digitorum altitudinem perveniat, fervidum esse: adeo ut piscis iuxta calorem illum vivere non possit, sed in fundo degat.

6. Indum fluvium delatum per campos et montes interlabi tradit, in quibus nascatur quī calamus Indicus appellatur: eius quidem crassi-

h) cf. Weyrauch. l. l. p. 386 sq.

i) *Mare ibi nihilo minus quam Graecum flatu tumere: φυσᾶν* lego pro φησίν. A. S. Hanc emendationem secutus Larcher. ita vertit: *Les vents n'y soulèvent pas moins les vagues qu'en Grèce.*

k) Alii οὐκ.

l) Paropamisum intelligit Weyrauch. l. l. p. 388.

m) *Arundini Indicae arborea amplitudo*, inquit Plin. H. N. lib. 16. c. 36. [65. V. 3. p. 123. ed. Bip.] quo te, lector, remitto. A. S. cf. imprimis Heeren. *Ideen* V. 1. P. 1. p. 267. annotat. et Weyrauch. l. l. p. 393. Diodor. 2, 17. Larcher. p. 354, 14. Add. Plin. H. N. 7, 2. V. 2, p. 9.

n) Cod. Bav. A. S. Max. Marg. ἄνδρες.

περιωργυιωμένοι. [ο) μόλις] περιλάβοιεν· τὸ δὲ ὕψος, ὅσον ρ) μυριοφόρου νεῶς ἰστός. εἰσὶ καὶ ἔτι μείζους καὶ ἐλάττους, οἴους εἰκὸς ἐν ὄρει μεγάλῳ. εἶναι δὲ τῶν καλαμῶν καὶ ἄρρενας καὶ θηλείας. ὁ μὲν οὖν ἄρρη, q) ἐντεριώνην οὐκ ἔχει, καὶ ἔστι κάστα ἰσχυρός· ἡ δὲ θήλεια ἔχει. Καὶ r) περὶ τοῦ μαρτιχόρα τοῦ ἐν αὐτοῖς ὄντος θηρίου· ὡς τὸ πρόσωπον εἰκὸς ἀνθρώπου, μέγεθος μὲν ἐστὶν ὡσπερ λέων, καὶ χροῶν ἐρυθρός ὡς κιννάβαρι.

tudinis quam hominum duorum iunctae ulnae complecti possint: altitudinis autem, quanta est mali navis onerariae praegrandis. Esse et quosdam maiores, quosdam item minores, utpote in spatioso monte. Esse autem inter hos calamos et marem et feminam: marem quidem medullam non habere, et esse admodum firmum; feminam autem habere. De animali Indico mantichora dicto, quod facie hominem refert, leonis magnitudine, cinnabaris ruborem habens.

o) E Cod. Bavarico.

p) Cf. Böttiger l. l. p. 27., de vocabuli forma Lobeck in Parergg. ad Phrynich. Eclogg. p. 662.

q) ἐντεριόνην. D. H.

r) καὶ τοῦτο ψεῦδος ὁ Φιλόστρατος φησι, Max. Marg. Et hoc esse mendacium vult Philostr. [ad quem v. annot. Olear. p. 132, a, 2.] Aelian. lib. 4. de animal. c. 21. postquam multis de Mantichora egit, penes Ctesiam fidem omnium esse vult. Meminit et Pausan. huius Ctesianae narrationis in Boeotic. Plin. item lib. 8. c. 21. [30. 46.] apud quos Mantichora legitur. A. S. v. fragmm. Hystricem (*Stachelschwein*) intellig. censet Weyrauch. l. l. p. 397. Phile, de Animal. proprietate p. 150. Ctesiam sequi videtur. cf. Wernsdorf. ad Calpurn. Eclog. 7, 59. in Poet. lat. minorib. V. 2. p. 170.

7. Τρίστιχοι δὲ ὀδόντες· ὦτα δὲ ὡσπερ ἀνθρώπου, καὶ ὀφθαλμοὺς γλαυκοὺς, ὁμοίους ἀνθρώπου· τὴν δὲ κέρκον ἔχει οἷανπερ σκορπίος ^{ς)} ὁ ἠπειρώτης, ἐν ἧ ^{ι)} τὸ κέντρον ἔχει, ^{υ)} μείζω ^{ν)} ὑπάρχουσαν πύχεως. ἔχει δὲ καὶ ἐκ πλαγίου τῆς κέρκου ἔνθα ^{ω)} καὶ ἔνθα κέντρα. ἔχει δὲ καὶ ἐπ' ἄκρῳ, ὡσπερ σκορπίος, κέντρον. καὶ τούτῳ μὲν ἐὰν προσέλθῃ τις, κεντῆ τῷ κέντρῳ, καὶ πάντως ὁ κεντηθεὶς ἀποθνήσκει· ἐὰν δὲ τις πόρρωθεν μάχῃται πρὸς αὐτὸν, καὶ ἔμπροσθεν ἰστάς τὴν οὐρὰν, ὡσπερ ἀπὸ τόξου βάλλει τοῖς κέντροις, καὶ ὀπισθεν ἐπ' εὐθείας ἀποτείνων. βάλλει δὲ ὅσον πλήθρον εἰς μῆκος· καὶ πάντας οὓς ἀν ^{χ)} βάλλῃ, πάντως ἀποκτείνει, πλὴν ^{γ)} ἐλέφαντος.

7. Triplex est illi dentium ordo: aures humanis similes, oculos glaucos similes homini: caudam autem qualem scorpius terrestris habet, in qua et aculeus est cubitali maior. Sed et per transversum aculeis munita est cauda. Aculeum item in vertice, velut scorpius, gerit, quo accedentes pungit: nec mortem, quicumque punctus fuerit, effugere potest. Quod si quis eminus adversus ipsum pugnet, et ab anteriori parte caudam praetendens aculeis petit, tanquam ab arcu eos eiacularans, et a posteriori parte eam recta protendens. Ad iugeri autem

ς) Differt scorpius terrestris a marino. cf. Bochart. Hieroz. P. II. lib. 4. c. 29. V. 3. p. 541 sq.

ι) καὶ τὸ. D. H.

υ) μείζων ὑπάρχουσα. A. S. Cod. Bav. Max. Marg. at H. S. μείζω ὑπάρχουσαν. I. B. μείζον πύχεως.

ν) ὑπάρχουσα. D. H.

ω) Verba καὶ ἔνθα male exciderunt in edit. Wesseling. — χ) βάλλῃ. D. H.

γ) Adde leonem ex Aelian. I. I.

τὰ δὲ κέντρα αὐτοῦ ἐστὶ τὸ μὲν μῆκος, ὅσον ποδιαία, τὸ δὲ πλάτος, ὅσον σχοῖνος λεπτότατος. ^{z)} μαρτιχώρα δὲ Ἑλληνιστὶ ἀνθρωποφάγον· ὅτι πλεῖστα ἐσθίει ἀναιρῶν ἀνθρώπους. ἐσθίει δὲ καὶ τὰ ἄλλα ζῶα. μάχεται δὲ καὶ τοῖς ὄνυξι καὶ τοῖς κέντροις. τὰ δὲ κέντρα πάλιν φησὶν, ἐπειδὴν ἐκτοξευθῆ, ἀναφύεσθαι. ἔστι δὲ πολλὰ ἐν τῇ Ἰνδικῇ. ἀποκτείνουσι δὲ αὐτὰ τοῖς ἐλέφασιν ἐποχοῦμενοι ἀνθρώποι, κακέϊθεν ^{a)} βάλλοντες.

8. Περὶ τῶν Ἰνδῶν, ὅτι δικαιοτάτοι· καὶ περὶ τῶν ἐθνῶν καὶ νομίμων αὐτῶν. περὶ τοῦ ^{b)} ἱεροῦ χωρίου τοῦ ^{c)} ἐν τῇ ἀοικήτῳ. ὃ ἐπ' ὀνόματι τιμῶν

longitudinem iaculando pervenit, et quoscunque ferit, omnes ad unum interficit, praeter elephantem. Eius autem aculei longitudinem pedalem funis tenuissimi latitudinem habent. Martichora autem Graecis ἀνθρωποφάγος sonat, i. e. hominivorus, quod multos voret quos interfecerit. Sed et animalia cetera vorat. Pugnatque et unguibus et aculeis. Aculeos autem ubi ei aculatum fuerit, renasci scribit. Abundat autem his animalibus India: quae ab hominibus interficiuntur, qui elephantis insidentes, telis ea petunt.

8. De summa Indorum iustitia, et de moribus et ritibus eorum. De loco sacro qui est in tractu inhabitabili regionis, quem sub nomi-

^{z)} B. lib. Μαρτιχώρας.

^{a)} Alii βάλλουσι.

^{b)} Simile quid habet Nonnosus excerpt. Phot. [p. 7. ed. Schott.] A. S.

^{c)} Ultra tractum inhabitabilem, Weyrauch. l. l. p. 389. Ctesias intelligit sine dubio arenosam ad Indum sitam regionem. cf. Heeren. *Ideen* V. 1. P. 2. p. 488.

ἡλίον καὶ σελήνην· ἐν ᾧ διὰ δεκαπέντε ἡμερῶν ἀπὸ τοῦ ὄρους τῆς Σαρδοῦς τις παραγίνεται. καὶ ὅτι λέ' ἡμέρας ὁ ἡλιος ψύχει ἐκείσε τοῦ ἐναντιοῦ, διὰ τὴν ἑορτήν, ἵνα μὴ ἀρλεκτοὶ αὐτὴν τελέσωσι, καὶ ὑποστρέψωσι. ὅτι βρονταὶ καὶ ἀστραπαὶ καὶ ὑετοὶ οὐκ εἰσὶν ἐν τῇ Ἰνδικῇ, ἄνεμοι δὲ πολλοὶ, καὶ πρηστῆρες πολλοί· καὶ ἀρπάζουσιν ὅ τι ἐν λάβωσιν.

9. Ὁ δὲ ἡλιος ἀνίσχων ^{d)} τὸ ἡμισυ τῆς ἡμέρας ψύχος ποιῆ, τὸ δ' ἄλλο, λίαν ἀλεινὸν ἐν τοῖς πλείστοις τῶν τῆς Ἰνδικῆς τόπων. Ὅτι Ἰνδοὶ οὐκ ὑπὸ

ne solis et lunae venerantur: ad quem a monte Sardus XV. est dierum iter. Ut sol ibi singulis annis per dies XXXV. aliquid refrigerationis illis concedat, propter id festum, ut ne dum ipsum celebrant et dum revertuntur, adurantur. Tonitrua et fulgura et pluviae non sunt in India, sed frequentes ventos et turbines habet, qui omnia sibi obvia abripiunt.

9. Sol autem oriens in maiori Indiae parte, alteri diei parti frigus, alteri vehementem calorem affert. Indi non a sole sed a natura

---

annot. 7. et, quem laudavit, Veltheim. l. l. p. 236 sq. 257. Add. Ritter. *Erdkunde* V. 2. p. 770.: „Auf den hohen Bergen sind in Mittelasien nicht selten, und zumal wo Karawanenstrassen hinüber führen, oft seit uralten Zeiten geweihte Stationen, Tempelorte u. dergl. gewesen, deren ältestes (400 Jahr v. Chr. G.), das uns bekannt geworden, sich schon bei Ctesias, dem Zeitgenossen Xenophons nachweisen lässt, im Vaterlande der Seren, als das Heiligthum der Sonne und des Mondes, auf dem bekannten Gebirgspass im wilden Bergrevier.“ cf. etiam ibid. p. 790. de vi atque potestate nominis Indiae.

d) Nonnosus in excerpt. apud Phot. [p. 7. ed. Schott.] dem fere narrat. A. S. cf. Herodot. 3, 104.

τοῦ ἡλίου εἰσὶ ^{e)} μέλανες, ἀλλὰ φύσει. εἶναι ^{f)} γὰρ φησὶν ἐν αὐτοῖς καὶ ἄνδρας καὶ γυναῖκας, ^{g)} λευκοτάτους πάντων, ^{h)} εἰ καὶ ἐπ' ἔλαττον. Ἰδεῖν δὲ καὶ ⁱ⁾ αὐτὸν τοιαύτας Ἰνδὰς δύο γυναῖκας, καὶ ^{k)} πέντε ἄνδρας.

10. Ὅτι πιστῶσαι τὰ περὶ τοῦ ἡλίου βουλόμενος, ὡς ἐν λε' ἡμέραις ἐν Ἰνδία ψύχει, λέγει ὅτι καὶ τὸ πῦρ ἐν τῆς Αἴτνης ^{l)} ῥέον τὸν ^{m)} μέσον χώρον, ἅτε ⁿ⁾ δικαίων ἀνδρῶν ^{o)} ὄντα, οὐ φθείρει, φθείρον

sunt nigri. In quibusdam enim viris et mulieribus inter eos summum candorem conspici tradit: in paucioribus tamen. et se tales Indas duas et Indos quinque vidisse addit.

10. Confirmare volens quod de sole dixerat, eum Indiae XXXV. dierum refrigerationem concedere, scribit et flammam quae ex Aetna erumpit, medium regionis tractum, utpote qui a iustis hominibus incolatur, non labefactare.

e) cf. Forster, *travels* p. 227. Heeren. *Ideen* V. 1. P. 1. p. 256 sq.

f) γὰρ, φησὶν. D. H.

g) Hos fortasse incoluisse vallem quae vocatur *Cashmir* coniecit Heeren. *Ideen* V. 1. P. 1. p. 259 sq.

h) ἢ καὶ. D. H.

i) αὐτὸν. D. H.

k) ἀνδρ. πέντε. D. H.

l) ῥέον, τὸν. D. H.

m) Illum forte, quem *εἰσεβῶν* χώραν appellatum fuisse, docebit Conon Narrat. XLIII., apud Photium *A. S.* De Aetna monte cf. Strab. 6, 2. p. 36 sq. V. 2. ed. ster.

n) Amphinomum et Anapin innui pūtat Larcher coll. Strab. 6. p. 412, b. Valer. Max. 5, 4. extern. 4 et Pausan. 10, 28. — o) Alii ὄντων.

τὰ ἄλλα. καὶ ἐν ^{p)} Ζακύνθῳ κρηνίδας ἰχθυοφόρους εἶναι, ἐξ ὧν αἴρεται πίσσα. καὶ ἐν Νάξῳ κρήνην, ἐξ ἧς οἶνος ἐνίοτε ρεῖ καὶ μάλα ἠδύς. [^{q)} ἄλλὰ καὶ τοῦ Φάσιδος ποταμοῦ τὸ ὕδωρ ἐν ἀγγείῳ διαμεῖναν ^{r)} νυκθήμερον, οἶνος ἠδιστος γίνεται.] καὶ ὅτι πῦρ

quum cetera labefactet. et apud Zacynthum fontes esse piscium fertiles, e quibus pix educatur. et apud Naxum fontem esse e quo vinum, et quidem suavissimum nonnunquam profluit. (Ita Phasidis fluvii aquam, si iustum ipsa diem in vase aliquo conservetur, in suavissimum vinum commutari.) Et ignem iuxta Phaselidem

p) Cf. Herodot. 4, 195. Vitruv. 8, 3. Eudox. apud Antigon. Histor. Mirab. 169. Voyage de Spon T. 1. p. 89. Larcher.

q) Haec Bavar. liber addit.

r) Noctem et diem, einen Tag und eine Nacht. Ritter. *Erdkunde* V. 2. p. 817. Idem p. 915. de eadem Phasidis aqua: *Des Phasis Wasser ist auch nach den Beschreibungen der Neuern bleifarbig, aber als heilsam gerühmt, und noch immer, wie zu Ctesias Zeit, von den Anwohnern und den dahin kommenden Schiffen für ein heiliges Wasser gehalten, vielleicht der wichtigste Überrest seines uralten Ruhmes, der ihn als den Scheidestrom zwischen Nacht- und Tagseite aus des Sonnengottes Morgenthoren entspringen liess. Noch gegenwärtig versehen sich die pontischen Schiffer nur mit seinem Wasser, und hiernach sollte man vermuthen, des Ctesias Nachricht von der Verbesserung des Phasiswassers (Arrian [Peripl. Pont. Eux.] wiederholt es nur), die er schon 400 Jahr v. Chr. G. mittheilt, wodurch es, in gewissen Gefässen aufbewahrt, einen unangenehmen Weingeschmack erhalte, auf einer physikalischen Eigenschaft desselben beruhen möchte, die uns noch unbekannt geblieben ist, wofern nicht schon die blosse Tradition von seiner Heiligkeit den Glauben in das Wasser erzeugt.*

ἔστιν ἑγγύς *) Φασήλιδος ἐν Λυκίᾳ ἀθάνατον, καὶ ὅτι αἰεὶ καίεται ἐπὶ πέτρας καὶ νύκτα καὶ ἡμέραν· καὶ ὕδατι μὲν οὐ σβέννυται, ἀλλὰ ἀναφλέγει, φορυντῶ δὲ σβέννυται. [†) ὁμοίως καὶ ἐν Αἴτῃ καὶ Προυσῇ διηνεκῶς ἀνάγεται πῦρ.]

11. "Ὅτι ὁ μῆσθ τῆ Ἰνδικῆ ὁ ἀνθρώποι εἰσι μέλανες, καὶ καλοῦνται Πυγμαῖοι, τοῖς ἄλλοις ὁμόγλωσσοι Ἰνδοῖς, μικροὶ δὲ εἰσι λίαν· οἱ μακρότατοι

in Lycia esse perpetuum, qui super petram semper noctes diesque ardeat; et qui aqua non extinguitur, sed redardescat; at fimo extingui possit. (Hoc item modo assidue in Aetna atque Prusa ignem ascendere.)

11. Media India nigros habet viros qui Pygmaei appellantur, eademque qua Indi ceteri lingua utentes. Sunt autem valde parvi: ut maximi duorum cubitorum, et plerique unius

s) *Flagrat in Phaselide mons Chimaera*, inquit Plinius, dum hunc Ctesiae locum adfert. v. fragm. Antigon. l. l. p. 182. Firmavit hanc narrationem nuper *Beaufort*, *Karamania* p. 44. De tota re dignus est imprimis qui legatur *Ritter*. l. l. p. 885. ubi in simili re enarranda prope *Baku* copiosus est.

t) E Bavarico codice ista uncis inclusa inseri hic, atque alibi, non ingratum fore putavi. *A. S.*

μ) ἐν μῆσθ. *D. H.*

v) *Similia Nonnosus* in excerptis Phot. [p. 7. ed. Schott.] Et de *Pygmaeis* Plin. [7, 2. V. 2. p. 10. ed. Bipont.] videndus, *Solinus* ac *Iuvenalis*. *A. S.* v. etiam quos laudavit *Larcher*. *Homer.* Il. 3, 6. *Aristot.* H. A. 8, 12. *Eustath.* ad *Hom.* p. 372, 6 sqq. *Philostr.* *Apoll.* V. l. l. — Totam de hoc populo narrationem, s. fabulam si malueris, optime explicuisse mihi videtur *Weyrauch*. l. l. p. 400 sqq. *Intellig.* esse simiarum genus *Rajakeda*, s. populum quendam horum similem, suspicatus est.

αὐτῶν, πηχέων δύο· οἱ δὲ πλεῖστοι, ἐνὸς ἡμίσεος πή-
χειος. Κώμην δὲ ἔχουσι μακροτάτην, μέχρι καὶ ἐπὶ
τὰ γόνατα, καὶ ἔτι κατώτερον, καὶ πώγωνα μέγιστον
πάντων ἀνθρώπων. ἐπειδὴν οὖν τὸν πώγωνα ^{ω)} μέ-
γαν φύσωσιν, οὐκέτι ἀμφιέννυνται οὐδὲν ἱμάτιον, ἀλ-
λὰ τὰς τρίχας, τὰς μὲν ἐκ τῆς κεφαλῆς, ὀπισθεν
καθιένται πολὺ κάτω τῶν γονάτων· τὰς δὲ ἐκ τοῦ
πώγωνος, ἔμπροσθεν μέχρι ποδῶν ἐλκομένας. ἔπειτα
περιπνικασάμενοι τὰς τρίχας περὶ ἅπαν τὸ σῶμα, ζών-
νυνται, χρώμενοι αὐταῖς ἀντὶ ἱματίου. αἰδοῖον δὲ
μέγα ἔχουσιν, ὥστε ψαύειν τῶν σφυρῶν αὐτῶν, καὶ
παχύ. ^{x)} αὐτοὶ δὲ σιμοὶ τε καὶ αἰσχροὶ. τὰ δὲ πρό-
βατα αὐτῶν, ὡς ^{y)} ἄρνες· καὶ ^{z)} αἰ βόες καὶ οἱ ὄνοι,

cubiti duntaxat cum dimidio altitudinem non
excedant. Comam autem alunt longissimam
usque ad genua et infra etiam demissam, bar-
bam quoque quibusvis aliis hominibus promis-
siores gestant. Atque adeo postquam illis pro-
missa barba exorta est, nullo iam vestitu utun-
tur, sed capillos quidem a tergo multo infra
genua demittunt, barbam autem ante ad pedes
usque protrahunt: deinde, quum totum corpus
pilis obduxerunt, seipsos cingunt, illis vesti-
menti loco utentes. Sed et veretrum illis est
valde crassum, adeoque magnum, ut ad pedum
usque malleolos pertingat. Sunt porro simi at-

^{ω)} μέγα. D. H.

^{x)} αὐτοὶ τε σ. τ. D. H.

^{y)} Aelian. i. 16. c. 37. hist. Animal. Psyllis Indicis
(de quibus v. Rennell, Geogr. System of Herodot. p.
614 sq.) totum illud pumili pecoris genus attribuit.
A. S.

^{z)} Parvum boum genus, quod Zebu vocatur, intellig.
Weyrauch. l. l. p. 398.

σχεδὸν ὅσον κριοί: καὶ οἱ ἵπποι αὐτῶν καὶ οἱ ἡμίονοι καὶ τὰ ἄλλα ^{a)} κτήνη πάντα οὐδὲν μείζω κριῶν. ἔπονται δὲ ^{b)} τῷ βασιλεῖ τῶν Ἰνδῶν, τούτων τῶν Πυγμαίων ἄνδρες τρισχίλιοι. σφόδρα γὰρ εἰσι τοξόται. δίκαιοτάτοι δὲ εἰσι, καὶ ^{c)} νόμοις χρώνται ^{d)} ὡσπερ καὶ οἱ Ἰνδοί. ^{e)} λαγωούς δὲ καὶ ἀλώπεκας θηρεύουσιν, οὐ τοῖς κυσίν, ἀλλὰ κόραξι καὶ ἰκτίσι καὶ ^{f)} κορώναις καὶ ἀετοῖς. ὅτι ^{*)} λίμνη ἐστὶν ἐν αὐτοῖς, σταδίων ὀκτακοσίων ἢ περιμέτρος, ἐν ἧ ἀνέμου μὴ

que deformes. Oves autem eorum sunt agnis nostris pares; boves et asini ad nostrorum arietum magnitudinem accedunt; equi item eorum et muli ceteraque iumenta arietes magnitudine non superant. Horum Pygmaeorum tria millia rex Indorum in suo comitatu habet; sunt enim sagittarii peritissimi. Iustissimi autem sunt, et iisdem quibus reliqui Indi legibus utuntur. Lepores et vulpes non canibus, sed corvis, milvis, cornicibus et aquilis venantur. Lacus est apud eos DCCC. stadiorum ambitum

a) πάντα ζῷα, οὐδ. D. H.

b) *Indorum rex* saepe commemoratur; quinam intelligendus sit, non constat. De Prasiolorum quodam rege sermonem esse suspicatur Weyrauch. l. l. p. 414.

c) νόμοισι, D. H.

d) Hemsterhus. ad Polluc. Onom. 10, 23, 83. p. 1250. ὡσπερ pro οἷσπερ male irrepsisse existimavit.

e) λαγούς τε καὶ. D. H. De vulpium apud (velt. venatione v. Bochart. Hieroz. III, 13. V. 2. p. 199. ed. Rosenmüll. Add. V. 3. p. 11.

f) Quo autem modo hasce aves [falcones fortasse; Weyrauch. p. 403.] venari doceant Indi, ex Ctesia tradit Aelian. l. 4. c. 26. de nat. animal. A. S.

*) Meminit huius loci Antigonus mirab. narrat. 165. A. S.

ε) πνέοντος ἐπάνω τῆς λίμνης, ἔλαιον [h) ὡς τὸ ἡμέτερον] ἐφίσταται. i) καὶ πλοιαρίοις πλέοντες δι' αὐτῆς, ἐκ μέσης αὐτῆς σκαφίοις τοῦ ἐλαίου ἀπιρύνονται καὶ χρῶνται. χρῶνται δὲ καὶ k) σησάμῳ. l) ἔχει δὲ ἡ λίμνη καὶ ἰχθύας. καὶ τῷ καρύνῳ δὲ χρῶνται. κρεῖσσον δὲ τὸ m) λιμναῖον, ἔστι δὲ n) αὐτόθι ἄργυρος πολὺς, καὶ ἀργύρεα μέταλλα, οὐ βαθέα, ἀλλὰ βαθύτερα o) εἶναι φησι τὰ ἐν Βάκτροις p).

habens, cui, quoties nullus ventus adspirat, oleum (nostro simile) supernatat: quod quidem ex eius medio scaphiis hauriunt, navigiis per eum navigantes. atque eo utuntur. Utuntur autem et sesamo et ex nucibus: sed praestantius est quod e lacu illo hauritur. Habet vero etiam pisces hic lacus. Abundare praeterea argento hanc regionem scribit, et in ea esse argenti fodinas, non profundas, sed profundiores esse eas, quae sunt in Bactris.

g) πνέοντος, ἐπ. D. H.

h) E. Bav. lib.

i) Bav. lib. καὶ διὰ πλοιαρίων τοῦτο ἀπιρύνονται, καὶ χρῶνται.

k) σισάμῳ. D. H. C. Vatic. σισαμένῳ.

l) Videntur haec verba, ἔχει δὲ ἡ λίμνη καὶ ἰχθ. non suo loco esse posita: et pro σησάμῳ non dubito quin legendum sit σισαμένῳ. H. S.

m) Cf. Weyrauch. l. l. p. 391 sq.

n) B. lib. αὐτόθι καὶ ἀργύριον πολὺ, καὶ μέταλλα ἀργύρεα.

o) εἶναι φησι. D. H.

p) Fodinas argenteas in Bactria ex h. l. memorat Heeren. *Ideen* V. 1. P. 1. p. 80. nunc etiam in iisdem regionibus huius generis fodinas reperiri annotans. Contra in India haud amplius nunc exstare dicuntur. cf. Weyrauch. l. l. p. 389 sq.

12. Ἔστι δὲ καὶ χρυσὸς ἐν τῇ Ἰνδικῇ χώρᾳ, οὐκ ἐν τοῖς ποταμοῖς εὐρισκόμενος καὶ πλυνόμενος, ὡσπερ ἐν τῷ Πακτωλῷ ποταμῷ: ^{q)} ἀλλ' ὄρη πολλὰ καὶ μεγάλα, ἐν οἷς οἰκοῦσι ^{r)} γρύπες, ὄρνεα τετράποδα, μέγεθος ὅσον λύκος· σκέλη καὶ ὄνυχες, οἷά περ λέων. τὰ ἐν τῷ ἄλλῳ σώματι πτερὰ, μέλανα, ἐρυθρὰ δὲ τὰ ἐν τῷ στήθει. δι' αὐτούς δὲ ὁ ἐν τοῖς ὄρεσι χρυσὸς πολὺς ὢν, γίνεται δυσπόριστος.

13. Ὅτι τὰ πρόβατα τῶν *) Ἰνδῶν καὶ αἱ αἴγες, μείζους ὄνων εἰσὶ, καὶ τίκτουσιν ἀνὰ τέσσαρα καὶ ἕξ, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ. ^{s)} ἔχουσιν οὐράς ^{t)} μεγάλας.

12. Aurum quoque habet India, sed quod non reperitur in fluviis et abluitur, ut fit in flumine Pactolæ: sed multi et spatiosi montes id suggerunt: quos incolunt grypes, aves quadrupedes, lupi magnitudine, cruribus et unguibus leoninis: qui pennas in pectore rubras, in reliquo corpore nigras habent. Propter has illud quod in montibus est copiosum aurum non facile obtinetur.

13. Oves Indorum et caprae maiores sunt asinis, et ut plurimum quaternos atque adeo

q) B. lib. ἀλλ' ἐν μεγάλοις ὄρεινοῖς καὶ τραχέσιν. ἐκεῖ εἰσι καὶ οἱ γρύπες.

r) Gryphes. De gryphibus haec, et auri colligendi modo, lege c. 27. l. 4. Aelian. de Animal. A. S. Huc pertinent, quae de Gryphibus copiose disputavit Veltheim. l. 1. p. 267 sqq. cf. Olear. ad Philostr. V. A. 3, 48. p. 134, b. 1. Bochart. Hieroz. P. II. lib. 2. c. 5. V. 2. p. 770 sqq. Funke, Realschullex. sub v. Gryphs.

*) Cf. c. 22. De ovibus Indiae v. Heeren. Ideen l. I. p. 94. Weyrauch. l. 1. p. 398.

s) ἔχ. δὲ οὐρ. D. H.

t) Cubitum totum latae, ut hinc expressit Aelian. lib. 3. de Animal. c. 3. A. S.

διὸ τῶν τοιάδων ^{u)} ἀποτέμνουσιν, ἵνα δύνωσται ὀχεύ-
εσθαι. ^{v)} ὅς δὲ οὔτε ἡμέρος οὔτε ἄγριός ἐστιν ἐν τῇ
Ἰνδικῇ. οἱ δὲ φοίνικες οἱ ἐν ^{w)} τοῖς Ἰνδοῖς καὶ οἱ
τούτων βάλανοι, τριπλάσιοι τῶν ἐν Βαβυλῶνι. ^{x)} καὶ
ποταμὸν φησὶν ἐκ πέτρας ῥέοντα μέλι [γ) ὡς τὸ καθ'
ἡμᾶς.]

14. Πολλὰ δὲ λέγει περὶ τῆς δικαιοσύνης αὐ-
τῶν καὶ τῆς περὶ τὸν σφῶν βασιλέα εὐνοίας, καὶ τῆς
τοῦ θανάτου καταφρονήσεως. λέγει δὲ ὅτι ^{z)} πηγή
ἐστὶ, καὶ ἐπειδὴν τις ἀρύσῃ τὸ ὕδωρ αὐτῆς, πῆγνυ-

senos pariunt. Caudae autem illis adeo sunt
magnae, ut amputandae sint foetis, ut a mare
possint iniri. At porcum India nec mansuetum
nec sylvestrem ullum habet. Palmae Indicae
earumque fructus triplo Babylonis sunt maio-
res. Est ibi et quidam fluvius (ut ille scribit)
et petra mel fundens [nostro simile.]

14. Sed multa de illorum iustitia et de
benevolentia qua regem suum prosequuntur,
et de illorum contemptu mortis commemorat.
Meminit et fontis cuiusdam, cuius aquam, si-

u) Cf. Herodot. 3, 113. cum Larcher. annot. 216.
Bochart. Hieroz. II, 45. V. 1. p. 557 sq. ed. Rosenm.

v) Addit Aelian. lib. 16. cap. 37. ex hoc Ctesiae
loco: Suilli generis usum Indos detestari, et tantopere
ab eo vescendo, quam ab humanis carnibus abhorrere.
A. S. cf. Philostr. V, A. 2, 28. p. 80. Bochart. l. l. p.
811 sq. Weyrauch. l. l. p. 398.

w) [ἐν Ἰνδοῖς omisso τοῖς D. H.]

x) Intelligenda arbor quae vocatur: *Kokospalme*.
Weyrauch. l. l. p. 393.

y) Bav. lib.

z) Bav. lib. πηγή· ἥς τὸ ὕδωρ ἐν ἀγγείῳ βληθὲν,
πῆγνυται ὡς.

ται ὡσπερ τυρός· τούτου οὖν τοῦ πηκτοῦ ὅσον
 a) τρεῖς ὀβολοὺς ἐὰν τρίψας δῶς ἐν ὕδατι πιεῖν, ἐξα-
 γέλλει πάντα ὅσα ἔπραξε. Παραφρονεῖ γὰρ καὶ
 b) μαινεται ταύτην τὴν ἡμέραν. κραταὶ δὲ αὐτῷ ὁ
 βασιλεὺς ἐφ' ὧν κατηγορουμένων τάληθ' ἐύρειν c) ἐθε-
 λήσῃ. κὰν μὲν ἐξείπῃ, προστάσσεται ἀποκαρτερεῖσθαι·
 ἂν δὲ μηδὲν ἐλεγχθῇ, ἀφίεται.

15. Ὅτι d) φησὶν ὡς Ἰνδῶν οὐδεὶς κεφαλαλγεί,
 οὐδὲ ὀφθαλμιά, οὐδὲ ὀδονταλγεί, οὐδὲ e) ἔλκοῦται τὸ
 στόμα, οὐδὲ f) σηπεδόνα οὐδεμίαν g) ἴσχει. h) ἢ δὲ

mulatque hausta fuerit, in morem casei coagu-
 lari dicit: huius autem coagulati si cui ad tres
 obolos contriveris, atque in vulgari aqua biben-
 dos dederis, quaecunque admiserit patefacit; eo
 enim die mente alienatur. Eo autem utitur
 rex erga reos, qui an obiectis criminibus sint
 affines, certo vult cognoscere. nam si quis id
 de quo accusatur effutiverit, mortem sibi
 cogitur consciscere: sin indicio suo nullius
 criminis convincatur, absolvitur.

15. Nullum ex Indis capitis aut oculorum
 aut dentium dolore laborare tradit, nullique
 circa os pustulas oriri: eorumque vitae spatium

a) Bav. lib. τρεῖς κοτύλας.

b) *Alienatum insanire.* An huc forte facit Antigoni
 Narrat. mirab. 160. Ctesiam scribere, in Aethiopia
 fontem aquam habere instar cinnabaris rubentem, quae
 pota vecordes reddat? A. S. cf. Diodor. 2, 14. p. 128.
 Weyrauch. l. l. p. 412 sq.

c) ἐθελήσει. D. H. — d) φησὶ τῶν Ἰνδῶν. D. H.

e) Alii ἔλκος. — f) *Aut penitus ullum putrescens
 ulcus pati.* — g) Alii ἔχει. [D. H. in marg.]

h) In B. lib. initium harum narrationum admiran-
 darum est hoc: λέγονται οἱ Σῆρες etc. nos id inter

ζωὴ αὐτῶν, ρκ' καὶ λ' καὶ ν', καὶ σ', οἱ τὰ πλεῖστα βιοῦντες.

16. Ἔστιν ὄφις σπιθαμιαῖος ἐν αὐτοῖς, τὸ δὲ εἶδος αὐτοῦ ὡς ἡ καλλίστη πορφύρα· ἡ δὲ κεφαλὴ, λευκοτάτη. ὀδόντας δὲ ⁱ⁾ οὐδ' ὄλως ἔχει. θηρεύεται ἐκ τῶν καυμαδεστάτων ὀρέων, ὅθεν ἡ σαρκὴν ὀρύσσεται. οὗτος δάκνει μὲν οὐ· ὅτου δ' ἂν κατεμέσῃ, τοῦτο τὸ χωρίον πάντως σήπεται. ποιῆ δὲ φάρμακον διπλόν, ἀπὸ τῆς οὐρᾶς κρεμάμενος, ἤλεκτροειδὲς καὶ μέλαν. καὶ τὸ μὲν, ζῶντος ἀπορρέει· τὸ δὲ μέλαν, θανόντος. καὶ τὸ μὲν, ὅσον ^{k)} σήσαμον διδόμενον, ὃ ζῶντος ἔρρευσεν, αὐτίκα φθείρει, τοῦ ἐγκεφάλου τοῦ πίνοντος, διὰ τῶν ῥινῶν ἀπορρέουσιντος.

esse CXX. et XXX. et L. annos: atque adeo CC., quorum sit longissima.

16. Est apud eos serpens spithamae magnitudine, aspectu similis pulcherrimae purpurae: caput candidissimum habens, dentibus omnino carens. quem venatores in ferventissimis montibus nanciscuntur, ex quibus sardo gemma effoditur. Hic non mordet, sed quemcunque locum vomitu suo consperserit, in eo putredinem oriri necesse est. Si autem e cauda suspendatur, venenum duplex emittit, electri specie prius, et alterum nigram, illud vivo effluit, hoc mortuo. Et illius quidem prioris quod ab eo vivente profluxerit, si tantum datur quantum est sesamum confestim enecat, cerebro eius qui ipsum biberit, per nares efflu-

fragmenta collocavimus mox, quoniam hic non ita commode inserendi locus fuit. A. S.

i) οὐδόλως ἔχ. D. H.

k) σίσαμον. D. H.

τὸ δὲ ἄλλο δίδόμενον, εἰς φθίσιν ἀπάγει, καὶ δὲ ἐναντιοῦ μόλις διόλλυσι.

17. Καὶ ὄρνεον, φησὶν, ἐπικαλούμενον ^{l)} δίκαιρον, ὅπερ Ἑλληνιστὶ δίκαιον σημαίνει· τὸ μέγεθος, ὅσον πέρδικος ὠόν. τοῦτο τὸν ἀπόπιτον κατορῶσαι, ἵνα μὴ εἰρεθῆ, εὐρισκόμενον δὲ, ἂν ποθῆ αὐτοῦ ὅσον ^{m)} σισάμου, ἔωθεν ὕπνος ἐπιλαμβάνει· καὶ καθ'εὐδει, μηδὲν αἰσθανόμενος· καὶ δύνοντος τοῦ ἡλίου τελευτᾷ.

18. Καὶ ξύλον ἐστὶ ⁿ⁾ πάρηβον καλούμενον, τὸ μέγεθος ὅσον ἐλαία· ἐν τοῖς βασιλείοις μόνον εὐρισ-

ente: alterum autem si detur, tabem invehit, et vix intra anni spatium perimit.

17. Meminit et avis δικαίρου cognominatae, (esse autem δίκαιρον idem quod Graecis δίκαιον, i. e. iustum) quae ovi perdicis magnitudinem non excedat. hanc stercus suum defodere tradit, ne inveniatur: quod si de invento quantum sesami granum est bibatur, mane somnus eum qui biberit corripit, et ita dormit, ut nihil sentiat: vergente autem ad occasum sole, expirat.

18. Est ibi et lignum πάρηβον dictum, oleae magnitudine, quod in regiis duntaxat invenitur hortis: nec florem nec fructum produ-

l) Plura excerpit de hac avicula Aelian. l. 4. c. 41. de Animal. A. S.

m) σισάμου. D. H.

n) Apud Apollonium quum huius loci mentionem facit (hist. mirab. 17.) πάρηβον hodie legitur. A. S. cf. Hesych. apud quem παρ' Ἰνδοῖς pro παρὰ Κρησὶ legendum esse suspicatus est Larcher. p. 366, 34. cf. Weyrauch. l. l. p. 393. qui genus visci (Vogelleim) intelligendum esse suspicatur.

κεται κήποις. οὔτε ἄνθος φέρει, οὔτε καρπὸν· δεκαπέντε δὲ μόνας ῥίζας ἔχει, καὶ ταύτας παχείας κατὰ γῆς. ἔστι δὲ τὸ πάχος αὐτῆς ὅσον βραχίων, τὸ λεπτότατον. ο) αὕτη ἡ ῥίζα, ρ) ὅσον σπιθαμῆ, λαμβανομένη, οὗ ἂν προσαχθῆ, ρ) ἅπαντα ἔλκει πρὸς ἑαυτὴν, χρυσὸν, ἄργυρον, χαλκὸν, λίθους, καὶ τᾶλλα πάντα, πλὴν ἠλέκτρον. εἰ δὲ ὅσον πήχεως ἡ ῥίζα ληφθῆ, ἔλκει καὶ ἄρνας ρ) καὶ ὄρνεα. ταύτη γὰρ καὶ τὰ πλεῖστα τῶν ὀρνέων θηρεύουσι. καὶ ἔαν βούλη ς) καὶ ὕδωρ πῆξαι ὅσον χόα, τῆς ῥίζης ἐμβάλων ὅσον ὀβολὸν, πῆξεις αὐτό· καὶ ἔαν ρῖνον, ὡσαύτως· καὶ ἔξεις τῇ χειρὶ ζ) αὐτὸν, ὡσεὶ κηρόν· τῇ δὲ ὑστεραία διαχεῖται. δίδεται δὲ κοιλιακοῖς βοήθημα.

cens: sed XV. duntaxat sub terra sunt ei radices ita crassae, quarum unaquaeque brachii crassitudinem habet. huius si dodrantem quis sumpserit, omnia quibus illa admovetur ad se trahit, aurum, argentum, aes, lapides, et alia quaelibet, praeter electrum: sin quis tantum eius quanta est cubiti mensura, acceperit, et agnos et aves ad se trahit. nam et hac maiorem avium partem venantur. Quinetiam, si aquae coagulare vel congium integrum velis, radice huius obolum iniiciens, concrecere facies. Idemque in vino efficere poteris: manumque, velut ceram, tenebis: sed postridie solvitur. Auxiliatur et coeliacis.

ο) μία γὰρ ἐκ τῶν ῥιζῶν τούτου, ὅσον δάκτυλος λαμβανομένη, οὗ ἂν etc. B. lib.

ρ) *Partem aliquam vel spithamam longam.* Cod. Bav. ὅσον δάκτυλος. — ρ) πάντα. D. H.

ς) καὶ βόας καὶ τὰ λοιπά. Bav. lib. i. e. *Iam agnos etiam (et boves, ac cetera animalia) ipsasque adeo au.*

ς) [καὶ.] D. H. — ζ) αὐτὸ. D. H.

19. Ἔστι δὲ καὶ ποταμὸς διαρρέων διὰ τῆς Ἰνδικῆς, οὐ μέγας μὲν, ἀλλ' ὡς ἐπὶ δύο σταδίους τὸ εὖρος· ὄνομα δὲ τῷ ποταμῷ, Ἰνδιστὶ μὲν ^{u)} Ὑπαρχος, Ἑλληνιστὶ δὲ, Φέρων πάντα ^{v)} τὰ ἀγαθὰ. οὗτος τοῦ ἐνιαυτοῦ λ' ἡμέρας ἠλεκτρον καταρρέει. φασὶ γὰρ ἐν τοῖς ὄρεσι δένδρα εἶναι ὑπερέχοντα τοῦ ὕδατος. (ὑδάτι γὰρ ῥεῖται τὰ ὄρη) εἴτι ὥρα ἐστὶν ὅτε δάκρυα φέρει ὡσπερ ἀμυγδάλη, ἢ ^{w)} πίτυς, ἢ ἄλλο τι δένδρον· μάλιστα δὲ εἰς λ' ἡμέρας τοῦ ἐνιαυτοῦ. εἴτα ἀποπίπτει τὰ δάκρυα ταῦτα εἰς τὸν ποταμὸν, καὶ πήγνυται. τῷ δένδρῳ δὲ τούτῳ ὄνομα ἐστὶν Ἰνδιστὶ ^{x)} σιπταχόρα. Ἑλληνιστὶ σημαίνει, γλυκὺ, ἡδύ. καὶ

19. Est praeterea fluvius Indiam interlabens non magnus quidem, sed II. stadiorum in latitudinem: qui ab Indis ὕπαρχος appellatur, quod Graece sonat, φέρων πάντα τὰ ἀγαθὰ, i. e. ferens omnia bona. ex hoc per XXX. cuiusque anni dies succinum emanare dicit. Esse enim in montibus arbores aqua exstantes, (montes enim alluuntur aqua) quae certo anni tempore lacrimas emittant, velut amygdalus, aut pinus, aut alia quaedam arbor: (atque hoc per XXX. potissimum anni dies contingere) has autem lacrimas in fluvium cadentes concreescere: vocarique hanc arborem Indica lingua, σιπταχόρα, quod Graecis significet, γλυκὺ, ἡδύ, i. e. dulce,

^{u)} *Hypobarus* legitur apud Plin. l. 37. c. 2. extr. ubi et *universa fere bona* ex hoc Ctesiae loco restituas. A. S. V. fragmm. Gangem fluvium intelligendum esse censuit Weyrauch. l. l. p. 387 sq.

^{v)} [τὰ.] *D. H.* — ^{w)} πίτυς. [*D. H.* in marg.]

^{x)} σιπταχόρα. *D. H.* Alii σιπταχόρα, et Σιπταχόρα, Plin. l. 37. c. 2. *Aphytacora* legit. v. fragmm. et Excurs.

κίθην οἱ Ἴνδοι συλλέγουσι τὸ γ) ἤλεκτρον. φέρειν δὲ καὶ καρπὸν τὰ δένδρα βότρους, ὡσπερ ἄμπελος. ἔχειν δὲ τὰς ζ) ρῶγας, ὡσπερ α) κάρυα τὰ Ποντικά.

20. Ἐν β) τοῖσδε τοῖς ὄρεσι φησιν c) ἀνθρώπους βιοτεύειν κυνὸς ἔχοντας κεφαλὴν. ἐσθῆτας δὲ φοροῦσιν ἐκ τῶν ἀγρίων θηρίων. φωνὴν δὲ διαλέγονται οὐδεμίαν, ἀλλ' ὠροῦνται ὡσπερ κύνες, καὶ

suave, atque Indos succinum inde colligere. Sed et fructum qui a quibusdam illarum arborum, velut a vitibus producat, esse racemos, quorum acini nuces Ponticas magnitudine aequant.

20. His in montibus degere scribit homines caninum caput habentes, qui agrestium animalium exuviis amiciantur: et sermone nullo utantur, sed latratum duntaxat more canum

γ) Cf. Weyrauch. I. l. p. 395 sq. ubi etiam sermo de arbore siptachora, (*Bambus, Bambusrohr*).

ζ) Ionicam, quam dicunt, hanc esse formam ab Atticis non amatam, (qui ῥάξ et ῥάγες usurpare solent) suspicatus est Pauw. ad Phrynich. Eclogg. ubi v. Lobeck. p. 75 sq.

α) Philoxen. Gloss.: Ποντικόν, *nux-avellana*; hinc Larcher.: *les avelines*, coll. Plin. H. N. 15, 22. cf. Ritter. *Erdkunde* V. 2. p. 831. Ad Xenoph. Anab. 5, 4, 29.

β) Exscripsit (ut Indicorum Ctesiae aliaque pleraque) Aelian. I. 4. c. 46. hist. anim. A. S.

γ) De hoc hominum genere v. Weyrauch. D. I. p. 403 sqq. cf. Herodot. 4, 191. ubi de Libya sermo est. Augustin. de civit. D. 16, 8. Diodor. 3, 35. p. 200. Aristot. H. A. 2, 8. Aelian. N. A. 4, 46. (Phile de Animal. 38. Agatharchid. c. 38. p. 1363. ap. Phot. ed. Schott. Salmas. ad Solin. Polyhist. c. 30.) Larcher. cf. *Marco Polo* apud Ramus. Vol. 2. p. 52 sq. Heeren, *Ideen* V. 1. P. 1. p. 257.

d) οὕτως e) συνιᾶσιν αὐτῶν τὴν φωνήν. ὀδόντας δὲ μείζους ἔχουσι κυνός, καὶ τοὺς ὄνυχας ὁμοίως κυνῶν, μακροτέρους - δὲ καὶ f) στρογγυλωτέρους. οἰκοῦσι δὲ ἐν τοῖς ὄρεσι, μέχρι τοῦ Ἰνδοῦ ποταμοῦ. μέλανες δὲ εἰσι καὶ δίκαιοι πάνυ, ὡσπερ καὶ οἱ ἄλλοι Ἰνδοὶ g) οἷς h) ἐπιμίγνυνται. καὶ συνιᾶσι μὲν τὰ παρ' ἐκείνων λεγόμενα, αὐτοὶ δὲ οὐ δύνανται διαλέγεσθαι, ἀλλὰ τῇ i) ὠρυγῇ καὶ ταῖς χερσὶ καὶ τοῖς δακτύλοις σημαίνουσιν, ὡσπερ οἱ κωφοὶ καὶ k) ἄλαλοι. καλοῦνται δὲ ὑπὸ τῶν Ἰνδῶν l) Καλύστριοι, ὅπερ ἐστὶν Ἰλ-

edant, cuius significatio perinde ac sermonis intelligatur. His dentes quam canibus esse maiores: ungues caninis esse similes, nisi quod longiores sint et rotundiores. Incolere autem montes usque ad fluvium nomine Indum: atque esse atro colore. Hos, sicut et ceteros Indos cum quibus commercium habent, esse iustissimos. et hos quidem quae ab illis dicantur intelligere, quum autem ipsi loqui non possint; latratu et manibus atque digitis, velut eos qui surdi ac muti sint, signa dare. Hos ab Indis Calystrios nominari, quod Graeci dicerent,

d) [οὕτω. D. H.]

e) *Atque ita mutuo sese intelligere. A. S.*

f) *στρογγυλοτ. D. H.*

g) οἷς [καὶ] ἐπ. D. H.

h) *C. Vatic. καὶ μίγνυνται.*

i) ὠρυγῇ Plutarcho etiam idem quod ἕλακῆ Luciano, ut ὠρύομαι, idem quod ἕλακτέω Luciano, Xiphilino, Theocr. Idyll. 2. D. H.

k) *Philo p. 217. D. H.*

l) *Urbem, quam Xenoph. in Anabas. 4, 7, 19. Gymniam vocat, coloniam fortasse fuisse Calystriorum Cte-*

λημιστὶ ^{m)}Κυνοκέφαλοι. [ⁿ⁾ἔσθῃσις αὐτῶν ^{o)}χρῆσις ὡμά.]
τὸ δὲ ἔθνος ἐστὶν ἕως δώδεκα μυριάδων.

21. Παρὰ δὲ τὰς πηγὰς τούτου τοῦ ποταμοῦ
ἐστὶ πεφυκὸς ^{p)}ἄνθος πορφυροῦν· ἐξ οὗ ^{q)}πορφύρα
βράπτειται οὐδὲν ἥττων τῆς Ἑλληνικῆς, ἀλλὰ καὶ πολὺ

κυνοκεφάλους, i. e. capita canum habentes. (car-
nibus eosdem vesci crudis.) Addit hanc natio-
nem non pauciorum esse quam CXX. millium
hominum.

21. Ad illius autem fluminis fontes pur-
pureum florem nasci, ex quo purpura tingatur
nihilo Graeca inferior, quin potius multo ea
floridior. Ibi et animalia scarabaei magnitudi-

---

siae (*Tshin, Ban-jan*) suspicatus est Ritter. *Erdkunde*
V. 2. p. 765.

^{m)} ψεῦδος αὐτό φησιν ὁ Φιλόστρατος, Max. Marg,
(Pro mendacio haec habet Philostratus. Refert ea ta-
men ex Ctesia Plin. 1. 7. c. 2. A. S.) Cynocephalos
inter animalia numerat Diodor. Sic. lib. 3. culta in
Aegypto, Lucianus. *D. H.* cf. Weyrauch. 1. 1. p.
404.

ⁿ⁾ Bav. lib.

^{o)} Hic Indorum minime est mos. Weyrauch. 1. 1. p.
404, annot.

^{p)} Cf. Weyrauch. 1. 1. p. 394. Veltheim. 1. 1. p. 235.
Comparant animalculum quod dicunt *Cochenille*. v.
Heeren. *Ideen* 1. 1. p. 258. Laudat Larcher. praefat.
Delaval ad lib. *An experimental Inquiry into the*
cause of the changes of colours. 1777. cf. Robertson,
historic. Disquisit. on India p. 352 sqq. Is p. 354 di-
cit: *Ctesias seems to have received an account tolera-*
bly distinct of the insect by which the Gum-lacca is
produced, and celebrates the beauty of the colour which
it dyes. De pigmento Indico nuper scripsit Runge.

^{q)} Cf. Bochart. *Hieroz.* P. II. lib. 5. c. 11. V. 3.
p. 680 sq.

εὐανθεστέρα. ὅτι αὐτόθι ἐστὶ γινόμενα ^{τ)}θηρία τὸ μέγεθος ὅσον κάνθαρος, ἐρυθρὰ ὡσπερ κιννάβαρι. πόδας δὲ ἔχει μακροὺς σφόδρα. μαλακὸν δὲ ἐστὶν ὡσπερ σκόληξ. καὶ γίνεται ταῦτα ἐπὶ τῶν δένδρων τῶν τὸ ἤλεκτρον φερόντων· καὶ τὸν καρπὸν κατασθίει αὐτῶν καὶ διαφθείρει, ὡσπερ ἐν τοῖς Ἑλλησιν οἱ ^{ς)}φθεῖρες τὰς ἀμπέλους. ταῦτα οὖν τὰ θηρία τριβοντες οἱ Ἴνδοι, βάπτουσι ^{ι)}τὰς φοινικίδας καὶ τοὺς χιτῶνας, καὶ ἄλλο ὃ ἂν βούλωνται· ^{ιι)}καὶ εἰσι βελτίω τῶν παρὰ Πέρσαις βαμμάτων^{ν)}.

22. Ὅτι οἱ Κυνοκέφαλοι οἰκοῦντες ἐν τοῖς ὄρε-

ne nascuntur, instar cinnabaris rubentia, longissimos autem pedes habentia: quae mollia sunt, ut vermes. nascuntur autem haec in arboribus, quae succinum ferunt, earumque fructum depascuntur et corrumpunt, ut phithires [pediculi] in Graecia vites corrumpere solent. Haec animalia terentes Indi punicea saga et tunicas, et quicquid aliud volunt, inficiunt: suntque hae tincturae Persicis praestantiores.

22. Hi Cynocephali in montibus habitantes, nullum artificium exercent, sed e venatu

r) Leges haec apud Aelian. quoque l. 4. c. 46. de Animal. A. S. cf. Phile de Anim. 39.

s) Cf. Bochart. l. l. P. 2. lib. 4. c. 18. V. 3. p. 464.

t) τοὺς φοίνικας. A. S. Max. Marg. Cod. Bav.

ι) εἰσὶ δὲ καὶ β. D. H.

ν) v. Heeren. Ideen V. 1. P. 1. p. 233. et P. 2. p. 137 sq. 475. coll. Weyrauch. l. l. p. 394 sq. qui animal intelligit, quod vocatur Gummilak s. Coccus Ilcis, quodque producit, quod nominamus Gummilak. cf. Veltheim. Vermischte Aufs. V. 2. p. 220. Add. Ritter. l. l. p. 851.

σιν, οὐκ ^{w)} ἐργάζονται, ἀπὸ ^{x)} θήρας δὲ ζῶσιν· γ) ὅταν δὲ ἀποκτείνωσιν αὐτὰ, ὀπτῶσιν πρὸς τὸν ἥλιον. τρέφουσι δὲ καὶ πρόβατα πολλὰ, καὶ αἴγας, καὶ ^{z)} ὄνους. πίνουσι δὲ γάλα καὶ ὀξύγαλα τῶν προβάτων. ἐσθίουσι δὲ καὶ τὸν καρπὸν τοῦ ^{a)} σιπταχόρου, ἀφ' οὗ τὸ ἤλεκτρον· γλυκὺς ^{b)} γάρ. καὶ ξηραίνοντες ^{c)} αὐτοὺς, σπυρίδας συνάπτουσιν, ὡσπερ ἐν τοῖς Ἑλλησι τὴν ^{d)} ἀσταφίδα. οἱ δὲ Κυνοκέφαλοι σχεδίαν ποιησάμενοι, καὶ ἐπιθέντες, ἀπάγουσι φόρτον τούτου· καὶ τῆς πορφύρας τὸ ἄνθος ^{e)} καθαρὸν παίησαντες, καὶ τοῦ

sibi victum comparant: et quae occiderint animalia, ad solem torrent. Multas praeterea oves, capras et asinos alunt. lac autem ovium et oxygala (q. d. lac acidum) illis est potus. Vescuntur autem et fructu siptachorae, (arboris) e qua provenit succinum. est enim dulcis. Hunc item illos fructum arefactum in corbes constipare, ad eum modum quo uvas passas Graeci. Eosdem illos Cynocephalos ratem quoque extemporariam construere, qua impositum huius fructus onus, ut et purpurae (sed purga-

w) Vert.: *agriculturam non exercent.* Ad v. ἐργάζονται intellig. τὴν γῆν. Weyrauch. N l. p. 404. v. ad Anab. Xen. 2, 4, 22.

x) Cf. Aelian. H. A. 4, 26.

γ) ὅτ' ἂν [δὲ] ἀπ. D. H.

z) ὄϊς. D. H.

a) σιπταχόρου. D. H. et in marg.: alii σιπταχώρου.

b) γάρ ἐστι. D. H.

c) Alii αὐτὸν ἐν σπυρίδαϊς συνάγουσι. [D. H. in marg.]

d) σταφίδα. D. H. v. ad Xenoph. Anab. 4, 4, 9.

e) ἀγαθὸν. [D. H. in marg.]

ἤλεκτρον ξ' καὶ σ' τάλαντα τοῦ ἐνιαυτοῦ· καὶ f) ὅτι
 τὸ φοινίκιον βάπτεται τοῦ φαρμάκου, ἕτερα τοσαῦτα.
 καὶ g) ἤλεκτρον χίλια τάλαντα ἀπάγουσι κατ' ἐνιαυτὸν
 τῷ Ἰνδῶν βασιλεῖ. καὶ ἕτερα δὲ κατάγοντες πωλοῦσι
 τοῖς Ἰνδοῖς, πρὸς ἄρτους καὶ ἄλφιστα καὶ h) ξύλινα
 ἱμάτια· i) πωλοῦσι δὲ καὶ ξίφη, οἷς χρῶνται πρὸς τὴν
 τῶν θηρίων ἄγρην, καὶ τόξα καὶ ἀκόντια. πᾶν γὰρ
 καὶ δεινοὶ εἰσὶν ἀκοντίζειν καὶ τοξεύειν. ἀπολέμητοι
 δ' εἰσὶ, διὰ τὸ οἰκεῖν αὐτοὺς ὄρεα ἄβητα καὶ ὑψηλά.

to prius eius flore) itemque electri CCLX. ta-
 lentis, et totidem illius pigmenti quo ad puni-
 cei coloris tincturam utuntur, et aliis electri
 mille talentis, Indorum regi quotannis advehunt.
 Sed et alia huiusmodi advehentes Indis ven-
 dunt, ab illis vicissim panes et farinam et
 ligneos amictus accipientes. Sed et gladios qui-
 bus ad ferarum venatum utuntur, arcusque et
 iacula illis vendunt. sunt enim et sagittarii et
 iaculatores peritissimi. Sunt autem inexpugna-
 biles, quod montes altos et inaccessos habitent.

f) οὕτω. D. H.

g) *Electri praeterea mille tal.*

h) Herodot. 3, 98. de Indis: φορέουσι ἐσθῆτα φλοῖ-
 νην κ. τ. λ. quod vestimentum iunceum potius quam
 e libro confectum fuisse apparet ex iis quae deinceps
 sequuntur. cf. Weyrauch. l. l. p. 369 sq. et 393 sq.
 cum Heeren. *Ideen* V. 1. P. 2. p. 471. Larcher.: *des*
étoffes de coton. coll. Herodot. 3, 47.: εἶρια ἀπὸ ξύ-
 λου. Plin. H. N. 19, 1.: Superior pars Aegypti in Ara-
 biam versus gignit fruticem quem aliqui *gossipion* vo-
 cant, plures *xylon*, et ideo lina inde facta *xylina*.

i) Vert.: *emunt, sie tauschen ein.* cf. Weyrauch. l. l.
 p. 405, annot. Hoc vidit etiam Larcher. qui vel πω-
 λοῦσι δὲ καὶ αὐτοῖς Ἰνδοὶ ξίφη, (*Ils vendent des In-*
diens des épées) vel: ὠνεῖνται δὲ καὶ ξ. legendum esse
 putabat.

δίδωσι δὲ αὐτοῖς διὰ πέμπτου ἔτους δῶρα ὁ βασι-
λεύς, ἅ μὲν μυριάδας τόξων, καὶ ἀκοντίων τσαύτας,
πελτῶν δὲ, δώδεκα· καὶ ξίφη δὲ πεντακισμύρια.

23. Τούτοις τοῖς Κυνοκεφάλοις οὐκ εἰσὶν οἰ-
κίαι, ἀλλ' ἐν ^{k)} σπηλαίοις διαιτῶνται. θηρεύουσι δὲ
τὰ θηρία, τοξεύοντες καὶ ἀκοντίζοντες, καὶ διώκοντες
καταλαμβάνουσι· ταχὺ γὰρ τρέχουσι. λούονται δὲ αἱ
γυναῖκες αὐτῶν ἅπαξ τοῦ μηνός, ὅταν τὰ καταμήνια
^{l)} αὐταῖς ἔλθῃ, ἄλλοτε δ' οὐ. οἱ δὲ ἄνδρες οὐ λούου-
ται μὲν, τὰς δὲ χεῖρας ἀπονίζονται. ^{m)} ἔλαιον δὲ
ⁿ⁾ χρίονται τρεῖς τοῦ μηνός, τῷ ἀπὸ τοῦ γάλακτος γι-
νομένῳ, καὶ ἐκτρίβονται δέρμασι. τὴν δὲ ἐσθῆτα

Munera autem illis quinto quoque anno rex
donat, CCC. arcuum et totidem iaculorum mil-
lia, peltarum CXX. millia, gladiatorum L. millia.

23. His Cynocephalis nullae sunt domus,
sed in speluncis habitant. feras autem inter
venandum sagitta vel iaculo petunt, et eas per-
sequentes assequuntur. veloces enim sunt ad
cursum. Eorum uxores semel duntaxat in men-
se se lavant, quum menstrua advenerunt, alias
nunquam. At viri se non lavant, sed manus
duntaxat abluunt. Sed ter in mense oleo se
ungunt, quod e lacte conficitur, et se pellibus
abstergunt. Vestem autem non villosam ge-

k) Philostr. Vit. Apoll. 3, 45.: περὶ ἀνθρώπων ἐπὶ
γῆν οἰκούντων; ubi Olear. p. 132. b, 6.: Intelligit, nisi
fallor, Ctesiae Cynocephalos, quos nullas habere do-
mus, sed in antris habitare narrat. etc. add. p. 135, b. 6.

l) [αὐτῆς. D. H.]

m) Fort. intellig. potus, qui vocatur *Kumiisch*, *Milch-
branntwein*. Weyrauch. l. l. p. 407. Larcher. *butyrum*,
(*du beurre*) sine dubio intelligendum esse existimat.

n) χρίονται. D. H.

ἔχουσι οὐ δασεῖαν, ἀλλὰ ψιλῶν τῶν μασθλημάτων, ὡς λεπτοτάτων, καὶ αὐτοὶ καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν. οἱ δὲ πλουσιώτατοι αὐτῶν ο) λινᾶ φέρουσιν· οὔτοι δ' εἰσὶν ὀλίγοι. ρ) κλίνας δὲ αὐτοῖς οὐκ εἰσεν, ἀλλὰ στιβάδας ποιοῦνται. Οὗτος δ' αὐτῶν πλουσιώτατος νομίζεται εἶναι, ᾧ ἂν πλεῖστα πρόβατα ἦ· ἡ δὲ ἄλλη οὐσία, παραπλησίᾳ. ρ) οὐρανὸν δὲ ἔχουσι πάντες, καὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες, ὑπὲρ τῶν ἰσχυίων, οἵανπερ κύων· μείζονα δὲ καὶ δασυτέρην. καὶ μισγονται ταῖς γυναῖξι τετραποδιστὶ, ὡσπερ οἱ κύνες. ἄλλως δὲ μιγῆναι, αὐτοῖς ἐστὶν αἰσχρόν. δίκαιοι δὲ εἰσὶ καὶ μακροβίω-

stant, sed e glabris maceratisque pellibus quam tenuissimis ipsos pariter et uxores induunt. At qui sunt inter eos ditissimi, lineo amictu utuntur. hi autem sunt pauci. Lectorum nullus est apud eos usus, sed toris extemporaneis utuntur. Is vero inter eos ditissimus habetur cui maxima fuerit ovium copia et reliquae opes his sunt similes. Caudam autem habent omnes viri et mulieres, supra nates, canum more: sed maiorem magisque pilosam. Coeunt cum feminis quadrupedes, canum ritu, alioque modo coire turpe censent. Sunt autem iusti, et vi-

ο) λινᾶ. *D. H.* Idem fortasse amictus intellig., qui supra ξύλινα ἱμάτια vocabatur. cf. Weyrauch. l. l. In India linum non crescere et fortasse ξύλινα vel βουσινά legendum esse admonuit Larcher. p. 372, 48.

ρ) [κλίνας. *D. H.*]

ρ) Caudatorum hominum meminit quoque Plin. l. 7. c. 2. in fine. *A. S.* A vestimentorum ornatu repetendam esse hanc narrationem putat Weyrauch. l. l. p. 407.

τατοι πάντων ανθρώπων. ζῶσι γὰρ ἔτη ρ' καὶ ο',
ἔνιοι δὲ αὐτῶν καὶ σ'.

24. Ὑπὲρ δὲ ^{γ)}τούτους, ἐτέρους φασὶ βιοτεύ-
ειν, ἄνω τῶν πηγῶν τοῦ ποταμοῦ· ^{δ)}οὔτοι δὲ οἱ ἄν-
θρωποι, μέλανες μὲν εἰσιν, ὡσπερ καὶ οἱ ἄλλοι Ἰν-
δοί· ἐργάζονται δὲ οὐδὲν, οὐδὲ ἐσθίουσι ^{ε)}σίτον, οὐδὲ
πινουσιν ὕδωρ. πρόβατα δὲ πολλὰ τρέφουσι, ^{υ)}καὶ
βοῦς, καὶ αἰγας καὶ οἴς· πινουσι δὲ τὸ γάλα, ἄλλο
δὲ οὐδέν. ὅταν γένηται τι αὐτῶν παιδίον, οὐ τέτρα-
ται τὴν ^{ν)}πυγὴν, οὐδὲ ἀποπατεῖ· ἀλλὰ τὰ μὲν ἰσχία
ἔχει, τὸ δὲ τρῆμα συμπέφυκε. διὸ ἀποπατοῦσι μὲν
οὐ· οὐρεῖν δὲ ὡσπερ τυρὸν αὐτοῦς φασιν οὐ πάν-
^{ω)}παχυν, ἀλλὰ θολερῶν. ἐπὶ δὲ πρωὶ πίωσι τοῦ

tae, prae quibusvis hominibus, longissimae. C.
enim et LXX., nonnulli et CC. vivunt annos.

24. Ultra hos autem alios habitare dicit
supra fluvii fontes: qui nigri sint, sicut et ce-
teri Indi: otiosique degant, ac neque frumen-
tum edant, neque aquam bibant: sed magnam
boum, caprarum, ovium copiam alant, eorum-
que lac potent, ac nihil aliud. Apud illos quum
in lucem prodeunt infantes, sedem perforatam
non habent, neque cacant: sed nates quidem
habent, anus tamen ipse coaluit: quo fit ut
non cacent, sed caseosum quiddam meiant, non

γ) τούτων. [D. H. in marg.]

δ) αὐτοί. D. H.

ε) [σίτον. D. H.]

υ) Haec verba καὶ β. restitui ex D. H. et A. S.
Male omissa sunt in ed. Wessel.

ν) Larcher.: Il y a dans tous les pays un petit
nombre d'enfans, qui naissent ainsi et l'on est obligé
de leur faire l'opération.

ω) Alii παχὺν, ἀλλὰ θολερῶς. [D. H. in marg.]

γάλακτος, καὶ εἰς μέσον ἡμέρας αὐθις πίνοντες, ῥίζα φασὶ παρ' αὐτοῖς εἶναι γλυκεῖαν, ἣτις οὐκ ἐστὶ τὸ γάλα πήγνυσθαι ἐν τῇ κοιλίᾳ. ταύτην οὖν τρώγοντες, εἰ x) ἐσπέραν ἔμετον ποιοῦνται, καὶ ἔξεμουσιν ἅπαντ' εὐκόλως.

25. γ) Ὅτι εἰσὶν ὄνοι ἄγριοι ἐν τοῖς Ἰνδοῖς ἴσοι ἵπποις, καὶ μείζους. λευκοὶ δὲ εἰσὶ τὸ σῶμα τὴν κεφαλὴν πορφυροὶ, καὶ ὀφθαλμοὺς ἔχουσι κυανέους. z) κέρασ δὲ a) ἔχουσιν ἐν τῷ μετώπῳ, ἑνὸς πῆ-

valde crassum tamen, sed faeculentum. Quum autem mane lac biberunt, et meridie ad eiu-
potum revertuntur, dulcem quandam apud eo-
radicem esse aiunt, quae lac in eorum ventri-
coagulari non sinat. Huius igitur esu vomitu-
tum vesperi provocant, omniaque facile evomunt.

25. Asinos silvestres habet India equis pa-
res, quosdam et maiores: quibus caput purpu-
reum, oculi caerulei, reliquum corpus est al-
bum. Cornu illis in fronte cubitalis magnitu-

x) Malim interpunctionem ponere post ἐσπέραν quam post τρώγοντες. nam ut πρῶτ' καὶ εἰς μέσον ἡμῶν πίνουσι τοῦ γάλακτος, ita εἰς ἐσπ. τρώγουσι τὴν ῥίζαν.
H. S.

γ) Totam hanc narrationem, mutatis duntaxit ali-
quot vocabulis, retulit Aelian. in c. 52. quarti sui li-
bri de Animal. A. S. cf. etiam Philostr. V. A. 3, 2. p. 96. Olear. De hoc animali quod monoceros s. rhino-
ceros vocatur v. Heeren. Ideen V. 1. P. 1. p. 191 sq. et quem laudavit Aelian. hist. anim. 16, 20. ubi Schneid. p. 516. Phile de Animal. 37. Add. Weyrauch l. l. p. 399. et Larcher. p. 373. Variorum scriptorum de hoc animali narrationes contulit Bochart. Hieros. P. I. lib. 3, 27. V. 2. p. 338 sqq. et 347. P. II. lib. c. 12. V. 3. p. 845 sq.

z) Cornutos apros inveniri in India refert Plin. E

χως τὸ μέγεθος. [b) τὸ τοιοῦτον κέρατος τὸ ῥίκισμα
 δίδεται ἐν ποτῶ· καὶ ἔστι φυλακτήριον θανασίμων
 φαρμάκων.] καὶ ἔστι τὸ μὲν κάτω τοῦ κέρατος, ὅσον
 ἐπὶ δύο c) παλαιστὰς πρὸς τὸ μέτωπον, πανν λευκόν·
 τὸ δὲ ἐπάνω ὄξύ ἐστὶ τοῦ κέρατος· τοῦτο δὲ φοινι-
 κοῦν ἐστίν, ἐρυθρὸν πάνν. τὸ δὲ ἄλλο τὸ ἐν τῷ μέ-
 σω, μέλαν. ἐκ τούτων οἱ d) πίνοντες (κατασκευάζουσι
 γὰρ ἐκπώματα) σπασμῶ, φασίν, οὐ λαμβάνονται, οὔ-
 τε τῇ ἱερᾷ νόσῳ. ἀλλ' οὐδὲ φαρμάκοις ἀλίσκονται,
 οὔτ' ἂν προπίωσιν, οὔτ' ἂν e) τῷ φαρμάκῳ ἐπιπίωσιν
 ἢ οἶνον, ἢ ὕδωρ, ἢ ἄλλο τι ἐκ τῶν ἐκπωμάτων. οἱ
 μὲν οὖν ἄλλοι ὄνοι καὶ ἡμέροι καὶ ἄγριοι, καὶ f) τὰ

dinis, [cuius scobs in potu datur, tueturque a
 mortiferis venenis] cuius inferior versus fron-
 tem pars duorum palmorum spatio sit candi-
 dissima: at superior quae in acutum tendit,
 punicea sit, summum ruborem adiunctum ha-
 bens: pars autem media sit nigra. Ex his po-
 cula conficiuntur, e quibus qui bibunt, nec
 spasma nec sacro morbo corripuntur: sed nec
 venena ullam in eos vim habent, si modo vel
 antequam illa hauriant, vel postquam hause-
 rint aquam aut vinum aut aliud quippiam, ex
 illis poculis bibant. Ac ceteri quidem asini et
 mansueti et silvestres ceteraque quibus solida

N. 8, 52, 78. V. 2. p. 125. ed. Bip. cf. Calpurnii Eclog.
 7, 58. Poet. Lat. Minor. Wernsdorf. V. 2. p. 170.

a) ἔχει. D. H. — b) E Cod. Bav.

c) ὁ παλαιστῆς S. Emp. LXX. interpretibus, Philo-
 ni, Laërtio, et aliis dicitur τὸ παλαιστιᾶιον μέγεθος,
 D. H. cf. Lobeck. ad Phrynich. p. 295.

d) πίνοντες. D. H.

e) Alii τοῦ φαρμάκου. [D. H. in marg.]

f) τᾶλλα μ. D. H.

ἄλλα μώνυχα θηρία πάντα ε) ἀστράγαλους οὐκ ἔχουσιν, οὐδὲ η) χολὴν ἐπὶ τοῦ ἥπατος· ι) οὗτοι δὲ καὶ κ) ἀστράγαλον καὶ χολὴν ἐπὶ τοῦ ἥπατος ἔχουσι. τὸν δὲ ἀστράγαλον, κάλλιστον λ) ὃν ἐγὼ εἶδρακα, οἶοντιρβοῦς καὶ τὸ εἶδος καὶ τὸ μέγεθος· βαρὺς δ' ὡς μολιβδος· τὴν δὲ χροῖαν, ὡσπερ μ) κιννάβαρι, καὶ διαβάθους. ταχύτατον δὲ ἐστὶ τὸ ζῶον τοῦτο καὶ ἀκμώτατον· οὐδὲν δὲ οὔτε ἵππος, οὔτε ἄλλο τι διωκόμενον καταλαμβάνει.

ungula animantia et talis, et felle in iecore carent: at hi et talum, et fel in iecore habent: et quidem talum omnium quos mihi videre contigit pulcherrimum, bovis talo et specie et magnitudine similem, perinde gravem ac plumbum, minii colore ad intima usque rubentem. Est autem et velocissimus et robustissimus: eumque nec equus nec aliud animal persequens assequi potest.

ε) ἀστράγαλους, οὐδὲ χ. ἐ. τ. ἥπατος, ἔχουσιν·
D. H.

η) Idem confirmarunt Aristot. H. A. 1, 17. de Partib. Anim. 4, 2. Theophr. H. Pl. 9, 18. Aelian. N. A. 11, 29. Plin. H. N. 11, 37. Haller. Elementa Physiol. 6. p. 519. Larcher.

ι) [αὐτοὶ. D. H.]

κ) Plinius: Talos asinus Indicus unus solidipedum habet. Pollux Onomast. 1, 11. p. 129.: παραφλυακτέον δὲ, ὅτι ὁ Ξενοφῶν καὶ ἀστράγαλους λέγει τοὺς ἵππους ἔχειν, Ἀριστοτέλους τοῦ περὶ ταῦτα δεινοῦ φάσκοντος, μηδὲν τῶν μώνυχων ἔχειν ἀστράγαλους, μὴ δὲ τὸν ὄνον, μόνον δὲ τὸν Ἰνδικόν, ᾧ καὶ κέρας ἐκ τοῦ μετώπου ἐκπεφυκέναι λέγει.

λ) Alii ὄν. [D. H. in marg.]

μ) Aelian. 4, 52.

26. Ἀρχεται ^{η)} δὲ, τρέχον βραδύτερον ὅσον δ' ἂν ^{ο)} πλέονα χρόνον τρέχη, ἐντείνεται δαιμονίως, καὶ μᾶλλον καὶ θᾶσσον τρέχει. Ἄλλως μὲν οὖν ἀτήρατόν ἐστι τὸ ζῶον τοῦτο· ὅταν δὲ τὰ τέκνα μικρὰ ὄντα περιάγωσιν ἐπὶ τὴν βοτάνην, καὶ ὑπὸ ἰσπείας πολλῆς περιληφθῶσιν, οὐ βούλονται φεύγειν καταλιπόντες τοὺς πῶλους, ἀλλὰ μάχονται καὶ ^{ρ)} κέρασι καὶ λακτίσμασι καὶ δήγμασι, καὶ πολλοὺς καὶ ἵππους καὶ ἄνδρας ἀπολλύουσιν· ἀλίσκονται δὲ καὶ αὐτοὶ, τοξενόμενοι καὶ ἀκοντιζόμενοι. ^{γ)} ζῶντας γὰρ οὐκ ἂν λάβοις. τὰ δὲ κρέα, διὰ τὴν πικρότητα, ἄβρωτά ἐστιν· θηρεύεται δὲ τῶν κεράτων καὶ τῶν ἀστραγάλων ἐνεκεν.

26. Et initio quidem remissus currit: quo autem diutius cucurrerit, miro quodam modo concitator fertur, eiusque magis et magis velox est cursus. Alias igitur nunquam per venationem capi posset: ubi vero suos pullos ad pascua circumducere coeperunt, a multo equitatu circumdantur. nolentes autem relictis catulis fugam capere, cornibus calcibusque et morsibus pugnant, multosque et equos et viros interficiunt: sed tandem et ipsi sagittis et iaculis confossi ab illis capiuntur. vivos enim capere nullo modo queas. Eorum vero carnes propter amaritiam esculentae non sunt. atque adeo non propter aliud quam propter cornua et talos hoc animal venantur.

η) δὲ τρέχον, βρ. *D. H.* Equidem nullam desidero interpunctionem, neque post δὲ, neque post τρέχον.

ο) πλέον. *D. H.*

ρ) Alii κέρατι καὶ λακτίσματι. [*D. H.* in marg.]

γ) ζῶντα. *D. H.*

27. Ὅτι ἐν τῷ ποταμῷ τῶν Ἰνδῶν ὁ σκώλης γίνεταί, τὸ μὲν εἶδος, οἷόν περ ἐν ταῖς σκυκαῖς εἴωθε γίνεσθαι, τὸ δὲ μῆκος, ἑ) πήχεων ἑπτὰ. καὶ μίζους δὲ καὶ ἐλάττους. τὸ δὲ πάχος ἑ) δεκαετία παιδα μόλις φασὶ ταῖς χερσὶ περιλαβεῖν. ἔχουσι δὲ ὄδοντας δύο, ἓνα ἄνω, καὶ ἓνα κάτω· καὶ ὅτι ἂν λάβωσι τοῖς ὄδοῦσι, κατεσθίουσι· καὶ τὴν μὲν ἡμέραν ἐν τῇ ἰλίῳ τοῦ ποταμοῦ διαιτῶνται, τῇ δὲ νυκτὶ ἐξέρχονται. καὶ τούτων ὅς ἔ) ἂν ἐντύχη τινὶ ἐν τῇ γῆ βοῖ ἢ καμήλῃ, καὶ δάκῃ, συλλαβῶν ἔλκει εἰς τὸν ποταμὸν, καὶ πάντα κατεσθίει, πλὴν τῆς κοιλίας. ἀγρεύεται δὲ ἀγκύ-

27. In flumine Indico vermis nascitur specie quidem eum qui innasci ficui solet referens, VII. autem cubitorum longitudinem, alius maiorem, alius minorem habens: crassitudinem vero talem ut eum puer annos X. natus vix ulnis amplecti possit. Duo sunt illi dentes, unus supra, alter infra. his dentibus quicquid prehenderit, deglutit. Et interdiu quidem in limo fluminis commoratur, at noctu egreditur: egressus autem, quemcunque obvium bovem aut camelum momorderit, ad fluvium trahit, totumque, praeter ventrem, devorat. Capitur grandi hamo, cui hoedum aut agnum ferreis

1107) Haec ipsa atque alia de hoc verme plura excerpta ex Ctesia Aelian. l. 5. c. 3. de Animal. A. S. Boari constrictorem Linn. (Riesenschlange) intelligesse existimat Weyrauch. l. l. p. 398. Plin. H. N. 8. 14. V. 3. p. 77.: Megasthenes scribit, in India serpentes in tantam magnitudinem adolescere, ut solidos hauriant cervos taurosque.

s) Alii πήχεις. [D. H. in marg.]

t) Rhodoman. in translatione Indic. hab. XVII. cf. Aelian. 5, 1.

u) ἐάν τινι ἐντύχη. [D. H. in marg.]

στρω μέγλω, ἔριφον ἢ ἄρνα ἐνδησάντων τῷ ἀγκίστρῳ, καὶ ἀλύσεισι σιδηραῖς ἐναρμοσάντων. υ) ἀγρεύσαντες δὲ, τριάκοντα ἡμέρας ω) κρεμῶσιν αὐτὸν, καὶ ἀγγεῖα *) ὑποτιθέασι* καὶ ῥεῖ ἐξ αὐτοῦ γ) ὅσον δέκα κοτύλας Ἀττικὰς τὸ πλήθος. ὅταν δὲ παρέλθωσιν αἱ τριάκοντα ἡμέραι, ἀπορρίπτουσι τὸν σκώληκα, καὶ τὸ ἔλαιον ἀσφαλισάμενοι, ἄγουσι τῷ βασιλεῖ μόνῳ τῶν Ἰνδῶν· ἄλλῳ δὲ οὐκ ἔξεστιν ἐξ αὐτοῦ ἔχειν. τοῦτο τὸ ἔλαιον [z) ὡς πῦρ] a) ἐφ' ᾧ ἂν ἐπιχυθῆ, ἀνάπτει, καὶ καταφλέγει ξύλα καὶ ζῶα* καὶ ἄλλως b) οὐ σβέννυται εἰ μὴ πηλῷ πολλῷ τε καὶ παχεῖ.

catenis alligaverint. Ubi ceperunt, per XXX. dies suspensum, vasis suppositis, relinquunt: intra quod tempus ex eo distillant quae decem cotylas Atticas implere possint. Elapsis XXX. diebus, ipsum vermem abiiciunt: oleum autem, probe ac tuto conditum, ad solum Indorum regem mittunt. alii enim id habere non licet. Oleum hoc id cui superfusum fuerit, accendit, et ligna pariter animaliaque comburit: neque aliter quam multo luto, et eo quidem crasso exstingui potest.

υ) οὕτω φησὶ περὶ τούτου καὶ ὁ Φιλόστρατος, Max. Marg. Idem de eo et Philostratus 3, 1. p. 951. ed. Olear. refert.

ω) κρεμῶσιν αὐτὸν. D. H.

*) Alii ὑποτίθενται. [D. H. in marg.]

γ) Deesse verba ἔλαιον παχὺ ante ὅσον et ex Aelian. addenda esse censuit Larcher. p. 377, 55.

z) Bav. l.

a) ἐφ' ὅ. D. H.

b) Philostr. l. l.: ἐπειδὴν δίγῃ τῶν ἐπάλλεσον ἢ πιμελῆ, πῦρ ἐκκαλεῖται, κρεῖττον σβεστηρίων ὀπόσα ἀνθρώποις πρὸς τὰ πυρφόρα εὔρηται.

28. Ὅτι ἐστὶ δένδρα ἐν Ἰνδοῖς ὑψηλὰ ὡσπερ κέδρος ἢ ^{c)} κυπάριστος, τὰ δὲ φύλλα ὡσπερ φοίνικς, ὀλίγον πλατύτερα. καὶ μασχαλίδας οὐκ ἔχει. ἀνθὰ δὲ ὡσπερ ἡ ἄρσην δάφνη, καρπὸν δ' οὐκ ἔχει. ὀνομάζεται δὲ Ἰνδιστὶ μὲν, ^{d)} κάρπιον, Ἑλληνιστὶ δὲ, μυρορόδα. ἐστὶ δὲ σπάνια. ῥέουσι δὲ ἐξ ^{e)} αὐτῶν ^{f)} ἐλαίου σταγόνες, οὓς ἐρίω ^{g)} ἀνάψαντες ἀπὸ τοῦ δένδρου, ἀποπιέζουσιν εἰς ἀλαβάστρους λιθίνους. ἐστὶ δὲ τὸ μὲν χοῶμα, ἀτρέμας ὑπέρουθρον καὶ ὑπόπαχν, ὅζω δὲ πάντων ἡδιστον. ὅζω δὲ φασιν αὐτὸ καὶ ἐπὶ πέντε σταδίου. μόνω δὲ βασιλεῖ κτητὸν ἐστὶ τοῦτο καὶ τοῖς συγγενέσιν αὐτοῦ. ἐπέμψε δὲ ἐξ αὐ-

28. Habent Indi arbores cedro aut cupresso proceritate pares, quarum folia palmae foliis paulo latiora, alioqui sunt similia, et axillis carent. Florem qualem laurus mas emittunt, sed fructum nullum ferunt. Nomen illis est Indicum, carpion: Graecum myrorhoda. Sunt autem rarae. Ex illis olei guttae distillant, quas lana de trunco absternas, deinde in lapideos alabastros exprimunt. Est autem id subrubrum et crassiusculum, adeoque fragrans, ut ad V. stadia eius odor perveniat. Soli autem regi eiusque propinquis id possidere conceditur. Ex eo rex Indiae ad Persarum regem misit:

c) κυπάριστος. D. H.

d) Caryophyllum aromaticum (Gewürznelkenbaum) intelligendum esse censet Weyrauch. l. l. p. 395. μύρον Indicae arboris memorat bis Philostr. V. A. 2, 28. p. 80. ed. Olear. 3, 1. p. 95.

e) αὐτοῦ. D. H.

f) οὕτω φησὶ περὶ τοῦ ἐλαίου τούτου καὶ ὁ Φιλόστρατος, γαμικὸν αὐτὸ χρίσμα καλῶν. Max. Marg.

g) ἀνάψαντες. D. H.

τοῦ ὁ Ἰνδιῶν τῷ Περσῶν βασιλεῖ. καὶ ^{h)} φησὶν ἰδεῖν αὐτὸ Κτησίας, καὶ ὀσφρανθῆναι ὀσμῆς οἴας οὔτε ἐπιεῖν ἦν, οὔτε ⁱ⁾ εἰκάσαι.

29. Ὅτι τὸν τυρὸν καὶ τὸν οἶνον πάντων, φησὶ, γλυκύτατον, ὡς αὐτὸς (φησὶ) φαγὼν, διὰ πείρας ἔμαθεν.

30. Ὅτι ^{k)} κρήνη ἐν Ἰνδοῖς, (φησὶν) ὅσον πέντε ὀργυιῶν ἢ ^{l)} περίμετρος, τετράγωνος δέ· ἔστι δὲ τὸ ὕδωρ ἐν πέτρᾳ. βάθος δὲ εἶναι μέχρι τοῦ ὕδατος, τριῶν πηγῶν· τὸ δὲ καθ' ὕδατος, τριῶν ὀργυιῶν, λούονται [^{m)} πρὸς κάθαρσιν, καὶ παντοίων νοσημάτων ἀποτροπὴν] δὲ ἐν αὐτῷ οἱ ἐπισημότεστοι τῶν Ἰνδῶν, καὶ ἄνδρες καὶ παῖδες καὶ γυναῖκες. κολυμβῶσι

seque Ctesias id vidisse, et odorem qui nec dici nec cuiquam alii assimilari possit, se percipisse narrat.

29. Caseum et vinum omnium suavissimum illos habere, se expertum scire, (quippe qui usus sit) commemorat.

30. Fons est apud Indos, quadratae formae, circuitu circiter V. ulnas habente, aqua autem est intra saxum, quae, antequam ad ipsam aquam perveniatur, trium cubitorum altitudinem habeat. In ea [cum purgandi corporis causa, tum ut morborum omne genus abarceant] spectatissimi quique Indorum cum liberis et uxoribus se lavant et natant se in pe-

^{h)} φασὶν. D. H.

ⁱ⁾ Alii ἀκοῦσαι. [D. H. in marg.]

^{k)} Ad totam hanc narrationem explicandam cf. Weyrauch. l. l. p. 392.

^{l)} Videri posset legendum esse τὴν περίμετρον, nisi et antea ita loquutus fuisset. H. S.

^{m)} Bav. lib.

δὲ, ἐπὶ πόδας ῥίπτοντες ἑαυτοὺς. ὅταν δὲ εἰσπηδῶ-
 σιν, ἐκβάλλει αὐτοὺς τὸ ὕδωρ ἄνω. οὐκ ἀνθρώπους
 δὲ μόνον ἀναρῶπτει, ἀλλὰ καὶ ἄλλο ὅ τι ἂν ⁿ⁾ ἢ
 ζῶον, ^{o)} ἐκρῶπτει εἰς τὸ ξηρὸν, καὶ ζῶν καὶ τεθνηκός.
 καὶ ἀπλῶς, πάντα τὰ ἐμβαλλόμενα, πλήν σιδήρου καὶ
^{p)} ἀργύρου καὶ χρυσοῦ καὶ χαλκοῦ· ταῦτα δὲ δέχεται
 κάτω. ἔστι δὲ τὸ ὕδωρ πάνυ ψυχρὸν, καὶ ἡδὺ πικρὸν
 ἄσπονδον δὲ παρέχει μέγαν, ὥσπερ ὕδωρ ζέον ἐκ λέβη-
 τος. καθαιρεῖ δὲ τὸ ὕδωρ τοῦτο ἀλφουὺς καὶ ψω-
 ριῶντας. καλεῖται δὲ Ἰνδιστὶ βαλλάδη, Ἑλληνιστὶ δὲ
 ὠφελίμη.

des conicientes, quum autem in eam insiliunt,
 eos sursum eiaculatur aqua. Nec vero solos
 homines in sublime iacit, sed quodvis animal,
 sive vivum sive mortuum, in terram expellit:
 atque adeo quaecunque in eam coniciuntur,
 praeter ferrum, argentum, aurum et aes; haec
 enim in fundum demittit. Est autem eius
 aqua perfrigida et potu suavis: quae magnum
 strepitum edit, non secus ac quae in lebetē fer-
 vescit aqua. Sed et vitiligini et scabiei mede-
 tur. Haec Indico sermone *βαλλάδη*, Graeco *ὠφε-
 λίμη*, i. e. utilis, vocatur.

n) [ἢ] D. H.

o) Antigonus hist. mirab. 165. hanc narrationem at-
 tingit, additque ἂν τι ἐμπέση πλάγιον, ὀρθὸν ἐκβα-
 λεῖν. Vitiose autem ibi legi, τὰ εἰς αὐτὴν ἀφιέμενα
 καταδέχεσθαι, omissa negatione, pro μὴ καταδέχεσθαι,
 ex hoc puto Ctesiae loco intelliges. A. S. v. fragmm.
 cf. Aristot. de Mirabil. Ausc. c. 122. p. 249. ed. Beck-
 man. Larcher.

p) χρυ. καὶ χαλ. καὶ ἀργ. D. H.

31. 9) Εἰσὶν ἐν τοῖς ὄρεσι τοῖς Ἰνδικοῖς, ὅπου ὁ ^{ρ)} κάλαμος αὐτῶν φέρεται, ἄνθρωποι· τὸ πλῆθος αὐτῶν ἄχρι καὶ τριῶν μυριάδων. τούτων αἱ γυναῖκες ἀπαξ τίκτουσιν ἐν τῷ βίῳ· καὶ τὰ τικτόμενα ὀδόντας ἔχει καὶ τὰ ἄνω ^{ς)} καὶ τὰ κάτω πάνυ καλοῦς. ^{ι)} καὶ τὰς τρίχας τὰς τε ἐν τῇ κεφαλῇ καὶ ταῖς ὀφρύσι, ^{υ)} πολίας ἔχει πάντα ἐκ γενετῆς, καὶ τὰ θήλεα καὶ τὰ ἄρρενα. μέχρι μὲν οὖν τριάκοντα ἐτῶν λευκὰς ἔχει ἕκαστος τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων τὰς τρίχας δι' ὅλου τοῦ σώματος· ἄρχονται δὲ ἐκεῖθεν μελαινεσθαι· ἑξήκοντα δὲ ἐτῶν ^{ν)} γενομένων, ἔστιν ἰδεῖν αὐτοὺς πάσας ἔχοντας ^{ω)} μελάνας. ἔχουσι δὲ οὗτοι οἱ ἄνθρω-

31. In iis Indiae montibus ex quibus eorum calamus provenit, habitat quoddam hominum genus non pauciorum XXX. millibus, quorum uxores semel duntaxat in vita pariunt, habentque earum fetus dentes superne pariter et inferne valde pulchros: necnon universis tam feminis quam maribus et capitis et superciliorum pili iam inde a nativitate sunt cani. Unusquisque certe eorum usque ad trigesimum aetatis annum albos per totum corpus habet pilos: inde nigrescere incipiunt, adeo ut quum sexagesimum attigerunt, nulli illis pili nisi ni-

9) Alii Ἔστιν ἐν τοῖς κ. τ. λ. ἀνθρώπων. [D. H. in marg.]

ρ) Vide supra c. 6. et Plin. l. 7. c. 2. cf. Strab. 15. p. 1037. C. Weyrauch. l. 1. p. 407 sq.

ς) καὶ κάτω. D. H.

ι) καὶ τρίχ. ἐν τε τῇ. D. H. [Idem in marg.: τὰς τε ἐν alii.]

υ) πεπολιωμένας ἔ. D. H.

ν) γενομένους. D. H.

ω) μελ. τρίχας. D. H.

ποι ἀνά ὀκτώ δακτύλους ἐφ' ^{x)} ἑκατέρῃ χειρὶ, ὡσαύτως ἀνά ὀκτώ καὶ ἐπὶ τοῖς ποσὶ, καὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες ὡσαύτως. εἰσὶ δὲ σφόδρα πολεμισταί, καὶ βασιλεῖ τῶν Ἰνδῶν ἔπονται τοξόται τούτων πεντακισχίλιοι καὶ ἀκοντισταί. τὰ δὲ ὦτα φησὶ τηλικαῦτα ἔχειν, ὥστε τοὺς βραχίονας αὐτῶν ὑπὸ αὐτῶν ^{γ)} καλύπτεσθαι μέχρι τῶν ἀγκῶνων, καὶ ὀπίσθεν τὸν νῶτον ἅπαντα συγκαλύπτειν. τὸ δὲ οὖς τὸ ἕτερον τοῦ ἑτέρου διγγάνει.

32. [^{z)} Ἔστι δ' ἐν Αἰθιοπία ζῶον λεγόμενον Κροκόττας, ^{a)} κοινῶς δὲ Κυνόλυκος· ἔστι δὲ τῆς δυ-

gri conspiciantur. Sunt iisdem et viris et mulieribus octoni in utraque manu et utroque pede digiti. Sunt autem bellicosissimi, et Indorum regem sequuntur ex his sagittariorum V. millia, necnon iaculatores. Aures autem illis tantae magnitudinis esse dicit, ut eorum brachia ad cubitos usque et pone totos humeros operiant se invicem tangentes.

32. [Est autem in Aethiopia stupendi prorsus roboris animal quoddam Crocottas appella-

x) ἐκάστη. *D. H.*

γ) Intelligend. esse galeri genus (*Mütze mit grossen Seitenlappen*) suspicatur Weyrauch. l. l. p. 408.

z) Assutum hoc e cod. Bavarico; si forte huc pertineat. *A. S. v. Excurs. §. 13.*

a) Huius etiam Diodorus Siculus meminit lib. Biblioth. 3. c. 35. p. 201. Legendum Aeliani c. 22. lib. 7. de natura animal. *A. S. Plin. H. N. 8, 30. V. 3. p. 87. de Leucrocota: pernicissimam feram, asini fere magnitudine, cruribus cervinis; collo, cauda, pectore leonis, capite melium, bisulca ungula, ore ad aures usque rescisso, dentium loco osse perpetuo. Hanc feram humanas voces tradunt imitari. Et paullo antea: Aethiopia generat Crocottas, velut ex cane lupo-*

νάμει θαυμαστόν. τοῦτο δὲ φασιν ἀνθρωπίνην μι-
μείσθαι φωνήν, καὶ διὰ νυκτὸς καλεῖν ἐξ ὀνόματος
τοὺς ἀνθρώπους, καὶ προσιόντας κατεσθίειν. ἔχειν δὲ
τὸ θηρίον ἀλκὴν λέοντος, ταχύτητα ἵππου, ῥώμην ταύ-
ρου, σιδήρω δ' οὐχ ὑπεῖκον. ἐν Εὐβοίᾳ δὲ τῇ Χαλ-
κιδικῇ τὰ πρόβατα τοῦ ἐκεῖσε τόπου οὐκ ἔχειν ^{b)} χο-
λὴν· ἀλλὰ τὰ κρέη αὐτῶν πάνυ εἰσὶ πικρὰ, ὡς οὐδὲ
κύνες ἐσθίουσιν αὐτά. φασὶ γὰρ, ἐπέκεινα τῶν ^{c)} Μαν-
ρουσιῶν πυλῶν ὑεσθαι μὲν τοῦ θέρους ὁ ἐκεῖσε τό-
πος, χειμῶνος δὲ, φλέγασθαι. ἐν τῇ Κυωνίων χώρᾳ
κρήνη εἶναι φησὶν ἐλαίου, οὐχ ὕδατος ῥεῦμα ἔχου-
σαν. καὶ διὰ τοῦτο οἱ ἔποικοι τὴν χρεῖαν, ἀναπλη-

tum, vulgo Cynolycus. Ferunt id humanam
imitatum vocem, ex nomine noctu homines evo-
care, et accedentes devorare, habere idem leo-
nis magnanimitatem, equi velocitatem, et tauri
robur, neque ferro expugnari. In Euboea quo-
que Chalcidica felle carere illius loci oves, car-
nesque harum admodum esse amaras, ut ne ca-
nes quidem iis vesci queant. Aiunt et ultra
Maurusias fauces aestate complui regionem,
hieme torreri. In Cyoniorum praeterea regione
fontem esse quendam, qui pro aqua oleum sca-
turiat, quo etiam incolae ad cibos omnis gene-

que conceptos, omnia dentibus frangentes, protinusque
devorata conficientes ventre. v. Harduin. V. 2. p. 168.
185, et 260. cf. Strab. 16, 4. V. 3. p. 397. ed. ster.
Bochart. Hieroz. III, 11. V. 2. p. 165.

b) cf. Theophr. H. Pl. 9, 18. Aristot. H. A. 1, 47.
Ἐν μὲν πάντῳ τινὶ τῆς ἐν Εὐβοίᾳ Χαλκιδικῆς (idem de
Partib. Anim. 4, 2: ἐν Χαλκίδι τῆς Εὐβοίας) οὐκ
ἔχει τὰ πρόβατα χολήν· κ. τ. λ. cf. Schneid. ad Ae-
lian. H. A. 11, 29.

c) Herculis columnas intelligendas esse putat Larcher.
p. 279, 62.

ροῦσιν εἰς τροφὰς παντοίας. ἐν τῇ λεγομένῃ Μεταδριδᾷ ἐστὶ κρήνη, οὐκ ὀλίγον διεστηκυῖα τῆς θαλάσσης, καὶ ποιεῖ ἄμπωτιν διὰ μέσης νυκτὸς πᾶν σφοδρὰν, καὶ ἀπορρίπτει ἰχθύας πολλοὺς ἐν τῇ χέρσῳ, ὥστε μὴ δύνασθαι οἱ ἐκεῖσε οἰκοῦντες συλλέγειν αὐτοὺς, ἀλλ' ἐὰν τὰ πλεῖστα καὶ ὄξειν ἐπὶ τῆς ξηρᾶς.]

33. Ταῦτα [^{d)} δὲ] γράφων καὶ μυθολογῶν Κτησίας, λέγει τὰληθέστατα γράφειν· ἐπάγων ὡς τὰ μὲν ^{e)} αὐτὸς ἰδὼν γράφει, τὰ δὲ παρ' αὐτῶν μαθὼν τῶν εἰδότων. πολλὰ δὲ τούτων καὶ ἄλλα θαυμασιώτερα παραλιπεῖν, διὰ τὸ μὴ δόξαι τοῖς μὴ ταῦτα θεασαμένοις ἄπιστα ^{f)} συγγράφειν.

ris utantur. In regione adhaec, cui Metadriadae nomen, non ita prope mare, esse fontem qui media nocte vehementissimo exundans, magnam eliciat piscium copiam in terram, ut nec colligendis iis incolae sufficientes, maximam partem in sicco foetere sinant.]

33. Haec quae fabulis similia sunt, Ctesias scribens, se verissima scribere ait, et quorum vel ipse testis sit oculatus, vel quae a testibus oculatis acceperit. Multa autem his mirabiliora se praetermisisse, ne, qui ea non vidissent, scribere ipsum quae fidem non mererentur, existimarent.

d) Lib. Bav.

e) Contra refert Lucian. lib. 1. verae histor. c. 3. Ctesiam de Indis scripsisse, ἀ μήτε αὐτὸς εἶδε, μήτε ἄλλον εἰπόντος ἤκουσε. A. S. v. fragm. cf. Montfaucon. la vérité de l'hist. de Judith. P. 2. c. 11. p. 120. Belin de Ballu ad Lucian. T. 2. p. 428. Larcher.

f) συγγράφειν, ἐν οἷς καὶ ταῦτα. D. H.

ΕΚ ΤΩΝ ΑΥΤΩΝ ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ
ΚΤΗΣΙΟΥ ΙΝΔΙΚΩΝ.

I. Παρά τῷ Στράβωνι ἐν τῷ ε' γεωγρ.

Ἐκ τούτων πάρεστιν ὁρᾶν ὅσον διαφέρουσιν αἱ τῶν ἄλλων ἀποφάσεις, Κτησίου μὲν οὐκ ἐλάττω τῆς ἄλλης Ἀσίας τὴν Ἰνδικὴν λέγοντος, Ὀνησικριτοῦ δὲ γ. τ. λ. α)

Ex iisdem INDICIS eiusdem
CTESIAE.

I. Apud Strabonem lib. XV. geogr. [c. 1. V. 3.
p. 255. ed. ster.]

Ex his intelligere licet, quantopere differant aliorum sententiae, quum Ctesias dicat Indiam non esse minorem reliqua Asia, Onesicrius etc.

α) Ibi et aliorum sententias, ut Onesicriti, Nearchi, Megasthenis et Deimachi sententias maxime discrepantes refert; quarum nullam probat. v. et Arrianum a Indicis. Gron.

II. Παρὰ τῷ Ἀρρίανῳ ἐν Ἰνδικοῖς.

Κτησίας δὲ ὁ Κνίδιος τὴν Ἰνδῶν γῆν ἴσην τῇ ἄλλῃ Ἀσίῃ λέγει, ^{b)} οὐδὲν λέγων.

III. Παρὰ τῷ Τζέτζη χιλ. η', στίχ. Ξπζ'.

Ἡρόδοτος, Διόδωρος, Κτησίας, πάντες ἄλλοι,
 Λέγουσι τὴν εὐδαίμονα τυγχάνειν Ἀραβίαν,
 Ὡσπερ καὶ γῆν τὴν Ἰνδικὴν, εὐωδιστάτην ἄγαν,
 Ἀρώμασιν ἐκπνέουσαν, ὡς καὶ τὴν γῆν ἐκείνης,
 Καὶ λίθους κοπτομένους δὲ ταύτης ἀρωματίζειν.
 Τοὺς δὲ ἀνθρώπους τοὺς ἐκεῖ λυθέντας εὐωδίαις,

II. Apud Arrianum in Indicis [c. 3. §. 6. p. 553.
 ed. Raphel.]. Interpr. B. Vulc.

Ctesias Cnidius Indicam reliquae Asiae
 aequalem esse magnitudine affirmat: sed errat.

III. Apud Tzetzem Chil. VIII. vers. 987. Interpr.

P. L.

Herodotus, Diodorus, Ctesias, omnes alii,
 Dicunt felicem esse Arabiam
 Quemadmodum et terram Indicam odoriferam
 valde,

Aromatibus spirantem: ut et terram illius,
 Et lapides concisos huius, aromata spirent.
 Homines autem illic solutos bonis odoribus,

^{b)} V. de hoc loquendi genere, quod de iis, qui falsa, aut quae nihil ad rem essent, loquerentur, usum habebat, Raphel. ad Arrian. l. l. De re cf. Diodor. 2. 35. p. 148. Wesseling.: τὸ μέγεθος τῆς ὅλης Ἰνδικῆς φασὶν ἐπάρχειν ἀπὸ μὲν ἀνατολῶν ἐπὶ δύσιν. δισημυρίων ἑξακισχιλίων σταδίων, ἀπὸ δὲ τῶν ἀρκτῶν πρὸς μεσημβρίαν τοῖσμινοῖον δισημυρίων quae e Ctesia manasse videntur Wesselingio.

Ὅσα τινὰ καὶ κέρατα, καὶ φύσεις τὰς ὀζώδεις,
Τότε καπνίζεσθαι λοιπόν, καὶ ἀνακτάσθαι πάλιν.

IV. Παρὰ Ἀθηναίῳ ἐν τῷ βιβλίῳ.

Κτησίᾳς δὲ „παρ' Ἰνδοῖς, φησὶν, οὐκ εἶναι
„τῷ βασιλεῖ ^{d)} μεθύσθηναι. Παρὰ δὲ Πέρσαις τῷ
„βασιλεῖ ἐφίεται μεθύσκεσθαι μιᾷ ἡμέρᾳ, ἐν ἣ ἴθιου-
„σι τῷ Μίθρῳ. ^{e)}“

Ossa quaedam, et cornua, et naturas olentes,
Tunc fumigari deinceps atque refocillari
rursus.

IV. Apud Athenaeum lib. X. [c. 9. p. 434, d.
Casaub. c. 45. p. 91. V. 4. Schweig.] Interpr. H. Steph.

Ctesias autem apud Indos regi non li-
cere inebriari tradit. At vero apud Persas regi
conceditur inebriari die uno, in quo sacrificant
Mithrae.

c) Casaub. : vel τὸ εἶναι positum pro ἐξεῖναι : vel
deest vox νόμιμον : aut scribendum ἐφίεσθαι, ut sta-
tim. Schweigh. Animadv. p. 442. V. 5. : nil mutant
libri: nihil vero frequentius quam simplex verbum εἶ-
ναι pro composito ἐξεῖναι positum.

d) Cf. Weyrauch. l. l. p. 412. ubi de moribus In-
dorum sermo est.

e) Eustath. ad Homer. Od. σ'. p. 1834. v. 6. ed. Ro-
man.: ἀριστα οὖν τοῦτό γε φρονοῦσιν Ἰνδοί: παρ'
οἷς, ὡς ἱστορεῖ Κτησίᾳς, οὐκ ἔστι τῷ βασιλεῖ με-
θύσθηναι. Παρὰ δὲ γε Πέρσαις, ὡς φησι Δοῦρις,
ἐφίεται τῷ βασιλεῖ μεθύσκεσθαι ἡμέρα μιᾷ ἐν ἣ τῷ
Μίθρῳ ἔθνον, ὅτε καὶ τὸ Περσικὸν ὤρχεῖτο. Haec
ex Athenaeo petiisse videtur Eustath., propterea in an-
notatione tantum his locum dedi.

V. Παρὰ τῷ Ἀρριανῷ, ἱστορ. ἀναβάσ. Ἀλεξ. ε'.

Καὶ Κτησίας (εἰ δὴ τῷ ἰκανὸς καὶ Κτησίας ἐς τεκμηρίωσιν) ἵνα μὲν στενωτάτος αὐτὸς αὐτοῦ ὁ Ἰνδὸς ἐστὶ, τεσσαράκοντα σταδίουσ' ὅτι διέχουσιν αὐτῷ αἱ ὄχθαι· ἵνα δὲ πλατιτάτος, f) καὶ ἑκατόν· τὸ πολὺ δ' εἶναι αὐτοῦ τὸ μέσον τούτων.

V. Apud Arrianum historiar. de expedit. Alexandri lib. V. [c. 4. §. 2. p. 346. ed. Raphael.]

Ac Ctesias quidem (si cui eius auctoritas ad probandum sufficiat) asserit, Indi, qua angustissimus is est, XL. stadiorum latitudine ripas inter se distare: qua vero latissimus, etiam C. summum stadiorum spatium intermedium esse.

f) An forte hic locus defectus, viri docti videant: mihi, credo, libere suspicionem meam indicare licet. Habes enim disorte initio excerptorum ex Indic. a Photio eadem quidem de latitudine τοῦ στενοῦ αὐτοῦ sed de eo ubi latissimus sit, καὶ διακοσίων σταδίων ait. quid itaque? Facile potuit excidere in Arriani libris ducenari nota σ, quae reponi debeat. Sicque adhuc etiam plenius Ctesiae sententiam expositam ibi habebimus. nimirum ubi Indus angustissimus, XL. stadiorum esse: ubi latissimus, CC.: ubi medius, i. e. nec angustissimus nec latissimus, plerumque C. stadiorum esse. Sic ego suspicabar: alii diiudicent. Gronov. Philostr. V. Apoll. 2, 18.: τὸν μὲν δὴ Ἰνδὸν ὧδε ἐπειραιώθησαν, σταδίουσ' μάλιστα τεσσαράκοντα. — Vel apud Arrianum vel apud Photium in numero de quo Gronov. disputavit, errorem esse, annotavit ad Philostr. Olear. p. 69, a, 1. cf. Plin. H. N. 6, 23. V. 1. p. 379. ed. Bip.

VI. Παρὰ τῆς Αἰλιατῆς, ἐν τῇ ιζ' περὶ ζῴ. ἕιστ.
κεφ. κθ'.

Τοῦ Ἰνδῶν βασιλέως ἐλαύνοντος ἐπὶ τοὺς πολεμίους, δέκα μυριάδες ἐλεφάντων προηγοῦνται μαχίμων· ἑτέροις δὲ ἀκούω τρισχιλίους τοὺς μεγίστους τε καὶ ἰσχυροτάτους ἐπεσθαι, οἵπερ οὖν εἰσι πεπαιδευμένοι τὰ τεῖχη τῶν πολεμιῶν ἀνατρέπειν, ε) ἐμπειροῦντες ὅταν κελεύσῃ βασιλεὺς· ἀνατρέπειν δὲ τοῖς στήθεσι. Καὶ λέγει μὲν ταῦτα καὶ Κτησίαις, ἀκούσας γραφῶν. Ἰδεῖν δ' ἐν Βαβυλῶνι ὁ αὐτὸς λέγει τοὺς φοίνικας αὐτορρίζους ἀνατρεπομένους ὑπὸ τῶν ἐλεφάντων τὸν αὐτὸν τρόπον, ἐμπιπτόντων αὐτοῖς h) τῶν θηρίων βιαίωτατα· δρῶσι δ', ἂν ἄρα ὁ Ἰνδὸς ὁ πωλεύων i) αὐτοῖς κελεύσῃ δρᾶσαι τοῦτο (αὐτοῖς).

VI. Apud Aelianum lib. XVII. de nat. Animal. c. 29.

Indorum regem hostibus bellum inferentem bellatorum centum mille elephantorum antecedunt; tum vero aliorum maximorum et fortissimorum ter mille subsequuntur, ad hostiles muros ipso incursu evertendos institutorum, cum rex iubet: evertunt autem pectorum suorum vi et impetu. Hoc se audivisse Ctesias scribit. Idemque Babylone se vidisse dicit palmas ab his eodem modo impetu violentissimo extirpatas; idque facere solent, cum domitor illud iusserit.

g) Ista innuunt saltem excerpta Indic. supra c. 3. ubi περὶ τῶν τειχοκαταλυτῶν (ita enim cum Hoeschelio nostro malim) ἐλεφάντων. Gron.

h) Articulum τῶν de meo supplevi, et deinceps postremum αὐτοῖς veluti superfluum uncis inclusum separavi. Ceterum vestigia narrationis Ctesianae exstant etiam in Excerptis Photii p. 144. (c. 3.) Schneid. cf. Bochart. Hieroz. II. 25. V. 1. p. 244. ed. Rosenm.

i) ἴσ. αὐτοῖς. Gron.

VII. Παρά τῷ Ἀριστοτέλει ἐν τῷ β' περὶ ζῴων
γενέσ. κεφ. β'.

Κτησίας γὰρ ὁ Κνίδιος ἅ περὶ τοῦ σπέρμα-
τός τῶν ἐλεφάντων εἶρηκε, φανερός ἐστὶν ἐψευσμένος·
φησὶ γὰρ οὕτω σκληρύνεσθαι ξηραίνουμενον, ὥστε γί-
νεσθαι ἤλεκτρον ὅμοιον. τοῦτο δ' οὐ γίνεται.

VIII. Παρά τῷ αὐτῷ ἐν τῷ ἀκρῷ βιβ. γ', περὶ
ζῴων ἰσθῆρ.

Ψευδὲς δ' ἐστὶ κ) καὶ ὅπερ Κτησίας γέγραφε
περὶ τῆς γονῆς τῶν ἐλεφάντων.

VII. Apud Aristotelem de generat. animal. lib.
II. c. 2.

Quae enim Ctesias Cnidius de semine ele-
phantorum narravit, illum mentitum fuisse
claret. Ait enim istud desiccatum adeo indu-
rari, ut fiat electro simile. Non vero ita fit.

VIII. Apud eundem libro tertio extremo de hi-
stor. animal. [c. 17. extr. Schneid.]

Falsum vero est etiam quod Ctesias scri-
psit de elephantorum genitura.

(Non habebam in animo quidquam infer-
cire ubi Ctesiae non fieret nominatim men-
tio. Quam enim multa talia ex Aeliano alias
describenda, ut ille certe e Ctesia plerosque
istos Indicos logos descripserit? Hoc tamen de
gallis gallinaceis, et illud infra de avicula di-
caero vel ideo inserere visum fuit, quod utrum-
que A. Schottus in suis Notis ad Ctesiae In-
dica laudet, et e Ctesia excerptum moneat ple-

κ) Copulam omisit versio Thomae. Ex Mediceo Ca-
mus δ' ὁ Κτ. dedit. Schneid.

nus ac latius, quam Photius scilicet fecit. De gallis sane ex Photio supra c. 3. Indic. saltem habes, unde *μεγίστους* fuisse scias. Ardi itaque Aelianum lib. XVI. de Animal. c. 2. ita scribentem; Gron.)

IX.

Ἀλεκτρούονες δὲ γίνονται μεγέθει μέγιστοι [ἐν Ἰνδοῖς,] καὶ ἔχουσι λόφον οὐκ ἐρυθρὸν, κατὰ γὰρ τοὺς ἡμεδαποὺς, ἀλλὰ ποικίλον κατὰ τοὺς ἀνθινούς σιγάνους· τὰ δὲ πτερὰ τὰ πρυγαῖα ἔχουσι οὐ κυρτά, οὐδὲ εἰς ἕλικα ἐπικαμφθέντα, ἀλλὰ πλατεῖα, καὶ ἐπισύρουσιν αὐτὰ, ὡσπεροῦν καὶ οἱ ταῶς, ὅταν μὴ ὀρθώσωσι τε καὶ ἀναστήσωσιν αὐτά· χροῖαν δὲ ἔχει τὰ πτερὰ τῶν Ἰνδῶν ἀλεκτρούονων, ¹⁾ χρυσοπὸν τε καὶ κυαναυγῆ κατὰ τὴν σμάραγδον λίθον.

IX.

Nascuntur et gallinacéi maximi [apud Indos;] nec rubram habent cristam, ut nostri, sed ita variam et floridam, quemadmodum coronam ex floribus contextam; pennas posteriores non inflexas habent, neque in orbem revolutas, sed latas, quas cum non erigunt, ut pavones trahunt; eorum pennae partim auri, partim coerulei vel smaragdi colorem gerunt.

1) Ita cum Gesnero scripsi pro χρυσοπούς - κυαναυγῆς. Si fides Ctesiae constaret, quem h. l. sequi Aelianum, demonstrant Excerpta Photii, ubi simpliciter est περὶ ἀλεκτρούονων τῶν μεγίστων· suspicarer intelligi Meleagridem Gallopavonem aut Satyram Linnaei; et video nunc ipsum Gesnerum in Historia Avium p. 464. in eandem dubitationem de gallopavone venisse. Nunc enim post disputationem Barringtoni constat, gallopavonem ante repertam atque apertam itineribus Europaeorum Americam innotuisse, ex Africa vel etiam India allatum; contra ac putabat illustris Buffon. — Gal-

X. Παρὰ τῷ αὐτῷ Αἰλιανῷ, ἐν τῷ 15^ῳ περὶ ζῴ.

ιδιότ. κεφ. λα'.

Μέγει δὲ ἄρα Κτησίας ἐν Λόγοις Ἰνδικοῖς τοὺς καλουμένους ^{m)} Κυναμολγοὺς τρέφειν κύνας πολλοὺς, κατὰ τοὺς Ὑρκανούς τὸ μέγεθος. Καὶ εἶναι γε ἰσχυρῶς κυνοτρόφους, καὶ τὰς αἰτίας ὁ Κνίδιος ἐκείνας λέγει. Ἀπὸ τῶν ⁿ⁾ θεριῶν τροπῶν εἰς μεσοῦντα χειμῶνα ἐπιφοιτῶσιν αὐτοῖς ἀγέλαι βοῶν, οἰονεὶ μελιττῶν σμήνος, ἢ σφηκία κεκνημένη, πλήθος

X. Apud eundem Aelianum lib. XVI. de Animal.

Nat. c. 31.

In libris quos Cnidius Ctesias de rebus Indicis conscripsit, Cynamolgorum gentem ait canes permultos, magnitudine Hyrcanis canibus pares, alere solere. Quamobrem vero sit haec natio tam canum studiosa, causam idem adfert. Cum ab aestivo solstitio ad mediam hiemem, tanquam apum examina, aut concitata vesparum

---

los Indicos de gallopavonibus interpretari iterum vetat Pennant, qui nuperrime in *Philosoph. Transact.* Vol. 71. P. I. No. VI. docere conatus est, ante apertam navigationibus Europaeis Americam hanc avem nostris regionibus plane ignotam fuisse. *Schneider.*

^{m)} Cf. de hac gente Weyrauch. l. I. p. 409.

ⁿ⁾ Nisi Aelianus memoriae lapsu Ctesiam pro Agatharchide nominat, hic Ctesiam exscripsisse censendus erit. Eadem enim tradit Agatharchides [de Rubr. mari p. 44.] apud Photium p. 1358. ubi ἀπὸ τροπῶν χειμερινῶν ἕως μέσον χειμῶνος· inde Gronovius etiam h. l. χειμερινῶν legendum putabat; sed Diodorus qui ex Agatharchide eadem habet [3, 31.] V. 1. p. 197. c. etiam θεριῶν exhibet, quod recte probat Wesseling. *Schneider.* Add. Strabon. 16. p. 1116, C. D. Ceterum in Africa sedes isti populo assignant scriptores, quos laudant.

ἀριθμοῦ κρείττους οἱ βόες, εἰσὶ δὲ ἄγριοι καὶ ὑβρι-
σταί, καὶ εἰς κέρας θυμοῦνται δεινῶς· οὐκ οὖν ἔχον-
τες αὐτοὺς ἀναστέλλειν ἑτέρως οἶδε, τοὺς τροφίμους
αὐτῶν κύναις ἐπ' αὐτοὺς ἀφιάσιν, ἐς τοῦτο αἰεὶ τρε-
φομένους οἵπερ οὖν καταγωνίζονται τε καὶ διαφθεύ-
ρουσιν αὐτοὺς ῥᾶστα. Εἶτα τῶν μὲν κρεῶν τὰ δο-
κοῦντά σφισιν ^ο) εἰς ἐδωδὴν ἐπιτήδεια ἐξαιροῦσι· τὰ
δὲ λοιπὰ τοῖς κυσὶν ἀποκρίνουσι, καὶ μάλα γε ἀσμέ-
νως κοινωνοῦντες αὐτοῖς, ὥσπεροῦν ἐνεργέταις ἀπαρ-
χόμενοι. Κατὰ τὴν ὥραν δὲ, καθ' ἣν οὐκ ἔτι φοι-
τῶσιν οἱ βόες συνθήρους αὐτοὺς ἐπὶ ταῖς ζώοις τοῖς
ἄλλοις ἔχουσιν. Καὶ τῶν θηλειῶν ἀμέλγουσι τὸ γά-
λα, καὶ ἐκ τούτου κέκληται· πίνουσι γὰρ αὐτὸ,
ὥσπεροῦν ἡμεῖς τὸ τῶν οἴων τε, καὶ τῶν αἰγῶν.

vis, sic armenta numero ampliora boum fero-
rum eos cornibus vehementer incitata appetant;
hi non aliter haec retundere valentes, canes,
quos magna cura aluerunt, in ipsos immittunt,
qui facile boves debellant et interimunt. De-
inde ante commemorati homines, quas esculen-
tas carnes existimant, sibi auferunt; reliquas
canibus impertiunt, libenterque communicant,
tanquam pro accepto beneficio grati. Reliquo
anni tempore, cum non amplius eo boves acce-
dunt, ad venandas alias feras secum ducunt.
Idcircoque Cynamolgi appellantur, quod a ca-
nibus lac exprimunt mulctra; tum vero sic id
ipsum, quemadmodum nos vel ovillum, vel ca-
prinum, bibunt.

ο) V. Agatharchid. apud Diodor. ibique Wesseling,
Idem.

XI. Παρὰ τῷ Πολυδεύκει ἐν τῷ ὀνομαστικῷ ε'.
κεφ. ε'.

Οἱ δὲ κυναμολογοί, ῥ) κύνες εἰσὶ περὶ τὰ ἔλη τὰ
μεσημβρικὰ, γάλα δὲ βοῶν ποιοῦνται τὴν τροφήν. καὶ
τοὺς ἐπιόντας τῷ ἔθνει τοῦ θέρους βοῦς Ἰνδικούς
καταγωνίζονται, ὡς ἱστορεῖ Κτησίας.

XII. [Παρὰ τῷ Αἰλιανῷ ἐν τῷ δ' περὶ ζῴων.
κεφ. λβ'.

Προβατεῖαι δὲ Ἰνδῶν ὁποῖαι, μαθεῖν ἄξιον.

XI. Apud Pollucem Onomastic. lib. V. cap. 5.
[p. 497. ed. Hemsterh.]

Cynamolgi vero, canes sunt circa meridionales paludes [Indiae,] qui lacte boum victitant, et incursantes gentem in aestate boves Indicos debellant, uti scribit Ctesias.

XII. [Apud Aelian. l. l. lib. 4. c. 32.

Pecuariae Indorum quales sint, operae pretium est intelligere. Oves Indiae et capras ad

---

p) De Polluce nostro quid dicam, mehercule nescio. Aelianum certe rectius inspexisse Ctesiam credam. Et alii etiam certe auctores hos Cynamolgos populos tradunt, eosque canum feminarum lacte victitasse, unde iis nimirum nomen: in illis etiam Cnidius Agatharchides, apud quem paria habes cum Ctesianis excerptis. Cur itaque Pollux canes cum gente sua, canina licet et ipsa, confundat, causam non commiscor. Gron. Distinctio post Κυναμολογοί deest in codd. Polluc. C. A. Deinceps ἔλκη habent Mssti. Salmas. Postremo cod. P. καὶ ἐπὶ τοὺς ἐπ. τ. ε'. βοῦς Ἰνδ. κατ. ἐν θέρους καιρῷ. ἐν θέρους καιρῷ habent etiam C. A. De canibus Indicis v. Aelian. 8, 1. 4, 19. Phile de Animal. 34. p. 61. ed. Bersman.

9) Τὰς αἰγὰς δὲ καὶ τὰς οἷς ὄνων τῶν μεγίστων μείζονας ἰκνούω, καὶ ἀποκύνειν τέτταρα ἐκάστην· οὐ μείω γε μὴν τῶν τριῶν, οὔτ' αἰξ Ἰνδική, οὔτ' ἂν οἷς ποτὲ τέκοι. Καὶ τοῖς μὲν προβάτοις αἰ οὐραὶ πρὸς τὸν πόδα τέτανται· αἰ δὲ αἰγες μηκίστας ἔχουσι, ὥστε ἐπιφανέειν γῆς ὀλίγου. Τῶν μὲν οὖν οἴων τῶν τίχταιν ἀγαθῶν ἀποκόπτουσι τὰς οὐράς οἱ νομεῖς, ἵνα ἀναβαίνωνται, ἐκ δὲ τῆς πιμελῆς τῆς τούτων καὶ ἔλαιον ἀποθλίβουσι. Τῶν δὲ ἄρρένων διατέμνουσι τὰς οὐράς, καὶ ἐξαιροῦσι τὸ στέαρ, καὶ ἐπιρρόαπτουσι, καὶ ἐνοῦται πάλιν ἢ τομῇ, καὶ ἀφρανίζεται τὰ ἔχη αὐτῆς.]

maximorum magnitudinem asinorum audio accedere: quatuor foetus cum plerumque pariunt, tres vero cum minimum; nunquam enim ibi neque ovillum pecus, neque caprinum tribus minus edit. Caudae ovillae longitudo ad pedes usque pertinet; caprinae vero in eam procedit longitudinem, ut terram prope contingat. Idcirco eas pastores ovibus, quae ad pariendum idoneae sunt, abscindunt, quod tum sic facilius ineantur, tum ex earum adipe oleum exprimitur. Arietum quoque dissecant caudas, atque adipem extrahunt, et iterum consuunt; eatenusque deinde sectio coniunctissime committitur, cicatricis ut ne tenue quidem vestigium appareat.]

9) Cod. Mediceus καὶ αἰγὰς. Locus ex Ctesiae Indicis excerptus est, ut apparet ex Photio p. 148. [c. 13.] Pro vulgato τέτταρας Gronovius Medicei lectionem recepit. Προβατεία h. l. idem est, quod προβατευτική Xenophonti in Oeconomico V, 3. Schneid.

XIII. [Παρά τῷ αὐτῷ ἐν τῷ δ' κεφ. λς.

Ἡ τῶν Ἰνδῶν γῆ, φασὶν αὐτὴν οἱ συγγραφεῖς πολυφάρμακόν τε, καὶ τῶν βλαστημάτων τῶνδε δεινῶς πολύγονον εἶναι· καὶ τὰ μὲν σώζειν αὐτῶν, καὶ ἐκ τῶν κινδύνων ῥύεσθαι τοὺς ὑπὸ τῶν δακετῶν ὁμοῦ τῷ θανάτῳ ἰόντας, πολλὰ δὲ ἐκεῖθε τοιαῦτα· τὰ δὲ ἀπολλύναι, καὶ διαφθεῖρειν ὀξύτατα, ὧν ἔνπερ καὶ τὸ ἐκ τοῦ ὄφρεως γινόμενον εἴη ἄν. Ἔστι δὲ ἄρα οὗτος ὁ ὄφρις κατὰ σπιθαμὴν τὸ μῆκος, ὅσα ἰδεῖν· χροῖαν δὲ ἔοικε πορφύρῃ τῇ βαθυτάτῃ· λευκὴν δὲ κεφαλήν, καὶ οὐκ ἔτι πορφυρᾶν, περιηγούνται αὐτοῦ, λευκὴν δὲ, οὐχ ὡς εἰπεῖν ἔπος, ἀλλὰ καὶ χιόνος ἐπέκεινα καὶ γάλακτος πλέον λευκὴν. Ὀδόντων δὲ ἄγονός ἐστιν ὁ ὄφρις οὗτος (εὐρίσκεται δὲ ἐν τοῖς ἑ) πυ-

XIII. [Apud eundem lib. 4. c. 36.

Indorum regionem historici. permulta proferre venena, et plantas perhibent; e quibus partim salutaria sunt contra morsus serpentum, partim mortifera. Cuiusmodi est porphyryus serpens dodrantis magnitudine; colore accedente ad purpuræ saturatae similitudinem; capite vero plusquam niveo, et lacte multo candidiore. Locis Indiae calidissimis reperitur: ei mordendi idcirco potestas est nulla, quod dentium expertus sit; ergo hac ex parte eum quasi mansuetum dicere possumus, non item ex omnibus partibus; nam eius vomitio si quod vel hominis, vel alterius animalis attigerit membrum, totum computrescat necesse est. Idcirco eum captum

r) Ita recte Mediceus pro ὦνπερ. Schneid.

s) Ita Mediceus pro πυρωδεστέροις. Tota narratio ex Ctesia excerpta est, cuius locum exhibet Photius p. 149. In seqq. Cod. Aug. χαλκοῦν. καὶ διὰ τοῦ στόματος. Schneid.

ρωδιστάτοις τῆς Ἰνδικῆς χωρίοις) καὶ δάκνει μὲν ἡμιστός ἐστι, καὶ κατὰ γε τοῦτο φαίης ἂν τιθασσὸν αὐτὸν εἶναι καὶ πρῶτον· οὐ δὲ ἂν κατεμέση, ὡς ἀκούω, ἢ ἀνθρώπου τινός, ἢ θηρίου, τοῦδε τὸ μέλος διασαπῆναι ἀνάγκη πᾶν. Οὐκοῦν θηραθέντα αὐτὸν ἐκ τοῦ οὐραίου μέρους ἐξιστῶσιν, καὶ οἷα εἶκός κάτω τὴν κεφαλὴν ἔχει, καὶ εἰς γῆν ὄρα· ὑπὲρ αὐτῶ δὲ τῶ στόματι τοῦ θηρός ἀγγεῖον τι τιθέασι πεποιημένον χαλκοῦ, καὶ αἱ διὰ τοῦ στόματος σταγόνες ἐκεῖναι λείβονται εἰς τοῦτο, καὶ τὸ καταρρέουσιν συνίσταται τε καὶ πήγνυται καὶ ἐρεῖς ἰδὼν ἀμυγδαλῆς δάκρυον εἶναι. Καὶ ὁ μὲν ἀποθνήσκει ὁ ὄφης· ὑφαιροῦσι δὲ τὸ σκεῦος, καὶ τιθέασιν ἄλλο, χαλκοῦν ἐστὶ καὶ ἐκεῖνο, νεκροῦ δὲ ἐκρεῖ πάλιν ὑγρὸς ἰχώρ οὗτος, καὶ ἔοικεν ὕδατι, τριῶν δὲ ἡμερῶν ἕωσι, καὶ συνίσταται μέντοι καὶ οὗτος· εἴη δ' ἐπ' ἀμφοῖν διαφορὰ κατὰ τὴν χροίαν, ἢ μὲν γὰρ δεινῶς ἐστὶ μέλαινα, ἢ δὲ ἠλέκτρον

a cauda ex arbore suspendunt, ut illi caput ad terram versus propendeat; tum sub eius os vas subiiciunt aeneum, in quod ex eius ore guttae redduntur, quae primum ut deciderunt, continuo concrescunt, et condensantur adspicienti ut amygdalinae lachrymae speciem praebeant. Ab eo extincto vas removetur, in cuius locum alterum etiam vas aeneum supponitur, in quod saniosus liquor, aquae similitudinem speciemque gerens, ex iam mortui ore serpentis defluit, similiterque hic intra triduum concrescit; horum tamen uterque colore differt ab altero, hic nigerrimus est, illae primae guttae electri similes sunt. Ex iis igitur si cui magnitudine sesami

†) Ita recte *Gesner* legit pro ἀπ' ἀμφοῖν. In sequentibus aliud quam quod praecesserat verbum, respexisse videtur *Aelianus*, aut locus est corruptus. *Schnœid.*

εἴκασται. Οὐκοῦν τούτου μὲν εἰ δοίης τινὲ ὅσον ση-
 σάμου μέγεθος, ἀφελῶν καὶ ἐμβάλων εἰς σῖνον ἢ εἰς
 σιτίον, πρῶτον μὲν αὐτὸν σπασμὸς περιλήφεται καὶ
 μάλα ἰσχυρὸς, εἶτα διαστρέφονται οἱ τῷ ὀφθαλμῷ,
 u) ὁ δὲ ἐγκέφαλος διὰ τῶν ῥινῶν κατολισθαίνει θλι-
 βόμενος, καὶ ἀποθνήσκει, καὶ οἰκτίστα μὲν, ἀλλὰ
 ὠκίστα· εἰ δὲ ἔλαττον λάβῃ τοῦ φαρμάκου, v) ἄφρ-
 κτα μὲν αὐτῷ καὶ ἐντεῦθεν ἐστὶ, χρόνῳ δὲ ἀπόλλυται.
 Ἐὰν δὲ τοῦ μέλανος ὀρέξης, ὅπερ οὖν κατέρρησε
 τεθνεῶτος, ὡς εἶναι σησάμου καὶ τοῦτο μέγεθος,
 ὑπόπνος γίνεται, καὶ φθῆ καταλαμβάνει τὸν λαβόν-
 τα, καὶ ἐνιαυτοῦ ἀναλίσχεται τηκεδόνι· πολλοὶ δὲ εἰς
 ἔτη δύο προῆλθον, κατὰ μικρὰ ἀποθνήσκοντες.]

in cibo potioneve detur, acerrima primum con-
 vulsione percellitur, deinde ei oculi pervertun-
 tur, cerebrum per nares expressum delabitur,
 sicque ille miserabiliter quidem moritur, sed
 tamen celeriter; si quis sesamo minus ex illis
 sumpserit, non continuo is quidem moritur, ex
 malo autem non evadit, sed cum mora extin-
 guitur. Quod si ex eo ipso nigro, qui ex mor-
 tuo iam serpente defluit, sesami quoque magni-
 tudine quis comederit, suppuratus extabescit,
 annique intervallo consumitur; plerique eorum
 in biennium processerunt, paulatim morien-
 tes.]

u) Particulam δὲ pro γὰρ dedit Mediceus. *Schneid.*

v) Ita recte scribendum censet Gronov. ex *Medicel*
ἀφικτα. Vulgo ἀφύλακτα. Cf. II. 8. VIII. 27. *Schneid.*

XIV. Παρὰ τῷ Τζέτζη χιλ. ζ'. στίχ. ψλθ'.

Εἰ θαῦμα δὲ νομίζοι τις, ^{ω)} Ἀρράβων τοὺς κα-
λάμους,

Ὁ Τζέτζης λέγει, τῶν Ἰνδῶν καλάμους τῷ Κτησίᾳ
Ὡς διοργυίους ^{x)} γράφοντι τὸ πλάτος, τίς πιστεύσοι;
Καὶ τοῖς τὸ ἐν γονάτιον δύο ποιεῖν ὀλκάδας.

XV. Παρὰ τῷ Ἀριστοτέλει, περὶ ιστορ. ζώ. ἐν
τῷ β', κεφ. α'. [γ'.]

Διστοιχοῦς δὲ ὀδόντας οὐδὲν ἔχει τούτων τῶν γε-
νῶν. ἔστι δὲ τι, εἰ δεῖ πιστεῦσαι Κτησίᾳ· ἐκεῖ-
νος γὰρ γ) τὸ ἐν Ἰνδοῖς θηρίον, ᾧ ὄνομα εἶναι μαρ-

XIV. Apud Tzetzem Chil. VII. v. 739.

Si vero miraculum putet quispiam Arabum
calamos,

Tzetzes recenset Indorum calamos ex Ctesia,
Instar duorum passuum scribente in latitudine:
quis credat?

Et illis unum internodiolum duas facere one-
rarias.

XV. Apud Aristotelem de hist. anim. lib. II. c. 1.
[c. 3. §. 10. ed. Schneid.]

Duplicem vero dentium seriem ex his ge-
neribus animal nullum habet. Immo est quod-
dam, si Ctesiae credere par est. Ille enim

^{ω)} Narravit vero ex Uranii lib. III. Ἀραβικῶν Tzet-
zes de calamis ibi, in quibus mortuos reges, et eorum
uxores, fratres ac filios sepeliant ἐν γόνῳ τι κοιλάναν-
τες illorum calamorum, et calamum μὴ κόψαντες, πά-
λιν ἐῶσι φύειν. quibus Ctesiana subiicit, talia scilicet
illa ψευδεπινοῦστέρα, quibus delectati scriptores vani.
Gron. — ^{x)} Vid. Excerpt. Ind. c. 6.

^{γ)} Ita pro ἐν Ἰνδ. τὸ θηρίον Rhen. Deinceps ha-

τιχόραν, τοῦτ' ἔχειν ἐπ' ἀμφοτέρᾳ φησὶ τριστοίχους
τοὺς ὀδόντας· εἶναι δὲ μέγεθος μὲν ἡλίκον λέοντα,
καὶ δασὺ ὁμοίως, καὶ πόδας ἔχειν ὁμοίους· πρόσω-
πον ^{z)} δὲ καὶ ὦτα ἀνθρωποειδές· τὸ δ' ὄμμα γλαν-

animal apud Indos, cui nomen sit Martichora, habere utrinque secus dentium triplicem ordinem ait: magnitudine vero aequare leonem, et similiter pilis densum esse, nec pedes absimiles habere. facie autem et auribus humanis simi-

bet μαρτιχόραν -- τριστοίχους ὀδόντας. Med. μαρτι-
χώραν, V. μαντιχώραν, R. A. μαρτιχώραν. Versio
Thomae *Marthiokoras*; in Lipsiensi distincte scriptura
martikoras legi. Vulgo erat ante Camum μαντιχώ-
ραν. Nomen cum Photio p. 67. Bibliothecae ex Cte-
siae libro excerptente scripsit Camus. cf. Aeliani H. A.
4, 21. Philostrati V. A. 3, 45. Pausanias, Plinius 8,
21. et 30. *Schneid.* Notanda diversitas scripturae in
huius belluae vocabulo. Excerpta Ind. c. 7. habet μαρ-
τιχόρα, vel cum Bav. libro μαρτιχώρας, ut etiam Ae-
lian. et Philostrat. habent. Aristoteles μαντιχώραν
vocat, et Plinius etiam *mantichoram*, sicut et Aeliani
varia lectio. notavit et Brodaeus V. miscell. 24. Cte-
siam super his graviter vanitatis arguens. *Gron.* Quid
significet Martichora, pluribus exponit *Rhode* in libro
(quem hoc ipso tempore benigne mecum communi-
cavit *Crednerus*, Theolog. Candid. doctissimus mihi que
amicissimus;) *die heilige Sage der Baktrer, Meder
und Perser oder des Zendvolks*, p. 223 sq.

^{z)} Iuntina δασὺ ὦτα, quae scriptura defendi poterat
ex Aeliano: τὰ δ' ὦτα ἔοικεν ἀνθρώπῳ -- μείζω δὲ
καὶ δασέα κ. τ. λ. Camotiana δασὺ ὄμματα habet,
transposito vocabulo ὦτα vel ὄμματα. *Rhen.* δὴ καὶ
τὰ ὄμματα habet solus. *Albertus*: „animal in multis
simile urso, quod tamen ipse Astiages (*Ctesias*) genus
lupi esse dicit, quod a graeco nomine vocat maricon
morion, quod sonat vir insanus apud nos, et dicit --
et est pilosum sicut ipse leo, et pedes eius similes
sunt pedibus leonis, qui sunt rotundi et multos digi-

κόν, τὸ ^{a)} δὲ χρωμα κινναβάρινον. τὴν δὲ κέρον, ὁμοίαν τῇ τοῦ σκορπίου τοῦ χειρσαίου, ἐν ἣ κέντρον ἔχειν, καὶ τὰς ^{b)} ἀποφυάδας ἀπακοντίζειν. φθέγγεσθαι δὲ ὁμοιον φωνῇ ἅμα σύριγγος καὶ σάλπιγγος· ταχὺ δὲ θεῖν, οὐχ ἥττον τῶν ἐλάφων, καὶ εἶναι ἄγριον καὶ ἀνθρωποφάγον.

lem: oculisque glaucis, colore rubere ut cinnabari. caudam vero, scorpii terrestris caudae parem esse, in qua aculeum gerat, et agnata ejaculetur spicula. Vocem illi talem esse qualis fistula et tuba edatur. celeriter vero currere non aliter ac cervos, et ferum esse, devorareque homines.

os fissos habent cum unguis acutis, et oculi eius sunt sicut oculi hominis, et est fuscorum oculorum. Cor autem eius est rubicundum." Omisit igitur πρόσωπον καὶ ὄμματα, non ὄτα, reddidit. Versio Thomae: *faciem autem et aures*, supra scripto *nares*. *Schneid.*

a) Rhen. δὲ omittit; κινναβάρινον Aldina et Sylb. Deinceps ἔχει cum Rhen. versio Thomae. Postea ἀπακοντίζειν Med. Simplex ἀκοντίζειν R. A. Albertus: *hoc animal eiicit pilos et mutat eos pro tempore*. Versio Thomae: *habet, et hinc inde dependentia diuntur in acutum erigere*. Quid igitur is scriptum egit? Ego non assequor. Denique post φωνῇ ex Med. Rhen. ἅμα inserui. Contra ὁμοιον in ὁμοία mutant. R. A. Aelianus simpliciter φωνῇν σάλπιγγος ὡς τι ἐγγυτάτω προίεται. Tigrin hoc animal Pausanias interpretabatur; equidem hystricis genus aliquod nobis non satis notum intelligi puto, sed fabulosa multa ex vulgi sermonibus admiscuit Ctesias. *Schneid.*

b) Ramulos adnascentes maioribus, Stephan. Thes. gr. Larcher.: *des aiguillons, rangés de chaque côté de la queue, et qui paroissent tenir à l'aiguillon principal*.

XVI. Περὶ τοῦ αὐτοῦ θηρίου ἐν τῶν Κτησίου
καὶ ὁ Πανσανίας ἐν Βοιωτικοῖς.

Θηρίον δὲ ἐν τῷ Κτησίῳ λόγῳ τῷ ἐς Ἰνδοὺς,
Μαρτιόρα ὑπὸ τῶν Ἰνδῶν, ὑπὸ δὲ Ἑλλήνων σφίσιν
c) ἀνδροφάγον λελέχθαι οἱ πείθομαι τὸν Τίγριν. ὀδόν-
τας δὲ d) αὐτὸ τριστοίχους κατὰ e) ἑτέραν τὴν γένν
καὶ κέντρα ἐπὶ ἀκρας ἔχει τῆς οὐρᾶς. τούτοις δὲ
τοῖς κέντροις f) ἐγγύθι ἐναμύνεσθαι, καὶ ἀποπέμπει
ἐς τοὺς πορρώτερω τόξον ἄνδρος ὁστῶ ἴσον.

XVI. De eadem bellua et Pausanias in Boeoticis
[lib. IX. c. 21, 4.] ex Ctesia. Interpr. A. Amasaeo.

Iam vero eam belluam quam Ctesias in
historia de Indis Mantichoram ab illis scribit
appellari, a Graecis (ob praecipuam in ho-
mines saevitiam) Androphagum, non aliam
a Tigride esse crediderim. Dentium illi in
maxilla altera triplex ordo: et in extrema cau-
da aculeos habet, quibus et se cominus tuea-
tur, et venatores eminus tamquam sagittis petat.

XVII. Plinius g) H. N. lib. VIII. cap. XXI.

[30. V. 3. p. 88. ed. Bip.]

Apud eosdem [Indos, s. potius Aethiopes]

c) ἀνδροποφάγον habent Excerpta.

d) Ita Sylburg. vulgo αὐτῷ.

e) ἑκατέραν mavult Fr. Sylburgius, ut et interpreta-
tur: utraque mandibula tripl.

f) ἐγγύθεν ἀμύνεσθαι, vel ἀμύνεται mavult idem
Sylb. ἐναμύνεσθαι enim non reperiri apud Lexicogra-
phos, nec magnopere huc illam praepositionem facere.
Ex Theophan. Chron. 311. verb. ἐναμύν. excitavit. V.
D. Weigel. in Schneid. Supplem. ad Lexic. Gr. sub h. v.

g) Plinius in argumentis librorum Historiae Naturae
inter auctores, quibus usus est, laudat Ctesiam, eum

nas̄ci Ctesias scribit, quam Mantichoram appellat, triplici dentium ordine pectinatim coeuntium, facie et auriculis hominis, oculis glaucis, colore sanguineo, corpore leonis, cauda scorpionis modo spicula infigentem: vocis, ut si misceatur fistulae et tubae concentus: velocitatis magnae, humani corporis vel praecipue appetentem ^h).

XVIII. Περὶ τοῦ αὐτοῦ παρὰ τῷ Αἰλιανῷ ἐν τῷ
δ' περὶ ζῴ. κεφ. κα'.

Θηρίον Ἰνδικὸν βίαιον τὴν ἀλκὴν, μέγεθος κατὰ
τὸν λέοντα τὸν μέγιστον, τὴν δὴ χροῶν ἐρυθρὸν, ὡς
κυνάβαριν εἶναι δοκεῖν, δασὺ δὲ ὡς κύνες, φωνὴ τῆ

XVIII. De eodem apud Aelianum lib. IV. de Ani-
mal. c. 21.

Apud Indos nascitur violento robore praeditum animal, cui Indorum lingua mantichoras nomen est, magnitudine maximi leonis; colore

que lib. II. (V. 1. p. 15.) lib. VII. (p. 24.) lib. VIII. (p. 27.) lib. XXXI. (p. 98.) et lib. XXXVII. (p. 116.) Is ex Indicis Ctesiae multa excerpisse videtur, licet nomen eius non ubique addiderit. v. praefat. nostram.

h) Idem Plin. H. N. VIII, 45. V. 3. p. 97.: Hominum sermones imitari et mantichoram in Aethiopia, auctor est Juba. Solinus, Polyhist. c. LII, 37.: *Mantichora* quoque nomine inter haec nascitur, triplici dentium versu coeunte ordinibus alternis, facie hominis, glaucis oculis, sanguineo colore, corpore leonino, cauda veluti scorpionis aculeo spiculata, voce tam sibilata, ut imitetur modulos fistularum tubarumque concinentum. Humanas carnas avidissime affectat. Pedibus sic viget, saltu sic potest, ut morari eam nec excellentissima spatia possint, nec obstacula altissima. v. Harduin. ad Plin. V. 2. p. 169.

Ἰνδῶν ἰ) μαρτιχώρας ὀνόμασται· τὸ πρόσωπον δὲ κέ-
 κτηται τοιοῦτον, ὡς δοκεῖν οὐ θηρίον τοῦτο γε, ἀλλ'
 ἀνθρωπικὸν ὄρα· ὀδόντες τριστοιχοὶ μὲν ἐμπεπήγα-
 σιν οἱ ἄνω αὐτῷ, τριστοιχοὶ δὲ οἱ κάτω, τὴν ἀκίην
 ὀξύτατοι, τῶν κυνείων ἐκεῖνοι μείζους· τὰ δὲ ὅσα
 εἰσιν ἀνθρώπῳ καὶ ταῦτα τὴν γε ἑαυτῶν πλάσῃ,
 μείζω δὲ, καὶ δασέα· τοὺς δὲ ὀφθαλμοὺς γλαυκός
 ἐστι, καὶ εἰκασιν ἀνθρωπίνους καὶ οὗτοι· πόδας δὲ
 μοι νόει καὶ ὄνυχας κ) οἷους εἶναι λέοντος· τῇ δὲ
 οὐρᾷ ἄκρᾳ προσήρηται σκορπίου κέντρον, καὶ εἴη ἂν
 ὑπὲρ πῆχυν τοῦτο, καὶ παρ' ἐκάτερα αὐτῷ ἡ οὐρᾷ

rubrum, adeo ut cinnabarim referat; canis mo-
 do villosum; facie eadem prope, quae homi-
 nis; dentium triplici utrinque ordine mucrone
 acutissimorum, caninis maiorum; auribus homi-
 nis similibus, nisi quod hae et grandiores, et
 villosiores sunt; oculis caesiis, et his non dissi-
 milibus hominis; pedibus et unguibus eisdem,
 qui leonis; summa cauda illi scorpionis modo
 aculeo plusquam cubitali armata: reliquum
 etiam caudae utrinque aculeis cuspidatum est:
 summae vero caudae aculeus obvium letaliter

ἰ) Cod. alter Gesneri *μαντιχώρας* habet. Vulgatum
 tuetur locus *Ctesiae* ap. *Photium* p. 145. *Philostratus*
 V. A. III. 45. *Pausanias* IX. 21. Sed apud *Aristote-
 lem* H. A. II. 1. et *Philen* Carm. 38. [35.] vulgo *μαν-
 τιχώρας* scribitur, ut apud *Plinium* et *Solinum* *μαν-
 tichora*, sed in *Aristotele* Codex Beati Rhenani pro-
 bus et antiquus *Μαρτιχώρας* praefert. *Pausanias* fidem
Ctesiae arguens tigrin intelligi putabat, quam equi-
 dem interpretationem ineptam censeo. Verisimile
 mihi videtur speciem aliquam hystricis nobis non sa-
 tis notam intelligi, multa tamen fabulosa et falsa a
Ctesia immisceri. *Schneid.* cf. *Heeren. Ideen* V. 1.
 P. 1. p. 193.

κ) *Gesnerus* emendat *ὀμοίους*. *Schneid.*

κέντροις διέληπται· τὸ δὲ οὐραῖον τὸ ἄκρον εἰς θά-
 νατον ἐκέντησε τὸν περιτυχόντα, καὶ διέφθειρε παρα-
 χρῆμα. Ἐὰν δὲ τις αὐτὸν διώκῃ, ὄδ' ἀφήσῃ τὰ κέν-
 τρα πλάγια ὡς βέλη, καὶ ἔστι τὸ ζῶον ἐκηβόλον· καὶ
 εἰς τοῦμπροσθεν μὲν ὅταν ἀπολύῃ τὰ κέντρα, ἀνα-
 κλῆ τὴν οὐρὰν· ἐὰν δὲ εἰς τοῦπίσω, κατὰ τοὺς Σάκας,
 ὄδε ἀποτάδῃν αὐτὴν ἐξαρετᾶ. "Οτου δ' ἂν τὸ βλη-
 θῆν τύχῃ, ἀποκτείνει· ἐλέφαντα δὲ οὐκ ἀναιρεῖ μόνον·
 τὰ δὲ ἀκοντιζόμενα κέντρα ποδιαῖα τὸ μῆκος
 ἔστι, σχοίνου δὲ τὸ πάχος. Λέγει δὲ ἄρα Κτησίαις,
 καὶ φησὶν ὁμολογεῖν αὐτῷ τοὺς Ἰνδοὺς, ἐν ταῖς χώ-
 ραις τῶν ἀπολινομένων ἐκείνων κέντρων ὑπαναφύεσθαι
 ἄλλα, ὡς εἶναι τοῦ κακοῦ τοῦδε ἐπιγονήν. Φιλεῖ δὲ,
 ὡς ὁ αὐτὸς λέγει, μάλιστα ἀνθρώπους ἐσθίων, καὶ
 ἀναιρεῖ δὲ ἀνθρώπους πολλοὺς, καὶ αὐ¹⁾ καθ' ἓνα
 ἔλλοχα, καὶ δύο δ' ἂν ἐπιθεῖτο καὶ τρισὶ, καὶ κρατεῖ

pungit. Quod si quis illum insequatur, aculeos oblique, veluti sagittas, emittit, idque e longinquo: et cum in anteriorem partem aculeos iaculatur, caudam intorquet; sin retroversus, Sacarum more, aculeos emittit, tum extentissime caudam porrigit. Aculei, quos iaculatur, pedali magnitudine, et schoeni (iunci vel funis) crassitudine sunt; quibus icta omnia, praeter solum elephantum, pereunt. Ctesias Indos sibi affirmasse ait, locis emissorum aculeorum alios succrescere, ut sit huius pestis perpetua successio. Humanis, ut idem adfert, carnibus maxime delectatur, quocirca complures homines interficit, nec duntaxat in singulos homines invadit, sed plures collectos vel ipse solus interimit. Reliqua item animalia vincere potest,

1) Post καθ' ἓνα Gyllium μόνον additum legisse monet Gesner. An δύο ante τρισὶ recte habet? Schneid.

τῶν τοσούτων μόνος. Καταγωνίζεται δὲ καὶ τῶν ζῶων τὰ λοιπὰ, λέοντα δὲ οὐκ ἂν ^{m)} καθέλοι ποτέ. Ὅτι δὲ κρεῶν ἀνθρωπείων ἐμπιπλάμενον τόδε τὸ ζῶον ὑπερήδεται, κατηγορεῖ καὶ τὸ ὄνομα. Νοεῖται γὰρ τῆ Ἑλλήνων φωνῇ ἢ Ἰνδῶν, ἀνθρωποφάγον αὐτὸ εἶναι· ἐκ δὲ τοῦ ἔργου καὶ κέκληται. Πέρυκε δὲ κατὰ τὴν ἔλαφον ὤκιστος. Τὰ βρέφη δὲ τῶνδε τῶν ζῶων οἱ Ἰνδοὶ θηρῶσιν ἀκέντρος τὰς οὐράς ἔχοντα, καὶ λίθῳ γε ἐπι διαθλῶσιν αὐτάς, ἵνα ἀδυνατῶσι τὰ κέντρα ἀναφύειν. Φωνὴν δὲ σάλπιγγος ὡς ὅτι ἐγγυτάτω προῖεται. Λέγει δὲ καὶ ἰωρακίνας τόδε τὸ ζῶον ἐν Πέρσαις Κτησίαις, ἐξ Ἰνδῶν κομισθὲν δῶρον τῷ βασιλεῖ Περσῶν. ⁿ⁾ Εἰ δὲ τῷ ἱκανὸς τεκμηριῶσαι ὑπὲρ τῶν τοιούτων Κτησίαις, ἀκούσας γε μὴν τις τὰ ἴδια τοῦδε τοῦ ζῶου, εἴτα μέντοι τῷ συγγραφεῖ τῷ Κνιδίῳ προσεχέτω.

excepto leone. Quod autem humanis carnibus sese complere ei suave sit, eius nomen ostendit. Indice enim ideo martichoras appellatur, quod bestia hominum voracissima sit, ex rebus, quas agit, nomen trahens. Eadem est, qua perniciosissimi cervi, corporis velocitate. Eius pullos aculeatis nondum caudis armatos venantur, caudasque eorum ad saxum elidunt, atque crebris ictibus confringunt, ut aculeos ne postea producere queant. Vocem edit proxime accedentem ad sonum tubae. Ctesias apud Persas hoc animal se vidisse testatur, ex India regi Persarum muneri missum. Si igitur alicui Ctesias ad haec designanda idoneus videatur, is quidem, intellecta huius ferae proprietate, scriptori Cnidio fidem adhibeat.

^{m)} Καθέλοι scripsi ex Cod. Aug. pro καθέλη. Idem etiam ἐπιδοῖτο. Schneid.

ⁿ⁾ cf. Heeren. l. l. p. 202.

XIX. Παρ' Ἀντιγόνῳ ἐν τῇ ἱστοριῶν παραδόξων
συναγωγῇ, ἱστορ. ρπα'.

Τὸ δ' ἐκ τῆς πέτρας Ἀρμενίων ἐκπίπτει [ὑδωρ]
Κτησίαν ἱστορεῖν· ο) ὅτι συμβάλλει ἰχθύς μέλανας,
ρ) ὥστε τὸν ἀπογευσάμενον τελευτᾶν ρ).

XIX. Apud Antigonum mirab. narrat. cong. hist.
CLXXXI. — G. Xyl. interpr.

Ctesiam tradere, ex Armeniis petris aquam
excidere, quae simul pisces nigros eiiciat, gu-
stataque interficiat.

ο) Haec ni fallor e Callimachi Cyrenaei ἐκλογῇ τῶν
παραδόξων affert Antigonus, ut et quod sequitur. *Γρον.*

ρ) ὡν τὸν ἀ. τ. coniecerunt Meurs. et Bentl. Hic
interpretationem sic emendavit: Ctesiam tradere,
aquam ex Armeniorum petra excidentem pisces nigros
efferre; quos qui gustent, moriantur. De re cf. Beck-
man. ad h. l.

ρ) Ex Ctesia etiam hausisse videtur Aelian. H. A.
17, 31.: Παρὰ Ἀρμενίοις ἀκούω πέτραν εἶναι ὑψηλὴν,
εἶτα ταύτην ὑδωρ ἐκβάλλειν πάμπουλον· ὑποκειῖσθαι δὲ
τῇ πέτρᾳ πυνθάνομαι κρήνην τετράγωνον πάντη, καὶ
ἐκάστην πλευρὰν σταδίου ἡμισυ εἶχειν, βάθος δὲ τριῶν
ὀργυιῶν εἶναι· συνεκπίπτειν δὲ τῷ ὑδατι προσακούω
τῷ προειρημένῳ καὶ ἰχθύας πολλάκις ἔχοντας τὸ μῆ-
κος καὶ πήχεως, καὶ ἔτι μείζους, καὶ μέντοι καὶ ἐλάτ-
τονας, ἀλλ' οὐ κατὰ πολὺ· καὶ τοὺς μὲν αὐτῶν κατ-
ολισθαίνειν ἡμιθνήτας, τοὺς δὲ ἀσπαίροντας καὶ μά-
λα γε ἰσχυρῶς ἀποθνήσκειν. εἶναι δὲ αὐτοὺς ἢ φήμη
λέγει πάνυ σφόδρα μέλανας, καὶ ἰδεῖν οὐκ ἀηδεῖς.
Ἄν δέ τι τούτων γεύσῃται ἢ ἀνδρῶπος ἢ θηρίον, πα-
ραχρῆμα ἀπόλλυται. Τοὺς μὲν οὖν Ἀρμενίους, διὰ
τὸ ἐνθνηρον αὐτοῖς εἶναι καὶ πολύθνηρον τὴν γῆν, ἀθροί-
ζειν αὐτοὺς, καὶ ἀναίνειν ὑπὸ τῇ εἰλῇ τοῦ ἡλίου· εἶ-
τα κόπτειν ὑποθήσαντάς τι κάτω ταῖς ῥισὶ καὶ τῷ
στόματι, ἵνα μὴ τῷ ἀσθματι ἐκσπάσαντες τὸν ἐκ-
πιττισσομένων ἀέρα, ἢ τὴν ἐγειρομένην ἐκ λεπτιῶν τινῶν
κόνην ἀλφίτων, εἶτα ἀποθάνωσι· ποιήσαντες οὖν ἀλευ-

XX. Ἐν τῇ αὐτῇ ἱστορ. ρπβ.

Περὶ δὲ πυρὸς Κτησίαν φησὶν ἱστορεῖν, ὅτι περὶ τὴν τῶν Φασηλιτῶν χώραν, ἐπὶ τοῦ τῆς Χιμαίρας ὄρους, ἐστὶ τὸ καλούμενον ἀθάνατον πῦρ· τοῦτο δὲ ἂν μὲν ¹⁾ εἰς ὕδωρ ἐμβάλη, καίεσθαι βέλτιον· ἂν δὲ ²⁾ φορτίον ἐπιβαλὼν πῆξῃ τις, σβέννυσθαι.

XX. Ibidem, CLXXXII.

De igne Ctesiam ait narrare, apud Phaselitas in Chimaera monte ignem esse, qui perennis nominetur; qui ignis in aquam coniectus, melius ardeat: sin onus aliquis iniiciat, exstingui.

ρα τοὺς ἰχθῦς ἐν τοῖς μάλιστα θηριώδεσι χωρίοις κατασπείρουσιν αὐτὰ, ὧν γενεάμενα τὰ ζῶα ἀποθνήσκει, καὶ σῦκα δὲ παραμύγνεται τοῖς ἀλείροις οὕτως ἔχουσιν. Οὕτω μὲν οὖν διαφθείρονται οἷτε σῦς οἱ ἀγριοί, καὶ αἱ δορκάδες, καὶ οἱ ἔλαφοι, καὶ οἱ ἄρκτοι, καὶ οἱ ὄνοι οἱ ἀγριοί, καὶ αἶγες, ἀγριοί μέντοι καὶ οὗτοι· σνκοτράγα γὰρ ταῦτα καὶ ἀλφιτοφάγα τὰ ζῶα ἐστίν· ἀναιρεῖται δὲ τὸν τρόπον τοῦτον διὰ τὸ πλῆθος. Λέοντας δὲ, καὶ παρδάλεις, καὶ λύκους, σαρκοφάγα ὄντα, ἐτέρως ἀναιροῦσι. Τῶν γὰρ ὁίων τῶν ἡμέρων καὶ τῶν αἰγῶν παρασχίσαντες τὴν πλευρὰν, εἰς ὅσον καθεῖναι τὴν χεῖρα, ἐμπλάττουσι τῶν αὐτῶν κρεῶν προκεῖσθαι, κακὸν ναὶ μὰ Δία δέλεαρ τοῖς προειρημένοις· ὅταν οὖν ἢ λέων, ἢ πάρδαλις, ἢ λύκος, ἢ ἄλλο τι τοιοῦτον ἐντύχῃ καὶ γεύσῃται, τέθνηκε παραχρῆμα. Καὶ πᾶσα μὲν οὖν ἢ Ἀρμενία θηρίων ἀγρίων τροφός τε ἅμα καὶ μήτηρ ἐστίν· ἢ δὲ πεδιάς ἐτι καὶ μᾶλλον ἢ πρὸς τῷ ποταμῷ.

¹⁾ Meursius ad Antigon. p. 187 sq. scribendum esse censet: ἂν μὲν τις ὕδωρ ἐμβάλη. Ait, ignem istum perennem, si quis aquam iniiceret, arsisse melius; si quis aliud onus quodpiam, flammam alias concipere solitum, exstinctum fuisse.

²⁾ Emendo φορντόν, *firmum* vel *quisquillas*, quae alias naturalis potius alimentum et fomes; patet ex

XXI. *Plinius* H. N. lib. XXXI. cap. 2. [19. V. 5. p. 95. ed. Bipont.]

Ctesias in Armenia scribit esse fontem, ex quo nigros pisces illico mortem afferre in cibis, quod et circa Danubii exortum audivi, donec veniatur ad fontem alveo appositum, ubi finitur id genus piscium. Ideoque ibi caput eius annis intelligitur fama.

XXII. Idem lib. II. cap. GVI. [110. V. 1. p. 198.]

Flagrat ^{t)} in Phaselide mons Chimaera, et quidem immortalis, diebus ac noctibus, flamma. Ignem eius accendi aqua, extinguere vero terra aut ^{u)} foeno, Cnidius Ctesias tradit.

XXIII. Παρὰ τῷ Αἰλιανῷ ἐν τῷ ις' περὶ ζώ.
κεφ. λζ'.

Παρά γε τοῖς ^{u)} Ψύλλοις καλουμένοις τῶν Ἰνδῶν (εἰσὶ γὰρ καὶ Λιβύων ἕτεροι) ἵπποι γίνονται τῶν

XXIII. Apud Aelianum lib. XVI. de Animal. c. 37.

Apud Indos Psyllos (nam sunt etiam alteri Africani) arietibus non maiores equi gignun-

---

nostri Ctesiae excerptis Indic. c. 10. *Gron.* cf. *Salmas.* ad *Solin.* c. 21, f. et *Beckman.* ad h. l. *Bentley.* ad *Callimachi* fragm. 75. p. 453. (v. apud *Beckman.*) emendavit praeterea: *πνίξῃ τις*, probante *Larcher.* qui vertit: *si quelqu'un l'étouffe avec de la terre, il s'éteint.*

^{t)} Veteres codd. legunt in Phaselitis, ut est in fragm. XX. περὶ τὴν τῶν Φασηλιτῶν χώραν.

^{u)} *Longolius* ad *Plin.* *fimo* legi malebat propter Ctesiae φαρντῶ.

^{v)} *Pygmaeis* haec tribuunt *Excerpt. Ind.* c. 11. cf.

κριῶν οὐ μείζους, καὶ τὰ πρόβατα ἰδεῖν μικρὰ κατὰ τοὺς ἄρνας, καὶ οἱ ὄνοι δὲ τοσοῦτοι γίνονται τὸ μέγεθος, καὶ οἱ ἡμίονοι, καὶ οἱ βοῦς, καὶ πᾶν κτήνος ἕτερον ὅτιοῦν. Ὑν ^ω) δὲ ἐν Ἰνδοῖς οὐ φασὶ γίνεσθαι, οὔτε ἡμερον, οὔτε ἄγριον· μυσάττονται δὲ καὶ ἐσθίειν τοῦδε τοῦ ζώου Ἰνδοὶ, καὶ οὐκ ἂν γεύσαιντό ποτε θείων, ὡσπεροῦν οὐδὲ ἀνθρώπων οἱ αὐτοί.

XXIV. Παρὰ τῷ αὐτῷ, ἐν τῷ δ, κεφ. κς'.

Τοὺς λαγῶς καὶ τὰς ἀλώπεκας θηρῶσιν οἱ ^ω) Ἰνδοὶ τὸν τρόπον τοῦτον. Κυνῶν εἰς τὰς ἄγρας οὐ δέονται, ἀλλὰ νεοττοὺς συλλαβόντες ἀετῶν, καὶ τῶν κοράκων, καὶ ἰκτινῶν προσέτι, τρέφουσι, καὶ ἐκπαίδευσαι τὴν θήραν· καὶ ἐστὶ τὸ μάθημα. Πράω λα-

tur; itemque oves, quae magnitudine agnos non superant; asini quoque tales gignuntur, et similiter muli, boves, et quod illic cunque bestiarum, perparvulum est. Porro apud Indos nullum suem, neque ferum neque cicurem, nasci aiunt; et suilli generis usum Indos detestari, et tantopere ab eo vescendo, quam ab humanis carnibus abhorrere.

XXIV. Apud eundem lib. IV. c. 26.

Lepores et vulpes Indi hoc modo venantur. Canibus ad venationem non egent, sed captos aquilarum, corvorum, et insuper milvorum pullos alunt, et ad venatum instituunt. Nempe leporem mansuetum et vulpem cicurem, carne

---

Weyrauch. l. l. p. 409. Beckman. ad Antigon. Caryst. 19. p. 30.

^ω) Vid. infra Ctesiae fragm. ex Aelian. prolatum.

^χ) Pygmaei in Excerpt. Indic. c. 11.

γῶ καὶ ἀλώπεκι τιθασσῶ κρέας προσαρτῶσι, καὶ μεθ-
 ιᾶσι θείν· καὶ τοὺς ὄρνιθας αὐτοῖς κατὰ πόδας
 ἐπιπέμψαντες, τὸ κρέας ἀφελῆσθαι συγχωροῦσιν. Οἱ
 δὲ ἀνὰ κράτος διώκουσι, καὶ ὕλόντες ἢ τὸν ἢ τὴν,
 ἔχουσιν ὑπὲρ τοῦ καταλαβεῖν ἄθλον τὸ κρέας, καὶ
 τοῦτο μὲν αὐτοῖς δέλεαρ ἔστι καὶ μάλα ἐφορκόν. Οὐκ-
 οῦν ὅταν ἀκριβῶσσι τὴν σοφίαν τὴν θηρατικὴν,
 ἐπὶ τοὺς ὄρειους λυγρῶς μεθιᾶσιν αὐτοὺς, καὶ ἐπὶ
 τὰς ἀλώπεκας τὰς ἀγρίας. Οἱ δὲ, ἐλπίδι τοῦ δείπνου
 τοῦ συνήθους, ὅταν τι τούτων φανῇ, μεταθέουσι
 καὶ αἰροῦσιν ὄκιστα, καὶ τοῖς δεσπόταις ἀποφέρου-
 σιν, ὡς λέγει Κτησίαις. Καὶ ὅτι ὑπὲρ τοῦ τέως
 προσηρητημένου κρέως, αὐτοῖς τὰ σπλάγχνα τῶν ἠρη-
 μένων τὸ δείπνόν ἐστιν, ἐκείθεν καὶ τοῦτο ἴσμεν.

appensa, ad cursum dimitunt; et mox immit-
 tunt aves carnem eis, quam appetunt, ademptu-
 ras. Illae igitur, quanta possunt celeritate et
 impetu, vel hanc vel illum consequutae, car-
 nem sui laboris praemium et escam desidera-
 tam sibi auferunt. Sic institutas ad praedam
 aves deinceps in montanos lepores et vulpes
 feras immittunt; quos illae itidem spe solitae
 escae persequuntur, et mox captos dominis ad-
 ferunt, ut prodit Ctesias. Loco autem carnis
 prius appensae viscera captorum eis in cibum
 permitti ex eodem didici.

γ) Ita Mediceus. Vulgo λαβόντες. Ctesias ex quo
 haec deprompta sunt, apud Photium p. 147. avibus hic
 enumeratis addit etiam κορώνας, quam vocem de vul-
 garibus cornicibus interpretari non licet. Schneid.

XXV. Παρὰ τῷ Στεφάνῳ ἐν ἔθνικοις.

Τέως. ἔστι καὶ ἑτέρα πόλις ἐν Διρβαῖς τῆς Σκυθίας, ἐν ἣ λέγουσι λίμνην ἰχθύων ἔχουσαν πληθους. ἀφ' ἧν εὐδίας γενομένης, ἔλαιον ἐπιπολάζει τοσοῦτον, ὅσον ἀρῆσθαι αὐτὸ ταῖς χερσὶν εἰς σκάφος, καὶ χρῆσθαι αὐτῷ^{z)}.

XXVI. Παρὰ τῷ Αἰλιανῷ ἐν τῷ δ' περὶ ζῴ. ἰδιότ. κεφ. κζ'.

Τὸν ^{a)} γρύπα ἀκούω, τὸ ζῶον τὸ Ἰνδικόν, τετράπουν εἶναι κατὰ τοὺς λέοντας· καὶ ἔχειν ὄνυχας καρτεροὺς, ὡς ὅτι μάλιστα, καὶ τούτους μέντοι ^{b)} τοῖς

XXV. Apud Stephanum in Ethnicis.

Teos. est et alia (hoc nomine) civitas apud Dirbas in Scythia, in qua narrant stagnum plenum esse piscibus. a quibus, quum tranquillum est, oleum supernatat tanta copia, ut manibus illud hauriant in scapham, eoque utantur.

XXVI. Apud Aelian. lib. IV. de nat. Anim. c. 27.

Gryphem, Indicum animal, audio similiter quadrupedem, ut leonem, esse; robustissimis item existere unguibus, leonum similibus; tum

^{z)} Ubi hic Ctesiae mentio, ais? fateor. Sed lege supra excerpt. Ind. fine c. XI. et dices lac lacti non tam simile. Gron.

^{a)} Cf. *Philes* de Anim. Propriet. p. 14. Carm. II. Locus *Ctesiae* exstat apud *Photium* p. 148. *Schneid.* cf. Heeren. *Ideen* V. 1. P. 1. p. 210 sq. et *Rhode* I. supra ad Fr. XV. laud. p. 226 sqq.

^{b)} Priorem articulum addidit *Mediceus*. Deinceps verba τῶν πτερῶν abundare putat *Paw* ad *Philen*, qui praeterea δέρριν, quam vocem *Philes* habet, emendat pro δέρην. *Schneid.* Hoc improbat *Larcher*. l. 1.

τῶν λεόντων παραπλησίους· κατάπτερον δὲ τὰ νῶτα, καὶ τούτων τῶν πτερῶν τὴν χροῖαν μέλαιναν εἶναι ἄδουσι, τὰ δὲ πρόσθια ἐρυθρὰ φασί, τὰς γὰρ μὴν πτέρυγας αὐτὰς οὐκ εἶτι τοιαύτας, ἀλλὰ λευκάς. Τὴν δέσφην δὲ αὐτῶν κυανοῖς διηνδίσθαι τοῖς πτεροῖς Κτησίας ἱστορεῖ, στόμα δὲ ἔχειν αἰετῶδες, καὶ τὴν κεφαλὴν ὅποιαν οἱ χειρουργοῦντες γράφουσι τε καὶ πλάττουσι, φλογώδεις δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς φασιν αὐτοῦ, νεοττίας δὲ ἐπὶ τῶν ὀρῶν ποιεῖται, καὶ τέλειον μὲν λαβεῖν ἀδύνατόν ἐστι, νεοττοὺς δὲ αἰροῦσιν. ^{c)} Καὶ Βάκτροιοι μὲν γειτνιῶντες Ἰνδοῖς λέγουσιν αὐτοὺς φύλακας εἶναι τοῦ χρυσοῦ αὐτόθι, καὶ ὀρύττειν τε αὐτόν φασιν αὐτοὺς, καὶ ἐκ τούτου τὰς καλίας ὑποπλέκειν, τὸ δὲ ἀπορρύειον Ἰνδοὺς λαμβάνειν. Ἰνδοὶ δὲ οὐ φασιν αὐτοὺς φρουροὺς εἶναι τοῦ προειρημένου, μηδὲ γὰρ δεῖσθαι χρυσοῦ γούπας (καὶ ταῦτα εἰ λέγουσι, πιστὰ ἔμοι γὰρ δοκοῦσι λέγειν) ἀλλ' αὐτοὺς μὲν

dorsum eius pennis indui nigris, anteriorem corporis partem rubris, alas vero candidis. Ctesias eos ait cervicis pennas coeruleas et floridas habere, aquilino ore esse, et capite cuiusmodi pictores fingunt; oculis autem igneis, nidosque in montibus facere, utque aetatis processu grandes non capi, ita eorum pullos comprehendi posse. Bactri autem Indis finitimi eos illic auri custodes esse, aurumque effodere aiunt, et simul eo ipso nidos construere; quod vero auri in terram deciderit, Indos homines auferre. Contra Indi eos auri (quod vero quidem simile videtur) custodes esse negant, ne-

c) Mediceus καὶ addidit. In seqq. Cod. Aug. νυκτός pro νύκτωρ et χρυσία habet. Idem deinceps cum Mediceo ἐὰν μὲν οὖν pro vulgato ἐὰν μὲν γὰρ exhibet. Schneid.

ἐπὶ τὴν τοῦ χρυσοῦ ἀθροισιν ἀφικνεῖσθαι· τοὺς δὲ ὑπὲρ τῶν σφαιτέρων βρεφῶν δεδιέναι, καὶ τοῖς ἐπιούσι μάχεσθαι· καὶ διαγωνίζεσθαι μὲν πρὸς τὰ ἄλλα ζῶα, καὶ κρατεῖν ῥᾶστα· λέοντι δὲ μὴ ἀνθίστασθαι, μηδὲ ἐλέφαντι. Δεδιότες δὲ ἄρα τὴν τῶνδε τῶν ζῶων ἀλγὴν οἱ ἐπιχώριοι, μεθ' ἡμέραν ἐπὶ τὸν χρυσὸν οὐ στέλλονται, νύκτωρ δὲ ἔρχονται, εἰκασί γὰρ τηλικάδε τοῦ καιροῦ λανθάνειν μάλλον. Ὁ δὲ γῶρος οὗτος, ἔνθα οἱ τε γρυῖπες διακίτωνται, καὶ τὰ χωρία τὰ χρυσεῖα ἔστιν, ἔρημος πέφυκε δεινῶς. Ἀφικνοῦνται δὲ οἱ τῆς ἕλης τῆς προειρημένης θηραταὶ κατὰ χιλίους τε καὶ δις τοσούτους ὅπλισμένοι, καὶ ἅμας κομίζουσι σάκκους τε, καὶ ὀρύττουσιν, ἀσέληνον νύκτα ἐπιτηροῦντες. Ἐὰν μὲν οὖν λάθωσι τοὺς γρυῖπας, ὠνηκτο διπλὴν τὴν ὄνησιν· καὶ γὰρ σώζονται, καὶ μέντοι καὶ οἴκαδε τὸν φόρτον κομίζουσι· καὶ ἐκκαθάραντες οἱ μαθόντες

que enim gryphes auri egere; sed cum ad colligendum aurum homines accesserunt, hos de pullis suis maiorem in modum timentes, pro eis pugnare; atque cum aliis etiam animalibus concertare, eaque facillime vincere; contra autem leones et elephantos non stare. Indigenae, quod ab huiusmodi animalium robore timeant, non interdiu, sed ad collectionem auri noctu proficiscuntur, quod se tum melius latere arbitrentur. Locus ubi gryphes versantur, ac ubi aurum effoditur, desertissimus est. Quocirca aurum venari studentes mille aut bis mille armati eo perveniunt, simulque ligones et saccos adferunt, silentem lunam observantes. Quod si gryphes fallant, duplicem commoditatem adsequuntur; quod et eorum vita ab illorum atrocitate servatur, et simul aurum domum avehunt; ubi auro purgato ab iis, qui hanc artem

d) χρυσοχεῖν σοφία τινὶ σφετέρᾳ, πάμπολιν πλοῦτον ὑπὲρ τῶν κινδύνων ἔχουσι τῶν προειρημένων· ἐὰν δὲ κατάφωροι γένωνται, ἀπολώλασιν. Ἐπανέρχονται δὲ εἰς τὰ οἰκεία, ὡς πυνθάνομαι, δι' ἔτους τρίτου καὶ τετάρτου e).

XXVII. Παρὰ τῷ Ἀριστοτέλει, περὶ ζώ. ιστορ.
ἐν τῷ D, κεφ. κη'. [κζ.]

Ἐν δὲ τῇ Ἰνδικῇ, ὡς φησι Κτησίας, οὐκ ὦν ἀξιόπιστος, οὔτε ἡμερος οὔτ' ἄγριος σὺς f). [τὰ δ' ἄναιμα καὶ τὰ φωλοῦντα πάντα μεγάλα g).]

callent, ingentes sibi pro periculis opes comparant: sin in furto deprehendantur, perierunt. Domum autem non nisi triennii aut quadriennii intervallo, ut audio, revertuntur.

XXVII. Apud Aristotelem de histor. Animal. lib.
VIII, c. 28. [27, 3. ed. Schneid. p. 396.]

In Indica autem regione, ut ait Ctesias, parum ille fide dignus, nec cicur nec ferus sus invenitur. [(Interpr. Schneid.) Animalia vero, quae sanguine nullo concreta sunt, et omnia quae latitant, (Scaliger.: terram subeunt,) magnitudine esse insigni.]

d) Recepi hoc sensu postulante ex Gesneri emendatione pro vulgato χρυσορρυχεῖν. Schneid. Larcher. p. 363. vertit: *Lorsqu'ils l'y ont porté, on le purifie. C'est un talent qu'ont les fondateurs d'or.*

e) Cf. Heeren. *Ideen* V. 1. P. 2. p. 141 sq. et p. 485 sq.

f) V. Excerpt. Ind. c. 13. Aelian. 16, 37.

g) Haec pertinere etiam ad Ctesiam docet orationis contextus. Ceterum Versio Thomae Aristot. ἐστι post ἡμερος additum reddidit. Deinceps ἔναιμα habet Med.

XXVIII. Παρὰ τῷ Αἰλιανῷ ἐν τῷ περὶ ζῴων. ἰδιότ.
γ', κεφ. γ'.

Ἴδια δὲ ἄρα φύσεως ζῴων καὶ ταῦτα ἦν. Ἰν

XXVIII. Apud Aelianum lib. III. de nat. Anim.
c. 3.

Naturae animantium haec etiam singularia
sunt: Suem neque ferum neque cicurem in In-

versio Thom. et Scoti. πάντα omisit Med. cum R. A. et versione Gazae. omnino magna habet versio Thomae. Schneid. Idem V. D. in Curis Posterioribus ad Aristot. l. Tom. 4. p. 474 sq. laudatis II. Aeliani 3, 3. et 16, 37. et Photii Excerpt. c. 13. haec addit: Palladius, Galata, seculi IV. ineuntis scriptor, in narratione de Bragmanibus p. 5. haec habet: ἔστι δὲ τὰ πρόβατα τετριχωμένα ἀνευ ἐρέας, γαλακτοφόρα, λίαν πλατείας ἔχοντα οὐράς. — χοῖρος γὰρ ἀπὸ Θεβαΐδος οὐκ ἔτι εὐρίσκεται ἐν τοῖς μέρεσιν Ἰνδίας ἢ Αἰθιοπίας δι' ὑπερβολὴν καυμάτων. Latarum caudarum mentionem omisit Ambrosius is, qui Palladii opusculum latine convertit, sed repetiit alius interpres nondum editus in codice Parisiensi 4886. quem a Brédovio descriptum et communicatum ante oculos habeo. Multa narrationis Ctesianae vestigia reperisse mihi videor in libello isto Palladii, qui, quae sibi a monacho Thebano, peregrinatore, narrata refert de India et Bragmanibus, non noverat pleraque fuisse olim a Ctesia tradita et per Graeciam vulgata; unde narrationes mirum in modum variatae et multa per secula servatae Graecorum scriptorum libros omnes pervagatae sunt. Exemplo sit vermis ille mirus Indi fluminis, de quo Photius pauca haec excerpit e Ctesiae Indicis: περὶ τοῦ σκώληκος τοῦ ἐν τῷ ποταμῷ, ὃ καὶ μόνον τῶν ἄλλων θηρίων ἐν αὐτῷ γίνεται. Quem Aelia. de nat. anim. 5, 3. paene integrum multis verbis descripsit; ad quem reliquorum scriptorum loca lauda i. Accedat nunc Palladii notitia, quae vermem istum Gangi fluvio assignat his verbis: Τὸν δὲ ποταμὸν λέγουσι δυσπεραιώτον εἶναι διὰ τὸν λεγόμενον

οὔτε ἄγριον οὔτε ἡμερον ^{h)} ἐν Ἰνδοῖς γενέσθαι λέγει Κτησίᾳς, πρόβατα δὲ τὰ ἐκείνων οὐράς πήχεως ἔχειν τὸ πλάτος πού φησιν.

dia nasci Ctesias refert, atque oves Indicas caudas cubitum latas habere alicubi narrat.

ὀδοντοτύραννον· ζῷον γὰρ ἐστὶ μέγιστον εἰς ὑπερβολὴν ἐννάρχον τῷ ποταμῷ ἀμφίβιον ἐλέφαντα ὀλόκληρον καὶ ἀκέραιον καταπιεῖν δυνάμενον· ἐν δὲ τῷ καιρῷ τοῦ περάματος τῶν Βραγμάνων πρὸς τὰς ἐαυτῶν γυναῖκας οὐκ ὀπτάνεται ἐν τοῖς τόποις ἐκείνοις. Ambrosius autem locum hunc ita vertit p. 63.: Fluvium autem ipsum cum maxima dicunt difficultate vadari, tum propter Ondonidon tyrannum, tum etiam timore cuiusdam animalis in supradicto fluvio morantis, quod tantae magnitudinis esse dicunt, ut integrum possit elephantum devorare. Eo vero tempore, quo Brachmani flumen transire consueverunt, divino asserunt iudicio dictum animal non videri in fluvio.“ Sed alius anonymus interpres hucusque ineditus in cod. Paris. 1720. et 4886. locum ita variavit: Fluvium autem ipsum cum magna difficultate dicunt transiri, propter eum quem modo tyrannum vocant. Animal enim quoddam in supra dicto fluvio esse memoratur, quod tantae magnitudinis dicunt, ut totum sicum asserum possit elevatum devorare.“ Vides in *elevatum* latere *elephantum*; in vitiosis *sicum asserum* debet latere versio graecorum verborum καὶ ἀκέραιον. Forte fuit *ac sincerum*. Narrationem quomodo auxerint et corruerint sequiores, apparet ex loco Vincentii Bellovacensis in Speculo Historiali V, 60. ubi posuit locum ex Epistola Alexandri: Bestia vero maior elephante cum tribus cornibus in fronte, quae dicitur odontatyrannus, occidit viros 30., et 53. inutiles calcando fecit. *Schneid.*

h) Et tamen carnem suillam regi Indorum in epulis proponit Damis apud Philostratum V. A. II, 28. p. 80. In Arabia suillum genus non vivere refert Plinius VIII, 2. cf. Excerpt. Indic. c. 13. *Schneid.* De ovibus cf. Bochart. Hieroz. II, 45. V. 1. p. 557 sq.

XXIX. [Παρά τῷ Μιχαηλ. Ἀποστολίῳ ἐν συναγωγῇ Παροιμιῶν βιβλ. κ', κεφ. ε' i).]

“Υς διὰ ῥόδων. ἐπὶ τῶν σκαιῶν καὶ ἀπαιδευτῶν Κράτης. ὅν οὔτε ἄγριον οὔτε ἡμερον ἐν Ἰνδοῖς γενέσθαι λέγει Κτησίαις” πρόβατα δὲ τὰ ἐκείνων, οὐράς πήχεως ἔχειν τὸ πλάτος που φησί.]

XXX.

(Hic subiicienda illa quae inter excerpta a Photio in cod. Bavarico leguntur, supra ad Excerpt. Ind. c. XV. ut monui. Sunt autem haec: A. S.)

Λέγονται οἱ ^{k)} Σῆρες, καὶ οἱ ἄνω Ἰνδοὶ μέγιστοι σφόδρα εἶναι τὰ σώματα, ὡς εὐρίσκεισθαι ἄνδρας ἢ

XXIX. [Apud Michael. Apostolium Proverb. XX, 6. Interpr. Pantinio.]

Sus per rosas. De intractabilibus atque indoctis usurpavit Crates. Suem neque feram neque cicurem in Indiis gigni Ctesias ait: oves autem, quarum caudae cubiti latitudinem habeant, alibi quoque esse dicit. (s. potius: alibi, loco non certo, dicit.)]

XXX.

Interpr. A. Schotto.

De Seris ferri ait, itemque de ulterioribus Indis, immania prorsus illos habere corpora, ut

i) Fragmentum hucusque neglectum, quod tamen Apbstolius ex Aeliano, non ex Ctesia ipso hausisse videtur.

k) Fréret Gallus apud Ste-Croix, *Examen crit. des Hist. d'Alex.* p. 863. ed. II.: *Ctésias a composé un*

πηγῶν τὸ μήκος· βιοῦντες δὲ ^{λ)} καὶ ὑπερ τὰ σ' ἔτη.
^{μ)} εἰσὶ δὲ καὶ ἐν μέρει τινὶ ποταμοῦ, λεγομένου Γαί-
 του, ^{ν)} ἄνθρωποι θηριώδεις, καὶ τὸ δέρμα παραπλή-
 σιον ἵπποποτάμοις, ὡς μὴ διακόπτεσθαι βέλεσιν. ἐν
 δὲ τῇ αὐτῇ Ἰνδικῇ, εἰς τὸν μυχὸν τῆς πελαγίας νή-
 σου, φασὶ τοὺς ἐνοικοῦντας κακεῖ οὐράς ἔχειν μεγί-
 στας, ὁποίαις διαγράφουσι τῶν Σατύρων ^{ο)}.

tredecim ibi cubitos alti viri reperiantur, quo-
 rum aequae vita CC. excedat annum. Visos et
 in Gaitae fluminis quadam parte ferinos homi-
 nes, hippopotami fere cute, quam ne tela qui-
 dem ipsa perfoderent. In illa ipsa India, (ut
 ferunt) ad intimas marinae insulae partes, prae-
 longas gestare caudas, incolas, quales vel Saty-
 ris appingi solerent.

*période ou voyage par terre, et une description des
 Indes. S'il faut juger de ce dernier ouvrage par l'ex-
 trait qu'en a fait Photius, il ne paroît pas que Cté-
 sias connut une plus grande partie des Indes qu'Hé-
 rodote. A la vérité il y a des manuscrits de Photius
 où l'on trouve le nom des Sères, peuples situés à
 l'orient des Indes. Mais il n'est pas sûr que ce ne
 soit pas une scholie de quelque copiste; car il n'y a
 rien dans le récit de Ctésias qui caractérise les Sères.*

λ) καὶ excidisse videtur in ed. Wessel. Restitui ex
 Hoe:ch. p. 932.

μ) Notat D. Hoeschel. ex Luciano Σῆρας μὲν ἱστο-
 ροῦσι μέχρι τριακοσίων ζῆν ἔτων. Et A. Schottus:
 De Seris Lucian. quoque proditum refert, ad CCC. eos
 vitae annum pertingere. Gron.

ν) Ptolemaeus lib. 7. c. 2. in India extra Gangem
 latrones describit, τὸ δέρμα ἔχοντας παραπλήσιον ἵπ-
 ποπταμίω, ὡς μὴ διακόπτεσθαι βέλεσιν, quod
 sumtum videtur ex Ctesia.

ο) De his puto esse e Ctesia excerpta quae Aelian.
 lib. XVI. de nat. Animal. c. 21. quae adscribere non

XXXI. Παρά τῷ Αἰλιανῷ, ἐν τῷ δ' περὶ ζῴ. ἰδ.
κεφ. μα.

"Ἔθνος ὀρνίθων Ἰνδικῶν βραχυτάτων καὶ τοῦτο εἴη ἂν· ἐν δὲ τοῖς πύργοις τοῖς ὑψηλοῖς νεοττεύει, καὶ ταῖς πέτραις ταῖς καλουμέναις ρ)λιτταῖς· καὶ ἔστι τὸ μέγεθος τὰ ὀρνίθια, ὅσον περὶ ὠν πέρδικος· σανδαράκην δὲ μοι νόει τὴν χροῖαν αὐτῶν. Καὶ Ἰνδοὶ μὲν αὐτὸ φωνῇ τῇ σφετέρᾳ δίκαιρον φηλοῦσιν ὀνομάζουσι· Ἕλληνες δὲ, ὡς ἀκούω, δίκαιον. Τούτου τὸ ἀποπάτημα εἴ τις λάβοι ὅσον κέγχρου μέγεθος, λυθὲν ἐν τῷ πόματι, εἴτα εἰς ἑσπέραν ἀπέθανεν. Ἔοικε δὲ ὁ θάνατος ὑπνῷ, καὶ μάλα γε ἡδεῖ καὶ ἀνωδύνῳ, καὶ οἷον οἱ ποιηταὶ τὸν λυσιμελῆ φηλοῦσιν ὀνομάζουσι, ἢ τὸν ἀβληχρὸν· εἴη γὰρ ἂν καὶ οὗτος ὀδύνης ἐλεύθερος, καὶ τοῖς δεομένοις διὰ ταῦτα ἡδιστος· σπουδὴν

XXXI. Apud Aelian. lib. IV. de nat. Anim. c. 41.

Parvularum quarundam avium Indicarum natio in excelsis et praeruptis montibus nidificat, quarum magnitudo accedit ad ovum perdicum, sandaracae colore est. Indi sua lingua dicaerum solent nominare: Graeci, sicut audio, dicaeum. Eius stercus si quis milii magnitudine sumpserit in potionem dissolutum, ad vesperam morietur. Mors somno suavi similis est, et doloris expers, quem poetae λυσιμελῆ [artus dissolventem] et ἀβληχρον [mollem] nominare solent; talis enim a dolore libera, atque iis qui

vacat. Et Pliniana lib. VII. c. 2. *Sunt et Satyri subsolanis Indorum montibus* etc. quae videntur cum aliis e Ctesia deprompta. Gron.

p) Ita Mediceus a secunda manu habet. Vulgo λιτταῖς. Philes Carm. XXXII. ex h. l. λισσάδες habet. Narratio ipsa auctorem habet *Ctesiam* ap. Photium p. 149. Schneid.

δὲ ἄρα τὴν ἀνωτάτω τίθενται Ἴνδοι εἰς τὴν κτῆσιν αὐτοῦ, κακῶν γὰρ αὐτὸ ἐπιληθὸν ἡγοῦνται τῷ ὄντι. Καὶ οὖν καὶ ἐν τοῖς δώροις τοῖς μέγα τιμίσις τῷ Περσῶν βασιλεῖ ὁ Ἰνδῶν πέμπει καὶ τοῦτο· ὁ δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων προτιμᾷ λαβῶν, καὶ ἀποθησαυρίζει, κακῶν ἀνιάτων ἀντίπακόν τε καὶ ἀμυντήριον, εἰ ἀνάγκη καταλάβοι· οὐκ οὐδὲ ἔχει τις ἐν Πέρσῃς αὐτὸ ἄλλος, ὅτι μὴ βασιλεύς τε αὐτὸς, καὶ μήτηρ ἢ βασιλέως. Καὶ διὰ ταῦτα ἀντικρίνοντες βασιλεύομεν τῶν φαρμάκων, τοῦ τε Ἰνδικοῦ καὶ 9) τοῦ Αἰγυπτίου, ὁπότερον ἦν προτιμώτερον· ἐπεὶ τὸ μὲν ἐφ' ἡμέραν τὴν αὐτὴν τὰ δάκρυα ἀνεῖχέ τε καὶ ἀπέσπελλε τὸ Αἰγύπτιον, τὸ δὲ λήθην κακῶν παρεῖχεν αἰώνιον τὸ Ἰνδικόν· καὶ τὸ μὲν οὖν γυναικὸς δῶρον ἦν· τὸ δὲ ὄρνιθος, ἢ φύσεως 1) ἀπορρήτως δεσμῶν

mori student, ideo suavissima est. Quamobrem summopere Indi id adsequi student, ipsum enim malorum oblivionem existimant inducere. Quod quidem ab Indorum rege muneri missum rex Persarum omnibus rebus antefert, et adservat, insanabilium malorum remedium, si quae necessitas obveniat, neque apud Persas quisquam alius quam rex id habet, et regis mater. Conferamus igitur cum hoc Indico Aegyptium illud pharmacum, utrum utri sit praefendum: Aegyptium utique uno tantum eodemque die lachrymas arcere et compescere poterat; Indicum vero aeterna oblivione delet mala: illud mulier donabat: hoc largitur avis, vel potius per hanc ministram natura, ut gravissimis vinculis homi-

9) Intelligit poculum Helenae *νήπενδης*, κακῶν ἐπιληθὸν ἀπάντων apud *Homerum* *Odysseae* Δ. 222. *Schneid.* cf. *Diodor.* 1, 97. p. 109.

1) Ita *Mediceus* pro ἀπορρήτων -- ἐδέλουσι. *De avi-*

τῶν ὄντων βαρυτάτων ἀπολυούσης δι' ὑπηρετίου τοῦ προειρημένου. Καὶ Ἰνδοὺς, κτήσασθαι φασιν ἐντηγήσαντας αὐτὸ, ὡς τῆς φρουρᾶς ἐνταυθοῖ ἀπολυθῆναι ὅταν ἐθέλωσιν.

XXXII. Παρὰ τῷ Ἀπολλωνίῳ ἐν ἱστορίαις Σαρμασίαις, ἱστορ. ιζ'.

Κτησίας παρ' Ἰνδοῖς ξύλον γενέσθαι φησὶν, ὃ καλεῖται ^{s)} πάρυβον. τοῦτο ἐφ' ἑαυτὸ ἔλκει πᾶν τὸ προσκομισθὲν αὐτῷ, οἷον χρυσόν, ἄργυρον, κασίτερον, χαλκόν, καὶ τᾶλλα μεταλλικὰ πάντα. ἔλκει δὲ καὶ τὰ συνέγγυς ἱσταμένα στρουθία. ἐὰν δὲ μείζον ἢ τὸ ξύλον, καὶ αἴγας, καὶ πρόβατα, καὶ τὰ ὀμήλικα ζῶα.

nem occulte absolvat. Quare feliciores tantum Indos id possidere aiunt, ut, quandocunque eis libuerit, huius corporis veluti carcere liberari queant.

XXXII. Apud Apollonium [Dyscolum] histor. mirabil. [commentitiae] histor. XVII. Interpr. G. Xyl.

Ctesias scriptum reliquit, lignum apud Indos nasci, quod appellatur Parybum. id omnia oblata ad se trahere, aurum, argentum, cuprum, aes, et omnia alia metalla: quinetiam passerculos in propinquo locatos. Quod si maius incrementum fecerit, trahere etiam ad se capras, oves et aequalia animalia.

bus his nihil aliunde constat. Suspiciatur tamen *Gesnerus* in *Histor.* Avium easdem intelligere *Hesychium* in voce *δρικηαί*. *Schneid.*

s) πάρυβον est in *Excerpt. Indic.* c. 18.

XXXIII. Παρὰ τῷ Τζέτζη χιλ. ζ'. στίχ. ψιδ.

Καὶ ὁ Κτησίας ἐν Ἰνδοῖς εἶναι τοιαῦτα λέγει.
Ἠλεκτροφόρα ^{τ)} δένδρα τε, καὶ τοὺς Κυνοκεφάλους ^{υ)}.
Δικαίους πάνυ δέ φησι, ζῆν δ' ἐκ τῶν ἀγρευμάτων.

XXXIV. Παρὰ τῷ Αἰλιανῷ περὶ ζώ. ιδ. βιβλ. δ.
κεφ. μς'.

Γίνονται δὲ ἐνταῦθα τῆς Ἰνδικῆς, ἐνθά οἱ κίν-
θαροι, καὶ οἱ καλούμενοι Κυνοκέφαλοι, ^{υ)} οἷς ἔδωκε
τὸ ὄνομα ἢ τοῦ σώματος ὄψις τε καὶ φύσις· τὰ δὲ
ἄλλα ἀνθρώπων ἔχουσι, καὶ ἡμφιεσμένοι βαδίζουσι
δορὰς θηρίων. Καὶ εἰσὶ δίκαιοι, καὶ ἀνθρώπων λυ-
ποῦσι οὐδένα, καὶ φθέγγονται μὲν οὐδὲν, ^{ω)} ὠρῶνται

XXXIII. Apud Tzetzem Chil. VII. v. 714.

Et Ctesias in Indis esse talia dicit,
Electriferas arbores, atque Cynocephalos,
Iustos valde autem dicit, vivere vero ex vena-
tionibus.

XXXIV. Apud Aelian. l. l. lib. IV. c. 46.

In eodem Indiae tractu, ubi canthari iam
dicti, Cynocephali etiam nascuntur, quibus a fa-
cie et corporis specie nomen inditum; [nam
caput caninum] cetera fere humana habent, et
vestiti pellibus ferarum ingrediuntur. Iusti
sunt, hominum nemini molesti aut iniurii; non
sermone, sed ululatu sonant, Indorum tamen

t) V. Excerpt. c. 19.

u) Excerpt. c. 20.

v) Excerpt. c. 20.

w) Eadem ex *Ctesia Photius* l. c. et breviter *Plinius*
VII. 2. p. 372. ed. Hard. *Schneid.*

δὲ, τῆς γε μὴν Ἰνδῶν φωνῆς ἐπαίτουσι. Τροφή δὲ αὐτοῖς τῶν ζώων τὰ ἄγρια, αἰροῦσι δὲ αὐτὰ ῥᾶστα, καὶ γὰρ εἰσιν ὤκιστοι, καὶ ἀποκτείνουσι καταλαβόντες, καὶ ὀπτῶσιν οὐ πυρὶ, ἀλλὰ πρὸς τὴν εἴλην τὴν τοῦ ἡλίου, εἰς μοίρας διαξήναντες. Τρέφουσι δὲ καὶ αἶγας, καὶ οἷς* καὶ σίτον μὲν ποιοῦνται τὰ ἄγρια, πίνουσι δὲ τὸ ἐκ τῶν θρεμμάτων γάλα ὧν τρέφουσι. Μνήμην δὲ αὐτῶν ἐν τοῖς ἀλόγοις ἐποιησάμην, καὶ εἰκότως* ἔναρθρον γὰρ, καὶ εὐσημον, καὶ ἀνθρωπίνην φωνὴν οὐκ ἔχουσι.

XXXV. Τοῦ αὐτοῦ κεφαλαίου τὸ πρῶτον μέρος.

Ἐν Ἰνδοῖς γίνεται θηρία, τὸ μέγεθος ὅσον ἂν γένοιτο οἱ κύνθαροι* καὶ ἔστιν ἐρυθρὰ, κινναβάρει δὲ εἰκάσαις ἂν, εἰ πρῶτον θεάσαιο αὐτὰ* πόδας ἔχει ταῦτα μηκίστους, καὶ προσάψασθαι μαλακὰ ἔστι. Φύεται δὲ ἄρα ἐπὶ τῶν δένδρων τῶν φερόντων *) τὸ

linguam intelligunt. Venatione animalium ferorum vivunt, quae, ut sunt celerrimi, facile consecuti interimunt, et frustatim divisa non ad ignem, sed ad solem assant. Capras etiam, et oves alunt; ut ex lacte potu fruuntur, sicuti ex feris cibo. Horum inter animantes rationis expertes non temere mentionem feci; articulo enim, discretoque, et humano sermone non utuntur.

XXXV. Eiusdem capituli prima pars.

Nascuntur in India animalia magnitudine qua canthari, colore rubro, cinnabari proximo, pedibus longissimis, tactu mollia. Ea in arboribus, quae succino manant, gignuntur, et ea-

x) Arborea electrophoras Ctesias ibid. p. 148. ad flumen Hyparchum, esse in montibus aquam cingenti-

ἤλεκτρον, καὶ σιτεῖται τὸν τῶν φρυγῶν καρπὸν τῶνδε. Θηρῶσι δὲ αὐτὰ οἱ Ἴνδοι, καὶ ἀποθλίβουσι, καὶ ἐξ αὐτῶν βάπτουσι τὰς τε φοινικίδας, καὶ τοὺς ὑπ' αὐταῖς χιτῶνας, καὶ πᾶν ὅ, τι ἂν ἐθέλωσι ἄλλο ἐς τήνδε τὴν χροῶν γ) ἐκτρέψαι τε καὶ χρῶσαι. Κομίζεται δὲ ἄρα ἢ τοιάδε ἐσθῆς καὶ τῷ Περσῶν βασιλεῖ. Καὶ τό γε εὐείδες τῆς ἐσθῆτος δοκεῖ τοῖς Πέρσαις θαυμαστόν, καὶ ἀντικρινομένη γε τοῖς Περσῶν ἐπιχωρίοις κρατεῖ κατὰ πολὺν καὶ ἐκπλήττει, ὡς φησι z) Κτησίας· ἐπεὶ καὶ τῶν ἀδομένων τῶν Σαρδιανικῶν ὀξυτέρα τέ ἐστι καὶ τηλανγεστέρα.

rundem fructibus aluntur. Indi his captis expressisque puniceas vestes exteriores interioresque tingunt, et quicquid aliud eodem colore inficere libuerit. Huiusmodi vestis etiam Persarum regi mittitur. Mirantur enim eam Persae, et suis vernaculis pulchritudine pretioque anteponunt, auctore Ctesia: nam vel celeberrimis illis Sardianis floridior ac splendidior est.

---

bus arbores Indico nomine sipachora appellatas, quarum lacrymae seu gummi, in aquas delapsae concrecant in electrum. *Plinius XXXVII. 2. Schneid.*

γ) Ita ex Cod. alt. Gesneri et Mediceo scripsit Gronov. pro vulgato ἐκτρέψαι. Sed *Oudendorp.* ad *Thomam* p. 317. ἐντρέψαι emendat, cuius equidem rationem non capio. In seqq. Cod. Aug. Σαρδιανικῶν habet. *Schneid.*

z) Eius locum habet etiam *Photius* p. 152. [Excerpt. c. 21.] Quale insectum sit intelligendum, non adeo facile est divinare. Nimis enim temere *Delaval* in Praefatione libri sui: *An experimental Inquiry into the cause of the changes of colours Londini 1777.* pronunciat cocctum Americanum tinctorium, vulgo Cochenille dictum, intelligi. Propius cogitare liceret de gummi lacca, si pluribus et certis experimentis post doctissimum Gallum, *Geoffroi*, natura et origo eius animalis demonstrata esset. *Schneid.*

XXXVI. Παρά τῷ αὐτῷ ἐν τῷ αὐτῷ βιβ. κεφ. νβ'.

ὄνους ἀγρίους οὐκ ἐλάττονας ἵππων ^{a)} τὰ μεγέθη ἐν Ἰνδοῖς γίνεσθαι πέπυσμαι· καὶ λευκοὺς μὲν τὸ ἄλλο εἶναι σῶμα, τὴν γε μὴν κεφαλὴν ἔχειν πορφύρα παραπλησίαν, τοὺς δὲ ὀφθαλμοὺς ἀποστέλλειν κυανοῦ χροῶν· κέρασ δὲ ἔχειν ἐπὶ τοῦ ^{b)} μετώπου, ὅσον πήχεως τὸ μέγεθος καὶ ἡμίσεως προσέτι, καὶ τὸ μὲν κάτω μέρος τοῦ κέρατος εἶναι λευκὸν, τὸ δὲ ἀνωτέρω φουικουῖν, τὸ γε μὴν μέσον ^{c)} μέλαν δεινῶς. Ἐκ δὲ τῶνδε τῶν ποικίλων κεράτων πίνειν Ἰνδοὺς, ἀκούω, καὶ ταῦτα οὐ πάντας, ἀλλὰ τοὺς τῶν Ἰνδῶν κρατιστοὺς, ἐκ διαστημάτων αὐτοῖς χρυσὸν περιχέοντας, οἰονεὶ ψελλίοις τισὶ κοσμήσαντας βραχίονα ὠραῖον ἀγάλματος. Καὶ φασὶ ^{d)} νόσων ἀφύκτων ἀμαθῆ καὶ

XXXVI. Apud eundem eod. libr. c. 52.

Sylvestres asinos equis magnitudine non inferiores apud Indos nasci accepi; eosque reliquo corpore albos, capite vero purpureo, oculisque cyaneis esse; cornuque in fronte gerere sesquicubiti longitudine, cuius inferius album, superius autem puniceum, medium vero plane nigrum sit. Ex hisce variegatis cornibus Indos bibere audio, nec tamen omnes, sed potentiores, cum per interstitia auro ea circumfuderint, et veluti armillis quibusdam pulcrum simulacri brachium exornaverit. Ex hoc cornu bibentem

a) Ita Mediceus cum *Apostolio* XIV. 57. pro τὸ μέγεθος. *Schn.*

b) *Idem* τῷ μετώπῳ praeferunt. Porro *Apostolius* ἀνω habet, quod probo. *Schn.*

c) Aliter *Phot.* ex *Ctesia*, c. 25.

d) [*Ael.* III, 41.: Ἴππους μονόκερος γῆ Ἰνδικῆ τίπτει, φασὶ, καὶ ὄνους μονόκερος ἢ αὐτῆ τρέφει. Καὶ γίνεται καὶ γε ἐκ τῶν κεράτων τῶνδε ἐκπώματα, καὶ

ἄπειρον γενέσθαι τὸν ἀπογευσάμενον ἐκ τοῦδε τοῦ κέρατος· μήτε γὰρ σπασμῶ ^{e)} ληφθῆναι ἂν αὐτὸν, μήτε τῇ καλουμένῃ ἱερᾷ νόσῳ, μήτε μὴν διαφθαρεῖναι φαρμάκοις· εἰ δέ τι καὶ πρότερον ἢ πεπωκὸς κακὸν, ἀνεμείν τοῦτο, καὶ ὑγιᾶ γενέσθαι αὐτόν. Πεπίστευται δὲ τοὺς ἄλλους τοὺς ἀνὰ πᾶσαν τὴν γῆν ὄνους καὶ ἡμέρους καὶ ἀγρίους, καὶ τὰ ἄλλα τὰ μὴ ἰσχυρὰ θηρία ἀστραγάλους οὐκ ἔχειν, οὐδὲ μὴν ἐπὶ τῷ ἥπατι χολήν· ὄνους δὲ τοὺς Ἰνδοὺς λέγει Κτησίας τοὺς ἔχοντας τὸ κέρασ ἀστραγάλους φορεῖν, καὶ ἀχό-

ab insanabilibus morbis tutum fieri, neque eum ipsum convulsionibus corripri, neque sacro morbo tentari, neque venenis ullis necari ferunt; quin etiam si quid prius pestilens biberit, tumid evomere, tumque ad sanitatem redire. Cum autem ceteri asini, quibuscunque in terris sint, tam domestici, quam sylvestres, tum cetera solipeda animalia, talos non habeant, neque fel in iecore, ut fertur: asinos Indicos cornigeros Ctesias inquit talis primum, iisque nigris, praeditos esse, eosdemque si quis confregerit, interiora quoque nigra deprehensurum esse; neque felle eos carere; neque modo corporis ve-

εἴ τις εἰς αὐτὰ ἐμβάλῃ φάρμακον θανατηφόρον, ὁ πικρὸν οὐδὲν ἢ ἐπιβουλή λιπήσει αὐτόν· ἔοικε γὰρ τὸ κέρασ ἀμυγνῆριον τοῦ κακοῦ καὶ τὸ τοῦ ἵππου, καὶ τὸ τοῦ ὄνου εἶναι. — Phile de Animal. 36.] et Philostratus in Vita Apol. III. 2. Sed princeps fabulae auctor est Ctesias ap. Photium. p. 153. ex quo etiam Aristoteles refert H. A. II. 1. καὶ ἀστράγαλον δὲ ὁ Ἰνδικὸς ὄνος ἔχει τῶν μωνύχων μόνος. Videtur Ctesias intellexisse rhinocerotā, de quo forte inaudiverat Indorum tantum relationes. Superstitio antiqua cornibus animalis diu adhaesit. Mecum etiam sentit Borchart Hieroz. I. p. 933. Schn.

e) Sic recte Mediceus pro ληφθῆναι. Schn.

λους μὴ εἶναι· λέγονται δὲ f) μέλανες εἶναι οἱ ἀστράγαλοι, καὶ εἴ τις αὐτοὺς συντρίψαι, εἶναι τοιοῦτοι καὶ τὰ ἔνδον. Εἰσὶ δὲ καὶ ὄκιστοι οἶδε οὐ μόνον τῶν ὄνων, ἀλλὰ καὶ ἵππων, καὶ g) ἐλάφων· καὶ ὑπάρχονται μὲν ἡσυχῇ τοῦ δρόμου, κατὰ μικρὰ δὲ ἐπιρρόωννυται καὶ διώκειν ἐκεῖνον, τοῦτο δὲ τὸ ποιητικόν, μεταθεῖν τὰ h) ἀκίχητά ἐστιν. "Ὅταν γε μὴν ὁ Θῆλυς i) τέκη, καὶ περιώγηται τὰ ἀρτιγενῆ, σύννομοι αὐτοῖς οἱ πατέρες αὐτῶν γίνονται, φυλάττοντες τὰ βρέφη· διατριβαὶ δὲ τοῖς ὄνοις τῶν Ἰνδικῶν πεδίων τὰ ἐρημότατα. Ἐπιόντων δὲ τῶν Ἰνδῶν ἐπὶ τὴν ἄγρην αὐτῶν, τὰ μὲν ἀπαλὰ καὶ ἔτι νεαρὰ ἑαυτῶν νέμεσθαι κατόπιν ἑώσιν· αὐτοὶ δὲ ὑπερμαχοῦσι, καὶ ἐπίασι

locitate longe multumque ceteros asinos superare, sed et velocitate eadem multo equis et elephantis praestare. Cum autem in viam se dederunt, tardius primo ingrediuntur; deinde paulatim tantum confirmantur ad contendendum iter, eos quidem, iuxta poetae dictum, ut adsequi nemo possit. Postea autem quam feminae pepererunt, patres circum pullos a partu recentes summa custodia versantur; eorumque commorationes locis Indiae desertissimis sunt. Cum a venatoribus Indis invaduntur, pullos suos adhuc teneros et aetate infirmos a tergo suo pascentes habent, ipsi vero pro eis

f) Ctesias [Excerpt. c. 25.] contra: τὴν δὲ χροῶν ὡσπερ κιννάβαρι καὶ διὰ βάθους. Schn.

g) Ita recte Gronovius cum Wardo emendandum censebat pro inepta lectione ἐλεφάντων. Schn.

h) Respicit Homericum Iliad. P. 75. ἀκίχητα διώκων ἵππους Διαιτίδαο. Schn.

i) Sic recte Mediceus pro τέκοι; ut etiam in fine capitis ὄνων pro vulgato ὄνω. Schn.

τοῖς ἵππευσιν ὁμόσει, καὶ τοῖς κέρασι παίουσι. Τοσαύτη δὲ ἄρα ἢ ἰσχὺς ἢ τῶνδὲ ἐστίν, ^{k)} οὐδὲν ἀντέχει αὐτοῖς παιόμενον, ἀλλ' εἴκει, καὶ διακόπτεται, καὶ ἐὰν τύχη κατέθλιυσται, καὶ ἀχρεῖόν ἐστίν. Ἦδη δὲ καὶ ἵππων πλευραῖς ἐμπεσόντες διέσχισαν, καὶ τὰ σπλάγγνα ἐξέχεαν· ἐνθεν τοὶ καὶ ὀρῶδοῦσιν αὐτοῖς πλησιάζειν οἱ ἵππεῖς· τὸ γὰρ τοὶ τμήμα τοῦ γενέσθαι πλησίον θάνατός ἐστιν οἰκτιστός αὐτοῖς, καὶ ἀπόλλυνται καὶ αὐτοὶ καὶ ἵπποι. Δεινοὶ δὲ εἰσι καὶ λακτίσαι. Δῆγματα δὲ ἄρα ἐς τοσοῦτον καθικνεῖται αὐτῶν, ὡς ἀποσπᾶν τὸ περιληφθὲν πᾶν. Ζῶντα μὲν οὖν τέλειον οὐκ ἂν λάβοις, βάλλονται δὲ ἀκοντίοις καὶ οὔστοις· καὶ τὰ κέρατα οὕτως τὰ ἐξ αὐτῶν Ἰνδοὶ

propugnant, et contra equites audent venire, eosque cornibus ferire. Tanto sane hi robore existunt, nihil eis ut obsistere queat, quin statim vel concedat, vel, si non cesserit, frangatur, aut aliter atteratur, et evadat inutile, et perdatur. Equorum etiam incursu latera discerpunt ac lacerant, ut viscera effundantur; ex quo fit, ut ad eos equites appropinquare valde metuant: appropinquatio enim capitalem ipsis pariter et equis mulctam miserabiliter infert. Pergraviter calcibus pugnant. Eorum morsus eatenus acerbiores existunt, ut quicquid comprehenderit, funditus diripiant. Ex his qui sunt confirmata aetate, vivos non ceperis, at iaculis et sagittis perimuntur; atque hoc pacto

k) Haec non bene cum praecedentibus cohaerent, et nimis abrupta sunt. Videtur ὅστε excidisse, ut in loco plane gemino, V. 3. ex eodem *Ctesia*: τοσοῦτον δὲ ἄρα τῶν ὀδόντων αὐτοῖς κράτος ἐστίν, ὅστε πᾶν ὅ, τι ἂν ὑπ' αὐτοῖς λάβοις, συντρίβουσι ῥᾶστα. ubi omisso ὅστε vulgo τοσοῦτον δὲ ἄρα legebatur. *Schn.*

νεκρῶν σκυλεύσαντες, ὡς εἶπον, περιέπουσιν. Ὅνων δὲ Ἰνδῶν ἄβρωτόν ἐστι κρέας· τὸ δὲ αἷτιον, πέφυκεν εἶναι πικρότατον.

XXXVII. Παρὰ τῷ αὐτῷ ἐν τῷ βιβ. ε'. κεφ. γ'.

Ὁ ποταμὸς ^{l)} ὁ Ἰνδὸς ἄθηρός ἐστι· μόνος δὲ ἐν αὐτῷ τίχεται σκώληξ, φασὶ, καὶ τὸ μὲν εἶδος αὐτῷ, ὁποῖον δῆπου καὶ τοῖς ἐκ τῶν ξύλων γεννωμένοις τε καὶ τρεφομένοις· ἐπὶ δὲ πηγῶν τὸ μῆκος προήκουσιν οἱ ἐκεῖθι, ^{m)} εὐρεθεῖεν δ' ἂν καὶ μείζους ἔτι καὶ ἐλάττους· τὸ πάχος δὲ αὐτῶν δεκαετῆς παῖς γεγονώς μόλις ταῖς χερσὶ περιβάλλειν ἀρκέσειε. Τούτοις δὲ ἄνω μὲν εἰς ὁδοὺς προσπέφυκε, κάτω δὲ ἄλλος, τε-

depraedati eorum cornua Indi, ut dixi, exornant. Carnes eorum, quod amarissimae sint, haudquaquam esculentae.

XXXVII. Apud eundem lib. V. c. 3.

Indus fluvius bestiarum ferarum expers est: solum in eo nasci vermem aiunt, speciemque eorum, qui ex ligno gignuntur et aluntur, genere: ad septem cubitorum longitudinem et eo amplius procedere; eius crassitudinem decem annos natus puer utroque brachio vix complecti queat. Ei in superiori oris sede unus dens inest, in inferiori alter, ambo quadranguli, cu-

^{l)} Ex *Ctesia* [Indic. c. 1. 27.] apud *Photium* p. 154. Cf. *Philes* 116. *Philostratus* in *Vita Apollonii III.* 1. in *Hyphaside* nasci tradit *Θηρίον ὁμοιον σκώληκι λευκῷ*, de quo eadem fere narrat. Eandem fabulam ex *Ctesia* repetitam posuit *Plinius IX.* Sect. 17. quorum locorum varietatem persequitur *Gesner* in *Historia Aquatil.* p. 1228. *Schneid.*

^{m)} Ita recte editio *Gesneri* cum *Genevensi.* *Gronovius* vitiose edidit *εὐρεθεῖν.* *Schneid.*

τραγῶνοι δὲ ἄμφω, ⁿ⁾ πυγόνος τὸ μῆκος· τοσοῦτον δὴ ἄρα τῶν ὀδόντων αὐτοῖς τὸ κράτος ἐστίν, ^{o)} ὥστε πᾶν ὅ, τι ἂν ὑπ' αὐτοῖς λάβωσι, συντρίβουσι ῥᾶστα, εἴαν τε λίθος ἢ, εἴαν τε ἡμερον ζῶον ἢ ἄγριον. Καὶ μεθ' ἡμέραν μὲν κάτω καὶ ἐν βυθῷ τοῦ ποταμοῦ διατρίβουσι, τῷ πληῷ καὶ τῇ ἰλίῃ φιληδοῦντες, καὶ ἐντεῦθεν οὐκ εἰσὶν ἐκδηλοι· νύκτωρ δὲ προΐασιν ἐς τὴν γῆν, καὶ ὅτω ἂν περιτύχωσιν, ἢ ἵππῳ, ἢ βοῖ, ἢ ὄνῳ, συντρίβουσιν αὐτὸν, εἶτα σύρουσιν εἰς τὰ ἐσθίων ἢθη, καὶ ἐσθίουσιν ἐν τῷ ποταμῷ, καὶ πάντα ^{p)} βράσκουσι τὰ μέλη, πλὴν τῆς τοῦ ζώου κοιλίας. Εἰ δὲ αὐτοὺς καὶ ἐν ἡμέρᾳ πιέζοι λιμὸς, εἴτε κάμηλος πῖνοι ἐπὶ τῆς ὄχθης, εἴτε βοῦς, ὑπανερπύσαντες, καὶ

biti fere longitudinem habent; tam validi, ut lapidem, vel quodcunque animal iis corripuerit, sive cicur sive ferum, facillime conterat. Interdiu ima in sede fluminis versatur, coenō gaudens et latitans; noctu vero ad terram procedit, et in quodcunque incidit, vel equum, vel bovem, vel asinum, conficit, atque in suas sedes trahit, et in flumen abstrusus membra omnia, excepto ventre, exedit. De die etiam si fame premitur, sive camelus sive bos in ripa

ⁿ⁾ *Suidas* in hac voce cum *Mediceo* addunt δέ. *Schneid.*

^{o)} Ita h. l. ex *Mediceo* constituit *Gronovius*. Vulgo legebatur τοσοῦτον δὲ ἄρα — ἐστίν· πᾶν ὅτι ὑπ' αὐτοῖς λάβουσι, συντρίβουσι. ubi *Gesnerus* κατεσθίουσι emendabat. δὴ pro δέ an necessarium sit, nescio. *Supra* IV. 52. in simili loco τοσαύτη δὲ ἄρα ἢ ἰσχύς legitur sine ulla scripturae varietate. Ex eodem *Code* verba εἴαν τε λίθος ἢ accesserunt. *Schneid.*

^{p)} Ita scripsi pro vulgato βρακῶσι. Ita IV. 34. μέλη βράκων ἂν καταπίοι. *Schneid.* Ita etiam *Larcher*. p. 375. vertens: ils en mangent tous les membres.

λαβόμενοι ἄκρων τῶν χειλέων μάλα εὐλαβῶς, ὀρμη-
 βιασιότατη καὶ ἔλξει ἐγκρατεῖ ἐς τὸ ὕδωρ ἄγουσι, καὶ
 δεῖπνον ἴσουσι. Δορὰ δὲ ἕκαστον περιαιπέχει τὸ πά-
 ρος καὶ δύο δακτύλων. Ἄγρᾳ δὲ ἢ κατ' αὐτῶν καὶ
 θήρα τρόπον τόνδε τετέχνασται. Ἄγκιστρον παρὰ
 καὶ ἰσχυρὸν ἀλύσει σιδηρᾷ προσηρητημένον καθιάσθαι,
 προσδήσαντες αὐτῷ λευκολίνου πλατέος ὄπλον, ἐρίφω
 κατελήσαντες καὶ τὸ ἄγκιστρον καὶ τὸ ὄπλον, ἵνα
 μὴ διατράγῃ ὁ σκώληξ αὐτὰ, 9) ἀναπλήξαντες δὲ ἐς τὸ
 ἄγκιστρον ἄρνα ἢ ἔριφον, εἶτα μέντοι εἰς τὸ τοῦ πο-
 ταμοῦ ὕδωρ μεθιάσθαι. Ἐχόνται δὲ ἄνθρωποι τοῦ
 ὄπλου καὶ τριάκοντα, καὶ ἕκαστος ἀκόντιόν τε ἐνηγκύ-
 ληται, καὶ μάχαιραν παρήρηται· καὶ παράκειται ξύ-
 λα εὐτρεπῆ, παίειν εἰ δέοι, κρανείας δὲ ἐστὶ ταῦτα,
 ἰσχυρὰ ἄγαν· εἶτα περισχεθέντα τῷ ἄγκιστρῳ, καὶ τὸ
 δέλεαρ καταπιόντα, τὸν σκώληκα ἔλκουσι· θηραθέντα

bibit, clam subrepens violentissimo impetu sum-
 ma labra mordicus comprehendit, et robusto
 tractu in aquam abreptum edit. Eius pellis
 duorum digitorum crassitudine est. Eiusmodi
 autem machinatione capitur: Hamum robustum
 ad ferream catenam alligant, adiuncto etiam
 fune ex albo latoque linō; lanis autem et ha-
 mum et funem involvunt, ne a verme prae-
 mordeatur; tum agnum aut hoedum ad illece-
 bram hamo affigunt, deinde in fluvium demit-
 tunt. Triginta viri, singuli cum iaculo amen-
 tato, et ense accincti, ad funem adstant; ad-
 sunt et e corno sudes bene robustae, si percu-
 tere sit necesse; deinde cum illecebras devora-
 vit, hamo captum trahunt, et abstractum inter-

9) Sic recte Mediceus pro ἀναπλήξαντες, et cum
 Aug. deinceps ἐνηγκύληται pro ἐνηγκύλωται. Pro κρη-
 μῶσι Cod. Aug. κρημῶσι, Schneid.

δὲ ἀποκτείνουσι, καὶ πρὸς τὴν εἴλην κρεμῶσι τριάκοντα ἡμερῶν, λείβεται δὲ ἐξ αὐτοῦ ἔλαιον παχὺ εἰς ἀγγεῖα κεράμου. Αἰρήσει δὲ ἕκαστον ζῶον εἰς ^{r)} κοτύλας δέκα· τοῦτο δὴ τὸ ἔλαιον βασιλεῖ τῶν Ἰνδῶν κομίζουσι, σημεῖα ἐπιβάλλοντες· ἔχειν γὰρ αὐτοῦ ἄλλον οὐδ' ὅσον ῥανίδα ἐφρεῖται. Ἀχρεῖον δὲ ἐστὶ τὸ λοιπὸν τοῦ ζῴου σκῆνος. Ἔχει δὲ ἄρα τὸ ἔλαιον ἰσχυρὴν ἐκείνην, ὅτινα ἂν ξύλων σωρὸν καταποῆσαι τε καὶ εἰς ἀνθρακίαν στορέσαι διελήσεις, κοτύλην ἐπιχέας τοῦδε, ἐξάψεις, μὴ πρότερον ἐπιχέας πυρὸς σπέρμα· εἰ δὲ καταποῆσαι ἄνθρωπον, ἢ ζῶον, σὺ μὲν ἐπιχεῖς, τὸ δὲ παραχοῆμα ἐνεποῆσθη. Τούτῳ τοῖ φρασι τὸν ^{s)} Ἰνδῶν βασιλέα καὶ τὰς πόλεις αἰρεῖν, τὰς εἰς ἔχθραν προσελθούσας οἱ, καὶ μῆτε κριούς, μῆτε χελώ-

ficiunt, et triginta dies appensum ad solem siccant, atque ex eo in fictilia vasa crassum oleum stillat. Singuli vermes quinque olei sextarios reddunt, quod quidem ipsum regi Indorum apportant, vasis obsignatis; neque enim alii cuiquam vel guttam illius possidere licet. Corpus reliquum inutile. Huius ea est vis olei, ut sine ullo igne eius infusa hemina quemcunque lignorum acervum comburat; ac si vel hominem vel aliud animal exurere, primum ut hoc infuderis, funditus statim deflagaverit. Eodem ipso Indorum regem aiunt capere hostium urbes, neque arietes, testudines, aliaque bellica

r) *Ctesias* [Indic. c. 11.] Ἀπτικὰς addit. Quod vero oleum exstillans vasibus fictilibus excipi ait *Aelianus*, in eo contra dicit *Philostratus* l. c. καὶ στέγει αὐτὸ πλὴν ἑλοῦ οὐδέν. Tale oleum, quod vasa lignea et fictilia penetrat, hodie ex genere quodam piscium cartilagineorum paratur. *Schneid.*

s) Ita *Mediceus* cum *Ctesia* l. c. Vulgo Περσῶν. *Paw* ad *Philen* Πρασίων emendabat. *Schneid.*

νας, μήτε τὰς ἄλλας ¹⁾ ἐλεπόλεισ ἀναμένειν, ἐπεὶ καταπιμπρὰς ἤρηνεν· ἀγγεῖα γὰρ κεραμεῖα, ὅσον κοτύλην ἕκαστον χωροῦντα, ἐμπλήσας ²⁾ αὐτοῦ, καὶ ἀποφορέξας, ἀνωθεν εἰς τὰς πύλας σφενδονᾶ· ὅταν τε τύχη θυρίδων, τὰ μὲν ἀγγεῖα προσαράττεται καὶ ἀπερῶσθη, καὶ τὸ ἔλαιον κατώλισθε, καὶ τῶν θυρῶν πῦρ κατεχύθη, καὶ ἄσβεστόν ἐστι, καὶ ὄπλα δὲ καίει καὶ ἀνθρώπους μαχομένους, καὶ ἀπληστόν ἐστι τὴν ἰσχύν. Κοιμίζεται δὲ καὶ ἀφανίζεται πολλῶ ³⁾ φορῶν καταχθέντι. Λέγει ὁ Κνίδιος Κτησίας ταῦτα.

XXXVIII. Παρὰ τῷ Ἀντιγόνῳ, ἱστορ. παραδ.
συναγ. ἱστορ. ρξε'.

Περὶ δὲ λιμνῶν Κτησίαν μὲν ἱστορεῖν ⁴⁾ λέ-

tormenta ad eas capiendas opus esse; nam cum fictilia vasa unius heminae capacia eo impleta, et obstructa, in portas iaculatur, vasa quidem ad portas allisa rumpuntur; at oleum delapsum ignem circumfundit, ut restingui non possit, et flamma insaturabilis comburit homines pugnantibus pariter cum armis. Restinguitur autem multa inutili congerie, qualis per terram et vicus converritur, in eum iniecta. Haec Ctesias Cnidius narrat.

XXXVIII. Apud Antigonum mirabil. narrat. cong.
hist. CLXV.

De paludibus [lacubus] Ctesiam narrare,

1) Videtur omnes bellicas machinas intelligere. De singulari aliqua machina hoc nomine laudat Gronovius locum *Ammiani Marcellini* XXIII. 4. *Schneid.* cf. *Brisson.* de regn. Pers. III, XCIV. p. 777 sq.

2) Ita Codex alt. Gesneri et Mediceus pro αὐτά.

3) Ctesias l. c. πηλῶ πολλῶ τε καὶ παχεῖ.

4) Pro λέγεται scribendum esse λέγει, nempe *Callimachus*, admonuit Bentl. apud Beckman.

γεται, ^{ε)} τῶν ἐν Ἰνδοῖς λιμνῶν, τὴν μὲν τὰ εἰς αὐτὴν ἀφιέμενα ^{γ)} καταδέχεσθαι, καθάπερ τὴν ἐν Σικελίᾳ καὶ Μήδοις, πλὴν χρυσίον, καὶ σίδηρον, καὶ χαλκόν· καὶ ἂν τι ἐμπέσῃ πλάγιον, ὀρθὸν ἐκβάλλειν· ἰᾶσθαι δὲ τὴν καλουμένην λεύκη· τῇ δ' ἑτέρα κατὰ τὰς ἰδιαζούσας ἡμέρας ἐπιπολάζειν ἔλαιον ^{ε)}.

XXXIX. Ἐκ τῶν Σωτῆρος τῶν σποράδην περὶ ποταμῶν καὶ κρηνῶν καὶ λιμνῶν παραδοξολογουμένων.

Κρήνη ἐν Ἰνδοῖς, ἣ τοὺς κολυμβῶντας ἐπὶ τὴν γῆν ἐκβάλλει ὡς ἀπ' ὄργανου, ὡς ἱστορεῖ Κτησίας.

esse in India paludes, unam, quae iniecta omnia demittat [sustineat]: sicut et quae in Sicilia et Media, demitto auro, aere et ferro. Et si quid obliquum incidat, rectum eiici [eiicere]: mederi autem vitiligini albae; aliam, in qua statis diebus oleum supernatet.

XXXIX. E Sotione ex iis quae passim de fluviis, fontibus et lacubus mirabilia referuntur.

Fons est apud Indos, qui natantes in terram eiaculatur quasi ab instrumento: ut narrat Ctesias.

x) Forte id tradidit idem Callimachus Cyrenaens, si fallor, e cuius παραδόξων ἐκλογῇ et mox sequens fragmentum Antigonus decerpit. Gron.

γ) A. Schott. Notis ad Excerpt. Ind. c. 30. ubi haec quoque habes, emendat inde hic μὴ καταδ. Gron. cf. Holsten. ad Stephan. Byz. sub v. Τέως p. 321, b. qui mox εἰδιαζούσας ex Ctesia scribi iubet. De re v. nos laudavit Beckman.

ε) Supra, puto, Excerpt. Ind. c. 11. Gron.

XL. Παρὰ τῷ Στράβωνι ἐν τῷ 15'. γεωγραφ.

Κτησίαν δὲ τὸν Κνίδιον πηγὴν ἱστορεῖν ἐκδοῦσαν εἰς τὴν θάλατταν ἔρουθες, καὶ μιλιῶδες ὕδωρ ^{a)}.

XLI. Παρὰ τῷ Ἀντιγόνῳ ἱστορ. παραδ. ρξ'.

Κτησίαν δὲ (λέγει), τὴν ἐν Αἰθιοπία τὸ μὲν ὕδωρ ἔχειν ἔρουθρον, ὡσανεὶ κιννάβαρι· τοὺς δ' ἀπ' αὐτῆς πίνοντας, παράφρονας γίνεσθαι ^{b)}.

XLII. Πάλιν ἐκ τῶν Σωτίωνος.

Κτησίας δὲ ἐν Αἰθιοπία κρήνην ἱστορεῖ τῷ χρώματι κιννάβαρι παραπλησίαν· τοὺς δὲ πίνοντας ἀπ'

XL. Apud Strabonem lib. XVI. rerum geograph.
[c. 4. V. 3. p. 402. ed. ster.]

Ctesiam vero Cnidium observasse, fontem quendam esse, qui aquam rubicundam, ac minio plenam in mare emittat.

XLI. Apud Antigonum mirabil. narrat. CLX.

Ctesiam scribere, in Aethiopia fontem aquam habere instar cinnabaris rubentem, quae pota vaecordes reddat.

XLII. Ex eiusdem Sotionis.

Ctesias narrat in Aethiopia fontem esse, colore cinnabari similem. bibentes vero ex eo

^{a)} Ex Artemidoro de mari rubro tradit haec Strabo. Gron. cf. Gosselin, *Géographie des Anciens*, V. 2. p. 79. Reland. Dissert. de mari Rubro, inter Dissert. Miscell. P. 1. Diss. II.

^{b)} Forte pertinere ad c. 14. Indic. excerpt. coniectat ibi A. Schottus. Idem etiam Philonem tradere Aethiopicarum rerum conditorem, addit Antigon. l. l.

αὐτῆς, παραλλάττειν τὴν διάνοιαν, ὥστε καὶ τὰ κρυφίως πεπραγμένα ὁμολογεῖν.

mente alienari, adeo ut quae clam perpetrarint eloquantur.

XLIII. Plinius lib. XXXI. c. 2. [5. V. 5. p. 91.

ed. Bipont.]

Sed ibi in potando necessarius modus, ne lymphatos agat, quod in Aethiopia accidere his, qui c) e fonte rubro biberint, Ctesias scribit.

XLIV. Idem ibidem. [c. 18. V. 5. p. 94.]

Ctesias tradit, d) Siden vocari stagnum in Indis, in quo nihil innatet, omnia mergantur.

c) V. quos laudaverunt Harduin. V. 4. p. 779. et Beckman. l. 1. p. 206 sq. Senec. Nat. Quaestt. 3, 20. Isidor. Orig. 13, 13. Ovid. Metam. 15, 319 sqq. [et 4, 285 sqq. ibique Gierig.]

d) Haud scio, an *Siden* permutatis literis Λ et Δ natum sit ex nomine fontis *Σίλλα* s. *Σιλία*. *Wesseling.* ad Diodor. 2, 37, fin. p. 151. annot. 95. *Arrian.* Indic. c. 6. Apud Antigon. etiam Hist. Mirab. c. 161. [v. intpp. ad Antigon. p. 206. ed. Beckman.] leg. *Σίλαν* una duntaxat adiancta litera. *Idem.* Strab. 15, 1. V. 3. p. 277. ed. stereot. ex Megasthene tradit: ἐν δὲ τῇ ὀρεινῇ (Ἰνδία) Σιλίαν ποταμὸν εἶναι, ᾧ μηδὲν ἐπιπλεῖ, Δημόκριτον μὲν οὖν ἀπιστεῖν, -- καὶ Ἀριστοτέλης δὲ ἀπιστεῖ κ. τ. λ. Antigon. l. 1.: τὴν δὲ ἐν τοῖς Ἰνδικοῖς κρήνην ἔλαν (al. Σίδαν vel Σίλαν) οὐδέ γε κορυφώτατα τῶν βληθέντων ἔαν ἐπιπλεῖν, (ita ibi Ruhnken.) ἀλλὰ πάντα καθέλκειν κ. τ. λ. *Reland.* de vet. ling. Ind. l. 1. p. 228. a Persico v. *Sid*, quod *Lurum* significat, ducendum hoc v. suspicatur; nomen tali stagno convenientissimum esse, quod omnia lupi instar intra se rapiat et demergat.

XLV. Idem lib. VII. c. 2. [V. 2. p. 9.]

In multis autem montibus (Indiae) genus hominum capitibus caninis, ferarum pellibus velari, pro voce latratum edere, unguibus armatum venatu et aucupio vesci. Horum supra centum viginti millia ^{e)} fuisse ^{f)} prodente se Ctesias scribit: et in quadam gente Indiae, feminas semel in vita parere, genitosque confestim canescere. ^{g)} Item hominum genus, qui ^{h)} Monosci vocarentur, singulis cruribus, mirae pernicitatis ad saltum: eosdemque ⁱ⁾ Sciopodas vocari, quod in maiori aestu humi iacentes resupini, umbra se pedum protegant: non longe eos a Troglodytis abesse. Rursusque ab his occidentem versus, quosdam ^{k)} sine cervice, oculos in humeris habentes ^{l)}.

e) Excerpt. Ind. c. 20. Augustin. de civ. 16, 8.

f) I. e. eo tempore, quo Ctesias haec scribebat.

g) Ibid. c. 31.

h) Al. *Monocoli*, ab unico crure, *κόλον*; et sic plurimi codd. v. Harduin. V. 2. p. 111.

i) Al. *Sciapodas*, ut habent Tzetz. Suid. alii. V. infra Ctesiae fragmentum apud Harpocratonem.

k) Fuisse fortasse homines, qui brevibus collis et altis humeris instructi fuerint, suspicatus est Gesner. in Chrestom. Pliniana p. 102. ed. IV.

l) Cf. de his Weyrauch. l. l. p. 409 sq. In annotatione certe apponendus est locus *Solini* Polyhistoris, qui Plinium excerpsit (c. LII, 28. p. 183. ed. Grasser. a. 1605.): Apud *Ctesiam* legitur, quasdam feminas ibi semel parere, natosque canos illico fieri. Esse rursus gentem alteram, quae in iuventa cana sit, nigrescat in senectute, ultra aevi nostri terminos perennantem. Legimus monocolos quoque ibi nasci singulis cruribus, et singulari pernicitate: qui ubi defendi se velint a

XLVI. Ibidem. [V. 2. p. 11.]

Ctesias gentem ex his, quae appellatur Pandore, in convallibus sitam, annos ducenos vivere, in iuventa candido capillo, qui in senectute nigrescat. ^{m)} Contra alios, quadragenos non excedere annos, iunctos Macrobiis, quorum feminae semel pariant: idque et Agatharchides tradit. Praeterea locustis eos ali, et esse pernices. [Mandorum nomen iis dedit Clitarchus, et Megasthenes trecentos eorum vicos annumerat. Feminas septimo aetatis anno parere, senectam quadragesimo anno accidere.]

XLVII. Idem lib. XXXVII. c. 2. [11, 1. V. 5. p. 401.]

Ctesias Indis flumen esse Hypobarum, quo vocabulo significetur, omnia ⁿ⁾ in se ferre bona: fluere a septentrione in exortivum Oceanum iuxta montem sylvestrem arboribus electrum ferentibus. Arbores eas ^{o)} aphytacoras vocari, qua appellatione significetur praedulcis suavitas.

XLVIII. Λουκιανὸς ἐν τῷ α'. ἀληθοῦς ἱστορίας λόγῳ.

Κτησίᾱς ὁ Κτησιόχου, ὁ Κνίδιος, συνέγρα-

XLVIII. Lucianus lib. I. verae historiae. [§. 3. V. 4. p. 220. ed. Bipont.]

Ctesias, Ctesiochi filius, Cnidius, conscripsit de Indorum regione, deque iis quae apud

---

calore, resupinati plantarum suarum magnitudine inumbrentur.

^{m)} Excerpt. Ind. c. 31.

ⁿ⁾ Vulg. vasa. v. ad Indic. Exc. c. 19.

^{o)} Al. *siptachoras*.

ψε περὶ τῆς Ἰνδῶν χώρας, καὶ τῶν παρ' αὐτοῖς, ἃ μῆτε αὐτὸς εἶδε, μῆτε ἄλλου εἰπόντος p) ἤκουσεν.

XLIX. Στράβων ἐν τῷ α'. γεωγρ.

Θεόπομπος δὲ ἐξομολογεῖται φήσας, ὅτι καὶ μύθους ἐν ταῖς ἱστορίαις ἐρεῖ κρεῖττον, ἢ ὡς Ἡρόδοτος, καὶ Κτησίαιος, καὶ Ἑλλάνικος, καὶ οἱ τὰ Ἰνδικὰ q) συγγράψαντες.

L. Ἰωάννης ὁ Τζέτζης χιλ. ζ'. στίχ. χλη'.

Ὁ Σκύλαξ οὗτος γράφει δὲ καὶ ἕτερα μυρία. Περὶ γε μονοφθάλμων τε, καὶ τῶν r) ἐνωτικόντων,

illos sunt, ea quae nec ipse vidit, nec ex ullius sermone audivit.

XLIX. Strabo lib. I. geograph. [c. 2. p. 68. ed. stereot.]

Theopompus quidem diserte profitetur se in historia fabulas narraturum rectius quam fecerint Herodotus, Ctesias, Hellanicus, et Indicarum rerum scriptores.

L. Ioannes Tzetzes Chil. VII. v. 638.

Scylax iste (Caryandeus) scribit et alia innumera,

De Monophthalmis, atque Henotictontis,

p) Al. ἀληθεύοντος. v. Iens. ad Lucian. l. l. p. 545.

q) Ut Daimachus, Megasthenes, Onesicritus, Nearchus, alii. De Theopompo v. Fabric. Bibl. Gr. V. 2. p. 801 sqq. ed. Harles.

r) Monstra hominum monstrose in mendo cubant; atque in auribus debebant. emenda itaque metum ἐνωτοκοίτων (nisi ἐνωτοκοί τῶν rectius) et *Enotocoetis* in versione. Strabo l. XIII. ἐνωτοκοίτας δὲ ποδήρη τὰ

Καὶ ἐκτραπέλων ἄλλων δὲ μυρίων θεαμάτων.
 Ταῦτά φησι δ' ὡς ἀληθῆ, μηδὲ τῶν ἐψευσμένων.
 Ἐγὼ τῇ ἀπειρίᾳ δὲ, ταῦτα ψευδῆ νομίζω.
 Ὅτι δ' εἰσὶ τῶν ἀληθῶν, ἄλλοι φασὶ μύριοι,
 Τοιαῦτα, καὶ καινότερα, θεάσασθαι ἐν βίῳ.
 Κτησίᾳς, καὶ Ἰάμβουλος, Ἡσίγονος, Ῥηγίνος κ. τ. λ.

LI. [Παρά τῷ Αἰνεΐᾳ Γαζαίῳ, ἐν Θεοφράστῳ *).

Ταύτης τῆς ἀλαζονείας ὕστερον Ἀπολλώνιος ὁ
 Καππαδόκης ἐραστὴς γενόμενος πρὸς τοὺς Ἕλληνας
 ἐμυθολόγει περὶ τῶν ἐν Ἰνδοῖς †) σοφῶν, ὡς ἴσασιν
 οἱ τινὲς ποτε γέγονασιν, εἰς μάρτυρας ἔξω τῆς οἴκου-

Et facietis aliis quoque compluribus spectris.
 Haec refert autem ut vera neque ut falsa.
 Ego autem per inexperientiam haec falsa opi-
 nor.

Quod autem sint vera, alii dicunt innumerī,
 Talia, atque absurdiora spectari in vita:
 Ctesias, et Iambulus, Hesygonus, Rheginus
 etc.

LI. [Apud Aenean Gazaenum in Theophrasto,
 sive de immortal. Dialogo p. 23. ed. Barth. Interpr.
 Casp. Barthio.

Paris impudentiae amator Apollonius ille
 Cappadox. de Indis sapientibus Graeciae prae-
 dicabat, et hos meminisse, qui vixerint ante,
 ad testes nimirum ex alio petitos orbe confu-

ὄτα ἔχοντας, ὡς ἐγκαθεύδειν. κ. τ. λ. ubi statim et
 μονομάτους subiicit. Gron.

s) Fragmentum hoc adhuc latine tantum ex Am-
 brosii, quam statim vides, interpretatione lectum est.

t) Cf. Philostrat. 3, 6. 7.

μένης καταφύγων· ἀλλ' ὁμῶς ἐλέγχεται. Οὔτε γὰρ Κτησίας, πολλὰ καὶ μυθώδη περὶ τῶν Ἰνδῶν συντιθεὶς, οὐδαμοῦ τοῦτο μυθολογεῖ· οὔτε Ἀρριανὸς ἐπὶ τὸ ἀληθέστερον μᾶλλον ἢ μυθωδέστερον συγγράφων τοῦ δόγματος ἐμνήσθη· καὶ τοὶ τῆν τῶν Βραχμάνων πρὸς Ἀλέξανδρον συνουσίαν ἐκδιδάσκων.]

giens: sed qui sic quoque mendacii convincatur. Neque enim vel Ctesias, multa et fabulosa super Indorum rebus scribens, huius commenti meminit; neque Arrianus, veritatis prae fabulis scriptor observantissimus, dogma hoc celebrat, licet cum Alexandro Brachmanum congressum notaverit.]

LII. Aeneas Platonius in Theophrasto, [s. de Immortalit. animi Dialog.] interprete Ambrosio Camalduensi.

Huius vanitatis imitator Apollonius ille Cappadox postea fuit, dum de his, qui apud rudes sapientes erant, fabellas huiusmodi texeret, Graecisque referret, quod illi scilicet nossent, quinam aliquando fuissent. Bene sane naviter ad eos testes confugit, qui extra orbem sunt. Sic tamen et ipse mendax convincitur. Nam neque Ctesias, qui de Indis plurima ac fabulosa conscripsit, usquam has fabulas intexit, neque Arrianus, qui Alexandri historiam verius quam fabulosius scribit, ullam huius dogmatis mentionem facit, cum Brachmanum et Alexandri congressionem diligenter exsequatur ^{u)}.

^{u)} Haec descripta ex Aenea accepimus a viro nob. et cl. M. Goldasto. Gron.

LIII. *Gellius* lib. IX. Noct. Attic. c. 4.

[p. 432. ed. Gronov.]

Quum e Graecia in Italiam rediremus, et Brundisium iremus, egressique e navi in terram in portu illo incluto spatiaremur, quem Q. Ennius remotiore paulum, sed admodum scito vocabulo praepetem appellavit; fasces librorum venalium expositos vidimus. Atque ego avide statim pergo ad libros. Erant autem isti omnes libri Graeci miraculorum fabularumque pleni: res inauditae, incredulae; scriptores veteres non parvae auctoritatis, ^{v)} Aristeas Proconnesius et Isigonus Nicaeensis et Ctesias et Onesicritus et Polystephanus et Hegesias. Ipsa autem volumina ex diutino situ squallebant, et habitu adspectuque taetro erant. Accessi tamen, percunctatusque pretium sum: et, adductus mira atque insperata vilitate, libros plurimos aere paucio emo, eosque omnes duabus proximis noctibus cursim transeo: atque in legendo carpsi exinde quaedam et notavi mirabilia et scriptoribus fere nostris intentata; eaque his commentariis adpersi: ut, qui eos lectitabit, is ne rudis omnino et ἀνήκοος (auditus expers) inter istiusmodi rerum auditiones reperiatur.

[Iam Gellius nonnulla de Scythis tradit, Arimaspiis, Sauromatis, aliis, quae plurima Plinius etiam dedit in Hist. Nat. Ad Ctesiae Indica spectare videntur, quae iam ex Gellio subiiciuntur:] Item esse in montibus terrae Indiae homines caninis capitibus et latrantibus; eosque vesci avium et ferarum venatibus: atque esse item alia apud ultimas orientis terras mi-

---

v) De his scriptoribus v. quaedam apud Gronovium, plura passim in Fabricii Bibl. Graec. ed. Harles.

racula homines, qui ^{w)} monocoli appellantur, singulis cruribus saltuatim currentes, vivacissimae pernicitatis: quosdam etiam esse nullis cervicibus, oculos in humeris habentes. Iam vero egreditur omnem modum admirationis, quod iidem illi scriptores gentem esse aiunt, apud extrema Indiae, corporibus hirtis et avium ritu plumantibus, nullo cibatu vescentem, sed ^{x)} spiritu florum naribus hausto victitantem: Pygmaeos quoque haud longe ab his nasci; quorum qui longissimi sint, non longiores esse quam pedes duo et quadrantem. Haec atque alia istiusmodi plura legimus. Sed, quum ea scriberemus, tenuit nos non idoneae scripturae taedium nihil ad ornandum iuvandumque usum vitae pertinentis.

LIV. [*Servius Honoratus* ad Virgilii Aeneida I. v. 653.

Acantho, i. e. flexibili virgulto, in cuius imitationem arte vestis ornatur et conficitur. Varro ita refert: Ctesias ait in India esse arbores, quae lanam ferant ^{γ)}].

^{w)} Alii aliter. v. ap. Gronov. p. 435. Monocoli habent etiam antiqui Mss. Plinii. v. Turneb. Advers. 24, 42. Monosceli sermo Graecus non patitur, quippe qui *μονοσκελεῖς* efflagitat.

^{x)} Hunc spiritum florum, naribus haustum, *Tabacum* indicare suspicatus est Weyrauch. l. l. p. 411 sqq.

^{γ)} Fragmentum in Ctesiae editionibus adhuc non comparuit, nec video inter Varronis fragmenta, quod ex eo Servius sumsit.

EXCURSUS

AD CTESIAE INDICA.

Quae in Ctesiae fragmentis ad Indicum sermonem spectantia servata sunt, ea ex Persica lingua quodammodo explicari posse intellexit iam Relandus, qui eorum explicandorum periculum fecit. (V. Reland. Dissertatt. Miscell. P. I. Diss. VI.) Relandi explicationes quum non omni ex parte satisfacere viderentur, verba, quo ordine in Ctesiae Excerptis Indicis leguntur, denuo explicuit Tychsenius, V. Celeber. Eques etc. (V. Ephemeridd. litt. Gottingg. a. 1796. p. 1597 sq. Heeren. Ideen, V. I. P. I. Additam. II.)

1.) Ctesias (Indic. §. 2.) de lapide Pantarba, nulla adiuncta verbi translatione retulit. Ex descriptione, quale verbum Persicum intelligendum sit, non probabiliter extrices. Pendar (بندار) significat firmum, stabile. Si litera $\bar{s}$ genitivum graecum indicat, de Pa (پاي) aqua fluente cogites licet; itaque significet: Firmus in aqua profluente; sive fortasse (بند در پاي) bend der pa, coniunctio in aqua; quae tamen explicatio V. D.

artificiosior visa est, quam ut ipsi satisfaceret; Relandus vocabulum neglexit.

2. Psittaci, (*βιττακος*, §. 3.) nomen Relandus (de Ophir. p. 184.) confert cum v. Persico (*تدك*) Tedeḳ, quod nunc Psittacum indicat; inde *τίδακος*, *τίδακος*, *σίτακος*, postremo *ψιττακος* ortum esse; Ctesiam legisse (*بدك*) *βιττακος*.

3. Martichora (Ind. §. 6 sq.) prorsus ex sermone Persico explicari potest. *Μαρτιχώραν* graece dici *άνθρωποφάγον* dicit, quod omnino est Persicum *مرد خور*, a *مرد*, Mard, homo et *خوردن* chorden, edere, consumere. Chor, is qui edit, est forma contracta Participiū Chordeh, quae adhuc exstat. Audacem bellatorem Persae Merdem chor anthropophagum vocant. Merdem ea est forma, quae nunc in usu est, quia mard, merd sensu nobiliori de heroibus, militibus dicitur. — In hac comparatione α exitus est graecus. Sin ad v. Persicum ipsum pertinet, Participium (*مردخورا*) Martichora, conferre licet; quod Relandus (p. 223.) fecit.

4. *Γρύψ* (§. 12.) facile ex Pers. derivari potest. *گرفتني* Geriften est contingere, (greifen.) Exitum si omiseris, remanet *گرف*, Gerif; quod et sono et significatione est *γρύψ*, Greif. Nunc Gryps Persica lingua est Simurg (triginta aves) s. Sirenk, (triginta colores) i. e. magnus, varius, (diversicolor); quae tamen verba epitheta sunt.

5. Avis *δικαιρος* significat *δικαιος*, iustus (§. 17.) Di (دي) est bonum, (das Gute, das gute Prinzip) et (كار) kar, a *kerden*, (کردن) faciens; hinc fit: *beneficus*. Nomen fortasse inde ortum est, quod haec avis excrementa mortifera terra ingesta occultare dicitur. Relandus (p. 221.) v. Indicum esse recte fortasse putabat. Persicum *Dilmek* (ديلمك) nimis recedit, et araneam venenosam significat.

6. *Πάρηβος* arbor, (apud Apollonium *πάρηβος*,) conferri potest cum *bar*, بار pondus, onus et آور, aver, ferens, trahens ab *averden* (اوردن). *Bar aver* igitur foret: onus trahens. Caeterum sonus differt, nec vis vocabuli *πάρηβος* indicata est. Relandus hoc v. neglexit.

7. Fluvius est *ὑπαρχος*, i. e. *φέρων πάντα τὰ ἀγαθὰ*, omnia bona ferens. (§. 19.) Compara آور, aver, ferens, ducens ab اوردن et خوش chusch, bonus; itaque *aver chusch*, bonum ferens. Proprie *ἄβαρχος* s. *ὑβαρχος* dicendum erat, si vox illa Persica exprimenda erat. Sed a Graecis externos sonos, quos raro vere excipiunt, saepe ex Graeca derivatione, s. similitudine exprimi constat, ut *ιεροσόλυμα* pro: Jerusalem, *ιεράμαξ* pro Jarmuch dicunt. — Conferre etiam possis: *berchusch*, *berchusch*, bonus, ita ut *v̄ anacrusis* (ut hoc v. utar) (ein Vorschlag) sit; sed *φέρων* hoc modo non expressum est. Relandus (p. 46.) comparat (او برخ) *Av perch* ab *Av*, aqua, et *perch*, utilitas, commodum; igitur: aqua utilissima.

8. *Σιπαχόρα* (§. 19.) significat *γλυκὺ, ἡδὺν*, dulce, quod videtur esse (*شيفته خور*) *Schifteh-chor*, i. e. iucundum esse, quod significationi, quae indicata est, prorsus convenit. *Schifteh*, (a *شيفتن* amore captum esse) suo sensu est: amore captus; dein is cuius amore capi potes, amabilis. Hinc *Schifteh-renk* (*شيفته رنك*) est prunum Armeniacum, proprie dulcis, gratus colore. *خور* seu *خوردن* *Chor*, *Chord* est esus, victus, cibus. Relandus alteram lectionem *σιπαχόρα* secutus verbum ducit a *صفا* *Sapha*, gratum, delectabile et *خوردن* *Chourden*, edere. Sed *Sapha* arabicae est originis; atque in Ctesia sermonem arabicum in auxilium vocare non licet. Lectionem *σιπαχόρα* corrupta apud Plinium lectio a *phyta coras* firmat.

9. *Cynocephali*, *Καλύστριοι, κννοκέφαλοι*. (§. 20.) Si ponere liceat, sonum *Indicae* vocis non accuratissime expressum, et translationem graecam non ad literas factam esse, conferre possis *كلك*, *Keluc*, *Kelec*, lupus, et *سر*, *Ser*, caput; hinc fit *كلل-سر*, *Keluc ser*, lupinum caput; quod graece proprie *Καλυκείριος* et plurali numero *Καλυκείριοι* dicendum erat; at celeriter voce prolatum a Graeco homine *καλυκορ* audiri potuit, unde *Καλύστριοι* orti sunt. Sono propius est v. *كال-وست-ريسن*, *Kalusterin*, a *Kalus*, stupidus, igitur: stupidissimi. Quamquam vero hoc nomen descriptioni *Cynocephalorum* non male convenit, a translatione tamen *Ctesiae* nimis recedit. — Relandus (p. 213)

comparat (كله شکاری) Calla Schicâri, caput caninum; Ctesiam *καλιόκαροι* scripsisse, unde scribae *καλύστριοι* fecerint; ipse tamen dubitat, et شکاری suo sensu esse canem venaticum (a شکردن Schekerden) recte observat; accedit quod كله verticem potius quam caput significat.

10. Monoceros. (§. 25.) Si quidem monoceros, cervi s. equi similis, quod nunc credunt, exstat, in Africa reperiatur necesse est, quod inde a Barthema usque ad Barowium omnes testantur. Animal vero, quod ex mente Persarum a Ctesia describitur et in ruinis urbis Tschilminar reperitur, ex Rhinocerote Asiatico originem trahere videtur. Huc quadrant 1) quae a Ctesia describuntur robur et ferocitas; (§. 26. cf. Bruce, V. 5. p. 11. transl. german.) 2) quod initio lente progreditur, paullatim celerius; (§. 25. cf. Bruce p. 105.) 3) quod carne eius vesci non licet. (§. 26.) Cervina s. equina caro amara esse nequit, quod Ctesias dicit. (§. 26.) 4) Cornu, veneno resistens inprimis rhinocerotem designat. Idem de rhinocerotis cornu in Asia credunt, atque vasa bibendi inde conficiunt. Quod de colore cornu tradit Ctesias, in cornu rhinocerotis etiam quadrat; (cf. Bruce p. 100.) Ctesiam cornu vasi bibendi inserviens, in quo arte atque deleto exteriori tegumento coloris varietas exstitit, describere, verisimile est; quod Manuelis Philes loco, (de propriet. animal. c. 37.) confirmatur; qui locus de Onagro Indico agit eiusque cornu, et quem ex Ctesia haustum

esse, est manifestum. Quaerit scriptor ex rege Indico, quale poculum ipsius sit: *Τὶ δὴ ποτὶ ἐστὶν ὁ κρατὴρ ἐξ οὗ πίνεις; (καὶ γὰρ διαυγῆς καὶ προμήκης εὐρέθῃ, καὶ τρεῖς ἔχει ζωστήρας ὡς λίθου φλέβας) λευκόν τε μέλανά τε καὶ τὸ χρώμα πορφύροον.* Respondet rex: esse cornu onagri. Asini forma et equi magnitudo, quam Ctesias monoceroti tribuit, rhinoceroti etiam tribuitur. In ruinis urbis Tschilminar procerior et equo similior effictus est, quod quidem artificis arbitrio factum videtur, in quo fidem non exspectes. — Praeterea rhinocerota etiam, sicut Ctesias de asino suo tradit, felle satis magno instructum esse, scriptorem docuit Blumenbachius, V. Cl. Ctesias propterea rem istam narravit, quod monocerota in Solidungulorum classem refert, quae felle carent. Quod de astragalis dicit Ctesias, in rhinocerota etiam quadrat, qui quidem astragalis (Knöchelbeine) instructus est. Ceterum solidungula, sicut bisulca, astragalo non carent; atque rhinocerotis astragalus nulla re insignis est. Ctesias fortasse os pictum vidit, cuius ruborem ei natura inesse putavit. Haec ossa in usum quendam conquisita, et arte, sicut cornu, eorum pretium auctum esse videtur.

Sed color in utroque animali, monocerote et rhinocerote, diversus est; sed colores in Ctesia noli urgere; ex pictura fortasse colores animalium mythicorum tradidit. Ungula vero etiam crassa et cornu in fronte caret rhinoceros; sed Persis ex narrationibus animal illud cognitum erat, unde factum est, ut ista aliaque fingerentur ab ipsis Arabibus et Marco Polo (lib. III, 15.)

Quae hactenus disputata sunt, Indico, vel potius Persico, nomine, quod servavit Aelianus, (de Nat. Anim. XVI, 20.) confirmantur. *Λέγεται δὲ καὶ, inquit, ζῶον ἐν τούτοις (Ἰνδοῖς) εἶναι κοινόκερων, καὶ ἀπ' αὐτῶν ὀνομάζεσθαι καρτάζωνον.* Rhinocerotum Indicum innui ex iis quae sequuntur apparet. Bochartus (Hieroz. I. p. 934.)

καρτάζωνον legi vult, ut conveniat cum: *کرکدن, کرکندن* Kerkeddan, Kerkendan; propior sit forma *کرکدان* quam non adducit. Sed quum vox ista bis legitur, mutatio audacior esse videtur, et exitus *دن, دان* Den, Dan a *ζωνος* nimis recedit, quum *د* litera *τ* a Graecis exprimi soleat. Quid si *καρτάζωνος* ex *كرك* Kerk, quod est nomen vetus Persicum rhinocerotis, et ex *تازان* (Tazân) currens, velox, irruens compositum fingamus? Tazan (a longum in Persico sermone interdum ut *ω* sonat) est participium verbi *تازیدن* currere, invadere; esset igitur rhinoceros, s. fera velox, quod nomen optime animali convenit. In ruinis quas supra dixi, in introitu domus regiae, robur et celeritatem, ut martichora sapientiam et fortitudinem indicare videtur *).

Alati monocerotis nomen incommodum videtur. (Niebuhr. T. XXV. cf. etiam De Bruyn.

---

*) Propria significatio v. Kerk non amplius exstat; significat etiam caprae genus, rubicundis capillis; aquilae genus, avem magnam, quae elephantem tollit, (Ruch fabulosum) hylactorem; fortasse omnino beluam, feram.

T. 158.) Ubique animal istud capite leonino et forma gryphis differt a monocerote; singulare est monstrum, cui artifex caput leonis, cornu monocerotis et corpus gryphis tribuit; gryphem capite leonino instructum voces licet.

11. *Κάρπιον*, (§. 28.) *μυρορόδα*, arbor. Vox ex *ك* *Kâr*, faciens, et *بوي* *bui*, odor suavis composita videtur. *Karbui* suave olens, graecam vocem, *μυρορόδα*, sensum si spectas, prorsus exprimit. *Kar*, particip. v. *Kerden*, multa efficit composita verba, et nonnumquam verbo praemittitur, plurimum postponitur. Sic *Kar sâz* *كار سائر* faciens concordiam. *Bui kerdên* *بوي کردن* de odoribus nunc etiam usum habet. — *Relandus* (p. 215.) *cinnamomum*, *قرفة* *Kyrpha*, comparat. In insula *Ceylon* eam arborem vocari *Koredhu*, unde *Kirfa* et *Karpion* factum sit. Sed *Kirfa* proprie arabicum est. *Paullinus* a *S. Bartolomaeo* (in *Dissert. de antiquitate et affinitate linguae Zendicae, Samscredanicae et Germanicae*, p. 49.) in lingua *Samscred.* *cinnamomum* vocari *Caruva* dicit, corticem *Caruvatoli*; illud simile est voci *Karpion*, et idem fortasse verbum est; sed significatio non constat.

12. *Βαλλάδη*, (§. 30.) graece *ὠφελίμη*, utilis, salutaris; fons, s. puteus. *Persicum* est *Velad*, s. *Velà*, *ولاد* s. *ولا* i. e. sublime, forte, potens, olim fortasse excellens. Secundum *Castellum* enim de praecipuo sericae vestis genere usum habet. — *Relandus* (p. 211.) confert *بلاد* *laudatus*; quod utile enim, idem laude dignum esse. Secundum *Paullinum*,

ballam lingua Samscred. est aqua, et Nallada, bonus; quod Indicum foret, sed contractum.

13. Quae §. 32. ex cod. Bavar. leguntur, Ctesiae esse non videntur; sermo est de Aethiopico animali *κροκόττας*, Graece *κινόλυκος*; verbum autem non Aethiopicum est. Descriptio hyaenam indicat, quae Aethiopice Tekula vocatur. Persicum est كرك gurk, lupi nomen et kut كوت pedibus infirmus, quod in hyaenam quadrat, quae elargja العرجا pedibus infirma appellatur.

Ex comparationibus, quae huc usque institutae sunt, Ctesiae vv. Indica esse Persica vel certe Persicorum simillima, patet. Idem valet de iis, quae Hesychius protulit, quaeque explicuit Relandus; (quorum nonnulla indica sunt, ut *ἀνάγης*, (avis indica), lingua Samscred. est avis; *πάταλα*, Samscred. *pattála*, emporium.) *μαί*, apud Indos fuit *μέγα*; Persic. *mih*, *mahe*, magnus; Indic. *mah*, *mahe*; sonus igitur Persico propior est. Utrum Ctesias Persica vv. pro Indicis vulgavit, an pro Indicis habuit, quia Graeci et Romani, quod Relandus ponit, (p. 209. 211. 219.) linguas aliorum populorum, quas ignorabant, confundere solebant? Hoc de senioribus Graecis dici possit; at Ctesias Persicam et Indicam linguam non discernere non potuit, et cur decipere lectores voluerit non apparet. Hoc concedere licet, singula verba, quae non expressis verbis ut Indica proferuntur, esse Persica nomina rerum Indicarum; sed plura Indica esse dicuntur, quae tamen Persica

esse videntur, ut *σιπταγόρα, κάρπιον*. In Indiae parte septentrionali, quam Ctesias describit, Persicam dialectum exstitisse probabile est; huc fortasse pertinet, quod narratur, Bocharam et regiones ad Ochum sitas, ab Istachar s. Persepoli incolae accepisse; si quidem hoc ad tam prisca tempora referri potest. Verum Samscredana lingua, mater Dialectorum Indicarum, quae olim sine dubio in usu fuit eaque imprimis in India septentrionali, cum Persica maxime cognata est, quod probavit P. Paullinus. Temporis longinquitatem, populorum commigrationes aliasque res si respexeris, quae in linguas vim habent, similitudinem utriusque sermonis olim multo maiorem fuisse, credibile est.

Haec vero similitudo in comparationibus, ut supra factum est, offendere possit. At Persica lingua, quae nunc exstat, (Parsi) non magnopere mutata esse videtur, imo formam antiquam et verba quae dicuntur primitiva semper servavit. Multa quidem vv. arabica recepit, reliquis autem fere immutatis relictis. Hinc fit, ut Persica vv. ab Herodoto aliisque allata, in recenti lingua Persica plerumque agnoscí possint, nisi tempore interierunt.

De vocabulis quidem, quae in Persicis excerptis et in fragmentis leguntur, haec mecum benignissime communicavit idem V. Celeberr. Tychsenius, Eques etc. Vocab. *Zωγάνης* ex Persico sermone non est explicandum, quum de Babylonio quodam more sermo est. *Zωγαν* (exitus *ης* est Graecus) Chaldaic. *ܙܘܓܢ*, quod est:

Antistes, praefectus, esse videtur. — Hinc etiam derivandum sit Σαζεία, a קש, potavit; comessatio: קיש. —

Πισάγας, ὁ λεπρός, quod voluit iam Relandus, a Πίς, ܡܢܫܐ, leprosus, ducendum esse videtur. (V. Reland. Dissertt. Miscell. P. II. p. 220. et p. 152.) At sic αγας non explicatur. An fortasse est *כ), agah, i. e. notitia, nuntius, cura, attentio, providentia? Fortasse conspecto leproso hoc acclamabatur: Leprosus! cave! quod Ctesias pro uno v. habuisse videtur. Paullinus (l. l. p. 49) dicit: Vízam lingua Samscred. est venenum, et Vízaga, homo leprosus, veneno infectus. An hoc credere licet? Utrum Hindus revera lepram pro veneno habent, an haec est tantum opinio Paullini? —

Ἄζαβαρίτης vox est obscura; si quidem ατης exitus est, eam compositam dicere liceat ex ʾازار وار (azar war) ubi ʾr litera prioris verbi pronunciatione elisa est. Azar significat iniuriam, molestiam, importunitatem; Var est habens, aliqua re praeditus; hinc importunitatem habens, molestus, importunus, propterea quod nuntii munere functus (εἰσαγγελός; v. Hesych.) regi saepe molestus erat. Vocabulum autem Aza aliud esse potest, nunc obscurum, quod nuntium vel simile quid significabat.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΚΤΗΣΙΟΥ
ΑΛΛΑ ΤΙΝΑ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΑ,
 ΩΝ ΜΝΗΜΗΝ ΠΟΙΟΥΝΤΑΙ.

ΠΕΡΙΟΔΟΙ.

I. Παρὰ τῇ σχολιαστῇ τοῦ Ἀπολλωνίου εἰς τὸ
 β'. τῶν Ἀργοναυτ.

Μέμνηται αὐτοῦ [ἱεροῦ ὄρους] καὶ Κτησίας ἐν
 τῷ α' ^{a)}περιόδων.

Eiusdem CTESIAE ALIA quaedam
SCRIPTA, quorum fit mentio.

PERIODI.

I. Apud Scholiasten Apollonii in lib. II. Argonaut.
 [v. 1015. V. 2. p. 202. et 517. ed. Schaef.]

Meminit eius [montis Sacri] et Ctesias libro
 primo periodon.

^{a)} Περὶ ὁρῶν legendum esse censuit Meursius. v.
 supr. quae ex Fabric. bibl. Gr. excerpta sunt.

II. Καὶ ἐν τοῖς πρόσθεν ὁ αὐτός.

"Ὅτι δὲ τὰ Ἀμάραντα ὄρη ἐστὶ Κόλχων, ἱστορεῖ Κτησίας ἐν β^b).

Π Ε Ρ Ι Π Λ Ο Ι,

Π Ε Ρ Ι Π Λ Ο Υ Σ Α Σ Ι Α Σ.

III. Παρὰ τῷ Στεφάνῳ ἐν ἔθνικοις.

Σίγνυος, πόλις Αἰγυπτίων, ὡς Κτησίας ἐν πρώτῳ περίπλῳ.

II. Item in antecedentibus [v. 401. V. 2. p. 160. et 484.]

Quod vero Amaranta montes sint Colchorum, exponit Ctesias in libro II.

PERIPLI, vel PERIPLUS ASIAE.

III. Apud Stephanum in Ethnicis.

Sigynus, urbs Aegyptiorum, ut Ctesias primo periplon [circumnavigationum] libro.

---

b) Non additur ex περιόδοις esse in illis scholiis: inde tamen, unde et alterum, depromptum suspicor. Gron. V. de his montibus Ritter. *Erdkunde* V. 2. p. 659. et 763. ubi haec V. D. protulit: *Wahrscheinlich sind es diese immergrünen Nadelholzwaldungen auf den kolchischen Gebirgen, im Osten von Trapezunt, welche eben von dieser Eigenschaft, bei Ctesias, der davon in Indien oder Baktrien gehört zu haben scheint, den Namen Amarantenberge haben, da ἀμαράντινος von μαραίνω, so viel als unverwelklich, also immergrün heißen kann. Ceterum τὰ accessit e*

IV. [Παρά τῷ ἀδτῷ ἐν τοῖς ἀδτοῖς ἐθνικοῖς.

Κοσύτη: πόλις Ὀμβρική· Κτησίας τρίτη περιηγήσεως ^{c)}].

V. Παρά τῷ Ἄρποκρατίωνι ἐν λεξικῷ· ἐν Σκιάποδες.

Κτησίας ἐν περίπλῳ Ἀσίας φησὶν, Ὑπὲρ δὲ τούτων Σκιάποδες ὄνομα. τοὺς τε πόδας, ὡς περ οἱ χῆνες ἔχουσι κάρτα πλατέας. Καὶ ὅταν θέρμη ᾖ, ὑπτιοὶ ἀναπεσόντες, ἄραντες τὰ σκέλη, σκιάζονται τοῖς ποσίν ^{d)}.

IV. [Apud eundem in iisdem Ethnicis.

Cosyte, urbs Umbrica, de qua mentionem facit Ctesias libro III. Periegeseos.]

V. Apud Harpocratonem in lexico, voce Sciapodes.

Ctesias in Periplo Asiae ait: Super hos populus nomine Sciapodes; et habent pedes non aliter ac anseres admodum latos. quandoque calet, illi supini procidunt, et sublatis cruribus, umbram sibi pedibus efficiunt.

Scholiis cod. Paris. In iisdem est Κολχίδος εἰσὶ πρό ἐστὶ Κόλχων et deinceps: καὶ Κτ. ἐν β̄ ιστορεῖ.

c) Κοσύλη scribendum esse ad Stephani locum ex Cluver. Ital. Antiq. 2, 8. annotavit *Berkel*. Fragmentum vero, hucusque neglectum, huc pertinere mihi videbatur.

d) Eadem ex Harpocrate sine dubio in suum Lexicon transtulit Suidas sub eadem voce. Ante περίπλῳ additum habet articul. τῷ; post Σκιάπ. omisso v. ὄνομα dat: οἱ τοὺς τε πόδας ὡς χῆνες. Ceterum v. Plin. 7, 2. supra. Olear. ad Philostr. A. V. 3, 45. p. 133, a, 8.

VI.

[Ad periplos pertinere etiam videtur, quod de Insula Thule narrat Servius Honoratus ad Virgilio Georgica I. v. 30.: Thule insula est Oceani inter septentrionalem et occidentalem plagam, ultra Britanniam, iuxta Orchadas et Hiberniam. In hac Tile cum sol in Cancro est, dies continuus sine noctibus esse dicitur. Praeterea miracula de hac insula feruntur, sicut apud Graecos Ctesias et Diogenes, apud Latinos Sammonicus dicit.]

ΠΕΡΙ ΟΡΩΝ ^{e)},

ΕΙ ΜΗ ΣΦΑΛΛΟΜΕΘΑ.

VII. Παρά τῷ Στοβαίῳ, λόγῳ περὶ νόσου.

Ὅρος ἐστὶ τῆς Μυσίας Τεύθρας καλούμενον, γεννᾶται δ' ἐν αὐτῷ λίθος ἀντιπαθῆς προσσημαζόμε-

DE MONTIBUS, si titulus non fallit.

VII. Apud Stobaeum, sermone de morbo.

[XCVIII. p. 541. ed. Gesner.]

Est in Mysia mons, appellatus Teuthras, in quo nascitur lapis Antipathes cognominatus, qui efficacissimus est adversus vitiliginem et le-

e) Opto saepe Graece illos Indices auctorum in Stobaeo ad oram exstare: et non nemo, credo, mecum alius. Latinus saltem hic exstat, *Ctesiae Cnidii. lib. 2. de Montibus*, quem interim cum Brissonio sequuti sumus. *Gron.*

νος, ὃς κάλλιστα ποιεῖ πρὸς ἀλφουὺς καὶ λέπρας, δι' οἴνου τριβόμενος, καὶ τοῖς πάσχουσιν ἐπιτιθέμενος.

VIII. [Παρά τῷ Πλουτάρχῳ (εἶγε οὗτος ὁ γράψας) περὶ Ποταμῶν, κεφ. κα'.

Γεννᾶται δ' ἐν αὐτῷ λίθος Ἀντιπαθῆς καλούμενος· ὃς κάλλιστα ποιεῖ πρὸς ἀλφουὺς καὶ λεπρούς δι' οἴνου τριβόμενος· καθὼς ἱστορεῖ Κτησίας Κνίδιος ἐν β' περὶ Ὀρῶν f)].

ΠΕΡΙ ΠΟΤΑΜΩΝ.

IX. [Παρά τῷ αὐτῷ Πλουτάρχῳ.

Γεννᾶται δ' ἐν τῷ ποταμῷ τούτῳ βοτάνη, Κεγχρίτις προσαγορευομένη μελικήρῳ παρόμοιος· ἣν οἱ

pram, si vino conteratur, et aegrotis ita imponatur.

VIII. [Apud Plutarchum (siquidem is auctor est) de Fluviis c. 21, 5. sive in Geograph. Minor. Hudson. V. 2. p. 43.

In quo (Teuthrante monte) nascitur lapis Antipathes, qui cum vino attritus sanat vitiliginis et lepras, ut docet Ctesias Cnidius secundo de Montibus.]

IX. [Apud eundem Plutarchum cap. 19, 2. ap. Hudson. p. 39.

Nascitur in hoc fluvio (Alpheo) herba Cenchritis dicta, favi speciem referens, quam deco-

f) Fragmentum adhuc neglectum, auctius iam editum, quam apud Stobaeum legitur.

ιατροὶ καθέροντες, πιεῖν διδόναι τοῖς ἀπηλλοτριωμέ-
 ναις ἔχουσι τὰς φρένας, καὶ ἀπαλλάττουσιν αὐτοὺς τῆς
 μανίας· καθῶς ἱστορεῖ Κτησίᾳς ἐν αΐ περὶ ποτα-
 μῶν ε)].

ΠΕΡΙ ΤΩΝ

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΣΙΑΝ ΦΟΡΩΝ.

X. Παρὰ τῷ Ἀθηναίῳ Δειπνοσοφ. β΄.

Κτησίᾳς δὲ ἐν Καρμανίᾳ φησὶ γίνεσθαι ἔλαιον
 h) ἀκάνθινον, ᾧ χρῆσθαι βασιλέα. ὅς καὶ καταλέγων

ctam medici iis, qui abalienata sunt mente, po-
 tandam praebent, et ab insania eos liberant, ut
 docet Ctesias primo de Fluminibus.]

DE ASIATICIS TRIBUTIS.

X. Apud Athenaeum lib. II. Dipnosoph. [c. 25.
 p. 67, a. Casaub. c. 74. p. 257. Vol. 1. Schweigh.]

Ctesias autem Carmaniam oleum acan-
 thinum producere, et eo regem uti, ait. Qui

g) Hoc etiam fragmentum in Ctesiae fragmentis fru-
 stra adhuc quaeritur. Utrumque vero laudavit Fabric.
 in Biblioth. Gr. V. supra. In eodem Plutarchi libro
 ex Ctesiae Persicis excerpta esse c. 23., quae de *Ara-*
xe fluvio ibi traduntur, dubitanter suspicatus est Rit-
 ter, *Erdkunde* V. 2. p. 827. At diserte *Ctesiphon* ibi
 nominatur.

h) V. clariss. Casaub. 2. Athen. 25. ubi inter alia,
Oleum, ait, *acanthinum ex quo spinæ genere confice-*
rent Carmani, tam incertum mihi, quam illud est
certum, falli eos qui emendant Ctesiae locum hunc
et scribunt οὐκ ἀκάνθινον, ostenditque eodem modo

ἐν τῷ Περὶ τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν φόρων ⁱ⁾ τρίτῃ βιβλίῳ πάντα τὰ τῷ βασιλεῖ παρασκευαζόμενα ἐπὶ τῷ δείπνῳ, οὔτε πεπέριως μέμνηται, οὔτε ὄξους, ὃ μόνον ἄριστόν ἐστι τῶν ἠδυσμάτων. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ Δείνων ἐν τῇ Περσικῇ πραγματείᾳ· ὅς γέ φησι καὶ ἄλλας ^{k)} Ἀμμωνιακὸν ἀπ' Αἰγύπτου ἀναπέμπεσθαι βασιλεῖ, καὶ ὕδωρ ἐκ τοῦ Νείλου.

XI. Παρὰ τῷ αὐτῷ Δειπνοσ. ⁱ.

Ἀμύντας ἐν τοῖς Σταθμοῖς, τὸ τῶν Ταπύρων ^{l)} ἔθνος, φησὶν, οὕτω φίλωρον εἶναι ὡς καὶ ἀλείμμα-

etiam in libro quem de Asiaticis tributis scripsit, coenae regiae apparatus describens, neque piperis neque aceti meminit, quod unum inter condimenta est optimum. Ac ne Dīno quidem in Persicis scriptis: qui memorat alioqui et salem Ammoniacum et aquam Nili ad regem mitti.

XI. Apud eundem lib. X. [c. 12. p. 442, b. Cas. c. 59. p. 119. V. 4. Schweigh.]

Amyntas quoque, in libro qui σταθμοὶ inscribitur, Tapyrorum gentem ita vino deditam

haec [Athenaei ab Eustathio [ad Hom. Od. ζ'. p. 248, 19. p. 1552. v. 30. cuius verba sunt: ἐγίνετό τι (ἐλαιον) καὶ ἐξ ἀκάνθης, ὡς δηλοῖ ὁ γράψας τὸ, ἐν Καρμανίᾳ ἱστορεῖ Κτησίᾳς, ἐλαιον γίνεσθαι ἀκάνθινον, ᾧ χρῆσθαι τὸν βασιλέα.] adferri. Gron. Strab. 15. p. 726. ed. Casaub. eundem fortasse, quem Athenaeus, Ctesiae locum ante oculos habuit.

ⁱ⁾ Mssti. Schweigh. non τρίτῳ sed τούτῳ habent, quare aliud quid latere in hac voce ei visum est. Libro 10. nude citatur liber. v. mox. v. Animadvv. p. 448. V. 1. et Indicem scriptor. p. 45. ubi V. D.: Liber de Reditibus, inquit, fuit fortasse unus ex libris Persicis.)

^{k)} Alii Ἀμμωνιακούς. v. Schweigh. Animadvv. l. l.

^{l)} Tapyrorum φιλοινίαν et Aelianus commemorat,

τι ἄλλω μηδενὶ χρῆσθαι ἢ τῷ οἴνῳ. τὰ δ' αὐτὰ ιστορεῖ καὶ Κτησίας ἐν τῷ Περί τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν πόρων. οὗτος δὲ καὶ δικαιοτάτους αὐτοὺς λέγει εἶναι.

XII. [Παρά τῷ Γαλήνῳ.

Κατεγνώκασιν Ἱπποκράτους, ἐπ' ἐμβαλεῖν τὸ κατ' ἰσχίον ἄρθρον, ὡς ἂν ἐκπίπτον αὐτίκα, πρῶτος Κτησίας ὁ Κνίδιος, συγγενὴς αὐτοῦ· καὶ γὰρ αὐτὸς ἦν Ἀσκληπιάδης τὸ γένος· ἐφεξῆς δὲ Κτησίου καὶ ἄλλοι τινές ^{m)}].

esse tradit, ut ne ad unguendum quidem alia re ulla, quam vino utatur. Eadem autem et Ctesias commemorat in libro quem de Asiaticis tributis scripsit: qui et iustissimos esse illos tradit.

XII. [Apud Galenum, Commentar. IV. in Hippocrat. de Articul. T. 12. p. 452. ed. Charter.

Reprehendunt Hippocratem, quod ponere tentet femur in coxa prolapsum, quum iterum protinus elabatur, primo quidem Ctesias Cnidius, eius cognatus; nam ipse quoque ex familia fuit Asclepiadarum; post Ctesiam vero alii nonnulli.]

XIII.

Sed fere oblitus fui loci adhuc apud Antigonum ἐν ιστοριῶν συναγωγῇ ubi tamen liquido

ut indicat Casaub. 10. Athen. 12. [v. Aelian. V. h. 3, 13.]

m) Cf. *Le Clerc, Histoire de la Médecine* p. 260. *Sprengel, Geschichte der Medicin* V. 1. p. 356 sq. ed. II. De pluribus Asclepiadibus v. Fabric. *Bibl. Gr.* V. 2. p. 113 sq. ed. Harl. De fragm. consule Praef.

quid scripserit Ctesias indicare tibi non possum. Postquam enim narravit Cranone, urbe Thessaliae, esse saltem duos corvos, nec unquam plures ibi visos: quibus interiicit de incolarum aereo curru sacro; quo pulsato et deum precati impetrant pluviam. tum ex Theopompo addit, eos corvos tamdiu Cranone morari dum pullos educaverint, quibus tum relictis ipsi abeant statim. Post quae ita ait, historia, ut signant, XVI. G. Xyl. interprete. Gron.

Καὶ ἐν Ἐκβατάνοις δὲ καὶ ἐν Πέρσαις Κτησίας ἱστορεῖ παραπλήσιον τι τούτοις· διὰ δὲ τὸ αὐτὸν πολλὰ ψεῦδεσθαι παρελείπομεν τὴν ἐκλογὴν. Καὶ γὰρ ἐφαίνετο τερατώδης.

Narrat Ctesias aliquid huic historiae adsimile, quod Ecbatanis et in Persia fiat. Sed quia multa is mentitur, nos decerpere eam narrationem, cum monstrosa videatur, omisimus.

XIV.

[Postremo loco fragmentum incerti cuiusdam scriptoris ex eodem Antigono (cap. 128.) petiit, addo, quod Ctesiae haud improbabiler tribuendum esse suspicatus est Niclas ad eum l. p. 177. ed. Beckman. Verba haec sunt: „Φησὶν δ' ὁ ἱστοριογράφος, Ἀρσάμην τὸν Πέρσῃν εὐθύς ἐκ γενετῆς ὀδόντας ἔχειν· i. e. Historiae scriptor ait, Arsamen Persam natum esse dentatum.“ Quis sit Arsames non constat. Fratrem Artaxerxis, Darii pater, huius nominis memoratur, de quo v. Wesseling. ad Diodor. 17. p. 164. praeter hunc Ciliciae satrapae mentionem fecit Curtius. De re cf. Beckman. ad h. l.]

I N D E X

RERUM ET NOMINUM

in Ctesiae Persica, Indica etc. et Annotationes.

[Litera *P.*, Excerpta Persica Photii; *I.*, eiusdem Excerpta Indica; *Fr. P.*, Fragmenta ex Persicis hausta; *Fr. I.*, Fragmenta ex Indicis sumta indicantur.]

A.

- A**buletus, ad P. 63.
Abulites, P. 63.
Abydus, P. 23.
Achaemenes, ad P. 32.
Achaemenides, P. 32 sq. 36.
Aegos flumen, Fr. P. LX.
Aegyptius quidam, P. 32.
Aegyptus, P. 32. Fr. P. XV. XVIII. XLVI.
Aethiopes, Fr. P. XXIII.
Aethiopia, Fr. P. XXIII. I. 32. ad Fr. I. XVII.
Aetna, I. 10. bis.
Agatharchides, Fr. I. XLVI.
Agbatana, ad P. 4. Fr. P. XLIII. XLIV. annot. cf. Lobeck. in Parerg. ad Prynich. p. 484. not. †
Aggaeus, Fr. P. XXX.
Alcides, P. 43.
Alexander, Fr. P. XIX. Fr. I. LII.
Alexander Polyhistor, Fr. P. V.
Alogune, P. 44.
Amaranta, Fr. varia, II.
Amasis, ad P. 9. Fr. P. XLVI.
Amastris, ad P. 20.
Amazones, Fr. P. XXVIII.
Amestris, ad P. 20.
Amistris, P. 30. 39. 49. 53. 54.
Ammon, Fr. P. XXV.
Amoraeus, P. 6. 7.
Amorges, P. 3. 7. 8.
Amphinomus et Anapis, ad I. 10.
Amyntas, Fr. varia, XI.
Amyntis, Praefat.
Amyrtaeus, P. 9.
Amystris, P. 20. ad P. 30.
Amytis, P. 2. 10 sqq. 20, annot. 28. 30. 36. 39 sqq. Fr. P. XXXII. Praefat.

- Anabaxares**, ad Fr. P. VII.
Anabaxares, Fr. P. VII.
Anacindaraxes, Fr. P. VII.
Anacyndaraxes, ad Fr. P. VII. XI. cf. Fabric. Bibl. Gr. Vol. IV. p. 634. sub v. ἀγχιάλη. ed. Harles.
Anapis, ad I. 10.
ἀνάσπαστος, ad P. 10.
Anaxagoras, P. 63.
Andia, P. 44.
Androphagus, Fr. I. XVI.
Animalia rubentia, I. 21., Fr. I. XXXV.
Annarus, Fr. P. XLII.
Antipathes lapis, Fr. varia VII. VIII. p. 285 sq.
Antiphon, Testimon. de Ctes. V. in Praefat.
Anutis, ad P. 28.
ἀπαθανατίζω, Fr. P. XXV.
Aphytae, arbores, Fr. I. XLVII. Excurs. §. 8.
Apollinis aedes, P. 4. 25.
Apello, P. 27.
Apollonides, P. 30. 42.
Apollonius, ad P. 30. Fr. P. II. XLV.
Apollonius Cappadox, Fr. I. LI.
ἀποφύαδες, Fr. I. XV.
Apries, Fr. P. XLVI.
Arabia, Fr. I. III.
Arbaces Medus, Fr. P. V. annot. VII. XXVII.
Arbarius, P. 47.
Arbianes, Fr. P. XXVII.
Arbines, ad Fr. P. XXVII.
Arbores, I. 19. 28. electriciferae, Fr. I. XXXIII. laniferae, Fr. I. LIV.
ἀρχειν χειρῶν ἀδίκων, ad P. 8.
Archous, ad Fr. P. XLVII.
Arcus Scytharum, P. 17.
Aethiopum, ad P. 17.
Argades, flumen, Fr. P. XLVII.
Ariaeus, Fr. P. LIII.
Ariammes, ad P. 16.
Ariaramnes, P. 16.
Arimaspae, Fr. I. LIII.
Aristeas, Fr. I. LIII.
Aristides, P. 26.
Armenia, P. 40. Fr. I. XXI.
Arrianus, Fr. I. LI.
Arsacas, Arsaces, P. 49. 53. 56. 57.
Arsaeus, ad Fr. P. XXVII.
Arsames, Fr. varia, XIV. p. 290.
Arses, ad Fr. P. LI.
Arsicas, Fr. P. LI. annot.
Arsites, P. 44. 50. 51.
Artabanus, ad P. 20. 29. 31.
Artabas, ad P. 29.
Artabazus, ad P. 33.
Artaeus, Fr. P. XXVII.
Artagerses, Fr. P. LIII. LIV.
Artapanus, P. 20. 23. 29 sqq.
Artaphernes, P. 14.
Artarius, P. 38. 39.
Artasyras, P. 9. 10. 13. 14. 19. 20. 50.
Artaxares, ad P. 39.
Artaxerxes, P. 1. 20. 29 sqq. 49. 57 sqq. Fr. P. X. LI. annot. LII. LIV. LVIII. LXII.
Artias, ad Fr. P. XXVII.
Artibarnas, ad Fr. P. XXVII.
Artibarxanes, P. 49. Praefat.
Artibarzanes, ad P. 49.
Artienes, ad Fr. P. XXVII.
Artines, ad Fr. P. XXVII.

- Artiphyus, ad P. 37.
 Artybius, ad P. 51.
 Artyphius, P. 37. 50. 51.
 Artostes, P. 49.
 Artoxanes, ad P. 49.
 Artoxares, P. 39. 40. 47. 49.
 53.
 Artoxerxes, v. Artax. Praef.
 Artycas, Fr. P. XXVII.
 Artynes, Fr. P. XXVII.
 Arxanes, P. 47. Praefat.
 Asclepiadae, Fr. varia, XII.
 Asia, Fr. I. I. II.
 Asini silvestres, I. 25 sq. Fr.
 I. XXXVI. Pygmaeorum,
 I. 11.
 Aspadas, Fr. P. XXVII. ad
 P. 9.
 Aspadates, P. 9.
 Aspamitres, P. 30.
 Assyrii, P. 1. Fr. P. IV. an-
 not. V. XI. XIII. XIV.
 XXV. XXVII.
 Ἀσσυριακὰ et Συριακὰ, v.
 Testimon. de Ctesia II. in
 Praef.
 ἀσταφίς, I. 22.
 Astarte, ad Fr. P. XLVIII.
 XLIX.
 Astibaras, Fr. P. XXVII.
 Astyages, P. 2. Fr. P. XXVII
 fin. XXXII.
 Astybaras, Fr. P. XXVII.
 Astyigas, P. 2 sqq. v. Astya-
 ges.
 Atacas, ad P. 20.
 Ataphernes, ad P. 14.
 Atargata, Fr. P. XLVIII. ad
 Fr. P. XLIX.
 Athara, Fr. P. XLVIII.
 Athenae, P. 26. 43.
 Athenienses, P. 21. 26. 32.
 43.
 Athous, P. 49.
 Atticae locus, P. 26.
 Aurum Indicum, I. 12.
 Ἀζαβαρίτης, P. 46, annot.
 v. etiam Excurs. ad Indic.
 p. 281.
 Ἀζαραπατεῖς, ad P. 46.

 B.
 Babylon, P. 12. 21. 22. 28.
 38. 56. 59. Fr. P. XI. XII.
 XVIII. XXI. Fr. I. VI.
 Babylonii, P. 22 annot.
 Bacabasus, ad P. 30.
 Bactra, P. 31. 64. Fr. P.
 XII. I. 11, fin.
 Bactri, Bactrii, Bactriani,
 P. 2. 8. 11. Fr. P. XVI.
 XXXIII. Fr. I. XXVI.
 Bagapaeus, P. 44.
 Bagapates, P. 9. 10. 13. 14.
 19. 59.
 Bagazus, ad P. 28.
 Bagoas, ad Fr. P. LIII.
 Bagorazus, P. 44 sqq.
 βαλλάδη, I. 30. Excurs. §. 12.
 Bambyce, Fr. P. XLIX.
 Barcanii, P. 5. 8. Fr. P.
 XXXII.
 Barene, P. 4. Fr. P. XLIII.
 Barises, ad P. 14.
 Barisses, P. 14.
 Belessys, Fr. P. V.
 Belitanas, P. 21.
 Belitara, Fr. P. LV.
 Beltassar, ad Fr. P. LV.
 Belus, ad P. 21. Fr. P. XI.
 XII.
 Berosus, Fr. P. VI.
 Bion, Fr. P. V.
 Bithynia, Fr. P. XV.
 βίττακος, Exc. §. 2. p. 272.

- Borcanii, Fr. P. XV.
 Bosphorus, P. 17. annot.
 Boves Susiani, Fr. P. XL.
   Indici, I. II. Pygmaeorum, Fr. I. XI.
 Brachmanes, Fr. I. LI.
 Britannia, Fr. varia, VI.
 Bulbus, Fr. P. LVIII.
 Byblus urbs, P. 33. annot. 34. 35.
- C. (K. X.)
- Caddusii, ad Fr. P. XV.
 Cadusii, Fr. P. XV. annot. Fr. P. XXVII.
 Calamus Ind., I. 6. 31. Fr. I. XIV.
 — Arab. ibid.
 Calliades, P. 24.
 Callias, Fr. P. LVIII.
 Callisthenes, Fr. P. XIV.
 Calor Indiae, I. 5.
 Calystrii, I. 20. Exc. §. 9.
 Cambyses, P. 1. 8 sqq. Fr. P. XLVI.
 Cameli, Fr. P. XXXV.
 Canes, Cynamolgorum, Fr. I. X. XI. Indici, I. 5.
 Cappadocia, Fr. P. XV.
 Caprae Indorum. I. 13. Fr. I. XII. v. et *Caspiae*.
 Car, P. 59.
 Caria, Fr. P. XV.
 Carmania, Fr. varia, X.
 Carmanii, ad P. 5. 8. Fr. P. XV.
 Carpion, Κάριον, I. 28. Excurs. §. 11.
 Cartazonon, Exc. §. 10.
 Carthaginenses, Καρχηδόνιοι, ad P. 17. 21.
 Caryanii, ad Fr. P. XV.
 Caryatides, Fr. P. LV. annot.
 Caseus, I. 29.
 Caspiae caprae, ad Fr. P. XXXV.
 Caspiae portae, Fr. P. XV. annot.
 Caspiana, Fr. P. XV.
 Caunii, P. 43. Fr. P. LIII.
 Caunus, P. 43.
 Cenchrites herba, Fr. varia, IX. p. 286.
 Chalcedonenses, P. 17. 21. De confusione huius nominis cum v. *Carthaginiensium* haud infrequenti v. Hemsterhus. ad Polluc. X, 73. v. etiam Praef. Chaldaei, P. 15. annot.
 Chalybs Indicus, ad I. 4.
 Charitimides, P. 32 sq.
 Charitomides, ad P. 32.
 Chauon regio, Fr. P. I. annot. χειρών ἀδικῶν ἀρχεῖν, v. ἀρχεῖν.
 Chimaera mons, Fr. I. XX. XXII.
 Choana, ad Fr. P. I.
 Choaspes, Fr. P. XXXVIII.
 Choramnaei, Fr. P. XXXIV.
 Choramnii, P. 8.
 Chorasmii, ad Fr. P. XV.
 Choromandae, ad Fr. P. XXXIV.
 Choromnaei, Fr. P. XV. annot.
 Cilices, P. 58.
 Cilicia, Fr. P. XV.
 Κιννάβαρι et κινάβ. I. 3.
 Citaris, P. 48, annot.
 Clearchus, P. 58. 60. 62. Fr. P. LIV. LV.

- Clitarchus, Fr. P. XIX. XXI.
     Fr. I. XLVI.
 Cnidus, P. 64.
 Colchi, Fr. varia, II.
 Columbae, Fr. P. XXVI.
 Combapheus, P. 9. bis.
 Conon, P. 63. Fr. P. LX.
 Cornu asinorum, I. 25.
 Cornuti apri, ad I. 25.
 Cosmartidene, P. 44.
 Cosyte urbs, Fr. varia, IV.
 Cotyle, ad Fr. varia, IV.
 Crates, Fr. I. XXX.
 Cratinus, Fr. P. LVIII.
 Cretenses sagittarii, P. 26,
     annot.
 Criscrana, *Κρίσκρανα*, P.
     2. et annot.
 Crocottas, I. 32. Exc. 12.
 Croesi filius, P. 4.
     — mater, ibid.
 Croesus, P. 4. Fr. P. XXXII.
 Crucibus tribus suffigi, P.
     36. annot.
 Ctesiarachus, v. Ctesiochus.
 Ctesias, P. 1. 2. 60. 63. 64.
     ad P. 49. I. 28. 33. et prae-
     terea in quovis fere frag-
     mento et in praefatione.
 Ctesiochus, Fr. I. XII. et
     Testimon. de Ctes. III,
     IV. Praef.
 Cydraeus, Fr. P. XXX.
 Cynamolgi, Fr. I. X. XI.
 Cynocephali, I. 20 sqq. Fr.
     I. XXXIII. XLV. LIII.
     Excurs. §. 9.
 Cynolycus, I. 32. Excurs.
     12.
 Cyonii, I. 32.
 Cyprii, P. 63.
 Cyrenenses, Fr. P. XLVI.
 Cyrtae, urbs, P. 40.
- Cyrtaea, urbs, Fr. P. X.
 Cyrus maior, P. 1 sqq. 6. an-
     not. Fr. P. II. XXVII.
     XXXII. XXXVI. LI.
 Cyrus minor, P. 1. 44. Fr.
     P. LI. LII. LVII.
 Cyrus, sol, P. 49, annot.
     Fr. P. LI.
- D. (Δ.)
- Daci, ad Fr. P. XV.
 Daimachus, ad Fr. I. XLIX.
 Damaspia, P. 44.
 Dariaces, Fr. P. XLVIII.
 Dariaeus, P. 20. 29. 48.
 Dariaves, ad Fr. P. XLVIII.
 Darieces, v. Dariaces.
 Darius Hystaspis f., P. 14
     sqq. Fr. P. XLVIII.
 Darius Nothus, P. 1. ad P.
     48.
 Datis, P. 18.
 Delbiccae, ad Fr. P. XLV.
 Delphicum templum, P. 27.
 Demaratus, P. 23 sq.
 Derbices, P. 6. et annot. 7.
     Fr. P. XV. XLV. Praefat.
 Derbii, ad P. 6. Fr. P. XLV.
 Derceto, Fr. P. XII. XXVI.
     XLVIII. XLIX.
διαβατήριος, ad P. 17.
Δίκαιρος, Dicaeus, avis, I.
     17. Fr. I. XXXI. Excur.
     §. 5.
 Dinon, Fr. P. XXXVII. LIV.
     LV. LVI. Fr. varia, X.
 Dio Cassius, Fr. P. XXI.
 Diodorus, Fr. P. XIV. XXI.
     Fr. I. III.
 Diogenes, Fr. varia, VI.
 Dion, Fr. P. XIV.

Dirbae, Fr. I. XXV.
διφδεραί, Praef. ad Testim.
 Doni genus, P. 22.
 Drangae, Fr. P. XV.
 Duris, Fr. P. VII. ad Fr.
 I. IV.
 Dyrbaei, Fr. P. XXXIII.

E.

Ecbatana, P. 2. 4. 22. Fr.
 varia, XIII.
ἐκλογή, Praefat.
 Edessa, ad Fr. P. XLIX.
εἶναι pro *ἐξεῖναι*, ad Fr. I.
 IV.
εἰσβολή et *ἐκβολή*, ad Fr.
 P. XXVII.
ἐλαφος, ad Fr. P. XXXIV.
 Electrum, I. 19.
 Elephanti, P. 6. I. 3. Fr. I.
 VI. VII. VIII.
ἐνδέω, ad Fr. P. XIX.
 Ennius, Fr. I. LIII.
 Enotocoeti, ad Fr. I. LI.
 Ephesus, P. 64.
ἐπιτομή, Praefat.
 Equi Pygmaeorum, I. 11.
 Equorum cultus, P. 15, an-
 not. cf. Bochart. Hieroz.
 II, 10. V. 1. p. 141 sqq.
 Euagoras, P. 63.
 Euboea Chalcidica, I. 32.
 Eunuchi, Fr. P. LIII.
 Euphrates, Fr. P. XVII. XIX.

F.

Flamma, in monte Chi-
 maera, Fr. I. XX. XXII.
 cf. *Morgenblatt* 1823. N.
 89. p. 355.

Flos purpureus, I. 21.
 Fluvius Indiae mel conti-
 nens, I. 13.
 Fontes apud Indos, I. 4. 10.
 14. 30. Fr. I. XXXIX. XL.
 in Aethiopia, ibid. et
 XXXIX. XL - XLV.

G. (Γ.)

Gaitas flumen, Fr. I. XXX.
 Galligallinacei, I. 3. Fr. I.
 XVIII.
 Gartamarnes, ad Fr. P.
 XXVII.
 Gigis, Fr. P. LV.
 Ginge, P. 61.
 Graeci, P. 35. 50. 52. 58. 60.
 I. 22. ad Fr. P. XXXIII.
 Grypes, Gryphes, (Γρύψ),
 I. 12. Fr. I. XXVI. Exc.
 §. 4.
 Gum-lacca, ad I. 21.

H.

Hegesias, Fr. P. XXV^b. Fr.
 I. LIII.
 Hegias, P. 24 annot.
 Helicus, P. 55.
 Hellanicus, P. 57. Fr. P.
 LXII. Fr. I. XLIX.
 Henotictontes, Fr. I. L.
 Heracleum, P. 26.
 Hermippus, Fr. P. II.
 Herodotus, P. 1. 2. 22. 57.
 64. bis. Fr. P. XI. XIV.
 XXI. XXIII. XXXVI.
 XXXVIII. LXII. Fr. I.
 III. XLIX.
 Hesiodus, Fr. P. LXII.
 Hesychius, emend. ad Fr.
 P. LI. ad I. 18.

- Hesygōnus, Fr. I. L.
 Hibernia, Fr. Varia, VI.
 Hierapolis, ad Fr. P. XLIX.
 Hippocrates, Fr. varia, XII.
 Hippopotami, Fr. I. XXX.
 Homines caudati, Fr. I. XXX.
 Hominum genus, I. 31.
 Homerus, Fr. P. LXII.
 Hosthanes, Fr. P. II.
 Humata apud Persas cada-
 vera, ad P. 57. V. etiam
Persae.
 Hyapates, ad Fr. P. XII.
 Hydarnes, ad P. 23. 53.
 Hydaspes, ad Fr. P. XII.
 Hydrophanes lapis, ad I.
 2. 10.
 Hyparchus, v. v. seq.
 Hypobarus flumen, ad I.
 19. Fr. I. XLVII.
 Hyrcani, P. 44. Fr. P. XV.
 XLV., canes, Fr. I. X.
 Hystaspes, P. 20.
- I.
- Iambulus, Fr. I. L.
 Iancyrus, ad P. 17.
 Jason, Fr. P. XXV^b.
 Idernes, P. 14. 53.
ἰερόν ὄρος, Fr. varia, I.
 Ignis in Chimaera monte,
 Fr. I. XX. XXII.
 Inarus, P. 32 sqq.
 Indathyrus, ad P. 17.
 Indathyrus, ad P. 17. cf.
 Wyttenbach. ad Plut. T.
 6. P. 2. p. 1048. ed. Oxon.
 Indatyrus, ad P. 17.
 Indi, I. 1. 8. 9. 15. 20. 24. Fr.
 P. XI. Fr. I. XXIII. XXIV.
 XXVI. XXIX. XXXI.
 XXXVI.
- Indiae turbines, I. 8.
 Indica regio, P. 64. Fr. P.
 XXV. XXXIII. I. 1. Fr. I.
 I. II. III. Indica Semira-
 midis expeditio, ad Fr.
 P. XXIV. Indica vocabu-
 la, v. Excurs.
 Indorum iustitia et benevo-
 lentia erga regem. I. 14.
 regi non licet inebriari,
 Fr. I. IV. annot. rex, I. 11.
 22. 27. 28. 31. Fr. I. VI. v.
 et *calor, canes, caprae*.
 Indus fluv., I. 1. 6. 20. Fr.
 I. V.
 Indus quidam, P. 6.
 Infantes, sine sede perfora-
 ta, I. 24.
 Isigonus, Fr. I. LIII.
 Ister, P. 17. De Istro copio-
 se disputavit Krusius in
 Dissert. de Istri ostiis
 1820.
 Ithycles, Fr. P. LXI.
 Iuba, ad Fr. I. XVII.
 Iupiter diabaterius, P. 17.
 annot.
 Iustinus emendat. ad P. 17.
 30.
 Ixabanes, ad P. 13.
 Ixabates, P. 9. 10. 13. Praef.
 Ixalbates, ad P. 9.
 Izabates, ad P. 11.
- L.
- Labyxus, ad P. 11.
 Labyzus, P. 11.
 Lacedaemon, P. 23. 64. Fr.
 P. LIV.
 Lacedaemonii, P. 63. Fr.
 P. LX.
 Lacus apud Pygmaeos, I. 11.

- Leones, P. 5, fin.**
Leonidas, P. 23.
Locus sacer in India, I. 8.
Lous mensis, Fr. P. VI. annot.
Lycia, Fr. P. XV.
Lycu, P. 52.
Lydi, Fr. P. XXXI. XXXII.
Lydia, Fr. P. XV.
- M.**
- Macrobian, Fr. I. XLVI.**
Mactra, ad P. 64.
Madauces, ad Fr. P. XXVII.
Magophonia, festum, P. 15.
Magus, P. 1. 13. annot. 14.
Mandaucis, Fr. P. XXVII.
Mandi, Fr. I. XLVI.
Mantichora, v. Martich.
Marathon, P. 18. annot.
Mardonius, P. 14. 20. 21. 25.
Mare rubrum, P. 40. Indicium, I. 5.
Marsagetes, P. 16.
Martichora, I. 6. 7. Fr. I. XV. XVI. XVII. XVIII. Excurs. §. 3.
Martidenes, ad P. 44.
μαστιγοῦν, P. 23.
Matacas, P. 27.
Maurusiae fauces, I. 32.
Medi, Fr. P. IV. V. XXVII. LXII.
Media, Fr. P. I. XLIII.
Medici, qua auctoritate valerent apud Persas, ad P. 49.
Megabernes, P. 2. 8.
Megabazus, Fr. P. X, annot.
Megabyzus, P. 22. 27. 28. 30. 33 sqq.
- Megasthenes, Fr. I. XLVI. ad Fr. I. XLIX.**
Melanta, Fr. P. LV.
Meno, Thessalus, P. 58. 60. Fr. P. LV.
Menones, ad Fr. P. XII.
Menostanes, P. 38. 45. 46. 48. 51.
Menostates, P. 38. et annot.
Mermerus, Fr. P. XXX.
Mesabates, ad P. 59.
Metadrida regio, I. 32, ibi fons.
Metrostes, P. 55.
Milesia lana, Fr. P. XXXV.
Milesii, P. 50.
Miltiades, P. 18.
Mithras (v. potius Mithra), ad P. 49. Fr. I. IV, annot. cf. Rhode, die heilige Sage etc. p. 264 sqq.
Mithridates, ad P. 55. 59. Fr. P. LIII.
Mitradates, P. 55. 57. 59.
Mola aurea in donum data, P. 22.
Monoceros, Exc. §. 10.
Monocoli, ad Fr. I. XLV. LIII.
Monophthalmi, Fr. I. L.
Monosceli, Fr. I. XLV.
Montes, I. 16. 20. 22. 31.
Mulae, P. 45.
μυριόφορος, ad I. 6.
μῦρον, ad I. 28.
μυροδόδα, Exc. §. 11. I. 28.
Mysia, Fr. P. XV. Fr. varia, VII.
- N.**
- Nanarus, ad Fr. P. XXVII.**
Natacas, P. 20.

- Naxus, I. 10.
 Nearchus, ad Fr. I. XLIX.
 Neitētis, Fr. P. XLVI.
 Nicolaus Damascenus, ad
 Fr. P. XXVII. XXVIII.
 Nili aqua, Fr. varia, X.
 Ninus, Fr. P. V. VII. XI.
 XII. XVI. XVII. LXI.
 Ninus urbs, Fr. P. VII. an-
 not. XVII.
 Ninyas, Fr. P. VII. XII.
 XXV.
 Nisaei equi, Fr. P. LXII.
 Norodabates, ad P. 14.
 Norondabates, P. 14.
 Nuces Ponticae, I. 19.

 O. (Ω.)
 Oarses, Fr. P. LI.
 Ochus, P. 44. 47 sqq. 56.
 Odrysaē, Fr. P. III.
 Oebares, P. 2. 4 sqq. Fr. P.
 XXXII.
 Ogias, ad P. 24.
 Oleum, I. 11. 27. 28. 32. Fr.
 varia, X.
 Onesicritus, ad Fr. I. XLIX.
 LIII.
 Onnes, ad Fr. P. XII.
 Onneus, Fr. P. XII.
 Onophas, P. 14. 20. 26.
 Onyx, I. 5.
 ὠφελίμη, I. 30.
 Orchades, Fr. varia, VI.
 Oriscus, P. 33.
 Orondes, ad P. 57.
 Orontas, P. 57.
 Osiris, P. 37. ad P. 39.
 Ostanēs, ad P. 48.
 οὐδὲν λέγειν, ad Fr. I. II.
 οὐτῶ et οὐτῶς permutata,
 P. 1. 22. v. Xenophont.
 Anab. indic. sub h. v.
- Oves Indicae, I. 13. Fr. I.
 XII. XXVIII. XXIX. Eu-
 boicae, I. 32. Pygmaeor.
 I. 11.
 Oxendras, P. 49.

 P.
 Pactolus, I. 12.
 παλαιστής, I. 25.
 Palma Indica, I. 13.
 — Babylonica, *ibid.*
 Paludes Indiae, Fr. I. XI.
 XXXVIII., Siciliae et
 Mediae, *ibid.*
 Pamphylia, Fr. P. XV.
 Pandore, Fr. I. XLVI.
 Pantarbas, I. 2. Excur. §. 1.
 Paphlagonia, Fr. P. III.
 Paralus, Fr. P. XXV^b.
 Paramizes, Fr. P. VII.
 Πάρηβον, lignum, I. 18.
 Praef. et Excur. §. 6.
 Parmises, P. 3. 52.
 Parsodes, Fr. P. XXVII.
 Parsondes, ad Fr. P. XXVII.
 Parthii, P. 8. Parthi, Fr. P.
 XV. XXVII. XXX.
 Parybum lignum, Fr. I.
 XXXII.
 Parysatis, P. 1. 44. 48 sqq.
 Fr. P. XLVIII. LV. LVII.
 I. 4. Ejus urbs, P. 59,
 annot.
 Pausanias, P. 25.
 Pediculi, v. Phtires.
 Περιοίκοι, P. 25.
 Perituchmes, ad P. 53.
 Persae, P. 1. Fr. P. XXVII
 fin. XXXI. XXXIX. L.
 LXII. Fr. varia, XIII. Eo-
 rum disciplina ad P. 23.
 rex, I. 28. reges in Per-

- sia sepulti, ad P. 9. (De se-
 peliendis mortuis apud
 Persas et de sepulchris
 regum v. inprimis Rhode,
die heilige Sage etc. p. 489
 sqq.) Regum itinera, ad
 P. 20. Ebriositas, Fr. I.
 IV. annot. Eorumdem
 coenâ, Fr. P. XXXVII. lu-
 xuria ad Fr. P. XXXVIII.
 cf. Fr. I. XXXII.
- Persepolis, ad P. 15.
 Persia, Fr. P. XV.
- Persica vocabula, P. 2. 41.
 46. 61. Fr. P. VI. LIX. cf.
 Excurs. ad Indica; ad Fr.
 I. XLIV. v. etiam ad Te-
 stimon. I. de Ctesia in
 Praefat.
- Persicae tincturae, I. 21.
 Petesacas, Fr. P. XXXII.
 Petisacas, P. 5.
 Petises, P. 39. Praefat.
- Phalenus Zacynthius, Fr.
 P. LIV.
- Phallenus, ad Fr. P. LIV.
- Pharnabazus, P. 63. Fr. P.
 LX.
- Pharnacias, ad P. 45. 51.
 Pharnacyas, P. 45. 51.
 Pharziris, Fr. P. XLVIII.
 Pharziros, ad Fr. P. XLVIII.
- Phaselis Lyciae, I. 10.
 Phaselitae, Fr. I. XX. XXII.
- Phasidis fluvii aqua, I. 10.
- Phayllus, ad Fr. P. LIV.
- Philostephanus, Fr. P. XXV,
 b.
- Philostratus, Fr. P. XXI.
- Phoenicia, Fr. P. XV.
- Photius, Praefat. p. V. VI.
- Phrygia, Fr. P. XV., ad Hel-
 lespontum, Fr. P. XV.
- Phthires, I. 21.
- Pisages, (Πισάγας) P. 41.
 v. Exc. ad Indic. p. 281.
- Pisces nigri, Fr. I. XIX. XXI.
- Piscis, Fr. P. XLIX.
- Pisuthnes, P. 52. cf. Thu-
 cyd. 3; 34. Plutarch. Pe-
 ricl. c. 25.
- Plataeenses, P. 25.
- Plinius maior emend. ad
 I. 19.
- Pocula fictilia, Fr. P.
 XXXIX.
- Polycritus, Fr. P. LX.
- Polystephanus, Fr. I. LIII.
- Pontus, P. 18. Fr. P. XV.
- Porcus, I. 13.
- Priaramnes, ad P. 16.
- Propontis, Fr. P. XV.
- Proxenus Boeotus, P. 60.
- Prusa, I. 10.
- Psittacus, avis, I. 3. Praef.
 et Excurs. §. 2.
- Psylli Indi, Fr. I. XXIII.
- Africani, Fr. I. XXIII.
- Eorum animalia, Fr. I.
 XXIII.
- Pugna Cyri et Artaxerxis,
 Fr. P. LII. LIII.
- Purpura graeca, I. 21.
- Pygmaei, I. 11. Fr. I. LIII.
- R.
- Reginae Persarum; earum
 potentia, ad P. 42.
- Rex (Artaxerxes) I. 4.
- Rex Indorum, I. 11.
- Reginus, Fr. I. L.
- Rhodogune, P. 20. annot. 30.
- Rhodus, P. 64.
- Rhomni, ad Fr. P. XV.

- ῥώξ, ad I. 19, fin.
 Roxane, P. 12. 54. 55.
 Ryndace avis, (*ρυνδάκη*) P.
 61, annot.
 Ryntaces, avis, Fr. P. LV.
- S.
- Sacae, P. 3. 7. Fr. P. XXVII.
 XXIX. XXX. Fr. I. XVIII.
 Sacarum mulieres, Fr. P.
 XXVIII. XXIX.
 Sacea festum, Fr. P. VI. an-
 not. v. etiam Excurs. ad
 Indic. p. 281.
 Sal, fossilis, ad Fr. P. XXIII.
 Ammoniacus, Fr. varia, X.
 Salagrama, ad I. 2.
 Salamis, P. 26. 63.
 Sammonicus, Fr. varia, VI.
 Sanguis taurinus, ad P. 10.
 Sarapis, Fr. P. LIX.
 Sardanapalus, Fr. P. IV. V.
 VII. VIII. XXVII.
 Sardes, P. 4. 27. Fr. P. XXXII.
 Sardo, lapis, I. 5. 16. Sar-
 do, mons, I. 8.
 Sarsamas, P. 35.
 Sartamas, ad P. 35.
 Satibarzanes, P. 57. annot.
 63. ad Fr. P. LIII.
 Satrapae, ad P. 22.
 Satyri, Fr. I. XXX.
 Sauromatae, Fr. I. LIII.
 Sciapodes, Fr. I. XLV.
 varia, V.
 Scolex, vermis, I. 1. 27.
 Scorpius terrestris, I. 7. ad
 Fr. I. XXVII.
 Scylax, Fr. I. L.
 Scytarbes, ad P. 17.
 Scytæres, ad P. 17.
 Scythae, ad P. 3. 16. annot.
 17. Fr. I. LIII.
 Scytharbes, ad P. 17.
 Scytharces, P. 17. Praefat.
 Scythia, Fr. I. XXV.
 Scythica oratio, Fr. P. LVII.
 Secyndianus, P. 44 sqq.
 Semiramis, P. 64. Fr. P. I.
 VII. XI. XII. XVII. XVIII.
 XIX. XXII. XXIV sqq.
 LXI.
 Sepeliendi mortuos apud
 Aethiopes mos, Fr. P.
 XXIII. v. *Humata* etc.
 Seres, Fr. I. XXX.
 Serpentes, I. 16. ad I. 27.
 Fr. I. XIII. Fr. P. XLVII.
 Sesosis, Fr. P. XIV.
 Sesostris, Fr. P. XIV.
 Side, Fr. I. XLIV.
 Sigynus, urbs, Fr. varia,
 III.
 Sila, ad Fr. I. XLIV.
 Silla, ad Fr. I. XLIV.
 Simiae parvae, I. 3.
 Simmas, ad Fr. P. XII.
 Simocatus, Fr. P. XIV.
 Simoeis, Fr. P. XII.
 Siptachora, I. 19. 22. ad Fr.
 I. XLVII. Excurs. §. 8.
 Sittace, Fr. P. XLVII.
 Smerdes, ad P. 1. 8.
 Sogdianus, ad P. 44.
 Solis cultus, P. 15. annot.
 cf. Rhode. *die heilige Sa-*
ge etc. p. 250 sqq.
 Sosarmus, Fr. P. XXVII.
 Spamithra, P. 3.
 Spamitres, P. 29. 30.
 Sparamizes, ad Fr. P. VII.
 Sparæthra, ad P. 3.
 Spartani, P. 25.
 Sphandadates, ad P. 10. 11.

- Sphendadates**, P. 15. ad P. 1. 10. 11. Praefat.
Spitaces, P. 2. 8: annot.
Spitamas, P. 2. 8.
Spithamas, P. 39.
Spitharadatus, ad P. 52.
Spithradates, P. 52.
Statira, P. 53. 55. 56. 57. 60. 61. Fr. P. LV.
στρατεία, στρατία, permutata, P. 35. annot.
Stryaglius, Fr. P. XXVIII.
Stryalius, Fr. P. XXIX.
Stryangaesus, ad Fr. P. XXVIII.
Suidas emend., ad P. 20. Fr. P. LI.
Supercilia picta, ad Fr. P. VII.
Suppliciorum genera apud Persas, ad P. 42. 51. 55. Fr. P. LV, fin.
Sus, in India non reperitur, Fr. I. XXVIII. XXIX. XXX. v. Porcus.
Susa, P. 9. 59. Fr. P. XXXVIII. XL. XLI.
Susiana, Fr. P. XV.
Syennesis, P. 58, annot.
Syri, Fr. P. XXVI. LXII.
Syria, P. 37. cava, Fr. P. XV.
Syria dea, Fr. P. XLIX.
Συριακά, v. Ἀσσυριακά.
Syrus quidam, Fr. P. XII.
- T. (Θ.)
- Tanais**, Fr. P. XV.
Tanyoxarces, P. 8. 10. (*Ταννοξάρης*, Xenoph. Cyrop. 8, 7, 11. ubi v. Zeun.)
Tapyri, Fr. P. XV. Fr. varia, XI.
- Tasiphernes**, ad Fr. P. LIII.
Teos, urbs, Fr. I. XXV.
Terbissi, Fr. P. XLV. ad P. 6.
Terituchmes, P. 53. 54. 55. 57.
Teuthras mons, Fr. varia, VII. VIII.
Thebani, P. 25.
Themistius emendatur ad P. 15.
Themistocles, P. 26.
Theopompus, Fr. I. XLIX.
Thermopylae, P. 23.
Thorax, P. 24.
Thucydides, Testim. de Ctes. V. in Praef.
Thule, Fr. varia, VI.
Tibethus, P. 11.
Tigris, Fr. I. XVI.
Tile, Fr. varia, VI.
Timaphernes, P. 24.
Tiriza, urbs, Fr. P. III.
Tirizi, Fr. P. III.
Tirizibani, Fr. P. III.
Tiriziphani, Fr. P. III.
Tisaphernes, ad P. 52. 57. 60.
Tissaphernes, P. 52. 57. 60. Fr. P. LIII. LV. LVII.
Tomiris, ad P. 3.
Trachinienses, P. 24.
Θριαμβεύω, ad P. 13.
Troas, Fr. P. XV.
Tröglodyti, Fr. I. XLV.
Troia ad Nilum, Fr. P. XVIII.
- U. (Υ.)
- Udiastes**, P. 54. 55. 57.
Umbrica urbs Cosyte, Fr. varia, IV.

Ἰπάρχος, fluvius, I. 19.
Exc. §. 7.
ὑποκόδης, Fr. P. IX.
Usiris, P. 39.

V.

Venena Indiae, Fr. I. XIII.
Vermes in fluvio Indo, Fr.
I. XXXVII.
Vinum, I. 29.

X. (Ξ.)

Xenophon, Testimon. de
Ctes. V. in Praefat. P. 1.
2. annot. Fr. P. XXXVI.
LIV.
Xerxes, Artaxerxis fil. P. 44
sqq.
Xerxes, Darii fil., P. 1. 20.
22 sqq. Caedem Xerxis,
ab Artapano perpetrata,
(P. 29.) praeclara tragoe-
dia celebravit Gallus

Prosper Jolyot de Cré-
billon, quae lectu dignis-
sima est. v. *Oeuvres de*
Crébillon, T. 2. p. 65
sqq. ed. stereot.
ξύλινα ἱμάτια, ad I. 23.

Z.

Zacynthus, I. 10.
Zarina, Fr. P. XXVII. an-
not.
Zarinaea, Fr. P. XXX.
Zaris, urbs, P. 55. annot.
Zeno, Fr. P. XI. LVIII. LX.
Zoganes, Fr. P. VI. v. Ex-
curs. ad Indic. p. 280.
Zopyrus, P. 22. 37. 43.
Zoroaster, Fr. P. II, annot.
Fr. P. XI. De Zoroastre
optime disseruit Rhode:
die heilige Sage etc. des
Zendvolks p. 124 sqq.
Plures fuisse Zoroastres,
V. D. negat.

INDEX SCRIPTORUM,

unde Ctesiae fragmenta hausta sunt.

- A**elianus, ad Fr. P. XXXV. Fr. P. XL. XLVII. Fr. I. VI. IX. X. XII. XIII. XVIII. ad Fr. I. XIX. Fr. I. XXIII. XXIV. XXVI. XXVIII. XXXI. XXXIV. XXXVII.
- Aeneas, Gazaeus, Fr. I. LI.
- Agathias, Fr. P. V.
- Anonymus de mulieribus, quae bello inclaruerunt, Fr. P. XII. XXX.
- Antigonus, Fr. I. XIX. XX. XXXVIII. XLII. Fr. varia, XIII. XIV.
- Apollonius Dyscolus, Fr. P. XXXV. Fr. I. XXXI.
- Apostolius, (Michael), Fr. I. XXIX.
- Aristoteles, Fr. I. VII. VIII. XV. XXVII. ad Fr. I. XXVI. not. d. p. 253.
- Arnobius, Fr. P. II.
- Arrianus, Fr. I. II. V.
- Athenaeus, Fr. P. VI. VII. XXXVII. XXXVIII. XXXIX. XLII. XLVI. LVIII. Fr. I. IV. Fr. varia, X. XI.
- Athenagoras, Fr. P. XXVI.
- Cephalion Chronologus, Fr. P. XI.
- Clemens Alexandrinus, Fr. P. XIII.
- Demetrius Phalereus, Fr. P. XXVIII. LVII. Testimonia vett. in praefat.
- Diodorus Siculus, Fr. P. IV. XV. XVI. XVII. XVIII. XIX. XX. XXIII. XXIV. XXV. XXVII. LXI. Testimonia vett. in praefat.
- Dionysius Halicarnassensis, Testimonia vett. in praefat.
- Eratosthenes, Fr. P. XLIX.
- Eudocia, v. ad Testimonia vett. in praefat. ad Suidam.
- Eusebius, v. ad Fr. P. XIII. (In Eusebii Chronico ab Auchero et Maio ex Armenico sermone edito nihil reperias, quod adhuc ignotum nobis fuerit.)
- Eustathius, ad Fr. P. XXXIX. ad Fr. I. IV. Fr. varia, X.
- Galenus, Fr. varia, XII.

- Harpocration, Fr. P. IX.
Fr. varia, V.
- Hesychius, Fr. P. LIX.
- Hyginus, ad Fr. 6.
- Libanius, Fr. P. XXXI.
- Lucianus, Fr. P. LXII. ter.
Fr. I. XLVIII.
- Nicolaus Damascenus, ad
Fr. P. XXVII. XXVIII.
- Pausanias, Fr. I. XVI.
- Plinius, Fr. P. XXV^b. Fr. I.
XVII. annot. ad Fr. I. XXX.
not. o. XXI. XXII. XLIII.
XLVII.
- Plutarchus, Fr. P. XLI. LI.
LIII. LIV. LV. LX. Fr.
varia, VIII. IX.
- Pollux, Fr. P. VIII. Fr. I.
XI.
- Ptolemæus, v. ad Fr. I.
XXX. p. 245. not. n.
- Scholiastes Apollonii Rho-
dii, Fr. varia, I. II.
- Servius ad Vargilium, Fr. I.
LIV. Fr. varia, VI.
- Solinus, ad Fr. I. XLV.
- Sotion, Fr. I. XXXIX.
XLII.
- Stephanus Byzantinus, Fr.
P. I. III. X. XXXIII.
XXXIV. XLIII. XLIV.
XLV. Fr. I. XXV. Fr. va-
ria, III. IV.
- Stobaeus, Fr. varia, VII.
- Strabo, Fr. P. XLVIII.
LXII. Fr. I. I. XLII.
XLIX. Testimonia vett.
in praefat.
- Suidas, ad Fr. varia, V.
Testimon. vett. in prae-
fat.
- Syncellus Georgius Chrono-
graphus, Fr. P. XXII. ad
P. IV.
- Tertullianus, Fr. P. L.
- Theo, Fr. P. XXXI.
- Tzetzes, (Iohannes) Fr. P.
XIV. XXI. XXIX. XXXII.
XXXVI. Fr. I. III. XIV.
XXXIII. L. Testimonia
vett. in praefat.
- Xenophon, Fr. P. LII.

INDEX III. *)

- A**chaemenes آچم Adschem.
Artabas (*Αρταβας) اردبیهشت Ardibihischt.
Artaba (*Αρταβα) اردب Ardeb.
Artaeus آرد Ard.
Artaxerxes آردشیر Ardeschir.
Astarte استاره Asitare.
Bagoas باغی Baghi.
Candys قنطش Kontosch.
Cidaris کبانی Tadschkiani.
Darius دارا Dara.
Drachma درهم Dirhem.
Diadema دیهیم Dehim.
Martichoras مردخور Mardchor.

*) Communicavit mecum benignissime amicus quidam, persicae linguae peritissimus, hunc indicem excerptum ex Minis Orientis Hammeri (*Fundgruben des Orients* V. 6. P. 3. p. 339. *Verzeichniss persischer Wörter aus griechischen Klassikern, nach ihrer heut üblichen Form und Aussprache.* Consulte quoque Burtoni *Asiavara*, quae laudavit ibid. Hammer.

Mithras مهر Mihr.

Mithridates مهرداد Mihrdad.

Sarapis جورب Dschorab.

Susa سوسن Susen.

Tapes طاپو Tapu.

Tiara تاره Tara.

Zoroaster زردشت Serduscht.

IMPRESSIT FRIDERICUS ERNESTUS HUTH.
